

Ivanova poslanica  
Evanđelje po Mateju  
Evanđelje po Marku  
Evanđelje po Ivanu  
Postanak  
Izlazak  
Brojevi  
Ponovljeni zakon  
Jošua

## **Pregled**

Ovo je pažljivo odabrana zbirka starih grčkih tekstova namijenjena da najbolje prikaže učenje Isusa, kako izravno tako i kroz Njegove učenike, kao i temelj Njegovog učenja:

Božji zakon. Nakon njih, razmislite o čitanju knjiga ostalih proroka (Psalmi, Izaija, Jeremija, Daniel, Jona, Hošea, itd.).

## **Odricanje od odgovornosti**

Ovaj prijevod je nastao iz izvornog grčkog Septuaginte i bizantskih tekstova pomoću velikih jezičnih modela. Iz tog razloga sadrži mnoge artefakte kulture i gramatike izvornog jezika, ali može sadržavati i pogreške. Ako nešto izgleda čudno, molimo provjerite izvorni grčki tekst. Ako pronađete pogrešku, molimo pošaljite je na [jesusislord@joshuabible.com](mailto:jesusislord@joshuabible.com).

## **Licenciranje**

Imate dopuštenje za reprodukciju i distribuciju ovog prijevoda djelomično ili u cijelosti. Nije vam dopušteno mijenjati ga ili prodavati. Ako pronađete grešku, molimo pošaljite e-mail na [jesusislord@joshuabible.com](mailto:jesusislord@joshuabible.com) kako bismo je mogli ispraviti i pružiti vam ažurirano izdanje.

## Ivanova poslanica

1 2 3 4 5

## Evangelje po Mateju

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25  
26 27 28

## Evangelje po Marku

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

## Evangelje po Ivanu

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

## Postanak

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25  
26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46  
47 48 49 50

## Izlazak

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25  
26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40

## Brojevi

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25  
26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36

## Ponovljeni zakon

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25  
26 27 28 29 30 31 32 33 34

## Jošua

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

# Ivanova poslanica

## 1

Ono što je bilo od početka, što smo čuli, što smo vidjeli vlastitim očima, što smo promatrali i što su naše ruke opipale, o Riječi života, I život je bio objavljen, i mi smo vidjeli i svjedočimo i objavljujemo vama vječni život, koji je bio kod Oca i bio je objavljen nama, Ono što smo vidjeli i čuli objavljujemo vama, tako da i vi imate zajedništvo s nama, a naše zajedništvo je s Ocem i s njegovim Sinom Isusom Kristom. I ove stvari pišemo vama da naša radost bude ispunjena.

I ovo je poruka koju smo čuli od njega i objavljujemo vama, da je Bog svjetlo i da u njemu nema nikakve tame. Ako kažemo da imamo zajedništvo s njim, a hodamo u tami, lažemo i ne činimo istinu. Ako li hodamo u svjetlu, kao što je on u svjetlu, imamo zajedništvo jedni s drugima, i krv Isusa Krista, sina njegovog, čisti nas od svakoga grijeha. Ako kažemo da nemamo grijeha, varamo sami sebe i istina nije u nama. Ako priznamo naše grijeha, vjeran je i pravedan, tako da nam oprost i očisti nas od sve nepravde. Ako kažemo da nismo sagriješili, činimo ga lažovcem, i njegova riječ nije u nama.

## 2

Djeco moja, ovo vam pišem da ne griješite, a ako tko sagriješi, imamo zagovornika kod Oca, Isusa Krista pravednika, I on sam jest pomirenje za naše grijeha, ne samo za naše, nego i za cijeli svijet. I po ovome znamo da smo ga upoznali, ako čuvamo njegove zapovijedi. Onaj koji govori: Poznajem ga, a ne čuva njegove zapovijedi, lažac je, i u njemu istine nema. Tko god čuva njegovu

riječ, uistinu je u njemu ljubav Božja usavršena. Po tome znamo da smo u njemu. Onaj koji govori da ostaje u njemu dužan je hodati kao što je onaj hodaao.

Braćo, ne pišem vama novu zapovijed, već staru zapovijed koju ste imali od početka; stara zapovijed jest riječ koju ste čuli od početka. Opet vam pišem novu zapovijed, što je istinito u njemu i u vama, jer tama prolazi i istinito svjetlo već sja. Onaj koji govori da je u svjetlu, a mrzi svoga brata, u tami je do sada. Onaj koji voli brata svoga ostaje u svjetlu, i kamen spoticanja u njemu nema. Onaj koji mrzi brata svoga u tami je i u tami hoda, i ne zna kamo ide, jer ga je tama zaslijepila.

Pišem vama, djeco mala, jer su vam oprošteni grijesi zbog njegova imena. Pišem vama, oci, jer ste upoznali onoga od početka. Pišem vama, mladići, jer ste pobijedili zloga. Pisao sam vama, djeco, jer ste upoznali Oca. Pisao sam vama, očevi, jer ste upoznali Onoga od početka. Pisao sam vama, mladići, jer ste jaki i riječ Božja ostaje u vama i pobijedili ste Zloga.

Ne ljubite svijet niti stvari u svijetu. Ako tko ljubi svijet, nije ljubav Oca u njemu, jer sve što je u svijetu, želja tijela i želja očiju i hvalisavost života, nije od Oca, nego je od svijeta. I svijet prolazi i želja njegova, a onaj koji čini volju Božju ostaje zauvijek.

Djeca, posljednji je sat, i kao što ste čuli da antikrist dolazi, i sada je mnogo antikrista postalo, odakle znamo da je posljednji sat. Iz naših redova izišli su, ali nisu bili iz naših redova, jer ako su bili iz naših redova, ostali bi s nama, ali da bi se objavilo da nisu svi iz naših redova. I vi imate pomazanje od Svetoga i znate sve. Nisam vam pisao zato što ne znate istinu, nego zato što je znate, i zato što nijedna laž ne dolazi iz istine. Tko je lažac ako ne onaj koji

poriče da je Isus Krist? To je antikrist, onaj koji poriče Oca i Sina. Tko god poriče Sina, nema ni Oca. Vi dakle, ono što ste čuli od početka, neka ostane u vama. Ako u vama ostane ono što ste čuli od početka, i vi ćete ostati u Sinu i u Ocu. I ovo je obećanje koje nam je on obećao - vječni život. Ove stvari napisao sam vama o onima koji vas varaju. I vi, pomazanje koje ste primili od njega ostaje u vama, i nemate potrebu da vas tko uči, ali kao što to isto pomazanje uči vas o svemu, i istinito je i nije laž, i kao što vas naučilo, ostat ćete u njemu. I sada, djeco mala, ostanite u njemu, tako da kada bude otkriven, imamo smjelost i ne postidimo se od njega u njegovoj prisutnosti. Ako znate da je pravedan, znajte da je svatko tko čini pravdu rođen od njega.

### 3

Vidite kakvu ljubav dao nam je Otac, da se nazovemo djeca Božja. Zbog ovoga svijet vas ne poznaje, jer nije poznavao njega. Voljeni, sada smo djeca Božja, i još nije otkriveno što ćemo biti, ali znamo da ako bude otkriven, bit ćemo slični njemu, jer ćemo ga vidjeti kakav jest. I svatko tko ima ovu nadu u njega čisti sebe, kao što je onaj čist.

Svaki onaj koji čini grijeh čini i bezakonje, i grijeh jest bezakonje. I znate da se onaj objavio da uzme naše grijehe, i grijeha u njemu nema. Svatko tko ostaje u njemu ne griješi, svatko tko griješi nije ga vidio niti ga je spoznao. Djeco mala, nitko neka vas ne vara; onaj koji čini pravdu pravedan je, kao što je onaj pravedan. Onaj koji čini grijeh od đavla je, jer đavao griješi od početka. Za to se pojavio Sin Božji, da uništi djela đavla. Tko je rođen od Boga ne čini grijeh, jer njegovo sjeme ostaje u njemu i ne može griješiti, jer je rođen od Boga. U ovome su jasna djeca Božja i djeca đavla. Tko god ne čini pravednost nije od Boga, i tko ne ljubi

brata svoga. Jer ova je poruka koju ste čuli od početka, da ljubimo jedni druge. Ne kao Kain koji je bio od zloga i zaklao brata svoga, i zbog čega ga je zaklao? Jer djela njegova bijahu zla, a djela brata njegova pravedna. Ne čudite se, braća moja, ako vas mrzi svijet. Mi znamo da smo prešli iz smrti u život, jer volimo braću. Onaj koji ne ljubi brata ostaje u smrti. Svatko tko mrzi svoga brata ubojica je, i znate da nijedan ubojica nema vječni život koji prebiva u njemu. U ovome smo upoznali ljubav, jer je onaj za nas svoju dušu položio, i mi dugujemo za braću duše polagati. Tko god ima život ovoga svijeta i promatra svoga brata kako ima potrebu, pa zatvori svoje utrobe pred njim, kako ljubav Božja ostaje u njemu? Djeco moja, ne ljubimo riječju niti jezikom, nego djelom i istinom. I po ovome znamo da smo iz istine i pred njim ćemo umiriti svoja srca, jer ako nas osuđuje srce, Bog je veći od našega srca i zna sve. Voljeni, ako nas naše srce ne osuđuje, imamo smjelost prema Bogu, i što god tražimo, primamo od njega, jer njegove zapovijedi čuvamo i činimo ono što je ugodno pred njim. I ovo je njegova zapovijed: da vjerujemo u ime njegova sina Isusa Krista i da ljubimo jedni druge, kao što je dao zapovijed. I onaj koji drži njegove zapovijedi ostaje u njemu, i on u njemu. I po ovome znamo da ostaje u nama, iz Duha kojega nam je dao.

## 4

Voljeni, ne vjerujte svakom duhu, nego ispitujte duhove jesu li od Boga, jer su mnogi lažni proroci izišli u svijet. U ovome poznajete Duha Božjega: svaki duh koji priznaje da je Isus Krist došao u tijelu, od Boga je. I svaki duh koji ne priznaje Isusa Krista koji je došao u tijelu, nije od Boga, i ovo je duh antikrista za koji ste čuli da dolazi, a sada je već u svijetu. Vi ste od Boga, djeco mala, i pobijedili ste ih, jer veći je onaj u vama nego onaj u svijetu. Oni su iz svijeta, zbog toga govore iz svijeta i svijet ih čuje. Mi smo

od Boga, onaj koji poznaje Boga sluša nas. Tko nije od Boga ne sluša nas. Po ovome poznajemo duha istine i duha zablude.

Voljeni, ljubimo jedni druge, jer ljubav je iz Boga, i svatko tko ljubi iz Boga je rođen i poznaje Boga. Onaj koji ne ljubi nije upoznao Boga, jer Bog je ljubav. U ovome se objavila ljubav Boga prema nama, jer je Bog poslao svoga jedinorođenog Sina u svijet da živimo po njemu. U ovome je ljubav, ne da smo mi voljeli Boga, već da je on volio nas i poslao sina svoga kao pomirenje za naše grijehе. Ljubljeni, ako nas je Bog tako volio, i mi smo dužni voljeti jedni druge. Boga nitko nikada nije vidio; ako ljubimo jedni druge, Bog ostaje u nama i njegova ljubav je usavršena u nama. Po ovome znamo da ostajemo u njemu i on u nama, jer nam je dao od svoga Duha. I mi smo vidjeli i svjedočimo da je Otac poslao Sina kao Spasitelja svijeta. Tko prizna da je Isus Sin Božji, Bog ostaje u njemu i on u Bogu. Mi smo spoznali i povjerovali u ljubav koju Bog ima u nama. Bog je ljubav, i onaj koji ostaje u ljubavi ostaje u Bogu i Bog u njemu. U ovome je ljubav s nama usavršena, da imamo smjelost na dan suda, jer kao što je onaj, tako smo i mi u ovome svijetu. Straha nema u ljubavi, već savršena ljubav izbacuje strah, jer strah nosi kaznu, a onaj koji se boji nije usavršen u ljubavi. Mi ga ljubimo, zato što nas je on prvi ljubio. Ako netko kaže da voli Boga, a mrzi svoga brata, lažac je, jer onaj koji ne voli brata kojeg je vidio, kako može voljeti Boga kojeg nije vidio? I ovu zapovijed imamo od njega: da onaj koji ljubi Boga ljubi i brata svoga.

## 5

Svaki onaj koji vjeruje da je Isus Krist, rođen je iz Boga, i svaki onaj koji ljubi onoga koji je rodio, ljubi i onoga koji je rođen iz njega. Po ovome znamo da ljubimo djecu Božju, kada ljubimo



Boga i držimo njegove zapovijedi. Ovo je jer ljubav Božja, da čuvamo njegove zapovijedi, i njegove zapovijedi nisu teške. Jer sve što je rođeno od Boga pobjeđuje svijet, i ovo je pobjeda koja je pobijedila svijet - vjera naša. Tko je onaj koji pobjeđuje svijet ako ne onaj koji vjeruje da je Isus sin Božji? Ovo je onaj koji je došao kroz vodu i krv, Isus Krist, ne samo u vodi, nego u vodi i krvi, i Duh je onaj koji svjedoči, jer je Duh istina. jer tri su koji svjedoče u nebu: Otac, Riječ i Sveti Duh, i ova tri jedno su, i tri su koji svjedoče na zemlji Duh i voda i krv, i ta tri su jedno. Ako primamo svjedočanstvo ljudi, svjedočanstvo Boga je veće, jer ovo je svjedočanstvo Boga koje je svjedočio o svome Sinu. Onaj koji vjeruje u Sina Božjega ima svjedočanstvo u sebi, onaj koji ne vjeruje Bogu učinio ga je lažovom, jer nije vjerovao u svjedočanstvo koje je Bog posvjedočio o svome Sinu. I ovo je svjedočanstvo da je Bog dao nama vječni život, i ovaj život je u njegovu Sinu. Onaj koji ima Sina ima život; onaj koji nema Sina Božjega nema život.

Ovo sam napisao vama koji vjerujete u ime Sina Božjega, da biste znali da imate vječni život i da biste vjerovali u ime Sina Božjega. I ovo je pouzdanje koje imamo prema njemu, da ako išta tražimo prema njegovoj volji, on nas sluša. I ako znamo da čuje naše molbe, znamo da imamo ono što smo tražili od njega. Ako netko vidi svoga brata kako griješi grijehom koji ne vodi k smrti, tražit će i dat će mu život, onima koji griješe ne prema smrti. Postoji grijeh prema smrti; ne govorim o tome da traži. Sva nepravda je grijeh, i postoji grijeh koji ne vodi k smrti. Znamo da nitko tko je rođen od Boga ne griješi, nego onaj koji je rođen od Boga čuva sebe, i zli se ga ne dotiče. Znamo da smo od Boga, i cijeli svijet leži u zlu. Znamo da je Sin Božji došao i dao nam um da možemo spoznati Istinskog, i jesmo u Istinskom, u njegovu Sinu Isusu Kristu. On je istinski Bog i život vječni.

Djeco, čuvajte se idola, amen.

# Evandjelje po Mateju

## 1

Knjiga o podrijetlu Isusa Krista, sina Davidova, sina Abrahamova. Abraham rodi Isaaca, Isaac rodi Jakova, Jakov rodi Judu i njegovu braću. Juda je rodio Faresa i Zeraha od Tamare, Fares je rodio Esroma, Esrom je rodio Arama, Aram je rodio Aminadaba, Aminadab je rodio Nahšona, Nahšon je rodio Salmona, Salmon je rodio Boaza od Rahab, Boaz je rodio Obeda od Ruth, Obed je rodio Jesseja, Jesse je rodio kralja Davida. Kralj David je rodio Solomona od žene Urijine, Salomon je rodio Roboama, Roboam je rodio Abiju, Abija je rodio Asu, Asa je rodio Jošafata, Jošafat je rodio Jorama, Joram je rodio Uziju. Uzija je rodio Jotama, Jotam je rodio Ahaza, Ahaz je rodio Ezekiju, Ezekija je rodio Manasea, Manase je rodio Amona, Amon je rodio Jošiju, Josiah je rodio Jechoniaha i njegovu braću za vrijeme deportacije u Babilon.

Nakon progonstva u Babilon, Jekonija je rodio Salatiela, a Salatiel je rodio Zerubabela. Zerubabel je rodio Abiuda, Abiud je rodio Eliakima, Eliakim je rodio Azora. Azor je rodio Zadoka, Zadok je rodio Achima, Achim je rodio Eliuda, Eliud je rodio Eleazara, Eleazar je rodio Matthana, Matthan je rodio Jakova, Jakov je rodio Josipa, muža Marije, iz koje je rođen Isus zvani Krist. Dakle, sve generacije od Abrahama do Davida četrnaest generacija, i od Davida do deportacije u Babilon četrnaest generacija, i od deportacije u Babilon do Krista četrnaest generacija.

Rođenje Isusa Krista bilo je ovako. Jer kada je Marija, njegova majka, bila zaručena s Josipom, prije nego što su se sastali,

nađena je da nosi u utrobi od Duha Svetoga. Josip, njezin muž, bio je pravedan i nije želio nju javno osramotiti, pa ju je želio potajno otpustiti. Ali dok je on razmišljao o ovim stvarima, evo, anđeo Gospodnji pojavio mu se u snu govoreći: Josipe, sine Davidov, ne boj se primiti Mariju, ženu svoju, jer ono što je u njoj začeto jest od Duha Svetoga. Rodit će sina i nazvat ćeš ga Isus, jer on će spasiti svoj narod od njihovih grijeha. Ovo se pak sve dogodilo da bi se ispunilo ono što je rekao Gospodin po proroku govoreći, Evo, djevica će zatrudnjeti i roditi će sina, i zvat će ga Emmanuel, što znači Bog s nama.

Probudio se pak Josip od sna i učinio je kako mu je naredio anđeo Gospodnji, te je uzeo svoju ženu I nije je poznavao dok nije rodila svoga prvorođenog sina, i nazvao je njegovo ime Isus.

## 2

A kada je Isus rođen u Betlehemu u Judeji u danima kralja Heroda, evo, mudraci s istoka stigli su u Jeruzalem govoreći: Gdje je rođeni kralj Židova? Vidjeli smo njegovu zvijezdu na istoku i došli smo da mu se poklonimo. Čuvši to, kralj Herod bio je uznemiren i sav Jeruzalem s njim. I skupivši sve glavne svećenike i pisare naroda, raspitivao se od njih gdje se Krist rađa. Oni mu rekli: U Betlehemu Judejskom, jer tako je pisano po proroku, I ti, Betleheme, zemljo Jude, nipošto nisi najmanja među vođama Jude, jer iz tebe će izaći vođa koji će pasti moj narod Izrael.

Tada je Herod, tajno pozvavši mudrce, od njih točno utvrdio vrijeme pojave zvijezde. I poslavši ih u Betlehem, rekao je: Pođite i točno istražite o djetetu, a kada ga nađete, javite mi, tako da i ja mogu doći i pokloniti mu se. Oni pak, pošto su čuli kralja, pošli su, i evo, zvijezda koju su vidjeli na istoku išla je pred njima, dok nije

došla i stala iznad mjesta gdje je bilo dijete. Vidjevši pak zvijezdu, radovali su se veoma velikom radošću. I došavši u kuću, vidjeli su dijete s Marijom, majkom njegovom, i paviši, poklonili su mu se, i otvorivši riznice svoje, donijeli su mu darove: zlato i tamjan i smirnu. I pošto su bili upozoreni u snu da se ne vrate Herodu, drugim putem povukli su se u svoju zemlju.

Pošto su se oni povukli, gle, anđel Gospodnji pojavljuje se u snu Josipu govoreći: Ustani, uzmi dijete i njegovu majku i bježi u Egipat, i budi tamo dok ti ne kažem, jer Herod namjerava tražiti dijete da ga uništi. A on, ustavši, uze dijete i njegovu majku noću i povuče se u Egipat. I bio je tamo do smrti Heroda, da bi se ispunilo ono što je rečeno po Gospodinu kroz proroka koji govori: Iz Egipta pozvah sina svoga.

Tada je Herod, vidjevši da su ga mudraci prevarili, bio vrlo razljućen i, posлавši ljude, ubio je svu djecu u Betlehemu i u svim njegovim granicama od dvogodišnje dobi i niže, prema vremenu koje je točno utvrdio od mudraca. Tada je bilo ispunjeno ono što je rekao prorok Jeremija govoreći, Glas je u Rami bio čujen, jadikovka i plač i veliko naricanje, Rahela koja plače svoju djecu, i nije htjela biti utješena, jer ih nema.

Kad je Herod umro, gle, anđeo Gospodnji ukazao se u snu Josipu u Egiptu. Govoreći: Ustavši, uzmi dijete i njegovu majku i idi u zemlju Izrael, jer su umrli oni koji su tražili dušu djeteta. Ali on, ustavši, uze dijete i njegovu majku te dođe u zemlju Izraelovu.

Čuvši da Arhelaj kraljuje nad Judejom umjesto svoga oca Heroda, bojao se tamo otići, ali upozoren u snu, povukao se u krajeve Galileje. I došavši, nastanio se u gradu zvanom Nazaret,

tako da bude ispunjeno ono što je rečeno po prorocima da će biti nazvan Nazarejac.

### 3

A u onim danima dolazi Ivan Krstitelj propovijedajući u pustinji Judeje i govoreći: Pokajte se, jer se približilo kraljevstvo nebesko. Jer ovaj je onaj o kojem je govorio prorok Izaija rekavši: Glas onoga koji viče u pustinji: Pripremite put Gospodnji, ravnima činite staze njegove.

Sam Ivan je imao svoju odjeću od devine dlake i kožni pojas oko svojeg struka, a njegova hrana bila je skakavci i divlji med. Tada su prema njemu izlazili Jeruzalem i sva Judeja i sva okolna regija Jordana, i bili su kršteni u Jordanu od njega, ispovijedajući grijehe svoje.

Vidjevši pak mnoge od farizeja i saduceja kako dolaze na njegovo krštenje, rekao im je: Potomstvo zmija, tko vam je pokazao da pobjegnute od nadolazeće srdžbe? Učinite dakle plod dostojan pokajanja. I ne mislite govoriti u sebi: Oca imamo Abrahama. Jer vam kažem da Bog može od ovog kamenja podignuti djecu Abrahamu. Već i sjekira leži prema korijenu stabala, svako stablo dakle koje ne rađa dobar plod sijeće se i baca u vatru.

Ja doista krstim vas u vodi za pokajanje, ali onaj koji dolazi nakon mene jači je od mene, čije sandale nisam sposoban nositi, on će vas krstiti u Svetom Duhu i vatrom. Čija je vijevačka vilica u ruci i temeljito će očistiti svoje gumno, i skupit će svoje žito u skladište, a plevu će spaliti ognjem koji se ne gasi.

Tada dolazi Isus iz Galileje na Jordan k Ivanu da bude kršten od njega. Ali Ivan ga je sprječavao govoreći: Ja trebam biti kršten od tebe, a ti dolaziš k meni? Odgovarajući, Isus reče prema njemu: Pusti sada, jer tako je prikladno nama da ispunimo svu pravednost. Tada mu dopusti. I pošto je bio kršten, Isus je odmah izašao iz vode, i gle, otvorila su mu se nebesa, i vidio je Duha Božjeg kako silazi poput golubice i dolazi na njega I evo, glas s nebesa govori: Ovaj je moj voljeni Sin u kojem sam našao zadovoljstvo.

## 4

Tada je Isus bio odveden u pustinju po Duhu da bude iskušavan od đavla. I postivši četrdeset dana i četrdeset noći, kasnije je ogladnio. I približivši mu se kušatelj reče: Ako si Sin Božji, reci da ovo kamenje postane kruhovima. Ali on odgovarajući reče: Napisano je: neće čovjek živjeti samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božjih. Tada ga đavao uzima u sveti grad i postavlja ga na vrh hrama. I kaže mu: Ako si sin Božji, baci se dolje, jer pisano je da će svojim anđelima zapovjediti o tebi, i na rukama će te nositi, da ne udariš nogom o kamen.

Isus mu reče: Opet je napisano: Nećeš kušati Gospodina, Boga svoga.

Opet ga đavao uzima na vrlo visoku planinu i pokazuje mu sva kraljevstva svijeta i njihovu slavu. I govori mu: Sve ovo dat ću ti, ako padneš i pokloniš mi se. Tada Isus reče njemu: Idi iza mene, sotonu, jer pisano je: Gospodinu Bogu svojemu klanjat ćeš se i njemu jedinom služiti. Tada ga je đavao pustio, i gle, anđeli su došli i služili mu.

Čuvši pak da je Ivan predan, Isus se povukao u Galileju, I ostavio Nazaret, došao je i nastanio se u Kapernaumu primorskom, u granicama Zebuluna i Naftalija, tako da bude ispunjeno ono što je rečeno po proroku Izaiji koji govori Zemlja Zebuluna i zemlja Naftalija, put mora, s one strane Jordana, Galileja naroda, Narod koji je sjedio u tami vidio je veliko svjetlo, i onima koji su sjedili u zemlji i sjeni smrti svjetlo je uzašlo.

Od tada je Isus počeo propovijedati i govoriti: Pokajte se, jer se približilo kraljevstvo nebesko.

Hodajući uz more Galileje, vidio je dva brata, Šimuna zvanog Petrom i Andriju, njegova brata, kako bacaju mrežu u more, jer su bili ribari. I kaže im: Dodite za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi. Oni su odmah ostavili mreže i slijedili ga. I idući dalje odatle, vidio je druga dva brata, Jakova, sina Zebedejeva, i Ivana, brata njegova, u brodu sa Zebedejem, ocem njihovim, kako krpe mreže svoje, i pozvao ih je. Oni su pak odmah ostavili brod i svoga oca te ga slijedili.

I Isus je išao po cijeloj Galileji, podučavajući u njihovim sinagogama i propovijedajući evanđelje kraljevstva i liječeći svaku bolest i svaku slabost u narodu. I glas o njemu prošao je po cijeloj Siriji, i donosili su mu sve bolesne, zahvaćene raznim bolestima i mukama, opsjednute demonima, epileptičare i paraličare, i izliječio ih je. I slijedile su ga mnoge gomile iz Galileje i Dekapolisa i Jeruzalema i Judeje i s one strane Jordana.

## 5

Vidjevši gužve, otišao je gore na planinu, i kada je sjeo, pristupili su mu njegovi učenici. I otvorivši svoja usta, poučavao ih



je govoreći, Blaženi su siromašni duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blaženi oni koji tuže, jer će biti utješeni. Blaženi su krotki, jer će oni naslijediti zemlju. Blaženi oni koji gladuju i žedaju za pravdom, jer oni će biti zadovoljeni. Blaženi su milosrdni, jer će im biti ukazana milost. Blaženi čisti srcem, jer će oni vidjeti Boga. Blago mirotvorci, jer će biti nazvani sinovima Božjim. Blaženi su oni koji su proganjani zbog pravednosti, jer njihovo je kraljevstvo nebesko. Blagoslovljeni ste kada vas rugaju i progone, i kada lažući govore svaku zlu riječ protiv vas zbog mene. Radujte se i kličite, jer je nagrada vaša velika u nebesima, jer su tako progonili proroke prije vas.

Vi ste sol zemlje, ali ako sol postane bljutava, čime će biti posoljena? Nije više ni za što jaka, osim da bude bačena van i gažena od ljudi. Vi ste svjetlo svijeta. Grad koji leži na planini ne može se sakriti. Niti pale svjetiljku i stavljaju je pod košaru, nego na svijećnjak, i svijetli svima u kući. Tako neka zasija vaše svjetlo pred ljudima, tako da vide vaša dobra djela i slave vašega Oca koji je na nebesima.

Ne mislite da sam došao uništiti zakon ili proroke, nisam došao uništiti, već ispuniti. Uistinu, kažem vama, dok ne prođu nebo i zemlja, ni jedna jota ni jedna crtica neće proći od zakona dok se sve ne ispuni. Tko dakle uništi jednu od ovih najmanjih zapovijedi i tako uči ljude, najmanji će biti nazvan u kraljevstvu nebeskome; a tko čini i uči, ovaj će biti nazvan velikim u kraljevstvu nebeskome. Jer kažem vam da ako vaša pravednost ne bude obilovala više od pravednosti pismoznanaca i farizeja, nećete ući u kraljevstvo nebesko. Čuli ste da je bilo rečeno drevnima: Ne ćeš ubiti, a tko ubije, bit će kriv pred sudom. Ja vam kažem da će svaki onaj koji se nasumce ljuti na svoga brata biti kriv pred sudom, tko bi rekao svome bratu raka bit će kriv pred vijećem, a

tko bi rekao luđače bit će kriv za pakao vatre. Ako dakle nudiš dar svoj na žrtvenik i tamo se sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, Ostavi tamo svoj dar pred oltarom, i idi prvo te se pomiri sa svojim bratom, i tada dođi i prinesi svoj dar. Budi dobro raspoložen prema svom protivniku brzo, dok si s njim na putu, da te protivnik ne bi predao sucu, i sudac te preda službeniku, i budeš bačen u tamnicu. Uistinu ti kažem, nećeš izaći odatle dok ne vratiš posljednji novčić.

Čuli ste da je rečeno drevnima: Ne čini preljub. Ja vam kažem da svatko tko gleda ženu kako bi je poželio, već je počinio preljub s njom u svom srcu. Ako te tvoje desno oko navodi na grijeh, izvadi ga i baci od sebe, jer ti je korisno da propadne jedan od tvojih udova, a ne da cijelo tvoje tijelo bude bačeno u gehenu. I ako te tvoja desna ruka navodi na grijeh, odsijeci je i baci od sebe, jer ti je korisno da propadne jedan od tvojih udova, a ne da cijelo tvoje tijelo bude bačeno u gehenu.

Rečeno je: tko god otpusti svoju ženu, neka joj da otpusno pismo. Ja vam kažem da tko otpusti svoju ženu, osim zbog bludništva, čini da ona počinu preljub, i tko se oženi otpuštenom, počinu preljub.

Opet ste čuli da je bilo rečeno drevnima: nećeš se krivo zaklinjati, nego ćeš ispuniti Gospodinu svoje zakletve. Ja vam pak kažem da se ne kunete uopće, niti nebom, jer ono je prijestolje Božje, Niti u zemlji, jer je podnožje njegovih stopala, niti u Jeruzalem, jer je grad velikog kralja, Niti se zakuni svojom glavom, jer ne možeš učiniti ni jednu dlaku bijelom ili crnom. Neka vaša riječ bude da da, ne ne, a sve što je više od toga je iz zla.

Čuli ste da je bilo rečeno: oko za oko i zub za zub. Ja vam pak kažem da se ne odupirete zlu, nego tko god te udari po desnom obrazu, okreni mu i drugi. I onome koji hoće s tobom biti suđen i tuniku tvoju uzeti, prepusti mu i ogrtač. I tko god te prisili jednu milju, idi s njim dvije, Onomu koji te pita daj, i onoga koji želi posuditi od tebe ne odbij.

Čuli ste da je rečeno: Ljubiti ćeš bližnjega svoga i mrziti ćeš neprijatelja svoga. Ja vam kažem, ljubite svoje neprijatelje, blagoslivljajte one koji vas proklinju, činite dobro onima koji vas mrze i molite se za one koji vas zlostavljaju i progone vas. tako da postanete sinovi oca vašega koji je u nebesima, jer sunce njegovo izlazi na zle i dobre i kiši na pravedne i nepravedne. Jer ako volite one koji vole vas, kakvu nagradu imate? Zar i carinici ne čine isto? I ako pozdravite samo vaše prijatelje, što izvanredno činite? Ne čine li i carinici tako? Bit ćete dakle vi savršeni, baš kao što je savršen vaš Otac koji je na nebesima.

## 6

Pazite da svoje milostinje ne činite pred ljudima kako biste bili viđeni od njih, jer inače nemate plaću od vašega Oca koji je u nebesima. Kada dakle činiš milostinju, ne trubi pred sobom, kao što licemjeri čine u skupštinama i na ulicama, kako bi bili proslavljeni od ljudi. Uistinu vam kažem, primili su svoju nagradu. Kada ti činiš milostinju, neka tvoja lijeva ruka ne zna što čini tvoja desna ruka tako da tvoja milosrdnja bude u tajnosti, i tvoj otac koji vidi u tajnosti vratit će ti javno.

I kada se moliš, nećeš biti kao licemjeri, jer oni vole u sinagogama i na kutovima ulica stojeći moliti se, kako bi se mogli pokazati ljudima. Uistinu vam kažem da su primili svoju nagradu.

Ali ti, kada se moliš, uđi u svoju unutarnju sobu i, zatvorivši svoja vrata, pomoli se svome Ocu u tajnosti, i tvoj Otac koji vidi u tajnosti dat će ti javno.

Moleći se, ne brbljajte baš kao pogani, jer oni misle da će u svojoj opširnosti biti saslušani. Ne budite dakle slični njima, jer vaš Otac zna što vam treba prije nego što ga zamolite. Tako dakle molite vi: Oče naš koji si na nebesima, neka se posveti ime tvoje, Neka dođe kraljevstvo tvoje, neka bude volja tvoja kao na nebu tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas. I oprosti nama dugove naše, kao i mi opraštamo dužnicima našim, I ne uvedi nas u iskušenje, ali izbavi nas od zla. Jer tvoje je kraljevstvo i snaga i slava u vijeke, amen.

Jer ako oprostite ljudima njihove grijehove, oprostit će i vama vaš nebeski Otac. Ako li ne oprostite ljudima grijehove njihove, neće ni Otac vaš oprostiti grijehove vaše.

Kada postite, ne budite tužni kao licemjeri, jer oni nakazuju svoja lica da bi se ljudima pokazali da poste, uistinu vam kažem da su primili svoju nagradu. Ali ti, kada postiš, pomaži svoju glavu i operi svoje lice, Tako da se ne pojavljuješ ljudima kao da postiš, već svome ocu koji je u tajnosti, i tvoj otac koji vidi u tajnosti uzvratit će ti javno.

Ne skupljajte sebi blaga na zemlji, gdje moljac i hrđa uništava i gdje lopovi provaljuju i krađu. Pohranjujte sebi blaga u nebu, gdje ni moljac ni hrđa ne uništava, i gdje lopovi ne probijaju niti krađu. Jer gdje je blago vaše, ondje će biti i srce vaše.

Svjetiljka tijela je oko; ako dakle tvoje oko bude jednostavno, cijelo tvoje tijelo bit će puno svjetla, Ako li je oko tvoje zlo, cijelo će

tijelo tvoje biti tamno. Ako je dakle svjetlo koje je u tebi tama, kolika li je tama?

Nitko ne može služiti dvojici gospodara, jer će ili jednoga mrziti a drugoga ljubiti, ili će se jednoga držati a drugim će prezirati. Ne možete služiti Bogu i mamonu.

Zbog ovoga vam kažem: ne brinite se za dušu vašu što ćete jesti i što ćete piti, niti za tijelo vaše što ćete obući. Nije li duša više od hrane i tijelo od odjeće? Pogledajte ptice nebeske, jer ne siju niti žanju niti skupljaju u žitnice, a otac vaš nebeski hrani ih. Niste li vi vredniji od njih? Tko od vas može brigom dodati svojoj dobi jedan lakat? I o odjeći zašto brinete? Razmorite ljljane polja kako rastu: ne trude se niti predu, Kažem vam da čak ni Salomon u svoj svojoj slavi nije bio odjeven kao jedno od ovih. Ako li travu polja, koja danas postoji a sutra se baca u peć, Bog tako oblači, neće li mnogo više vas, malovjerni? Ne brinite se dakle govoreći: Što ćemo jesti ili što ćemo piti ili što ćemo nositi? Jer sve ovo traže narodi, a vaš nebeski Otac zna da trebate sve ovo. Tražite prvo kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, i sve će vam ovo biti dodano. Ne brinite se dakle za sutra, jer sutra će brinuti za svoje vlastito; dovoljan je danu njegov vlastiti zao.

## 7

Ne sudite, da ne budete suđeni, U kojem sudu sudite, bit ćete suđeni, i u kojoj mjeri mjerite, bit će vama izmjereno. Zašto vidiš trun u oku brata svoga, a gredu u svom oku ne primjećuješ? Ili kako ćeš reći bratu svome: Dopusti, izbacit ću trun iz oka tvoga, a evo grede u oku tvome? Licemjere, izvadi prvo gredu iz svog oka, i tada ćeš jasno vidjeti da izvadiš trun iz oka svog brata.

Ne dajte sveto psima niti bacajte bisere svoje pred svinje, da ne pogaze ih nogama svojim i, okrenuvši se, rastrgnu vas.

Tražite i bit će vam dano, tražite i naći ćete, kucajte i bit će vam otvoreno. Jer svaki onaj koji traži prima, i onaj koji traži nalazi, i onomu tko kuca otvorit će se. Ili tko je od vas čovjek koji će, ako ga sin zamoli za kruh, dati mu kamen? I ako zatraži ribu, neće mu valjda dati zmiju? Ako dakle vi, premda ste zli, znate davati dobre darove svojoj djeci, koliko će više vaš Otac koji je na nebesima dati dobre stvari onima koji ga traže?

Sve dakle, koliko god biste htjeli da ljudi čine vama, tako i vi činite njima, jer ovo jest zakon i proroci.

Uđite kroz uska vrata, jer široka su vrata i prostran je put koji vodi u propast, i mnogi su oni koji ulaze kroz njih. Kako uska su vrata i stisnut put koji vodi u život, i malo ih je onih koji ga nalaze

Pazite se lažnih proroka koji dolaze k vama u ovčjoj odjeći, ali iznutra su grabežljivi vukovi. Od njihovih plodova poznat ćete ih. Zar skupljaju od trnja grožđe ili od čička smokve? Tako svako dobro stablo donosi dobre plodove, a trulo stablo donosi zle plodove. Dobro stablo ne može donositi zle plodove, niti trulo stablo može donositi dobre plodove. Svako stablo koje ne rađa dobar plod biva posječeno i bačeno u vatru. Dakle, po plodovima njihovim spoznat ćete ih.

Ne svi koji mi govore Gospodine, Gospodine, će ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji čini volju Oca mojega koji je na nebesima. Mnogi će mi reći u onaj dan: Gospodine, Gospodine, nismo li u tvoje ime prorokovali, i u tvoje ime demone istjerali, i

u tvoje ime mnoga čudesa učinili? I tada ću im priznati da vas nikada nisam poznavao, odlazite od mene vi koji činite bezakonje.

Svaki dakle tko čuje ove moje riječi i čini ih, usporediti ću ga s mudrim čovjekom koji je sagradio svoju kuću na stijeni. I sišla je kiša i došle su rijeke i puhali su vjetrovi i udarili su u onu kuću, ali nije pala, jer je bila osnovana na stijeni. I svatko tko sluša ove moje riječi i ne čini ih bit će uspoređen s ludim čovjekom koji je sagradio svoju kuću na pijesku, I kiša je pala, i rijeke su došle, i vjetrovi su puhali i udarili u onu kuću, i pala je, i pad njezin bio je velik.

I dogodilo se kada je Isus završio ove riječi, gomile su bile zapanjene njegovim učenjem. Jer ih je podučavao kao onaj koji ima autoritet, a ne kao pisari.

## 8

Kada je sišao s planine, slijedilo ga je mnogo ljudi. I evo, gubavac je došao i klanjao mu se govoreći: Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti. I ispruživši ruku, Isus se dotakao njega govoreći: Hoću, budi očišćen. I odmah je bila očišćena njegova guba. I kaže mu Isus: Pazi da nikome ne kažeš, nego idi, pokaži se svećeniku i prinesi dar koji je zapovjedio Mojsije za svjedočanstvo njima.

Kada je ušao u Kapernaum, pristupio mu je stotnik moleći ga i govoreći, Gospodine, moje dijete leži kod kuće paralizirano i strašno se muči. I kaže mu Isus: Ja ću doći i izliječiti ga. I odgovarajući, stotnik reče: Gospodine, nisam dostojan da pod moj krov udeš, ali samo reci riječju i bit će izliječen sluga moj. Jer i ja sam čovjek pod autoritetom, imajući pod sobom vojnike, i kažem

ovome, idi, i ide, i drugome, dođi, i dolazi, i mom robu, učini ovo, i čini. Čuvši to, Isus se začudio i rekao onima koji su ga slijedili: Zaista vam kažem, niti u Izraelu nisam našao toliku vjeru. Kažem vam da će mnogi s istoka i zapada doći i prileći s Abrahamom i Izakom i Jakovom u kraljevstvu nebesa. Ali sinovi kraljevstva bit će izbačeni u vanjsku tamu, tamo će biti plač i škrgut zuba. I rekao je Isus stotniku: Idi, i kako si vjerovao, neka ti bude. I njegov sluga je ozdravio u taj sat.

I došavši Isus u kuću Petrovu, vidio je punicu njegovu kako leži i pati od groznice. I dodirnuo je njezinu ruku i groznica ju je ostavila, i ustala je i služila mu. Kada je nastupila večer, donijeli su mu mnoge opsjednute demonima, i istjerao je duhove riječju i sve koji su bili bolesni izliječio je, Tako da bude ispunjeno ono što je rečeno po proroku Izaiji koji govori: On je uzeo naše slabosti i ponio naše bolesti.

Vidjevši pak Isus mnoge gomile oko sebe, naredio je otići na drugu stranu. I jedan pisac pristupi i reče mu: Učitelju, slijedit ću te kamo god da ideš. I kaže mu Isus: Lisice imaju jame i ptice nebeske gnijezda, ali Sin Čovječji nema gdje glavu nasloniti. Drugi od njegovih učenika rekao mu je: Gospodine, dopusti mi prvo otići i pokopati svoga oca. Ali Isus mu reče: Slijedi me i pusti mrtve da pokopaju svoje mrtve.

I nakon što se ukrcao u brod, slijedili su ga njegovi učenici. I gle, veliki potres dogodio se u moru, tako da je brod bio pokriven valovima, a on je spavao. I pristupivši, njegovi učenici podigli su ga govoreći: Gospodine, spasi nas, propadamo! I kaže im: Što ste kukavični, malovjerni? Tada je ustao i ukorio vjetrove i more, i nastala je velika tišina. Ali ljudi su se začudili govoreći: Tko je ovaj, jer čak i vjetrovi i more ga slušaju?



I kad je došao on na onu stranu u zemlju Gergesenaca, susrela su ga dva opsjednuta demonima koji su izlazili iz grobnica, vrlo opasni, tako da nitko nije mogao proći onim putem. I evo, povikaše govoreći: Što nama i tebi, Isuse, sine Božji? Zar si došao ovamo prije vremena da nas mučiš? Bilo je daleko od njih veliko krdo svinja koje je pašlo. Ali demoni su ga molili govoreći: Ako nas izgonjuješ, dopusti nam otići u stado svinja. I reče im: Idite. Oni pak, izašavši, odoše u krdo svinja, i gle, svo krdo svinja jurnu niz liticu u more i pomriješe u vodama. Pastiri su pobjegli i, otišavši u grad, javili su sve, pa i ono o opsjednutima. I evo, sav grad izašao je u susret Isusu, i vidjevši ga, molili su da ode s njihovih granica.

## 9

I ušavši u brod, preselio se i došao u vlastiti grad. I evo, donosili su mu paralitičara koji je ležao na postelji, i vidjevši Isus njihovu vjeru, rekao je paralitičaru: Ohrabri se, dijete, oprošteni su ti tvoji grijesi. I evo, neki od pisara rekli su u sebi: Ovaj huli. I vidjevši Isus njihove misli, rekao je: Zašto mislite zle stvari u vašim srcima? Što je jer lakše reći: Oprošteni su ti grijesi, ili reći: Ustani i hodaj? Kako biste znali da Sin čovjeka ima vlast na zemlji opraštati grijeha, tada govori paralitičaru: Ustani, uzmi svoju postelju i idi u svoju kuću. I ustavši, otišao je u svoju kuću. Vidjevši to, gomile su se zadivile i proslavile Boga koji je dao takav autoritet ljudima.

I prolazeći odatle, Isus je vidio čovjeka kako sjedi u carinskom uredu, zvanog Matej, i kaže mu: Slijedi me. I ustavši, slijedio ga je. I dogodilo se dok je on ležao u kući, i gle, mnogi carinici i grešnici koji su došli ležali su zajedno s Isusom i njegovim učenicima. I vijevši to, farizeji su rekli njegovim učenicima: Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima? Ali Isus, čuvši to, rekao im je: Jaki

nemaju potrebu za liječnikom, nego oni koji su bolesni. Idite i naučite što znači: milost želim, a ne žrtvu. Jer nisam došao pozvati pravedne, nego grešnike u pokajanje.

Tada mu pristupaju učenici Ivana govoreći: Zašto mi i farizeji postimo mnogo, a tvoji učenici ne poste? I reče im Isus: Zar mogu sinovi svadbene dvorane tugovati dok je s njima zaručnik? Doći će, međutim, dani kada bude oduzet od njih zaručnik, i tada će postiti. Nitko ne stavlja zakrpu od neskupljene krpe na staru odjeću, jer ona uzima njezinu puninu od odjeće i nastaje gora pukotina. Niti bacaju mlado vino u stare mješine, jer inače mješini pucaju, i vino se izlijeva i mješini će propasti, ali mlado vino bacaju u nove mješine, i oboje se čuvaju.

Dok je on govorio ove stvari njima, evo, jedan vladar je prišao i klanjao mu se govoreći: Kći moja je upravo sada umrla, ali dođi, stavi ruku svoju na nju i živjet će. I ustavši, Isus je pošao za njim i njegovi učenici. I evo, žena koja je patila od krvarenja dvanaest godina, prišavši odostraga, dodirnula je rešu njegove odjeće. Govorila je jer u sebi: Ako se samo dotaknem njegove odjeće, bit ću spašena. Ali Isus, okrenuvši se i vidjevši ju, rekao je: Ohrabri se, kćeri, vjera tvoja spasila te je. I žena je bila spašena od onoga časa. I došavši Isus u kuću poglavara i vidjevši svirače frula i gomilu koja je bila bučna, kaže im, Povucite se, jer djevojčica nije umrla, nego spava. I ismijevali su ga. Kada je gomila bila istjerana, ušavši je uhvatio njezinu ruku, i djevojčica je ustala. I taj glas se proširio po cijeloj onoj zemlji.

I dok je Isus prolazio odatle, slijedila su ga dva slijepca vičući i govoreći: Smiluj nam se, sine Davidov. Kada je došao u kuću, prišli su mu slijepi, i Isus im kaže: Vjerujete li da mogu ovo učiniti? Kažu mu: Da, Gospodine. Tada se dotaknuo njihovih očiju

govoreći: Prema vašoj vjeri neka vam bude učinjeno. I otvorile su se njihove oči, i Isus im je strogo zaprijetio govoreći: Pazite da nitko ne sazna. Ali oni su, pošto su izašli, proširili vijest o njemu po cijeloj onoj zemlji.

Dok su oni izlazili, evo, donijeli su mu čovjeka nijemog koji je bio opsjednut demonom, I kad je demon bio izbačen, progovorio je nijemi, i gomile su se divile govoreći da se nikada ovako nije pojavilo u Izraelu. Ali farizeji su govorili: Pomoću vladara demona on izbacuje demone.

I Isus je obilazio sve gradove i sela, poučavajući u njihovim sinagogama i propovijedajući evanđelje kraljevstva i liječeći svaku bolest i svaku slabost u narodu.

Vidjevši gomile, sažalio ih se jer su bili iscrpljeni i bačeni kao ovce koje nemaju pastira. Tada govori svojim učenicima: Žetva je doista velika, a radnika malo. Molite se dakle Gospodara žetve da pošalje radnike u njegovu žetvu.

## 10

I privukavši svojih dvanaest učenika, dao im je vlast nad nečistim dusima tako da ih mogu izbacivati i liječiti svaku bolest i svaku nemoć. Od dvanaest apostola imena su ova: prvi Šimun zvani Petar i Andrija, brat njegov, Jakov, sin Zebedeja, i Ivan, brat njegov. Filip i Bartolomej, Toma i Matej poreznik, Jakov sin Alfeja i Lebej prozvani Tadej, Simon Kananac i Juda Iskariot, koji ga je predao.

Ovih dvanaest poslao je Isus, naredivši im: Ne idite putem naroda i ne ulazite u grad Samarijana, Idite radije prema

izgubljenim ovčama kuće Izraelove. Idući pak propovijedajte govoreći da se približilo kraljevstvo nebesa. Bolesne liječite, gubavce čistite, mrtve podižite, demone izbacujte; besplatno ste primili, besplatno dajte. Ne steknite zlato niti srebro niti broncu u svoje pojaseve. Ne nosite torbu na put niti dva hitona niti sandale niti štap, jer radnik je dostojan svoje hrane. U koji god grad ili selo uđete, raspitajte se tko je u njemu dostojan, i ondje ostanite dok ne odete. Ulazeći pak u kuću, pozdravite je govoreći: Mir ovoj kući. I ako je doista kuća vrijedna, neka dođe vaš mir na nju, ako pak nije vrijedna, neka se vaš mir vrati k vama. I tko god vas ne primi niti čuje vaše riječi, izlazeći iz kuće ili iz onoga grada, otresite prašinu sa svojih stopala. Uistinu vam kažem, podnošljivije će biti zemlji Sodoma i Gomore na dan suda nego onomu gradu.

Evo, ja vas šaljem kao ovce usred vukova; budite dakle mudri kao zmije i nevini kao golubovi. Pazite se ljudi, jer će vas predati u vijeća i bičevat će vas u njihovim skupštinama, I na vođe i na kraljeve bit ćete dovedeni zbog mene, za svjedočanstvo njima i narodima. Kada vas predaju, ne brinite kako ili što ćete govoriti, jer bit će vam dano u onome času što ćete govoriti. Jer ne govorite vi, nego Duh oca vašega koji govori u vama. Izručit će brat brata na smrt i otac dijete, i ustat će djeca na roditelje i usmrтит će ih, I bit ćete mrženi od svih zbog moga imena, ali onaj koji izdrži do kraja, taj će biti spašen. Kada vas progone u ovom gradu, bježite u drugi, jer zaista vam kažem, nećete završiti gradove Izraela dok ne dođe Sin Čovječji. Učenik nije iznad učitelja niti rob iznad svoga gospodara. Dovoljno je učeniku da postane kao njegov učitelj, i služi da postane kao njegov gospodar. Ako su gospodara kuće nazvali Beelzebul, koliko će više njegove ukućane? Ne bojte se dakle njih, jer ništa nije pokriveno što neće biti otkriveno, i ništa skriveno što neće biti poznato. Ono što vam govorim u tami, recite na svjetlu, i ono što slušate na uho, propovijedajte na krovovima. I

ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali dušu ne mogu ubiti; bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo uništiti u paklu. Ne prodaju li se dva vrapca za assarion? I jedan od njih neće pasti na zemlju bez vašeg Oca. Vaše pak i dlake glave sve su prebrojane. Ne bojte se dakle, vi ste vrijedniji od mnogo vrabaca.

Svaki dakle tko će me priznati pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem mojim koji je na nebesima, Tko god me porekne pred ljudima, poreći ću i ja njega pred mojim Ocem koji je na nebesima.

Ne mislite da sam došao donijeti mir na zemlju, nisam došao donijeti mir, nego mač. Jer su došli podijeliti čovjeka protiv oca njegova i kćer protiv majke njezine i nevjestu protiv svekrve njezine, I neprijatelji čovjeka su njegovi ukućani.

Onaj koji voli oca ili majku više od mene nije mene dostojan, i onaj koji voli sina ili kćer više od mene nije mene dostojan. I tko ne uzima svoj križ i ne slijedi za mnom, nije mene dostojan. Onaj koji nađe svoju dušu izgubiti će je, a onaj koji izgubi svoju dušu radi mene naći će je.

Onaj koji prima vas, prima mene, i onaj koji prima mene, prima onoga koji me poslao. Onaj koji prima proroka u ime proroka primit će nagradu proroka, i onaj koji prima pravednika u ime pravednika primit će nagradu pravednika. I tko god napoji jednog od ovih malih čašom hladne vode samo u ime učenika, zaista vam kažem, neće izgubiti svoju nagradu.

I dogodilo se kada je Isus završio s poučavanjem svojih dvanaest učenika, otišao je odatle da uči i propovijeda u njihovim gradovima.

Ivan je, čuvši u zatvoru o djelima Krista, poslao dvojicu svojih učenika. Rekao mu je: Jesi li ti onaj koji dolazi ili trebamo očekivati drugoga? I odgovorivši, Isus im reče: Otišavši, javite Ivanu što slušate i vidite. Slijepi ponovno vide i hromi hodaju, gubavi se čiste i gluhi čuju, mrtvi ustaju i siromasima se objavljuje radosna vijest. I blažen je onaj koji se ne sablaznio o meni.

Dok su ovi putovali, Isus je počeo govoriti gomilama o Ivanu: Što ste izašli u pustinju gledati? Trsku koju vjetar potresa? Ali što ste izišli vidjeti? Čovjeka odjevenog u meke haljine? Gle, oni koji nose meke haljine u kućama su kraljeva. Ali što izadoste vidjeti? Proroka? Da, kažem vam, i više nego proroka. Jer ovaj je onaj o kome je napisano: Evo, ja šaljem svog anđela pred tvojim licem, koji će pripremiti tvoj put pred tobom.

Uistinu vam kažem, nije ustao među rođenima od žena veći od Ivana Krstitelja, ali najmanji u kraljevstvu nebeskome veći je od njega. Od dana Ivana Krstitelja do sada kraljevstvo nebesko trpi nasilje, i nasilnici ga grabe. Jer svi proroci i zakon prorokovali su do Ivana. I ako želite primiti, on je Ilija koji treba doći. Onaj koji ima uši za slušanje, neka čuje.

Kome ću pak usporediti ovo pokoljenje? Slično je djeci koja sjede na trgovima i dozivaju svoje drugove govoreći, Svirali smo vam frulu, a vi niste plesali; pjevali smo vam tužbalicu, a vi niste tugovali. Jer je došao Ivan, niti je jeo niti je pio, i govore: Ima demona. Došao je Sin čovjeka jedući i pijući, i govore: Evo čovjeka

proždrljivca i pijanca, prijatelja carinika i grešnika. I mudrost je opravdana od svoje djece.

Tada je počeo prijekoriti gradove u kojima su se dogodila njegova najveća čudesa, jer se nisu pokajali, Jao tebi, Chorazin, jao tebi, Bethsaida, jer da su se u Tiru i Sidonu dogodila čudesa koja su se dogodila u vama, davno bi se pokajali sjedeći u kostrijeti i pepelu. Osim, kažem vama, Tiru i Sidonu bit će podnošljivije na dan suda nego vama. I ti, Kapernaume, koji si do neba bio uzdignut, do pakla ćeš biti spušten, jer da su u Sodomi bile učinjene sile koje su učinjene u tebi, ostao bi do danas. Ali kažem vama da će zemlji Sodoma biti podnošljivije u dan suda nego tebi.

U ono vrijeme Isus reče: Hvala ti dajem, Oče, Gospodaru neba i zemlje, jer si sakrio ove stvari od mudrih i razumnih, a otkrio si ih maloj djeci, Da, Oče, jer tako bi ugodno tebi. Sve mi je predano od moga oca, i nitko ne poznaje sina osim oca, niti oca tko poznaje osim sina i onoga kome sin želi otkriti. Dodite k meni svi koji radite i opterećeni ste, i ja ću vam dati odmor. Podignite moj jaram na sebe i učite od mene, jer sam blag i ponizan srcem, i naći ćete počinak za vaše duše, Jer moj jaram dobar je i moj teret lagan je.

## 12

U ono vrijeme otišao je Isus subotom kroz žitna polja, a njegovi učenici ogladnjeli su i počeli čupati klasje i jesti. Ali farizeji, vidjevši to, rekli su mu: Evo, tvoji učenici čine ono što nije dopušteno činiti u subotu. Ali im reče: Niste li čitali što je učinio David kada je bio gladan, on i oni koji su bili s njim? Kako je ušao u kuću Boga i jeo kruhove predstavljanja, koje nije bilo moguće jesti njemu niti onima s njim, ako ne samo svećenicima? Ili niste

pročitati u zakonu da subotom svećenici u hramu oskvrnjuju subotu, a bez krivnje su? Kažem vam da je ovdje nešto veće od hrama. Ako biste znali što je milosrđe želim, a ne žrtvu, ne biste osudili nevine. Jer je Sin Čovječji gospodar i subote.

I otišavši odatle, došao je u njihovu zbornicu. I evo, čovjek je bio tamo koji je imao suhu ruku, i upitali su ga govoreći: Je li dopušteno subotom liječiti?, da bi ga optužili. Ali on im reče: Tko će biti među vama čovjek koji će imati jednu ovцу, i ako ona padne u jamu subotom, neće li je uhvatiti i podići? Koliko se dakle čovjek razlikuje od ovce? Tako da je dopušteno subotom dobro činiti. Tada kaže čovjeku: Ispruži svoju ruku. I ispružio ju je, i bila je vraćena zdrava kao druga. Pošto su izašli, farizeji su održali vijeće protiv njega kako bi ga uništili. Ali Isus, znajući to, povukao se odatle i slijedile su ga mnoge gomile, i izliječio ih je sve. I ukorio ih da ga ne učine očitim. tako da bude ispunjeno ono što je rečeno po proroku Izaiji koji govori Evo sluge moga kojega sam izabrao, ljubljenoga moga u kojega je bila zadovoljna duša moja; stavit ću duha svoga na njega i sud narodima objavit će. Neće se svađati niti vikati, niti će tko čuti njegov glas na ulicama. Slomljenu trsku neće slomiti i tinjajući lan neće ugasiti, dok ne donese sud u pobjedu. I u njegovo ime narodi će se nadati.

Tada mu je doveden čovjek opsjednut demonima, slijep i nijem, i izliječio ga je, tako da je slijepac i nijemac mogao govoriti i vidjeti. I svi narodi bili su zadivljeni i govorili su: Nije valjda da je ovaj Krist, sin Davidov? Ali farizeji, čuvši to, rekli su: Ovaj ne izbacuje demone nego silom Beelzebula, vladara demona. Znajući pak Isus njihove misli, rekao im je: Svako kraljevstvo podijeljeno protiv sebe opustošava se, i svaki grad ili kuća podijeljena protiv sebe neće opstati. I ako sotona izbacuje sotonu, podijeljen je protiv sebe sama, kako će onda opstati njegovo kraljevstvo? I ako ja u



Beelzebulu izgonim demone, vaši sinovi u kome će ih izgnati? Zbog toga oni će biti vaši suci. Ako li ja u Duhu Božjem izgonim demone, onda je kraljevstvo Božje stiglo na vas. Ili kako tko može ući u kuću jakog čovjeka i oteti njegove posude, ako prvo ne sveže jakog? I tada će opljačkati njegovu kuću. Onaj koji nije sa mnom, protiv mene je, i onaj koji ne skuplja sa mnom, rasipa.

Zbog ovoga vam kažem: svaki grijeh i hula bit će oprošteni ljudima, ali hula na Duha neće biti oproštena ljudima. I tko god kaže riječ protiv Sina čovječjega, bit će mu oprošteno, ali tko god kaže protiv Duha Svetoga, neće mu biti oprošteno ni u ovom vijeku ni u budućem.

Ili učinite stablo dobrim i plod njegov dobrim, ili učinite stablo trulim i plod njegov trulim, jer po plodu se stablo poznaje. Potomstvo zmijske, kako možete govoriti dobre stvari budućim? Jer iz obilja srca usta govore. Dobar čovjek iz dobre riznice izvlači dobre stvari, a zao čovjek iz zle riznice izvlači zle stvari. Kažem vam da će za svaku besposlenu riječ koju ljudi izgovore dati odgovor na dan suda. Jer iz tvojih riječi bit ćeš opravdan i iz tvojih riječi bit ćeš osuđen.

Tada su neki od pisara i farizeja odgovorili govoreći: Učitelju, želimo vidjeti znak od tebe. Ali on im odgovarajući reče: Zlo i preljubničko pokoljenje traži znak, i znak neće biti dan njemu osim znaka proroka Jone. Jer baš kao što je Jona prorok bio u trbuhu velike ribe tri dana i tri noći, tako će i Sin Čovječji biti u srcu zemlje tri dana i tri noći. Muškarci Ninivljani ustat će na sudu s ovom generacijom i osudit će je, jer su se pokajali na proklamaciju Jone, i evo, više od Jone je ovdje. Kraljica juga ustat će na sudu s ovim naraštajem i osudit će ga, jer je došla s krajeva

zemlje da čuje mudrost Salomonovu, i evo, ovdje je više od Salomona.

Kada nečisti duh izađe iz čovjeka, prolazi kroz bezvodna mjesta tražeći odmor, ali ga ne nalazi. Tada kaže: U kuću moju vratit ću se odakle sam izašao, i došavši nalazi je praznom, pometenom i ukrašenom. Tada ide i uzima sa sobom sedam drugih duhova zlobnijih od sebe, i ušavši stanuje tamo, i postaje posljednje stanje tog čovjeka gore od prvog. Tako će biti i s ovim zlim naraštajem.

Dok je još govorio gomilama, gle, majka i njegova braća stajali su vani, tražeći razgovarati s njim. Rekao mu je netko: Evo, tvoja majka i tvoja braća stoje vani i traže te vidjeti. Ali on odgovarajući reče onome koji mu je govorio: Tko je moja majka i tko su moja braća? I pružajući svoju ruku prema svojim učenicima, rekao je: Evo moje majke i moje braće, Tko god učini volju oca moga koji je u nebesima, on je moj brat i sestra i majka.

## 13

U taj dan, izašavši iz kuće, Isus je sjedio pokraj mora. I skupila su se prema njemu mnoga mnoštva, tako da je on ušao u brod i sjedio, a sav narod je stajao na obali. I govorio im je mnogo u prispodobama, govoreći: Gle, izašao je sijač da sije. I dok je on sijao, neka sjemeni su pala pored puta, i došle su ptice i proždrale su ih. Ali drugo je palo na kamenjara mjesta, gdje nije imalo mnogo zemlje, i odmah je niklo zato što nije imalo dubinu zemlje, Ali kad je sunce uzašlo, bilo je sprženo, i zbog toga što nije imalo korijen, osušilo se. Ali druga su pala na trnje, i trnje je izraslo i ugušilo ih. Ali drugo je palo na dobru zemlju i davalo je plod:

jedan stotinu, drugi šezdeset, a treći trideset. Onaj koji ima uši za slušanje, neka čuje.

I priđavši, učenici mu rekli: Zašto im govoriš u prisposodobama? A on odgovarajući reče im da vama je dano spoznati otajstva kraljevstva nebesa, a onima nije dano. Jer tko god ima, bit će mu dano i imat će obilje, a tko god nema, i ono što ima bit će mu oduzeto. Zato im govorim u prisposodobama, kako bi gledajući ne vidjeli i slušajući ne čuli niti razumjeli, da se ne bi vratili, i tada će se ispuniti njima proroštvo Izaije koje govori: Slušanjem ćete slušati i nećete razumjeti, i gledajući ćete gledati i nećete vidjeti, Jer otupjelo je srce ovog naroda, i ušima su teško čuli, i oči svoje zatvorili su, da ne vide očima i ušima čuju i srcem razumiju i vrate se, i izliječit ću ih.

Blažene su vaše oči jer vide, i vaše uši jer čuju. Uistinu vam kažem da su mnogi proroci i pravednici željeli vidjeti ono što vi vidite, ali nisu vidjeli, i čuti ono što vi čujete, ali nisu čuli.

Vi dakle čujte prisposobu sijača. Svaki koji čuje riječ kraljevstva i ne razumije, dolazi zli i uzima posijano u njegovu srcu, ovaj je onaj posijan uz put. A onaj posijan na kamenita mjesta, to je onaj koji čuje riječ i odmah je s radošću prima i prihvaća, Ne ima korijen u sebi, već je privremen, a kada nastane nevolja ili progonstvo zbog riječi, odmah se sablaznio. Onaj koji je posijan u trnje, to je onaj koji sluša riječ, ali briga ovog vijeka i obmana bogatstva guše riječ, i on postaje neplodan. Onaj koji je posijan na dobru zemlju, ovaj je onaj koji sluša riječ i razumije je, koji doista rađa plod i donosi: jedan doista stotinu, drugi šezdeset, a treći trideset.

Drugu prispodobu stavio je pred njih govoreći: Uspoređeno je kraljevstvo nebesâ s čovjekom koji je posijao dobro sjeme u svome polju, A dok su ljudi spavali, došao je njegov neprijatelj i posijao korov usred žita i otišao. Kada je trava proklijala i donijela plod, tada se pojavilo i korov. Pristupi li robovi gospodara kuće i rekli mu: Gospodaru, nisi li dobro sjeme posijao u svojem polju? Odakle onda korov? On im reče: Neprijateljski čovjek je ovo učinio. A robovi mu rekli: Želiš li dakle da odemo i sakupimo ih? Ali on reče: Ne, da ne sakupljajući korov iščupate zajedno s njima i žito. Dopustite da oboje rastu zajedno do žetve, i u vrijeme žetve reći ću žeteocima: Skupite prvo korov i vežite ga u snopove da ga spalite, a žito skupite u moju žitnicu.

Drugu prispodobu stavio je pred njih govoreći: Slično je kraljevstvo nebesko zrnju gorušičinu koje je čovjek uzeo i posijao na svojem polju, Ono je doista manje od svih sjemeni, ali kada poraste, veće je od sveg povrća i postaje stablo, tako da ptice nebeske dolaze i gnijezde se u njegovim granama.

Drugu prispodobu govorio im je: Slično je kraljevstvo nebesko kvascu koji je žena uzela i sakrila u tri mjere brašna, dok se cijelo nije ukvasilo.

Sve ove stvari govorio je Isus narodnim gomilama u prispodobama, i bez prispodoba nije im ništa govorio. Tako da bude ispunjeno ono što je rečeno po proroku koji govori: Otvorit ću u prispodobama usta svoja, izustit ću ono što je skriveno od postanka svijeta.

Tada je, ostavivši gomile, došao u svoju kuću. I prišli su mu njegovi učenici govoreći: Objasni nam prispodobu o korovlju u polju. A on im odgovarajući reče: Onaj koji sije dobro sjeme jest

Sin čovječji. Polje je svijet, a dobro sjeme su sinovi kraljevstva, a korovi su sinovi zlog, A neprijatelj koji ih je posijao jest đavao, a žetva jest svršetak vijeka, a žeteoci su anđeli. Baš kao što se dakle sakuplja korov i vatrom gori, tako će biti na završetku ovog vijeka. Poslat će Sin čovječji svoje anđele i sakupit će iz njegova kraljevstva sva sablazan i one koji čine bezakonje, I bacit će ih u peć ognjenu, tamo će biti plač i škrgut zuba. Tada će pravedni zasjati kao sunce u kraljevstvu njihova Oca. Tko ima uši da čuje, neka čuje.

Opet je kraljevstvo nebesko slično blagu skrivenom u polju, koje čovjek našavši sakri, i od radosti svoje ide i prodaje sve što ima te kupuje ono polje.

Opet je kraljevstvo nebesko slično čovjeku trgovcu koji traži dobre bisere, Koji je, našavši jedan dragocjeni biser, otišao, prodao sve što je imao i kupio ga.

Opet, kraljevstvo nebesko slično je mreži povlačnici bačenoj u more koja je skupila iz svake vrste, Kada je bila ispunjena, podigavši je na obalu i cebši, sakupiše dobre u posude, a loše baciše van. Tako će biti na završetku doba. Izaći će anđeli i odvojiti će zle iz sredine pravednih, I bacit će ih u peć ognjenu, tamo će biti plač i škrgut zuba. Isus im kaže: Jeste li razumjeli sve ovo? Kažu mu: Da, Gospodine. On im reče: Zato je svaki pisac poučen za kraljevstvo nebesko sličan gospodarstvu kuće koji iz svoje riznice iznosi novo i staro.

I dogodilo se kada je Isus završio ove prisposode, otišao je odatle. I došavši u svoju domovinu, poučavao ih je u njihovoj sinagogi, tako da su se zapanjivali i govorili: Odakle ovome ta mudrost i te moći? Nije li ovaj sin tesara? Nije li njegova majka

zvana Marija, a njegova braća Jakov, Joses, Šimun i Juda? I njegove sestre, nisu li sve među nama? Odakle onda ovome sve ovo? I bili su sablaznili se njime. A Isus im reče: Nije prorok bez časti, osim u svojoj domovini i u svojoj kući. I ne učini ondje mnoga čudesa zbog njihova nevjerovanja.

## 14

U ono vrijeme tetrarch Herod čuo je glas o Isusu. I reče svojim slugama: Ovaj je Ivan Krstitelj, on je ustao od mrtvih, i zbog toga moći djeluju u njemu. Jer Herod, uhvativši Ivana, vezao ga je i stavio u zatvor zbog Herodijade, žene njegova brata Filipa. Jer mu je Ivan govorio: Nije ti dopušteno imati je. I želeći ga ubiti, bojao se gomile jer su ga smatrali prorokom. Ali kada se održavao rođendan Heroda, plesala je kći Herodijade pred njim i ugodila Herodu. Zato je sa zakletvom obećao njoj dati što god zatraži. Ona pak, poticana od strane svoje majke, kaže: Daj mi ovdje na pladnju glavu Ivana Krstitelja. I kralj se ožalostio, ali zbog zakletve i gostiju naredio je da se dade. I poslavši, odrubio je glavu Ivanu u tamnici. I glava njegova bila je donesena na pladnju i dana djevojci, a ona ju je donijela svojoj majci. I pristupi njegovi učenici, uzeli tijelo i pokopali ga, te došavši javili Isusu.

Čuvši to, Isus se povukao odatle brodom na pusto mjesto nasamo, a kad su čuli, mnoštva su ga slijedila pješice iz gradova. I izašavši, Isus je vidio veliku gomilu, sažalio se na njih i izliječio njihove bolesne. Kad je navečer prošlo, prišli su mu njegovi učenici govoreći: Pust je ovo mjesto i sat je već prošao; otpusti gomile da odu u sela i kupe sebi hranu. Ali Isus im reče: Nemaju potrebu otići, vi im dajte jesti. Oni mu pak kažu: Nemamo ovdje ništa osim pet kruhova i dvije ribe. On pak reče: Donesite mi ih ovamo. I naredivši gomilama da legnu na travu, uzevši pet

hljebova i dvije ribe, pogledavši u nebo, blagoslovio je, i razlomivši dao je učenicima hljebove, a učenici gomilama. I jeli su svi i bili zadovoljeni, i podigli su što je preostalo od ulomaka - dvanaest punih košara. Oni koji su jeli bili su muškarci, oko pet tisuća, ne računajući žene i djecu.

I odmah je Isus primorao svoje učenike da se ukrcaju u brod i idu naprijed prema onoj strani, dok ne otpusti gomile. I otpustivši gomile, popeo se na planinu sam da se moli. A kad je pala večer, bio je sam ondje. A brod je već bio usred mora, mučen valovima, jer je vjetar bio suprotan. U četvrtoj straži noći Isus je otišao prema njima hodajući po moru. I vidjevši ga, učenici su se, dok je hodao po moru, uznemirili govoreći da je utvara, i od straha su povikali. Odmah im je govorio Isus rekavši: Hrabrite se, ja sam, ne bojte se. Odgovarajući mu, Petar reče: Gospodine, ako si ti, zapovjedi mi da dođem k tebi po vodama. Ali on reče: Dođi. I sišavši s broda, Petar je hodao po vodi da dođe k Isusu. Gledajući jak vjetar, uplašio se, i počevši tonuti, viknuo je: Gospodine, spasi me. Isus je odmah ispruživši ruku uhvatio njegovu i rekao mu: O ti malovjerniče, zašto si posumnjao? I kada su se ukrcali u brod, vjetar je prestao. Oni koji su došli u brod poklonili su mu se govoreći: Uistinu si sin

I prijeđavši preko, došli su u zemlju Genezaret. I prepoznavši ga, muškarci onoga mjesta poslali su u cijelu onu okolicu i doveli su mu sve bolesne, I molili su ga da se dotaknu makar samo rese njegove odjeće, i koliko god ih se dotaklo, bili su spašeni.

## 15

Tada Isusu pristupaju pismoznanci i farizeji iz Jeruzalema govoreći, Zašto tvoji učenici krše tradiciju starješina? Jer ne peru

svoje ruke kada jedu kruh. Ali on im odgovori: Zašto i vi prelazite zapovijed Božju zbog svoje predaje? Jer Bog je zapovjedio govoreći: poštuju oca i majku, i tko zlo govori o ocu ili majci neka umre smrću. Vi pak kažete: Tko bi rekao ocu ili majci: Dar kojim bi se od mene koristio', i neće poštovati oca svoga ili majku svoju, I vi ste poništili Božju zapovijed zbog vaše predaje. Licemjeri, dobro je prerekao o vama Izaija govoreći, Ovaj narod mi se približava svojim ustima i usnama me poštuje, ali njihovo srce daleko je od mene, Uzalud me štiju, učeći kao nauke zapovijedi ljudi.

I pozivajući gomilu, rekao im je: Slušajte i razumijte, Nije ono što ulazi u usta ono što oskvrnjuje čovjeka, nego ono što izlazi iz usta, to oskvrnjuje čovjeka. Tada su njegovi učenici prišli i rekli mu: Znaš li da su farizeji bili uvrijeđeni kada su čuli tu riječ? Ali on odgovarajući reče: Svaka biljka koju nije posadio moj nebeski Otac bit će iščupana s korijenom. Pustite ih, oni su slijepi vodiči slijepih, a ako slijepac vodi slijepca, oboje će pasti u jamu. Odgovarajući, Petar mu reče: Objasni nam ovu prisposobu. Ali Isus reče: Zar i vi još uvijek niste shvatili? Zar još ne razumijete da sve što ulazi u usta ide u trbuh i izbacuje se u zahod? Ono što izlazi iz usta dolazi iz srca, i to oskvrnjuje čovjeka. Jer iz srca izlaze zle misli, ubojstva, preljubi, bludničenja, krađe, lažna svjedočanstva, bogohuljenja. Ove stvari su one koje kaljaju čovjeka, ali jesti neopranim rukama ne kalja čovjeka.

I izašavši odatle, Isus se povukao u krajeve Tira i Sidona. I evo, žena Kananejka iz onih krajeva, izašavši, povikala je njemu govoreći: Smiluj se meni, Gospodine, sine Davidov, kćer moja teško je opsjednuta demonom. Ali on joj nije odgovorio ni riječi. I prišavši njegovi učenici pitali su ga govoreći: Otpusti je, jer više za nama. A on odgovarajući reče: Nisam poslan nego k izgubljenim ovcama kuće Izraelove. Ona je došla, poklonila mu se i rekla:



Gospodine, pomози mi. A on odgovarajući reče: Nije dobro uzeti kruh djece i baciti ga psićima. Ona je pak rekla: Da, Gospodine, jer i psi jedu mrvice koje padaju sa stola njihovih gospodara. Tada je Isus odgovarajući rekao joj: O ženo, velika je tvoja vjera, neka ti bude kako želiš. I ozdravljela je njezina kći od tog sata.

I prešavši odatle, Isus je došao uz more Galileje, i uzašavši u goru, sjedio je tamo. I došli su k njemu mnoga mnoštva, imajući sa sobom hrome, slijepe, nijeme, sakate i mnoge druge, i bacili su ih pred Isusova stopala, i on ih je izliječio. Tako da su se gomile divile gledajući gluhe kako slušaju, nijeme kako govore, sakate zdrave, hrome kako hodaju i slijepe kako gledaju, i slavili su Boga Izraela.

A Isus, pozvavši svoje učenike, reče: Sažaljavam se nad mnoštvom, jer već tri dana ostaju sa mnom i nemaju što jesti, a ne želim ih otpustiti gladne, da ne bi obamrli na putu. I kažu mu njegovi učenici: Odakle nama u pustinji toliko kruha da nasitimo toliku gomilu? I kaže im Isus: Koliko kruhova imate? A oni rekoše: Sedam, i malo malih riba. I naredio je gomilama da legnu na zemlju. I uzevši sedam kruhova i ribe, zahvalivši *Господи* je i dao svojim učenicima, a učenici su ih dali gomilama. I jeli su svi i bili su zadovoljni, i podigli su preostale ulomke - sedam punih košara. A onih koji su jeli bilo je četiri tisuće muškaraca, osim žena i djece. I otpustivši gomile, ukrcao se u brod i došao u krajeve Magdale.

## 16

I pristupiše farizeji i saduceji kušajući ga i upitaše ga da im pokaže znak s neba. Ali on odgovarajući reče im: Kada nastupi večer, kažete: Bit će lijepo vrijeme', jer je nebo crveno. I ujutro: Danas će biti nevrijeme, jer je nebo crveno i tmurno. Licemjeri, lice neba doista znate razlikovati, ali znakove vremena ne možete

spoznati? Zla i preljubnička generacija traži znak, i znak neće joj biti dan osim znaka proroka Jone. I ostavivši ih, otišao je.

I kada su njegovi učenici došli na drugu stranu, zaboravili su uzeti kruhove. Ali Isus im reče: Gledajte i čuvajte se kvasca farizeja i saduceja. Oni su pak raspravljali među sobom govoreći da nisu uzeli kruhove. Znajući to, Isus im reče: Što razmišljate u sebi, malovjerni, da niste uzeli kruhove? Još ne razumijete, niti se sjećate pet kruhova za pet tisuća i koliko ste košara uzeli? Niti sedam hljebova za četiri tisuće i koliko ste košara uzeli? Kako ne razumijete da vam nisam govorio o kruhu kada sam rekao da pazite na kvasac farizeja i saduceja? Tada su razumjeli da nije rekao da se čuvaju kvasca kruha, nego učenja farizeja i saduceja.

Došavši pak Isus u krajeve Cezareje Filipove, pitao je svoje učenike govoreći: Za koga ljudi govore da je Sin Čovječji? Oni su rekli: Jedni kažu Ivan Krstitelj, drugi Ilija, a treći Jeremija ili jedan od proroka. Kaže im: A vi, koga kažete da sam ja? Odgovarajući, Šimun Petar reče: Ti si Krist, Sin živoga Boga. I odgovarajući, Isus mu reče: Blažen si, Šimune Barjona, jer tijelo i krv nisu ti otkrili to, nego Otac moj koji je na nebesima. I ja tebi kažem da ti jesi Petar, i na ovoj stijeni sagrađit ću svoju Crkvu, i vrata Hada neće je nadvladati. I dat ću ti ključeve kraljevstva nebesa, i što god svežeš na zemlji, bit će svezano u nebesima, i što god razriješiš na zemlji, bit će razriješeno u nebesima. Tada je zapovjedio svojim učenicima da nikomu ne kažu da je on Isus Krist.

Od tada je Isus počeo pokazivati svojim učenicima da je potrebno da on ode u Jeruzalem i da mnogo pretrpi od starješina i glavnih svećenika i pismoznanaca i da bude ubijen, i trećeg dana da bude podignuti. I uzevši ga sa strane, Petar mu je počeo

prigovarati govoreći: Bože sačuvaj, Gospodine, to ti se neće dogoditi. Ali on, okrenuvši se, reče Petru: Idi za mnom, sotono! Sablast si mi, jer ne misliš na ono što je Božje, nego na ono što je ljudsko.

Tada je Isus rekao svojim učenicima: Ako tko želi doći za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi. Jer tko bi želio spasiti svoju dušu, izgubit će je, a tko bi izgubio svoju dušu radi mene, naći će je. Jer što koristi čovjeka ako dobije cijeli svijet, ali izgubi svoju dušu? Ili što će čovjek dati u zamjenu za svoju dušu? Jer Sin čovječji namjerava doći u slavi Oca svojega sa svojim anđelima, i tada će platiti svakome prema djelu njegovu. Uistinu vam kažem, ima nekih od onih koji ovdje stoje koji neće nikako okusiti smrti dok ne vide Sina Čovječjega kako dolazi u svojem kraljevstvu.

## 17

I nakon šest dana Isus uzima Petra i Jakova i Ivana, brata njegova, i vodi ih na visoku goru nasamo. I bio je preobražen pred njima, i lice njegovo zasjalo kao sunce, a odjeća njegova postala je bijela kao svjetlo. I gle, pojaviše im se Mojsije i Ilija koji su razgovarali s njim. Odgovarajući, Petar reče Isusu: Gospodine, dobro je da smo ovdje. Ako želiš, napravimo ovdje tri šatora: tebi jedan, Mojsiju jedan i Iliji jedan. Dok je još govorio, evo, svijetao oblak zasjenio ih je, i evo, glas iz oblaka govorio je: Ovaj je moj ljubljani Sin u kojem sam našao zadovoljstvo; njega slušajte. I čuvši to, učenici padoše ničice i veoma se uplašiše. I pristupio je Isus, dodirnuo ih i rekao: Ustanite i ne bojte se. Podigli su oči svoje i nikoga nisu vidjeli osim Isusa samoga. I dok su silazili s planine, zapovjedio im je Isus govoreći: Nikome ne recite viđenje dok Sin Čovječji ne ustane iz mrtvih. I njegovi učenici pitali su ga

govoreći: Zašto dakle pismoznanci govore da Ilija treba doći prvo? Ali Jesus im odgovarajući reče: Ilija doista dolazi prvi i obnovit će sve, Kažem vam da je Ilija već došao i nisu ga prepoznali, nego su mu učinili koliko god su htjeli; tako će i Sin Čovječji trpjeti od njih. Tada su učenici razumjeli da im je govorio o Ivanu Krstitelju.

I kada su došli k gomili, pristupio mu je čovjek klečeći pred njim i govoreći, Gospodine, smiluj se na moga sina, jer je opsjednut mjesecom i teško pati, često pada u vatru i često u vodu. I doveo sam ga tvojim učenicima, ali ga nisu mogli izliječiti. Odgovarajući, Isus reče: O naraštaj nevjeran i izopačen, do kada ću biti s vama? Do kada ću vas trpjeti? Donesite mi ga ovamo. I Isus ga je ukorio, i demon je izašao iz njega, i dijete je bilo izliječeno od toga sata. Tada su učenici prišli Isusu nasamo i rekli: Zašto mi nismo bili u mogućnosti to izbaciti? Ali Isus im reče: Zbog vašeg nevjerstva. Uistinu vam kažem, ako imate vjeru kao zrno gorušice, reći ćete ovoj planini: Premjesti se odavde tamo', i premjestit će se, i ništa vam neće biti nemoguće. Ova vrsta ne izlazi osim molitvom i postom.

Dok su se kretali po Galileji, rekao im je Isus: Sin čovječji bit će predan u ruke ljudi. I oni će ga ubiti, i trećeg dana on će biti podignut. I bili su veoma ožalošćeni.

Kada su došli u Kapernaum, prišli su Petru oni koji uzimaju didrahme i rekli: Vaš učitelj ne plaća didrahme? Kaže: Da. I kada je ušao u kuću, preduhitrio ga je Isus govoreći: Što ti se čini, Šimune? Kraljevi zemlje - od koga uzimaju poreze ili danak? Od svojih sinova ili od stranaca? Kaže mu Petar: Od drugih. Reče mu Isus: Dakle, sinovi su slobodni. Ali da ih ne uvrijedimo, idi na more, baci udicu i prvu ribu koja izađe uzmi, i kad joj otvoriš usta, naći ćeš stater; uzmi ga i daj im ga za mene i za tebe.

U onom satu pristupiše učenici k Isusu govoreći: Tko je dakle najveći u kraljevstvu nebeskome? I pozvavši dijete, Isus ga postavi u njihovu sredinu i reče, Zaista vam kažem, ako se ne okrenete i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko. Tko god dakle ponizi sebe kao ovo dijete, taj je najveći u kraljevstvu nebeskom. I tko god primi jedno takvo dijete u moje ime, mene prima, Tko bi uzrokovao posrnuće jednom od ovih malih koji vjeruju u mene, korisnije bi mu bilo da mu se objesi magarećeg mlinski kamen o vrat i da bude utopljen u dubini mora. Ja o svijetu od sablazni, jer nužno je da dođu sablazni, ali jao onomu čovjeku kroz kojega sablazan dolazi. Ako li tvoja ruka ili tvoje stopalo tjera te na grijeh, odsijeci ih i baci od sebe, jer bolje ti je ući u život hrom ili sakāṭ, nego imati dvije ruke ili dva stopala i biti bačen u vječnu vatru. I ako te tvoje oko navodi na grijeh, izvadi ga i baci od sebe, jer ti je bolje jednooki ući u život nego s dva oka biti bačen u gehenu ognjenu. Pazite da ne prezrete nijednog od ovih malih, jer vam kažem da njihovi anđeli na nebesima uvijek gledaju lice moga Oca koji je na nebesima. Jer je sin čovjeka došao spasiti izgubljeno.

Što vam se čini? Ako neki čovjek ima stotinu ovaca i jedna od njih zaluta, neće li ostaviti devedeset devet na planinama, otići i tražiti onu zalutalu? I ako se dogodi da ga pronađe, zaista vam kažem da se raduje nad njim više nego nad devedeset devet onih koji nisu zalutali. Tako nije volja pred vašim Ocem koji je u nebesima da propadne jedan od ovih malih.

Ako li tvoj brat sagriješi protiv tebe, idi i ukori ga nasamo, između tebe i njega. Ako te posluša, stekao si svoga brata. Ako pak ne čuje, uzmi sa sobom još jednog ili dvojicu, tako da na usta dva

svjedoka ili trojice bude ustanovljena svaka riječ. Ako li ne sluša njih, reci skupštini; ako li i skupštinu ne sluša, neka ti bude kao poganin i carinik. Uistinu vam kažem, što god vežete na zemlji, bit će vezano na nebu, i što god razvežete na zemlji, bit će razvezano na nebu. Opet vam uistinu kažem da ako se dvoje od vas slože na zemlji o bilo kojoj stvari koju zatraže, bit će im dana od moga Oca koji je u nebesima. Jer gdje su dvojica ili trojica sakupljeni u moje ime, ondje sam među njima.

Tada mu je Petar prišao i rekao: Gospodine, koliko puta će moj brat sagriješiti protiv mene, a ja ću mu oprostiti? Do sedam puta? Isus mu kaže: Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam.

Zbog ovoga kraljevstvo nebesko bilo je učinjeno slično čovjeku kralju koji je htio poravnati račune sa svojim robovima. Kada je počeo poravnavati račune, doveden mu je jedan dužnik od deset tisuća talenata. Budući da on nije imao čime vratiti, naredio je gospodar njegov da bude prodan on i žena njegova i djeca i sve što je imao, i da bude vraćeno. Pao je dakle rob te mu se klanjao govoreći: Gospodaru, budi strpljiv prema meni i sve ću ti vratiti. Imajući samilost, gospodar onoga roba otpustio ga je i oprostio mu zajam. Izašavši van, taj rob je našao jednog od svojih surobova koji mu je dugovao stotinu denara, i zgrabivši ga, gušio ga je govoreći: Vрати mi ako mi nešto duguješ. Pao je dakle njegov suslugu na njegova stopala i molio ga govoreći: Budi strpljiv prema meni i vratit ću ti. Ali on nije htio, nego je otišao i bacio ga u zatvor dok ne vrati dug.

Vidjevši pak njegovi surobovi ono što se dogodilo, bili su veoma ožalošćeni, i došavši, objasnili su jasno svome gospodaru sve što se dogodilo. Tada ga je njegov gospodar pozvao i rekao mu:

Zli robe, sav onaj dug sam ti oprostio, budući da si me molio. Nije li bilo potrebno i da se ti smiluješ na svoga suslugu, kao što sam se i ja smilovao na tebe? I razljutivši se, gospodar njegov predao ga je mučiteljima dok ne vrati sve što mu duguje. Tako će i moj nebeski Otac učiniti vama, ako ne oprostite svaki njegov brat od srca vaših njihove prijestupe.

## 19

I dogodilo se kada je Isus završio ove riječi, otišao je iz Galileje i došao u krajeve Judeje s one strane Jordana. I slijedile su ga mnoge gomile i izliječio ih je tamo. I priđoše mu farizeji kušajući ga i govoreći mu: Je li dopušteno čovjeku otpustiti svoju ženu iz bilo kojeg razloga? Ali on odgovarajući reče im: Niste li pročitali da je Onaj koji je stvorio od početka napravio ih muškim i ženskim i rekao: Zbog ovoga ostavit će čovjek oca svoga i majku i priljepiti će se uz ženu svoju, i bit će njih dvoje jedno tijelo. Tako da više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Što je dakle Bog spojio, čovjek neka ne razdvaja. Govore mu: Što je onda Mojsije zapovjedio - dati knjigu razvoda i otpustiti je? Kaže im da je Mojsije zbog tvrdoće vašega srca dopustio vama da otpustite svoje žene, ali od početka nije bilo tako. Kažem vam da onaj tko otpusti svoju ženu, osim zbog bludništva, i oženi drugu, čini preljub, a tko se oženi otpuštenom, čini preljub. Njegovi mu učenici kažu: Ako je takav odnos čovjeka sa ženom, ne isplati se ženiti. Ali on im reče: Ne primaju svi ovu riječ, nego oni kojima je dano. Jer postoje uškopci koji su iz utrobe majke rođeni tako. I postoje uškopci koji su bili uškopljeni od strane ljudi, i postoje uškopci koji su uškopili sebe zbog kraljevstva nebesa. Onaj koji je u stanju primiti, neka primi.

Tada su mu dovedena djeca kako bi im položio ruke i pomolio se, ali učenici su ih ukoriše. Ali Isus reče: Pustite djecu i ne zabranjujte im doći k meni, jer takvih je kraljevstvo nebesko. I položivši ruke na njih, otišao je odatle.

I evo, jedan je pristupio i rekao njemu: Učitelju dobri, što dobro da učinim kako bih imao život vječni? On mu reče: Zašto me zoveš dobrim? Nitko nije dobar osim jednoga Boga. Ako pak želiš ući u život, drži zapovijedi. Kaže mu: Kojih? A Isus reče: Ne ćeš ubiti, ne ćeš počiniti preljub, ne ćeš ukrasti, ne ćeš lažno svjedočiti, Poštuj oca i majku, i ljubiti ćeš bližnjega svoga kao sebe samoga. Mladi čovjek mu kaže: Sve sam ovo čuvao od svoje mladosti. Što mi još nedostaje? Isus mu reče: Ako želiš biti savršen, idi, prodaj svoja imanja i daj siromasima, i imat ćeš blago u nebu, i dođi te me slijedi. A kad je mladić čuo te riječi, otišao je žalostan, jer je imao mnogo imanja. Ali Isus reče svojim učenicima: Uistinu vam kažem da će bogataš s poteškoćom ući u kraljevstvo nebesko. Opet vam kažem, lakše je kamili proći kroz iglene uši nego bogatom ući u kraljevstvo Božje. Čuvši to, njegovi učenici bili su veoma zapanjeni i govorili: Tko onda može biti spašen? Pogledavši ih, Isus reče: Kod ljudi je ovo nemoguće, ali kod Boga sve je moguće. Tada je Petar odgovarajući mu rekao: Evo, mi smo ostavili sve i slijedili smo te; što će dakle biti s nama? Ali Isus im reče: Uistinu vam kažem da vi koji ste me slijedili, u obnovi, kada Sin Čovječji sjedne na prijestolje svoje slave, sjedit ćete i vi na dvanaest prijestolja sudeći dvanaest plemena Izraela. I svaki tko je ostavio kuće ili braću ili sestre ili oca ili majku ili ženu ili djecu ili polja radi moga imena, stostruko će primiti i naslijedit će život vječni. Mnogi koji su prvi bit će posljednji, i posljednji prvi.



Jer slično je kraljevstvo nebesko čovjeku, gospodaru kuće, koji je izišao rano ujutro unajmiti radnike u svoj vinograd. I dogovorivši se s radnicima za denar na dan, poslao ih je u svoj vinograd. I izašavši oko trećeg sata, vidio je druge kako stoje besposleni na tržnici, I onima reče: Idite i vi u vinograd, i što bude pravedno dat ću vam. Oni su pak otišli. Ponovno izašavši oko šestog i devetog sata, učinio je isto tako. O ali oko jedanaestog sata, izišavši, našao je druge kako stoje neradni, i govori im: Što ovdje stojite cijeli dan neradni? Kažu mu da ih nitko nije najmio. Kaže im: Idite i vi u vinograd, i primit ćete što bude pravedno. Kada je nastupila večer, gospodar vinograda reče svojem upravitelju: Pozovi radnike i isplati im plaću, počevši od posljednjih do prvih. I došavši oni oko jedanaestog sata, uzeli su po jedan denarij. Došavši, prvi su mislili da će uzeti više, ali su i oni uzeli po jedan denarij. Uzevši, ali gundali su protiv gospodara kuće govoreći da su ovi posljednji radili jedan sat, a ti si ih učinio jednakima nama koji smo podnijeli teret dana i vrućinu. Ali odgovarajući, rekao je jednom od njih: Druže, ne činim ti nepravdu. Nisi li se sa mnom dogovorio za denar? Podigni svoje i idi, hoću ovome posljednjem dati kao i tebi, Ili mi nije dopušteno činiti što želim sa svojim? Je li tvoje oko zlo zato što sam ja dobar? Tako će posljednji biti prvi i prvi posljednji, jer mnogi su pozvani, ali malo odabranih.

I idući gore u Jeruzalem, Isus uze dvanaest učenika nasamo na putu i reče im, Evo, idemo u Jeruzalem, i Sin Čovječji bit će predan glavnim svećenicima i pismoznancima, i osudit će ga na smrt, I predat će ga narodima na ismijavanje i bičevanje i razapinjanje, i trećega dana ustat će.

Tada mu je pristupila majka sinova Zebedejevih sa svojim sinovima, klanjajući se i tražeći nešto od njega. On joj reče: Što

želiš? Ona mu kaže: Reci da sjednu ova dva moja sina, jedan s tvoje desne strane i jedan s tvoje lijeve strane u tvome kraljevstvu. Odgovarajući, Isus je rekao: Ne znate što tražite. Možete li piti čašu koju ja namjeravam piti ili primiti krštenje kojim ja trebam biti kršten? Oni mu kažu: Možemo. I kaže im: Čašu moju doista ćete piti, i krštenjem kojim sam ja kršten bit ćete kršteni, ali sjediti s moje desne strane i s moje lijeve strane nije moje dati, nego onima kojima je pripremljeno od moga Oca. I kad je deset čulo, bili su ogorčeni zbog dvojice braće. Ali Isus, pozvavši ih, rekao je: Znaete da vladari naroda gospodare nad njima i veliki vrše vlast nad njima. Neće tako biti među vama, nego tko god želi među vama velik postati, bit će vaš sluga, I tko god želi među vama biti prvi, bit će vaš rob, Baš kao što sin čovjeka nije došao da bude poslužen, već da posluži i da svoju dušu da kao otkupninu umjesto mnogih.

I dok su izlazili iz Jerihona, slijedila ga je velika gomila. I evo, dva slijepa čovjeka koji su sjedili pokraj puta, čuvši da Isus prolazi, povikali su govoreći: Smiluj se nama, Gospodine, sine Davidov! Ali gomila ih je ukorio da budu tihi, no oni su još glasnije vikali govoreći: Smiluj nam se, Gospodine, sine Davidov. I stojeći, Isus ih pozva i reče: Što želite da vam učinim? Kažu mu: Gospodine, da nam se otvore oči. Isus je, ganut samilošću, dodirnuo njihove oči i odmah su njihove oči progledale, te su ga slijedili.

## 21

I kada su se približili Jeruzalemu i došli u Betfagu prema Maslinskoj gori, tada je Isus poslao dva učenika. Govoreći im: Idite u selo koje je nasuprot vas i odmah ćete naći vezanu magaricu i magare s njom; odvežite ih i dovedite mi. I ako vam tko što kaže, reći ćete da Gospodin ima potrebu za njima, a odmah ih

šalje natrag. Ovo se cijelo dogodilo tako da bude ispunjeno ono što je rečeno po proroku koji govori, Recite kćeri Sion: evo, kralj tvoj dolazi k tebi krotak i uzjahao na magaricu i magare, sina jarmene životinje.

Otišavši pak, učenici su učinili kao što im je Isus zapovjedio, Dovedi su magaricu i ždrijebe, i stavili su na njih svoju odjeću, i sjeo je na njih. Ali najveća gomila prostrijela je svoju odjeću na put, a drugi su rezali grane sa stabala i prostirali ih na put. A gomile koje su išle naprijed i one koje su slijedile vikale su govoreći: Hosana sinu Davidovu! Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana na visini!

I kad je ušao u Jeruzalem, sav grad bio je potresen govoreći: Tko je ovaj? A gomile su govorile: Ovo je Isus, prorok iz Nazareta u Galileji.

I Isus je ušao u hram Boga i izbacio sve prodavače i kupce u hramu, te prevrnuo stolove mjenjača novca i stolice prodavača golubova, I kaže im: Napisano je: Kuća moja domom molitve zvat će se, a vi ste je učinili pećinom razbojnika.

I pristupiše mu hromi i slijepi u hramu, i izliječi ih. Vidjevši pak glavni svećenici i pisari čudesa koja je učinio i djecu kako viču u hramu govoreći: Hosana sinu Davidovu, bili su ogorčeni. I rekli su mu: Čuješ li što ovi govore? A Isus im kaže: Da. Zar nikada niste čitali da si iz usta dojenčadi i onih koji sišu pripremio hvalu? I ostavivši ih, izašao je iz grada u Betaniju i ondje prenoćio.

Ujutro, vraćajući se u grad, bio je gladan. I vidjevši jednu smokvu na putu, došao je do nje i ništa nije našao na njoj osim samog lišća, pa joj reče: Neka se više nikada od tebe ne rodi plod. I

smokva se odmah osušila. I vidjevši to, učenici su se začudili govoreći: Kako se smokva odmah osušila? Odgovorivši, Isus im reče: Uistinu vam kažem, ako imate vjeru i ne sumnjate, ne samo da ćete učiniti ono sa smokvom, nego čak i ako ovoj planini kažete: 'Budi uzdignut i bačen u more', to će se dogoditi. I sve što god zatražite u molitvi vjerujući, primit ćete.

I nakon što je došao u hram, pristupili su mu, dok je učio, glavni svećenici i starješine naroda govoreći: Po kakvom ovlaštenju ovo činiš i tko ti je dao to ovlaštenje? Odgovarajući, Isus im reče: Upitat ću i ja vas jednu stvar; ako mi kažete, i ja ću vama reći u kakvom autoritetu činim ovo. Krštenje Ivana odakle je bilo, s neba ili od ljudi? Oni su pak razmatrali među sobom govoreći: Ako kažemo s neba, reći će nam: Zašto dakle niste povjerovali njemu? Ako pak kažemo od ljudi, bojimo se gomile, jer svi drže Ivana kao proroka. I odgovorivši Isusu, rekli su: Ne znamo. Rekao im je i on: Niti ja vama govorim u kakvoj vlasti ove stvari činim.

Što vam se čini? Neki čovjek imao je dvoje djece, i prišavši prvom rekao: Dijete, idi danas i radi u mom vinogradu. Ali on odgovarajući reče: Ne hoću. Kasnije, međutim, pokajao se i otišao. I pristupio je drugome i rekao isto. A on je odgovarajući rekao: Ja, gospodar, ali nije otišao. Tko je od ta dva učinio volju oca? Govore mu: Prvi. Isus im govori: Uistinu vam kažem da carinici i bludnice idu prije vas u kraljevstvo Božje. Jer je došao k vama Ivan na putu pravednosti, i niste mu povjerovali, ali carinski sakupljači i bludnice povjerovala su mu, a vi, vidjevši to, niste se kasnije pokajali da mu povjerujete.

Drugu prisporodbu čujte. Bio je neki čovjek, gospodar kuće, koji je zasadio vinograd i stavio ogradu oko njega i iskopao u

njemu tijesak i sagradio toranj, i iznajmio ga poljoprivrednicima i otputovao. Kada se približilo vrijeme plodova, poslao je svoje robove poljoprivrednicima da uzmu njegove plodove. I uzevši farmeri njegove robove, jednog su istukli, drugog ubili, a trećeg kamenovali. Opet je poslao druge robove, više nego prvih, i učinili su im isto tako. Kasnije je pak poslao k njima sina svoga govoreći: Poštovat će sina mojega. Ali farmeri, vidjevši sina, rekli su među sobom: Ovo je nasljednik, hajde da ga ubijemo i da zaposjednemo njegovu baštinu. I uzevši ga, izbacili su ga van iz vinograda i ubili. Kada dakle dođe gospodar vinograda, što će učiniti onim vinogradarima? Kažu mu: Zle će zlo uništiti, a vinograd će iznajmiti drugim vinogradarima koji će mu vraćati plodove u njihovo vrijeme. Kaže im Isus: Nikada niste pročitali u Pismima: Kamen koji su odbacili graditelji, ovaj je postao glava ugla; od Gospodina se ovo dogodilo i čudesno je u našim očima'?

Zbog ovoga vam govorim da će vam biti oduzeto kraljevstvo Božje i bit će dano narodu koji donosi plodove njegove. I onaj koji padne na ovaj kamen bit će slomljen, a na koga on padne, njega će razbiti. I čuvši njegove prispodobe, glavni svećenici i farizeji znali su da o njima govori. I tražeći da ga uhvate, bojali su se gomile, budući da su ga smatrali prorokom.

## 22

I Isus im je ponovno odgovarajući rekao u prisodobama govoreći, Kraljevstvo nebesko upodobljeno je čovjeku kralju koji je priredio svadbu svome sinu. I poslao je svoje robove pozvati pozvane na vjenčanje, ali oni nisu htjeli doći. Opet je poslao druge robove govoreći: Recite pozvanima: Evo, pripremio sam svoju gozbu, moji bikovi i ugojene životinje su zaklani, i sve je spremno, dođite na svadbu. Ali oni, zanemarivši to, otišli su - jedan na svoje

polje, a drugi na svoju trgovinu. Preostali su pak, pošto su se dočepali njegovih robova, uvrijedili ih i ubili. Čuvši to, taj se kralj razljutio, i poslavši svoje vojske, uništio je one ubojice i spalio njihov grad. Tada govori svojim robovima: Vjenčanje je doista spremno, ali pozvani nisu bili dostojni. Idite dakle na raskrižja puteva i koliko god nađete, pozovite na svadbu. I izašavši, oni su robovi na putove sakupili sve koje su našli, zle i dobre, i svadba se napunila uzvanicima. Ušavši pak kralj da ugleda goste, vidio je ondje čovjeka koji nije bio obučen u svadbeno ruho, I kaže mu: Druže, kako si ušao ovdje ne imajući vjenčano ruho? A on je zašutio. Tada je kralj rekao slugama: Svezavši mu noge i ruke, podignite ga i bacite u vanjsku tamu, tamo će biti plač i škrgut zubâ. Jer mnogi su pozvani, ali malo je izabranih.

Tada su farizeji otišli i održali vijeće kako bi ga uhvatili u zamku riječju. I oni šalju k njemu svoje učenike s Herodijancima govoreći: Učitelju, znamo da si istinit i da put Božji u istini učiš, i ne brineš se ni o kome, jer ne gledaš na lice ljudi, Reci nam dakle, što ti se čini; je li dozvoljeno dati porez Cezaru ili ne? Isus je, znajući njihovu opakoću, rekao: Što me iskušavate, licemjeri? Pokažite mi novčić poreza. A oni su mu donijeli denarij. I kaže im: Čija je ova slika i natpis? Kažu mu: Cezarovo. Tada im kaže: Vratite dakle Cezarovo Cezaru i Božje Bogu. I kad su čuli, divili su se te su ga ostavili i otišli.

U onaj dan pristupili su mu saduceji koji govore da nema uskrsnuća i pitali su ga Govoreći: Učitelju, Mojsije je rekao: ako tko umre ne imajući djece, njegov brat će se oženiti njegovom ženom i podignuti će potomstvo njegovu bratu. Bilo je kod nas sedam braće, i prvi se oženio i umro, i ne imajući potomstva ostavio je svoju ženu svome bratu, Slično tako i drugi i treći, sve do sedmero. Poslije svih umrla je i žena. U uskrsnuću, dakle, čija

od sedmorice će biti žena? Jer svi su je imali. Odgovorivši, Isus im reče: Varate se ne znajući Pisma niti snagu Božju. Jer u uskrsnuću se niti žene niti udaju, nego su kao anđeli Božji u nebu. A što se tiče uskrsnuća mrtvih, niste li pročitali ono što vam je rečeno od Boga koji govori, Ja sam Bog Abrahama i Bog Isaaka i Bog Jakova; Bog nije Bog mrtvih, nego živih. I gomile su bile zapanjene njegovom poukom kad su je čule.

Farizeji su pak, čuvši da je ušutkao saduceje, bili skupljeni zajedno. I upitao ga je jedan od njih, zakonski stručnjak, iskušavajući ga i govoreći, Učitelju, koja je zapovijed najveća u zakonu? A Isus mu reče: Ljubiti ćeš Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim. Ovo je prva i velika zapovijed. Druga je slična ovoj: Ljubiti ćeš bližnjega svoga kao sebe samoga. U ove dvije zapovijedi visi cijeli Zakon i Proroci.

Kada su se pak farizeji okupili, upitao ih je Isus Govoreći: Što vama se čini o Kristu? Čiji je sin? Govore mu: Davidov. Kaže im: Kako onda David u Duhu njega naziva Gospodom govoreći, Rekao je Gospodin Gospodinu mome: Sjedi s desne strane moje, dok ne postavim neprijatelje tvoje za podnožje stopala tvojih.

Ako dakle David zove njega Gospodinom, kako je on njegov sin?

I nitko mu nije mogao odgovoriti ni riječi, niti se je tko usudio od toga dana pitati ga više.

Tada je Isus govorio gomilama i svojim učenicima. Govoreći: Na Mojsijevo prijestolje sjeli su pismoznanci i farizeji. Sve dakle, koliko god vam kažu da čuvate, čuvajte i činite, ali prema njihovim djelima ne činite, jer govore, a ne čine. Oni vežu teške i teško nosive terete i stavljaju ih na ramena ljudi, ali svojim prstom ne žele ih pomaknuti. Sva svoja djela čine da bi ih vidjeli ljudi. Jer proširu svoje filakterije i uvećaju rese svojih odjeća, Vole mjesto časti na gozbama i glavna sjedala u sinagogama. I pozdrave na tržnicama i da ih ljudi zovu rabi. Vi pak ne budite zvani rabbi, jer jedan je vaš učitelj, Krist, a svi ste vi braća. I oca ne zovite vašega na zemlji, jer jedan je Otac vaš, onaj koji je na nebesima. Niti budite zvani učitelji, jer jedan je vaš učitelj, Krist. Onaj koji je veći među vama bit će vaš sluga. Tko god uzviši sebe bit će ponižen, a tko god ponizi sebe bit će uzvišen.

Jao vama, pisari i farizeji licemjери, jer proždirere kuće udovica i pod izgovorom se dugo molite; zbog toga ćete primiti veći sud. Jao vama, pisari i farizeji licemjери, jer zatvarate kraljevstvo nebesko pred ljudima: vi doista ne ulazite, niti one koji ulaze puštate da uđu. Jao vama, pismoznanci i farizeji licemjери, jer prelazite more i suhu zemlju da biste učinili jednog pridošlicu, a kada to postane, činite ga sinom gehene dvostruko većim od vas. Jao vama, slijepi vodiči, koji kažete: tko se zakune u hramu, to nije ništa, ali tko se zakune zlatom hrama, dužan je. Budale i slijepi! Tko je veći: zlato ili hram koji posvećuje zlato? I, tko bi se zakleo oltarom, to ništa nije, ali tko bi se zakleo darom koji je na njemu, taj je dužan. Ludi i slijepi, što je veće: dar ili žrtvenik koji posvećuje dar? Onaj koji se zakune oltarom, kune se njime i svime što je na njemu. I onaj koji se zakleo u hramu, kune se njime i Onim koji u njemu prebiva. I onaj koji se zakleo nebom, zakleo se prijestoljem Božjim i onim koji sjedi iznad njega. Jao vama, pisari i farizeji licemjери, jer dajete desetinu od metvice i kopra i kima, a



zanemarili ste teže stvari zakona: sud i milosrđe i vjeru. Ovo je bilo potrebno činiti, a ono ne zanemarivati. Slijepi vodiči, koji cijedite komarca, a devu gutate. Jao vama, pismoznanci i farizeji licemjeri, jer čistite izvana čašu i zdjelu, a iznutra su pune pljačke i nepravde. Farizeje slijepi, očisti prvo unutrašnjost čaše i zdjele, tako da postane i njihova vanjšina čista. Jao vama, pismoznanci i farizeji licemjeri, jer ličite na okrečene grobove koji izvana doista izgledaju lijepo, ali iznutra su puni kostiju mrtvih i sve nečistoće. Tako i vi izvana doista izgledate ljudima pravedni, ali iznutra ste puni licemjerja i bezakonja. Jao vama, pisari i farizeji licemjeri, jer gradite grobnice proroka i ukrašavate spomenike pravednika, I govorite: Da smo bili u danima naših očeva, ne bismo bili njihovi suučesnici u krvi proroka. Tako da svjedočite sami sebi da ste sinovi onih koji su ubili proroke. I vi ispunite mjeru svojih očeva. Zmije, potomci guja, kako ćete pobjeći od suda pakla? Zbog ovoga, evo, ja šaljem prema vama proroke i mudrace i pismoznance, i neke od njih ubiti ćete i razapeti ćete, i neke od njih bičevati ćete u vašim sinagogama i progoniti ćete od grada do grada, tako da dođe na vas svaka pravedna krv koja je prolivena na zemlji, od krvi Abela Pravednog do krvi Zaharija, sina Barahijina, kojeg ste ubili između hrama i žrtvenika Uistinu vam kažem da će sve ovo doći na ovu generaciju. Jeruzaleme, Jeruzaleme, koja ubijaš proroke i kamenuješ one koji su poslani k tebi, koliko sam puta želio sakupiti tvoju djecu kao što kokoš sakuplja svoje piliće pod krila, a vi niste htjeli. Evo, vaša kuća vam se ostavlja pusta. Jer kažem vama, nećete me vidjeti od sada dok ne kažete: Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje.

## 24

I izašavši, Isus je išao od hrama, i prišli su njegovi učenici da mu pokažu zgrade hrama. Ali Isus im reče: Ne vidite li sve ovo?

Zaista vam kažem, neće ovdje biti ostavljen kamen na kamenu koji neće biti srušen. Dok je sjedio na Maslinskoj gori, prišli su mu učenici nasamo govoreći: Reci nam, kada će ove stvari biti, i što je znak tvog dolaska i svršetka vijeka? I odgovarajući, Isus im reče: Pazite da vas nitko ne zavede. Jer mnogi će doći u moje ime govoreći: Ja sam Krist, i mnoge će zavesti. Vi ćete čuti o ratovima i glasinama o ratovima, pazite da ne budete uznemireni, jer sve to mora se dogoditi, ali još nije kraj. Jer ustat će narod protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva, i bit će gladi i kuge i potresi po mjestima, Sve su ovo početak porođajnih bolova. Tada će vas predati u nevolju i ubiti će vas, i bit ćete mrženi od svih naroda zbog moga imena. I tada će se mnogi sablazniti i jedni druge će predati i mrzit će jedni druge. I mnogi lažni proroci će ustati i zavest će mnoge, I zbog toga što će se umnožiti bezakonje, ohladiti će se ljubav mnogih. Ali onaj koji je izdržao do kraja, taj će biti spašen. I ova dobra vijest o kraljevstvu bit će proglašena u cijelom obitavanom svijetu za svjedočanstvo svim narodima, i tada će doći kraj. Kada dakle vidite grozotu pustoši, o kojoj je rečeno po proroku Danijelu, kako stoji na svetom mjestu - tko čita, neka razumije Tada oni u Judeji neka pobjegnu na planine Onaj na krovu neka ne silazi da ponese stvari iz svoje kuće I onaj koji je u polju neka se ne vraća natrag po svoju odjeću. Jao trudnicama i dojiljama u one dane. Molite se da vaš bijeg ne bude zimi niti subotom. Jer tada će biti velika nevolja, kakva nije bila od početka svijeta do sada, niti će ikada biti. I ako ti dani ne bi bili skraćeni, ne bi bilo spašeno nijedno tijelo, ali zbog izabranih bit će skraćeni ti dani. Tada ako vam netko kaže: Evo, ovdje je Krist ili Ovdje je, ne vjerujte. Jer ustat će lažni kristovi i lažni proroci i pokazat će velike znakove i čudesa da zavesti, ako je moguće, čak i izabrane. Evo, unaprijed sam vam rekao. Ako vam dakle kažu, evo u pustinji je, ne izlazite, evo u unutarnjim odajama, ne vjerujte, Jer baš kao što munja izlazi s istoka i pojavljuje se sve do zapada, tako će biti i

dolazak Sina Čovječjega. Jer gdje god bude lešina, ondje će se skupiti orlovi.

Odmah nakon nevolje onih dana sunce će biti zamračeno i mjesec neće dati svoje svjetlo, i zvijezde će pasti s neba, i sile nebesa će biti potresene.

I tada će se pojaviti znak Sina Čovječjega na nebu, i tada će naricati sva plemena zemlje i vidjet će Sina Čovječjega kako dolazi na oblacima nebeskim s velikom moći i slavom. I poslat će svoje glasnike s glasom velike trube, i skupit će zajedno svoje izabranike iz četiri vjetra, od krajeva nebesa do njihovih krajeva. Od smokve pak naučite prisposdobu. Kad njezina grana već postane mekana i lišće izbije, znate da je blizu ljeto. Tako i vi, kada vidite sve ovo, znajte da je blizu, na vratima. Uistinu vam kažem, neće proći ova generacija dok se sve ovo ne zbude. Nebo i zemlja će proći, ali moje riječi neće proći. O tome danu i satu nitko ne zna, niti anđeli nebesa, osim moga Oca samoga. Baš kao što su bili dani Noe, tako će biti i dolazak Sina Čovječjega. Jer baš kao što su bili u danima prije potopa jedući i pijući, ženeći se i udajući, do dana kada je Noa ušao u kovčeg, I nisu znali dok nije došao potop i uzeo sve, tako će biti i dolazak Sina Čovječjega. Tada će dvojica biti u polju; jedan će biti uzet, a drugi ostavljen. Dvije žene koje melju u mlinu, jedna se uzima i jedna se ostavlja. Bdijte dakle, jer ne znate u koji sat dolazi vaš Gospodin. Ali to znajte: da je gospodar kuće znao u kojoj straži dolazi lopov, bdio bi i ne bi dopustio da mu kuća bude provaljena. Zato i vi budite spremni, jer u sat u koji ne mislite, Sin Čovječji dolazi.

Tko je onda vjeran i mudar rob, kojeg je njegov gospodar postavio nad svojom službom da im daje hranu u pravo vrijeme? Blažen je onaj rob kojeg će njegov gospodar, kada dođe, naći kako

tako čini. Uistinu vam kažem da će ga postaviti nad svim svojim imanjem. Ako li kaže taj loš rob u svome srcu: Gospodar moj zadržava se doći, i počne udarati svoje sudrugove robove te jede i pije s pijanicama, Doći će gospodar onoga roba u dan koji ne očekuje i u sat koji ne zna. I razrezat će ga na dva dijela, i dio njegov s licemjerima stavit će; tamo će biti plač i škrgut zuba.

## 25

Tada će biti upodobljeno kraljevstvo nebesa s deset djevice, koje su uzevši svoje baklje izašle u susret zaručniku. Pet ih je bilo mudrih, a pet ludih. Koje su ludice, uzevši svoje svjetiljke, nisu uzele sa sobom ulje. Ali mudre su uzele ulje u svoje posude zajedno sa svojim svjetiljkama. Dok je mladoženja odgađao, sve su postale pospane i zaspale. Usred noći krik se razlegao: Evo, mladoženja dolazi, izađite u susret njemu! Tada su ustale sve one djevice i ukrasile svoje svjetiljke. A ludice rekoše mudrima: Dajte nam od vašeg ulja, jer se naše baklje gase. Odgovorile su pak mudre govoreći: Da ne bi bilo nedovoljno nama i vama, idite radije k prodavačima i kupite sebi. Dok su one odlazile kupiti, došao je mladoženja i spremne su ušle s njim na svadbu, i vrata su se zatvorila. Kasnije dolaze i preostale djevice govoreći: Gospodaru, gospodaru, otvori nam. Ali on odgovarajući reče: Uistinu vam kažem, ne poznajem vas. Bdijte dakle, jer ne znate ni dan ni sat u koji Sin Čovječji dolazi.

Jer baš kao čovjek koji je otputovao, pozvao je svoje robove i predao im svoju imovinu, I jednom je dao pet talenata, drugom dva, a trećem jedan, svakom prema vlastitoj snazi, i odmah je otputovao. Otišavši, onaj koji je uzeo pet talenata radio s njima i napravio drugih pet talenata. Također i onaj s dva talenata stekao je i on sam druga dva. Onaj koji je uzeo jedan talent, otišao je,

iskopao rupu u zemlji i sakrio srebro svoga gospodara. Nakon mnogo vremena dolazi gospodar onih robova i poravnava s njima račune. I približivši se, onaj koji je uzeo pet talenata donio je drugih pet talenata govoreći: Gospodaru, pet talenata si mi povjerio, vidi, drugih pet talenata sam stekao na njima. Rekao mu je njegov gospodar: Dobro, dobri i vjerni robe! Nad malo si bio vjeran, nad mnogo ću te postaviti. Uđi u radost svoga gospodara. Pristupio je i onaj koji je uzeo dva talenta i rekao: Gospodaru, dva talenta si mi povjerio, evo, stekao sam još dva talenta na njima. Rekao mu je njegov gospodar: Dobro, dobri i vjerni robe! Nad malim si bio vjeran, nad mnogo ću te postaviti. Uđi u radost svoga gospodara. Pristupio je i onaj koji je uzeo jedan talent i rekao: Gospodaru, znao sam te da si tvrd čovjek, žanjeći gdje nisi posijao i skupljajući odakle nisi rasuo, I bojivši se, otišao sam i sakrio tvoj talent u zemlji; evo, imaš svoje. Odgovarajući, ali njegov gospodar mu reče: Zli robe i lijeni, znao si da žanjem gdje nisam sijao i skupljam odakle nisam rasijao. Bilo je dakle potrebno da ti baciš moj srebrnjak bankarima, i došavši ja, primio bih svoje s kamatom. Uzmite dakle od njega taj talent i dajte onomu koji ima deset talenata. Jer onome koji ima sve, bit će dano i imat će u izobilju, a od onoga koji nema, i ono što ima bit će mu uzeto. I beskorisnog roba bacite u vanjsku tamu; ondje će biti plač i škrgut zuba.

Kada pak dođe Sin čovječji u slavi svojoj i svi sveti anđeli s njim, tada će sjesti na prijestolju slave svoje, Svi narodi bit će skupljeni pred njega, i on će ih odvojiti jedne od drugih baš kao što pastir odvaja ovce od jaradi, I on će postaviti ovce s njegove desne strane, a jarce s lijeve. Tada će kralj reći onima s njegove desne strane: Dođite, vi blagoslovljeni moga Oca, naslijedite kraljevstvo pripremljeno za vas od postanka svijeta. Bio sam gladan i dali ste mi jesti, bio sam žedan i napojili ste me, stranac

sam bio i primili ste me, Bio sam gol i obukli ste me, bio sam bolestan i posjetili ste me, bio sam u zatvoru i došli ste k meni. Tada će mu pravedni odgovoriti govoreći: Gospodine, kada smo te vidjeli gladnog i nahranili te, ili žednog i napojili te? Kada li te vidjesmo kao stranca i primili smo te, ili golog i obukli smo te? Kada li te vidjesmo slaba ili u zatvoru, i došli k tebi? I odgovarajući, kralj će im reći: Zaista vam kažem, što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste. Tada će reći i onima s lijeve strane: Idite od mene, vi prokleti, u vječnu vatru pripremljenu đavlu i njegovim glasnicima. Bio sam gladan, jer, i niste mi dali jesti; bio sam žedan, i niste me napojili. Stranac sam bio, i niste me primili; gol sam bio, i niste me odjenuli; slab sam bio i u zatvoru, i niste me posjetili. Tada će mu i oni odgovoriti govoreći: Gospodine, kada smo te vidjeli gladnog ili žednog ili stranca ili golog ili slabog ili u tamnici, i nismo ti poslužili? Tada će im odgovoriti govoreći: Uistinu vam kažem, koliko god niste učinili jednom od ovih najmanjih, niti meni niste učinili. I ovi će otići u vječnu kaznu, a pravednici u vječni život.

## 26

I dogodilo se kada je Isus završio sve ove riječi, rekao je svojim učenicima, Znaate da nakon dva dana dolazi Pasha i Sin Čovječji biva predan da bude raspet. Tada su bili skupljeni glavni svećenici, pisari i starješine naroda u dvorištu glavnog svećenika koji se zvao Kajfa. I savjetovali su se kako bi Isusa prijevarom uhvatili i ubili. Govorili su pak: Ne na svetkovini, da se ne dogodi pobuna u narodu.

A kada je Isus bio u Betaniji u kući Šimuna Gubavca, Pristupila mu je žena koja je imala alabastar vrlo dragocjene pomasti i izlila ga je na njegovu glavu dok je ležao. Vidjevši to,

njegovi učenici bili su ogorčeni govoreći: Čemu ovo rasipanje? Jer ovo mirisno ulje moglo je biti prodano za mnogo i dano siromašnima. Znajući to, Isus im reče: Zašto zadajete muke ženi? Jer dobro je djelo učinila prema meni. Siromašne jer uvijek imate sa sobom, mene pak ne uvijek imate. Jer ova je, izlivši ovaj miris na moje tijelo, učinila to da me pokopa. Uistinu vam kažem, gdje god bude objavljena ova dobra vijest u cijelom svijetu, bit će ispričano i ono što je ona učinila na spomen nje.

Tada je otišao jedan od dvanaestorice, onaj zvani Juda Iskariot, glavnim svećenicima i rekao, Što mi hoćete dati, i ja ću vam ga predati? A oni su mu odredili trideset srebrnika. I od tada je tražio priliku da ga preda.

A prvoga dana Beskvasnih kruhova pristupili su učenici Isusu govoreći mu: Gdje želiš da ti pripremimo jesti Pashu? Ali on reče: Idite u grad k onome čovjeku i recite mu: Učitelj kaže - moje vrijeme je blizu, kod tebe ću slaviti Pashu sa svojim učenicima. I učenici učiniše kako im zapovjedi Isus i pripremiše Pashu. Kada je nastupila večer, ležao je s dvanaestorice. I dok su jeli, rekao je: Zaista vam kažem da će me jedan od vas izdati. I žaleći vrlo, svaki od njih počeo mu govoriti: Zar ne ja sam, Gospodine? Ali on odgovarajući reče: Onaj koji je umočio s mnom ruku u zdjelu, taj će me izdati. Sin čovjekov doista ide kako je napisano o njemu, ali jao onom čovjeku kroz kojeg je sin čovjekov izdan, bilo bi mu dobro da se taj čovjek nije rodio. Odgovarajući, Juda, onaj koji ga je izdavao, rekao je: Sigurno ne ja, rabbi? Kaže mu: Ti si rekao. Dok su jeli, Isus uze kruh i zahvalivši slomi ga i davaše učenicima govoreći: Uzmite, jedite, ovo je tijelo moje. I uzevši čašu i zahvalivši, dao im je govoreći: Pijte iz nje svi, Ovo je jer krv moja novoga zavjeta, koja se za mnoge izliva u otpuštanje grijeha. Kažem vam da neću piti od sada od ovog ploda vinove loze do

onog dana kada ga budem pio s vama novi u kraljevstvu Oca mojega.

I pjevajući himnu, izašli su na Goru maslina. Tada im Isus kaže, Svi vi bit ćete sablazniti u meni ove noći, jer je napisano: Udarit ću pastira i ovce stada bit će raspršene.

Ali nakon što budem podignut, ići ću ispred vas u Galileju. A Petar mu odgovori i reče: Ako se svi sablazne zbog tebe, ja se nikada neću sablazniti. Rekao mu je Isus: Uistinu ti kažem da ćeš me ove noći, prije nego pijetao zapjeva, tri puta poreći. Kaže mu Petar: Čak i ako bude potrebno da s tobom umrem, neću te poreći. Slično su rekli i svi učenici.

Tada Isus dolazi s njima na mjesto zvano Getsemani i kaže učenicima: Sjednite ovdje dok ne odem da se pomolim tamo. I uzevši Petra i dva sina Zebedeja, počeo je biti žalostan i uznemiren. Tada im Isus govori: Duboko je ožalošćena duša moja do smrti; ostanite ovdje i bdijte sa mnom. I pošavši malo naprijed, pao je na svoje lice moleći se i govoreći: Oče moj, ako je moguće, neka prođe od mene ovaj kalež, ali ne kako ja hoću, nego kako ti. I dolazi k učenicima i nalazi ih kako spavaju, te govori Petru: Tako niste mogli bdijeti sa mnom ni jedan sat? Bdijte i molite se kako ne biste upali u iskušenje; duh je, doduše, voljan, ali tijelo slabo. Opet, po drugi put otišavši, molio se govoreći: Oče moj, ako ovaj čaša ne može proći od mene ako je ne pijem, neka bude volja tvoja. I dođavši, nalazi ih opet kako spavaju, jer su im oči bile opterećene. I ostavivši ih, otišao je i opet se molio po treći put, govoreći iste riječi. Tada dolazi k svojim učenicima i govori im: Spavate li još i odmarate se? Evo, približio se sat i Sin Čovječji biva izdan u ruke grešnika. Ustanite, idemo! Evo, približio se onaj koji me izdaje.



I dok je još govorio, evo Juda, jedan od dvanaestorice, došao je, i s njim velika gomila s mačevima i toljagama od glavnih svećenika i starješina naroda. Onaj koji ga je izdavao dao im je znak govoreći: Koga poljubim, on je, uhvatite ga. I odmah prišavši Isusu, rekao je: Zdravo, rabi! i poljubio ga je. A Isus mu reče: Druže, zato si ovdje. Tada su prišli, položili ruke na Isusa i uhvatili ga. I evo, jedan od onih s Isusom ispruži ruku, otrgnu svoj mač i udari roba velikog svećenika te mu odsječe uho. Tada mu Isus kaže: Vрати svoj mač na njegovo mjesto, jer svi koji uzmu mač, od mača će umrijeti. Ili misliš da ne mogu sada pozvati oca moga, i on će mi postaviti više od dvanaest legija anđela? Kako će se dakle ispuniti pisma da tako mora biti? U onom času reče Isus gomilama: Kao na razbojnika izašli ste s mačevima i toljagama da me uhvatite. Svaki dan sjedio sam među vama podučavajući u hramu, i niste me uhvatili. Ali ovo se sve dogodilo tako da se ispune spisi proroka. Tada su ga svi učenici napustili i pobjegli.

Oni koji su prevladali Isusa odveli su ga Kajafi, velikom svećeniku, gdje su bili skupljeni pisari i starješine. Ali Petar ga je pratio izdaleka do dvorišta velikog svećenika, i ušavši unutra sjedio je s pomoćnicima da vidi kraj. Glavni svećenici i starješine i cijelo vijeće tražili su lažno svjedočanstvo protiv Isusa da bi ga usmrtili. I nisu našli, i mnogi lažni svjedoci došavši naprijed, nisu našli. Kasnije pak, došavši naprijed dva lažna svjedoka Rekao sam, ovaj je rekao, mogu srušiti hram Božji i za tri dana ga sagraditi. I ustao je visoki svećenik i rekao mu: Ništa ne odgovaraš? Što ovi svjedoke protiv tebe? Ali Isus je bio tih. I odgovarajući, visoki svećenik mu reče: Zaklinjem te u ime Boga živoga da nam kažeš jesi li ti Krist, Sin Božji. Isus mu kaže: Ti si rekao. Osim toga, kažem vama: od sada ćete vidjeti Sina Čovječjeg kako sjedi s desne strane Sile i kako dolazi na oblacima nebeskim. Tada je visoki svećenik poderao svoje odjeće govoreći: Hulio je! Što nam još

trebaju svjedoci? Gle, sada ste čuli njegovu hulu, Što mislite? A oni su odgovorili: Kriv je smrti. Tada su pljunuli u njegovo lice i udarili ga, a neki su ga ošamarili. govoreći: Prorokuj nam, Kriste, tko je onaj koji te udari?

Petar je pak vani sjedio u dvorištu, i prišla mu je jedna sluškinja govoreći: I ti si bio s Isusom Galilejcem. Ali on je porekao pred svima njima govoreći: Ne znam što govoriš. A kada je on izašao na kapiju, vidjela ga je druga i kaže onima tamo: I ovaj je bio s Isusom Nazarećaninom. I opet je zanijekao sa zakletvom da ne zna toga čovjeka. Nakon malo vremena pristupiše oni koji su stajali i rekoše Petru: Uistinu i ti si jedan od njih, jer te tvoj govor odaje. Tada je počeo proklinjati i zaklinjati se da ne zna tog čovjeka. I odmah je pijetao zakukurikao. I Petar se sjetio riječi Isusa koji mu je rekao da će ga, prije nego pijetao zapjeva, tri puta poreći, i izašavši van, gorko je zaplakao.

## 27

Kada je nastalo jutro, svi glavni svećenici i starješine naroda održali su vijeće protiv Isusa, kako bi ga usmrtili I vezavši ga, odveli su ga i predali ga Ponciju Pilatu, upravitelju.

Tada je Juda, koji ga je izdavao, vidjevši da je bio osuđen, pokajao se i vratio trideset srebrenjaka glavnim svećenicima i starješinama. Govoreći: Sagriješio sam predavši nevinu krv. Oni su pak rekli: Što nas se tiče? Ti ćeš vidjeti. I bacivši srebrenjake u hramu, povukao se, i otišavši, objesio se. Glavni svećenici, uzevši srebrenjake, rekli su: Nije dopušteno baciti ih u riznicu, jer je to cijena krvi. Vijeće je, nakon što su se posavjetovali, kupilo od njih polje lončara za ukop stranaca. Zato je to polje bilo nazvano polje krvi do današnjeg dana. Tada je bilo ispunjeno ono što je rečeno

kroz proroka Jeremiju koji je govorio: I uzeli su trideset srebrnika, cijenu onoga koji je bio procijenjen, kojeg su procijenili sinovi Izraela, I dali su ih za polje lončara, kao što mi je zapovjedio Gospodin.

A Isus je stao ispred vođe, i vođa ga je upitao govoreći: Ti si kralj Židova? A Isus mu je rekao: Ti kažeš. I dok je bio optuživan od glavnih svećenika i starješina, ništa nije odgovorio. Tada mu Pilat govori: Ne čuješ koliko svjedoče protiv tebe? I nije mu odgovorio ni jednom riječju, tako da se zapovjednik vrlo čudio. Prema prazniku, vođa je bio naviknut oslobađati gomili jednog zatvorenika, kojeg su htjeli. Imali su tada jednog značajnog zatvorenika zvanog Baraba. Kada su dakle bili sakupljeni, rekao im je Pilat: Koga želite da vam pustim? Barabu ili Isusa zvanog Krist? Znao je da su ga zbog zavisti predali. Dok je on sjedio na platformi, poslala mu je njegova žena poruku govoreći: Nemoj imati ništa s tim pravednikom, jer sam mnogo patila danas u snu zbog njega. Ali vrhovni svećenici i starješine nagovorili su gomile da zatraže Barabu, a Isusa da unište. Odgovarajući, vođa im reče: Kojeg želite od te dvojice da vam pustim? A oni rekoše: Barabu. Kaže im Pilat: Što ću onda učiniti s Isusom zvanim Krist? Kažu mu svi: Neka bude raspet! Ali vođa reče: Kakvo je zlo učinio? A oni su pretjerano vikali govoreći: Neka bude raspet! Vidjevši pak Pilat da ništa ne koristi, nego da se više pobuna diže, uzevši vodu oprao je ruke pred gomilom govoreći: Nevin sam od krvi ovog pravednika, vi ćete vidjeti. I odgovorivši, sav narod reče: Krv njegova na nas i na djecu našu! Tada im je otpustio Barabbu, a Isusa, pošto ga je bičevao, predao da bude raspet.

Tada su vojnici zapovjednika, uzevši Isusa u pretorij, skupili oko njega cijelu kohortu. I svukavši ga, stavili su na njega grimizni ogrtač, I isplevši krunu od trnja stavili su je na njegovu glavu i

trsku u njegovu desnu ruku, i klekavši pred njim rugali su mu se govoreći: Zdravo, kralju Židova! I pljunuvši u njega, uzeli su trsku i udarali ga po glavi. I kada su ga ismijali, svukli su s njega plašt i obukli su ga u njegovu odjeću, i odveli su ga da ga razapnu.

Izlazeći, pronašli su čovjeka Kirenjca imenom Šimun; njega su prisilili da ponese njegov križ. I došavši na mjesto zvano Golgota, što znači mjesto lubanje, Dali su mu piti ocat pomiješan sa žuči, i okusivši ga, nije htio piti. Razapevši ga, podijelili su njegovu odjeću bacivši ždrijeb. I sjedeći su ga čuvali tamo. I postaviše iznad njegove glave natpis: Ovaj je Isus, kralj Židova. Tada su raspeta s njim dva razbojnika, jedan s desne i jedan s lijeve strane. A oni koji su prolazili hulili su na njega mašući glavama. I govoreći: Onaj koji razara hram u tri dana ga gradi, spasi samoga sebe! Ako si sin Božji, siđi s križa! Slično su i glavni svećenici, rugajući se zajedno s pismoznancima, starješinama i farizejima, govorili: Druge je spasio, sebe ne može spasiti; ako je kralj Izraela, neka sada siđe s križa i vjerovat ćemo u njega. Pouzdao se u Boga, neka ga sada oslobodi, ako ga želi, jer je rekao da je Božji sin. I isto tako razbojnici koji su bili razapeti s njim rugali su mu se.

Od šestog sata nastala je tama na svoj zemlji do devetog sata. Oko devetog sata Isus je poviknuo velikim glasom govoreći: Eli, eli, lama sabaktani? To jest: Bože moj, Bože moj, zašto si me napustio? Neki od onih koji su tamo stajali, čuvši to, govorili su: Ovaj zove Iliju. I odmah je jedan od njih potrčao, uzeo spužvu, napunio je octom, stavio je na trsku i davao mu je piti. Ali preostali su govorili: Pusti, da vidimo dolazi li Ilija da ga spasi. Ali Isus, opet povikavši velikim glasom, otpustio je duh. I evo, zastor hrama bio je podran na dva dijela odozgo do dolje, i zemlja se potresla i stijene su se raspukle. I grobovi su se otvorili i mnoga

tijela zasnuh svetaca bila su podignuta, I izašavši iz grobova, nakon njegova uskrsnuća, ušli su u sveti grad i pojavili se mnogima. Stotnik i oni s njim koji su čuvali Isusa, vidjevši potres i ono što se dogodilo, veoma su se uplašili govoreći: Uistinu, ovaj je bio Sin Božji. Bile su pak tamo i mnoge žene koje su promatrale izdaleka, a koje su slijedile Isusa iz Galileje služeći mu. među kojima je bila Marija Magdalena, i Marija, majka Jakova i Joseja, i majka sinova Zebedejevih.

Kada je nastupila večer, došao je bogat čovjek iz Arimateje, imenom Josip, koji je i sam postao učenik Isusa, Ovaj, prišavši Pilatu, zatražio je tijelo Isusovo. Tada Pilat naredi da se tijelo preda. I uzevši tijelo, Josip ga umota u čistu platnu. I položio ga je u svoj novi grob koji je isklesao u stijeni, i prikotrljao veliki kamen vratima groba te otišao. Bila je pak tamo Marija Magdalena i druga Marija, koje su sjedile nasuprot groba.

Ali sljedećeg dana, koji je nakon pripreme, skupili su se glavni svećenici i farizeji kod Pilata. Govoreći: Gospodaru, sjetili smo se da je onaj varalica rekao dok je još bio živ: Nakon tri dana ustat ću. Naredi dakle da bude osiguran grob do trećeg dana, da ne dođu njegovi učenici noću i ukradu ga te kažu narodu: Bio je podignut od mrtvih, i bit će posljednja zabluda gora od prve. Pilat im reče: Imate stražu, idite i osigurajte kako znate. Oni su pak otišli i osigurali grob, zapečativši kamen sa stražom.

## 28

Kasno u subotu, na svitanju prvog dana u tjednu, došla je Marija Magdalena i druga Marija vidjeti grob. I evo, dogodio se veliki potres, jer anđeo Gospodnji, sišavši s neba, prišao je, odvalio kamen od vrata i sjedio je iznad njega. Bio je njegov izgled kao

munja, a njegova odjeća bijela kao snijeg. Od straha njegova potresli su se oni koji su čuvali i postali su kao mrtvi. Odgovarajući, anđeo reče ženama: Ne bojte se vi, jer znam da tražite Isusa raspetog, Nije ovdje, jer je uskrsnuo kao što je rekao. Dođite i vidite mjesto gdje je ležao Gospodin. I brzo otišavši, recite njegovim učenicima da je ustao od mrtvih, i evo, ide prije vas u Galileju; tamo ćete ga vidjeti. Evo, rekao sam vam. I izašavši brzo iz groba sa strahom i velikom radošću, otrčale su javiti njegovim učenicima. Kao što su išle javiti njegovim učenicima, i gle, Isus ih je susreo govoreći: Radujte se. One su prišle, uhvatile njegove noge i poklonile mu se. Tada im Isus govori: Ne bojte se, idite i javite mojoj braći da odu u Galileju, i tamo će me vidjeti.

Dok su oni išli, evo, neki od straže došli su u grad i javili glavnim svećenicima sve što se dogodilo. I sakupivši se sa starješinama i dogovorivši se, dali su dovoljno srebrnjaka vojnicima govoreći, Recite da su njegovi učenici došli noću i ukrali ga dok smo mi spali. I ako ovo bude čuto kod voditelja, mi ćemo ga uvjeriti i vas učiniti bezbrižnima. Oni su pak, uzevši srebrnjake, učinili kako su bili poučeni. I proširila se ova vijest među Židovima do danas.

Jedanaest učenika otišlo je u Galileju, na planinu gdje im je Isus bio odredio. I vidjevši ga, pokloniše mu se, a neki posumnjaše. I pristupio je Isus i govorio im rekavši: Dana mi je sva vlast u nebu i na zemlji. Otišavši, učinite učenicima sve narode, krstivši ih u ime Oca i Sina i Svetoga Duha. Podučavajući ih da čuvaju sve što sam vam zapovjedio, i evo, ja sam s vama sve dane do svršetka vijeka. Amen.

# Evandjelje po Marku

## 1

Početak dobre vijesti Isusa Krista, sina Božjega. Kao što je napisano u prorocima: Evo, ja šaljem svoga anđela pred tvoje lice, koji će pripremiti tvoj put pred tobom, Glas onoga koji više u pustinji: pripremite put Gospodnji, ravnima činite staze njegove.

Dogodilo se da je Ivan krstio u pustinji i propovijedao krštenje pokajanja za otpuštenje grijeha. I izlazila je k njemu sva judejska zemlja i svi Jeruzalemci, i krštavali su se svi u rijeci Jordanu od njega, ispovijedajući grijeha svoje. Bio je Ivan obučen u dlake deve i kožni pojas oko struka, i jeo je skakavce i divlji med. I kazo govoreći: Dolazi onaj koji je jači od mene poslije mene, kojemu nisam dostojan da se sagnuvši odriješim remenje sandala njegovih. Ja sam doista krstio vas vodom, ali on će vas krstiti Duhom Svetim.

I dogodilo se u one dane da je došao Isus iz Nazareta u Galileji i bio je kršten od Ivana u Jordanu. I odmah izlazeći iz vode, vidio je kako se nebesa razdiru i Duh kao golubica silazi na njega. I glas se stvori s nebesa: Ti si moj ljubljani Sin, u tebi sam našao zadovoljstvo.

I Duh ga odmah izbacuje u pustinju, I bio je tamo u pustinji četrdeset dana, kušan od Sotone, i bio je sa divljim životinjama, i anđeli su mu služili.

Nakon što je Ivan bio predan, Isus je došao u Galileju propovijedajući radosnu vijest o kraljevstvu Božjem i govoreći da

se ispunilo vrijeme i približilo se kraljevstvo Božje, pokajte se i vjerujte u evanđelje.

Hodajući pokraj mora Galilejskog, vidio je Šimuna i Andriju, brata njegova Šimunova, kako bacaju mrežu u more, jer bijahu ribari. I reče im Isus: Dodite za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi. I odmah ostavivši svoje mreže, slijedili su ga. I pošavši odatle malo, vidio je Jakova, sina Zebedejeva, i Ivana, brata njegova, i njih u brodu kako popravljaju mreže, I odmah ih je pozvao. I ostavivši svog oca Zebedeja u brodu s najamnicima, otišli su za njim.

I oni uđu u Kapernaum, i odmah subotom, ušavši u sinagogu, poučavao je. I bili su zapanjeni nad njegovim učenjem, jer ih je poučavao kao onaj koji ima autoritet, a ne kao pismoznanci. I u njihovoj sinagogi bio je čovjek s nečistim duhom, i poviknuo je. govoreći: Što je nama i tebi, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš? Znam tko si, Svetac Božji. I Isus ga je ukorio govoreći: Budi tih i izađi iz njega. I konvulziravši ga, nečisti duh, viknuvši glasom velikim, iziđe iz njega. I svi su bili zaprepašteni, tako da su raspravljali među sobom govoreći: Što je ovo? Kakvo je ovo novo učenje, da s autoritetom zapovijeda čak i nečistim duhovima, i slušaju ga? I glas o njemu odmah se proširio po cijeloj okolnoj regiji Galileje.

I odmah pošto su izašli iz sinagoge, došli su u kuću Šimuna i Andreje s Jakovom i Ivanom. A punica Simona ležala je u groznici. I odmah mu govore o njoj. I pridavši, podigao ju je uhvativši je za ruku, i groznica ju je odmah napustila, i ona im je služila. Navečer, kada je sunce zašlo, donosili su k njemu sve bolesne i opsjednute demonima. I cijeli grad bio je skupljen pred vratima I izliječio je mnoge koji su loše stajali s raznolikim bolestima, i mnoge demone



je izbacio, i nije dopuštao demonima da govore, jer su znali da je on Krist.

I rano ujutro, još u noći, ustavši izašao je i otišao na pustinjaško mjesto, i tamo se molio. I progonili su ga Šimun i oni koji su bili s njim, I našavši ga, kažu mu da te svi traže. I kaže im: Idemo u susjedne gradove da i tamo propovijedam, jer sam za to došao. I bio je propovijedajući u njihovim skupštinama po cijeloj Galileji i istjerajući demone.

I dolazi k njemu gubavac moleći ga i klečeći pred njim i govoreći mu: Ako hoćeš, možeš me očistiti. A Isus, osjećajući samilost, ispruži ruku, dotače ga se i reče mu: Hoću, budi očišćen. I nakon što je rekao, guba je odmah otišla od njega i bio je očišćen. I nakon što ga je strogo opomenuo, odmah ga je istjerao i kaže mu, Pazi da nikome ništa ne kažeš, nego idi, pokaži se svećeniku i prinesi za svoje očišćenje ono što je zapovjedio Mojsije, njima za svjedočanstvo. Ali on je, izašavši, počeo mnogo propovijedati i širiti riječ, tako da više nije mogao otvoreno ući u grad, nego je bio vani na pustim mjestima, i dolazili su k njemu sa svih strana.

## 2

I opet je ušao u Kapernaum nakon nekoliko dana i čulo se da je u kući. I odmah se skupilo mnogo ljudi, tako da više nije bilo mjesta ni kod vrata, i govorio im je riječ. I dolaze k njemu noseći paraličara koji je nošen od četvorice. I ne mogavši mu pristupiti zbog gomile, otkrili su krov gdje je bio i, prokopavši ga, spuštaju prostirku na kojoj je paraličar ležao. Vidjevši pak Isus njihovu vjeru, govori uzetome: Dijete, oprošteni su ti tvoji grijesi. Bili su neki od pisara tamo koji su sjedili i razmišljali u svojim srcima, Zašto ovaj tako govori bogohuljenja? Tko može otpustiti grijehe

osim samoga Boga? I odmah spoznavši Isus svojim duhom da oni tako razmišljaju u sebi, rekao im je: Zašto razmišljate o ovim stvarima u srcima vašim? Što je lakše, reći paralitičaru: Oprošteni su tvoji grijesi, ili reći: Ustani i podigni svoju prostirku i hodaj? Tako da znate da Sin čovjeka ima autoritet oprostiti grijeha na zemlji, govori paralitičaru Kažem ti, ustani i podigni svoju prostirku i idi u svoju kuću. I ustao je odmah, i podigavši prostirku, izašao je pred svima, tako da su se svi čudili i slavili Boga govoreći: Nikada ovako nismo vidjeli.

I izašao je opet kod mora, i sva gomila dolazila je k njemu, i poučavao ih je. I prolazeći vidio je Levija, sina Alfejevog, kako sjedi na carinarnici, i kaže mu: Slijedi me. I ustavši, slijedio ga je. I dogodilo se dok je on ležao u svojoj kući, da su mnogi carinici i grešnici zajedno ležali s Isusom i njegovim učenicima, jer ih je bilo mnogo, i slijedili su ga. I pismoznanci i farizeji, vidjevši ga kako jede s carinicima i grješnicima, govorili su njegovim učenicima: Zašto jede i pije s carinicima i grješnicima? I čuvši to, Isus im govori: Ne trebaju jaki liječnika, nego oni koji su bolesni. Nisam došao pozvati pravedne, nego grešnike na pokajanje.

I učenici Ivana i farizeja postili su. I dolaze i govore mu: Zašto učenici Ivana i farizeja poste, a tvoji učenici ne poste? I reče im Isus: Mogu li sinovi svadbene dvorane postiti dok je zaručnik s njima? Koliko god vremena imaju zaručnika sa sobom, ne mogu postiti. Doći će, međutim, dani kada bude oduzet od njih mladoženja, i tada će postiti u onim danima. Nitko ne prišiva zakrpu od neskupljene tkanine na staru odjeću, jer inače nova zakrpa uzima dio od stare, i nastaje gora poderotina. I nitko ne baca mlado vino u stare mješine, jer ako to učini, mlado vino će rasprsnuti mješine, i vino će se izliti i mješine će propasti, ali mlado vino mora biti stavljeno u nove mješine.

I dogodilo se da je prolazio subotom kroz žitna polja, i njegovi su učenici počeli praviti put čupajući klasje. I Farizeji su mu govorili: Vidi što oni čine subotom, što nije dopušteno. I on im je govorio: Nikada niste čitali što je učinio David kada je imao potrebu i bio gladan, on i oni koji su bili s njim? Kako je ušao u kuću Božju za prvosvećenika Abijatara i jeo kruhove predstavljanja, koje nije dozvoljeno jesti nikome osim svećenicima, i dao ih i onima koji su bili s njim? I govorio im je: Subota je nastala zbog čovjeka, a ne čovjek zbog subote. Tako da je Sin Čovječji gospodar i subote.

### 3

I ušao je opet u skupštinu, i bio je tamo čovjek koji je imao usahlu ruku. I promatrali su ga hoće li subotom izliječiti ga, kako bi ga mogli optužiti. I kaže čovjeku koji ima osušenu ruku: Ustani u sredinu. I kaže im: Je li dopušteno subotom činiti dobro ili činiti zlo? Spasiti dušu ili ubiti? A oni su šutjeli. I pogledavši oko sebe s gnjevom, žaleći se nad otvrdnućem njihova srca, kaže čovjeku: Ispruži svoju ruku. I ispruži je, i bila mu je vraćena ruka zdrava kao i druga. I Farizeji, pošto su izašli, odmah su s Herodijancima držali vijeće protiv njega kako bi ga uništili.

I Isus se povukao sa svojim učenicima prema moru, i veliko mnoštvo iz Galileje slijedilo ga je. I od Judeje i od Jeruzalema i od Idumeje i s one strane Jordana i oni oko Tira i Sidona, veliko mnoštvo, čuvši koliko je činio, došli su k njemu. I reče svojim učenicima da mali brod bude spreman za njega zbog gomile, kako ga ne bi pritiskali. Jer mnoge je izliječio, tako da su padali na njega da ga dotaknu svi koji su imali bičeve. I nečisti duhovi, kada su ga vidjeli, padali su pred njega i vikali govoreći da ti jesi sin Boga. I mnogo ih je ukorio da ga ne učine poznatim.

I uzlazi na planinu i poziva one koje je htio, i oni su otišli k njemu. I učinio je dvanaest, tako da budu s njim i tako da ih može poslati propovijedati. i imati autoritet da liječe bolesti i da izbacuju demone, I dao je Šimunu ime Petar i Jakova, sina Zebedejeva, i Ivana, brata Jakova, i dao im je imena Boanerges, što znači sinovi groma, i Andriju i Filipa i Bartolomeja i Mateja i Tomu i Jakova, sina Alfejeva, i Tadeja i Šimuna Revnitelja i Judu Iskariota, koji ga je i predao.

I dolaze u kuću, i opet se skuplja gomila, tako da oni ne mogu ni kruha jesti. I pošto su čuli, njegovi su izašli da ga uhvate, jer su govorili da je izvan sebe. I pisari koji su sišli iz Jeruzalema govorili su da ima Beelzebula i da pomoću vladara demona izbacuje demone. I pozivajući ih, govorio im je u prisposodobama: Kako može sotona sotonu izbacivati? I ako se kraljevstvo podijeli protiv sebe, to kraljevstvo ne može opstati. I ako kuća bude podijeljena protiv sebe same, ta kuća ne može opstati. I ako je sotona ustao protiv samoga sebe i podijeljen je, ne može opstati, nego ima kraj. Nitko nije u stanju opljačkati posude jakog čovjeka ušavši u njegovu kuću, ako prvo ne sveže jakog, i tada će opljačkati njegovu kuću. Uistinu vam kažem da će sinovima ljudskim biti oprošteni svi grijesi i hulenja, koliko god da ih hulili, Tko god huli na Duha Svetoga, nema oprostjenja do vijeka, nego je kriv za vječnu osudu, Jer su govorili: Ima nečistog duha.

Dolaze dakle njegova majka i njegova braća te, stojeći vani, poslali su k njemu da ga pozovu. I sjedio je oko njega gomila, a rekli su mu: Evo, majka tvoja i braća tvoja vani te traže. I odgovorio im je govoreći: Tko je moja majka ili moja braća? I osvrnuvši se uokolo na one koji su sjedili oko njega, govori: Evo majke moje i braće moje, Tko učini volju Božju, taj je brat moj i sestra moja i majka.

I ponovno je počeo poučavati pokraj mora, i skupila se prema njemu velika gomila, tako da je on ušao u brod i sjedio na moru, a sva gomila bila je na zemlji prema moru. I podučavao ih je mnogo u prisposodobama i govorio im je u svom poučavanju, Slušajte. Gle, izašao je sijač da sije. I dogodilo se dok je sijao da je nešto palo na put, i došle su ptice i proždrijele su to. I drugo palo je na kamenito tlo, gdje nije imalo mnogo zemlje, i odmah je niklo zbog toga što nije imalo dubinu zemlje, Ali kad je sunce uzašlo, bilo je oprženo, i zbog toga što nije imalo korijen, osušilo se. I drugo pade u trnje, i trnje izraste i uguši ga, i ne daje ploda. I drugo pade u dobru zemlju i davalo je plod koji je rastao i množio se, i donosilo je trideset, šezdeset i stotinu puta više. I govorio je njima: Onaj tko ima uši za slušanje, neka sluša. Kada je pak bio sam, pitali su ga oni oko njega zajedno s dvanaesticom o prisposdobi. I govorio je njima: Vama je dano znati tajne kraljevstva Božjega, ali onima koji su vani sve postaje u prisposodobama, Tako da gledajući mogu gledati i ne vide, i slušajući mogu slušati i ne razumiju, da se ne bi vratili i ne budu im oprošteni grijesi.

I kaže im: Ne znate ovu parabolu, pa kako ćete znati sve paraболе? Onaj koji sije riječ, sije. Ovi su oni uz put gdje je posijana riječ, i kada čuju, odmah dolazi sotona i uzima riječ posijanu u njihovim srcima. I ovi su slično oni koji su sijani na kamenjarima, koji kada čuju riječ, odmah je s radošću primaju, I nemaju korijen u sebi, nego su privremeni, zatim kada nastane nevolja ili progonstvo zbog riječi, odmah se spotiču. I ovi su oni posijani u trnje, oni koji slušaju riječ, I brige ovoga vijeka i obmana bogatstva i želje za preostalim stvarima ulaze i guše riječ, i ona postaje neplodna. I ovi su posijani na dobru zemlju, koji čuju riječ i primaju je, i rađaju plod: trideset, šezdeset i sto puta.

I govorao je njima: Zar ne dolazi svjetiljka da bude stavljena pod košaru ili pod krevet? Ne, da bude stavljena na svijećnjak? Jer nije ništa skriveno što neće biti otkriveno, niti je što postalo tajno, nego da dođe na vidjelo. Ako netko ima uši za čuti, neka čuje. I govoraše im: Pazite što slušate. U kojoj mjeri mjerite, bit će izmjereno vama, i bit će dodano vama koji slušate. Tko ima, bit će mu dano, a tko nema, i ono što ima bit će mu oduzeto. I govoraše: Tako je kraljevstvo Božje kao kada čovjek baci sjeme na zemlju, I on spava i ustaje noću i danju, a sjeme niče i raste, a on ne zna kako. Zemlja sama od sebe rađa plod: prvo travu, zatim klas, zatim puno zrno u klasu. Kada pak plod sazrije, odmah šalje srp, jer je nastupila žetva.

I on je govorio: Kako ćemo usporediti kraljevstvo Božje? Ili u kojoj parabolli ćemo ga usporediti? kao zrno gorušice, koje kada je posijano na zemlji, najmanje je od svih sjemenki na zemlji, I kada je posijano, uzlazi i postaje veće od sveg povrća, i čini velike grane, tako da ptice nebeske mogu gnijezditi pod njegovom sjenom.

I mnogim takvim pričama govorio je njima riječ, kako su je mogli slušati. Bez prispodobe nije im govorio riječ, ali nasamo je svojim učenicima objašnjavao sve.

I kaže im u onaj dan, kada je nastala večer: Prijedimo na onu stranu. I ostavivši gomilu, uzimaju ga kako je bio u brodu, a i drugi brodovi bili su s njim. I nastade velika oluja vjetra, a valovi su udarali u brod, tako da se već počeo puniti vodom. I bio je on na krmi, spavajući na jastuku, i probude ga i govore mu: Učitelju, zar te nije briga da propadamo? I probudivši se, ukorio je vjetru i rekao moru: Budi tih, budi miran. I vjetar je prestao, i nastala je velika tišina. I reče im: Zašto ste tako plašljivi? Kako nemate

vjeru? I bojali su se velikim strahom i govorili su jedan drugome: Tko je onda ovaj, jer i vjetar i more ga slušaju?

## 5

I došli su s one strane mora u zemlju Gergesenaca. I kada je izašao iz broda, odmah mu je iz grobova izišao u susret čovjek s nečistim duhom. koji je boravio u grobnicama, i nitko ga nije mogao vezati ni lancima, Zbog toga što je često bio vezan okovima i lancima, a lanci su bili rastrgani od njega i okovi razdrobljeni, nitko nije bio sposoban ukrotiti ga. I kroz sve noći i dane u grobnicama i u planinama vikao je i rezao se kamenjem. Vidjevši pak Isusa izdaleka, potrčao je i poklonio mu se, I viknuvši glasom velikim govori: Što meni i tebi, Isuse, sine Boga Svevišnjega? Zaklinjem te Bogom, ne muči me! Govorio mu je: Izađi, nečisti duše, iz toga čovjeka. I upitao ga je: Kako ti je ime? I odgovorio je: Legija mi je ime, jer nas je mnogo. I molio ga je mnogo da ih ne pošalje izvan te zemlje. Bilo je tamo veliko krdo svinja koje je pašlo prema planini. I svi su ga demoni molili govoreći: Pošalji nas u svinje da u njih uđemo. I Isus im je odmah dopustio. Nečisti duhovi su izašli i ušli u svinje, te je stado pojurilo niz liticu u more; bilo ih je oko dvije tisuće, i davili su se u moru. I oni koji su čuvali svinje pobjegli su i javili u gradu i po poljima, i ljudi su izašli vidjeti što se dogodilo. I dolaze k Isusu i promatraju opsjednutog demonom kako sjedi, odjeven i razuman, onoga koji je imao legiju, i uplašili su se. I oni koji su vidjeli ispričali su im kako se dogodilo onomu opsjednutom demonom i o svinjama. I počeli su ga pozivati da ode s njihovih granica. I kad se ukrcavao u brod, molio ga je čovjek koji je bio opsjednut demonom da bude s njim. I ne dopusti mu, nego mu reče: Idi svojoj kući k svojima i javi im koliko ti je Gospodin učinio i kako ti se smilovao. I otišao je i

počeo propovijedati u Dekapolisu koliko mu je učinio Isus, i svi su se divili.

I kada je Isus opet prešao u brodu na onu stranu, skupilo se veliko mnoštvo oko njega, i bio je kod mora. I dolazi jedan od starješina sinagoge, imenom Jair, i vidjevši ga, pada mu pred noge. I molio ga je mnogo, govoreći da mu kćerkica leži na samrti, da dođe i položi joj ruke, kako bi bila spašena i živjela. I otišao je s njim, i slijedila ga je velika gomila, i pritiskali su ga. I neka žena koja je bila u tečenju krvi dvanaest godina, i mnogo pretrpjela od mnogih liječnika i potrošila sve što je imala, i nije joj ništa pomoglo, nego je još više postalo gore, Čuvši o Isusu, došla je u gomili odostraga i dodirnula njegovu odjeću. Govorila je sama u sebi: Ako se dotaknem čak i njegove odjeće, bit ću spašena. I odmah je bio isušen izvor njezine krvi, i znala je tijelom da se liječi od biča. I odmah je Isus, spoznavši u sebi snagu koja je izašla iz njega, okrenuvši se u gomili, govorio: Tko se dotaknuo mojih odjeća? I govorili su mu njegovi učenici: Vidiš gomilu koja te pritišće, a govoriš: Tko me je dotakao? I gledao je okolo da vidi onu koja je ovo učinila. Žena, bojeći se i dršćući, znajući što joj se dogodilo, došla je, pala pred njega i rekla mu svu istinu. Ali on joj reče: Kćeri, tvoja vjera te spasila, idi u miru i budi zdrava od svoje nevolje. Dok je još govorio, dolaze od predvodnika sinagoge govoreći da je tvoja kći umrla, zašto još uznemiruješ učitelja? Ali Isus, odmah čuvši riječ koja se govori, kaže poglavaru sinagoge: Ne boj se, samo vjeruj. I nije dopustio nikome da ga prati osim Petra, Jakova i Ivana, brata Jakovljeva. I dolazi u kuću poglavara sinagoge i vidi galamu i mnoge koji plaču i naričući. I ušavši, govori im: Što ste uznemireni i plaćete? Dijete nije umrlo, nego spava. I ismijevali su ga. On pak, izbacivši sve, uzima oca djeteta i majku i one sa sobom, i ulazi tamo gdje je dijete ležalo. I uhvativši dijete za ruku, kaže joj: Talitha koumi, što prevedeno znači:



Djevojčice, kažem ti, ustani. I odmah ustade djevojčica i hodala je, jer je imala dvanaest godina. I zapanjili su se velikim zaprepaštenjem. I strogo im zapovjedio da nitko ne sazna za ovo, i rekao da joj se da jesti.

## 6

I otišao je odande i došao je u svoju domovinu, a njegovi učenici slijede ga. I kad je nastala subota, počeo je učiti u skupštini, i mnogi koji su slušali bili su zapanjeni govoreći: Odakle ovome ove stvari? I koja je to mudrost koja mu je dana, i takve moći koje postaju kroz njegove ruke? Nije li ovaj tesar, sin Marije, a brat Jakova i Josea i Jude i Šimuna? I nisu li njegove sestre ovdje kod nas? I bili su uvrijeđeni zbog njega. Govorio je Isus njima da nije prorok bez časti osim u svojoj domovini i među svojim rođacima i u svojoj kući. I nije mogao tamo učiniti nikakvo čudo, osim što je nekolicini bolesnika položio ruke i iscijelio ih. I čudio se zbog njihova nevjerovanja. I obilazio je sela uokolo podučavajući.

I poziva dvanaest i počeo ih je slati dva po dva, i davao im je vlast nad nečistim dusima. I zapovjedio im da ništa ne uzimaju na put osim samo štapa: ne torbu, ne kruh, ne broncu u pojas. Ali obućeni u sandale, i da ne nose dva hitona. I govorio im je: Gdje god uđete u kuću, ondje ostanite dok ne odete odatle. I koliko god vas ne prime niti čuju, izlazeći odatle otresite prašinu ispod svojih stopala kao svjedočanstvo protiv njih. Zaista vam kažem, podnošljivije će biti Sodomi ili Gomori na dan suda nego onomu gradu. I onda su izašli i propovijedali da se pokaju, I izgonjahu mnoge demone, i mazahu uljem mnoge bolesne i liječahu ih.

I čuo je kralj Herod, jer je njegovo ime postalo poznato, i govorio je da je Ivan Krstitelj ustao iz mrtvih i da zbog toga djeluju sile u njemu. Drugi su govorili da je Ilija, a drugi su govorili da je prorok kao jedan od proroka. Čuvši to, Herod je rekao: Onaj kojeg sam ja obezglavio, Ivan, ovaj je on - ustao je iz mrtvih. Sam je naime Herod, poslavši ljude, uhvatio Ivana i vezao ga u zatvor zbog Herodijade, žene svoga brata Filipa, jer se njome oženio. Jer Ivan je govorio Herodu da mu nije dozvoljeno imati ženu svoga brata. Herodijada mu je držala zamjerku i htjela ga je ubiti, ali nije mogla, Jer Herod se bojao Ivana, znajući da je on pravedan i svet čovjek, i čuvao ga je, te je slušajući ga mnogo činio i rado ga slušao. I kada je nastupio pogodan dan, kada je Herod na svoj rođendan priredio večeru svojim velikašima i zapovjednicima i prvima Galileje, I kada je ušla kćer njezina Herodijade i plesala i ugodila Herodu i onima koji su s njim ležali za stolom, rekao je kralj djevojci: Zatraži od mene što god želiš, i dat ću ti. I zakleo joj se da što god me zamoli, dat ću joj, do polovice mog kraljevstva. Ona je, izašavši, rekla svojoj majci: Što ću tražiti? A ona je rekla: Glavu Ivana Krstitelja. I ušavši odmah sa žurbom prema kralju, zatražila je govoreći: Hoću da mi odmah daš na pladnju glavu Ivana Krstitelja. I duboko ožalošćen, kralj zbog zakletve i gostiju nije htio nju odbaciti. I odmah je kralj, poslavši krvnika, naredio donijeti njegovu glavu. A on, otišavši, odrubio mu je glavu u tamnici, donio njegovu glavu na pladnju i dao ju djevojci, a djevojka ju je dala svojoj majci. I čuvši to, njegovi su učenici došli i podigli njegov leš te su ga stavili u grobnicu.

I apostoli se okupljaju kod Isusa i izvijestili su mu sve što su učinili i što su poučavali. I reče njima: Dođite vi sami na pustinjaško mjesto, i odmorite se malo, jer bilo je mnogo onih koji su dolazili i onih koji su odlazili, i nisu imali vremena ni za jelo. I otišli su u pust kraj brodom sami. I vidio sam ih kako odlaze, i

mnogi su ih prepoznali, te su pješice iz svih gradova potekli tamo, pretekli ih i skupili se oko njega. I izašavši, Isus je vidio veliku gomilu i sažalio se na njih, jer su bili kao ovce koje nemaju pastira, i počeo ih je poučavati mnogim stvarima. I kada je već mnogo sata prošlo, prišavši mu njegovi učenici govore da je mjesto pusto i već je kasno Otpusti ih, kako bi otišli u okolna polja i sela i kupili sebi kruha, jer nemaju što jesti. Ali on im odgovarajući reče: Dajte vi njima jesti. I govore mu: Trebamo li otići i kupiti kruha za dvjesto denara i dati im jesti? Ali on im govori: Koliko imate kruhova? Idite i vidite. I saznavši, govore: Pet i dvije ribe. I zapovjedio im je da polože sve u skupinama na zelenoj travi. I pali su u grupama, po stotinu i po pedeset. I uzevši pet kruhova i dvije ribe, pogledavši u nebo, blagoslovio je i razlomio kruhove te ih davao učenicima da ih postave pred njih, a dvije ribe podijelio je svima. I jeli su svi i bili su zadovoljeni. I podigoše dvanaest košara punih komada i od riba. I bilo je pet tisuća muškaraca koji su jeli kruhove.

I odmah je prisilio svoje učenike da se ukrcaju u brod i odu naprijed na drugu stranu prema Betsaidi, dok on otpusti gomilu. I nakon što im je rekao zbogom, otišao je u planinu moliti se. I kad se večer spustila, brod je bio usred mora, a on sam na kopnu. I vidjevši ih kako se muče veslajući, jer je vjetar bio suprotan njima, oko četvrte straže noći dolazi prema njima hodajući po moru, i htio je proći mimo njih. Oni su, vidjevši ga kako hoda po moru, pomislili da je utvara i povikali su, Jer svi su ga vidjeli i uznemirili se. I odmah je govorio s njima i kaže im: Ohrabrite se, ja sam, ne bojte se. I otišao je u brod k njima, i vjetar je prestao, i bili su krajnje zapanjeni u sebi i divili su se. Jer nisu razumjeli o kruhovima, nego im je srce bilo otvrdnuto.

I nakon što su prešli, otišli su u zemlju Genezaret i usidrili se. I nakon što su izašli iz broda, odmah su ga prepoznali. Otrčali su po cijeloj onoj okolnoj krajini i počeli na krevetima nositi okolo one koji su bili bolesni, gdje god su čuli da je tamo. I gdje god bi ulazio u sela ili gradove ili polja, na tržnicama su polagali bolesne i molili su ga da se dotaknu barem ruba njegove odjeće, i koliko god bi ga se doticali, ozdravljali su.

## 7

I skupljaju se k njemu farizeji i neki od pisara koji su došli iz Jeruzalema, I vidjevši neke od njegovih učenika kako jedu kruhove zajedničkim rukama, to jest neopranim, okrivili su ih. Jer farizeji i svi Židovi, ako ne operu ruke šakom, ne jedu, držeći se predaje starijih. I s tržnice, ako se ne operu, ne jedu, a ima i mnogo drugih stvari koje su primili da se drže: pranja čaša i vrčeva i brončanih posuda i ležajeva. Zatim ga farizeji i pisari pitaju: Zašto tvoji učenici ne postupaju prema predaji starijih, nego neopranih ruku jedu kruh? Ali on im odgovarajući reče: Dobro je prorokovao Izaija o vama licemjerima, kao što je napisano: Ovaj narod me usnama poštuje, ali srce njihovo daleko je udaljeno od mene. Uzalud me štiju, podučavajući nauke koje su zapovijedi ljudi.

Jer, ostavivši zapovijed Boga, držite predaju ljudi: pranja vrčeva i čaša, i mnoge druge slične stvari činite. I govoraše im: Dobro odbacujete zapovijed Božju da biste čuvali svoju tradiciju. Jer Moses je rekao: Poštuj oca svoga i majku svoju, i Tko zlo govori o ocu ili majci, neka umre smrću. Vi pak kažete: ako čovjek kaže ocu ili majci korban (što je dar), ono čime bi od mene mogao imati koristi, i više ne dopuštate njemu da učini ništa za svog oca ili svoju majku, Poništavate riječ Božju svojom predajom koju ste

predali, i mnoge slične stvari činite. I privavši svu gomilu, govorio im je: Slušajte me svi i razumijte. Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga oskrvniti, ali ono što izlazi iz njega oskrvnjuje čovjeka. I kada je ušao u kuću daleko od gomile, učenici su ga pitali o usporedbi. I kaže im: Tako ste i vi nerazumni? Zar još ne shvaćate da sve što izvana ulazi u čovjeka ne može ga oskrvniti? jer ne ulazi u njegovo srce, nego u trbuh, i izlazi u zahod, čisteći svu hranu. Govorio je da ono što izlazi iz čovjeka, to oskrvnjuje čovjeka. Jer iznutra, iz srca ljudi, izlaze loše misli, preljubi, bludničenja, ubojstva, Krađe, pohlepe, zloće, prijevara, razuzdanost, zlo oko, bogohuljenje, oholost, ludost. Sve ove zle stvari izlaze iznutra i oskrvnjuju čovjeka.

I odatle ustavši, otišao je u krajeve Tira i Sidona. I ušavši u kuću, nije htio da itko zna, ali nije mogao ostati neprimijećen. Jer žena koja je imala malu kćer s nečistim duhom, čuvši o njemu, došla je i pala pred njegove noge Žena je bila Grkinja, Sirofeničanka po rodu, i molila ga je da izbac demonu iz njezine kćeri. Ali Isus joj reče: Pusti prvo da se djeca nasite, jer nije dobro uzeti kruh djece i baciti ga psicima. Ona mu je odgovorila i rekla: Da, Gospodine, i psi ispod stola jedu mrvice djece. I reče joj: Zbog ove riječi idi, demon je izašao iz tvoje kćeri. I otišavši u svoju kuću, našla je dijete kako leži na krevetu, a demon je izašao.

I ponovno je, izašavši iz granica Tira i Sidona, došao prema Galilejskom moru kroz sredinu granica Dekapolisa. I donose mu gluhog i govornog oštećenika i mole ga da mu položi ruku na njega. I uzevši ga nasamo od gomile, stavio je svoje prste u njegove uši i, pljunuvši, dotaknuo se njegova jezika, I podignuvši pogled u nebo, uzdahnio je i reče mu: Effatha, što znači Otvori se. I odmah su mu se otvorila uha i razriješila se spona njegova jezika, te je govorio ispravno. I zapovjedio im da nikome ne kažu, ali što im je

više zapovjedao, to su više propovijedali. I bili su iznad mjere zaprepašteni govoreći: Dobro je sve učinio, i gluhonijeme čini da čuju i nijeme da govore.

## 8

U one dane, kada je opet bilo veliko mnoštvo i nisu imali što jesti, pozvavši Isus učenike svoje, govori im, Sažaljavam se nad gomilom, jer već tri dana ostaju sa mnom i nemaju što jesti. I ako ih otpustim gladne kući, oslabjet će na putu, jer su neki od njih došli izdaleka. I odgovorili su mu njegovi učenici: Odakle će tko ovdje moći nasititi ove kruhom na pustinji? I pitao ih je: Koliko imate hljebova? A oni rekoše: Sedam. I zapovjedio je gomili da legne na zemlju, i uzevši sedam kruhova, zahvalivši, slomio ih je i davao svojim učenicima da ih postave pred ljude, i postavili su ih pred gomilu. I imali su nekoliko malih riba, i blagoslovivši ih, rekao je da se postave i one. Jeli su i bili zadovoljeni, te su podigli ostatke komada - sedam košara. Bilo ih je oko četiri tisuće, i otpustio ih je. I ukrcavši se odmah u brod sa svojim učenicima, došao je u krajeve Dalmanuthe.

I izašli su farizeji i počeli raspravljati s njim, tražeći od njega znak s neba, kušajući ga. I duboko uzdahnuvši u duhu svome, kaže: Zašto ova generacija traži znak? Zaista vam kažem, neće biti dan ovoj generaciji znak. I ostavivši ih, ušao je u brod i ponovno otišao.

Zaboravili su uzeti kruhove i osim jednog kruha nisu imali ništa sa sobom u brodu. I zapovjedao im je govoreći: Vidite, čuvajte se kvasca farizeja i kvasca Heroda. I razmišljali su među sobom govoreći da nemamo kruha. I znajući to, Isus im kaže: Što razmatrate jer nemate kruhova? Zar još ne razumijete niti

shvaćate? Zar još imate otvrdnuto srce? Imajući oči, ne vidite, i imajući uši, ne slušate? I ne sjećate se?

Kada sam pet hljebova prelomio za pet tisuća, koliko ste košara punih komada podigli? Kažu mu: Dvanaest. Kada ste pak sedam lomili za četiri tisuće, koliko košara punih ulomaka uzeli ste? A oni rekoše: sedam. I govorio je njima: Zar još ne razumijete?

I dolazi u Bet<sup>سائيدو</sup> i donose mu slijepca i mole ga da se njega dotakne. I uzevši slijepca za ruku, izveo ga je van iz sela, i pljunuvši mu u oči, položivši ruke na njega, pitao ga je vidi li što. I pogledavši gore, govorio je: Vidim ljude kao stabla kako hodaju. Zatim je opet položio ruke na njegove oči i učinio da pogleda gore, i vid mu je bio vraćen, i gledao je jasno sve. I poslao ga je kući govoreći: Nemoj ući u selo niti govoriti ikome u selu.

I izašao je Isus i njegovi učenici u sela Cezareje Filipove, i na putu je pitao svoje učenike govoreći im: Tko, kažu ljudi, da jesam? Oni su odgovorili: Ivan Krstitelj, a drugi Ilija, drugi pak jedan od proroka. I on im kaže: Vi pak, tko kažete da sam ja? A Petar mu odgovori: Ti si Krist. I rebuked them so that they would say nothing about him to anyone.

I počeo ih je učiti da Sin Čovječji mora mnogo patiti i biti odbačen od starješina, glavnih svećenika i pisara, te biti ubijen i nakon tri dana ustati, I otvoreno je govorio riječ. I Petar ga je uzeo sa strane i počeo ga ukoravati. Ali okrenuvši se i vidjevši svoje učenike, ukorio je Petra govoreći: Idi iza mene, Sotono, jer ne misliš na stvari Božje, nego na stvari ljudske.

I pozivajući gomilu zajedno sa svojim učenicima, rekao im je: Tko god želi slijediti za mnom, neka se odrekne samoga sebe i neka uzme svoj križ, i neka me slijedi. Jer tko bi želio svoju dušu spasiti, izgubit će je, a tko bi izgubio svoju vlastitu dušu radi mene i dobre vijesti, taj će je spasiti. Jer što će koristiti čovjeku ako stekne cijeli svijet, a izgubi svoju dušu? Ili što će čovjek dati u zamjenu za dušu svoju? Jer tko se postidi mene i mojih riječi u ovom preljubničkom i grešnom naraštaju, i Sin Čovječji postidit će se njega kada dođe u slavi Oca svojega sa svetim anđelima.

## 9

I govorio im je: Zaista vam kažem da su neki od onih koji ovdje stoje takvi da neće okusiti smrti dok ne vide kraljevstvo Božje došlo u snazi.

I nakon šest dana Isus uzima Petra i Jakova i Ivana i uzdiže ih na visoku goru nasamo same, i bi preobražen pred njima. I haljine njegove postadoše sjajne, vrlo bijele kao snijeg, kakve bjelilac na zemlji ne može tako izbijeljeti. I njima se pojavio Ilija s Mojsijem i razgovarali su s Isusom. A Petar je odgovarajući rekao Isusu, Rabbi, dobro je da budemo ovdje, i napravimo tri šatora: tebi jedan, i Mojsiju jedan, i Iliji jedan. Nije znao što da govori, jer su bili prestrašeni. I pojavio se oblak koji ih je zasjenjivao, i došao je glas iz oblaka govoreći: Ovo je moj ljubljani Sin, njega slušajte. I iznenada, pogledavši oko sebe, više nikoga nisu vidjeli, nego samo Isusa sa sobom. Dok su silazili s planine, zapovjedio im je da nikome ne ispričaju što su vidjeli, osim kada Sin Čovječji ustane od mrtvih. I zadržao je tu riječ, raspravljajući među sobom što znači ustati iz mrtvih. I pitali su ga govoreći: Zašto pismoznanci govore da Ilija mora doći prvi? Ali on odgovarajući reče im: Ilija doista, došavši prvi, obnavlja sve, i kako je napisano o Sinu čovječjem da



mного trpi i bude prezren? Ali kažem vama da je i Ilija došao, i učinili su mu sve što su htjeli, kao što je pisano o njemu.

I došavši k učenicima, vidio je veliku gomilu oko njih i pismoznance kako raspravljaju s njima. I odmah sva gomila, vidjevši ga, bila je zapanjena i pritrčavši su ga pozdravili. I upitao je pismoznance: Što raspravljate među sobom? I jedan iz gomile odgovarajući reče: Učitelju, doveo sam svog sina k tebi, koji ima nijemog duha. I gdje god ga uhvati, baca ga, i pjeni se i škripi zubima, i suši se, i rekao sam tvojim učenicima da ga istjeraju, i nisu bili sposobni. Ali on odgovarajući njemu govori: O nevjeran naraštaju, do kada ću biti s vama? Do kada ću vas trpjeti? Dovedite ga k meni. I doveli su ga k njemu. I vidjevši ga, duh ga je odmah potresao, i pao je na zemlju te se kotrljao pjeneći. I upitao je njegova oca: Koliko je vremena prošlo otkako mu se ovo dogodilo? A on je rekao: Od djetinjstva. I često ga je bacalo i u vatru i u vode da ga uništi, ali ako išta možeš, pomози nam sažalivši se nad nama. Ali Isus mu reče: Ako si u stanju vjerovati, sve je moguće onomu koji vjeruje. I odmah je otac djeteta povikao sa suzama: Vjerujem, Gospodine! Pomози mojoj nevjeri. Vidjevši da se gomila strči, Isus ukori nečisti duh govoreći mu: Nijemi i gluhi duše, zapovijedam ti, izađi iz njega i više ne ulazi u njega. I povikavši i mnogo ga konvulziravši, izašao je i postao je kao mrtav, tako da su mnogi govorili da je umro. Ali Isus, uhvativši ga za ruku, podigao ga je, i on ustade. I kad je ušao u kuću, njegovi su ga učenici nasamo pitali: Zašto mi nismo mogli to izbaciti? I reče im: Ova vrsta ne može izaći ni na koji način osim molitvom i postom.

I odatle izašavši, prolazili su kroz Galileju, i nije htio da itko zna. Poučavao je jer svoje učenike i govorio im da Sin Čovječji biva izdan u ruke ljudi, i ubit će ga, i pošto bude ubijen, trećega dana ustat će. Oni pak nisu razumjeli tu riječ i bojali su se upitati ga.

I došao je u Kafarnaum, i kada je bio u kući, pitao ih je: Što ste na putu među sobom raspravljali? Oni su pak šutjeli, jer su na putu raspravljali među sobom tko je veći. I севиши, pozvao je dvanaestoricu i kaže im: Ako tko želi biti prvi, bit će od svih posljednji i svima sluga. I uzevši dijete, postavio ga je u sredini njih, i zagrljavši ga, rekao im je, Tko primi jedno od takve djece u moje ime, mene prima, i tko primi mene, ne prima mene, nego onoga koji me poslao. Odgovorio mu je Ivan govoreći: Učitelju, vidjeli smo nekoga u tvome imenu kako tjera demone, koji ne slijedi nas, i zabranili smo mu, jer ne slijedi nas. Ali Isus reče: Ne zabranjujte mu, jer nitko tko čini čudo u moje ime neće moći brzo zlo govoriti o meni. Tko nije protiv vas, za vas je. Tko god bi vama dao da pijete čašu vode u moje ime, jer ste Kristovi, uistinu vam kažem, neće izgubiti svoju plaću.

I tko bi natjerao na posrnuće jednog od ovih malih koji vjeruju u mene, bolje bi mu bilo da mu je mlinarski kamen obješen oko vrata i da je bačen u more. I ako te sablažnjava ruka tvoja, odsijeci je, bolje ti je sakatu ući u život, nego s obje ruke otići u gehenu, u vatru neugasivu, gdje njihov crv ne umire i vatra se ne gasi. I ako te tvoja noga sablažnjava, odsijeci je, bolje ti je ući u život hrom, nego imajući obje noge biti bačen u gehenu, u vatru neugasivu, gdje njihov crv ne umire i vatra se ne gasi. I ako te tvoje oko sablažnjava, izvadi ga, bolje ti je jednooki ući u kraljevstvo Božje, nego s oba oka otići u gehenu ognjenu, gdje njihov crv ne umire i vatra se ne gasi. Jer svatko će biti posoljen vatrom, i svaka žrtva će biti posoljena solju. Dobra je sol, ali ako sol postane bez soli, čime ćete je začiniti? Imajte sol u sebi i živite u miru jedni s drugima.

I odatle ustavši, dolazi u granice Judeje preko one strane Jordana, i opet se skupljaju gomile prema njemu, i kao što je bio naviknut, opet ih je poučavao. I farizeji su prišli i pitali ga je li dopušteno muškarcu otpustiti ženu, kušajući ga. On pak odgovarajući reče im: Što vam je zapovjedio Mojsije? Oni su pak rekli: Mojsije je dopustio napisati knjigu razvoda i otpustiti. I odgovarajući, Isus im reče: Zbog tvrdoće vašega srca napisao vam je ovu zapovijed. Od početka stvaranja Bog ih je stvorio muškim i ženskim, Zbog ovoga ostavit će čovjek oca svoga i majku i pridružiti će se svojoj ženi, i bit će njih dvoje jedno tijelo. Tako da više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Što je dakle Bog spojio, čovjek neka ne razdvaja. I u kući su ga opet učenici o tome pitali. I kaže im: Tko otpusti svoju ženu i oženi drugu, čini preljub protiv nje. I ako žena, razvevši se od muža, uda se za drugoga, čini preljub.

I donosili su mu djecu da ih dodirne, a učenici su ukoravali one koji su ih donosili. Vidjevši to, Isus je negodovao i rekao im: Pustite djecu da dolaze k meni i ne sprječavajte ih, jer takvih je kraljevstvo Božje. Uistinu vam kažem, tko ne primi kraljevstvo Božje kao dijete, neće ući u njega. I zagrlivši ih, blagoslovio ih je stavljajući ruke na njih.

I kad je izlazio na put, pritrčao je jedan i kleknuvši pred njega pitao ga: Učitelju dobri, što ću učiniti da naslijedim vječni život? Ali Isus mu reče: Zašto me zoveš dobrim? Nitko nije dobar osim jedino Bog. Zapovijedi znaš: ne čini preljub, ne ubij, ne kradi, ne svjedoči lažno, ne varaj, poštuj oca svoga i majku. Ali on mu odgovarajući reče: Učitelju, sve ovo čuvao sam od svoje mladosti. Ali Isus, pogledavši ga, zavolio ga je i rekao mu: Jedno ti nedostaje. Ako želiš biti savršen, idi, prodaj sve što imaš i daj siromasima, i imat ćeš blago u nebu, i dođi te me slijedi, podigavši

svoj križ. Ali on, postav mračan zbog te riječi, otišao je žalostan, jer je imao mnoga imanja.

I nakon što je pogledao oko sebe, Isus govori svojim učenicima: Kako će teško oni koji imaju novac ući u kraljevstvo Božje! Učenici su bili zadivljeni njegovim riječima. A Isus im ponovno odgovarajući kaže: Djeco, kako je teško onima koji se uzdaju u bogatstvo ući u kraljevstvo Božje. Lakše je devi ući kroz oko igle nego bogatom ući u kraljevstvo Božje. Oni su bili pretjerano zapanjeni i govorili su među sobom: Tko onda može biti spašen? Pogledavši ih, Isus kaže: Kod ljudi je nemoguće, ali ne kod Boga, jer je sve moguće kod Boga. Petar mu je počeo govoriti: Evo, mi smo ostavili sve i slijedili smo te. Odgovarajući, Isus je rekao: Uistinu vam kažem, nitko nije tko je ostavio kuću ili braću ili sestre ili oca ili majku ili ženu ili djecu ili polja radi mene i radi evanđelja, ako ne uzme stotruku sada u ovom vremenu kuće i braću i sestre i oca i majku i djecu i polja s progonstvima, i u dolazećem vijeku život vječni. Mnogi će prvi biti posljednji, a posljednji prvi.

Bili su na putu idući u Jeruzalem, i Isus je išao ispred njih, i bili su zadivljeni, a prateći ga bojali su se. I uzevši opet dvanaest, počeo im je govoriti o budućim događajima koji će mu se dogoditi, Evo, idemo gore u Jeruzalem i Sin Čovječji bit će predan glavnim svećenicima i pismoznancima, i osudit će ga na smrt i predat će ga narodima, I rugat će mu se i bičevat će ga i pljuvat će na njega i ubiti će ga, i trećeg dana ustat će.

I prilaze mu Jakov i Ivan, sinovi Zebedejevi, govoreći: Učitelju, želimo da učiniš nama ono što zatražimo. A on im reče: Što želite da vam učinim? Oni mu rekli: Daj nam da jedan s tvoje desne strane i jedan s tvoje lijeve strane sjednemo u tvojoj slavi.

Ali Isus im reče: Ne znate što tražite. Možete li piti čašu koju ja pijem i primiti krštenje kojim se ja krstim? Oni mu rekli: Možemo. A Isus im rekao: Čašu koju ja pijem piti ćete, i krštenjem kojim sam ja kršten bit ćete kršteni. Ali sjediti s moje desne i s moje lijeve strane nije moje dati, nego onima kojima je pripremljeno.

I kad je deset čulo, počeli su biti ogorčeni zbog Jakova i Ivana. Ali Isus, pozivajući ih, govori im: Znate da oni koji izgledaju da vladaju narodima gospodare nad njima i njihovi velikaši vrše vlast nad njima, Ne tako će biti među vama, nego tko god želi postati velik među vama, bit će vaš sluga. I tko god želi među vama postati prvi, bit će rob sviju. I jer Sin čovjeka nije došao da bude poslužen, nego da posluži i da dušu svoju da kao otkup umjesto mnogih.

I dolaze u Jerihon. I kada je on izlazio iz Jerihona sa svojim učenicima i velikim mnoštvom, sin Timejev, Bartimej, slijepac, sjedio je pokraj puta prosjačeći. I čuvši da je to Isus Nazarejac, počeo je vikati i govoriti: Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se! I mnogi su ga ukorili da bi šutio, ali on je mnogo više vikao: Sine Davidov, smiluj mi se! I Isus je stao i rekao: Pozovite ga. I oni pozivaju slijepca govoreći mu: Hrabro, ustani, zove te! Ali on, bacivši svoj ogrtač i ustavši, dođe k Isusu. I odgovarajući, Isus mu govori: Što želiš da ti učinim? A slijepac mu reče: Rabboni, da progledam. I Isus mu reče: Idi, tvoja vjera te spasila. I odmah progleda i slijedio je Isusa na putu.

## 11

I kada se približavaju Jeruzalemu, u Betfagu i Betaniju prema Maslinskoj gori, šalje dvojicu svojih učenika. I kaže im: Idite u selo koje je nasuprot vas, i odmah kada uđete u njega, naći ćete vezano

ždrebe na kojem nijedan čovjek nije sjedio; odvežite ga i dovedite. I ako vam tko kaže: Što to činite?, recite da Gospodin ima potrebu za njim i odmah ga šalje natrag ovamo. Otišli su pak i našli ždrebe vezano kod vrata vani na ulici, i odvezuju ga. I neki od onih koji su tamo stajali govorili su im: Što radite odvezujući ždrebe? Oni su im rekli kao što je zapovjedio Isus, i pustili su ih. I doveli su ždrijebe k Isusu i položili su na njega svoje odjeće, i on je sjeo na njega. Mnogi su pak svoju odjeću prostirali na put, a drugi su sjekli lisnate grane sa drveća i prostirali ih na put. I oni koji su išli naprijed i oni koji su slijedili vikali su: Hosana! Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Blagoslovljeno dolazno kraljevstvo u ime Gospodina, oca našega Davida, hosana na visini.

I ušao je Isus u Jeruzalem i u hram, i pogledavši sve okolo, pošto je već bila večer, izašao je u Betaniju s dvanaesticom.

I sljedećeg dana, pošto su izašli iz Betanije, ogladnio je. I vidjevši izdaleka smokvu koja je imala lišće, došao je da vidi hoće li možda nešto naći na njoj, i došavši do nje ništa nije našao osim lišća, jer nije bilo vrijeme za smokve. I odgovarajući, rekao joj: Neka nitko više ne jede plod s tebe dovijeka. I njegovi su učenici to čuli.

I dolaze opet u Jeruzalem, i ušavši Isus u hram, počeo je izbacivati one koji su prodavali i kupovali u hramu, i prevrnuo je stolove mjenjača novca i stolice prodavača golubova. I nije dopuštao da tko nosi posudu kroz hram. I podučavao je govoreći im: Nije li napisano da će moja kuća biti nazvana kućom molitve za sve narode? Vi ste je pak učinili pećinom razbojnika.

I čuli su pismoznanci i farizeji i veliki svećenici, i tražili su kako da ga unište, jer su ga se bojali, zato što je sav narod bio

zapanjen njegovim učenjem. I kada je bilo kasno, izlazio je van iz grada.

I prolazeći ujutro, vidjeli su smokvu osušenu iz korijena. I sjetivši se, Petar mu kaže: Rabbi, vidi, smokva koju si prokleo usahnula je! I odgovarajući, Isus im govori: Imajte vjeru u Boga. Uistinu vam kažem da tko god kaže ovoj planini: Budi uzdignut i bačen u more, i ne sumnja u svom srcu, nego vjeruje da se ono što kaže događa, bit će mu ono što kaže. Zato vam kažem, sve što god moleći se tražite, vjerujte da primete, i bit će vam. I kad stojite moleći, opraštajte ako nešto imate protiv nekoga, tako da i vaš Otac koji je na nebesima oprosti vama vaše grijehu. Ako vi ne opraštate, ni vaš Otac neće oprostiti vaše grijehu.

I dolaze opet u Jeruzalem, i dok je hodao u hramu, dolaze k njemu glavni svećenici i pisari i starješine. I kažu mu: Kojom vlašću ove stvari činiš? Ili tko ti je dao tu vlast da ove stvari činiš? A Isus im odgovarajući reče: Upitat ću i ja vas jednu stvar, i odgovorite mi, pa ću vam reći po kakvom autoritetu ove stvari činim. Krštenje Ivana - je li bilo s neba ili od ljudi? Odgovorite mi. I razmatrali su među sobom govoreći: Ako kažemo iz neba', reći će: Zašto mu onda niste povjerovali? Ali recimo, od ljudi? Bojali su se naroda, jer su svi smatrali da je Ivan bio prorok. I odgovarivši kažu Isusu: Ne znamo. I Isus im odgovarajući kaže: Niti ja vama kažem po kakvom autoritetu ovo činim.

## 12

I počeo im je u prisposodobama govoriti: Vinograd je posadio čovjek i postavio ogradu i iskopao tjesak i sagrađio toranj, i iznajmio ga zemljoradnicima i otputovao. I poslao je farmeru u pravo vrijeme roba kako bi od farmera uzeo od ploda vinograda. I

uzevši ga, pretukli su ga i poslali praznih ruku. I opet je poslao prema njima drugog roba, i onog su, kamenovavši ga, ranili u glavu i poslali obeščašćenog. I opet je poslao drugog, i njega su ubili, i mnoge druge - neke tukući, a neke ubijajući. Još dakle, imajući jednog sina, svog ljubljenog, poslao je i njega posljednjeg k njima govoreći da će poštovati moga sina. Oni farmeri, vidjevši ga kako dolazi, rekli su među sobom: Ovaj je nasljednik, dođite da ga ubijemo, i nasljedstvo će biti naše. I uzevši ga, ubili su ga i izbacili van vinograda. Što će dakle učiniti gospodar vinograda? Doći će i uništiti ove poljoprivrednike, i dat će vinograd drugima. Niti ste pročitali ovo pismo: kamen koji su odbacili graditelji, ovaj je postao glava kuta. Od Gospodina je ovo postalo i čudesno je u našim očima.

I tražili su ga uhvatiti, ali su se bojali gomile, jer su znali da je parabolu rekao prema njima. I ostavivši ga, otišli su.

I šalju mu neke od farizeja i herodijana da ga uhvate riječju. Oni koji su došli govore mu: Učitelju, znamo da si istinit i da te nije briga ni za koga, jer ne gledaš u lice ljudima, nego na istini učiš put Božji. Reci nam dakle, je li dopušteno dati porez Cezaru ili ne? Da damo ili da ne damo? Ali on, znajući njihovu licemjernost, rekao im: Zašto me iskušavate? Donesite mi denar da vidim. Oni su donijeli. I kaže im: Čija je ova slika i natpis? A oni rekoše: Cezarova. I odgovarajući, Isus im je rekao: Vratite Cezaru ono što je Cezarovo, a Bogu ono što je Božje. I čudili su mu se.

I dolaze Saduceji k njemu, koji govore da uskrснуća nema, i pitali su ga govoreći, Učitelju, Mojsije nam je napisao da ako nečiji brat umre i ostavi ženu, a ne ostavi djecu, da njegov brat uzme njegovu ženu i podigne potomstvo svome bratu. Bilo je dakle sedam braće. Prvi je uzeo ženu i, umirući, nije ostavio potomstvo.



I drugi ju je uzео i umro, a ni on nije ostavio potomstva. I treći isto tako. I svih sedam ju je uzelo, i nisu ostavili potomstva. Posljednja od svih umrla je i žena. U uskrsnuću dakle, kada ustanu, čija će od njih biti žena? Jer sedmorica su je imali za ženu. I odgovarajući, Isus im reče: Ne varate li se upravo zato što ne poznajete Pisma niti moć Božju? Jer kada ustanu iz mrtvih, niti se žene niti se udaju, nego su kao anđeli na nebesima. A o mrtvima, da ustaju, niste li čitali u knjizi Mojsija, kod grma, kako mu je rekao Bog govoreći: Ja sam Bog Abrahama i Bog Izaka i Bog Jakova? Bog nije Bog mrtvih, nego živih; vi ste, dakle, u velikoj zabludi.

I pristupio je jedan od pisara, čuvši kako raspravljaju, i vidjevši da im je dobro odgovorio, upitao ga: Koja je prva od svih zapovijedi? Ali Isus mu je odgovorio da je prva od svih zapovijedi: Slušaj, Izraele, Gospodin Bog naš Gospodin jedan je, I ljubiti ćeš Gospodina Boga svoga iz cijelog srca svoga i iz cijele duše svoje i iz cijelog uma svoga i iz cijele snage svoje. Ovo je prva zapovijed. I druga slična je ova: ljubiti ćeš svog susjeda kao samog sebe. Veće od ovih zapovijedi nema. I reče mu pisac: Dobro, učitelju, po istini si rekao da je jedan i da nema drugoga osim njega. I ljubiti njega iz cijelog srca i iz cijelog razumijevanja i iz cijele duše i iz cijele snage, i ljubiti bližnjega kao samoga sebe, više je od svih paljenica i žrtava. I Isus, vidjevši da je razumno odgovorio, rekao mu je: Nisi daleko od kraljevstva Božjeg. I nitko se više nije usuđivao pitati ga.

I Isus je odgovarajući govorio podučavajući u hramu: Kako govore pismoznanci da je Krist sin Davidov? Jer sam David reče u Duhu Svetom: Kaže Gospodin Gospodinu mom, sjedi s desne strane moje dok ne stavim neprijatelje tvoje za podnožje stopala tvojih. Sam dakle David ga naziva Gospodinom, pa odakle je on njegov sin? I veliko mnoštvo ga je rado slušalo.

I govorio je njima u svom učenju: Pazite se pisara koji žele hodati u haljinama i primati pozdrave na tržnicama. i glavna sjedala u skupštinama i prva mjesta na gozbama. Oni koji proždiru kuće udovica i pod izgovorom se dugo mole, oni će primiti veći sud.

I Isus, севши nasuprot riznice, promatrao je kako svjetina baca novac u riznicu. I mnogi bogati bacali su mnogo, a došavši jedna siromašna udovica bacila je dva sitna novčića, što je kvadrans. I pozvavši svoje učenike, rekao im je: Zaista, kažem vam da je ova siromašna udovica stavila više od svih koji su stavljali u riznicu. Svi su jer iz svog izobilja bacili, ali ova je iz svog siromaštva bacila sve što je imala, cijeli svoj život.

## 13

I dok je izlazio iz hrama, govori mu jedan od njegovih učenika: Učitelju, vidi kakvo kamenje i kakve zgrade! I Isus mu odgovarajući reče: Vidiš li ove velike zgrade? Neće ovdje biti ostavljen kamen na kamenu koji neće biti oboren. I dok je sjedio na gori maslina nasuprot hramu, pitali su ga nasamo Petar i Jakov i Ivan i Andrija, Reci nam kada će ove stvari biti, i što je znak kada sve ove stvari budu pri dovršenju? A Isus im odgovarajući reče: Pazite da vas nitko ne zavede. Jer mnogi će doći u moje ime govoreći da sam ja, i mnoge će zavesti. Kada pak čujete za ratove i glasine o ratovima, ne uznemirujte se, jer to mora biti, ali još nije kraj. Jer narod će ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva, i bit će potresa po mjestima, i bit će gladi i nemira. Počeci porođajnih bolova su ove stvari. Ali vi pazite na sebe. Jer predati će vas u vijeća i u njihovim zbornicama biti ćete tučeni, i pred vođama i kraljevima stati ćete zbog mene za svjedočanstvo njima. I dobra vijest mora prvo biti objavljena svim narodima.

Kada vas budu vodili predajući, ne brinite unaprijed što ćete govoriti, niti vježbajte, nego što vam bude dano u onom satu, to govorite, jer niste vi oni koji govore, nego Duh Sveti. Brat će izručiti brata na smrt i otac dijete, i djeca će ustati na roditelje i usmrтит će ih. I bit ćete mrženi od svih zbog moga imena, ali onaj koji izdrži do kraja, taj će biti spašen.

Kada pak vidite gadost opustošenja, rečenu po proroku Danijelu, kako stoji gdje ne treba - čitatelj neka razumije - tada oni u Judeji neka bježe u planine. Onaj koji je na krovu neka ne silazi u kuću niti neka uđe da ponese nešto iz kuće svoje. I onaj koji je u polju, neka se ne vraća natrag uzeti svoju odjeću. Jao trudnicama i dojiljama u one dane. Molite se da vaš bijeg ne bude zimi. Jer oni dani bit će nevolja kakva nije bila od početka stvaranja koje je Bog stvorio do sada i neće biti. I da Gospodin nije skratio dane, ne bi bilo spašeno nijedno tijelo, ali zbog izabranih koje je izabrao, skratio je dane. I tada, ako vam tko kaže: Gle, ovdje je Krist ili Gle, tamo je, ne vjerujte. Jer će ustati lažni kristovi i lažni proroci i davat će znakove i čudesa da zavedu, ako je moguće, i izabrane. Vi pak pazite, evo unaprijed sam vam sve rekao. Ali u one dane, nakon one nevolje, sunce će biti zamračeno, i mjesec neće dati svoje svjetlo, I zvijezde će padati s neba, i sile koje su na nebesima bit će potresene. I tada će vidjeti Sina čovječjeg kako dolazi u oblacima s velikom silom i slavom. I tada će poslati svoje glasnike i skupit će svoje izabranike iz četiri vjetra, od kraja zemlje do kraja neba.

Od smokve pak naučite prisposodobu. Kada njezina grana već postane mekana i izbaci lišće, znate da je blizu ljeto. Tako i vi, kada vidite da se ove stvari događaju, znajte da je blizu, na vratima. Amen, kažem vama da neće proći ova generacija dok se

sve ove stvari ne dogode. Nebo i zemlja će proći, ali moje riječi neće proći.

O tom danu ili satu nitko ne zna, niti anđeli na nebu, niti Sin, osim Oca. Gledajte, budite budni i molite se, jer ne znate kada je vrijeme. Kao čovjek na putovanju koji je ostavio svoju kuću i dao svojim robovima vlast i svakom njegov posao, i vrataru zapovjedio da bdije. Bdijte dakle, jer ne znate kada gospodar kuće dolazi, kasno ili u ponoć ili u pijevanje pijetla ili rano. Da ne bi, došavši iznenada, našao vas kako spavate. Ono što vama govorim, svima govorim: bdijte.

## 14

Pasha i Blagdan beskvasnog kruha bili su nakon dva dana. I glavni svećenici i pisari tražili su kako da ga uhvate prijevarom i ubiju. Govorili su: Ali ne tijekom svetkovine, da ne bi bilo nereda među narodom.

I dok je bio u Betaniji u kući Šimuna Gubavca, dok je ležao, došla je žena koja je imala alabastarsku posudu s čistom, skupocjenom nardovom mašću, i razbivši alabastarsku posudu, izlila mu je na glavu. Bili su neki koji su bijedili među sobom govoreći: Čemu je bilo ovo rasipanje pomasti? Jer ovo mirisavo ulje moglo je biti prodano za više od tristo denara i dano siromašnima, i grdili su je. Ali Isus reče: Pustite je, zašto joj činite nevolje? Dobro djelo učinila je na meni. Jer siromašne uvijek imate sa sobom, i kada želite možete im dobro učiniti, ali mene nemate uvijek. Što je imala, to je učinila; preduhitrila je pomazati moje tijelo za pokop. Uistinu vam kažem, gdje god bude objavljena ova dobra vijest u cijelom svijetu, i ono što je ona učinila bit će govoreno na spomen nje.

I Juda Iskariot, jedan od dvanaestorice, otišao je glavnim svećenicima da bi im ga predao. Oni su se, čuvši to, obradovali i obećali su mu dati srebrnjake, i tražio je kako da ga prikladno preda.

I prvoga dana beskvasnih kruhova, kada su žrtvovali pashu, kažu mu njegovi učenici: Gdje hoćeš da odemo i pripremimo ti pashu? I on šalje dvojicu svojih učenika i govori im: Idite u grad i srest će vas čovjek koji nosi vrč vode; slijedite ga, I gdje god uđe, recite gospodaru kuće da učitelj kaže: Gdje je moj smještaj gdje ću jesti Pashu s mojim učenicima? I on će vam pokazati veliku gornju sobu, namještenu i gotovu; tamo pripremite za nas. Njegovi učenici izišli su i došli u grad te našli kao što im je rekao i pripremili Pashu. I kad je nastupila večer, dolazi s dvanaesticom. I dok su ležali i jeli, rekao je Isus: Zaista vam kažem da će me jedan od vas izdati, onaj koji jede sa mnom. Oni su pak počeli tugovati i govoriti mu jedan po jedan: Sigurno ne ja? i drugi: Sigurno ne ja? Ali odgovarajući rekao im: Jedan od dvanaestorice, onaj koji umaće sa mnom u zdjelu. Sin čovjeka doista ide kako je napisano o njemu, ali jao onom čovjeku kroz kojeg je sin čovjeka izdan, bilo bi mu dobro da se taj čovjek nije rodio. I dok su oni jeli, Isus uze kruh, blagoslovi ga, slomi i dade im ga te reče: Uzmite, jedite, ovo je tijelo moje. I uzevši čašu, zahvalivši, dao im je, i pili su iz nje svi. I reče im: Ovo je krv moja novoga zavjeta koja se za mnoge izlijeva. Uistinu vam kažem da više neću piti od ploda loze do onoga dana kada ga budem pio novo u kraljevstvu Božjem.

I pjevajući himnu, izašli su na Maslinsku goru. I kaže im Isus da će svi pasti u meni u ovu noć, jer je napisano: Udarit ću pastira i ovce će biti raspršene. Ali nakon što budem podignut, ići ću pred vama u Galileju. Ali Petar mu reče: Ako se i svi sablazne, ja se

neću. I kaže mu Isus: Zaista ti kažem da ćeš me ti danas, u ovoj noći, prije nego pijetao dvaput zapjeva, triput poreći. Ali Petar je još žustrije govorio: Ako mi je potrebno umrijeti s tobom, neću te poreći. Slično su govorili i svi ostali.

I dolaze na mjesto kojemu je ime Getsemani, i govori svojim učenicima: Sjednite ovdje dok se pomolim. I uzima Petra, Jakova i Ivana sa sobom, i počeo je biti silno uznemiren i tjeskoban. I reći njima: Vrlo tužna je duša moja do smrti. Ostanite ovdje i bdijte. I napredovavši malo, pao je licem na zemlju i molio se da, ako je moguće, prođe od njega taj sat. I govoraše: Aba, Oče, sve je moguće tebi, odnesi ovu čašu od mene, ali ne što ja hoću, nego što ti hoćeš. I dolazi i nalazi ih kako spavaju, i govori Petru: Šimune, spavaš? Niste mogli jedan sat bdijeti? Bdijte i molite se kako ne biste upali u iskušenje; duh je, doduše, voljan, ali tijelo slabo. I opet, otišavši, molio se govoreći istu riječ. I vrativši se, našao ih je opet kako spavaju, jer su im oči bile opterećene, i nisu znali što da mu odgovore. I dolazi treći put i govori im: Spavate preostalo vrijeme i odmarate se? Dovoljno je, došao je sat, evo se izdaje Sin Čovječji u ruke grešnika. Ustanite, idimo, evo se približio onaj koji me predaje.

I odmah, dok je još govorio, dolazi Juda Iskariotski, jedan od dvanaestorice, i s njim velika gomila s mačevima i drvećem, poslani od glavnih svećenika i pisara i starješina. Onaj koji ga je izdavao dao im je signal govoreći: Koga poljubim, on je taj, uhvatite ga i odvedite sigurno. I došavši, odmah mu je prišao i rekao: Zdravo, rabbi! i poljubio ga. Oni su pak položili na njega svoje ruke i uhvatili ga. Ali netko od onih koji su stajali ondje, izvukavši mač, udario je roba velikog svećenika i odrezao mu uho. I odgovorivši, Isus im reče: Kao na razbojnika izašli ste s mačevima i toljagama da me uhvatite, Svakoga dana bio sam s

vama u hramu podučavajući, i niste me uhvatili. Ali da budu ispunjena pisma. I svi su ga ostavili i pobjegli. I jedan mladić slijedio je za njim, obučen u platno na golom tijelu, i mladi ljudi ga uhvatiše. Ali on, ostavivši platno, gol pobježe od njih.

I odveli su Isusa velikom svećeniku, i skupili su se k njemu svi veliki svećenici i starješine i pisari. I Petar ga je slijedio iz daleka do unutra u dvorište velikog svećenika, i sjedio je zajedno s pomoćnicima i grijao se kod vatre. Svećenici-poglavari i cijelo vijeće tražili su svjedočanstvo protiv Isusa da bi ga ubili, ali ga nisu nalazili. Mnogi su jer lažno svjedočili protiv njega, i svjedočanstva nisu bila jednaka. I neki su ustavši lažno svjedočili protiv njega govoreći Zato što smo ga mi čuli kako govori: Ja ću razoriti ovaj hram načinjen rukama i za tri dana ću sagraditi drugi koji nije načinjen rukama. I ni tako nisu bila jednaka njihova svjedočanstva. I ustao je visoki svećenik, došao u sredinu i pitao Isusa govoreći: Ne odgovaraš ništa? Što ovi svjedoče protiv tebe? Ali on je šutio i ništa nije odgovorio. Opet ga je veliki svećenik pitao i kaže mu: Ti si Krist, sin Blagoslovljenog? Ali Isus reče: Ja sam, i vidjet ćete Sina Čovječjega kako sjedi s desne strane Sile i dolazi na oblacima nebeskim. Ali veliki svećenik, poderavši svoje haljine, kaže: Kakvu još potrebu imamo za svjedocima? Čuli ste bogohulstvo, što vama se čini? A svi su ga osudili da je kriv smrti. I neki počеше pljuvati na njega i pokrivati njegovo lice i udarati ga šakama i govoriti mu: Prorokuj nam tko je onaj koji te udario. I pomoćnici ga udarahu.

I dok je Petar bio dolje u dvorištu, dolazi jedna od sluškinja vrhovnog svećenika I vidjevši Petra kako se grije, pogledavši ga, kaže: I ti si bio s Isusom Nazarećaninom. Ali on je porekao govoreći: Ne znam niti razumijem što ti govoriš. I izašao je van u predvorje, i pijetao je zapjevao. I sluškinja, vidjevši ga opet, počela

je govoriti onima koji su stajali da je ovaj jedan od njih. Ali on je opet poricao. I nakon malo vremena opet su oni koji su stajali pokraj govorili Petru: Uistinu si jedan od njih, jer si Galilejac i tvoj govor sličí. Ali on je počeo proklinjati i zaklinjati se da ne zna tog čovjeka kojeg spominjete. I po drugi put pijevac je zakukurikao. I sjetio se Petar riječi koju mu je rekao Isus: Prije nego pijetao zapjeva dvaput, poricati ćeš me triput, i bacio se plakao.

## 15

I odmah ujutro, pošto su održali vijeće, glavni svećenici sa starješinama i pismoznancima i cijelo vijeće, svezavši Isusa, odveli su ga i predali Pilatu. I upitao ga je Pilat: Ti si kralj Židova? A on mu odgovarajući reče: Ti to kažeš. I glavni svećenici su ga mnogo optuživali, ali on nije ništa odgovorio. Ali Pilat ga je ponovno pitao govoreći: Zar ne odgovaraš ništa? Vidi koliko toga svjedoče protiv tebe. Ali Isus više ništa nije odgovorio, tako da se Pilat čudio. Prema blagdanu pak oslobađao im je jednog zatvorenika kojeg su tražili. Bio je pak zvani Barabba vezan sa suustašnicima koji su u ustanku počinili ubojstvo. I gomila je uzviknula i počela tražiti kao što im je uvijek činio. Ali Pilat im odgovori govoreći: Želite li da vam pustim kralja Židova? Znao je da su ga glavni svećenici predali zbog zavisti. Ali glavni svećenici uzburkali su gomilu da im radije otpusti Barabu. Ali Pilat im opet odgovarajući reče: Što dakle želite da učinim s onim kojeg zovete kraljem Židova? Oni pak opet povikaše: Razapni ga! Ali Pilat im je govorio: Što je on učinio zla? Ali oni su još glasnije vikali: Razapni ga! Pilat, želeći ugoditi gomili, pusti im Barabu, a Isusa, pošto ga je bičevao, predade da bude raspet.

Vojnici su ga odveli unutar dvorišta, što je pretorij, i sazvali su cijelu kohortu, I oblače ga u grimiz i stavljaju mu na glavu trnoviti



vijenac koji su ispleli, I počеше ga pozdraviti: Zdravo, kralju Židova! I udarali su ga trskom po glavi i pljuvali su na njega, te su mu se, pognuvši koljena, klanjali. I kada su mu se rugali, svukli su s njega purpur i obukli su ga u njegovu vlastitu odjeću, i izvode ga da ga razapnu.

I prisiljuju nekog Šimuna Cirenjca koji je prolazio, dolazećeg s polja, oca Aleksandrova i Rufova, da ponese njegov križ.

I donose ga na Golgotu, mjesto koje je prevedeno kao mjesto lubanje. I davali su mu da pije vino pomiješano sa smirnom, ali on ga nije uzeo. I razapevši ga, dijele njegove odjeće bacajući ždrijeb na njih da vide tko će što uzeti. Bio je treći sat i razapeli su ga. I natpis njegova optužbe bio je napisan: Kralj Židova.

I s njim razapinjavu dva razbojnika, jednog s desne i jednog s lijeve strane. I ispunilo se pismo koje govori: I s bezakonicima bio je ubrojan. I prolaznici su hulili na njega mašući glavama i govoreći: Ha, ti koji rušiš hram i u tri dana ga gradiš! Spasi sebe samog i siđi s križa. Slično tome, i glavni svećenici, rugajući se među sobom zajedno s pismoznancima, govorili su: Druge je spasio, sebe ne može spasiti. Krist, kralj Izraela, neka siđe sada s križa, da vidimo i vjerujemo u njega. I oni koji su bili raspeti s njim rugali su mu se.

Kada je nastupio šesti sat, tama se spustila na cijelu zemlju sve do devetog sata. U devetom satu Isus je poviknuo glasom velikim govoreći: Eloi, Eloi, lama sabahthani?, što prevedeno znači: Bože moj, Bože moj, zašto si me napustio?

I neki od onih koji su stajali pored, čuvši to, govorili su: Gle, zove Iliju. Otrčao je jedan i napunio spužvu octom, stavio je oko

trske i davao mu je piti govoreći: Pustite, da vidimo dolazi li Ilija da ga skine. A Isus, ispustivši veliki glas, izdahnuo je. I zavjesa hrama razdrije se nadvoje odozgo do dolje. Vidjevši to, centurion koji je stajao nasuprot njemu kako je tako povikavši izdahnuo, rekao je: Uistinu, ovaj čovjek bio je sin Božji. Bile su i žene koje su promatrale izdaleka, među kojima su bile i Marija Magdalena i Marija, majka Jakova Malog i Joseja, i Saloma, Koje su ga i kada je bio u Galileji slijedile i služile mu, i mnoge druge koje su s njim došle u Jeruzalem.

I kad je već nastupila večer, budući da je bila priprava, to jest dan prije subote, Došavši Josip od Arimateje, ugledni član vijeća, koji je i sam iščekivao kraljevstvo Božje, usuđivši se ušao je k Pilatu i zatražio tijelo Isusovo. A Pilat se začudio je li već umro, i dozvaviši centuriona, upita ga je li davno umro, I saznavši od centuriona, darovao je tijelo Josipu. I kupivši platno i skinuvši ga, omotao ga je platnom i položio ga u grobu koji je bio isklesan iz stijene, i otkotrljao je kamen na vrata groba. A Marija Magdalena i Marija Josejeva gledale su gdje je položen.

## 16

I nakon što je prošla subota, Marija Magdalena i Marija, majka Jakovljeva, i Saloma kupile su mirodije da dođu i pomažu ga. I vrlo rano ujutro, prvog dana u tjednu, dolaze na grob kad je sunce izašlo. I govorile su među sobom: Tko će nam odvaliti kamen s ulaza u grobnicu? I pogledavši gore, vide da je kamen odvaljen, jer je bio vrlo velik. I ušavši u grob, vidjele su mladića kako sjedi s desne strane, odjevenog u bijelu haljinu, i zapanjile su se. Ali on im kaže: Ne budite uznemirene, tražite Isusa Nazarećanina, raspetog. Ustao je, nije ovdje. Evo mjesta gdje su ga stavili. Ali idite i recite njegovim učenicima i Petru da ide prije vas

u Galileju; tamo ćete ga vidjeti, kao što vam je rekao. I izašavši, pobjegle su od groba, jer ih je obuzelo drhtanje i panika, i nikome ništa nisu rekle, jer su se bojale.

Ustavši pak ujutro prvoga dana u tjednu, pojavio se najprije Mariji Magdaleni, iz koje je bio istjerao sedam demona. Ona je otišla i javila onima koji su bili s njim, a koji su tugovali i plakali. I oni, čuvši da živi i da ga je ona vidjela, nisu povjerovali. Nakon ovih stvari pojavio se dvojici od njih u drugom obliku, dok su putovali u polje. I oni su otišli i javili ostalima, ali ni njima nisu povjerovali. Kasnije, dok su jedanaestorica ležali za stolom, objavio im se i ukorio njihovo nevjerstvo i tvrdoću srca, jer nisu povjerovali onima koji su ga vidjeli uskrslog. I reče im: Otišavši u sav svijet, propovijedajte evanđelje svakom stvorenju. Onaj koji povjeruje i krsti se spasit će se, a onaj koji ne povjeruje bit će osuđen. Znakovi će pratiti one koji su povjerovali: u moje ime će izbacivati demone, govorit će novim jezicima, Zmije će podizati, i čak ako popiju nešto smrtonosno, neće im naškoditi; na bolesne će položiti ruke i bit će im dobro.

Gospodin je dakle, nakon što im je govorio, uzdignut u nebo i sjeo s desne strane Boga. Oni pak, izašavši, propovijedali su svuda, dok je Gospodin surađivao i potvrđivao riječ kroz znakove koji su pratili. Amen.

# Evandjelje po Ivanu

## 1

U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga, i Bog bijaše Riječ. Ovaj je bio u početku s Bogom. Sve je kroz njega nastalo, i bez njega nije nastalo ništa što je postalo. U njemu je bio život, i život je bio svjetlo ljudi. I svjetlo u tami sija, i tama ga nije obuhvatila.

Pojavio se čovjek poslan od Boga, ime mu bijaše Ivan. Ovaj je došao radi svjedočanstva, da svjedoči o svjetlu, da svi vjeruju po njemu. Nije on bio svjetlo, već je došao da svjedoči o svjetlu. Bilo je istinsko svjetlo koje prosvjetljuje svakog čovjeka koji dolazi na svijet. U svijetu je bio, i svijet je kroz njega postao, i svijet ga nije spoznao. Došao je k svojim, a njegovi ga nisu primili. Koliko mnogi su ga primili, dao im je autoritet da postanu djeca Božja, onima koji vjeruju u njegovo ime. Koji nisu rođeni iz krvi, niti iz volje tijela, niti iz volje čovjeka, nego iz Boga. I Riječ je tijelo postala i nastanila se među nama, i promatrali smo slavu njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, pun milosti i istine. Ivan svjedoči o njemu i više govoreći: Ovaj je bio onaj o kojem sam rekao: Onaj koji dolazi nakon mene postao je ispred mene, jer je bio prije mene. I iz punine njegove mi svi primismo, i milost umjesto milosti. Jer je zakon dan kroz Mojsija, a milost i istina postale su kroz Isusa Krista. Boga nitko nije vidio ikada; jednorodeni Sin koji je u krilu Oca, on ga je objasnio.

I ovo je svjedočanstvo Ivana, kada su Židovi poslali iz Jeruzalema svećenike i levite da ga pitaju: Tko si ti? I priznao je i nije zanijekao, i priznao je: Nisam ja Krist. I upitaše ga: Što dakle? Jesi li ti Ilija? I reče: Nisam. Jesi li ti prorok? I odgovori: Ne. Rekli

su mu dakle: Tko si, da možemo dati odgovor onima koji su nas poslali? Što kažeš o sebi? Rekao je: Ja sam glas onoga koji više u pustinji: Poravnajte put Gospodnji, kao što je rekao prorok Izaija.

I poslani su bili od farizeja. I pitali su ga i rekli su mu: Zašto onda krstiš, ako ti nisi Krist niti Ilija niti prorok? Odgovorio im je Ivan govoreći: Ja krstim u vodi, ali među vama stoji onaj kojega vi ne poznajete. On je taj koji dolazi za mnom, koji je postao preda mnom, čiji nisam dostojan da odvežem remen sandale. Ove stvari dogodile su se u Betaniji s one strane Jordana, gdje je Ivan krstio.

Sljedećeg dana Ivan vidi Isusa kako dolazi prema njemu i kaže: Evo janjeta Božjeg koje nosi grijeh svijeta. Ovaj je onaj o kojem sam rekao: Nakon mene dolazi čovjek koji je preda mnom postao, jer je bio prije mene. I ja nisam znao njega, ali da bi bio otkriven Izraelu, zato sam došao ja krsteći u vodi. I svjedočio je Ivan govoreći: Vidio sam Duha kako silazi kao golubica iz neba i ostao je na njemu. I ja nisam znao njega, ali onaj koji me je poslao krstiti u vodi, taj mi je rekao: Na koga vidiš Duha kako silazi i ostaje na njemu, taj je onaj koji krsti u Duhu Svetom. I ja sam vidio i svjedočio da je ovaj Sin Božji.

Sljedećeg dana opet je stajao Ivan i dvojica njegovih učenika, I pogledavši na Isusa koji je hodao, govori: Gle, jagnje Božje. I dva učenika čuli su ga kako govori, i slijedili su Isusa. Okrenuvši se, Isus je vidio da ga slijede i reče im, Što tražite? Oni mu rekli: Rabbi - što prevedeno znači učitelju - gdje ostajete? Kaže im: Dođite i vidite. Došli su dakle i vidjeli gdje ostaje, i ostali su kod njega taj dan; bilo je oko desetog sata. Bio je Andrija, brat Šimuna Petra, jedan od dvojice koji su čuli od Ivana i slijedili ga. Ovaj prvi nalazi vlastitog brata Šimuna i govori mu: Našli smo Mesiju, što prevedeno znači Krist. I priveo ga k Isusu. Pogledavši ga, Isus

reče: Ti si Šimun, sin Jonin, ti ćeš se zvati Kefa, što se tumači Petar.

Sljedeći dan Isus je htio poći u Galileju i nalazi Filipa te mu govori: Slijedi me. Bio je pak Filip iz Betseide, iz grada Andreje i Petra. Filip nalazi Natanaela i govori mu: Onoga o kojem je pisao Mojsije u zakonu i proroci, našli smo - Isusa, sina Josipova iz Nazareta. I reče mu Natanael: Iz Nazareta može li što dobro biti? Govori mu Filip: Dodi i vidi. Isus je vidio Natanaela kako dolazi prema njemu i kaže o njemu: Gle, uistinu Izraelac u kojem nema prijevare. Natanael mu kaže: Odakle me poznaješ? Isus odgovori i reče mu: Prije nego što te Filip pozva, vidio sam te pod smokvom. Natanael je odgovorio i rekao mu: Rabi, ti si Sin Božji, ti si kralj Izraela. Isus mu odgovori i reče: Zato što sam ti rekao da sam te vidio ispod smokve, vjeruješ? Veće od ovoga vidjet ćeš. I kaže mu: Uistinu, uistinu, kažem vama, od sada vidjet ćete nebo otvoreno i anđele Božje kako uzlaze i silaze na Sina čovječjega.

## 2

I trećega dana bilo je vjenčanje u Kani Galilejskoj, i majka Isusova bila je ondje, Bio je pozvan ali i Isus i njegovi učenici na vjenčanje. I kada je vina ponestalo, majka Isusa mu govori: Nemaju vina. Kaže joj Isus: Što to meni i tebi, ženo? Još nije došao moj sat. Njegova majka kaže slugama: Što god vam kaže, učinite. Bilo je tamo šest kamenih posuda za vodu koje su stajale prema običaju čišćenja Židova, a svaka je držala između dvije ili tri mjere. Isus im kaže: Napunite vrčeve vodom. I napunili su ih do vrha. I kaže im: Crpite sada i nosite glavnom poslužitelju. I donesoše. Kada je gospodar gozbe okusio vodu koja je postala vino i nije znao odakle je, ali sluge koje su crpile vodu znale su, gospodar gozbe zove mladoženju. I kaže mu: Svaki čovjek prvo stavlja dobro

vino, a kada su pijani, tada lošije. Ti si sačuvao dobro vino do sada. Ovo je učinio kao početak znakova Isus u Kani Galilejskoj i objavio je svoju slavu, i njegovi učenici su povjerovali u njega.

Nakon ovoga sišao je u Kapernaum on i njegova majka i njegova braća i njegovi učenici, i tamo su ostali nekoliko dana.

I blizu bijaše Pasha Židova, i Isus uzađe u Jeruzalem. I nađe u hramu one koji su prodavali volove i ovce i golubove, i mjenjače novca kako sjede. I napravio bič od užadi, istjerao je sve iz hrama, i ovce i volove, a mjenjačima novca prolio je novčiće i prevrnuo stolove, I onima koji prodaju golubove rekao je: Uzmite ove stvari odavde, ne činite kuću moga oca kućom trgovine. Sjetili su se pak njegovi učenici da je napisano: Revnost za tvoju kuću će me progutati. Odgovorili su dakle Židovi i rekli mu: Koji nam znak pokazuješ da ovo činiš? Isus im je odgovorio i rekao: Uništite ovaj hram, i u tri dana podignuti ću ga. Rekli su dakle Židovi: Četrdeset i šest godina gradio se ovaj hram, a ti ćeš ga u tri dana podići? Onaj je pak govorio o hramu svoga tijela. Kada je dakle bio podignut iz mrtvih, sjetili su se njegovi učenici da je ovo govorio, i povjerovali su pismu i riječi koju je rekao Isus.

Dok je bio u Jeruzalemu na Pashi, za vrijeme svetkovine, mnogi su povjerovali u njegovo ime, videći znakove koje je činio. Ali sam Isus nije povjeravao sebe njima zato što je znao sve. I da nije imao potrebu da tko svjedoči o čovjeku, jer je on sam znao što je bilo u čovjeku.

### 3

Bio je pak čovjek iz farizeja, Nikodim mu je bilo ime, vladar Židova. Ovaj je došao k njemu noću i rekao mu: Rabbi, znamo da

si od Boga došao kao učitelj, jer nitko ne može činiti ove znakove koje ti činiš, ako Bog nije s njim. Isus mu odgovori i reče: Uistinu, uistinu ti kažem, ako tko ne bude rođen odozgo, ne može vidjeti kraljevstvo Božje. Nikodim mu kaže: Kako može čovjek biti rođen kad je star? Zar može drugi put ući u trbuh svoje majke i biti rođen? Isus odgovori: Uistinu, uistinu, kažem ti, ako tko ne bude rođen iz vode i Duha, ne može ući u kraljevstvo Božje. Ono što je rođeno iz tijela jest tijelo, i ono što je rođeno iz Duha jest duh. Ne čudi se što sam ti rekao: potrebno je da se rodite odozgo. Duh puše gdje želi, i glas njegov čuješ, ali ne znaš odakle dolazi i kamo ide; tako je sa svakim koji je rođen iz Duha. Nikodim je odgovorio i rekao mu: Kako to može biti? Isus je odgovorio i rekao mu: Ti si učitelj Izraela i ne znaš ove stvari? Uistinu, uistinu ti kažem da ono što znamo govorimo, i ono što smo vidjeli svjedočimo, a svjedočanstvo naše ne primame. Ako sam vam rekao zemaljske stvari i ne vjerujete, kako ćete vjerovati ako vam kažem nebeske stvari? I nitko nije uzašao na nebo osim onoga koji je sišao s neba, Sin Čovječji koji je u nebu. I kao što je Mojsije podigao zmiju u pustinji, tako treba biti podignut Sin čovječji, tako da svatko tko vjeruje u njega ne propadne, nego ima vječni život. Jer tako je Bog volio svijet da je dao svoga jedinorođenog Sina, da tko god vjeruje u njega ne propadne, nego ima život vječni. Jer Bog nije poslao svoga Sina u svijet da sudi svijetu, nego da svijet bude spašen po njemu. Onaj koji vjeruje u njega nije suđen, ali onaj koji ne vjeruje već je suđen, jer nije vjerovao u ime jedinorođenog Sina Božjeg. Ovo je sud: svjetlo je došlo u svijet, a ljudi su više voljeli tamu nego svjetlo, jer su njihova djela bila zla. Jer svatko tko čini bezvrijedne stvari mrzi svjetlo i ne dolazi k svjetlu, da mu ne budu razotkrivena djela. Onaj koji čini istinu dolazi k svjetlu, tako da budu otkrivena njegova djela, jer su učinjena u Bogu.



Nakon ovih stvari došao je Isus i njegovi učenici u Judejsku zemlju, i tamo je boravio s njima i krstio. Bio je i Ivan koji je krstio u Ainonu blizu Salima, jer je tamo bilo mnogo vode, i dolazili su i bili kršteni. Jer Ivan još nije bio bačen u zatvor. Dogodilo se dakle prepiranje između Ivanovih učenika i nekog Židova o obredu čišćenja. Došli su k Ivanu i rekli mu: Rabbi, onaj koji je bio s tobom s one strane Jordana, o kojem si ti svjedočio, evo, on krsti i svi dolaze k njemu. Odgovorio je Ivan i rekao: Ne može čovjek primiti ništa, ako mu ne bude dano s neba. Sami vi meni svjedočite da sam rekao: Nisam ja Krist, nego sam poslan prije njega. Onaj koji ima nevjestu mladoženja je, a prijatelj mladoženje, koji stoji i sluša ga, raduje se radošću zbog glasa mladoženje. Ova je dakle moja radost ispunjena. Njega treba da raste, a mene da se umanjujem. Onaj koji dolazi odozgo je iznad sviju. Onaj koji je sa zemlje, sa zemlje je i govori sa zemlje. Onaj koji dolazi s neba je iznad sviju. I što je vidio i čuo, o tome svjedoči, a njegovo svjedočanstvo nitko ne prima. Onaj koji je primio njegovo svjedočanstvo potvrdio je da je Bog istinit. Onaj kojeg je Bog poslao govori riječi Božje, jer Bog ne daje Duha iz mjere. Otac voli sina i sve mu je dao u ruku. Onaj koji vjeruje u Sina ima vječni život, ali onaj koji ne pokorava Sinu neće vidjeti život, nego gnjev Božji ostaje na njemu.

## 4

Kada je dakle Gospodin saznao da su farizeji čuli da Isus stječe više učenika i krsti nego Ivan iako doista Isus sam nije krstio, nego njegovi učenici Ostavio je Judeju i otišao u Galileju. Bilo je potrebno da on prođe kroz Samariju. Dolazi dakle u grad Samarije zvani Sihar, blizu mjesta koje je Jakov dao Josipu, sinu svome, Bio je i tamo izvor Jakoba. Dakle, Isus, umoran od putovanja, sjedio je tako na izvoru. Bilo je oko šestog sata. Dolazi

žena iz Samarije da crpe vodu. Isus joj kaže: Daj mi piti. Jer njegovi učenici bijahu otišli u grad da kupe hranu. Kaže mu dakle žena Samarijanka: Kako ti, koji si Židov, tražiš od mene da piješ, koja sam žena Samarijanka? Jer Židovi se ne druže sa Samarijancima. Odgovorio je Isus i rekao joj: Ako bi znala dar Božji i tko je onaj koji ti govori Daj mi piti', ti bi pitala njega, i on bi ti dao živu vodu. Žena mu kaže: Gospodine, nemaš ni kantu, a bunar je dubok, odakle dakle imaš živu vodu? Nisi li ti veći od našeg oca Jakova, koji nam je dao bunar, i sam je iz njega pio i njegovi sinovi i njegova stoka? Isus je odgovorio i rekao joj: Svatko tko pije od ove vode, opet će ožednjeti, Tko god pije iz vode koju ću mu ja dati, neće žedjeti do vijeka, nego će voda koju ću mu dati postati u njemu izvor vode koja izvire u život vječni. Žena mu kaže: Gospodine, daj mi tu vodu, da ne žednim niti ne dolazim ovamo crpsti. Isus joj kaže: Idi, pozovi svog muža i dođi ovamo. Odgovorila je žena i rekla: Nemam muža. Isus joj kaže: Dobro si rekla da nemaš muža, Pet si muškaraca imala, a onaj kojeg sada imaš nije tvoj muž; ovo si istinito rekla. Žena mu kaže: Gospodine, vidim da si prorok. Naši su se oci klanjali na ovoj planini, a vi kažete da je u Jeruzalemu mjesto gdje se treba klanjati. Kaže joj Isus: Ženo, vjeruj mi da dolazi sat kada se nećete klanjati Ocu ni na ovoj planini ni u Jeruzalemu. Vi obožavate ono što ne znate, mi obožavamo ono što znamo, jer spasenje je iz Židova. Ali dolazi sat, i sada je, kada će pravi obožavatelji obožavati Oca u duhu i istini, jer Otac traži takve koji ga obožavaju. Bog je Duh, i oni koji ga obožavaju moraju ga obožavati u duhu i istini. Žena mu kaže: Znam da dolazi Mesija, zvani Krist; kada on dođe, objavit će nam sve. Kaže joj Isus: Ja sam onaj koji ti govori. I na to su došli njegovi učenici i čudili su se da je govorio sa ženom, nitko međutim nije rekao: Što tražiš? ili Što govoriš s njom? Žena je dakle ostavila svoj vrč za vodu i otišla u grad, i govori ljudima,

Dodite vidite čovjeka koji mi je rekao sve što sam učinila, nije li ovaj Krist? Dakle, izašli su iz grada i dolazili su k njemu.

U međuvremenu su ga učenici pitali govoreći: Rabi, jedi. Ali on im reče: Ja imam hranu za jesti koju vi ne znate. Učenici su dakle govorili jedan drugome: Nije li mu netko donio jesti? Kaže im Isus: Moja hrana je da činim volju onoga koji me je poslao i da dovršim njegovo djelo. Ne kažete li vi da još ima četiri mjeseca i onda dolazi žetva? Gle, kažem vama, podignite svoje oči i pogledajte polja, jer su već bijela, spremna za žetvu. I žetelac prima nagradu i skuplja plod za vječni život, da se i sijač zajedno raduje i žetelac. Jer u ovome je riječ istinita: jedan je onaj koji sije, a drugi onaj koji žanje. Poslao sam vas žeti ono što vi niste radili, drugi su radili, i vi ste ušli u njihov trud. Iz onoga grada mnogi Samaritanci povjerovali su u njega zbog riječi žene koja je svjedočila: Rekao mi je sve što sam učinila. Kada su dakle Samarijanci došli k njemu, molili su ga da ostane kod njih, i ostao je tamo dva dana. I mnogo više ih je vjerovalo zbog njegove riječi, Ženi su govorili: Više ne vjerujemo zbog tvoga govora, jer sami smo čuli i znamo da je ovaj uistinu Spasitelj svijeta, Krist.

A nakon dva dana izašao je odatle i otišao u Galileju. Jer sam Isus je svjedočio da prorok u vlastitoj domovini nema časti. Kada je dakle došao u Galileju, primili su ga Galilejci, pošto su vidjeli sve što je učinio u Jeruzalemu na svetkovini, jer su i oni bili došli na svetkovinu.

Došao je dakle opet Isus u Kanu Galilejsku, gdje je pretvorio vodu u vino. I bio je neki kraljevski službenik čiji je sin bio bolestan u Kapernaumu. Ovaj, čuvši da je Isus došao iz Judeje u Galileju, otišao je k njemu i molio ga da siđe i izliječi mu sina, jer je bio pri smrti. Rekao je dakle Isus prema njemu: Ako ne vidite

znakove i čudesa, nećete vjerovati. Kraljevski službenik mu kaže: Gospodine, siđi prije nego umre moje dijete. Kaže mu Isus: Idi, sin tvoj živi. I čovjek je povjerovao riječi koju mu je rekao Isus i pošao je. Već dok je silazio, njegovi robovi susreli su ga i izvijestili mu govoreći da tvoje dijete živi. Upitao je dakle od njih u koji je sat bilo bolje. I rekli su mu da ga je jučer u sedmi sat napustila groznica. Otac je dakle znao da je to bio onaj sat u kojem mu je Isus rekao da njegov sin živi, i povjerovao je on i cijela njegova kuća. Ovo je drugi znak koji je Isus učinio pošto je došao iz Judeje u Galileju.

## 5

Nakon ovih stvari bila je svetkovina Židova, i Isus je uzašao u Jeruzalem. A u Jeruzalemu je na Ovčarskom bazenu, nazvana hebrejski Betesda, koja ima pet trijemova. U njima je ležalo veliko mnoštvo bolesnih, slijepih, hromih, usahlj, čekajući pokret vode. Anđeo je, naime, s vremena na vrijeme silazio u bazen i uzburkavao vodu; stoga je prvi koji je ušao nakon uzburkavanja vode postajao zdrav od bilo koje bolesti kojom je bio obuzet. Bio je pak tamo neki čovjek koji je trideset i osam godina bio u svojoj slabosti. Vidjevši ovog kako leži i znajući da već dugo vremena ima, Isus mu kaže: Hoćeš li postati zdrav? Bolesnik mu odgovori: Gospodine, nemam čovjeka da me baci u bazen kada se voda uzburka, ali dok ja dolazim, drugi prije mene silazi. Isus mu kaže: Ustani, podigni svoju prostirku i hodaj. I odmah je čovjek postao zdrav, podigao je svoju prostirku i hodao. A bio je subota toga dana. Govorili su dakle Židovi onomu koji je bio izliječen: Subota je, nije ti dozvoljeno nositi prostirku. Odgovorio im je: Onaj koji me je učinio zdravim, taj mi je rekao: Podigni svoju prostirku i hodaj. Upitali su ga dakle: Tko je taj čovjek koji ti je rekao: Podigni svoju prostirku i hodaj? Onaj koji je bio izliječen nije znao tko je,

jer se Isus sklonio dok je gomila bila na tom mjestu. Nakon toga Isus ga nalazi u hramu i reče mu: Evo, zdrav si postao, više ne griješi, da ti se ne dogodi nešto gore. Otišao je čovjek i javio Židovima da je Isus onaj koji ga je učinio zdravim.

I zbog ovoga su Židovi progonili Isusa i tražili da ga ubiju, jer je ove stvari činio u subotu. Ali Isus im odgovorio: Otac moj do sada radi, i ja radim. Zbog ovoga su dakle Židovi još više nastojali ubiti njega, jer ne samo da je kršio subotu, nego je i Boga nazivao vlastitim ocem, čineći sebe jednakim Bogu.

Odgovorio je dakle Isus i rekao im: Uistinu, uistinu vam kažem, sin ne može činiti ništa od sebe samoga, osim ako ne vidi oca kako čini. Jer što god onaj čini, to i sin slično čini. Jer Otac voli Sina i pokazuje mu sve što on čini, i pokazat će mu veća djela od ovih, da se vi čudite. Jer baš kao što Otac podiže mrtve i daje život, tako i Sin daje život onima kojima želi. Jer ni Otac ne sudi nikome, nego je sav sud dao Sinu. tako da svi poštuju Sina kao što poštuju Oca. Onaj koji ne poštuje Sina, ne poštuje Oca koji ga je poslao. Uistinu, uistinu vam kažem da onaj koji sluša moju riječ i vjeruje onomu koji me je poslao, ima vječni život i ne dolazi na sud, već je prešao iz smrti u život. Uistinu, uistinu vam kažem da dolazi sat, i sada jest, kada će mrtvi čuti glas Sina Božjega, i oni koji su čuli će živjeti. Jer baš kao što Otac ima život u sebi, tako je dao i Sinu da ima život u sebi. I dao mu je vlast i da čini sud, jer je sin čovječji. Ne čudite se ovome, jer dolazi sat u kojem će svi oni u grobnicama čuti njegov glas, I izaći će oni koji su činili dobra djela u uskrsnuće života, a oni koji su činili bezvrijedna djela u uskrsnuće suda.

Ne mogu ja sam od sebe činiti ništa. Kako čujem, sudim, i moj sud pravedan je, jer ne tražim svoju volju, već volju Oca koji me je

poslao. Ako ja svjedočim o sebi samom, moje svjedočanstvo nije istinito. Drugi je onaj koji svjedoči o meni, i znam da je istinito ono svjedočanstvo koje svjedoči o meni. Vi ste poslali k Ivanu i on je svjedočio istini. Ali ja ne uzimam svjedočanstvo od čovjeka, nego ovo govorim da vi budete spašeni. On je bio svjetiljka koja gori i svijetli, a vi ste htjeli kratko vrijeme radovati se u njegovu svjetlu. Ja pak imam svjedočanstvo veće od Ivanova, jer djela koja mi je Otac dao da ih dovršim, ta djela koja ja činim svjedoče o meni da me je Otac poslao. I Otac koji me je poslao, on je svjedočio o meni. Niti ste ikada čuli njegov glas, niti ste vidjeli njegov oblik, I njegovu riječ nemate u sebi, jer ne vjerujete onome koga je on poslao. Istražujete pisma jer mislite da u njima imate vječni život, a ona su ta koja svjedoče o meni. I ne želite doći k meni da biste imali život. Slavu od ljudi ne primam. Ali poznajem vas da ljubav Božju nemate u sebi. Ja sam došao u ime oca moga i ne primate me, ako drugi dođe u svoje vlastito ime, onoga ćete primiti. Kako možete vi vjerovati, primajući slavu jedni od drugih, a slavu od jedinog Boga ne tražite? Ne mislite da ću ja optužiti vas pred Ocem; postoji onaj koji vas optužuje - Mojsije, u kojega ste se nadali. Jer ako ste vjerovali Mojsiju, vjerovali biste meni, jer je on o meni pisao. Ako pak njegovim pismima ne vjerujete, kako ćete mojim riječima vjerovati?

## 6

Poslije ovih stvari otišao je Isus s one strane Galilejskog mora, Tiberijadskog. I slijedila ga je velika gomila jer su vidjeli njegove znakove koje je činio na bolesnima. Isus je otišao gore u planinu i tamo sjedio sa svojim učenicima. Bio je blizu pasha, praznik Židova. Podigavši dakle oči, Isus je vidio da veliko mnoštvo dolazi prema njemu i reče Filipu: Odakle da kupimo kruhove da ovi jedu? Ovo je govorio kušajući ga, jer je on znao što je namjeravao

učiniti. Odgovorio mu je Filip: Kruhovi za dvjesto denara nisu im dovoljni da bi svaki od njih uzeo barem malo. Kaže mu jedan od njegovih učenika, Andrija, brat Šimuna Petra, Jedno dijete je ovdje koje ima pet ječmenih kruhova i dvije ribe, ali što su to za toliko mnogo ljudi? Isus je rekao: Neka ljudi polegu. Bilo je mnogo trave na tom mjestu. Muškarci su dakle plegli, a bilo ih je oko pet tisuća. Uzeo je pak kruhove Isus i, zahvalivši, podijelio učenicima, a učenici onima koji su ležali; slično i od riba koliko su htjeli. Kad su bili siti, kaže svojim učenicima: skupite preostale komade, da ništa ne propadne. Stoga su skupili i napunili dvanaest košara ulomaka od pet ječmenih kruhova koji su preostali nakon što su ljudi jeli. Ljudi su dakle, vidjevši znak koji je učinio Isus, govorili da je ovaj uistinu prorok koji dolazi na svijet. Jesus, dakle, znajući da namjeravaju doći i zgrabiti ga kako bi ga učinili kraljem, povukao se opet u planinu sam.

Kada je pala večer, njegovi učenici sišli su na more. I ušavši u brod, dolazili su s one strane mora u Kafarnaum. I tama je već bila nastala, a Isus još nije bio došao k njima. More je bilo uzburkano jer je puhao veliki vjetar. Odveslavši dakle oko dvadeset pet ili trideset stadija, ugledaju Isusa kako hoda po moru i kako se približava brodu, i uplašise se. On im kaže: Ja sam, ne bojte se. Bili su voljni dakle uzeti ga u brod, i odmah je brod bio na zemlji prema kojoj su išli.

Sljedeći dan gomila koja je stajala s one strane mora vidjela je da nije bilo tamo drugog čamca osim onog jednog u koji su ušli njegovi učenici, i da Isus nije ušao zajedno sa svojim učenicima u čamac, nego su sami njegovi učenici otišli, Ali došli su čamci iz Tiberijada blizu mjesta gdje su jeli kruh pošto je Gospodin zahvalio. Kada je dakle gomila vidjela da Isus nije tamo niti njegovi učenici, sami su se ukricali u brodove i došli u Kafarnaum

tražeći Isusa. I našavši ga s one strane mora, rekli su mu: Rabi, kada si ovdje došao? Odgovorio im je Isus i rekao: Zaista, zaista vam kažem, tražite me ne zato što ste vidjeli znakove, nego zato što ste jeli od kruhova i bili ste nasićeni. Radite ne za hranu koja propada, nego za hranu koja ostaje za vječni život, koju će vam dati Sin Čovječji, jer njega je zapečatio Otac Bog. Rekli su dakle njemu: Što trebamo činiti da bismo radili djela Božja? Isus je odgovorio i rekao im: Ovo je djelo Boga, da vjerujete u onoga koga je on poslao.

Rekli su mu dakle: Kakav dakle znak činiš ti da vidimo i vjerujemo ti? Što radiš? Naši oci jeli su manju u pustinji, kao što je napisano: kruh s neba dao im je da jedu. Rekao je dakle njima Isus: Zaista, zaista, kažem vama, nije vam Mojsije dao kruh s neba, nego vam moj Otac daje pravi kruh s neba. Jer kruh Božji je onaj koji silazi s neba i daje život svijetu. Rekli su mu dakle: Gospodine, uvijek nam daj taj kruh. Rekao im je Isus: Ja sam kruh života. Onaj koji dolazi k meni neće gladovati, i onaj koji vjeruje u mene neće nikada žeđati.

Ali rekao sam vam da ste me vidjeli i ne vjerujete. Sve što mi Otac daje, doći će k meni, i onoga koji dolazi k meni neću izbaciti van. Jer sam sišao s neba ne da činim volju svoju, nego volju onoga koji me je poslao. Ovo je volja Oca koji me je poslao, da ne izgubim ništa od svega što mi je dao, nego da to uskrisim u posljednji dan. Ovo je volja onoga koji me je poslao, tako da svatko tko promatra Sina i vjeruje u njega ima vječni život, i podići će ga ja u posljednji dan. Gundali su dakle Židovi o njemu zato što je rekao: Ja sam kruh koji je sišao s neba. I govorili su: Nije li ovo Isus, sin Josipov, čijeg oca i majku mi znamo? Kako onda ovaj govori da je sišao s neba? Odgovorio je dakle Isus i rekao im: Ne gundajte jedni s drugima. Nitko ne može doći k meni, ako ga Otac



koji me je poslao ne privuče, i ja ću ga podignuti u posljednji dan. Napisano je u prorocima: I bit će svi poučeni od Boga. Svaki onaj koji sluša od Oca i nauči, dolazi k meni. Ne da je tko vidio Oca, osim onoga koji je od Boga, ovaj je vidio Oca. Amen, amen, kažem vama, onaj koji vjeruje u mene ima život vječni. Ja sam kruh života. Vaši su oci jeli manu u pustinji i umrli. Ovo je kruh koji silazi s neba, da tko od njega jede ne umre. Ja sam živi kruh koji je sišao s neba, ako tko jede od ovog kruha, živjet će zauvijek. I kruh koji ću ja dati jest moje tijelo, koje ću ja dati za život svijeta. Židovi su se dakle borili među sobom govoreći: Kako nam ovaj može dati svoje meso da ga jedemo? Rekao im je dakle Isus: Zaista, zaista vam kažem, ako ne jedete meso Sina Čovječjega i ne pijete njegovu krv, nemate života u sebi. Onaj koji jede moje meso i pije moju krv ima vječni život, i ja ću ga podignuti u posljednji dan. Jer moje tijelo uistinu je hrana, i moja krv uistinu je piće. Onaj koji jede moje tijelo i pije moju krv ostaje u meni, a ja u njemu. Kao što me poslao živi Otac i ja živim po Ocu, tako i onaj koji me jede živjet će po meni. Ovo je kruh koji je sišao s neba, ne kao što su jeli vaši oci manu i umrli; onaj koji jede ovaj kruh živjet će zauvijek. Ove stvari rekao je u skupštini dok je podučavao u Kapernaumu.

Mnogi dakle od njegovih učenika, čuvši to, rekli su: Težak je ovaj govor, tko ga može slušati? Znajući u sebi da njegovi učenici gundaju o ovome, Isus im reče: Ovo vas sablaznuje? Ako dakle vidite Sina čovječjeg kako uzlazi onamo gdje je bio prije? Duh je ono što oživljuje, tijelo ne koristi ništa; riječi koje vam govorim duh su i život su. Ali među vama ima nekih koji ne vjeruju. Jer Isus je od početka znao koji ne vjeruju i tko je onaj koji će ga predati. I govorio je: Zbog ovoga sam vam rekao da nitko ne može doći k meni, ako mu nije dano od moga Oca. Zbog ovoga mnogi od njegovih učenika otišli su natrag i više nisu hodili s njim. Rekao je dakle Isus dvanaestorici: Zar i vi želite otići? Odgovorio mu je

dakle Šimun Petar: Gospodine, kome ćemo otići? Ti imaš riječi vječnoga života, I mi smo povjerovali i spoznali da si ti Krist, Sin Boga živoga. Odgovorio im je Isus: Nisam li ja vas dvanaest odabrao? A jedan od vas je đavao. Govorio je o Judi Šimuna Iskariotskog, jer je ovaj bio spreman da ga preda, budući jedan od dvanaestorice.

## 7

I hodao je Isus nakon ovih stvari u Galileji, jer nije htio hodati u Judeji, zato što su ga Židovi tražili ubiti. Bio je blizu židovska svetkovina Šatori. Rekli su mu dakle njegova braća: Otiđi odavde i idi u Judeju, da i tvoji učenici vide tvoja djela koja činiš, Jer nitko ne čini nešto u tajnosti i traži biti u otvorenosti. Ako ove stvari činiš, pokaži sebe svijetu. Jer ni braća njegova nisu vjerovala u njega. Isus im dakle kaže: Moje vrijeme još nije došlo, a vaše vrijeme uvijek je spremno. Svijet ne može mrziti vas, ali mene mrzi, jer ja svjedočim o njemu da su njegova djela zla. Vi idite na ovu svetkovinu, ja još ne idem na ovu svetkovinu, jer moje vrijeme još nije ispunjeno. Ove stvari rekavši njima, ostao je u Galileji. Kao što su otišla gore njegova braća, tada je i on otišao gore na svetkovinu, ne otvoreno, nego kao u tajnosti. Židovi su ga stoga tražili na svetkovini i govorili: Gdje je onaj? I veliko rogozoborenje o njemu bilo je među gomilama. Jedni su doista govorili da je dobar, drugi su govorili: Ne, nego zavodi gomilu. Nitko, međutim, nije otvoreno govorio o njemu zbog straha od Židova.

Već kada je svetkovina bila pri polovici, Isus je otišao u hram i podučavao. I Židovi su se čudili govoreći: Kako ovaj zna pisma, a nije učio? Odgovorio je dakle njima Isus i rekao: Moja nauka nije moja, nego onoga koji me je poslao. Ako netko želi činiti njegovu volju, znat će o učenju je li od Boga ili govorim li ja sam od sebe.

Onaj koji govori sam od sebe traži vlastitu slavu, ali onaj koji traži slavu onoga koji ga je poslao, taj je istinit i nema nepravde u njemu. Nije li vam Mojsije dao zakon? I nitko od vas ne izvršava zakon. Zašto me pokušavate ubiti? Gomila je odgovorila i rekla: Demon imaš! Tko te traži ubiti? Isus im je odgovorio i rekao: Jedno djelo učinio sam, i svi se čudite zbog toga. Mojsije vam je dao obrezanje, ne zato što je od Mojsija, nego od očeva, i u subotu obrezujete čovjeka. Ako čovjek prima obrezivanje u subotu da ne bude slomljen Mojsijev zakon, zar se na mene ljutite jer sam cijelog čovjeka učinio zdravim u subotu? Ne sudite prema izgledu, nego sudite pravednom presudom. Govorili su dakle neki od Jeruzalemaca: Nije li ovo onaj kojeg traže ubiti? I evo, otvoreno govori, i ništa mu ne govore. Zar su vladari doista spoznali da je ovaj uistinu Krist? Ali ovog znamo odakle je, a kada Krist dolazi, nitko ne zna odakle je. Povikao je dakle Isus podučavajući u hramu i govoreći: I mene znate, i znate odakle jesam, i nisam došao od sebe samoga, ali je istinit onaj koji me je poslao, kojega vi ne znate, Ja ga znam, jer sam od njega i on me je poslao. Tražili su ga stoga uhvatiti, ali nitko nije bacio ruku na njega, jer još nije došao njegov sat. Mnogi iz gomile povjerovali su u njega i govorili: Kada Krist dođe, neće li učiniti više znakova od ovih koje je ovaj učinio? Farizeji su čuli gomilu kako mrmlja o njemu ove stvari, i farizeji i glavni svećenici poslali su pomoćnike da ga uhvate. Rekao je dakle Isus: Još sam malo vremena s vama, a onda idem k onome koji me je poslao. Tražit ćete me i nećete me naći, i gdje sam ja, vi ne možete doći. Rekli su dakle Židovi među sobom: Kamo ovaj namjerava ići da ga mi nećemo naći? Neće valjda ići u rasijanje Grka i poučavati Grke? Što je ova riječ koju je rekao: Tražit ćete me i nećete me naći, i gdje sam ja, vi ne možete doći?

U posljednji veliki dan svetkovine stajao je Isus i poviknuo govoreći: Ako tko žeda, neka dođe k meni i neka pije. Onaj koji

vjeruje u mene, kao što je reklo pismo, rijeke žive vode teći će iz njegove utrobe. Ovo je pak rekao o Duhu kojega su trebali primiti oni koji su vjerovali u njega, jer još nije bilo Duha Svetoga, jer Isus još nije bio proslavljen. Mnogi dakle iz gomile, pošto su čuli tu riječ, govorili su: Ovaj je uistinu prorok. Drugi su govorili: Ovaj je Krist. Drugi su govorili: Zar Krist ne dolazi iz Galileje? Nije li Pismo reklo da Krist dolazi iz sjemena Davidova i iz Betlehema, sela gdje je bio David? Podjela je dakle nastala u gomili zbog njega. Neki su od njih htjeli uhvatiti ga, ali nitko nije podigao ruke na njega. Došli su dakle pomoćnici glavnim svećenicima i farizejima, i oni su im rekli: Zašto ga niste doveli? Pomoćnici su odgovorili: Nikada čovjek nije tako govorio kao ovaj čovjek. Farizeji su im dakle odgovorili: Niste valjda i vi zavedeni? Nije li tko od vladara vjerovao u njega ili od farizeja? Ali ova gomila koja ne poznaje zakon prokleta je Nikodem im kaže, onaj koji je došao noću k njemu, budući jedan od njih, Zar naš zakon ne sudi čovjeka ako ne sasluša od njega prije i sazna što čini? Odgovorili su i rekli mu: Nisi valjda i ti iz Galileje? Istraži i vidi da prorok iz Galileje nije ustao. I svaki je otišao u svoju kuću.

## 8

Jesus je pak otišao u planinu maslina. U zoru je opet došao u hram, i sav narod je dolazio k njemu, pa je cebši ih poučavao. A pisari i farizeji dovode ženu uhvaćenu u preljubu i, postavivši je u sredinu Kažu mu: Učitelju, ova žena uhvaćena je na djelu kako čini preljub, I u našem zakonu Mojsije je zapovjedio takve kamenovati. Ti dakle što kažeš? Ovo su pak rekli iskušavajući ga, da mogu imati optužbu protiv njega. A Isus se sagnuvši dolje pisao je prstom po zemlji. Kako su ustrajali pitajući ga, uspravio se i rekao im: Tko je bezgrešan među vama, prvi neka baci kamen na nju. I opet, savivši se dolje, pisao je u zemlju. Oni pak, čuvši to, izlazili su jedan po

jedan, počevši od starijih, i ostao je Isus i žena u sredini. Pogledavši gore, Isus joj reče: Ženo, gdje su? Nitko te nije osudio? Ona je rekla: Nitko, Gospodine. A Isus je rekao: Niti ja te osuđujem. Idi i od sada više ne griješi.

Opet je dakle njima Isus govorio rekavši: Ja sam svjetlo svijeta, onaj koji slijedi mene neće hodati u tami, nego će imati svjetlo života. Rekli su mu dakle farizeji: Ti svjedočiš o sebi, tvoje svjedočanstvo nije istinito. Odgovorio je Isus i rekao im: Čak i ako ja svjedočim o sebi, istinito je moje svjedočanstvo, jer znam odakle sam došao i kamo idem, vi pak ne znate odakle dolazim ili kamo idem. Vi sudite prema tijelu, ja ne sudim nikoga. I ako sudim ja, sud moj istinit je, jer nisam sam, nego ja i Otac koji me je poslao. I u vašem zakonu napisano je da je svjedočanstvo dvojice ljudi istinito. Ja sam onaj koji svjedoči o sebi samom, i svjedoči o meni Otac koji me je poslao. Govorili su dakle njemu: Gdje je tvoj otac? Odgovorio je Isus: Niti mene znate niti moga oca. Da ste mene znali, znali biste i moga oca. Ove riječi govorio je Isus u riznici, podučavajući u hramu, i nitko ga nije uhvatio, jer još nije došao njegov sat.

Rekao je dakle opet njima Isus: Ja odlazim i tražit ćete me, i umrijet ćete u svom grijehu. Kamo ja odlazim, vi ne možete doći. Govorili su dakle Židovi: Zar se neće ubiti, jer kaže: Gdje ja idem, vi ne možete doći? I reče im: Vi ste odozdo, ja sam odozgo; vi ste od ovoga svijeta, ja nisam od ovoga svijeta. Rekao sam vam dakle da ćete umrijeti u svojim grijesima, jer ako ne vjerujete da ja jesam, umrijet ćete u svojim grijesima. Govorili su dakle njemu: Ti tko si? I rekao im je Isus: Početak onoga što i govorim vama. Mnogo imam o vama govoriti i suditi, ali onaj koji me je poslao istinit je, i ja ono što sam čuo od njega, to govorim svijetu. Nisu znali da im je govorio o Ocu. Rekao je dakle njima Isus: Kada

podignete Sina Čovječjega, tada ćete znati da ja jesam i da od sebe ne činim ništa, nego kao što me naučio Otac moj, to govorim. I onaj koji me je poslao sa mnom je, nije me ostavio samog Otac, jer ja uvijek činim ono što je njemu ugodno. Dok je on govorio ove stvari, mnogi su povjerovali u njega.

Isus je dakle govorio Židovima koji su povjerovali u njega: Ako ostanete u mojoj riječi, uistinu ste moji učenici, I znat ćete istinu i istina će vas osloboditi. Odgovorili su mu: Sjeme smo Abrahamovo i nikome nismo bili porobljeni nikada. Kako ti kažeš da ćete postati slobodni? Odgovorio im je Isus: Zaista, zaista, kažem vam da je svaki koji čini grijeh rob grijeha. Ali rob ne ostaje u kući zauvijek, sin ostaje zauvijek. Ako vas dakle Sin oslobodi, uistinu ćete biti slobodni. Znam da ste sjeme Abrahamovo, ali tražite me ubiti, jer moja riječ ne nalazi mjesta u vama. Ja govorim ono što sam vidio kod moga Oca, a vi činite ono što ste vidjeli kod vašega oca. Odgovorili su i rekli mu: Otac naš je Abraham. Kaže im Isus: Ako ste djeca Abrahamova, činili biste djela Abrahamova. Sada ali tražite me ubiti, čovjeka koji vam je istinu govorio, koju sam čuo od Boga; ovo Abraham nije učinio. Vi činite djela vašega oca. Rekli su mu dakle: Mi nismo rođeni iz bludništva, imamo jednoga oca, Boga. Rekao je dakle Isus njima: Ako bi Bog bio vaš otac, voljeli biste me, jer ja sam izašao iz Boga i došao sam; niti sam od sebe samog došao, nego me je onaj poslao. Zašto ne razumijete moj govor? Jer ne možete slušati moju riječ. Vi ste od oca đavla i želje svoga oca hoćete činiti. On je bio ubojica od početka i ne stoji u istini, jer u njemu nema istine. Kada govori laž, govori iz svojega vlastitog, jer je lažac i otac laži. Ja, ali zato što govorim istinu, ne vjerujete mi. Tko od vas me može dokazati o grijehu? Ako istinu govorim, zašto mi vi ne vjerujete? Onaj koji je iz Boga čuje riječi Božje; zato vi ne čujete, jer niste iz Boga. Židovi su mu dakle odgovorili i rekli: Ne govorimo li mi dobro da si ti

Samarijanac i da imaš demona? Odgovorio je Isus: Ja nemam demona, ali poštujem svog Oca, a vi me ne poštujete. Ja pak ne tražim slavu svoju; postoji onaj koji traži i sudi. Zaista, zaista, kažem vam, ako netko moju riječ čuva, smrt neće vidjeti do vijeka. Rekli su mu dakle Židovi: Sada smo spoznali da imaš demona. Abraham je umro i proroci, a ti kažeš: Ako tko čuva moju riječ, neće okusiti smrti do vijeka. Nisi li ti veći od oca našega Abrahama, koji je umro? I proroci su umrli. Kime sebe ti činiš? Isus je odgovorio: Ako ja slavim samoga sebe, slava moja ništa nije. Otac moj je taj koji me slavi, onaj za kojega vi kažete da je vaš Bog, i vi niste upoznali njega, ja ga pak znam. I ako kažem da ga ne znam, bit ću kao vi lažac, ali znam ga i njegovu riječ čuvam. Abraham, vaš otac, radovao se da vidi moj dan, i vidio ga je i radovao se. Rekli su dakle Židovi njemu: Još nemaš pedeset godina, a Abrahama si vidio? Rekao im je Isus: Uistinu, uistinu, kažem vam, prije nego što je Abraham postao, ja jesam. Podigli su dakle kamenje da bi ga bacili na njega. Isus se pak sakrio i izašao je iz hrama prošavši kroz njihovu sredinu i tako je prolazio.

## 9

I prolazeći, vidio je čovjeka slijepog od rođenja. I njegovi učenici pitali su ga: Rabbi, tko je sagriješio, ovaj ili njegovi roditelji, da se rodi slijep? Isus je odgovorio: Niti je ovaj sagriješio niti njegovi roditelji, nego da se objave Božja djela u njemu. Moram raditi djela onoga koji me je poslao dok je dan, jer dolazi noć kada nitko ne može raditi. Kad god sam u svijetu, svjetlo sam svijeta. Rekavši ove stvari, pljunuo je na zemlju i napravio blato od pljuvačke, te namazao blato na oči slijepca. I reče mu: Idi, operi se u bazenu Siloam, što se tumači kao Poslan. Otišao je dakle, oprao se i došao videći.

Susjedi i oni koji su ga prije vidjeli da je bio slijep, govorili su: Nije li ovo onaj koji je sjedio i prosjačio? Drugi su govorili da je to on, a drugi da je sličan njemu. On je govorio: Ja sam. Govorili su dakle njemu: Kako su ti se otvorile oči? Odgovorio je onaj i rekao: Čovjek zvani Isus napravio je blato i namazao mi oči i rekao mi: Idi u bazen Siloam i operi se. Otišao sam, oprao se i progledao sam. Rekli su mu dakle: Gdje je onaj? Kaže: Ne znam.

Vode ga k farizejima, nekad slijepog. Bio je subota kada je Isus napravio blato i otvorio njegove oči. Ponovno su ga dakle pitali farizeji kako je progledao. On im pak reče: Stavio mi je blato na oči, i oprao sam se, i vidim. Govorili su dakle neki od farizeja: Ovaj čovjek nije od Boga, jer ne čuva subotu. Drugi su govorili: Kako može čovjek grešnik činiti takve znakove? I bila je podjela među njima. Govore slijepom opet: Ti što govoriš o njemu, jer ti je otvorio oči? On je pak rekao da je prorok. Ne vjerovali su dakle Židovi o njemu da je bio slijep i da je progledao, dok nisu pozvali roditelje onoga koji je progledao. I upitali su ih govoreći: Je li ovo vaš sin, za kojeg vi kažete da je slijep rođen? Kako onda sada vidi? Odgovorili su im njegovi roditelji i rekli: Znamo da je ovaj naš sin i da je rođen slijep, Kako sada vidi ne znamo, ili tko je otvorio njegove oči mi ne znamo; on ima godine, pitajte njega, on će sam o sebi govoriti. Ovo su rekli njegovi roditelji jer su se bojali Židova, budući da su se Židovi već dogovorili da, ako ga tko prizna kao Krista, bude izbačen iz sinagoge. Zbog ovoga su njegovi roditelji rekli: Punoljetan je, pitajte njega. Pozvali su dakle po drugi put čovjeka koji je bio slijep i rekli su mu: Daj slavu Bogu, mi znamo da je ovaj čovjek grešnik. Odgovorio je dakle onaj i rekao: Je li grešnik, ne znam; jedno znam: da sam bio slijep, a sada vidim. Rekli su mu opet: Što ti je učinio? Kako ti je otvorio oči? Odgovorio im je: Rekao sam vam već, i niste čuli. Što opet želite čuti? Zar i vi želite postati njegovi učenici? Ogrdiše ga i rekli: Ti si



učenik onoga, a mi smo učenici Mojsijevi. Mi znamo da je Bog govorio Mojsiju, ali ne znamo odakle je ovaj. Čovjek je odgovorio i rekao im: U ovome je zaista čudesno, da vi ne znate odakle je, a otvorio je moje oči. Mi znamo da Bog ne čuje grešnike, ali ako je tko bogobojažljiv i čini njegovu volju, njega čuje. Od vijeka nije bilo čuto da je netko otvorio oči slijepog rođenog. Ako ovaj nije bio od Boga, nije mogao činiti ništa. Odgovorili su mu: Ti si cijeli rođen u grijesima, a ti nas učiš? I izbacili su ga van. Isus je čuo da su ga izbacili van, i našavši ga rekao mu je: Vjeruješ li ti u Sina Božjeg? Odgovorio je on i rekao: I tko je, Gospodine, da vjerujem u njega? Rekao mu je Isus: I vidio si ga, i onaj koji govori s tobom taj je. A on reče: Vjerujem, Gospodine i pokloni mu se. I reče Isus: Za sud sam došao na ovaj svijet, tako da oni koji ne vide - vide, a oni koji vide - postanu slijepi. I čuli su neki od farizeja ove stvari, oni koji su bili s njim, i rekli su mu: Zar nismo i mi slijepi? Rekao im je Isus: Ako biste bili slijepi, ne biste imali grijeha, ali sada kažete da vidite, stoga vaš grijeh ostaje.

## 10

Uistinu, uistinu vam kažem, onaj koji ne ulazi kroz vrata u dvorište ovaca, nego se penje otkuda drugdje, taj je lopov i razbojnik. Ali onaj koji ulazi kroz vrata pastir je ovaca. Ovome vratar otvara, i ovce slušaju njegov glas, i vlastite ovce zove po imenu i izvodi ih. I kad svoje ovce izvede, ide pred njima, i ovce ga slijede, jer poznaju njegov glas, Stranca pak neće slijediti, nego će pobjeći od njega, jer ne poznaju glas stranaca. Ovu proverbu rekao im je Isus, ali oni nisu znali što je bilo ono što im je govorio. Rekao je dakle opet njima Isus: Uistinu, uistinu, kažem vama da ja jesam vrata ovaca. Svi koji su došli prije mene lopovi su i razbojnici, ali ovce ih nisu slušale. Ja sam vrata; ako tko uđe kroz mene, bit će spašen, ulazit će i izlazit će, i pašu će naći. Lopov ne dolazi osim da

ukrade i ubije i uništi, ja sam došao da imaju život i da ga imaju u izobilju. Ja sam dobar pastir. Dobar pastir daje svoju dušu za ovce. Najamni radnik, koji nije pastir i čije ovce nisu vlastite, vidi vuka kako dolazi i ostavlja ovce te bježi, a vuk ih grabi i raspršuje. Ali najamnik bježi jer je najamnik i nije mu stalo do ovaca. Ja sam dobar pastir i znam svoje, i poznat sam od svojih. Kao što me zna Otac i ja znam Oca, i dušu svoju polažem za ovce. I druge ovce imam koje nisu iz ovog dvorišta, i njih također moram dovesti, i čut će moj glas, i postat će jedno stado, jedan pastir. Zbog ovoga me Otac ljubi, jer ja polažem svoju dušu da bih je opet uzeo. Nitko je ne uzima od mene, nego ja je polažem sam od sebe, vlast imam položiti je, i vlast imam opet je uzeti, ovu zapovijed primio sam od oca svoga. Podjela je dakle opet nastala među Židovima zbog ovih riječi. Govorili su mnogi od njih: Demon ima i ludi je, zašto ga slušate? Drugi su govorili: Ove riječi nisu od opsjednutog čovjeka. Zar demon može otvarati oči slijepih?

Dogodilo se posvećenje u Jeruzalemu, i bila je zima. I Isus je hodao u hramu u Solomonovu trijemu. Okružili su ga dakle Židovi i govorili su mu: Dokle ćeš nam dušu uzimati? Ako si ti Krist, reci nam otvoreno. Odgovorio im je Isus: Rekao sam vam, a vi ne vjerujete. Djela koja ja činim u ime oca mojega, ona svjedoče o meni. Ali vi ne vjerujete, jer niste od mojih ovaca, kao što sam vam rekao. Moje ovce slušaju moj glas, i ja ih znam, i slijede me, i ja dajem njima vječni život, i neće propasti u vijeke, i nitko ih neće oteti iz moje ruke. Moj Otac, koji mi je dao, veći je od svih, i nitko ne može oteti iz ruke moga Oca. Ja i otac jedno smo. Židovi su dakle opet nosili kamenje da bi ga kamenovali. Odgovorio im je Isus: Mnoga dobra djela pokazao sam vam od moga Oca; zbog kojeg od tih djela me kamenujete? Odgovorili su mu Židovi govoreći: Ne kamenujemo te zbog dobrog djela, već zbog bogohuljenja, i zato što ti, budući čovjek, činiš sebe Bogom.

Odgovorio im je Isus: Nije li napisano u vašem zakonu: Ja rekoh, bogovi ste'? Ako je one nazvao bogovima, prema kojima je došla riječ Božja, i ne može se razriješiti Pismo, Koga je Otac posvetio i poslao u svijet, vi govorite da bogohuliš, jer sam rekao: Sin Božji sam? Ako ne činim djela oca mogega, ne vjerujte mi. Ako li činim, čak ako meni ne vjerujete, djelima vjerujte, da znate i vjerujete da je u meni Otac i ja u njemu. Tražili su ga dakle opet uhvatiti, ali im je izmakao iz ruke.

I otišao je opet s one strane Jordana, na mjesto gdje je Ivan prije krstio, i ostao je tamo. I mnogi su došli k njemu i govorili da Ivan doista nije učinio nijedan znak, ali sve što je Ivan rekao o njemu bilo je istinito. I mnogi su ondje vjerovali u njega.

## 11

Bio je pak neki bolestan, Lazar iz Betanije, iz sela Marije i Marte, njezine sestre. Bila je pak Marija ona koja je pomazala Gospodina mašću i obrisala stopala njegova svojom kosom, čiji je brat Lazar bio bolestan. Sestre su dakle poslale k njemu poručivši: Gospodine, gle, onaj kojeg voliš boluje. Čuvši to, Isus reče: Ova slabost nije za smrt, već za slavu Boga, da bi Sin Božji bio proslavljen kroz nju. Volio je Isus Martu i njezinu sestru i Lazara. Kada je dakle čuo da je bolestan, tada je doista ostao na mjestu gdje je bio dva dana. Zatim, nakon ovoga, govori učenicima: Idimo opet u Judeju. Učenici mu kažu: Rabi, Židovi su te upravo htjeli kamenovat, a ti opet ideš tamo? Odgovorio je Isus: Nije li dan dugačak dvanaest sati? Ako tko hoda danju, ne spotiče se, jer vidi svjetlo ovoga svijeta, Ako pak tko hoda noću, spotiče se, jer svjetlo nije u njemu. Ovo je rekao, i nakon toga im kaže: Lazar, naš prijatelj, zaspao je, ali idem da ga probudim. Rekli su dakle njegovi učenici: Gospodine, ako je zaspao, bit će spašen. Bio je

rekao Isus o njegovoj smrti, ali njima se činilo da govori o spavanju sna. Tada je dakle Isus njima otvoreno rekao: Lazar je umro, I radujem se zbog vas, kako biste vjerovali, jer nisam bio tamo, ali idimo k njemu. Rekao je dakle Toma, zvani Blizanac, suučenicima: Idimo i mi da umremo s njim.

Došavši dakle, Isus ga je našao kako već četiri dana leži u grobu. Betanija je bila blizu Jeruzalema, oko petnaest stadija daleko, I mnogi od Židova bili su došli k Marti i Mariji da bi ih utješili zbog njihovog brata. Marta je dakle, kada je čula da Isus dolazi, izašla u susret njemu, a Marija je sjedila u kući. Rekla je dakle Marta Isusu: Gospodine, da si bio ovdje, moj brat ne bi umro. Ali i sada znam da će ti Bog dati sve što god zamolis od Boga. Isus joj kaže: Tvoj brat će ustati. Marta mu kaže: Znam da će ustati u uskrsnuću posljednjega dana. Rekao joj je Isus: Ja sam uskrsnuće i život. Onaj koji vjeruje u mene, čak i ako umre, živjet će, i svaki onaj koji živi i vjeruje u mene neće umrijeti zauvijek. Vjeruješ li ovo? Kaže mu: Da, Gospodine, ja sam povjerovala da si ti Krist, Sin Božji, onaj koji dolazi na svijet. I rekavši ove stvari, otišla je i potajno pozvala svoju sestru Mariju, rekavši: Učitelj je prisutan i zove te. Ona, čim je čula, brzo ustaje i dolazi k njemu. Isus još nije bio došao u selo, ali je bio na mjestu gdje ga je susrela Marta. Židovi koji su bili s njom u kući i tješili su je, vidjevši da je Marija brzo ustala i izašla, slijedili su je, govoreći da ide u grob da tamo plače. Marija je dakle, kada je došla gdje je bio Isus, vidjevši ga, pala mu pred stopala govoreći mu: Gospodine, da si bio ovdje, ne bi umro moj brat. Jesus dakle, kada ju je vidio kako plače i Židove koji su došli s njom kako plaču, bio je ogorčen u duhu i uznemiren. I reče: Gdje ste ga položili? Govore mu: Gospodine, dođi i vidi. Isus je zaplakao. Govorili su dakle Židovi: Gle, kako ga je volio! Neki od njih su rekli: Nije li ovaj, koji je otvorio oči slijepog, mogao učiniti da i ovaj ne umre? Isus dakle, opet duboko

pokrenut u sebi, dolazi do groba. Bio je pak špilja, i kamen je ležao na njemu. Kaže Isus: Podignite kamen. Kaže mu sestra mrtvoga, Marta: Gospodine, već smrdi, jer je četvrti dan. Kaže joj Isus: Nisam li ti rekao da ćeš, ako povjeruješ, vidjeti slavu Božju? Podigli su dakle kamen gdje je mrtvi ležao. A Isus je podigao oči gore i rekao: Oče, zahvaljujem ti jer si me čuo. Ja sam znao da me uvijek slušaš, ali sam rekao zbog naroda koji stoji okolo, da povjeruju da si me ti poslao. I rekavši ove stvari, povikaše velikim glasom: Lazare, dođi van! I izašao je mrtav, vezan po nogama i rukama platnom, i lice njegovo bilo je omotano platnom. Kaže im Isus: Odvezite ga i pustite ga da ide.

Mnogi od Židova koji su došli k Mariji i vidjeli što je učinio Isus, povjerovali su u njega. Neki od njih otišli su farizejima i rekli im što je učinio Isus. Skupili su dakle glavni svećenici i farizeji vijeće i govorili: Što činimo, jer ovaj čovjek čini mnoge znakove? Ako ga pustimo tako, svi će vjerovati u njega, i doći će Rimljani i oduzet će nam i mjesto i narod. Jedan pak od njih, Kajfa, koji bijaše veliki svećenik one godine, reče im: Vi ne znate ništa, Niti razmatrate da je nama korisno da jedan čovjek umre za narod i da ne propade cijeli narod. Ovo pak nije rekao od sebe, nego budući veliki svećenik one godine, prorokovao je da je Isus namjeravao umrijeti za narod. I ne samo za narod, nego da i rasijanu djecu Božju skupi u jedno. Stoga su se od toga dana savjetovali kako bi ga ubili. Isus dakle više nije otvoreno hodao među Židovima, nego je otišao odatle u krajeve blizu pustinje, u grad zvani Efraim, i tamo je boravio sa svojim učenicima. Bio je pak blizu Pasha Židova, i mnogi su otišli u Jeruzalem iz zemlje prije Pashe da očiste sebe. Tražili su dakle Isusa i govorili jedni s drugima stojeći u hramu: Što mislite, neće li doći na svetkovinu? Glavni su svećenici i farizeji bili dali zapovijed da, ako tko zna gdje je, prijavi, kako bi ga uhvatili.

Isus je dakle došao šest dana prije Pashe u Betaniju, gdje je bio Lazar, umrli, kojega je podigao od mrtvih. Napravili su mu dakle tamo večeru, i Marta je posluživala, a Lazar je bio jedan od onih koji su ležali s njim. Marija je dakle, uzevši funtu čiste skupe pomasti od narde, pomazala stopala Isusa i obrisala ih svojom kosom, a kuća se napunila mirisom pomasti. Kaže dakle jedan od njegovih učenika, Juda Šimuna Iskariotski, onaj koji ga je namjeravao predati, Zašto ovo mirisavo ulje nije bilo prodano za tristo denara i dano siromašnima? Rekao je to ne zato što mu je bilo stalo do siromašnih, nego zato što je bio lopov, i imao je blagajnu i odnosio je ono što je bilo stavljano u nju. Rekao je dakle Isus: Pusti je, za dan moga pokopa sačuvala je to. Siromašne jer uvijek imate sa sobom, ali mene ne imate uvijek. Znala je dakle velika gomila Židova da je tamo, i došli su ne samo zbog Isusa, nego da vide i Lazara kojega je podigao iz mrtvih. Glavni su svećenici planirali da ubiju i Lazara, jer su mnogi od Židova zbog njega odlazili i vjerovali u Isusa.

Sljedeći dan velika gomila koja je došla na svetkovinu, čuvši da Isus dolazi u Jeruzalem, Uzeli su grane palmovih stabala i izašli u susret njemu, i vikali: Hosana, blagoslovljen onaj koji dolazi u imenu Gospoda, kralj Izraela. Pronašavši pak Isus mlado magarce, sjeo je na njega, kao što je napisano, Ne boj se, kćeri Siona, evo tvoj kralj dolazi sjedeći na ždrebetu magarice.

Ove stvari njegovi učenici nisu znali isprva, ali kada je Isus bio proslavljen, tada su se sjetili da su ove stvari bile o njemu napisane, i da su mu ove stvari učinili. Svjedočila je dakle gomila koja je bila s njim kada je pozvao Lazara iz groba i podigao ga iz mrtvih. Zbog ovoga mu je i gomila izašla u susret, jer su čuli da je

on učinio taj znak. Farizeji su stoga rekli sami sebi: Vidite da ništa ne postižete? Evo, svijet je otišao za njim.

Bilo je nekih Grka među onima koji su odlazili gore da se poklone na svetkovini. Ovi su dakle pristupili Filipu, onom iz Betsaide u Galileji, i pitali su ga govoreći: Gospodaru, želimo vidjeti Isusa. Dolazi Filip i govori Andreju, i opet Andrija i Filip govore Isusu, Ali Isus je odgovorio njima govoreći: Došao je sat da bude proslavljen Sin čovječji. Zaista, zaista vam kažem, ako zrno pšenice ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo, ali ako umre, donosi mnogo ploda. Onaj koji voli svoju dušu izgubit će je, a onaj koji mrzi svoju dušu u ovome svijetu, čuvat će je za vječni život. Ako mi tko služi, neka me slijedi, i gdje sam ja, ondje će biti i moj sluga, i ako mi tko služi, počastit će ga Otac. Sada je duša moja uznemirena, i što da kažem? Oče, spasi me od ovog sata. Ali zato sam došao u ovaj sat. Oče, proslavi svoje ime. Tada je došao glas s neba: I proslavio sam i opet ću proslaviti. Gomila dakle, stojeći i čuvši, govorila je da je grom nastao; drugi su govorili: Anđeo mu je govorio. Isus je odgovorio i rekao: Ovaj glas nije došao zbog mene, već zbog vas. Sada je sud ovoga svijeta, sada će vladar ovoga svijeta biti izbačen van. I ja, ako budem podignut sa zemlje, sve ću privući k sebi. Ovo je pak govorio označavajući kakvom smrću je trebao umrijeti. Gomila mu odgovori: Mi smo čuli iz zakona da Krist ostaje zauvijek, a kako ti kažeš da Sin Čovječji mora biti uzdignut? Tko je taj Sin Čovječji? Rekao im je dakle Isus: Još malo vremena svjetlo je s vama. Hodajte dok imate svjetlo, da vas tama ne obuzme, jer onaj koji hoda u tami ne zna kamo ide. Dok imate svjetlo, vjerujte u svjetlo da postanete sinovi svjetla. Ovo je govorio Isus i otišavši se sakrio od njih.

Premda je toliko znakova napravio pred njima, nisu vjerovali u njega tako da se ispuni riječ proroka Izaije koju je rekao:

Gospodine, tko je vjerovao našem slušanju? I kome je objavljena ruka Gospodina? Zbog ovoga nisu mogli vjerovati, jer je opet rekao Izaija, Zaslijepio je njihove oči i otvrdnuo njihovo srce, tako da ne vide očima i ne razumiju srcem i ne okrenu se, i ja ću ih izliječiti.

Ovo je rekao Izaija kada je vidio njegovu slavu i govorio je o njemu. Ipak, i od vladara mnogi su vjerovali u njega, ali zbog farizeja nisu priznavali, kako ne bi bili izbačeni iz sinagoge, Jer su voljeli slavu ljudi više nego slavu Boga.

Isus je povikao i rekao: Onaj koji vjeruje u mene ne vjeruje u mene, nego u onoga koji me je poslao, I onaj koji promatra mene, promatra onoga koji me je poslao. Ja sam kao svjetlo došao na svijet, tako da tko god vjeruje u mene ne ostane u tami. I ako netko čuje moje riječi i ne vjeruje, ja ga ne sudim, jer nisam došao da sudim svijet, nego da spasim svijet. Onaj koji me odbacuje i ne prima moje riječi, ima onoga koji ga sudi; riječ koju sam govorio, ona će ga suditi na posljednji dan. jer ja od sebe samog nisam govorio, nego Otac koji me poslao sam mi je dao zapovijed što da kažem i što da govorim, I znam da je njegova zapovijed vječni život. Ono što dakle govorim, kako mi je rekao Otac, tako govorim.

## 13

Prije svetkovine Pashe, znajući Isus da je došao njegov sat da bi otišao iz ovoga svijeta k Ocu, volivši svoje u svijetu, do kraja ih je volio. I kada je večera bila, pošto je đavao već stavio u srce Jude Simona Iskariotskog da ga preda, Znajući da mu je Otac sve dao u ruke i da je od Boga izašao i da ide k Bogu, Isus Ustaje od večere i odlaže odjeću, te uzevši ručnik, opasuje se. Zatim baca vodu u umivaonik i počne prati stopala učenika i brisati ih ručnikom



kojim je bio opasan. Dolazi dakle do Šimuna Petra, i onaj mu govori: Gospodine, ti meni pereš stopala? Odgovorio je Isus i rekao mu: Ono što ja činim, ti sada ne znaš, ali znat ćeš nakon ovoga. Kaže mu Petar: Nećeš mi prati noge do vijeka. Odgovorio mu je Isus: Ako te ne operem, nemaš udjela sa mnom. Kaže mu Šimun Petar: Gospodine, ne samo moja stopala, nego i ruke i glavu. Kaže mu Isus: Onaj koji je okupan nema potrebu prati ništa osim nogu, nego je cijeli čist; i vi ste čisti, ali ne svi. Znao je jer onoga koji ga predaje, zbog toga je rekao: Niste svi čisti.

Kada je dakle oprao njihove noge i uzeo svoju odjeću, ponovno se naslonivši rekao im je: Znate li što sam vam učinio? Vi me zovete Učitelj i Gospodar i dobro govorite, jer jesam. Ako sam dakle ja oprao vaše noge, Gospodin i Učitelj, i vi ste dužni jedni drugima prati noge. Primjer sam vam dao, tako da kao što sam ja učinio vama, tako i vi činite. Uistinu, uistinu vam kažem, nije rob veći od gospodara svoga, niti apostol veći od onoga koji ga je poslao. Ako znate ove stvari, blaženi ste ako ih činite. Ne govorim o svima vama; ja znam koje sam izabrao, ali da se pismo ispuni: onaj koji jede kruh sa mnom podigao je protiv mene svoju petu. Od sada vam govorim prije nego što se dogodi, tako da kada se dogodi, vjerujete da ja jesam. Zaista, zaista vam kažem: onaj koji prima nekoga koga pošaljem, mene prima, a onaj koji mene prima, prima onoga koji me je poslao.

Ove stvari rekavši, Isus bi uznemiren duhom, i posvjedoči i reče: Uistinu, uistinu kažem vam da će me jedan od vas izdati. Učenici su dakle gledali jedan u drugog, ne znajući o kome govori. Bio je jedan od njegovih učenika koji je ležao na Isusovu krilu, kojeg je Isus volio. Šimun Petar dakle naginje prema njemu da sazna tko bi bio onaj o kojem govori. Pao pak onaj na prsa Isusa, kaže mu: Gospodine, tko je? Odgovara Isus: Onaj je kome ću ja,

zamoćivši zalogaj, dati. I zamoćivši zalogaj, daje ga Judi, sinu Šimuna Iškariotskog. I nakon zalogaja tada je ušla u njega sotona. Isus mu dakle kaže: Što činiš, učini brže. Nitko od onih koji su ležali nije znao zašto mu je to rekao. Neki su mislili, budući da je Juda imao novčanik, da mu Isus govori: kupi što nam treba za blagdan, ili da nešto da siromašnima. Uzevši dakle zalogaj, onaj odmah izađe; a bila je noć.

Kada je dakle izašao, kaže Isus: Sada je proslavljen Sin Čovječji, i Bog je proslavljen u njemu. Ako je Bog bio proslavljen u njemu, i Bog će ga proslaviti u sebi, i odmah će ga proslaviti. Djeco mala, još sam malo s vama. Tražit ćete me, i kao što sam rekao Židovima da tamo gdje ja idem, vi ne možete doći, tako i vama sada kažem. Novu zapovijed dajem vama da ljubite jedni druge, kao što sam vas ljubio, da i vi ljubite jedni druge. Po ovome će svi znati da ste moji učenici, ako imate ljubav jedni prema drugima. Šimun Petar mu kaže: Gospodine, kamo ideš? Isus mu odgovori: Kamo ja idem, ne možeš me sada slijediti, ali kasnije ćeš me slijediti. Petar mu kaže: Gospodine, zašto te ne mogu slijediti upravo sada? Dušu svoju za tebe dat ću. Odgovorio mu je Isus: Dušu svoju za mene položiti ćeš? Zaista, zaista ti kažem, neće pijetao zapjevati dok me ne porekneš triput.

## 14

Neka vaše srce ne bude uznemireno; vjerujete u Boga, vjerujte i u mene. U kući moga oca mnoga su prebivališta; a ako ne, rekao bih vam. Idem pripremiti mjesto vama. I ako odem i pripremim vam mjesto, opet dolazim i uzet ću vas k sebi, tako da gdje sam ja, budete i vi. I znate kamo ja idem, i znate put. Kaže mu Toma: Gospodine, ne znamo kamo ideš, i kako možemo znati put? Kaže mu Isus: Ja sam put i istina i život. Nitko ne dolazi k Ocu ako ne

kroz mene. Da ste me poznavali, poznavali biste i moga oca. I od sada ga poznajete i vidjeli ste ga. Filip mu kaže: Gospodine, pokaži nam Oca i to nam je dovoljno. Kaže mu Isus: Toliko sam vremena s vama, i ne poznaješ me, Filipe? Onaj koji je vidio mene, vidio je Oca, i kako ti kažeš: Pokaži nam Oca'? Ne vjeruješ li da sam ja u Ocu i Otac u meni? Riječi koje ja govorim vama ne govorim od sebe, nego Otac koji ostaje u meni, on čini djela. Vjerujte mi da sam ja u Ocu i Otac u meni, a ako ne, vjerujte mi barem zbog samih tih djela. Uistinu, uistinu vam kažem, onaj koji vjeruje u mene, djela koja ja činim i on će činiti, i veća od ovih će činiti, jer ja idem k ocu mome. I što god zatražite u moje ime, to ću učiniti, da bi Otac bio proslavljen u Sinu. Ako išta zatražite u moje ime, ja ću to učiniti.

Ako me ljubite, čuvajte moje zapovijedi. I ja ću pitati Oca i dat će vam drugog Zagovornika da ostane s vama zauvijek. Duh Istine, koji svijet ne može primiti, jer ga ne vidi niti ga poznaje, vi ga poznajete, jer ostaje kod vas i u vama će biti. Neću vas ostaviti kao siročad, dolazim k vama. Još malo i svijet me više neće vidjeti, ali vi me vidite, jer ja živim i vi ćete živjeti. U onaj dan znat ćete da sam ja u Ocu mom i vi u meni i ja u vama. Onaj koji ima moje zapovijedi i čuva ih, taj je onaj koji ljubi mene, a onaj koji ljubi mene bit će ljubljen od moga Oca, i ja ću ljubiti njega i pokazat ću mu sebe samoga. Kaže mu Juda, ne Iskariotski: Gospodine, što se dogodilo da nama namjeravaš objaviti sebe, a ne svijetu? Isus je odgovorio i rekao mu: Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ, i moj Otac ljubiti će ga, i k njemu ćemo doći i učinit ćemo boravište kod njega. Onaj koji me ne ljubi ne čuva moje riječi, i riječ koju slušate nije moja, nego Oca koji me je poslao.

Ove stvari sam vam govorio dok sam ostajao s vama. Ali Pomoćnik, Duh Sveti, kojeg će poslati Otac u moje ime, on će vas

naučiti svemu i podsjetit će vas na sve što sam vam rekao. Mir ostavljam vama, mir svoj dajem vama, ne kao što svijet daje, ja dajem vama. Neka se ne uznemiruje srce vaše niti neka se boji. Čuli ste da sam vam rekao: idem i dolazim k vama. Ako ste me voljeli, radovali biste se što sam rekao da idem k Ocu, jer je Otac moj veći od mene. I sada sam vam rekao prije nego što se dogodi, tako da kada se dogodi, vjerujete. Neću više mnogo govoriti s vama, jer dolazi vladar ovoga svijeta, a u meni nema ništa. Ali tako da svijet može znati da volim Oca, i kao što mi je Otac zapovjedio, tako činim. Ustanite, idimo odavde.

## 15

Ja sam istinita vinova loza, i moj otac je vinogradar. Svaku granu u meni koja ne nosi plod, on je uzima, i svaku onu koja nosi plod, on je čisti, tako da nosi više ploda. Već ste čisti zbog riječi koju sam vam govorio. Ostanite u meni, a ja u vama. Kao što grana nije sposobna nositi plod od sebe same, ako ne ostaje na lozi, tako ni vi, ako ne ostanete u meni. Ja sam loza, vi ste grane. Onaj koji ostaje u meni i ja u njemu, taj nosi mnogo ploda, jer bez mene ne možete činiti ništa. Ako netko ne ostane u meni, biva bačen van kao loza i osuši se, i skupljaju ih i bacaju u vatru, i gori. Ako ostanete u meni i moje riječi ostanu u vama, što god želite tražite i bit će vam. U ovome je proslavljen Otac moj, da mnogo ploda nosite i da postanete moji učenici. Kao što me Otac volio, tako sam i ja vas volio; ostanite u mojoj ljubavi. Ako čuvate moje zapovijedi, ostat ćete u mojoj ljubavi, kao što sam ja sačuvao zapovijedi moga oca i ostajem u njegovoj ljubavi. Ovo sam vam govorio da moja radost ostane u vama i da vaša radost bude potpuna. Ovo je moja zapovijed: da ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas. Veću ljubav od ove nitko nema, nego da tko svoju dušu položi za svoje prijatelje. Vi ste moji prijatelji ako činite sve što vam ja

zapovijedam. Ne zovem vas više robovima, zato što rob ne zna što čini njegov gospodar, već sam vas nazvao prijateljima, zato što sam vam učinio poznatim sve što sam čuo od svoga oca. Niste vi mene izabrali, nego sam ja izabrao vas i postavio sam vas da vi idete i plod nosite, i da vaš plod ostane, kako bi vam dao što god zatražite od Oca u moje ime. Ovo vam zapovijedam da ljubite jedni druge.

Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene prije vas mrzio. Ako biste bili od svijeta, svijet bi volio svoje, ali zato što niste od svijeta, nego sam ja vas izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi. Sjećajte se riječi koju sam vam rekao: rob nije veći od svoga gospodara. Ako su mene progonili, i vas će progoniti; ako su moju riječ čuvali, i vašu će čuvati. Ali sve ove stvari učinit će vama zbog imena mojega, jer ne znaju onoga koji me je poslao. Da nisam došao i govorio njima, ne bi imali grijeha, ali sada nemaju izgovor za svoj grijeh. Onaj koji mrzi mene, mrzi i moga oca. Ako ne bih učinio među njima djela koja nitko drugi nije učinio, ne bi imali grijeha, ali sada su vidjeli i mrzili i mene i oca mojega. Ali da se ispuni riječ napisana u njihovu zakonu: Mrzili su me bez razloga. Kada pak dođe Pomoćnik kojeg ću vam ja poslati od Oca, Duh istine koji od Oca izlazi, on će svjedočiti o meni, i vi svjedočite, jer ste od početka sa mnom.

## 16

Ove stvari sam vam govorio da ne budete uvrijeđeni. Učinit će vas izopćenicima, ali dolazi sat kada će svaki onaj koji vas ubije misliti da prinosi službu Bogu. I ove stvari će učiniti jer nisu upoznali Oca niti mene. Ali ove stvari govorio sam vama da kada dođe sat, sjetite se da sam vam ih ja rekao. Ove stvari pak vama od početka nisam rekao, jer sam bio s vama. Sada pak idem prema

onome koji me poslao, i nitko od vas me ne pita kamo ideš. Ali zato što sam vama govorio ove stvari, tuga je ispunila vaše srce. Ali ja vama govorim istinu, korisno je vama da ja odem. Jer ako ja ne odem, Utješitelj neće doći k vama, ali ako odem, poslat ću ga k vama. I kad onaj dođe, ukorit će svijet zbog grijeha i zbog pravde i zbog suda. O grijehu, jer ne vjeruju u mene, O pravdi pak, jer idem k ocu mom i više me ne vidite, O sudu pak, da je vladar ovoga svijeta osuđen. Još vam mnogo imam za reći, ali to sada ne možete podnijeti. Kada pak dođe onaj, Duh istine, vodit će vas u svu istinu, jer neće govoriti sam od sebe, nego će govoriti sve što čuje, i objavit će vam što dolazi. Onaj će me proslaviti, jer će uzeti od moga i objaviti vama. Sve što ima Otac moje je; zato sam rekao da će od moga uzeti i objaviti vama. Malo i ne vidite me, i opet malo i vidjet ćete me, jer ja idem k Ocu. Rekli su dakle njegovi učenici jedan drugome: Što je ovo što nam govori: Malo i ne vidite me, i opet malo i vidjet ćete me, i Jer ja idem k Ocu'? Govorili su dakle: Što je ovo što govori - malo'? Ne znamo što govori. Znao je dakle Isus da su ga htjeli pitati, i rekao im je: O ovome razgovarate jedni s drugima zato što sam rekao: Malo i ne vidite me, i opet malo i vidjet ćete me'? Uistinu, uistinu vam kažem da ćete vi plakati i naricati, a svijet će se radovati; vi ćete biti žalosni, ali vaša bol će postati radost. Žena kada rađa ima bol, jer je došao njezin sat, ali kada rodi dijete, više ne pamti muke zbog radosti jer je čovjek rođen u svijet. I vi dakle sada imate tugu, ali opet ću vas vidjeti i vaše će se srce radovati, i vašu radost nitko ne oduzima od vas. I u onaj dan mene nećete pitati ništa. Amen, amen, govorim vama da će vam Otac dati koliko god zatražite u moje ime. Do sada niste tražili ništa u moje ime; tražite i primit ćete, da vaša radost bude ispunjena. Ove stvari u prisposodobama govorio sam vama, ali dolazi sat kada više neću u prisposodobama govoriti vama, nego ću vam otvoreno objaviti o Ocu. U onaj dan u moje ime tražit ćete, i ne govorim vama da ću ja pitati Oca za vas. Jer sam Otac voli vas,

zato što ste vi mene voljeli i vjerovali ste da sam ja od Boga izašao. Izašao sam od Oca i došao sam u svijet; opet ostavljam svijet i idem k Ocu. Njegovi učenici mu kažu: Gle, sada govoriš otvoreno i ne kažeš nikakvu prisposodobu. Sada znamo da znaš sve i nemaš potrebu da te tko pita. Zbog toga vjerujemo da si izašao od Boga. Odgovorio im je Isus: Upravo sada vjerujete? Evo dolazi sat, i sada je došao, tako da budete raspršeni, svaki u svoje, i mene samog ostavite; ali nisam sam, jer je Otac sa mnom. Ovo sam vam govorio da u meni imate mir. U svijetu ćete imati nevolju, ali hrabrite se, ja sam pobijedio svijet.

## 17

Ove stvari govorio je Isus i podigao je svoje oči u nebo i rekao: Oče, došao je sat, proslavi svoga sina, tako da i tvoj sin proslavi tebe, Kao što si mu dao vlast nad svakim tijelom, tako da sve što si mu dao, dat će njima vječni život. Ovo je vječni život, da poznaju tebe, jedinog istinitog Boga, i onoga kojeg si poslao, Isusa Krista. Ja sam te proslavio na zemlji, djelo sam dovršio koje si mi dao da učinim, I sada me proslavi ti, Oče, kod sebe samoga onom slavom koju sam imao prije nego što je svijet postojao kod tebe. Očitovao sam tvoje ime ljudima koje si mi dao iz svijeta. Bili su tvoji i dao si mi ih, i sačuvali su tvoju riječ. Sada su spoznali da sve što si mi dao od tebe jest. jer riječi koje si mi dao, dao sam njima, i oni su ih uzeli, i istinski su spoznali da sam od tebe izašao, i povjerovali su da si me ti poslao. Ja molim za njih, ne molim za svijet, već za one koje si mi dao, jer su tvoji, I sve moje tvoje je, i tvoje moje, i proslavljen sam u njima. I više nisam u svijetu, a oni su u svijetu, i ja dolazim k tebi. Sveti Oče, čuvaj ih u svoje ime koje si mi dao, da budu jedno kao što smo mi. Kada sam bio s njima u svijetu, ja sam ih čuvao u tvome imenu; one koje si mi dao čuvao sam, i nitko od njih nije propao osim sina uništenja, da bi se pismo ispunilo. Ali

sada dolazim k tebi i ove stvari govorim u svijetu da imaju moju radost ispunjenu u sebi. Ja sam dao njima tvoju riječ, i svijet ih je mrzio, jer nisu iz svijeta, kao što ni ja nisam iz svijeta. Ne molim da ih uzmeš iz svijeta, već da ih sačuvaš od zla. Nisu iz svijeta, kao što ni ja nisam iz svijeta. Posveti ih u svojoj istini; tvoja riječ je istina. Kao što si me ti poslao u svijet, tako sam i ja poslao njih u svijet. I za njih ja posvećujem sebe, tako da i oni budu posvećeni u istini. Ne molim samo o ovim, nego i o onima koji vjeruju u mene kroz njihovu riječ, da svi budu jedno, kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, da i oni budu jedno u nama, da svijet vjeruje da si ti mene poslao. I slavu koju si mi dao, dao sam im, da budu jedno kao što smo mi jedno. Ja u njima i ti u meni, da budu usavršeni u jedno, i da spozna svijet da si me ti poslao i ljubio si ih kao što si mene ljubio. Oče, želim da oni koje si mi dao budu sa mnom gdje sam ja, da vide moju slavu koju si mi dao, jer si me volio prije postanka svijeta. Pravedni Oče, svijet te nije upoznao, ali ja sam te upoznao, i ovi su spoznali da si me ti poslao, I objavio sam im ime tvoje i objavit ću, da ljubav kojom si me ljubio bude u njima, i ja u njima.

## 18

Ove stvari rekavši, Isus je izašao sa svojim učenicima s one strane potoka Kedrona, gdje je bio vrt u koji je ušao on i njegovi učenici. Znao je pak i Juda, onaj koji ga je izdavao, to mjesto, jer se Isus često skupljao tamo sa svojim učenicima. Judas je dakle, uzevši kohortu i pomoćnike od glavnih svećenika i farizeja, došao tamo s bakljama i lampama i oružjem. Isus dakle, znajući sve što dolazi na njega, izašao je i rekao im: Koga tražite? Odgovorili su mu: Isusa Nazarećanina. Isus im kaže: Ja sam. A s njima je stajao i Juda koji ga je izdavao. Kada im je dakle rekao da ja jesam, otišli su natrag i pali na tlo. Opet ih je dakle upitao: Koga tražite? Oni pak rekoše: Isusa Nazarećanina. Odgovorio je Isus: Rekao sam



vam da ja jesam. Ako dakle mene tražite, pustite ove da odu. Tako da bude ispunjena riječ koju je rekao: One koje si mi dao, nisam izgubio nijednog od njih. Šimun Petar, dakle, imajući mač, izvukao ga je i udario roba velikog svećenika te mu odsjekao desno uho. A ime toga roba bilo je Malko. Rekao je dakle Isus Petru: Baci mač u korice! Čašu koju mi je dao Otac, zar da je ne pijem?

Kohort i zapovjednik i sluge Židova dakle uhvatiše Isusa i svezoše ga. I odveli su ga prvo k Ani, jer je bio tast Kajafe, koji je bio veliki svećenik one godine. Bio je a Kajfa onaj koji je savjetovao Židovima da je korisno da jedan čovjek propada za narod. Slijedio je Isusa Šimun Petar i drugi učenik. A onaj učenik bio je poznat velikom svećeniku i ušao je s Isusom u dvorište velikog svećenika. Petar je stajao prema vratima vani. Izašao je dakle učenik drugi, koji je bio poznat velikom sv Vratarka dakle kaže Petru: Nisi li i ti jedan od učenika toga čovjeka? On kaže: Nisam. Stajali su robovi i pomoćnici koji su naložili vatru od drvenog ugljena, jer je bilo hladno, i grijali su se, a s njima je bio Petar, stojeći i grijeći se. Veliki svećenik je dakle upitao Isusa o njegovim učenicima i o njegovu nauku. Isus mu je odgovorio: Ja sam otvoreno govorio svijetu, ja sam uvijek poučavao u skupštini i u hramu, gdje se Židovi uvijek sastaju, i u tajnosti nisam govorio ništa. Zašto me pitaš? Pitaj one koji su čuli što sam im govorio; evo, oni znaju što sam rekao. Kada je on to rekao, jedan od pomoćnika koji je stajao dao je udarac Isusu rekavši: Ovako odgovaraš velikom svećeniku? Isus mu odgovori: Ako sam loše govorio, posvjedoči o zlu; ako li dobro, zašto me udaraš? Ana ga je poslao svezanog Kajfi, velikom svećeniku. Bio je pak Šimun Petar stojeći i grijući se. Rekli su mu dakle: Nisi li i ti od njegovih učenika? Zanimjao je dakle onaj i rekao: Nisam. Kaže jedan od robova velikog svećenika, srodnik onoga kojemu je Petar odsijekao

uho: Nisam li te ja vidio u vrtu s njim? Petar je dakle opet porekao, i odmah je pijetao zakukurikao.

Vode dakle Isusa od Kajafe u pretorij. Bilo je pak jutro, i oni ne uđoše u pretorij, da se ne okaljaju, nego da jedu pashu. Izašao je dakle Pilat k njima i rekao: Koju optužbu donosite protiv ovoga čovjeka? Odgovorili su i rekli mu: Da ovaj nije zločinac, ne bismo ti ga predali. Rekao im je dakle Pilat: Uzmite ga vi i sudite mu prema vašem zakonu. Židovi su mu dakle rekli: Nama nije dozvoljeno ubiti nikoga. da se ispuni riječ Isusa koju je rekao, označavajući kakvom smrću je namjeravao umrijeti Pilat je dakle opet ušao u pretorij i pozvao Isusa te mu rekao: Jesi li ti kralj Židova? Odgovorio mu je Isus: Od sebe ti ovo kažeš ili su ti drugi rekli o meni? Odgovorio je Pilat: Zar sam ja Židov? Tvoj narod i vrhovni svećenici predali su te meni. Što si učinio? Odgovorio je Isus: Kraljevstvo moje nije iz ovoga svijeta. Ako bi kraljevstvo moje bilo iz ovoga svijeta, sluge bi se moje borile da ne budem predan Židovima. Sada pak kraljevstvo moje nije odavde. Rekao mu dakle Pilat: Dakle, kralj si ti? Odgovorio je Isus: Ti kažeš da sam ja kralj. Ja sam za ovo rođen i za ovo sam došao na svijet, da svjedočim istini. Svatko tko je iz istine sluša moj glas. Pilat mu kaže: Što je istina? I rekavši to, opet je izišao prema Židovima i kaže im: Ja ne nalazim nikakvu krivnju u njemu. Jest li vama običaj da vam jednog pustim o Pashi; želite li dakle da vam pustim kralja Židova? Svi su dakle opet vikali govoreći: Ne ovoga, nego Barabu! A Baraba je bio razbojnik.

## 19

Tada je dakle Pilat uzeo Isusa i bičevao ga. I vojnici, ispletavši vijenac od trnja, stavili su ga na njegovu glavu i obukli su ga grimiznom odjećom. I govorili su: Zdravo, kralju Židova! i davali

su mu udarce. Izašao je dakle Pilat opet van i reče im: Evo, vodim vam ga van, da znate da u njemu ne nalazim nikakav razlog. Izašao je dakle Isus van noseći krunu od trnja i grimiznu odjeću. I govori im: Gle, čovjek! Kada su ga dakle vidjeli glavni svećenici i stražari, povikaše govoreći: Razapni ga, razapni ga! Pilat im govori: Uzmite ga vi i razapnite ga, jer ja ne nalazim u njemu krivnje. Odgovorili su mu Židovi: Mi imamo zakon, i prema našem zakonu treba umrijeti, jer je sebe učinio Božjim sinom. Kada je dakle Pilat čuo ovu riječ, još više se pobojavao, I ušao je u pretorij opet i kaže Isusu: Odakle si ti? A Isus mu nije dao odgovor. Pilat mu dakle kaže: Meni ne govoriš? Ne znaš li da imam autoritet razapeti te i imam autoritet osloboditi te? Odgovorio je Isus: Ne bi imao nikakav autoritet nada mnom da ti nije bio dan odozgo; zato onaj koji me predaje tebi ima veći grijeh. Zbog ovoga je Pilat tražio da ga oslobodi, ali su Židovi vikali govoreći: Ako ovoga oslobodiš, nisi prijatelj Cezara. Svatko tko sebe čini kraljem protivi se Cezaru. Pilat dakle, čuvši ovu riječ, izvede van Isusa i sjede na sudačku stolicu na mjestu zvanom Litostroton, a na hebrejskom Gabata. Bila je priprema Pasha, a sat bio kao šesti, i govori Židovima: Gle, kralj vaš. Oni su vikali: Podigni, podigni, razapni ga! Pilat im kaže: Vašeg kralja da razapnem? Glavni svećenici su odgovorili: Nemamo kralja osim Cezara. Tada ga je dakle predao njima da bude razapet.

Primili su pak Isusa i odveli ga, i noseći svoj križ, izašao je na mjesto zvano Lubanja, koje se hebrejski zove Golgota. gdje su ga razapeli, i s njim druga dva s jedne i s druge strane, a u sredini Isusa. Napisao je i natpis Pilat i stavio ga na križ, a bilo je napisano: Isus Nazaretski, kralj Židova. Ovaj natpis dakle mnogi su pročitali od Židova, jer je blizu grada bilo mjesto gdje je razapet Isus, i bilo je napisano hebrejski, grčki i rimski. Govorili su dakle Pilatu glavni svećenici Židova: Ne piši Kralj Židova', nego da je

onaj rekao: Kralj sam Židova. Pilat je odgovorio: Što sam napisao, napisao sam.

Vojnici su dakle, kada su razapeli Isusa na križ, uzeli njegovu odjeću i napravili četiri dijela, svakom vojniku po dio, i tuniku. Tunika je pak bila bez šavova, odozgo tkana u cijelosti. Rekli su dakle jedan drugome: Ne razderajmo ga, nego bacimo kocku za njega čiji će biti, da se ispuni pismo koje govori: Podijelili su odjeće moje među sobom, i za odjeću moju bacili su kocku.

Vojnici su dakle to učinili. Kraj križa Isusova stajale su njegova majka i sestra njegove majke, Marija Klopina i Marija Magdalena. Jesus dakle, vidjevši majku i učenika koji je stajao kojeg je ljubio, kaže njegovoj majci: Ženo, evo sina tvoga. Zatim kaže učeniku: Evo majke tvoje. I od toga sata učenik ju je uzeo k sebi. Nakon ovoga, znajući da je sve već dovršeno, Isus kaže, da bi se ispunilo Pismo: Žedan sam. Posuda puna octa dakle je ležala, a oni su napunili spužvu octom, stavili je na izop i prinesli je njegovim ustima. Kada je dakle Isus uzeo ocat, rekao je: Dovršeno je, i nagnuvši glavu, predao je duh.

Židovi su dakle, da tijela ne ostanu na križu u subotu, budući da je bila priprava, jer je bio veliki dan one subote, zamolili Pilata da budu slomljene njihove noge i da budu odnesena. Došli su dakle vojnici i slomili noge prvome i drugome koji je bio razapet s njim, Ali kada su došli do Isusa, pošto su vidjeli da je već mrtav, nisu mu slomili noge Ali jedan od vojnika kopljem je probio njegov bok i odmah je izašla krv i voda. I onaj koji je vidio svjedočio je, i istinito je njegovo svjedočanstvo, i onaj zna da istinu govori, tako da i vi vjerujete. Jer dogodilo se ovo da se ispuni pismo: kost njegova neće biti slomljena. I opet drugo pismo kaže: gledat će u onoga kojega su proboli.

Nakon ovoga upitao je Pilata Josip od Arimateje, koji je bio učenik Isusa, ali skriven zbog straha od Židova, može li uzeti tijelo Isusa, i Pilat je dopustio. Došao je dakle i podigao tijelo Isusa. Došao je i Nikodim, onaj koji je prvi put došao Isusu noću, noseći mješavinu smirne i aloje, oko stotinu litara. Uzeli su dakle tijelo Isusa i zavili ga u platna s mirisima, kao što je običaj Židova pokapati. Bio je pak na mjestu gdje je bio raspet vrt, i u vrtu grob nov, u kojem još nitko nije bio položen, Tamo su dakle, zbog pripreme Židova, jer je grob bio blizu, stavili Isusa.

## 20

Ali prvog dana u tjednu Marija Magdalena dolazi rano ujutro, dok je još bila tama, na grob i vidi kamen uklonjen s groba. Trči dakle i dolazi k Šimunu Petru i k drugom učeniku kojeg je Isus volio, i kaže im: Uzeli su Gospodina iz groba i ne znamo gdje su ga stavili. Izašao je dakle Petar i drugi učenik i dolazili su grobu. Trčala su dvojica zajedno, ali drugi učenik pretrčao je brže od Petra i došao prvi do groba. I saginjući se vidi kako leže platna od lana, ali ipak nije ušao. Dolazi dakle Šimun Petar prateći za njim, i ušao je u grob i vidi platna kako leže. I krpu za lice koja je bila na njegovoj glavi, koja nije ležala s platnenim tkaninama, nego odvojeno namotana na jednom mjestu. Tada je dakle ušao i drugi učenik, koji je došao prvi do groba, i vidio je i povjerovao. Jer još nisu znali iz pisma da je potrebno da on ustane iz mrtvih. Učenici su dakle opet otišli kućama. Marija je stajala vani kod groba i plakala. Kako je dakle plakala, sagnula se u grob i vidje dva anđela u bijelom kako sjede, jednog kod glave i jednog kod nogu, gdje je ležalo tijelo Isusovo. I govore joj oni: Ženo, što plačeš? Govori im: Jer su uzeli Gospodina moga, i ne znam gdje su ga stavili. I rekavši ove stvari, okrenula se natrag i vidi Isusa kako stoji, ali nije znala da je to Isus. Kaže joj Isus: Ženo, što plačeš? Koga tražiš? Ona,

misleći da je vrtlar, kaže mu: Gospodaru, ako si ti odnio njega, reci mi gdje si ga stavio, i ja ću ga podići. Isus joj kaže: Marija. Okrenuvši se, ona mu kaže: Rabuni, što znači Učitelju. Kaže joj Isus: Ne dodiruj me, jer još nisam uzašao k Ocu svojemu. Idi pak k mojoj braći i reci im: Uzlazim k Ocu svojemu i Ocu vašemu, i Bogu svojemu i Bogu vašemu. Dolazi Marija Magdalena javljajući učenicima da je vidjela Gospodina i da joj je ovo rekao.

Budući da je bila navečer onoga dana, prvoga u tjednu, i vrata su bila zatvorena gdje su učenici bili skupljeni zbog straha od Židova, došao je Isus i stao u sredinu, i kaže im: Mir vama. I rekavši ovo, pokazao im je ruke i bok svoj. Učenici su se dakle obradovali vidjevši Gospodina. Rekao im je dakle Isus opet: Mir vama. Kao što me je poslao Otac, i ja šaljem vas. I rekavši ovo, udahnuo je i govori im: Primate Duha Svetoga. Ako nekima oprostite grijehe, oprosteni su im; ako nekima zadržite, zadržani su.

Toma, jedan od dvanaest, zvani Didim, nije bio s njima kada je došao Isus. Govorili su dakle njemu drugi učenici: Vidjeli smo Gospodina. Ali on im reče: Ako ne vidim u njegovim rukama oblik čavala i ne stavim svoj prst u oblik čavala i ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati. I nakon osam dana opet su bili unutra njegovi učenici i Toma s njima. Dolazi Isus dok su vrata bila zatvorena, i stao je u sredinu i rekao: Mir vama. Tada kaže Tomi: Donesi svoj prst ovamo i vidi moje ruke, i donesi svoju ruku i stavi je u moj bok, i ne budi nevjeran, nego vjeran. I odgovorio je Toma i rekao mu: Gospodin moj i Bog moj. Isus mu kaže: Zato što si me vidio, povjerovao si. Blaženi oni koji nisu vidjeli, a povjerovali su.

Mnoga je doista Isus učinio i drugih znakova pred svojim učenicima, koja nisu napisana u ovoj knjizi, Ovo je pak napisano

da biste vjerovali kako je Isus Krist, Sin Božji, i da biste vjerujući imali život u njegovo ime.

## 21

Nakon ovih događaja Isus se ponovno objavio učenicima na Tiberijadskom moru, a objavio se ovako. Bili su zajedno Šimun Petar i Toma zvani Didim, i Natanael iz Kane Galilejske, i sinovi Zebedejevi, i dvojica drugih njegovih učenika. Šimun Petar im kaže: Idem loviti ribu. Kažu mu: Idemo i mi s tobom. Izašli su i odmah se ukrkali u brod, i te noći nisu ništa ulovili. Kada je jutro već nastalo, Isus je stao na obali, ali učenici nisu znali da je to Isus. Kaže im dakle Isus: Djeco, imate li kakve ribe? Odgovoriše mu: Nemamo. Ali on im reče: Bacite mrežu na desnu stranu broda i naći ćete. Bacili su dakle, i više je nisu mogli povući zbog množine riba. Kaže dakle onaj učenik kojeg je Isus ljubio Petru: Gospodin je. Šimun Petar, čuvši da je Gospodin, opasao je gornju odjeću, jer je bio go, i bacio se u more. A drugi učenici došli su čamcem, jer nisu bili daleko od zemlje, nego oko dvjesto lakata, vukući mrežu s ribama. Kada su dakle izašli na zemlju, vide vatru od drvenog ugljena koja leži i ribu postavljenu na nju i kruh. Kaže im Isus: Donesite od riba koje ste upravo ulovili. Otišao je gore Šimun Petar i povukao mrežu na zemlju, punu velikih riba, stotinu pedeset tri, i premda ih je bilo toliko mnogo, mreža nije bila podrana. Kaže im Isus: Dodite, doručkujte. Nitko se od učenika nije usudio ispitati ga tko je, znajući da je Gospodin. Dolazi dakle Isus i uzima kruh te ga daje njima, i ribu također. Ovo se već treći put pokazao Isus svojim učenicima pošto je ustao iz mrtvih.

Kada su dakle doručkovali, Isus kaže Šimunu Petru: Šimune Jonahov, ljubiš li me više od ovih? Kaže mu: Da, Gospodine, ti znaš da te ljubim. Kaže mu: Pasi jaganjce moju. Kaže mu opet

drugi put: Šimune Jonin, ljubiš li me? Kaže mu: Da, Gospodine, ti znaš da te ljubim. Kaže mu: Pasi ovce moje. Kaže mu treći put: Šimune, sine Jonin, voliš li me? Petar se ožalosti što mu treći put reče: Voliš li me?, i reče mu: Gospodine, ti sve znaš, ti znaš da te volim. Kaže mu Isus: Pasi ovce moje. Uistinu, uistinu ti kažem, kada si bio mlađi, opasivao si se sam i hodio si kamo si htio, ali kada ostariš, ispružit ćeš ruke svoje, i drugi će te opasati i odvesti kamo ne želiš. Ovo je pak rekao označavajući kakvom će smrću proslaviti Boga. I rekavši ovo, govori mu: Slijedi me. Okrenuvši se, Petar vidi učenika kojeg je Isus volio kako ga slijedi, onoga koji je za večerom legao na njegova prsa i rekao: Gospodine, tko je onaj koji te izdaje? Vidjevši ovoga, Petar kaže Isusu: Gospodine, a što s ovim? Kaže mu Isus: Ako hoću da on ostane dok ne dođem, što je tebi do toga? Ti me slijedi. Izašla je dakle ta riječ među braću da onaj učenik ne umire, a Isus mu nije rekao da ne umire, nego: Ako hoću da on ostane dok ja dođem, što je tebi do toga?

Ovo je učenik koji svjedoči o ovome i koji je napisao ovo, i znamo da je istinito njegovo svjedočanstvo. Jest ali i mnogo drugih stvari koje je napravio Isus, koje ako bi bile napisane jedna po jedna, mislim da ni sam svijet ne bi mogao sadržavati napisane knjige. Amen.



# Postanak

## 1

U početku je Bog stvorio nebo i zemlju. A zemlja bijaše nevidljiva i neuređena, i tama bijaše iznad ponora, i duh Božji *иошамше* se iznad vode. I reče Bog: Neka bude svjetlo! I bi svjetlo. I Bog vidje svjetlo da je dobro, i Bog razdvoji svjetlo od tame. I Bog nazva svjetlo danom, a tamu nazva noći. I bi večer, i bi jutro, dan prvi.

I reče Bog: Neka bude svod usred vode i neka razdvaja vodu od vode. I bi tako. I napravio je Bog svod i razdvojio je Bog vodu koja bijaše ispod svoda od vode koja bijaše iznad svoda. I nazvao je Bog svod nebom, i vidio je Bog da je dobro, i bila je večer i bilo je jutro, dan drugi.

I reče Bog: Neka se skupi voda ispod neba na jedno mjesto, i neka se pojavi suho. I bi tako. I skupila se voda ispod neba na svoja mjesta, i pojavi se suho. I Bog nazvao je suho zemljom, a skupove voda nazvao je morima, i Bog vidje da je dobro. I reče Bog: Neka zemlja izbije biljku trave koja sije sjeme prema vrsti i prema sličnosti, i plodno drvo koje čini plod, čije sjeme je u njemu prema vrsti na zemlji. I postalo je tako. I zemlja je iznijela biljku trave koja sije sjeme prema svojoj vrsti i sličnosti, i plodonosno drvo koje rađa plod sa sjemenom u sebi prema svojoj vrsti na zemlji, i Bog je vidio da je dobro. I bi večer i bi jutro, dan treći.

I reče Bog: Neka postanu svjetla na svodu nebeskom da svijetle nad zemljom, da razdvajaju dan od noći, i neka budu za znakove i za vremena, i za dane i za godine. I neka budu svjetla u svodu neba, tako da svijetle na zemlju, i postalo je tako. I učinio je

Bog dva velika svjetla: veliko svjetlo za vladavinu dana i manje svjetlo za vladavinu noći, te zvijezde. I postavio ih je Bog u svod neba, tako da daju svjetlo na zemlju, i vladati danom i noći, i razdvajati svjetlo od tame, i Bog vidje da je dobro. I bi večer i bi jutro, dan četvrti.

I reče Bog: Neka vode iznesu gmizavce živih duša i ptice koje lete po zemlji prema svodu neba. I bi tako. I stvorio je Bog velika morska stvorenja i svaku dušu životinja gmizavaca koje su izvele vode prema njihovim vrstama, i svaku krilatu pticu prema vrsti, i vidio je Bog da je dobro. I Bog ih je blagoslovio govoreći: Rastite i množite se, i ispunite vode u morima, a ptice neka se množe na zemlji. I navečer postade i jutro postade, dan peti.

I reče Bog: Neka zemlja iznese živu dušu prema vrsti: četveronošce, gmizavce i zvijeri zemaljske prema vrsti. I postade tako. I napravi Bog divlje životinje zemlje prema vrsti, i stoku prema njihovoj vrsti, i sve gmizavce zemlje prema vrsti, i vidje Bog da je dobro.

I reče Bog: Načinimo čovjeka prema našoj slici i prema našoj sličnosti, i neka vladaju ribama mora i pticama neba i stoci i svoj zemlji i svim gmizavcima koji gmižu po zemlji. I stvorio je Bog čovjeka prema slici Božjoj; stvorio ga je muško i žensko, stvorio ih je. I Bog ih blagoslovi govoreći: Rastite i množite se, napunite zemlju i podložite je, vladajte ribama mora, pticama neba, svoj stoci, svoj zemlji i svim gmizavcima koji gmižu po zemlji. I Bog reče: Evo, dao sam vama svu travu koja rađa sjeme, koja sije sjeme, koja je po svoj zemlji, i svako drvo koje nosi u sebi plod sjemeni rodnog - vama će biti za hranu. I svim zvijerima zemlje, i svim pticama neba, i svakom gmizavcu koji gmiže po zemlji, koji ima u sebi dušu života, i svu zelenu travu za hranu - i postalo je

tako. I Bog je vidio sve što je napravio, i evo, bilo je vrlo dobro, i bila je večer, i bilo je jutro, dan šesti.

## 2

I nebo i zemlja bili su dovršeni, i sav njihov svijet.

I Bog je završio šestoga dana svoja djela koja je učinio, i počinnuo je sedmoga dana od svih svojih djela koja je učinio. I blagoslovio je Bog sedmi dan i posvetio ga, jer je u njemu počinnuo od svih svojih djela koja je Bog započeo činiti.

Ovo je knjiga postanka neba i zemlje, kada je postalo, onoga dana kada je Gospodin Bog napravio nebo i zemlju, I sve zeleno polja prije nego što je postalo na zemlji, i svu travu polja prije nego što je nikla, jer Bog nije pustio kišu na zemlju, i čovjeka nije bilo da je obrađuje. Izvor je izlazio iz zemlje i natapao cijelo lice zemlje. I oblikovao je Bog čovjeka od praha zemlje i udahnuo mu u lice dah života, i postao je čovjek živa duša.

I Bog zasadi raj u Edemu na istoku i ondje postavi čovjeka kojega je oblikovao. I uzrastio je Bog još iz zemlje svako drvo lijepo na pogled i dobro za hranu, i drvo života usred raja, i drvo spoznaje dobra i zla. Rijeka pak izlazi iz Edena da natapa raj, a odatle se dijeli na četiri rukavca. Ime jednog je Pishon, ovaj koji okružuje svu zemlju Havilah, tamo gdje je zlato. Zlato te zemlje je dobro, i tamo se nalazi karfunkul i zeleni kamen. I ime druge rijeke Gihon, ova koja okružuje svu zemlju Etiopije. I treća rijeka, Tigris, ona koja teče nasuprot Asiraca, a četvrta rijeka je Eufrat. I uzeo je Gospodin Bog čovjeka kojeg je oblikovao i postavio ga u raj užitka da ga obrađuje i čuva. I naredi Gospodin Bog Adamu govoreći: Od svakog drveta u raj u slobodno možeš jesti. Ali od

stabla spoznaje dobra i zla nećete jesti, jer kojeg dana budete jeli od njega, smrću ćete umrijeti.

I reče Gospodin Bog: Nije dobro da čovjek bude sam, načinimo mu pomoćnika prema njemu. I oblikovao je Bog još iz zemlje sve zvijeri polja i sve ptice neba, i doveo ih je k Adamu da vidi što će ih nazvati, i sve što je Adam nazvao živom dušom, to mu je bilo ime. I Adam nazva imenima svu stoku, sve ptice nebeske i sve zvijeri poljske, ali za Adama se nije našao pomoćnik njemu sličan. I Bog je bacio Adama u trans i uspavao ga, te uzeo jedno od njegovih rebara i ispunio mesom umjesto njega. I Bog je sagradio rebro koje je uzeo od Adama u ženu i doveo ju Adamu. I reče Adam: Ovo je sada kost od mojih kostiju i meso od mojega mesa. Ova će se zvati žena, jer je iz muškarca uzeta. Zbog ovoga ostavit će čovjek oca svoga i majku i pridružiti će se svojoj ženi, i bit će njih dvoje jedno tijelo. I bijahu oboje goli, Adam i žena njegova, i nisu se stidjeli.

### 3

A zmija je bila najmudrija od svih zvijeri na zemlji koje je napravio Gospodin Bog, i rekla je zmija ženi: Što, zar je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u raju? I reče žena zmiji: Od ploda drveta raja jest ćemo. Ali od ploda stabla koje je usred raja, rekao je Bog, nećete jesti od njega niti ćete ga dirati, da ne umrete. I zmija reče ženi: Nećete umrijeti. Jer Bog je znao da kojega dana budete jeli od njega, otvorit će vam se oči i bit ćete kao bogovi, znajući dobro i zlo. I žena je vidjela da je drvo dobro za hranu, i da je ugodno očima za gledanje, i da je lijepo za razumijevanje, i uzevši od njegova ploda, jela je, i dala je i svome mužu s njom, i jeli su. I otvorile su se oči njih dvojice, i spoznali su da su goli, i sašili su lišće smokve, i napravili su sebi pregače. I čuli su glas

Gospodina Boga kako hoda u raju navečer, i sakrili su se Adam i njegova žena od lica Gospodina Boga usred drveća raja. I pozva Gospodin Bog Adama i reče mu: Adame, gdje si? I čuo sam tvoj glas kako hodaš u raju, i bojao sam se jer sam gol, i sakrio sam se. I reče mu Bog: Tko ti je javio da si go, ako ne zato što si jeo od drveta s kojeg sam ti zapovjedio da samo s njega ne jedeš? I reče Adam: Žena koju si dao sa mnom, ona mi je dala od stabla, i jeo sam. I reče Gospodin Bog ženi: Što si to učinila? I reče žena: Zmija me prevarila i ja jedoh.

I reče Gospodin Bog zmiji: Jer si učinio ovo, proklet si od sve stoke i od svih zvijeri na zemlji. Na prsima svojim i trbuhom ići ćeš i zemlju ćeš jesti sve dane života svoga. I neprijateljstvo stavit ću između tebe i žene, i između tvoga sjemena i njezina sjemena; on će ti čuvati glavu, a ti ćeš čuvati njegovu petu. I ženi je rekao: Umnožavajući ću umnožiti tvoje boli i tvoj jauk, u bolima ćeš rađati djecu, i prema tvome mužu bit će tvoje okretanje, i on će tobom vladati. Tome ali Adamu rekao: Zato što si čuo glas žene svoje i jeo od drveta kojeg sam ti zapovjedio da samo od njega ne jedeš, od njega si jeo, prokleta je zemlja u djelima tvojim; u tugama ćeš je jesti sve dane života svoga. Trnje i čičak će ti nicati, i jest ćeš travu polja. U znoju lica svoga jesti ćeš kruh svoj, dok se ne vratiš u zemlju iz koje si uzet, jer zemlja jesi i u zemlju ćeš se vratiti. I Adam je nazvao ime svoje žene Život, jer je ona majka svih živih. I načinio je Gospodin Bog Adamu i njegovoj ženi kožne haljine i obukao ih.

I reče Bog: Gle, Adam je postao kao jedan od nas, da zna dobro i zlo, i sada da nikada ne ispruži svoju ruku i ne uzme od stabla života i ne jede, i ne živi u vječnost. I Gospodin Bog ga je poslao iz raja blaženstva da obrađuje zemlju iz koje je uzet. I protjerao je Adama i nastanio ga nasuprot raju raskoši, i postavio

je kerubine i plameni mač koji se okreće da čuvaju put drveta života.

## 4

Adam je poznao Evu, svoju ženu, i ona je zaniijela te rodila Kaina, i rekla: Stekla sam čovjeka kroz Boga. I dodala je roditi njegova brata Abela, i Abel je postao pastir ovaca, a Kajin je bio onaj koji je obrađivao zemlju. I dogodilo se nakon nekoliko dana da je Kajin donio od plodova zemlje žrtvu Gospodinu. I Abel je donio i on sam od prvorođenih svojih ovaca i od njihovih masnih dijelova, i Bog je pogledao na Abela i na njegove darove. A na Kaina i na žrtve njegove nije obratio pozornost, i Kain se veoma ožalostio, i lice mu pade. I rekao je Gospodin Bog Kainu: Zašto si postao tako tužan i zašto ti je lice palo? Ako ne prineseš ispravno, ali ispravno ne podijeliš, zar nisi sagriješio? Budi tih, k tebi je njegovo okretanje i ti ćeš vladati nad njim.

I reče Kajin Abelu, bratu svojemu: Prijeđimo u ravnicu. I dogodi se dok su bili u ravnici, ustade Kajin na Abela, brata svojega, i ubi ga. I rekao je Gospodin Bog Kainu: Gdje je Abel, brat tvoj? I rekao je: Ne znam, nisam li ja čuvar brata svojega? I reče Gospodin: Što si učinio? Glas krvi brata tvoga više prema meni iz zemlje. I sada si proklet od zemlje koja je otvorila svoja usta da primi krv tvoga brata iz tvoje ruke. Kada obradiš zemlju, ona ti neće više davati svoju snagu; stenjući i dršćući bit ćeš na zemlji. I reče Kajin Gospodinu Bogu: Veća je moja krivnja nego da mi bude oprošteno. Ako me danas izbacuješ s lica zemlje, skriti ću se i od tvoga lica, i biti ću stenjući i dršćući na zemlji, i svaki koji me pronađe ubiti će me. I reče mu Gospodin Bog: Ne tako, tko god ubije Kaina, sedam puta bit će osvećeno. I postavio je Gospodin

Bog znak Kainu, da ga ne ubije tko god ga nađe. Izašao je Kajin od lica Božjeg i nastanio se u zemlji Naid nasuprot Edenu.

I Kajin je poznao svoju ženu, i ona je začela te rodila Enoka. I gradio je grad, i nazvao je grad po imenu svoga sina, Enok. Enohu se rodio Gaidad, i Gaidad je rodio Maleleela, i Maleleel je rodio Metušalaha, i Metušalah je rodio Lameha.

I Lameh uze sebi dvije žene: ime jednoj bijaše Ada, a ime drugoj Sella. I rodila je Ada Jobela; ovaj je bio otac onih koji stanuju u šatorima, stočara. A ime bratu njegovu bilo je Jubal; ovaj je bio onaj koji je izumio psaltir i kitaru. Sella je i ona rodila Tubala, koji je bio kovač bronce i željeza. A sestra Tubalova bila je Noema. Rekao je pak Lameh svojim ženama, Ada i Sella: Čujte moj glas, žene Lamehove, slušajte moje riječi, jer čovjeka ubio sam zbog rane sebi, i mladića zbog modrice sebi. Zato što je Kain osvećen sedam puta, ali Lamech sedamdeset puta sedam.

Adam je poznao Evu, ženu svoju, i ona je začela te rodila sina, i nazvao je njegovo ime Set, govoreći: Bog mi je podigao drugo sjeme umjesto Abela, kojeg je ubio Kain. I Setu se rodio sin, i nazvao je njegovo ime Enos. Ovaj se nadao prizivati ime Gospodina Boga.

## 5

Ovo je knjiga postanka ljudi. Onoga dana kada je Bog stvorio Adama, prema slici Božjoj stvorio ga je. Muško i žensko stvorio ih je, i blagoslovio ih je, i nazvao ih imenom Adam, na dan kada ih je stvorio. Živio je Adam dvjesto trideset godina, i rodio je sina prema svojoj ideji i prema svojoj slici, i nazvao ga je Set. Postali su dani Adamovi, koje je živio nakon što je rodio Šeta, sedam stotina

godina, i rodio je sinove i kćeri. I postadoše svi dani Adamovi koje je živio devetsto i trideset godina, i umro je. Živio je Set dvjesto pet godina i rodio je Enosa. I živio je Set nakon što je rodio Enosa sedam stotina sedam godina i rodio je sinove i kćeri. I svih dana Šetovih bijaše devetsto dvanaest godina, i umrije. I Enos je živio stotinu devedeset godina i rodio Kainana. I živio je Enos nakon što je rodio Kajnana sedam stotina petnaest godina, i rodio je sinove i kćeri. I svih dana Enosovih bijaše pet godina i devetsto godina, i umro je. I Kajnan je živio sto sedamdeset godina i rodio je Maleleela. I živio je Kajnan nakon što je rodio Mahalalela sedam stotina i četrdeset godina, i rodio je sinove i kćeri. I svih dana Kajnanovih bijaše deset godina i devetsto, i umro je.

I Maleleel je živio sto šezdeset i pet godina i rodio je Jareda. I živio je Maleleel nakon što je rodio Jareda sedam stotina i trideset godina, i rodio je sinove i kćeri. I postadoše svi dani Maleleelov osam stotina devedeset i pet godina, i umrije. I živio je Jared sto šezdeset i dvije godine i rodio Enoha. I živio je Jared nakon što je rodio Enoha osam stotina godina i rodio je sinove i kćeri. I postali su svi dani Jaredovi devet stotina šezdeset i dvije godine, i umro je. I Enoh je živio sto šezdeset i pet godina i rodio je Metušalaha. Enoh je ugodio Bogu nakon što je rodio Metušalaha, dvjesto godina, i rodio je sinove i kćeri. I svih dana Enoha bijaše tristo šezdeset i pet godina. I ugodio je Henok Bogu i nije bio pronađen, jer ga je Bog premjestio. I Metuzalem je živio sto šezdeset i sedam godina i rodio je Lameka. I živio je Metuzalem nakon što je rodio Lameka dvjesto i dvije godine, i rodio je sinove i kćeri. I svih dana Metuzalemovih koje je proživio bilo je devetsto šezdeset i devet godina, i umro je. I Lameh je živio sto osamdeset i osam godina i rodio sina. I nazvao je njegovo ime Noa, govoreći: Ovaj će nam dati odmor od naših djela i od boli naših ruku, i od zemlje koju je prokleo Gospodin Bog. I Lameh je živio, nakon što je rodio Nou,



petsto šezdeset i pet godina i rodio je sinove i kćeri. Svih dana Lameha bilo je sedam stotina pedeset i tri godine, i umro je. I bio je Noa star pet stotina godina i rodio je tri sina: Šema, Hama i Jafeta.

## 6

I dogodilo se kada su ljudi počeli postajati brojni na zemlji, i kćeri su im se rodile. Vidjevši pak sinovi Božji kćeri ljudske da su lijepe, uzeli su sebi žene od svih koje su izabrali. I reče Gospodin Bog: Neće ostati duh moj u ovim ljudima zauvijek, jer su oni tijelo; biti će pak njihovih dana stotinu dvadeset godina. Divovi su bili na zemlji u one dane, i nakon toga, kada su sinovi Božji ulazili k kćerima ljudskim i rađali im djecu, oni su bili divovi od davnina, ljudi od glasa.

Vidjevši pak Gospodin Bog da su se umnožili poroci ljudi na zemlji i da svatko misli u srcu svome marljivo na zlo sve dane, I razmislio je Bog da je učinio čovjeka na zemlji i razmislio je. I rekao je Bog: Izbrisat ću čovjeka kojeg sam stvorio s lica zemlje, od čovjeka do stoke, i od gmizavaca do ptica nebeskih, jer žalim što sam ih stvorio.

Noa je pronašao milost pred Gospodom Bogom. Ovo su pak rodovi Noe. Noe je bio čovjek pravedan, savršen u svom rodu, Bogu je ugodio Noe. Noa je rodio tri sina: Šema, Hama i Jafeta. Zemlja je bila uništena pred Bogom i bila je ispunjena nepravdom. I Gospodin Bog vidje zemlju, i bila je uništena, jer je svako tijelo uništilo svoj put na zemlji. I reče Gospodin Bog Noi: Vrijeme svakog čovjeka došlo je pred mene, jer se zemlja napunila nepravdom od njih, i evo ja ću uništiti ih i zemlju.

Napravi dakle sebi kovčeg od četvrtastog drva, napravić ćeš gnijezda u kovčegu i prekriti ćeš ga iznutra i izvana smolom. I tako ćeš načiniti kovčeg: tri stotine lakata dužina kovčega, pedeset lakata širina i trideset lakata visina njegova. Skupljajući zajedno učinit ćeš arku i u lakat ćeš je završiti odozgo, a vrata arke učinit ćeš sa strane; donje, dvokatne i trokatne učinit ćeš je. Ja pak, evo, dovodim poplavu, vodu na zemlju, da uništim svako tijelo u kojem je duh života pod nebom, i sve što bude na zemlji umrijet će.

I uspostaviti ću savez svoj s tobom, a ući ćeš u kovčeg ti i sinovi tvoji i žena tvoja i žene sinova tvojih s tobom. I od sve stoke, i od svih gmizavaca, i od svih zvijeri, i od svega mesa, po dvoje od svega uvest ćeš u kovčeg da ih hraniš sa sobom; bit će muško i žensko. Od svih ptica prema vrsti, i od sve stoke prema vrsti, i od svih gmizavaca koji gmižu po zemlji prema njihovoj vrsti, dva po dva od svih će ući k tebi da budu hranjeni s tobom, mužjak i ženka. Ti ćeš uzeti sebi od sve hrane koju ćete jesti, i sakupiti ćeš je k sebi, i bit će tebi i njima za jelo. I Noa je učinio sve što mu je zapovjedio Gospodin Bog, tako je učinio.

## 7

I reče Gospodin Bog Noi: Uđi ti i sav tvoj dom u kovčeg, jer sam te vidio pravednim pred sobom u ovom naraštaju. Od čiste stoke unesi k sebi po sedam mužjaka i ženki, a od nečiste stoke po dva mužjaka i ženki. I od ptica nebeskih čistih sedam sedam mužjaka i ženki, i od svih ptica nečistih dva dva mužjaka i ženki, da se održi sjeme na svojoj zemlji. Još sedam dana ja ću dovesti kišu na zemlju, četrdeset dana i četrdeset noći, i izbrisati ću svako živo biće koje sam napravio s lica cijele zemlje. I Noa učinio je sve što mu je zapovjedio Gospodin Bog. Noa je bio šest stotina godina star i potop vode se dogodio na zemlji. Ušao je pak Noa i njegovi

sinovi, i njegova žena, i žene njegovih sinova s njim u kovčeg zbog voda potopa. I od ptica čistih, i od ptica nečistih, i od stoke čiste, i od stoke nečiste, i od svega što puže po zemlji, Dva po dva ušli su k Noi u kovčeg, mužjak i ženka, kao što je Bog zapovjedio Noi. I dogodilo se nakon sedam dana da je voda potopa došla na zemlju. U šeststotoj godini života Noinog, drugog mjeseca, sedmog i dvadesetog dana mjeseca, toga dana prsnuli su svi izvori ponora i ustave nebeske otvorile su se. I kiša je padala na zemlju četrdeset dana i četrdeset noći. U taj dan ušli su Noa, Šem, Ham, Jafet, sinovi Noine, i žena Noe, i tri žene njegovih sinova s njim, u kovčeg. I sve divlje zvijeri prema vrsti, i sva stoka prema vrsti, i svaki gmizavac koji se kreće po zemlji prema vrsti, i svaka krilata ptica prema svojoj vrsti, Ušli su k Noi u korablju, dva po dva, muško i žensko, od svakoga tijela u kojem je duh života. I ono što je ulazilo, muško i žensko od svega tijela, ušlo je kao što je zapovjedio Bog Noi, i Gospodin Bog zatvorio je korablju izvana.

I dogodila se poplava četrdeset dana i četrdeset noći na zemlji, i umnožila se voda, i podigla kovčeg, i podigao se od zemlje. I prevladavala je voda i množila se veoma na zemlji, i korablja se nosila iznad vode. Voda je prevladavala veoma jako na zemlji i pokrila sve visoke planine koje su bile pod nebom. Petnaest lakata iznad uzdignula se voda i pokrila sve visoke planine. I umrlo je sve tijelo koje se kreće na zemlji: ptice, stoka, zvijeri i sve gmizavce koje se kreću na zemlji, i svaki čovjek. I sve što je imalo dah života, i sve što je bilo na suhom, umrlo je. I izbrisao je sva živa bića koja su bila na licu zemlje, od čovjeka do stoke, i gmizavce, i ptice nebeske, i bili su izbrisani sa zemlje, i ostao je sam Noa i oni koji su bili s njim u kovčegu. I voda se uzdizala nad zemljom stotinu pedeset dana.

I sjetio se Bog Noe i svih zvijeri i sve stoke i svih ptica i svih gmizavaca što su gmizali, koliko ih je bilo s njim u kovčegu, i doveo je Bog duh na zemlju i prestala je voda. I bili su pokriveni izvori bezdana i ustave neba, i kiša s neba je bila zadržana. I voda je opadala odlazeći sa zemlje, i voda se smanjivala nakon stotinu pedeset dana. I kovčeg je sjeo u sedmom mjesecu, dvadeset sedmog dana mjeseca, na planine Ararat. Voda se smanjivala do desetog mjeseca. I u desetom mjesecu, prvog dana mjeseca, pojavili su se vrhovi planina. I dogodilo se nakon četrdeset dana da je Noa otvorio prozor kovčega koji je napravio. I poslao je gavrana, i on je izašao i nije se vratio dok se voda nije osušila sa zemlje. I poslao je golubicu poslije sebe da vidi je li opadnula voda sa zemlje. I ne našavši golubica počinak za svoje noge, vratila se k njemu u kovčeg, jer je voda bila na svemu licu zemlje, i ispruživši ruku uzeo ju je i uveo ju k sebi u kovčeg. I pričekavši još sedam drugih dana, opet je poslao golubicu iz arke. I golubica se vratila k njemu navečer, i imala je komadić maslinova lista u svojim ustima, i Noa je znao da je voda prestala sa zemlje. I pričekavši još sedam drugih dana, opet je poslao golubicu, i ona se nije vratila k njemu više. I dogodilo se u šest stotoj i prvoj godini života Noinog, prvoga mjeseca, prvoga dana u mjesecu, prestala je voda sa zemlje. I otkrio je Noa krov korablje koju je napravio, i vidio je da je prestala voda s lica zemlje. U drugom mjesecu osušila se zemlja, dvadeset sedmog dana u mjesecu.

I rekao je Gospodin Bog Noi govoreći: Izađi iz kovčega ti i žena tvoja i sinovi tvoji i žene sinova tvojih s tobom. I sve divlje životinje koje su s tobom, i sva bića od ptica do stoke, i svaki gmizavac koji se kreće po zemlji, izvedi sa sobom. I rastite i množite se po zemlji. I izašao je Noa, i žena njegova, i sinovi njegovi, i žene sinova njegovih s njim, I sve divlje životinje, i sva

stoka, i svaka ptica, i svaki gmizavac koji se kreće po zemlji prema svojoj vrsti, izašli su iz kovčega.

I Noa je sagradio žrtvenik Gospodinu i uzeo od sve čiste stoke i od svih čistih ptica te ih prinio kao paljenicu na žrtveniku. I Gospodin Bog pomirisa miris ugodnog mirisa. I Gospodin Bog reče, razmislivši: Neću više proklinjati zemlju zbog djela ljudi, jer um čovjeka marljivo leži na zlu od njegove mladosti. Neću dakle više udariti svako živo tijelo, kao što učinih. Sve dane zemlje, sjeme i žetva, hladnoća i vrućina, ljeto i proljeće, dan i noć, neće prestati.

## 9

I Bog blagoslovi Nou i sinove njegove, i reče im: Množite se i umnožavajte se, i napunite zemlju, i zavladajte njom. I drhtanje i strah vaš bit će na svim zvijerima zemlje, na svim pticama neba i na svemu što se kreće po zemlji i na svim ribama mora - pod vaše ruke dao sam ih. I svaka stvar koja puže, a živa je, bit će vam za hranu; kao što sam vam dao povrće od trave, dao sam vam sve. Osim mesa u krvi duše nećete jesti. Jer vašu krv vaših duša iz ruke svih zvijeri tražit ću, i iz ruke čovjeka brata tražit ću dušu čovjeka. Tko prolije krv čovjeka, njegova krv bit će prolivena, jer sam čovjeka stvorio na sliku Božju. Vi se povećavajte i množite, napunite zemlju i zavladajte njom.

I Bog reče Noi i sinovima njegovim koji su bili s njim govoreći I evo, ja uspostavljam svoj savez s vama i s vašim potomstvom nakon vas, i sa svakom živom dušom s vama, od ptica, i od stoke, i sa svim zvijerima zemlje, koliko ih je s vama od svih onih koji su izašli iz kovčega. I uspostaviti ću svoj savez s vama i neće više umrijeti svako tijelo od vode potopa, i neće više biti potopa vode

da uništi svu zemlju. I reče Gospodin Bog Noi: Ovo je znak zavjeta koji ja postavljam između mene i vas, i između svake žive duše koja je s vama, za vječne naraštaje. Svoj luk stavljam u oblak, i bit će znak saveza između mene i zemlje. I bit će kada budem skupljao oblake nad zemljom, da će se luk vidjeti u oblaku. I sjetit ću se svog zavjeta koji je između mene i vas, i između svake žive duše u svakom tijelu, i neće više biti voda za potop da uništi svako tijelo. I moj će luk biti u oblaku, i vidjet ću ga da se sjetim vječnog saveza između mene i zemlje i između svake žive duše u svakom tijelu koje je na zemlji. I reče Bog Noi: Ovo je znak saveza koji sam uspostavio između mene i svega tijela koje jest na zemlji.

Bili su sinovi Noe koji su izašli iz kovčega Šem, Ham i Jafet. A Ham je bio otac Kanaana. Ovo su tri sina Noe, od njih su bili raspršeni po svoj zemlji. I Noa, čovjek zemljoradnik, počeo je obrađivati zemlju i zasadio je vinograd. I popio je od vina, opio se i bio je razgolićen u svojoj kući. I Ham, otac Kanaana, vidio je golotinju svoga oca, te je izašao i javio svojoj dvojici braće vani. I uzevši Šem i Jafet odjeću, stavili su je na svoja dva leđa i išli su unatrag te pokrili golotinju svoga oca, a lica im bijahu okrenuta unatrag, i golotinju svoga oca nisu vidjeli. Otrijeznio se Noa od vina i saznao što mu je učinio njegov mlađi sin. I reče: Proklet Kanaan! Sluga će biti svojoj braći. I reče: Blagoslovljen Gospodin, Bog Šema, i bit će Kanaan sluga njegov. Neka Bog proširi Jafetu i neka nastani u kućama Šema, i neka Kanaan bude njegov sluga.

Živio je Noa nakon potopa tristo pedeset godina. Svih dana Noinih bilo je devet stotina pedeset godina i umro je.

Ovi su rodovi sinova Noinih: Šema, Hama i Jafeta, i rodili su im se sinovi nakon potopa.

Sinovi Jafeta: Gomer, Magog, Madai, Jovan, Elisa, Tubal, Mešek i Tiras. I sinovi Gomera: Ashkenaz, Riphath i Togarmah. I sinovi Jovana: Elisha i Tarshish, Kittim i Rodanim. Iz ovih su bili odvojeni otoci naroda u njihovoj zemlji, svaki prema jeziku u njihovim plemenima i u njihovim narodima.

Sinovi Hamovi: Kuš, Misraim, Put i Kanaan. Sinovi Prašine: Saba, Havila, Sabata, Regma i Sabataka; a sinovi Regme: Saba i Dadan. Prašina je rodila Nebroda; ovaj je počeo biti div na zemlji. Ovaj je bio div lovac pred Gospodom Bogom, zbog toga će reći: kao Nebrod, div lovac pred Gospodom. I početak njegovog kraljevstva bio je Babilon, i Orech, i Archad, i Chalanne, u zemlji Senaar. Iz te zemlje izašao je Asur i sagradio Ninivu, i grad Rooboth, i Kalah, i Dasah između Ninive i između Kalaha; ovo je veliki grad. I Mesraim rodi Ludime, Neftalime, Enemetiime i Labiime, i Patrosoniime i Hasmonienie, odakle su izašli Filistiejci, i Gafthorieim. Canaan je rodio Sidona, svog prvorodenca, i Hetita, i Jebusejca, i Amorejca i Gergesejca, I Hivita, i Aroukajca i Asenajca, i Aradijanca, i Samarijanca, i Amatijca. I nakon ovoga rasprštila su se plemena Kanaanaca. I granice Kanaanaca bile su od Sidona do dolaska u Geraru i Gazu, do dolaska do Sodoma i Gomore, Adame i Seboima do Laše. Ovo su sinovi Hamovi, u svojim plemenima, prema svojim jezicima, u svojim zemljama i u svojim narodima.

I Šemu je rođen, i njemu, ocu svih sinova Eberovih, bratu Jafeta starijeg. Sinovi Shema: Elam, Ashur, Arphaxad, Lud, Aram i Kainan. I sinovi Arama: Uz, Ul, Gater i Mesek. I Arfaksad je rodio Kajnana, i Kajnan je rodio Salu, a Sala je rodio Ebera. I Eberu su

rođena dva sina, ime jednomu Faleg, jer je u njegove dane podijeljena zemlja, i ime bratu njegovu Jektan. Jektan je rodio Elmodada, Saleta, Sarmota i Jeraha, i Hadoram, i Abimael, i Diklah i Obal, i Abimael i Saba, i Oufir, i Euilah, i Jobab, svi ovi sinovi Jektana. I njihovo stanovanje bilo je od Masse do dolaska u Sapheru, planinu istoka. Ovo su sinovi Šemovi, u njihovim plemenima, prema njihovim jezicima, u njihovim zemljama i u njihovim narodima. Ova su plemena sinova Noinih prema njihovim pokoljenjima, prema njihovim narodima; od njih su se raspršili otoci naroda po zemlji nakon potopa.

## 11

I bila je sva zemlja jedne usne i jedan glas svima. I dogodilo se kada su se kretali od istoka, pronašli su ravnici u zemlji Senaar i naselili se tamo. I reče čovjek svome susjedu: Hajdemo, napravimo cigle i ispečemo ih vatrom. I postala im je cigla kao kamen, a asfalt im je bio umjesto gline. I rekoše: Hajdemo, sagradimo sebi grad i kulu čiji će vrh sezati do neba, i stečimo sebi ime, prije nego što budemo rasuti po licu sve zemlje. I Gospodin siđe da vidi grad i kulu koju su sagradili sinovi ljudi. I rekao je Gospodin: Gle, jedan narod i jedan jezik svih, i ovo su počeli činiti, i sada im neće biti nemoguće ništa što bi pokušali učiniti. Dođite i sišavši zbunimo njihov jezik tamo, tako da ne čuje svatko glas susjeda. I raspršio ih je Gospodin odatle po licu cijele zemlje, i prestali su graditi grad i kulu. Zbog toga je bilo nazvano njezino ime Zbrka, jer je tamo Gospodin zbunio usne cijele zemlje, i odande ih je Gospodin raspršio po licu cijele zemlje.

I ovo su rodovi Šema, i bio je Šem sin od stotinu godina kada je rodio Arfaksada, druge godine nakon potopa. I Šem je živio, nakon što je rodio Arfaksada, petsto godina, i rodio je sinove i



kćeri, i umro je. I Arphaxad je živio sto trideset pet godina i rodio Kainana. I živio je Arfaksad, nakon što je rodio Kajnana, četiri stotine godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I živio je Kajnan sto trideset godina, i rodio je Salu, i živio je Kajnan, nakon što je rodio Salu, tri stotine trideset godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I živio je Sala sto trideset godina i rodio Ebera. I živio je Sala nakon što je rodio Ebera tristo trideset godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I Eber je živio sto trideset i četiri godine i rodio je Falega. I Eber je živio, nakon što je rodio Pelega, dvjesto sedamdeset godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I živio je Faleg sto trideset godina i rodio je Ragaua. I Faleg je živio, nakon što je rodio Ragaua, dvjesto devet godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I Ragau je živio stotinu trideset i dvije godine i rodio je Seruha. I živio je Ragau, nakon što je rodio Seruha, dvjesto sedam godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I živio je Seruh sto trideset godina i rodio Nahora. I živio je Seruh, nakon što je rodio Nahora, dvjesto godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I živio je Nahor stotinu sedamdeset devet godina i rodio je Tharru. I živio je Nahor, nakon što je rodio Tharru, stotinu dvadeset pet godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I živio je Tharra sedamdeset godina i rodio je Abrama i Nahora i Harrana.

Ovo su pak rodovi Tare: Tara je rodio Abrama, Nahora i Arana, a Aran je rodio Lota. I umro je Aran pred Terahom, ocem svojim, u zemlji u kojoj se rodio, u zemlji Kaldejaca. I uzeli su Abram i Nahor sebi žene; ime ženi Abramovoj Sara, a ime ženi Nahorovoj Melka, kći Harana, koji je bio otac Melke i otac Jeske. I Sara je bila neplodna i nije rađala djecu. I Tharra uze svog sina Abrama i Lota, sina Arrana, sina svoga sina, i Saru, svoju snahu, ženu Abrama, svoga sina, i izvede ih iz zemlje Kaldejaca da idu u zemlju Kanaan, i došli su do Harana, i nastanio se ondje. I svih

dana Tharre u zemlji Haran bilo je dvjesto pet godina, i umro je Tharra u Haranu.

## 12

I reče Gospodin Abram: Izađi iz zemlje tvoje, i iz srodstva tvoga, i iz kuće oca tvoga, i dođi u zemlju koju ću ti pokazati. I učinit ću te velikim narodom, i blagoslovit ću te, i uveličat ću tvoje ime, i bit ćeš blagoslovljen. I blagoslovit ću one koji te blagoslivljaju, i one koji te proklinju proklet ću, i bit će blagoslovljena u tebi sva plemena zemlje. I otišao je Abram, baš kao što mu je govorio Gospodin, i otišao je s njim Lot. Abram je pak imao sedamdeset pet godina kada je izašao iz Harana. I uzeo je Abram Saru, ženu svoju, i Lota, sina brata svojega, i sva imanja njihova koliko su stekli, i svaku dušu koju su stekli iz Harana, i izišli su poći u zemlju Kanaan. I Abram je prošao kroz zemlju po njezinoj dužini do mjesta Sihema, do visokog hrasta, a Kanaanci su tada živjeli u zemlji. I Gospodin se ukaza Abram i reče mu: Tvome sjemenu dat ću ovu zemlju. I Abram sagradi ondje žrtvenik Gospodinu koji mu se ukaza. I odmaknuo se odatle u planinu istočno od Betela i postavio tamo svoj šator u Betelu prema moru, a Angai prema istoku, i sagradio tamo žrtvenik Gospodinu i prizvao ime Gospodnje. I Abram je otišao i, pošavši, utaborio se u pustinji.

I dogodila se glad na zemlji, pa je Abram sišao u Egipat da ondje boravi, jer je glad na zemlji ojačala. Dogodilo se kada se Abram približio da uđe u Egipat, rekao je Abram Saraj, svojoj ženi: Znam da si žena lijepa lica. Bit će stoga, kada te vide Egipćani, reći će da je ova njegova žena, i ubit će me, a tebe će poštediti. Rekao sam dakle da sam njegova sestra, kako bi mi dobro bilo zbog tebe, i moja duša će živjeti zbog tebe. Dogodilo se, kada je Abram ušao u

Egipat, da su Egipćani, vidjevši njegovu ženu, primijetili da je bila veoma lijepa. I vidjeli su je faraonovi vladari i pohvalili su je faraonu i uveli su je u faraonovu kuću. I prema Abramom dobro su postupali zbog nje, i dobio je ovce, telad, magarce, sluge, sluškinje, mazge i deve. I Bog je mučio faraona velikim i zloćudnim mukama, i njegovu kuću, zbog Sare, žene Abramove. Pozvavši Farao Abrama, rekao je: Što si mi ovo učinio, jer mi nisi javio da je tvoja žena? Zašto si rekao da je moja sestra? I uzeo sam je sebi za ženu, a sada, evo tvoja žena pred tobom, uzmi je i odi. I Faraon je zapovjedio muškarcima da otprate Abrama, i njegovu ženu, i sve što mu je pripadalo.

## 13

Otišao je Abram iz Egipta, on i žena njegova, i sve njegovo, i Lot s njim, u pustinju. Abram je bio vrlo bogat stokom, srebrom i zlatom. I otišao je odakle je došao u pustinju do Betela, do mjesta gdje je bio njegov šator ranije, između Betela i Angaja, na mjesto žrtvenika gdje je na početku napravio, i tamo je Abram prizvao ime Gospodnje. I Lot koji je putovao s Abramom imao je ovce, i volove, i šatore. I zemlja ih nije mogla primiti da stanuju zajedno, jer su njihova imanja bila mnoga, i zemlja ih nije mogla primiti da stanuju zajedno. I dogodila se svađa između pastira stoke Abramove i pastira stoke Lotove, a Kanaanci i Perizani tada su živjeli u zemlji. Rekao je Abram Lotu: Neka ne bude bitke između mene i tebe, i između mojih pastira i tvojih pastira, jer smo mi braća. Nije li evo sva zemlja pred tobom? Razdvoji se od mene: ako ti ideš nalijevo, ja ću nadesno; ako li ti ideš nadesno, ja ću nalijevo. I podigavši Lot svoje oči, vidio je svu okolnu krajinu Jordana, da je sva bila natapana, prije nego što je Bog uništio Sodom i Gomoru, kao raj Božji i kao zemlja egipatska, sve do Zoara. I Lot je odabrao za sebe svu okolnu regiju Jordana, i Lot je

otišao s istoka, i razdvojili su se jedan od drugoga. Abram je stanovao u zemlji Kanaan, a Lot je stanovao u gradu okolnih krajeva i razapeo svoj šator u Sodomi. Ali ljudi u Sodomi bili su vrlo zli i grešnici pred Bogom. Ali Bog reče Abram u nakon što se Lot odvojio od njega: Podigni oči svoje i pogledaj od mjesta gdje sada jesi prema sjeveru i jugu i istoku i moru, Jer svu zemlju koju vidiš dat ću je tebi i tvome potomstvu zauvijek. I učinit ću sjeme tvoje kao pijesak zemlje; ako tko može izbrojiti pijesak zemlje, i sjeme tvoje bit će izbrojeno. Ustavši, prodi kroz zemlju po dužini i po širini, jer ću je tebi dati i tvome sjemenu zauvijek. I premjestivši svoj šator, Abram je došao i nastanio se kod hrasta Mamre, koji bijaše u Hebronu, i sagradio je tamo žrtvenik Gospodinu.

## 14

Dogodilo se u kraljevstvu kralja Amrafala od Sennaara, i Arioha kralja Ellasara, Kodolaogomora kralja Elama, i Targala kralja naroda, Oni povedu rat s Ballom, kraljem Sodoma, i s Barsom, kraljem Gomore, i sa Sennarom, kraljem Adame, i sa Symoborom, kraljem Zeboiima, i s kraljem Balakom – to jest Zoar. Svi su se ovi složili oko slane doline, to jest Slanog mora. Dvanaest godina služili su Kodolaogomoru, a trinaeste godine su se odvojili. U četrnaestoj godini došao je Kodolagomor i kraljevi s njim, i posjekoše divove u Astarotu i Karnaimu, i jake narode zajedno s njima, i Omejce u gradu Sauu. I Horejce u planinama Seira, do terebinta Parana, koji je u pustinji. I vratili su se i došli na izvor suda, ova je Kadeš, i posekli su sve vladare Amaleka i Amorejce koji su stanovnici u Hazazon Tamaru Izašao je kralj Sodoma, i kralj Gomore, i kralj Adame, i kralj Seboima, i kralj Balaka, to jest Segor, i rasporedili su se protiv njih u rat u slanoj dolini. prema Kodorlogomoru kralju Elama, i Tapgalu kralju naroda, i

Amarfalu kralju Senaara, i Ariohu kralju Ellasara – četiri kralja prema petorici. Slana dolina imala je bunare asfalta. Kralj Sodome i kralj Gomore pobjegli su i pali tamo, a oni koji su preostali pobjegli su u brdovitu krajinu. Uzeli su svu konjicu Sodome i Gomore, i svu njihovu hranu, i otišli. Uzeli su i Lota, sina brata Abramova, i prtljag njegov, i otišli su, jer je stanovao u Sodomi.

Stigavši pak, netko od spašenih izvijestio je Abrama Hebrejca, a on je stanovao kod hrasta Mamre Amorejca, brata Eškolova i brata Aunana, koji su bili saveznici Abramovi. Čuvši pak Abram da je zarobljen Lot, brat njegov, prebrojao je svoje kućne ljude, tristo osamnaest, i progonio ih je do Dana. I napao je na njih noću on sam i njegove slugе, te ih je udario i progonio do Hobe, koja je lijevo od Damaska. I vratio svu konjicu Sodoma i Lota, nećaka svojega, vratio je i svu njegovu imovinu, i žene, i narod. Izašao je kralj Sodoma u susret njemu, nakon što se vratio od poraza Kodolaogomora i kraljeva koji su bili s njim, u dolinu Sabua; ovo je bila ravnica kraljeva.

I Melkisedek, kralj Salema, iznio je kruhove i vino, a bio je svećenik Boga Najvišega. I blagoslovio je Abrama i rekao: Blagoslovljen Abram Bogu Najvišem, koji je stvorio nebo i zemlju. I blagoslovljen Bog Svevišnji, koji je predao tvoje neprijatelje pod tvoju vlast, i Abram mu je dao desetinu od svega. Kralj Sodoma reče Abram: Daj mi ljude, a konje uzmi sebi. Rekao je Abram kralju Sodome: Protegnut ću ruku svoju prema Kypriону, Bogu Najvišem, koji je stvorio nebo i zemlju, Ako od konca do remena sandala uzet ću od svega tvoga, da ne kažeš da sam ja obogatio Abrama. Osim onoga što su pojeli mladići i dijela ljudi koji su išli sa mnom - Eshcol, Onan i Mamre - oni će uzeti svoj dio.

Nakon ovih riječi dogodilo se da je riječ Gospodina došla Abram u viđenju, govoreći: Ne boj se, Abrame, ja te štitim, nagrada tvoja bit će veoma velika. Govori Abram: Gospodaru Gospodine, što ćeš mi dati? Ja odlazim bez djece, a sin moje kuće, ovaj Damašćanin Eliezer. I reče Abram: Budući da mi nisi dao potomstvo, domaći rođeni moj naslijedit će me. I odmah se glas Gospodnji obratio njemu govoreći: Neće te naslijediti ovaj, nego onaj koji će izaći iz tebe, taj će te naslijediti. Izveo ga je van i rekao mu: Pogledaj doista u nebo i prebroj zvijezde, ako ih možeš prebrojati. I rekao je: Tako će biti tvoje potomstvo. I vjerovao je Abram Bogu, i bilo mu je uračunato u pravednost. Rekao mu je: Ja sam Bog koji sam te izveo iz zemlje Haldejaca, da ti dam ovu zemlju da je naslijediš. Rekao je pak: Gospodaru Gospodine, prema čemu ću znati da ću je naslijediti? Rekao mu je: Uzmi mi junicu od tri godine, kozu od tri godine, ovna od tri godine, grlicu i golubicu. Uzeo je za njega sve to i podijelio ih po sredini, i stavio ih nasuprot jedan drugome, a ptice nije podijelio. Sišle su pak ptice na tijela, na njihove polovice, i Abram je sjeo s njima. O zalasku sunca trans pade na Abrama i evo, velik taman strah pada na njega. I bilo je rečeno Abram u: Sigurno ćeš znati da će tvoje potomstvo biti pridošlice u zemlji koja nije njihova, i porobit će ih, i zlostavit će ih, i ponizit će ih, četiri stotine godina. Ali narod kojem budu služili, ja ću suditi, a nakon toga, izići će odavde s mnogo prtljage. Ti ćeš pak otići k ocima svojim u miru, odgojen u dobroj starosti. U četvrtoj generaciji vratit će se ovdje, jer još nisu ispunjeni grijesi Amorejaca do sada. Budući da je sunce zašlo prema zapadu, pojavio se plamen, i gle, peć koja se dimila i vatrene baklje koje su prošle kroz sredinu tih podijeljenih komada. U onaj dan sklopio je Gospodin savez s Abramom, govoreći: Tvome potomstvu dat ću ovu zemlju, od rijeke Egipta do velike rijeke Eufrata. Kenite, Kenizzite i Kadmonite, i Hetite, i Perizite, i

Refaime, i Amorejce, i Kanaance, i Hivijce, i Girgašeje, i Jebuseje.

## 16

Sarai, žena Abramova, nije mu rađala, a imala je sluškinju Egipćanku po imenu Hagar. Rekla je pak Sara Abram: Evo, Gospodin me zatvorio od rađanja. Uđi dakle k mojoj sluškinji, da mogu dobiti djecu od nje. I poslušao je Abram glas Sare. I uzevši Sara, žena Abramova, Hagaru Egipćanku, svoju sluškinju, nakon deset godina Abramova stanovanja u zemlji Kanaanu, dala ju je svome mužu Abram za ženu. I ušao je k Hagari, i ona je začela, i vidjela je da nosi u utrobi, i gospodarica je bila obeščašćena pred njom. Rekla je Sara Abram: Nepravda mi se čini od tebe. Ja sam dala svoju sluškinju u tvoje krilo, a ona, vidjevši da je u drugom stanju, obeščastila me. Neka Bog sudi između mene i tebe. Rekao je Abram Sari: Evo, tvoja sluškinja je u tvojim rukama, postupaj s njom kako ti je ugodno. I Sara ju je zlostavljala, pa je pobjegla od nje.

Pronašao ju je anđel Gospodnji na izvoru vode u pustinji, na izvoru na putu za Šur. I reče joj anđeo Gospodnji: Hagar, sluškinja Sarina, odakle dolaziš i kamo ideš? I reče: Od lica Sare, gospodarice moje, ja bježim. Rekao joj je anđeo Gospodnji: Vрати se svojoj gospodarici i ponizi se pod njezine ruke. I reče joj anđeo Gospodnji: Umnožit ću tvoje potomstvo tako da se neće moći prebrojati zbog mnoštva. I anđeo Gospodnji reče joj: Evo, ti si u utrobi trudna i rodit ćeš sina, i nazvat ćeš ga Izmael, jer je Gospodin čuo tvoje poniženje. Ovaj će biti divlji čovjek, njegove ruke protiv svih, i ruke svih protiv njega, i nasuprotno svoj svojoj braći stanovati će. I nazvala je ime Gospodina koji je govorio prema njoj: Ti si Bog koji me vidi, jer je rekla: Doista sam pred

sobom vidjela onoga koji mi se ukazao. Zbog ovoga nazvao je bunar Bunar onoga kojeg sam vidio pred sobom, evo između Kadeša i između Barada. I Hagar rodi Abram u sina, i Abram nazva ime sina svoga, kojega mu rodi Hagar, Izmael. Abram je bio osamdeset i šest godina kada je Hagar rodila Abram u Išmaela.

## 17

Abram je imao devedeset i devet godina. I Gospodin se pojavio Abram u i rekao mu: Ja sam tvoj Bog, budi ugodan preda mnom i budi besprijekoran. I staviti ću svoj savez između mene i tebe, i umnožiti ću te veoma. I Abram pade ničice. I govorio mu je Bog rekavši: I ja, evo saveza mog u s tobom, i bit ćeš otac mnoštva naroda. I neće se više zvati tvoj ime Abram, nego će tvoj ime biti Abraham, jer sam te postavio ocem mnogih naroda. I umnožiti ću te veoma, veoma, i učiniti ću te narodima, i kraljevi će izaći iz tebe. I uspostaviti ću svoj savez između tebe i tvoga sjemena s tobom za njihove naraštaje, u vječni savez, da budem tvoj Bog i Bog tvoga sjemena s tobom. I dati ću tebi i tvome sjemenu nakon tebe zemlju u kojoj boraviš, svu zemlju Kanaan, u vječni posjed, i bit će im Bog. I reče Bog Abrahamu: Ti pak moj zavjet čuvati ćeš, ti i tvoje potomstvo nakon tebe kroz njihove naraštaje. I ovo je savez koji ćeš čuvati između mene i vas, i između tvoga potomstva s tobom kroz njihove naraštaje: bit će obrezan svaki vaš muškarac. I obrezati ćete meso vaše predkožice, i to će biti znak saveza između mene i vas. I dijete od osam dana obrezati će se kod vas, svaki muški kroz vaše generacije, i kućno rođeni i kupljeni sa srebrom od svakog stranog sina, koji nije iz tvoga sjemena, Obrezanjem će biti obrezan rođeni u kući tvojoj i kupljeni za srebro, i bit će savez moj na tijelu vašem kao savez vječni. I neobrezani muškarac koji neće biti obrezan na mesu kožice svoje osmoga dana, bit će uništena ona duša iz roda njezina, jer je moj zavjet razbio. I reče



Bog Abrahamu: Sara, žena tvoja, neće se zvati imenom Sara, nego će joj ime biti Sarra. Blagoslovit ću je i dat ću ti dijete iz nje, i blagoslovit ću ga, i bit će u narode, i kraljevi naroda bit će iz njega. I pao je Abraham na lice svoje i nasmijao se, i rekao je u umu svome govoreći: Hoće li stogodisnjem postati sin? I hoće li Sara, koja ima devedeset godina, roditi? Rekao je Abraham Bogu: Neka Izmael živi pred tobom. Rekao je Bog Abrahamu: Da, evo Sara, žena tvoja, rodit će ti sina i zvat ćeš ga imenom Izak, i uspostaviti ću savez moj s njim, savez vječni, da budem njemu Bog i njegovu potomstvu s njim. O Izmaelu, evo, čuo sam te, i evo, blagoslovio sam ga, i povećat ću ga i umnožit ću ga veoma; dvanaest naroda rodit će i učinit ću ga velikim narodom. Ali moj savez uspostaviti ću s Izakom, kojega će ti roditi Sara u ovo vrijeme, sljedeće godine. Završio je govoriti s njim, i Bog se uzdigao od Abrahama.

I uzeo je Abraham Išmaela, sina svoga, i sve svoje kućne rođene, i sve kupljene sa srebrom, i svaku mušku osobu od ljudi u kući Abrahamovoj, i obrezao je njihove prednje kožice u vrijeme onoga dana, kao što mu je govorio Bog. Abraham je pak imao devedeset i devet godina kada je obrezao meso svoga prepucija. Ishmael, sin njegov, bio je star trinaest godina kada je obrezan na mesu svoje prednje kožice. U to vrijeme onoga dana obrezao se Abraham i Ismael, sin njegov. I svi muškarci njegove kuće, i njegovi rođeni u kući, i kupljeni sa srebrom iz stranih naroda.

## 18

Pojavio se njemu Bog kod hrasta Mamre dok je on sjedio na vratima svoga šatora u podne. Podigavši oči, vidio je, i gle, tri muškarca stajala su iznad njega, i vidjevši ih, potrčao im je u susret od vrata svog šatora i poklonio se do zemlje. I reče: Gospodine, ako sam dakle našao milost pred tobom, nemoj proći

mimo sluge svojega. Neka bude uzeta voda, i neka operu vaša stopala, i ohladite se pod stablom. I uzet ću kruh, i jest ćete. I nakon ovoga ići ćete svojim putem, zbog čega ste skrenuli k vašem sluzi. I rekao je: Tako učini, kako si rekao. I požuri Abraham na šator prema Sari i rekao joj: Požuri i zamijesi tri mjere finog brašna i napravi pogače. I Abraham je otrčao k volovima i uzeo nježno i dobro tele, i dao ga sluzi, i požurio da ga pripravi. Uzeo je maslac i mlijeko i tele koje je napravio i stavio je pred njih, i jeli su, a on je stajao pokraj njih pod drvetom.

Rekao mu je: Gdje je Sara, tvoja žena? A on je odgovorio i rekao: Evo, u šatoru. Rekao je: Vraćajući se, doći ću k tebi prema ovom vremenu za godinu dana, i imat će sina Sara, tvoja žena. Sara je pak slušala kod vrata šatora, stojeći iza njega. Abraham i Sara bili su stariji, uznapredovali u danima, a Sari je prestalo ono što je žensko. Nasmijala se Sara u sebi govoreći: Nije mi se još dogodilo do sada, a gospodar moj je star. I rekao je Gospodin Abrahamu: Zašto se Sara smijala u sebi govoreći: Zar ću doista zaista roditi? Ja sam pak ostarjela. Ništa neće biti nemoguće kod Boga; u ovo vrijeme vratit ću se k tebi u određeno vrijeme, i Sara će imati sina. Zanimjela je Sara govoreći: Nisam se nasmijala, jer se bojala. I rekao joj je: Ne, nego si se nasmijala.

Ustavši odatle, muškarci su pogledali dolje prema Sodomi i Gomori. Abraham je pak putovao s njima, ispraćajući ih. A Gospodin reče: Neću sakriti od Abrahama, sluge moga, ono što činim. Abraham će postati velik i mnogobrojan narod, i bit će blagoslovljeni u njemu svi narodi zemlje. Znao sam jer da će zapovjediti svojim sinovima i svojoj kući nakon njega, i oni će čuvati putove Gospodina, činiti pravednost i sud, tako da Gospodin može donijeti na Abrahama sve što mu je govorio. Rekao je Gospodin: Vapaj Sodoma i Gomore umnožio se prema

meni, i grijesi njihovi vrlo su veliki. Sišavši dolje, vidjet ću je li prema njihovu viku koji dolazi do mene sve dovršeno, a ako nije, da znam. I odoše odatle ljudi i došli su u Sodom, a Abraham još bijaše stojeći pred Gospodom. I približivši se, Abraham reče: Nemoj uništiti pravednika zajedno s bezbožnikom, jer će pravednik biti kao bezbožnik. Ako bude pedeset pravednika u gradu, hoćeš li ih uništiti? Nećeš li poštediti cijelo mjesto radi pedeset pravednika, ako budu u njemu? Ni u kojem slučaju ti nećeš učiniti prema ovoj riječi, da ubiješ pravednika s bezbožnikom, i da pravednik bude kao bezbožnik, ni u kojem slučaju! Onaj koji sudi cijeloj zemlji, zar nećeš učiniti sud? Rekao je pak Gospodin: Ako bude u Sodomi pedeset pravednika u gradu, poštedit ću cijeli grad i cijelo mjesto zbog njih. I odgovarajući, Abraham reče: Sada sam počeo govoriti Gospodinu mom, a ja sam zemlja i pepeo. Ako li pedeset pravednika padne na četrdeset i pet, hoćeš li uništiti sav grad zbog tih pet? I reče: Neću ga uništiti ako ondje nađem četrdeset i pet. I dodao je još govoriti s njim, i rekao: Ako li se nađe tamo četrdeset, i rekao je: Neću uništiti zbog četrdeset. I reče: Neće li što, Gospodine, ako progovorim? Ako li se nađe tamo trideset? I reče: Neću uništiti zbog trideset. I reče: Budući da imam govoriti prema Gospodinu, što ako se tamo nađe dvadeset? I reče: Neću uništiti ako tamo nađem dvadeset. I reče: Neće li biti ništa, Gospodine, ako progovorim još jednom? Ako li se nađe tamo deset? I reče: Neću uništiti zbog tih deset. Otišao je pak Gospodin, kada je prestao govoriti Abrahamu, i Abraham se vratio na svoje mjesto.

## 19

Došla su dva anđela u Sodom navečer. Lot je sjedio kod vrata Sodoma, a kad ih je vidio, ustao je u susret njima i naklonio se licem na zemlju. I reče: Evo, gospodari, skrenite u kuću sluge

vašega i prenoćite, i operite noge vaše, i ustavši rano otići ćete na put vaš. I rekli su: Ne, nego ćemo prenoćiti na trgu. I navaljivao je na njih, pa su skrenuli k njemu i ušli u njegovu kuću. Napravio im je piće i beskvasne kruhove ispeče im, i jeli su. Prije spavanja, muškarci grada, Sodomiti, okružili su kuću, od mladića do staraca, sav narod zajedno. I dozivali su Lota i govorili su mu: Gdje su muškarci koji su ušli k tebi noćas? Izvedi ih k nama da bismo mogli imati odnose s njima. Lot je izašao prema njima na prag, a vrata je zatvorio iza sebe. Rekao im je: Ni na koji način, braćo, ne činite zlo. Imam dvije kćeri koje nisu poznavale muškarca, izvest ću ih k vama i rabite s njima kako vam bude ugodno, samo ovim ljudima ne činite nepravdu, jer su zato ušli pod zaklon moga krova. Rekli su mu: Odstupi odavde! Došao si kao stranac, a hoćeš li još i suditi? Sada ćemo tebi učiniti gore nego njima. I silno su pritiskali čovjeka Lota i približili se da razbiju vrata. Ispruživši ruke, muškarci su uvukli Lota prema sebi u kuću i zatvorili vrata kuće. A ljude koji su bili na vratima kuće udarili su sljepoćom, od malog do velikog, i bili su zbunjeni tražeći vrata. Rekli su muškarci Lotu: Imaš li ovdje zetove, ili sinove, ili kćeri? Ili ako ti netko drugi jest u gradu, izvedi ih iz ovog mjesta, Zato mi uništavamo ovo mjesto, jer se vapaj njihov uzdigao pred Gospodinom, i Gospodin nas je poslao da ga uništimo. Izašao je Lot i govorio je sa svojim zetovima koji su uzeli njegove kćeri, i rekao je: Ustanite i izađite iz ovoga mjesta, jer Gospodin uništava grad. Ali činilo se da se šali pred svojim zetovima. Kada je zora svanula, anđeli su poticali Lota govoreći: Ustani, uzmi svoju ženu i svoje dvije kćeri koje imaš i izađi, kako ne bi i ti propao zajedno s bezakonjima grada. I bili su uznemireni, i anđeli su uhvatili njegovu ruku, i ruku njegove žene, i ruke njegove dvije kćeri, jer ga je Gospodin pošteditio.

I dogodilo se kada su ih izveli van, i rekli su: Spašavajući spasi svoju dušu, ne gledaj iza sebe, niti stani u cijeloj okolnoj regiji, na

planinu se spašavaj, da ne budeš ikada odnesen. Rekao je Lot njima: Molim. Gospodine, budući da je tvoj sluga našao milost pred tobom i uvećao si svoju pravednost koju činiš prema meni da živi moja duša, ja pak neću moći biti spašen u planinu da me ne bi ikada uhvatila zla i umro. Evo, ovaj grad je blizu da pobjegnem tamo, koji je mali, i tamo ću biti spašen, nije li mali? I moja duša će živjeti zbog tebe. I rekao mu je: Evo, divio sam se tvom licu i ovoj riječi, da ne razoriš grad o kojem si govorio. Požuri dakle da budeš spašen tamo, jer neću moći učiniti ništa dok ne dođeš tamo. Zbog toga je nazvao ime toga grada Zoar. Sunce je izašlo nad zemljom, i Lot je ušao u Soar. I Gospodin je pustio da padne kiša sumpora i vatre na Sodomu i Gomoru od Gospodina iz neba. I on uništio je ove gradove i svu okolnu regiju, i sve stanovnike u tim gradovima, i sve što je nicalo iz zemlje. I njegova žena pogledala je natrag i postala stup soli. Abraham je rano ujutro ustao na mjesto gdje je stajao pred Gospodinom. I pogledao je prema Sodomi i Gomori, i prema okolnom kraju, i vidio je, i evo, dizao se plamen iz zemlje, poput pare iz peći. I dogodilo se da je Bog, kada je uništavao sve gradove okolice, sjetio se Abrahama i poslao Lota iz sredine uništenja, kada je Gospodin uništavao gradove u kojima je Lot stanovao.

Lot je otišao iz Zoara i nastanio se u planini, on i njegove dvije kćeri s njim, jer se bojao stanovati u Zoaru, pa je stanovao u špilji, on i njegove dvije kćeri s njim. Rekla je starija mlađoj: Otac naš je star, i nema nikoga na zemlji koji bi ušao k nama, kako dolikuje cijeloj zemlji. Dođi i dajmo našem ocu da pije vino, legnimo s njim i podignimo sjeme od našeg oca. Napojile su pak svoga oca vinom one noći, i ušavši starija je spavala sa svojim ocem one noći, a on nije znao kada je legla ni kada je ustala. Dogodilo se sljedećeg dana, i rekla je starija mlađoj: Evo, spavala sam jučer s našim ocem. Dajmo mu piti vino i ove noći, i ti uđi i legni s njim, i

podignimo sjeme od našeg oca. Dali su piti i te noći svome ocu vino, i ušavši mlađa spavala je sa svojim ocem, a on nije znao kada je ona legla i kada ustala. I dvije Lotove kćeri začеше od svoga oca. I starija je rodila sina i nazvala ga Moab, govoreći: Iz moga oca. Ovaj je otac Moabita do današnjega dana. Rodila je i mlađa sina, i nazvala ga je Amon, govoreći: Sin roda mog, ovaj je otac Amonita do današnjeg dana.

## 20

I Abraham se odatle pomaknuo u zemlju prema jugu, i nastanio se između Kadeša i Sura, i boravio je u Gerari. Rekao je Abraham o Sari, ženi svojoj, da je sestra njegova, jer se bojao reći da je žena njegova, da ga ne bi ikad ubili muškarci grada zbog nje, a poslao je Abimeleh, kralj Gerara, i uzeo je Saru. I Bog uđe k Abimeleku u snu noću i reče: Evo, ti ćeš umrijeti zbog žene koju si uzeo, a ona je već udana za muža. Abimelech se ali nije dotakao nje, i rekao je: Gospodine, hoćeš li uništiti narod koji ne zna i pravedan je? Nije li mi on sam rekao: Sestra mi je? I nije li mi ona sama rekla: Brat mi je? Čista srca i pravednih ruku učinio sam ovo. Rekao mu je Bog u snu: I ja sam znao da si u čistom sreću učinio ovo, i poštjedeh te da ne sagriješiš protiv mene, zato ti nisam dopustio da je dotakneš. Sada vrati ženu tom čovjeku, jer on je prorok i molit će se za tebe, pa ćeš živjeti. Ali ako je ne vratiš, znaj da ćeš umrijeti ti i svi tvoji. I Abimelek ustade rano ujutro, pozva sve svoje slugе i ispriča im sve ove riječi u njihove uši, a svi se ljudi veoma prestrašiše. I pozva Abimelek Abrahama i reče mu: Što si nam ovo učinio? Zar smo ti sagriješili, da si na mene i na moje kraljevstvo doveo veliki grijeh? Djelo koje nitko neće učiniti, učinio si mi. Abimeleh je rekao Abrahamu: Što si vidjevši učinio ovo? Rekao je Abraham: Rekao sam jer nema pobožnosti na ovom mjestu, pa će me ubiti zbog moje žene. I zaista, ona je moja sestra

po ocu, ali ne po majci, a postala mi je žena. Dogodilo se, kada me je Bog izveo iz kuće moga oca, da sam joj rekao: Ovu pravednost učinit ćeš prema meni: u svako mjesto gdje uđemo, reci za mene da je moj brat. Abimelech je uzeo tisuću didrahmi, ovce, telad, sluge i sluškinje te ih dao Abrahamu i vratio mu njegovu ženu Saru. I rekao je Abimelech Abrahamu: Evo, moja zemlja je pred tobom, gdje god ti se svidi, nastani se. A Sari je rekao: Evo, dao sam tisuću didrahmi tvome bratu. Ovo će ti biti za čast tvoga lica, i svima onima s tobom, i sve govori istinito. Molio se pak Abraham Bogu, i Bog je izliječio Abimeleka i ženu njegovu i sluškinje njegove, i rodile su. Jer Gospodin je zatvorio izvana svaku maternicu u kući Abimeleka zbog Sare, žene Abrahama.

## 21

I Gospodin je posjetio Saru, kao što je rekao, i učinio je Gospodin Sari, kao što je govorio. I zatrudnjevši, rodila je Abrahamu sina u starosti, u vrijeme kako mu je rekao Gospodin. I Abraham je nazvao ime sina svoga koji mu se rodio, kojeg mu je rodila Sara, Izak. Obrezao je Abraham Izaka osmoga dana, kao što mu je zapovjedio Bog. I Abraham bijaše sto godina kada mu se rodio Izak, sin njegov. Rekla je pak Sara: Smijeh mi je učinio Gospodin, jer tko god čuje, radovat će se sa mnom. I rekla je: Tko bi rekao Abrahamu da Sara doji dijete? Jer rodila sam sina u svojoj starosti. I dijete je raslo i bilo je odstavljeno od dojenja, i Abraham je priredio veliku gozbu onoga dana kada je Izak, sin njegov, bio odstavljen od dojenja. Ali Sara, vidjevši sina Hagar Egipćanke, koji se rodio Abrahamu, kako se igra s Izakom, sinom njenim, I reče Abrahamu: Istjeraj ovu sluškinju i njezina sina, jer sin ove sluškinje neće naslijediti s mojim sinom Izakom. Ta je riječ bila vrlo teška pred Abrahamom glede njegova sina. Rekao je pak Bog Abrahamu: Neka ti ne bude teško zbog djeteta i zbog

sluškinje. Sve što ti Sara kaže, slušaj njezin glas, jer će u Izaku biti nazvano tebi sjeme. I sina ove sluškinje učinit ću velikim narodom, jer je tvoje sjeme. Ustao je Abraham ujutro i uzeo kruhove i mješinu vode, dao ih Hagari, stavio dijete na njezino rame i poslao ju. Otišavši je lutala pustinjom prema bunaru zakletve. Prestala je voda iz mjeha i bacio je dijete ispod jedne jele. Otišavši pak, sjela je nasuprot njemu izdaleka, kao hitac iz luka, jer je rekla: Ne mogu gledati smrt djeteta moga. I sjela je nasuprot njemu, a dijete je zavapilo i zaplakalo. Bog je čuo glas djeteta s mjesta gdje je bilo, i anđeo Božji pozvao je Hagar s neba i rekao joj: Što je, Hagar? Ne boj se, jer Bog je čuo glas djeteta s mjesta gdje je. Ustani i uzmi dijete, i drži ga svojom rukom, jer od njega ću učiniti velik narod. I otvorio je Bog njezine oči, i vidjela je bunar žive vode, i otišla je, i napunila mješinu vode, i napojila dijete. I Bog je bio s djetetom i ono je raslo i stanovalo je u pustinji i postalo je strijelac. I stanovao je u pustinji, i majka mu je uzela ženu iz Farana u Egiptu.

Dogodilo se u ono vrijeme da su Abimelek, njegov savjetnik Ohozat i Fikol, zapovjednik njegove vojske, rekli Abrahamu govoreći: Bog je s tobom u svemu što činiš. Sada dakle zakuni mi se Bogom da nećeš nanijeti nepravdu meni, niti mom sjemenu, niti mom imenu, nego prema pravednosti koju sam učinio s tobom, učinit ćeš sa mnom i sa zemljom u kojoj si boravio. I Abraham reče: Ja ću se zakleti. I Abraham ukorio Abimeleka zbog bunara vode koje su oteli sluge Abimeleka. I reče mu Abimelek: Nisam znao tko ti je to učinio, niti si mi ti izvijestio, niti sam ja čuo, osim danas. I Abraham uze ovce i telad i dade ih Abimelehu, te obojica sklope savez. I Abraham postavi sedam jaganjica ovaca odvojeno. I reče Abimeleh Abrahamu: Što su ovih sedam janjica ovaca koje si postavio odvojeno? I reče Abraham da sedam jaganjica uzeš od mene, kako bi mi bile za svjedočanstvo da sam ja



iskopao ovaj bunar. Zbog ovoga nazvao je to mjesto Bunar zakletve, jer su se tamo obojica zaklela. I napraviše savez u bunaru zakletve, a ustao je Abimelek, Ohozat, njegov savjetnik, i Fikol, vrhovni zapovjednik njegovih snaga, i vratili su se u zemlju Filistejaca. I posadio je Abraham polje na Bunaru zakletve i ondje je prizivao ime Gospodina, Boga vječnoga. Abraham je stanovao u zemlji Filistejaca mnogo dana.

## 22

I stalo se nakon tih riječi da je Bog iskušao Abrahama, i rekao mu: Abrahame, Abrahame, a on reče: Evo me. I reče: Uzmi sina svoga ljubljenog, kojega si volio, Izaka, i idi u visoku zemlju, i prinesi ga tamo kao paljenicu na jednoj od planina koje ću ti reći. Ustavši ujutro, Abraham natovariv svoga magarca, uzeo je sa sobom dva sluge i Izaka, sina svoga, i nacijepavih drva za žrtvu paljenicu, te je ustavši otišao i došao na mjesto koje mu je Bog rekao, trećega dana. I podigavši pogled Abraham svojim očima, vidio je mjesto izdaleka. I reče Abraham slugama svojim: Sjednite ovdje s magarcem, ja pak i dječak proći ćemo do ondje, i poklonivši se vratit ćemo se k vama. Uzeo je pak Abraham drva za paljenicu i stavio ih je Izaku, sinu svojem, a uzeo je u ruke vatru i mač, i išla su njih dvojica zajedno. Rekao je Izak Abrahamu, ocu svome: Oče! On je rekao: Što je, dijete? Rekao je: Evo vatre i drva, gdje je ovca za paljenicu? Rekao je pak Abraham: Bog će sebi vidjeti ovcu za paljenicu, dijete. Otišavši pak obojica zajedno, Došli su na mjesto koje im je Bog rekao, i Abraham je tamo sagradio žrtvenik i stavio drva, i svezavši Izaka, sina svoga, stavio ga je na žrtvenik iznad drva. I Abraham ispruži svoju ruku da uzme mač i zakolje sina svoga. I pozvao ga je Anđeo Gospodnji s neba i rekao: Abrahame, Abrahame! A on je rekao: Evo me. I reče: Ne stavi ruku svoju na dječaka, niti mu učini ništa, jer sada spoznah da se bojiš

Boga, i nisi poštediti sina svoga ljubljenog zbog mene. I podigavši pogled Abraham je svojim očima vidio, i evo, ovan je bio uhvaćen u šibljaku Sabek za rogove. I otišao je Abraham, i uzeo ovna, i prinio ga kao paljenicu umjesto Izaka, sina svoga.

I Abraham nazva ime onoga mjesta Gospodin je vidio, tako da se danas kaže: Na planini se Gospodin pojavio. I anđeo Gospodnji pozva Abrahama drugi put s neba. govoreći: Sobom samim zakleo sam se, kaže Gospodin, zato što si učinio ovo i nisi poštediti sina svoga ljubljenoga zbog mene, Doista, blagoslivljajući blagosloviti ću te i množeći umnožit ću sjeme tvoje kao zvijezde neba i kao pijesak koji je uz rub mora, i naslijedit će sjeme tvoje gradove neprijatelja. I bit će blagoslovljeni u tvom sjemenu svi narodi zemlje, zato što si poslušao moj glas. Okrenuo se pak Abraham prema svojoj djeci, i ustavši otišli su zajedno na Bunar zakletve. I nastanio se Abraham na Bunaru zakletve.

Dogodilo se nakon ovih riječi da je bilo javljeno Abrahamu, govoreći: Evo, i Melcha je rodila sinove tvome bratu Nahoru. Uza prvorodenoga i Buza, brata njegova, i Kamuela, oca Sirijaca i Hazada, i Azaua, i Phaldesa, i Jeldapha i Bethuela. Bethuel je rodio Rebeccu. Ovih osam sinova rodila je Melcha Nachoru, bratu Abrahamovu. I njegova inoča, kojoj je ime bilo Reuma, rodila je i ona Tabeka, Taama, Tohosa i Mohu.

## 23

Sarin je život bio stotinu dvadeset sedam godina. I umrla je Sara u gradu Arboku, koji je u udolini, a to je Hebron u zemlji Kanaanu. Došao je Abraham oplakivati Saru i tugovati. I ustao je Abraham od svoga mrtvaca i rekao je Abraham sinovima Hetovim govoreći, Pridošlica sam i stranac među vama, zato mi dajte

posjed za grob među vama, da mogu pokopati svoju pokojnicu. Odgovorili su pak sinovi Hetovi Abrahamu govoreći: Ne, gospodar. Čuj nas, kralju, ti si od Boga među nama, u našim odabranim grobnicama pokopaj svog mrtvog, jer nitko od nas neće ti spriječiti svoj grob da pokopaš svog mrtvog tamo. Ustavši, Abraham se poklonio narodu zemlje, sinovima Hetovim. I govorio je Abraham prema njima, govoreći: Ako imate u svojoj duši da pokopate mog mrtvaca ispred mog lica, čujte me i govorite o meni Efronu, sinu Sohara. I neka mi da dvostruku špilju koja mu pripada, onu koja se nalazi u dijelu njegova polja, za srebro pune vrijednosti dajte mi je među vama u posjed grobnice. Ephron je sjedio usred sinova Hetha, a odgovorivši, Ephron Hetit reče Abrahamu, dok su slušali sinovi Hetha i svi koji su ulazili u grad, govoreći: Budi kod mene, gospodar, i čuj me: polje i špilju koja je u njemu dajem ti; pred svim mojim građanima dao sam ti je, pokopaj svoga mrtvaca. I pokorio se Abraham pred narodom zemlje. I reče Efronu na uši pred narodom zemlje: Budući da si prema meni, čuj me, srebro za polje uzmi od mene, i pokopat ću svoga mrtvaca ondje. Odgovorio je Efron Abrahamu govoreći, Ne, gospodar, čuo sam da je zemlja četiri stotine didrahmi srebra, ali što bi to bilo između mene i tebe? Ti pak pokopaj svog mrtvog. I čuo je Abraham Efrona, i vratio je Abraham Efronu srebro koje je govorio pred sinovima Hetovim, četiri stotine didrahmi srebra odobrenog među trgovcima. I stajalo je polje Efronovo koje je bilo kod dvostruke špilje, koja je prema Mamri, polje i špilja koja je bila u njemu, i svako drvo koje je bilo u polju, i sve što je u njegovim granicama uokolo Abrahamu u posjed, pred sinovima Heta i svima koji su ulazili u grad. Nakon ovoga pokopao je Abraham svoju ženu Saru u špilji dvostrukog polja, koje je nasuprot Mamre, a to je Hebron u zemlji Kanaan. I potvrđeno je polje i špilja koja je bila u njemu Abrahamu u posjed groba od sinova Heta.

I Abraham bijaše star i napredovao u danima, i Gospodin blagoslovi Abrahama u svemu.

I reče Abraham služi svome starijem svoje kuće, vladaru svega svoga: Stavi ruku svoju pod bedro moje. I zaklinjam te Gospodinom, Bogom neba i Bogom zemlje, da ne uzmeš ženu mome sinu Izaku od kćeri Kanaanaca, među kojima ja stanujem. Nego u zemlju moju, gdje sam rođen, ti ćeš ići, i u pleme moje, i uzet ćeš ženu sinu mojem Izaku odande. Rekao je sluga njemu: Ako žena ne bude htjela ići sa mnom natrag u ovu zemlju, trebam li vratiti tvoga sina u zemlju odakle si izašao? Rekao mu je Abraham: Pazi da ne odvedeš moga sina tamo. Gospodin, Bog neba i Bog zemlje, koji me je uzeo iz kuće oca moga i iz zemlje u kojoj sam rođen, koji mi je govorio i koji mi se zakleo govoreći: Tebi ću dati ovu zemlju i sjemenu tvomu - on će poslati anđela svoga pred tebe, i uzet ćeš ženu sinu momu odande. Ako pak žena ne želi ići s tobom u ovu zemlju, bit ćeš oslobođen moje zakletve, samo moga sina ne vraćaj tamo. I stavio je sluga svoju ruku pod bedro Abrahama, gospodara svoga, i zakleo mu se o toj riječi. I sluga uze deset deva od deva gospodara svoga i od svih dobara gospodara svoga sa sobom, te ustavši otide u Mesopotamiju, u grad Nahor. I dao je devama da legnu izvan grada pored bunara vode kasno poslijepodne, kada izlaze žene koje crpe vodu.

I reče: Gospodine, Bože gospodara moga Abrahama, učini uspješnim pred mnom danas i učini milost s gospodarom mojim Abrahamom. Evo, ja stojim kod izvora vode, a kćeri stanovnika grada izlaze crpiti vodu. I bit će djevica kojoj bih rekao: Nagne svoj vrč da pijem, a ona mi kaže: Pij ti, a i tvoje deve napojit ću dok ne

prestanu piti - nju si pripremio svom sluzi Izaku, i po ovome ću znati da si učinio milost s mojim gospodarom Abrahamom.

I dogodilo se prije nego što je završio govoriti u svom umu, i evo Rebeka je izlazila, ona koja je rođena od Betuela, sina Milke, žene Nahora, brata Abrahamova, noseći vrč na svojim ramenima. Djevica je bila vrlo lijepa na izgled, bila je djevica, muškarac je nije poznao, a sišavši na izvor, napunila je svoj vrč i popela se. Natrčao je dijete u susret njoj i rekao: Napoj me malo vode iz tvog vrča. Ona pak reče: Pij, gospodaru, i požuri te spusti vrč za vodu na svoju ruku i napoji ga, dopuštajući dok ne presta piti. I rekla je: I tvojim devama ću davati vodu dok sve ne popiju. I požurila je i ispraznila vrč za vodu u korito, i otrčala je na bunar da opet crpi, i nacrpila je vodu svim devama. A čovjek ju je pomno promatrao i šutio kako bi saznao je li Gospodin dao uspjeh njegovu putu ili ne. Dogodilo se, kada su sve deve prestale piti, da je čovjek uzeo zlatne naušnice težine jedne drahme i dvije narukvice za njezine ruke, težine deset zlatnika. I upitao ju je i rekao: Čija si kći? Javi mi, ima li kod tvoga oca mjesta za nas da prenoćimo? Ona mu je rekla: Kći sam Batuela, sina Melke, koju je rodila Nahoru. I reče mu: Ima kod nas i slame i hrane u izobilju, kao i mjesta za prenoćište. I bio zadovoljan, čovjek se poklonio Gospodinu. I reče: Blagoslovljen Gospodin, Bog gospodara moga Abrahama, koji nije napustio pravednost svoju i istinu prema gospodaru momu. Mene je Gospodin uprosperio u kuću brata gospodara moga. I djevojka je otrčala i javila u kuću svoje majke o ovim stvarima. A Rebeka je imala brata po imenu Laban, i Laban je potrčao prema čovjeku vani kod izvora. I dogodilo se kada je vidio naušnice i narukvice u rukama svoje sestre, i kada je čuo riječi Rebeke, svoje sestre, koja je govorila: Ovako mi je govorio čovjek, i došao je k čovjeku koji je stajao kod deva pri izvoru. I reče mu: Dođi, uđi, blagoslovljeni od Gospodina, zašto stojiš vani? Ja sam pripremio kuću i mjesto za

deve. Ušao je čovjek u kuću, istovario deve i dao slamu i krmu devama, te vodu da opere svoje noge i noge ljudi koji su bili s njim. I stavio je pred njih kruhove da jedu, i rekao je: Neću jesti dok ne izgovorim svoje riječi. I rekao je: Govori.

I rekao je: Ja sam dijete Abrahama. Gospodin je blagoslovio moga gospodara veoma i bio je uzdignut, i dao mu je ovce i telad, i srebro i zlato, djecu i sluškinje, deve i magarce. I Sara, žena moga gospodara, rodila je sina svome gospodaru nakon što je ostario, i dao mu je sve što je imao. I moj gospodar me zakle govoreći: Nećeš uzeti ženu za moga sina od kćeri Kanaanaca, među kojima ja boravim kao stranac u njihovoj zemlji. Ali ćeš ići u kuću moga oca i u moje pleme, i odande ćeš uzeti ženu momu sinu. Rekao sam svom gospodaru: Možda žena neće htjeti ići sa mnom. I reče mi: Gospodin Bog, kome sam ugodio pred njim, on će poslati svoga Anđela s tobom i učinit će uspješnim tvoj put, i uzet ćeš ženu za sina moga iz moga plemena i iz kuće moga oca. Tada ćeš biti nevin od mog prokletstva, jer kada dođeš u moje pleme i ne daju tebi, bit ćeš nevin od moje zakletve. I došavši danas na izvor rekao sam: Gospodine, Bože gospodara moga Abrahama, ako ti daš uspjeh putu mome na kojem sada idem, Evo, ja stojim na izvoru vode, i kćeri ljudi iz grada izlaze da zahvate vodu, i neka bude djevica kojoj bih ja rekao: Napoj me malo vode iz svog vrča, I kaže meni: I ti pij, i tvojim devama dat ću vodu - ova je žena koju je Gospodin pripremio svojem sluzi Izaku, i po ovome ću znati da si učinio milost mome gospodaru Abrahamu. I dogodilo se prije nego što sam završio govoreći u svom umu, odmah je Rebeka izlazila, imajući vrč za vodu na ramenima, i sišla je na izvor i crpila je vodu. Rekao sam joj: Napoj me. I požurivši, spustila je vrč za vodu na svoju ruku i rekla: Pij ti, a tvoje deve napojit ću. I popio je, i deve je napojila. I upitao sam je i rekao sam: Čija si kći? Javi mi. A ona reče: Kći sam Betuela, sina Nahorova, kojeg mu rodi Melha.

I stavio sam joj naušnice i narukvice oko ruku njezinih. I bio sam zadovoljan, poklonio sam se Gospodinu i blagoslovio Gospodina Boga gospodara moga Abrahama, koji me je učinio uspješnim na putu istine da uzmem kćer brata gospodara moga za sina njegova. Ako dakle činite milost i pravednost prema mom gospodaru, a ako ne, javite mi da se mogu okrenuti nadesno ili nalijevo.

Odgovarajući, Laban i Bethuel rekli su: Od Gospodina je izašla ova stvar, nećemo ti moći proturječiti ni zlim ni dobrim. Evo Rebeke pred tobom, uzmi je i idi, i neka bude žena sinu gospodara tvoga, kao što je govorio Gospodin. Dogodilo se da se dijete Abrahamovo, kada je čulo njihove riječi, poklonilo na zemlju Gospodinu. I sluga, izvevši posude srebrne i zlatne i odjeću, dao je Rebeki, a darove je dao njezinu bratu i njezinoj majci. I jeli su i pili, i on i muškarci koji su bili s njim, i spavali su. A ustavši ujutro, rekao je: Pošaljite me da odem k svome gospodaru. Rekli su njezina braća i majka: Neka djevica ostane s nama desetak dana, i nakon toga će otići. Ali on im reče: Ne zadržavajte me, jer Gospodin je učinio uspješnim moj put. Pošaljite me da odem svome gospodaru. Oni su pak rekli: Pozovimo dijete i upitajmo je. I pozvali su Rebeku i rekli joj: Hoćeš li poći s ovim čovjekom? A ona je rekla: Poći ću. I poslali su Rebeku, sestru njihovu, i imanja njezina, i slugu Abrahamova, i one s njim. I blagosloviše Rebeku i rekli su joj: Sestra naša ti, postani tisuće desetaka tisuća, i neka tvoje sjeme nasledi gradove protivnika. Ustavši, Rebeka i njezine sluškinje uzjahale su na deve i otišle su s čovjekom, a sluga je uzeo Rebeku i otišao.

Izak je putovao kroz pustinju prema bunaru viđenja, a stanovao je u zemlji prema jugu. I Izak je izašao razgovarati u ravnicu prema večeri, i podigavši svoje oči vidio je deve kako dolaze. I Rebeka, podigavši pogled, vidjela je Izaka i skočila je s

deve. I reče služi: Tko je onaj čovjek koji hoda poljem u susret nama? Sluga reče: To je moj gospodar. A ona uze pokrivalo i ogrnu se. I sluga je ispričao Izaku sve što je učinio. Izak je ušao u kuću svoje majke i uzeo Rebeku, i ona je postala njegova žena, i volio ju je, i Izak se utješio zbog Sare, svoje majke.

## 25

Pridruživši se pak, Abraham je uzeo ženu kojoj je ime bilo Ketura. Rodila mu je Zombrana, Iezana, Madala, Madijama, Iesboka i Soiea. Iezan je rodio Sabu i Dedana, a sinovi Dedana bili su Assourieim, Latousieim i Laomeim. Sinovi Midiana bili su Gopher, Apher, Enoch, Abida i Eldaag; svi su oni bili sinovi Keturine. Dao je Abraham sva svoja imanja Izaku, svome sinu. I sinovima svojih inoča dao je Abraham darove i poslao ih od svoga sina Izaka, dok je još bio živ, prema istoku, u zemlju istoka. Ovo su pak godine dana života Abrahamova koliko je živio: stotinu sedamdeset pet godina. I klonuvši snagom, umro je Abraham u dobroj starosti kao star čovjek, pun dana, i pridružen je svome narodu. I pokopaše ga Izak i Izmael, sinovi njegovi, u dvostruku špilju, u polje Efrona sina Soarova Hetejca, koje je nasuprot Mamri, Polje i špilju koju je Abraham stekao od sinova Hetovih, tamo su pokopali Abrahama i Saru, ženu njegovu. Dogodilo se nakon što je Abraham umro da je Bog blagoslovio Isaaca, sina njegova, i Isaac je stanovao kod bunara viđenja. Ovo su pak rodoslovi Išmaela, sina Abrahamova, kojega je rodila Hagar Egipćanka, sluškinja Sarina, Abrahamu. I ovo su imena sinova Išmaelovih, prema imenima njihovih rodova: prvorodenac Išmaelov Nabajot, i Kedar, i Nabdeel, i Massam, i Masma, i Duma i Masse, i Choddan, i Thaiman, i Ietur, i Naphes i Kedma. Ovo su sinovi Išmaela i ovo su njihova imena u njihovim šatorima i u njihovim naseljima, dvanaest vladara prema njihovim narodima. I



ovo su godine života Išmaela: stotinu trideset sedam godina, i klonuvši je umro, i pridružen je svome rodu. Nastanio se pak od Evilata do Sura, koji je prema Egiptu do dolaska prema Asircima; pred licem sve svoje braće nastanio se.

I ovo su potomci Izaka, sina Abrahamova; Abraham rodi Izaka. Bio je pak Izak četrdeset godina star kada je uzeo Rebeku, kćer Betuela Sirijca iz Mezopotamije Sirije, sestru Labana Sirijca, sebi za ženu. Izak se molio Gospodinu za Rebeku, ženu svoju, jer je bila nerotkinja, a Bog ga je uslišao i Rebeka, žena njegova, začela je. Djeca su skakala u njoj, a ona je rekla: Ako mi se tako namjerava događati, zašto mi ovo? Otišla je saznati od Gospoda. I rekao je Gospodin njoj: dva su naroda u tvojoj utrobi, i dva naroda iz tvoje utrobe će biti odvojena, i narod će nadmašiti narod, i veći će služiti manjem. I ispunili su se dani da ona rodi, i evo, blizanci su bili u njezinu trbuhu. Izašao je prvorodeni crvenkast, cijeli kao dlakava koža, i nazvao mu je ime Ezav. I nakon ovoga izašao je brat njegov, a ruka njegova držala je petu Ezava, i nazvao je ime njegovo Jakov. Izak je pak imao šezdeset godina kada ih je Rebeka rodila. Povećali su se mladi ljudi, i bio je Ezav čovjek koji je znao loviti, seljak, a Jakov bio je čovjek jednostavan koji je stanovao u kući. Izak je volio Ezava, jer mu je njegov lov bio hrana, a Rebeka je voljela Jakova.

Jakov je skuhaio varivo, a Ezav je došao s polja klonuo. I reče Ezav Jakovu: Nahrani me od ove crvene kuhane hrane, jer sam iscrpljen. Zbog toga je njegovo ime nazvano Edom. Jakov reče Ezavu: Prodaj mi danas svoje prvorodstvo. I reče Ezav: Evo, ja idem umrijeti, pa čemu mi ovo prvorodstvo? I reče mu Jakov: Zakuni mi se danas. I zakleo mu se. A Ezav proda prvorodstvo Jakovu. Jakov je dao Ezavu kruh i kuhano leće, i jeo je i pio, i ustavši otišao je, i Ezav je prezreo prvorodstvo.

Dogodila se glad na zemlji, osim ranije gladi koja se dogodila u vrijeme Abrahamovo, pa je Izak otišao Abimeleku, kralju Filistejaca, u Geraru. Pojavio se njemu Gospodin i rekao: Ne silazi u Egipat, nego stanuj u zemlji koju ću ti reći. I stanuj u ovoj zemlji, i bit ću s tobom, i blagoslovit ću te, jer tebi i tvome sjemenu dat ću svu ovu zemlju, i uspostaviti ću svoju zakletvu koju sam se zakleo Abrahamu, tvome ocu. I umnožit ću tvoje potomstvo kao zvijezde na nebu i dat ću tvojemu potomstvu svu ovu zemlju, i blagoslovljeni će biti u tvojemu potomstvu svi narodi zemlje. Zato što je Abraham, tvoj otac, poslušao moj glas i čuvao moje zapovijedi, i moje naredbe, i moje uredbe, i moje zakone. Nastanio se pak Izak u Gerari. Pitali su pak muškarci toga mjesta o Rebeki, ženi njegovoj, i rekao je: Sestra moja jest. Bojao se je naime reći: Žena moja jest, da ne bi ikada ubili njega muškarci toga mjesta zbog Rebeke, jer lijepa izgledom bijaše. Dogodilo se da je tamo bio dugo vremena, i Abimeleh, kralj Gerara, sagnuvši se kroz prozor, vidio je Izaka kako se igra sa svojom ženom Rebekom. Pozvao je pak Abimeleh Izaka i rekao mu: Dakle, doista je tvoja žena! Zašto si rekao: Moja je sestra'? Rekao mu je pak Izak: Rekao sam jer da ne umrem ikada zbog nje. Rekao mu je Abimeleh: Što si nam ovo učinio? Malo je nedostajalo da je netko od moga roda spavao s tvojom ženom, i doveo bi si na nas krivnju. Zapovjedio je Abimeleh svemu svom narodu govoreći: Svaki koji dotakne ovog čovjeka i njegovu ženu bit će kriv smrti. Sijao je pak Izak u onoj zemlji i našao je u onoj godini stostruki ječam, a blagoslovio ga je Gospodin. I čovjek bi uzdignut, i napredujući postajao sve veći, dok nije postao veoma velik. Dogodilo se da je imao stoku ovaca i stoku volova i mnogo poljoprivrede i sve bunare koje su iskopali sluge njegova oca u vrijeme njegova oca, začepili su Filistejci i napunili ih zemljom. Rekao je Abimelech Isaku: Idi od nas, jer si

postao mnogo jači od nas. I Izak je otišao odatle, prenoćio u dolini Gerara i nastanio se ondje.

I opet je Izak iskopao bunare vode koje su iskopali sluge Abrahama, njegova oca, a koje su Filistejci začepili nakon što je umro Abraham, njegov otac, i nazvao ih je imenima prema imenima koja je dao njegov otac. I sluge Izaka kopali su u dolini Gerara i našli su tamo bunar žive vode. I borili su se pastiri Gerara s pastirama Izaka, tvrdeći da je voda njihova, i nazvali su ime bunara Nepravda, jer su mu učinili nepravdu. Otišavši odande, iskopao je drugi bunar, ali svađali su se i oko njega, pa mu je dao ime Neprijateljstvo. Otišavši odatle, iskopao je drugi bunar i nisu se borili oko njega, pa ga je nazvao Široko mjesto, govoreći: Jer sada nam je Gospodin proširio prostor i uvećao nas na zemlji.

Otišao je odatle gore na Bunar zakletve. I pojavio se njemu Gospodin u onu noć i rekao: Ja sam Bog Abrahama, oca tvoga, ne boj se, jer sam s tobom, i blagoslovit ću te i umnožit ću sjeme tvoje zbog Abrahama, oca tvoga. I on je sagradio tamo žrtvenik i prizvao ime Gospodnje, i razapeo je tamo svoj šator, a sluge Izakove iskopale su tamo bunar u dolini Gerara. I Abimeleh je otišao k njemu iz Gerara, i Ohozat, njegov savjetnik, i Fihol, zapovjednik njegove vojske. I reče im Izak: Zašto ste došli k meni? Vi ste me mrzili i poslali ste me od sebe. Oni su pak rekli: Vidjevši, vidjeli smo da je Gospodin s tobom, i rekli smo: neka bude dakle između nas i između tebe, i sklopit ćemo s tobom savez, Ne učini nam zlo, jer te nismo prezirali, i na način na koji smo s tobom dobro postupali, i poslali smo te s mirom, i sada si ti blagoslovljen po Gospodu. I napravio im je gozbu, i jeli su i pili. I ustavši ujutro, zakleo se svaki susjed, i Izak ih je poslao, i otišli su od njega u miru. Dogodilo se toga dana da su sluge Izaka došle i javile mu o bunaru koji su iskopali, i rekle: Nismo našli vodu. I nazvao ga je

Zakletva, zbog toga je nazvao ime onoga grada Bunar Zakletva, do današnjeg dana.

Bio je pak Ezav četrdeset godina, i uzeo je za ženu Juditu, kćer Beoka Hetejca, i Basemat, kćer Elona Hetejca. I bile su na svađu Izaku i Rebeki.

## 27

Dogodilo se nakon što je Izak ostario i oči njegove bile su zamračene da vidi, te je pozvao Ezava, sina svoga starijega, i rekao mu: Sine moj, a on reče: Evo me. I rekao je: Evo, ostario sam i ne znam dan svoje smrti. Sada dakle uzmi svoj tobolac i luk, i izađi u ravnicu, i ulovi mi plijen. I pripravi mi jela kako ja volim, i donesi mi da jedem, kako bi te blagoslovila duša moja prije nego umrem. Rebecca je čula Isaaca kako govori svome sinu Esau, a Esau je otišao u ravnicu loviti divljač svome ocu. Rebecca je rekla svome mlađem sinu Jakovu: Gle, čula sam tvoga oca kako govori tvome bratu Ezavu, govoreći, Donesi mi lov i napravi mi jela, da te blagoslovim pred Gospodom pošto jedem, prije nego umrem. Sada dakle, sine moj, slušaj me, kao što ti zapovijedam. I otišavši k ovcima, uzmi mi odatle dva mlada i dobra janjeta, i učinit ću od njih jela tvome ocu, kako voli. I ti ćeš unijeti svome ocu, i on će jesti, tako da te otac tvoj može blagosloviti prije nego umre. Rekao je Jakov svojoj majci Rebeki: Ezav, moj brat, je dlakav čovjek, a ja sam gladak čovjek. Ne bi li me ikada opipao otac, i bit ću pred njim kao onaj koji prezire, i donijet ću na sebe prokletstvo, a ne blagoslov. Rekla mu je majka: Na mene tvoje prokletstvo, dijete, samo poslušaj moj glas i idi i donesi mi. Otišavši je uzeo i donio majci, a njegova majka napravila je jela kako je volio njegov otac.

I uzevši Rebeka lijepo odijelo svoga starijeg sina Ezava, koje je bilo kod nje u kući, odjenu u njega svoga mlađeg sina Jakova. I kože mladih koza stavio je oko njegovih ruku i na goli dio njegova vrata. I dala je jela i kruhove koje je napravila u ruke Jakova, sina svoga. I donio je svome ocu i rekao: Oče. A on reče: Evo me, tko si ti, dijete moje? I Jakov reče ocu: Ja sam Ezav, tvoj prvorodenac. Učinio sam kao što si mi govorio. Ustani, sjedni i jedi od mog lova, tako da me tvoja duša blagoslovi. Rekao je Izak svome sinu: Što je ovo što si tako brzo našao, dijete moje? A on reče: Ono što je Gospodin, tvoj Bog, stavio preda me. Rekao je pak Izak Jakovu: Priđi mi i opipat ću te, dijete, jesi li ti sin moj Ezav ili ne. Približio se pak Jakov Izaku, ocu svojem, i opipao ga, i rekao: Glas je doduše glas Jakovljevi, ali ruke su ruke Ezavove. I nije ga prepoznao, jer su njegove ruke bile dlakave kao ruke Ezava, njegova brata, i blagoslovio ga je. I reče: Jesi li ti moj sin Ezav? A on reče: Jesam. I reče: Donesi mi i jest ću od tvoga lova, dijete, da te blagoslovi duša moja. I donio mu je, i jeo je, i donio mu je vino, i pio je. I reče mu Izak, otac njegov: Priđi mi i poljubi me, dijete. I približivši se poljubio ga je, i namirisao miris njegove odjeće, i blagoslovio ga je, i rekao: Evo, miris sina moga, kao miris punog polja, koje je blagoslovio Gospodin. I neka ti Bog da od rose nebeske i od bogatstva zemlje, i mnoštvo žita i vina. I neka ti služe narodi i neka ti se poklone vladari, i postani gospodar brata svoga, i poklonit će ti se sinovi oca tvoga. Onaj koji te proklinje neka je proklet, a onaj koji te blagoslivlja neka je blagoslovljen.

I dogodilo se nakon što je Izak prestao blagoslivljati Jakova, sina svoga, i dogodilo se, kada je Jakov izašao od lica Izaka, oca svoga, da je Ezav, brat njegov, došao s lova. I napravi i on jela, i donio ih ocu svome, i rekao ocu: Neka ustane otac moj i neka jede od lova sina svoga, tako da me blagoslovi duša tvoja. I rekao mu Izak, otac njegov: Tko si ti? A on reče: Ja sam sin tvoj prvorodeni,

Ezav. Izak je bio veoma zapanjen, velikom zapanjenošću, i rekao: Tko je dakle ulovio za mene lov i donio mi ga, i jeo sam od svega prije nego što si ti došao? Blagoslovio sam ga, i blagoslovljen će biti. Dogodilo se da kada je Ezav čuo te riječi svoga oca Izaka, povikao je glasom velikim i vrlo gorkim, i rekao: Blagoslovi doista i mene, oče. Rekao mu je: Tvoj brat je došao s prijevarom i uzeo tvoj blagoslov. I reče: Pravedno je nazvano ime njegovo Jakov, jer me potkopao evo drugi put ovo. I prvorodenstvo moje uzeo je, i sada je uzeo blagoslov moj. I reče Ezav ocu svome: Nisi li ostavio meni blagoslov, oče? Odgovarajući, Izak reče Ezavu: Ako sam ga učinio tvojim gospodarom, i svu njegovu braću učinio sam njegovim slugama, žitom i vinom podupro sam ga, tebi pak što ću učiniti, dijete? Rekao je Ezav svome ocu: Zar nemaš samo jedan blagoslov, oče? Blagoslovi i mene, oče! Kada je Izak bio duboko dirnut, Ezav podiže glas i zaplaka. Odvajajući se, Izak, njegov otac, rekao mu je: Evo, od bogatstva zemlje bit će tvoje prebivalište i od rose neba odozgo. I na mač svoj živjet ćeš i bratu svojemu služit ćeš, ali bit će kada razbiješ i skineš jaram njegov s vrata svoga.

I gajio je Ezav zamjerku prema Jakovu zbog blagoslova kojim ga je blagoslovio njegov otac, a rekao je Ezav u svom umu: Neka se približe dani žalovanja za mojim ocem, da ubijem svoga brata Jakova. Bilo je javljeno Rebeki riječi Ezava, njenog starijeg sina, i poslavši pozvala je Jakova, svog mlađeg sina, i rekla mu: Evo, Ezav, tvoj brat, prijeti ti da te ubije. Sada dakle, dijete, slušaj moj glas i ustavši pobjegni u Mesopotamiju prema Labanu, bratu mom, u Haran. I stani s njim neke dane dok se ne odvrati srdžba. I srdžbu brata tvoga od tebe, i zaboravi što si mu učinio, i poslavši pozvat ću te odande, da ne budem ikad lišena djece od vas dvojice u jednom danu. Rekla je Rebeka Isaku: Umorna sam od svog života zbog kćeri sinova Hetovih. Ako Jakov uzme ženu od kćeri ove zemlje, što će mi život?

Pozvavši pak Izak Jakova, blagoslovio ga je i zapovjedio mu govoreći: Ne uzmi ženu od kćeri Kanaanaca. Ustavši, pobjegni u Mezopotamiju, u kuću Betuela, oca tvoje majke, i uzmi sebi odande ženu od kćeri Labana, brata tvoje majke. A moj Bog neka te blagoslovi, neka te poveća i neka te umnoži, i bit ćeš skupovi naroda. I neka ti da blagoslov Abrahama, oca moga, tebi i tvome sjemenu s tobom, da naslijediš zemlju tvoga boravka, koju je Bog dao Abrahamu. I Izak je poslao Jakova, i otišao je u Mezopotamiju prema Labanu, sinu Betuela Sirca, bratu Rebeke, majke Jakova i Ezava.

Ezav je vidio da je Izak blagoslovio Jakova i poslao ga u Mezopotamiju Sirije da uzme sebi ženu odande, te da mu je blagoslivljajući zapovjedio govoreći: Nećeš uzeti ženu od kćeri Kanaanaca. I Jakov je poslušao oca i majku svoju te otišao u Mesopotamiju Sirku. Vidjevši pak i Ezav da su kćeri Kanaana zle pred Izakom, ocem njegovim, Ezav je otišao k Izmaelu i uzeo Maeleth, kćer Izmaela, sina Abrahamova, sestru Nabajotovu, za ženu uz svoje žene.

I Jakov je izašao od studenca zakletve i otišao u Haran. I sreo je neko mjesto i spavao je tamo, jer je sunce zašlo, i uzeo je od kamenja toga mjesta i stavio ga prema svojoj glavi, i spavao je na tome mjestu. I on sanja, i gle, ljestve postavljene na zemlji, čija glava doseže do neba, i anđeli Božji uspinjali su se i silazili po njima. Ali Gospodin je stajao na njoj i rekao: Ja sam Bog Abrahama, oca tvoga, i Bog Isaka. Ne boj se! Zemlju na kojoj spavaš dat ću tebi i tvome sjemenu. I tvoje će sjeme biti kao pijesak zemlje, i raširiti će se prema moru, i jugu, i sjeveru, i istoku, i bit će blagoslovljena u tebi sva plemena zemlje, i u tvome

sjemenu. I evo, ja sam s tobom, čuvajući te na svemu putu kamo god pošao, i vratit ću te u ovu zemlju, jer neću te napustiti dok ne učinim sve što sam ti govorio. I probudio se Jakov iz svog sna i rekao: Gospodin je na ovom mjestu, a ja nisam znao. I bojao se i rekao: Kako je strašno ovo mjesto! Ovo nije ništa drugo nego kuća Božja, i ovo su vrata nebesa. I ustao je Jakov ujutro i uzeo kamen koji je bio stavio tamo pod svoju glavu, i postavio ga kao stub, i izlio ulje na njegov vrh. I nazvao je ime toga mjesta Kuća Božja, a grad se prije zvao Oulamluz. I zavetova se Jakov zavjetom govoreći: Ako bude Gospodin Bog sa mnom i čuva me na ovom putu kojim idem, i dade mi kruha da jedem i odjeće da se obujem, i okrene me sa spasenjem u kuću oca moga, i Gospodin će mi biti Bog. I ovaj kamen koji sam postavio kao stup bit će mi kuća Božja, i od svega što mi daš, dat ću ti desetinu.

## 29

I podigavši Jakov stopala, otišao je u zemlju istoka k Labanu, sinu Betuela Sirijca, bratu pak Rebeke, majke Jakova i Ezava. I vidi, i gle, bunar u ravnici. Bila su pak tamo tri stada ovaca koja su počivala kod njega, jer iz onoga bunara napajali su stada. Kamen pak bijaše velik na ustima bunara. I tamo su se skupljala sva stada, i odvaljivali su kamen s usta bunara, i pojili su ovce, i vraćali su kamen na usta bunara na njegovo mjesto. Jakov im reče: Braćo, odakle ste vi? Oni odgovoriše: Iz Harana smo. Rekao im je: Poznajete li Labana, sina Nahorova? A oni su rekli: Poznajemo. Rekao im je: Je li zdrav? Oni su rekli: Zdrav je, i evo Rahela, njegova kći, dolazi s ovcima. I reče Jakov: Još je dan velik, nije još vrijeme da se sakupi stoka. Napojite ovce, pa idite i pasete ih. Oni su pak rekli: Nećemo moći dok se ne skupe svi pastiri i dok ne odvale kamen s otvora bunara, pa ćemo napojiti ovce. Dok je još govorio s njima, evo Rahela, kći Labanova, dolazila je s ovcima



oca svoga, jer je ona pasla ovce oca svoga. Dogodilo se da je Jakov, kada je vidio Rahelu, kćer Labana, brata svoje majke, i ovce Labana, brata svoje majke, prišao i odvalio kamen s otvora bunara te napojio ovce Labana, brata svoje majke. I poljubio je Jakov Rahelu i, povikavši svojim glasom, zaplakao je. I javio je Raheli da je brat njezina oca i da je sin Rebeke, a ona je potrčavši javila svojem ocu prema ovim riječima. Dogodilo se da kada je Laban čuo ime Jakova, sina svoje sestre, potrčao mu je u susret, obgrlio ga je i poljubio, uveo ga je u svoju kuću, i Jakov je ispričao Labanu sve ove riječi. I reče mu Laban: Iz kostiju mojih i iz tijela mojega jesi ti. I bijaše s njim mjesec dana.

Rekao je pak Laban Jakobu: Zato što si moj brat, nećeš mi služiti besplatno. Reci mi, koja je tvoja nagrada? Laban je imao dvije kćeri, ime starije bilo je Leja, a ime mlađe Rahela. Oči Leje bile su slabe, ali Rahela je bila lijepa obličjem i vrlo lijepa izgledom. Volio je Jakov Rahelu, i rekao: Služit ću ti sedam godina za Rahelu, tvoju mlađu kćer. Rekao mu je Laban: Bolje je dati je tebi nego dati je drugom muškarcu, stanuj sa mnom. I služio je Jakov za Rahelu sedam godina, i bilo mu je kao malo dana, zbog toga što ju je ljubio. Rekao je Jakov Labanu: Daj mi moju ženu, jer su dani ispunjeni da uđem k njoj. Sakupio je pak Laban sve muškarce mjesta i priredio vjenčanje. I dogodilo se navečer, i uzevši Leju, kćer svoju, uveo ju je k Jakovu, i Jakov je ušao k njoj. Laban je dao svojoj kćeri Leji Zelfu, svoju sluškinjicu, njoj kao sluškinjicu. Dogodilo se ujutro, i evo, bila je Lea. Jakov je rekao Labanu: Što si mi ovo učinio? Nisam li za Rahelu služio kod tebe? I zašto si me prevario? Odgovorio je Laban: Nije tako u našem kraju da se daje mlađa prije starije. Dovrši dakle tjedan ove, i dat ću ti i ovu umjesto rada koji radiš kod mene još sedam drugih godina. Jakov je tako učinio i ispunio tu sedmicu, i Laban mu je dao svoju kćer Rahelu za ženu. Dao je Laban svojoj kćeri Balli

svoju sluškinju, njoj kao sluškinju. I ušao je k Raheli, ali volio je Rahelu više nego Leu, i služio mu je drugih sedam godina.

Vidjevši da je Leja bila mrzena, Gospodin Bog otvorio je njezinu utrobu, a Rahela je bila nerotkinja. I zatrudnjela je Lea i rodila sina Jakovu. Nazvala je pak njegovo ime Ruben, govoreći: Jer je Gospodin vidio moje poniženje i dao mi je sina, sada će me dakle moj muž ljubiti. I ona zatrudnje opet i rodi drugog sina Jakovu, i rekla: Čuo je Gospodin da sam mržena i dao mi je i ovoga. I nazvala je njegovo ime Šimun. I zatrudnjela je još, i rodila sina, i rekla: U ovom trenutku bit će moj muž uz mene, jer sam mu rodila tri sina. Zbog toga je nazvala njegovo ime Levi. I zatrudnjevši još je rodila sina, i rekla: Sada ću se još za ovo zahvaliti Gospodinu. Zbog toga je nazvala njegovo ime Juda, i prestala je rađati.

## 30

Vidjevši da nije rodila Jakovu, Rahela je postala ljubomorna na svoju sestru i rekla je Jakovu: Daj mi djecu, a ako ne, umrijet ću. Bijesan, Jakov reče Rachel: Nisam li ja na mjestu Boga, koji te je lišio ploda utrobe? Rekla je Rahela Jakovu: Evo moje sluškinje Balle, uđi k njoj, i roditi će na mojim koljenima, i ja ću biti izgrađena iz nje. I dala mu je Ballu, svoju sluškinje, za ženu, i Jakov je ušao k njoj. I zatrudnje Balla, sluškinja Racheline, i rodi Jakobu sina. I reče Rahela: Bog mi je sudio i čuo je moj glas, i dao mi je sina. Zbog toga je nazvala njegovo ime Dan. I zatrudnje još Balla, sluškinja Rahelina, i rodi drugog sina Jakovu. I rekla je Rahela: Suborila se je moj Bog, i hrvala sam se sa sestrom svojom, i bila sam sposobna. I nazvala je ime njegovo Neftalim. Vidjela je Leja da je prestala rađati, pa je uzela Zelfu, svoju sluškinju, i dala ju je Jakovu za ženu, i on je ušao k njoj. I zatrudnjela je Zelfa,

služkinja Leje, i rodila Jakovu sina. I Lea reče: U sreći! I nazvala ga je Gad. I zatrudni još Zelfa, slušavka Leje, i rodi Jakovu drugog sina. I reče Leja: Blažena sam ja, jer će me žene zvati blaženom, i nazvala je ime njegovo Ašer. Otišao je Ruben u dan žetve pšenice i našao je jabuke mandragora u polju, te ih je donio Leji, svojoj majci. Rahela je rekla Leji, svojoj sestri: Daj mi od mandragora tvoga sina. Rekla je Leja: Nije li ti dovoljno što si uzela moga muža? Hoćeš li uzeti i mandragore moga sina? Rekla je Rahela: Ne tako, neka spava s tobom ovu noć umjesto mandragora tvoga sina. Jakov je ušao s polja navečer, i Lea je izašla u susret njemu, i rekla: K meni ćeš ući danas, jer sam te unajmila umjesto mandragora moga sina. I spavao je s njom tu noć. I Bog je čuo Leju, i začevoši, rodila je Jakovu petog sina. I reče Lea: Dao mi je Bog moju nagradu zato što sam dala svoju služkinje svome mužu, i nazvala je njegovo ime Jisakar, što znači nagrada. I Lea je ponovno zatrudnjela i rodila šestog sina Jakovu. I reče Lea: Bog mi je dao dobar dar u ovo vrijeme, sada će me moj muž izabrati, jer sam mu rodila šest sinova. I nazvala je njegovo ime Zabulon. I nakon ovoga rodila je kćer i nazvao je njezino ime Deina. Sjeti se Bog Rahele, uslišio ju je Bog i otvorio joj utrobu. I zatrudnivši, rodila je Jakovu sina, a Rahela je rekla: Oduzeo je moj Bog sramotu. I ona ga nazva Josip, govoreći: Neka mi Bog doda još jednog sina.

Dogodilo se da kada je Rahela rodila Josipa, Jakov reče Labanu: Pošalji me, da odem na svoje mjesto i u svoju zemlju. Vрати mi žene i djecu moju, za koje sam ti služio, da odem, jer ti znaš ropstvo koje sam ti služio. Rekao mu je Laban: Ako sam našao milost pred tobom, proricao sam da me je Bog blagoslovio zbog tvog dolaska. Odredi svoju plaću prema mni, i dat ću je. Rekao je pak Jakov: Ti znaš kako sam ti služio i koliko je tvoje stoke bilo sa mnom. Malo je jer bilo ono što si imao prije mene, i

raslo je u mnoštvo, i blagoslovio te je Gospodin Bog otkako sam došao, sada dakle kada ću i ja sebi učiniti kuću? I reče mu Laban: Što ću ti dati? A reče mu Jakov: Nećeš mi dati ništa. Ako mi učiniš ovu stvar, opet ću pasti tvoje ovce i čuvati ih. Neka danas prođu sve tvoje ovce, i odvoji odatle svaku tamnu ovcu među janjcima i svaku prugastu i pjegavu među kozama - to će biti moja nagrada. I moja pravda će mi svjedočiti sljedećeg dana, jer je moja nagrada pred tobom: sve što nije pjegavo i prugasto među kozama i tamno među janjcima, smatrat će se ukradenim kod mene. Laban mu je rekao: Neka bude prema tvojoj riječi. I odvojio je u onaj dan jarce prošarane i prugaste, i sve koze prošarane i prugaste, i sve što je bilo tamno među janjcima, i sve što je bilo bijelo među njima, i dao je preko ruku svojih sinova. I udaljio je put od tri dana između njih i Jakova, a Jakov je pasao preostale Labanove ovce. Jakov je uzeo za sebe svježiu šipku od stiraksa, oraha i platana te ih je ogulio u bijele pruge, i skidajući zeleno, na šipkama se pojavilo šareno bijelo koje je oljuštio. I stavio je šipke koje je ogulio u korita pojilišta za vodu, tako da kada ovce dođu piti, pred šipkama, kada one dođu da piju, ovce zatrudne gledajući u šipke. I ovce su se parile kod štapova, i ovce su rađale čisto bijele i šarene i pepeljasto prošarane. Janjce pak odvojio je Jakov, i postavio je pred ovce ovna prugastog i sve šareno među janjcima, i odvojio je sebi stada za sebe, i nije ih pomiješao s ovcama Labanovim. Dogodilo se u vrijeme kada su ovce bile u toplini i uzimale u utrobu, da je Jakov stavio šipke pred ovce u korita, kako bi začele prema šipkama. Kada bi ovce rodile, nije postavljao, pa su neobilježene bile Labanove, a obilježene Jakovljeve. I obogatio se čovjek silno, i postala mu je stoka mnoga, i volovi, i sluge, i sluškinje, i deve, i magarci.

Jakov je čuo riječi Labanovih sinova koji su govorili: Jakov je uzeo sve što je pripadalo našem ocu, i od onoga što je pripadalo našem ocu stekao je sve ovo bogatstvo. I vidio je Jakov lice Labana, i gle, nije bilo prema njemu kao jučer i prekjučer. Rekao je pak Gospodin Jakovu: Vрати se u zemlju svoga oca i k svome rodu, i bit ću s tobom. Poslavši pak Jakov, pozvao je Leu i Rahelu u ravnice gdje su bila stada. I vidim ja lice vašeg oca da nije prema meni kao jučer i prekjučer, ali Bog moga oca bio je sa mnom. I vi same znate da sam svom snagom služio vašem ocu. Ali vaš otac me prevario i promijenio moju plaću deset puta, ali Bog mu nije dao da mi naudi. Ako tako kaže, šarene će biti tvoja nagrada i sve će ovce roditi šarene. Ako li kaže da će bijele biti tvoja nagrada, sve će ovce roditi bijele. I Bog je uzeo svu stoku vašega oca i dao mi je. I dogodilo se kada su ovce začinjale u utrobi, i vidio sam svojim očima u snu, i gle, jarci i ovnovi koji su uzlazili na ovce i koze bili su bijeli i šareni i pepeljasto prošarani. I reče mi Anđeo Božji u snu: Jakove! A ja rekoh: Što je? I rekao je: Podigni oči svoje i vidi jarce i ovnove kako se penju na ovce i koze prugaste i šarene i pepeljaste prošarane, jer sam vidio sve što ti Laban čini. Ja sam Bog koji ti se pojavio na mjestu Božjem, gdje si mi tamo pomazao stup i gdje si mi tamo učinio zavjet. Sada dakle ustani i izađi iz ove zemlje i odi u zemlju svoga rođenja, i ja ću biti s tobom. I odgovorivši, Rahela i Lea rekle su mu: Zar nama još postoji dio ili baština u kući našega oca? Zar nismo mu smatrane kao strankinje? Jer nas je prodao i progutao naše srebro. Sve bogatstvo i slavu koju je oduzeo Bog našega oca bit će nama i našoj djeci; sada dakle, što god ti je rekao Bog, čini. Ustavši, Jakov je uzeo svoje žene i svoju djecu na deve, I odveo je svu svoju imovinu i svu svoju prtljagu koju je stekao u Mesopotamiji, i sve svoje, da ode k Izaku, svom ocu, u zemlju Kanaan. Laban je otišao strići svoje ovce, a Rachel je ukrala idole svoga oca. Jakov je pak sakrio od Labana Sirijca da mu ne najavi da bježi. I pobjegao je on i sve

njegovo, i prijeđe rijeku, i krenu prema gori Gilead. Labanu Sirijcu bilo je javljeno trećeg dana da je Jakov pobjegao. I uzevši svoju braću sa sobom, progonio je za njim put od sedam dana i sustigao ga u planini Gilead. Bog je došao Labanu Sirijcu u snu noću i rekao mu: Čuvaj se da ikad ne govoriš s Jakovom zlo. I Laban je stigao do Jakova, a Jakov je razapeo svoj šator u planini, a Laban je postavio svoju braću u planini Gilead. Rekao je Laban Jakovu: Što si učinio? Zašto si potajno pobjegao, prevario me i odveo moje kćeri kao ratne zarobljenice? I da si mi objavio, poslao bih te s veseljem, i s glazbenicima, i bubnjevima, i lirom. I nisam bio smatran dostojnim poljubiti svoju djecu i svoje kćeri, a sada si ludo postupio. I sada je jaka ruka moja da ti učinim zlo, ali Bog oca tvoga jučer mi je rekao govoreći: Čuvaj se da nikada ne govoriš s Jakovom zlo. Sada si dakle otišao, jer si silno želio otići u kuću svoga oca, ali zašto si ukrao moje bogove? Odgovorivši, Jakov reče Labanu: Bojao sam se, jer sam pomislio: Ne bi li možda oduzeo svoje kćeri od mene i sve što je moje. I reče Jakov: Kod koga god nađeš svoje bogove, neće živjeti pred našom braćom. Prepoznaš što je od tvojih stvari kod mene i uzmi. Ali nije prepoznao kod njega ništa. Jakov nije znao da je Rahela, njegova žena, ukrala ih. Ušavši, Laban je pretraživao kuću Leje i nije našao ništa, pa je izašao iz kuće Leje i pretraživao kuću Jakova i kuću dviju sluškinja, ali nije našao ništa, zatim je ušao i u kuću Rahele. Rachel je uzela idole, bacila ih u torbe sedla deve i sjela na njih. I reče svome ocu: Ne ljuti se, gospodaru, ne mogu ustati pred tobom, jer imam ono što je običaj kod žena. Laban je pretražio cijelu kuću i nije našao idole. Razljutio se Jakov i sukobio se s Labanom, a odgovarajući Jakov reče Labanu: Što je moja nepravda? I što je moj grijeh, jer si me progonio, I zato što si pretraživao sve posude moje kuće? Što si našao od svih posuda tvoje kuće? Stavi ovdje pred tvoju braću i moju braću, i neka sude između nas dvojice. Ovih dvadeset godina sam s tobom, tvoje ovce

i tvoje kože nisu bile jalove, ovnovе твојіh ovaca nisam jeo. Razderano od zvijeri nisam ti donosio; ja sam plaćao iz vlastitog džepa krađe danju i krađe noću. Postao sam danju spaljivan vrućinom, a noću mrazom, i san je odlazio od mojih očiju. Ovih dvadeset godina bio sam u tvojoj kući, služio sam ti četrnaest godina za tvoje dvije kćeri i šest godina za tvoje ovce, a ti si mi plaću promijenio deset puta. Ako ne bi bilo Boga oca moga Abrahama, i straha Izakova, sada bi me praznog otpremio. Poniženje moje i trud ruku mojih vidio je Bog, i ukorio te jučer.

Odgovarajući, Laban reče Jakobu: Kćeri su moje kćeri, i sinovi su moji sinovi, i stoka je moja stoka, i sve što vidiš moje je, i što se tiče mojih kćeri, što ću učiniti njima danas ili njihovoj djeci koju su rodile? Sada dakle dođi, sklopimo savez ja i ti, i bit će za svjedočanstvo između mene i tebe. Rekao mu je: evo nitko s nama nije, vidi, Bog je svjedok između mene i tebe. Uzevši pak Jakov kamen, postavio ga je kao stup. Rekao je Jakov svojoj braći: Skupljajte kamenje, i skupili su kamenje, i napravili su brdo, i jeli su tamo na brdu, i rekao je Laban njemu: Ovo brdo svjedoči između mene i tebe danas. I Laban ga je nazvao gomila svjedočanstva, a Jakov ga je nazvao gomila svjedok. Rekao je Laban Jakobu: Evo, ova gomila i ovaj stup koji sam postavio između mene i tebe, ova gomila svjedoči i ovaj stup svjedoči, zbog toga je nazvano ime: Gomila svjedoči. I vizija o kojoj je govorio: Neka Bog pogleda između mene i tebe, jer ćemo se odvojiti jedan od drugog. Ako poniziti budeš moje kćeri, ako uzmeš žene uz moje kćeri, vidi, nitko s nama nije koji vidi - Bog je svjedok između mene i tebe. Ako ja ne prođem prema tebi, niti ti ne prođeš prema meni preko ovog brda i ovog stupa sa zlim namjerama. Bog Abrahamov i Bog Nahorov neka sudi između nas, i Jakov se zakleo strahom oca svoga Izaka. I žrtvovao je žrtvu na planini i pozvao je svoju braću, i jeli su i pili su, i spavali su na planini.

Ustavši ujutro, Laban je poljubio svoje sinove i kćeri i blagoslovio ih, a zatim se Laban okrenuo i otišao na svoje mjesto.

I Jakov je otišao svojim putem, i podigavši pogled vidio je Božji logor utaboren, i susreli su ga Anđeli Božji. Rekao je Jakov, kada ih je vidio: Ovo je Božji logor, i nazvao je to mjesto Logori.

Poslao je pak Jakov glasnike prije sebe prema Ezavu, bratu svome, u zemlju Seir, u zemlju Edom. I zapovjedio im je govoreći: Ovako ćete reći mom gospodaru Ezavu: Ovako govori tvoj sluga Jakov: S Labanom sam boravio i zadržao sam se do sada. Postali su moji volovi, magarci, ovce, sluge i sluškinje, i poslao sam da javim mom gospodaru Ezavu, kako bi tvoj sluga našao milost pred tobom. I anđeli vratili su se Jakovu govoreći: Došli smo do tvoga brata Ezava, i evo on dolazi u susret tebi, i četiri stotine ljudi s njim. Jakov se veoma bojao i bio je uznemiren, pa je podijelio narod koji je bio s njim, volove, deve i ovce u dva logora. I reče Jakov: Ako Ezav dođe u jedan tabor i udari ga, drugi tabor će biti spašen. Rekao je pak Jakov: Bože oca moga Abrahama i Bože oca moga Isaaka, Gospodine, ti koji si mi rekao: Vрати se u zemlju svoga rođenja i učinit ću ti dobro', Neka mi bude dovoljno od sve pravde i od sve istine koju si učinio služi svome, jer sam s ovim svojim štapom prešao ovaj Jordan, a sada sam postao dva logora. Izbavi me iz ruke moga brata, iz ruke Ezava, jer se bojim ga, da ne bi došao i udario mene i majku s djecom. Ti si pak rekao: Dobro ću te učiniti i učinit ću tvoje potomstvo kao pijesak mora, koji se neće moći prebrojati zbog mnoštva. I spavao je tamo onu noć, uzeo darove koje je donio i poslao ih Ezavu, svome bratu. Koze dvije stotine, jaraca dvadeset, ovaca dvije stotine, ovnova dvadeset, deve koje doje i njihovu djecu trideset, goveda četrdeset, bikova



deset, magaraca dvadeset i ždrebadi deset. I dao ih svojim slugama, stado po stado odvojeno, a rekao je svojim slugama: Idite preda mnom i držite razmak između stada i stada. I zapovjedio je prvome govoreći: Ako te sretne Ezav, brat moj, i pita te govoreći: Čiji si? I kamo ideš? I čija su ova koja idu pred tobom? Reći ćeš: Tvoj sluga Jakov poslao je darove mome gospodaru Ezavu, i evo, on sam dolazi iza nas. I zapovjedio je prvome, i drugome, i trećemu, i svima koji su išli naprijed iza ovih stada, govoreći: Prema ovoj riječi govorite Ezavu kada vas nađe. I reći ćete: Evo, sluga tvoj Jakov dolazi iza nas. Rekao je jer: Umilostivit ću njegovo lice darovima koji idu ispred njega, i nakon toga vidjet ću njegovo lice, jer možda će prihvatiti moje lice. I darovi su išli naprijed pred njim, a on je spavao tu noć u logoru. Ustavši te noći, uzeo je dvije žene, i dvije sluškinje, i jedanaestero svoje djece, i prešao je prelaz Jabboka. I uzeo ih je, prešao bujicu i preveo sve svoje.

Ostao je Jakov sam, i hrvao se čovjek s njim do jutra. Vidio je da nije sposoban protiv njega, pa je dotaknuo udubljenje njegova bedra, i ukočilo se udubljenje Jakovljeva bedra dok se hrvao s njim. I reče mu: Pošalji me, jer je zora uzašla. Ali on reče: Neću te pustiti ako me ne blagosloviš. Rekao mu je: Kako ti je ime? A on je odgovorio: Jakov. I reče mu: Neće se više zvati ime tvoje Jakov, nego će Izrael biti ime tvoje, jer si nadvladao s Bogom i s ljudima moćan ćeš biti. Upitao je Jakov i rekao: Javi mi svoje ime. I rekao je: Zašto pitaš moje ime? I blagoslovio ga je tamo. I nazvao je Jakov ime onoga mjesta Oblik Boga, jer sam vidio Boga licem u lice i spašena je moja duša. Sunce mu je uzašlo kada je prošao oblik Boga, a on je šepao na svoje bedro. Zbog ovoga sinovi Izraela neće jesti živac koji je utrnu, koji je na udubljenju bedra, do ovoga dana, jer je dotakao udubljenje bedra Jakova, živac koji je utrnu.

Podigavši pogled, Jakov je vidio svojim očima, i gle, Ezav, njegov brat, dolazi i četiri stotine ljudi s njim, i Jakov je podijelio djecu na Leu, na Rahelu i dvije sluškinje. I stavio je dvije mlade žene i njihove sinove na prvo mjesto, a Leu i njezinu djecu iza njih, a Rahelu i Josipa posljednjima. On sam napredovao prije njih i poklonio se na zemlju sedam puta, dok se nije približio svome bratu. I Ezav potrča u susret njemu i, zagrlivši ga, pade na vrat njegov i poljubi ga, i plakahu obojica. I podigavši pogled, Ezav je vidio žene i djecu te rekao: Što su ti ovi? On pak reče: Djeca kojima je Bog pokazao milost prema tvome djetetu. I približile su se mlade žene i njihova djeca, te su se poklonile. I približila se Lea i djeca njezina, i poklonili se, i nakon ovoga približila se Rahela i Josip, i poklonili se. I reče: Što su ti svi ovi logori s kojima sam se susreo? A on reče: Da tvoj sluga nađe milost pred tobom, gospodaru. Rekao je Ezav: Imam mnogo, brate, neka tebi ostanu tvoje. Rekao je Jakov: Ako sam našao milost pred tobom, primi darove iz mojih ruku, jer sam vidio tvoje lice kao što bi netko vidio lice Boga, i bit ćeš zadovoljan sa mnom. Uzmi moje blagoslove koje sam ti donio, jer je Bog imao milost prema meni i imam sve, te ga je prisiljavao, i uzeo je. I reče: Otišavši, pođimo ravno. Rekao mu je: Gospodar moj zna da su djeca nježna i da ovce i krave koje doje ovise o meni. Ako ih, dakle, potjeram jedan dan, umrijet će sva stoka. Neka moj gospodar ide naprijed prije svoga sluge, a ja ću polako napredovati na putu prema tijeku putovanja koje je preda mnom i prema koraku mladića, dok ne dođem k svome gospodaru u Seir. Rekao je pak Ezav: Ostavit ću s tobom dio naroda koji je sa mnom. On pak reče: Zašto to? Dovoljno je što sam našao milost pred tobom, gospodaru. Ezav se pak onoga dana okrenuo na svoj put u Seir. I Jakov odlazi u šatore i napravio je

sebi tamo kuće, a za svoju stoku napravio je šatore. Zbog toga je nazvao ime onoga mjesta Šatori.

I Jakov je došao u Salem, grad Šekima, koji je u zemlji Kanaan, kada se vratio iz Mesopotamije Sirije, i utaborio se pred gradom. I stekao je dio polja gdje je postavio svoj šator od Emmora, oca Šekema, za stotinu amnona. I postavio je tamo žrtvenik i prizvao Boga Izraela.

## 34

Izašla je Dina, kći Leje, koju je rodila Jakobu, da upozna kćeri mjesnih žitelja. I vidje je Sihem, sin Emora Hivijca, vladara zemlje, i uzevši je, spavao je s njom i ponizio je. I pazio je na dušu Deine, kćeri Jakova, i volio je djevicu, i govorio joj je prema srcu djevice. Sihem reče svome ocu Emoru: Uzmi mi ovo dijete za ženu. Jakov je čuo da je sin Emmorov oskvrnio Deinu, njegovu kćer, ali njegovi sinovi bili su sa njegovom stokom u polju, pa je Jakov šutio dok oni nisu došli. Izašao je Emmor, otac Sihema, prema Jakovu da govori s njim. Sinovi Jakobovi došli su s polja, a kad su čuli, ljudi su bili duboko pogođeni i bilo im je veoma bolno, jer je učinio sramotnu stvar u Izraelu legavši s kćeri Jakovom, i neće tako biti. I govorio je Emor njima: Sihem, sin moj, odabrao je dušom vašu kćer; dajte mu je dakle za ženu, I oženite se s nama, kćeri vaše dajte nama, i kćeri naše uzmite za sinove vaše. I među nama stanujte, i evo, zemlja je široka pred vama; stanujte, trgovajte na njoj i stječite u njoj. Rekao je pak Sihem njezinu ocu i njezinoj braći: Nađoh li milost pred vama, što god kažete, dat ćemo. Umnožite miraz vrlo, i dat ću koliko god mi kažete, a vi ćete mi dati ovu djevojku za ženu.

Odgovorili su sinovi Jakovljevi Sihemu i Hamoru, ocu njegovu, s prijevarom i govorili su im, jer su oskvrnuli Dinu, sestru njihovu. I rekaše im Šimun i Levi, braća Dine: Ne možemo učiniti ovu stvar, dati našu sestru čovjeku koji ima neobrezanost, jer je to sramota za nas. Samo u ovom bit ćemo vama slični i nastanit ćemo među vama, ako postanete kao mi, da bude obrezan svaki vaš muškarac. I dat ćemo kćeri naše vama, i od kćeri vaših uzet ćemo sebi žene, i stanovati ćemo među vama, i bit ćemo kao jedan rod. Ako nas pak ne poslušate da budete obrezani, uzet ćemo svoju kćer i otići ćemo. I riječi su se svidjele Emmoru i Syhemu, sinu Emmorovu. I mladi čovjek nije odgodio učiniti ovu riječ, jer je bio navaljan na kćer Jakova, a on je bio najslavniji od svih u kući svoga oca. Došao je Emmor i Sihem, sin njegov, prema vratima grada njihovog i govorili su muškarcima grada njihovog, govoreći: Ovi ljudi miroljubivi su, s nama neka stanuju na zemlji i neka njome trguju, a zemlja, evo, široka je pred njima; kćeri njihove uzet ćemo sebi za žene, i kćeri naše dat ćemo njima. Samo pod ovim uvjetom bit će nam slični ti ljudi da prebivaju s nama, tako da budemo jedan narod: ako se obreže svaki naš muškarac, kao što su i oni obrezani. I njihova stoka, i njihove četveronožne životinje, i njihova imanja, neće li biti naša? Samo u ovome budimo slični njima, i stanovat će s nama. I poslušali su Emmora i Sychema, sina njegova, svi koji su trgovali na vratima grada njihova, i obrezali su meso prepucija svoga svaki muškarac.

Dogodilo se na treći dan, kada su bili u mukama, da su dva sina Jakova, Šimun i Levi, braća Dine, uzeli svaki svoj mač, ušli sigurno u grad i pobili sve muškarce. I Emmora i Sihema, sina njegova, ubili su oštricom mača, i uzeli su Deinu iz kuće Sihema, i izašli su. Sinovi pak Jakoba ušli su na ranjene i opljačkali grad u kojem su oskvrnuli Dejnu, njihovu sestru. I ovce njihove, i volove njihove, i magarce njihove, koliko god je bilo u gradu i koliko god

je bilo u polju, uzeli su. I sva njihova tijela i svu njihovu prtljagu i njihove žene zarobili su, i opljačkali sve što je bilo u gradu i sve što je bilo u kućama. Rekao je Jakov Šimunu i Leviju: Mrzitim ste me učinili, tako da sam zao svima onima koji stanuju u zemlji, i Kanaancima i Perizanima. Ja sam malobrojan, i ako se skupe protiv mene, udarit će me i bit ću uništen ja i moja kuća. Ali oni rekoše: Zar će postupati s našom sestrom kao s bludnicom?

## 35

Rekao je pak Bog Jakovu: Ustani, idi u mjesto Betel i stanuj ondje, i napravi ondje žrtvenik Bogu koji ti se pojavio kada si bježao od lica Ezava, brata svoga. Rekao je Jakov svojoj kući i svima onima koji su bili s njim: Uklonite strane bogove koji su među vama iz vaše sredine, očistite se i promijenite svoje haljine. I ustanimo te idimo u Betel i napravimo ondje žrtvenik Bogu koji me uslišao u dan nevolje, koji je bio sa mnom i spasio me na putu kojim sam išao. I dali su Jakovu strane bogove koji su bili u njihovim rukama i naušnice koje su bile u njihovim ušima, i Jakov ih je sakrio pod terebintom u Šekemu i uništio ih do današnjeg dana. I Izrael je krenuo iz Šekema, i strah Božji je pao na gradove oko njih, i nisu progonili sinove Izraelove. Došao je Jakov u Luz, koja je u zemlji Kanaan, koja je Betel, on sam i sav narod koji bijaše s njim. I sagradio je tamo žrtvenik i nazvao je ime mjesta Betel, jer mu se tamo pojavio Bog dok je bježao od lica Ezava, brata njegovog.

Umrla je Debora, dadilja Rebeke, i pokopana je niže Betela pod hrastom. Jakov je nazvao to mjesto Hrast žalovanja. Pojavio se Bog Jakovu još u Luzu, kada je došao iz Mezopotamije Sirijske, i blagoslovio ga je Bog. I reče mu Bog: Tvoje ime neće više biti Jakov, nego će tvoje ime biti Izrael, i nazva ga Izrael. Rekao mu je

Bog: Ja sam tvoj Bog, povećavaj se i umnožavaj, narodi i skupštine naroda bit će iz tebe, i kraljevi će izaći iz tvojih bedara. I zemlju koju sam dao Abrahamu i Isaaku, tebi sam je dao, tebi će pripasti, i tvome potomstvu nakon tebe dat ću ovu zemlju. Bog je otišao gore od njega s mjesta gdje je govorio s njim. I postavio je Jakov stup na mjestu o kojem je govorio s njim Bog, stup kameni, i izlio je na nj libaciju, i izlio je na nj ulje. I Jakov je nazvao ime mjesta u kojem je Bog tamo govorio s njim Betel. Otišavši pak Jakov iz Betela, postavio je svoj šator s one strane kule Gader. Dogodilo se pak kada se približio Chabrathi da dođe u Ephrathah, rodila je Rachel i imala teški porod pri porođaju. Dogodilo se da je teško rađala, pa joj je primalja rekla: Ohrabri se, jer i ovo ti je sin. Dogodilo se da je, dok je otpuštala svoju dušu, jer je umirala, nazvala njegovo ime Sin moje boli, ali otac je nazvao njegovo ime Benjamin. Umrlo je Rahela i pokopana je na putu hipodroma Efrata, a to je Betlehem. I Jakov je postavio stup na njezinu grobu; to je stup na grobu Rahel do današnjega dana. Dogodilo se kada se Izrael nastanio u onoj zemlji da je Ruben otišao i spavao s Balom, naložnicom svoga oca Jakova, i Izrael je čuo i to se učinilo zlim pred njim. Sinovi Jakova bili su dvanaest.

Sinovi Leje, prvorodenog Jakova: Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isakar, Zabulon. Sinovi Racheline: Joseph i Benjamin. Sinovi Ballas, sluškinje Rachel: Dan i Naphtali. Sinovi Zilpah, sluškinje Leah, Gad i Asher, ovi su sinovi Jakova koji su mu se rodili u Mezopotamiji Sirije. Jakov je došao k Izaku, svom ocu, u Mamre, u grad na ravnici, to jest Hebron u zemlji Kanaan, gdje su boravili Abraham i Izak. Izak je živio stotinu osamdeset godina. I slabašan Izak umro je i dodan je svome rodu, star i pun dana, i pokopali su ga Ezav i Jakov, sinovi njegovi.

Ovo su pak potomci Ezava, on je Edom. Esau je uzeo sebi žene od kćeri Kanaanaca: Adu, kćer Ailoma Hetita, i Olibemu, kćer Ana, sina Sebegona Hivita. I Basematu, kćer Išmaela, sestru Nabajota. Rodila je pak njemu Ada Elifaza, i Basemat je rodila Raguela. I Olibema rodi Ieusa, i Iegloma, i Korea; ovi su sinovi Ezava koji su mu se rodili u zemlji Kanaan. Ezav je uzeo svoje žene, svoje sinove, svoje kćeri, sve ukućane svoje kuće, svu svoju imovinu, svu stoku i sve što je stekao, i sve što je pribavio u zemlji Kanaanu, te je otišao iz zemlje Kanaana od svoga brata Jakova. Bila su njihova imanja premnoga da stanuju zajedno, i nije mogla zemlja njihovog privremenog boravka izdržati ih zbog množine njihovih imanja. Nastanio se Ezav u planini Seir; Ezav je Edom. Ovo su pak generacije Ezava, oca Edoma, u planini Seir. I ovo su imena sinova Ezava: Elifas, sin Ade, žene Ezava, i Raguel, sin Basemate, žene Ezava. Postali su pak sinovi Elifaza: Taiman, Omar, Sofar, Gotom i Kenéz. Thamna je bila suložnica Elifaza, sina Ezava, i rodila je Elifazu Amaleka; ovi su sinovi Ade, žene Ezava. Ovi su pak sinovi Raguela: Nahoth, Zare, Some i Moze; ovi su bili sinovi Basemath, žene Esauove. Ovi su sinovi Olibeme, kćeri Ane sina Sebegona, žene Esaua; rodila je Esavu Ieusa, Iegloma i Korea. Ovi su vođe, sinovi Ezava, sinovi Elifasa, prvorođenca Ezava: vođa Taiman, vođa Omar, vođa Sofar, vođa Kenéz. Vođa Korah, vođa Gothom, vođa Amalek, ovi su vođe Eliphaza u zemlji Idumeji, ovi su sinovi Ade. I ovi su sinovi Raguela, sina Esauova: vođa Nahoth, vođa Zare, vođa Some, vođa Moze. Ovi su vođe Raguelovi u zemlji edomskoj. Ovi su sinovi Basemath, žene Esauove. Ovi su sinovi Olibemas, žene Ezava: vođa Ieous, vođa Ieglom, vođa Kore. Ovi su vođe Olibemas, kćeri Anine, žene Ezava. Ovo su sinovi Ezava i ovo su njihove vođe; ovi su sinovi Edoma. Ovi su sinovi Seira Horejca, onoga koji je nastanjivao zemlju: Lotan, Šobal, Sibeon, Ana, I Dišon, i Asar, i Rison, ovi su vođe Horita, sina Seira, u zemlji Edom. Sinovi

Lotana bili su Chorri i Heman, a sestra Lotana bila je Thamna. Ovi su sinovi Shobala: Golam, Manahath, Gaibel, Zophar i Omar. I ovi su sinovi Sebegona: Aije i Ana. Ovaj je Ana koji je pronašao Jamin u pustinji kada je pasao tegleće životinje Sebegona, oca svoga. Ovi pak sinovi Ana: Dešon i Oholibama, kći Ana. Ovi su sinovi Dešona: Amada, Asban, Itran i Haran. Ovi su sinovi Asara: Balaam, Zoukam i Ioukam. Ovi su sinovi Risona: As i Aran. Ovi su vođe Horija: vođa Lotan, vođa Šobal, vođa Sibeon, vođa Ana, Vođa Dešon, vođa Asar, vođa Rison; ovi su vođe Horija u njihovim vođstvima u zemlji Edom.

I ovi su kraljevi koji su vladali u Edomu, prije nego što je kralj zavladao u Izraelu. I kraljevaio je u Edomu Balak, sin Beorov, a ime njegova grada bilo je Dennaba. Umro je Balak, i zavladao je umjesto njega Jobab, sin Zarin iz Bosorre. Umro je pak Jobab, i zavladao je umjesto njega Asom iz zemlje Thaimana. Umro je Asom, i umjesto njega je vladao Adad, sin Barada, koji je porazio Midijan u ravnici Moaba, a ime njegova grada bilo je Gethaim. Umro je Adad, i umjesto njega zavladao je Samlah iz Masrekaha. Umro je Samada, i zakraljio umjesto njega Saul iz Rooboth koji je pored rijeke. Umro je Saul, i umjesto njega je vladao Ballenon, sin Achobora. Umro je Ballenon, sin Achoborov, i umjesto njega zavladao je Arad, sin Baradov, a ime njegova grada bilo je Phogor, a ime njegove žene bilo je Metebeel, kći Matraitha, sina Maizoobova. Ova su imena vođa Ezava, u njihovim plemenima, prema njihovom mjestu, u njihovim zemljama, i u njihovim narodima: vođa Tamna, vođa Gola, vođa Jeter, vođa Olibemas, vođa Helas, vođa Finon, Vođa Kenaz, vođa Teman, vođa Mazar. Vođa Magediel, vođa Zaphoin; ovi su vođe Edoma u izgrađenim mjestima u zemlji njihova posjeda. Ovaj je Ezav otac Edoma.



Jakov je živio u zemlji u kojoj je boravio njegov otac, u zemlji Kanaan, a ovo su pokoljenja Jakova. Josip je imao sedamnaest godina i čuvao je ovce svoga oca sa svojom braćom, budući mlad, sa sinovima Balle i sa sinovima Zelfe, žena svoga oca. A Josip je donio zlu osudu Izraelu, njihovu ocu. Jakov je volio Josipa više od svih svojih sinova, jer mu je bio sin starosti, i napravio mu je šarenkastu tuniku. Vidjevši pak braća njegova da ga otac voli više od svih sinova njegovih, zamrzili su ga i nisu mu mogli govoriti ništa miroljubivo. Sanjao je pak Josip san i javio ga svojoj braći. I rekao im je: Čujte ovaj san koji sam sanjao. Mislio sam da vi vežete snopove usred ravnice, i ustao je moj snop i uspravio se, a vaši snopovi, okrenuvši se, poklonili su se mom snopu. Rekli su mu njegova braća: Zar vladajući ćeš vladati nad nama, ili gospodareći ćeš gospodariti nad nama? I nastavili su još više mrziti ga zbog njegovih snova i zbog njegovih riječi. Vidio je drugi san i ispričao ga svome ocu i svojoj braći, i rekao: Evo, sanjao sam drugi san: sunce, mjesec i jedanaest zvijezda klanjali su mi se. I ukorio ga je njegov otac i rekao mu: Što je to za san koji si sanjao? Zar ćemo doista doći ja i tvoja majka i tvoja braća da ti se poklonimo do zemlje? Zavidila su mu pak njegova braća, a njegov otac sačuvao je tu riječ. Otišla su pak njegova braća pasti ovce njihova oca u Sihem. I reče Izrael Josipu: Zar tvoja braća ne pasu u Sihemu? Dodì, poslat ću te k njima. A on mu reče: Evo me. Izrael mu reče: Idi i vidi jesu li dobro tvoja braća i ovce, pa mi javi. I posla ga iz doline Hebrona, i on dođe u Sihem. I čovjek ga je našao kako luta po ravnici, pa ga je čovjek upitao govoreći: Što tražiš? On reče: Braću svoju tražim. Reci mi gdje pasu. Rekao mu je čovjek: Otišli su odavde, jer sam ih čuo kako govore: Idimo u Dothaim. I Josip je otišao za svojom braćom i našao ih u Dothaimu.

Vidjeli su ga unaprijed izdaleka prije nego što im se približio, i snovali su zlo da ga ubiju. Rekao je svaki svome bratu: Evo, onaj sanjač dolazi. Sada, dakle, dođite da ga ubijemo i bacimo ga u jednu od jama, i reći ćemo da ga je proždrijela zla zvijer, i vidjet ćemo što će biti od njegovih snova. Čuvši to, Ruben ga je izbavio iz njihovih ruku i rekao: Ne udarimo ga u dušu. Rekao im je pak Ruben: Ne prolijevajte krv, bacite ga u jednu od ovih jama u pustinji, ali ruku ne dižite na njega, kako bi ga izbavio iz njihovih ruku i vratio ga njegovu ocu. Dogodilo se, kada je Josip došao k svojoj braći, da su svukli Josipa s njegove šarene tunike. I uzevši ga, bacili su ga u jamu, a jama je bila prazna i nije imala vode. Sjeli su da jedu kruh, i podigavši oči vidjeli su, i gle, putnici Išmaelci dolazili iz Gileada, a njihove deve bile su natovarene tamjanom, smolom i smirnom. Išli su da ih odvedu dolje u Egipat.

Rekao je Juda svojoj braći: Što je korisno ako ubijemo našeg brata i sakrijemo njegovu krv? Dođite, prodajmo ga ovim Išmaelitima, a naše ruke neka ne budu na njemu, jer je naš brat i naše meso. I čula su ga njegova braća. I prosjećivali su ljudi Madijanci trgovci, i izvukli su i izveli Josipa iz jame, i prodali su Josipa Izmaelcima za dvadeset zlatnika. I odveli su Josipa u Egipat. Vratio se Ruben na jamu i ne vidi Josipa u jami, te poderao je svoju odjeću. I vratio se k svojoj braći i rekao: Djeteta nema, a ja, kamo da još idem? Uzevši tuniku Josipa, zaklali su jare i okaljali tuniku krvlju. I poslaše šarenu tuniku i donesoše je njegovu ocu, i rekoše: Ovo smo našli, prepoznao je li tunika tvoga sina ili nije. I prepoznao ga je i rekao: Tunika moga sina jest. Zla zvijer ga je proždrijela, zvijer je zgrabila Josipa. Jakov je poderao svoju odjeću, stavio kostrijet na svoja bedra i tugovao za svojim sinom mnoge dane. Bili su skupljeni svi njegovi sinovi i kćeri, i došli su ga utješiti, ali on nije htio biti utješен, govoreći da će sići k svome sinu tugujući u Had, i plakao ga je njegov otac. Madijanci

su pak prodali Josipa u Egipat Petefriju, eunuhu faraona i glavnom kuharu.

## 38

Dogodilo se u to vrijeme da je Juda sišao od svoje braće i stigao do nekog čovjeka Adulamca, kojemu je ime bilo Hira. I Juda je tamo vidio kćer jednog Kanaanca, kojoj je bilo ime Šua, i uzeo ju je, i ušao k njoj. I zatrudnjevši, rodila je sina i nazvala mu ime Er. I zatrudnjevši, rodila je još sina i nazvao je njegovo ime Onan. I dodavši, rodila je sina i nazvala je ime njegovo Šilom. Ona pak bijaše u Hasbi kada ih je rodila. I uzeo je Juda ženu Eru, svom prvorodencu, kojoj je ime bilo Tamar. Dogodilo se da je Er, prvorodeni sin Jude, bio zao pred Gospodinom, i Bog ga je ubio. Rekao je Juda Onanu: Uđi k ženi brata svoga, oženi se njom i podigni potomstvo bratu svojemu. Znajući pak Onan da sjeme neće biti njegovo, događalo se kad god bi ulazio k ženi svoga brata da je izlijevao na zemlju, kako ne bi dao sjeme svome bratu. Zlo se pojavilo pred Bogom jer je učinio ovo, pa je usmrtio i ovog.

Rekao je Juda Tamar, nevjesti svojoj: Sjedi kao udovica u kući oca svoga, dok ne odraste Šelom, sin moj, jer je rekao: Da ne umre i ovaj, baš kao i braća njegova. Otišavši, Tamar je sjedila u kući oca svoga. Umnožili su se dani i umrla je Šua, žena Judina. Pošto se Juda utješio, otišao je gore k onima koji su strigли njegove ovce, on i njegov pastir Hira Adulamit, u Tamnu. I javili su Tamar, nevjesti njegovoj, govoreći: Evo, punac tvoj uzlazi u Tamnu strići ovce svoje. I skidavši odjeću udovištva sa sebe, obukla je ljetnu haljinu i ukrasila se, i sjela je prema vratima Enana, koja su u prolazu Tamne, jer je vidjela da je Šilo postao velik, a on joj ga nije dao za muža. I vidjevši ju, Judi se činilo da je bludnica, jer je bila pokrila svoje lice i nije ju prepoznao. Okrenuo se prema njoj s puta

i rekao joj: Dopusti mi da uđem k tebi, jer nije znao da je ona njegova nevjesta. A ona reče: Što ćeš mi dati ako uđeš k meni? A on je rekao: Ja ću ti poslati jare koza iz mojih ovaca. A ona je rekla: Ako mi daš zalog dok ga ne pošalješ. On je rekao: Koji zalog ću ti dati? Ona je rekla: Tvoj prsten, ogrlicu i štap što je u tvojoj ruci. I dao joj je, i ušao k njoj, i zatrudnjela je od njega. I ustavši otišla je, skinula je svoj ljetni ogrtač sa sebe i obukla je odjeću svoga udovištva. Poslao je Juda jarca u ruci svoga pastira Adulamskog da primi natrag zalog od žene, ali je nije našao. Upitao je ljude iz tog mjesta: Gdje je bludnica koja je bila u Ainanu na putu? I rekli su: Nije bilo ovdje bludnice. I okrenuo se prema Judi i rekao: Nisam je našao, a ljudi iz tog mjesta kažu da ovdje nema bludnice. Rekao je Juda: Neka ih zadrži, ali da nikad ne budemo ismijani. Ja sam doista poslao ovog jarca, a ti ga nisi našao. Dogodilo se nakon tri mjeseca da je bilo javljeno Judi, govoreći: Bludničila je Tamara, tvoja nevjesta, i gle, u utrobi ima iz bludništva. Rekao je Juda: Izvedite je i neka bude spaljena. Dok je bila vođena, ona je poslala svome svekru govoreći: Od čovjeka kojemu pripadaju ove stvari ja sam trudna. Prepoznao je Judi prsten, ogrlicu i ovaj štap. Prepoznao je Juda i rekao: Opravdana je Tamara više nego ja, zato što je nisam dao Šilomu, sinu svojemu. I nije je više poznavao. Dogodilo se da su, kada je rađala, u njezinoj utrobi bili blizanci. Dogodilo se da je dok je ona rađala, jedno dijete ispružilo ruku, a babica ju je uzela i vezala grimiznu nit na njegovu ruku govoreći: Ovaj će izaći prvi. Kad je skupio ruku, odmah je izašao njegov brat, a ona je rekla: Što je probijeno zbog tebe, ograda? I nazvala je njegovo ime Farez. I nakon ovoga izašao je njegov brat, na čijoj ruci je bio grimiz, i nazvao mu je ime Zara.

Josip je bio doveden u Egipat, i stekao ga je Petefre, eunuh faraona, glavni kuhar, Egipćanin, iz ruku Išmaelaca koji su ga doveli onamo. I Gospodin bijaše s Josipom, i bijaše čovjek koji je uspijevao, i živio je u kući kod svoga gospodara Egipćanina. Njegov je gospodar znao da je Gospodin bio s njim i da Gospodin čini uspješnim u njegovim rukama sve što on čini. I Josip je našao milost pred svojim gospodarom i ugodio mu. I postavio ga je nad svojom kućom, i sve što je bilo njegovo dao je u ruku Josipa. Dogodilo se nakon što je on postavljen nad njegovom kućom i nad svime što je bilo njegovo, da je Gospodin blagoslovio kuću Egipćanina zbog Josipa, i blagoslov Gospodnji bio je u svemu što je posjedovao u kući i na njegovu polju. I povjerio mu je sve što je imao u ruke Josipu i nije znao ništa o onome što se tiče njega, osim kruha koji je jeo. A Josip je bio lijep obličjem i vrlo lijep na izgled. I dogodilo se nakon ovih riječi, i žena njegova gospodara bacila je svoje oči na Josipa, i rekla: Lezi sa mnom. Ali on nije htio, već je rekao ženi svoga gospodara: Ako moj gospodar ne zna ništa u svojoj kući zbog mene i sve što ima dao je u moje ruke, I ništa u ovoj kući ne nadmašuje mene, niti mi je išta uskraćeno osim tebe, zato što si ti njegova žena, i kako ću učiniti ovo zlo djelo i zgriješiti pred Bogom? Kada je pak govorila Josipu dan za danom, on je nije slušao da spava s njom, da leži s njom. Dogodio se takav neki dan, i Josip je ušao u kuću da obavi svoje poslove, a nikoga od onih u kući nije bilo unutra. I privukla ga je za odjeću govoreći: Legni sa mnom, a on je ostavio svoju odjeću u njezinim rukama, pobjegao i izašao van. I dogodilo se kad je vidjela da je, ostavivši svoju odjeću u njezinim rukama, pobjegao i izašao van, I pozvala je one koji su bili u kući i rekla im govoreći: Vidite, doveo nam je hebrejsko dijete da nam se ruga. Ušao je k meni govoreći: Lezi sa mnom', i povikala sam glasom velikim. A kad je on čuo da sam podigla glas i viknula, ostavivši svoju odjeću kod mene, pobjegao je i izašao van. I ona ostavlja odjeću kod sebe dok gospodar nije došao u svoju

kuću. I govorila mu je prema ovim riječima, govoreći: Ušao je k meni sluga Hebrejac, kojeg si doveo k nama, da mi se ruga, i rekao mi je: Ležat ću s tobom. Kada je čuo da sam podigla glas i viknula, ostavio je svoju odjeću kod mene, pobjegao je i izašao van. Dogodilo se da je, kada je gospodar čuo riječi svoje žene koje mu je govorila, govoreći: Ovako mi je učinio tvoj sluga, razljutio se gnjevom.

I uzevši gospodar Josipa, ubacio ga je u tvrđavu, na mjesto gdje su zatvorenici kralja držani u utvrdi. I Gospodin bijaše s Josipom, i izlio je na njega svoju milost, i dao mu je milost pred glavnim tamničarem. I glavni tamničar predao je zatvor u ruke Josipa, i sve zatvorenike koji su bili u zatvoru, i sve što su tamo činili, on je činio. Glavni tamničar zatvora nije znao ništa o tome, jer je sve bilo u rukama Josipa, zato što je Gospodin bio s njim, i što god je on činio, Gospodin je činio uspješnim u njegovim rukama.

## 40

Dogodilo se nakon ovih riječi da je sagriješio glavni peharnik kralja Egipta i glavni pekar svome gospodaru, kralju Egipta. I farao se razljutio na svoja dva eunuha, na glavnog peharnika i na glavnog pekara, i stavio ih je u zatvor, na mjesto gdje je Josip bio zatvoren. I glavni tamničar je povjerio Josipu njih, i on im je služio, a bili su dane u zatvoru. I vidjeli su oba san u jednoj noći, a viđenje sna glavnog peharnika i glavnog pekara, koji su bili kod kralja Egipta, a nalazili su se u zatvoru, bilo je ovakvo. Josip je ujutro ušao k njima i vidio ih, i bili su uznemireni. I pitao je eunuhe Faraona, koji su bili s njim u zatvoru kod njegova gospodara, govoreći: Zašto su vaša lica mračna danas? Oni mu rekoše: San smo vidjeli, a nema nikoga tko bi ga protumačio. A

Josip im reče: Nije li tumačenje snova od Boga? Ispričajte mi dakle. I glavni peharnik je ispričao svoj san Josipu i rekao: U mom snu bila je loza vinova preda mnom. U lozi su tri korjena, i ona cvjeta, iznijevši izdanke; zreli su grozdovi grožđa. I pehar faraona bio je u mojoj ruci, i uzeo sam grožđe, i iscijedih ga u pehar, i dao sam pehar u ruku faraona. I reče mu Josip: Ovo je njegovo tumačenje: tri grane su tri dana. Još tri dana, i Faraon će se sjetiti tvog položaja, i vratit će te na tvoju službu glavnog peharnika, i dat ćeš pehar Faraonu u njegovu ruku prema tvom prvobitnom položaju, kao što si bio peharnik. Ali sjeti me se sam od sebe, kada ti bude dobro, i učini mi milost, i spomeni me Faraonu, i izvedi me iz ovog zatvora. Zato što sam krađom ukraden iz zemlje Hebreja, i ovdje nisam učinio ništa, ali su me bacili u ovu jamu. I vidio je glavni pekar da je ispravno protumačio, pa je rekao Josipu: I ja sam vidio san i mislio sam da nosim tri košare finog kruha na svojoj glavi, U košari koja je bila gore bilo je od svih vrsta koje Faraon jede, djelo pekara, i ptice nebeske jele su ih iz košare koja je bila gore na mojoj glavi. Odgovorivši, Josip mu je rekao: Ovo je njegovo tumačenje: tri košare su tri dana, Još tri dana, i Faraon će ti oduzeti glavu, i objesit će te na drvo, i ptice nebeske će jesti tvoje meso s tebe. Dogodilo se trećeg dana, koji je bio dan Faraonova rođenja, da je priredio gozbu za sve svoje sluge, i sjetio se peharnika i pekara među svojim slugama. I vratio je glavnog peharnika na njegov položaj i dao je pehar u ruku faraonu. Glavnog pekara je objesio, kao što im je protumačio Josip. I glavni peharnik se nije sjećao Josipa, nego ga je zaboravio.

## 41

Dogodilo se nakon dvije godine dana da je faraon vidio san: mislio je da stoji na rijeci. I evo, kao iz rijeke izlazilo je sedam krava, lijepih obličjem i odabranog mesa, i pasle su u travi. Drugih

sedam krava izlazilo je nakon ovih iz rijeke, ružne na izgled i mršave na tijelu, i pasle su pored krava na obali rijeke. I proždrijele su sedam ružnih i mršavih krava sedam lijepih i odabranih krava, a tada se probudio Faraon. I sanjao je drugi put, i evo sedam odabranih i lijepih klasova nicalo je na jednoj stabljici. I evo, sedam tankih i vjetrom uništenih klasova nicalo je s njima. I proždrijeli su sedam tankih i vjetrom uništenih klasova sedam odabranih i punih klasova, a Faraon se probudio, i to bijaše san. Dogodilo se ujutro da je duša njegova bila uznemirena, i poslavši je pozvao sve tumače Egipta i sve njezine mudrace, i faraon im je ispričao svoj san, ali nije bilo nikoga tko bi ga mogao protumačiti faraonu. I glavni peharnik govorio je Faraonu, rekavši: Sjećam se danas svoga grijeha. Faraon se razljutio na svoje slugе i stavio nas je u zatvor, u kuću glavnog kuhara, mene i glavnog pekara. I obojica smo vidjeli san u jednoj noći, ja i on, svaki smo vidjeli prema svom sanu. Bio je pak tamo s nama mladi čovjek, sluga Hebrej glavnog kuhara, i ispričali smo mu, i protumačio nam je. Dogodilo se pak, kao što nam je protumačio, tako se i zbilo: ja sam bio vraćen na svoj položaj, a onaj je bio obješen. Poslavši, faraon je pozvao Josipa, i izveli su ga iz zatvora, i obrijali su ga, i promijenili su mu odjeću, i došao je k faraonu. Rekao je Faraon Josipu: San sam vidio, i nema nikoga tko ga tumači. Ja sam pak čuo o tebi kako govore da ti, kada čuješ snove, umiješ ih tumačiti. Odgovarajući, Josip reče faraonu: Bez Boga neće biti odgovora za spasenje faraona. Govorio je Faraon Josipu, rekavši: U snu mom mislio sam da stojim kraj obale rijeke. I kao što su iz rijeke izlazile sedam krava, lijepih obličjem i odabranog mesa, i pasle su u tršćanom rastinju. I evo sedam drugih krava izlazilo je nakon njih iz rijeke, zle i ružne obličjem, i mršave mesom, kakvih nisam vidio takvih u cijeloj zemlji Egipta ružnijih. I sedam ružnih i mršavih krava proždrijelo je prvih sedam lijepih i odabranih krava. I ušli su u njihov trbuh, i nisu postali razlikovni jer su ušli u njihov trbuh, i



njihov izgled je bio ružan kao i na početku, a probudivši se, zaspao sam. I vidio sam opet u snu svom, i gle, sedam klasova dolazilo je gore na jednoj stabljici, punih i dobrih, Drugih sedam tankih i vjetrom uništenih klasova nicalo je pokraj njih. I proždriješe sedam tankih i vjetrom uništenih klasova sedam dobrih i punih klasova, rekoh dakle tumačima, i ne bijaše onoga koji bi mi to objasnio.

I rekao je Josip faraonu: San faraona jedan je; što god Bog čini, pokazao je faraonu. Sedam dobrih krava je sedam godina, i sedam dobrih klasova je sedam godina, san faraonov je jedan. I sedam mršavih krava koje uzlaze iza njih jest sedam godina, i sedam mršavih i vjetrom uništenih klasova jest sedam godina, bit će sedam godina gladi. A riječ koju sam rekao faraonu: što god Bog čini, pokazao je faraonu. Evo, dolazi sedam godina velikog obilja u cijeloj zemlji Egipta. Doći će sedam godina gladi nakon ovoga, i zaboravit će se punina koja je bila u cijelom Egiptu, i glad će uništiti zemlju. I obilje neće biti poznato na zemlji zbog gladi koja će doći nakon toga, jer će biti veoma jaka. A što se tiče toga da je san Faraonu dvaput ponovljen, to znači da će riječ od Boga biti istinita i Bog će požuriti da to učini. Sada dakle razmotri mudrog i razumnog čovjeka i postavi ga nad zemljom Egipta. I neka učini Faraon i neka postavi upravitelje nad zemljom, i neka sakupe sve plodove zemlje Egipta od sedam godina blagostanja, I neka sakupe svu hranu ovih sedam dolazećih dobrih godina, i neka bude sakupljeno žito pod Faraonovom rukom, hrana u gradovima neka bude pohranjena. I hrana koja je bila čuvana u zemlji bit će za sedam godina gladi koje će biti u zemlji Egipta, i zemlja neće biti uništena u gladi. Ugodila je riječ faraonu i svoj njegovoj djeci.

I reče Faraon svim slugama svojim: Zar nećemo naći takvog čovjeka koji ima Božji duh u sebi? Rekao je pak Faraon Josipu:

Budući da ti je Bog pokazao sve ovo, nema čovjeka mudrijeg i razumnijeg od tebe. Ti ćeš biti nad mojom kućom i tvoja će usta slušati sav moj narod, osim što ću ja po prijestolju biti veći od tebe. Rekao je Faraon Josipu: Evo, postavljam te danas nad cijelom zemljom Egipta. I skinuvši Faraon prsten sa svoje ruke, stavio ga je na ruku Josipa, i obukao ga je u lanenu haljinu, i stavio zlatnu ogrlicu oko njegova vrata. I priveo ga je na njegova druga kola, i glasnik je proglasio pred njim, te ga je postavio nad cijelom zemljom Egipta. Rekao je pak faraon Josipu: Ja sam faraon; bez tebe neće nitko podignuti ruku svoju u cijeloj zemlji Egipta. I Faraon je nazvao Josipa imenom Psonthomphanech, i dao mu je Aseneth, kćer Petefrea, svećenika Heliopolisa, za ženu. Josip je bio trideset godina kada je stao pred faraona, kralja Egipta. Josip je zatim izašao od faraona i prošao svu zemlju Egipta. I zemlja je u sedam godina prosperiteta donosila snopove. I prikupio je svu hranu sedam godina u kojima je bilo obilje u zemlji Egipta i stavio je hranu u gradove; hranu s ravnica oko svakog grada stavio je u njega. I skupio je Josip žito kao pijesak mora, vrlo mnogo, dok se nije moglo brojiti, jer nije bilo broja.

A Josipu postadoše dva sina prije nego što je došlo sedam godina gladi, koje mu je rodila Aseneta, kći Petefera, svećenika Heliopolisa. Josip je pak nazvao ime prvenca Manase, jer me je Bog učinio zaboraviti sve moje muke i sve ono od oca moga. A ime drugoga nazvao je Efraim, jer me je Bog umnožio u zemlji moga poniženja. Prošlo je sedam godina blagostanja koje su bile u zemlji Egipta. I sedam godina gladi počelo je dolaziti, kao što je rekao Josip, i nastala je glad u svim zemljama, ali u cijeloj zemlji Egipta bilo je kruha. I gladovala je sva zemlja Egipta, a narod je zavapio Faraonu za kruh. Faraon je pak rekao svim Egipćanima: Idite Josipu, i što god vam kaže, učinite. I glad bijaše na licu sve zemlje, a Josip otvori sve žitnice i prodavaše svim Egipćanima. I sve

zemlje došle su u Egipat kupovati od Josipa, jer je glad prevladala u svoj zemlji.

## 42

Vidjevši da ima prodaje u Egiptu, Jakov reče svojim sinovima: Zašto besposlite? Evo, čuo sam da ima žita u Egiptu, siđite tamo i kupite nam malo hrane, da preživimo i ne umremo.

Sišlo je dolje deset Josipove braće da kupe žito iz Egipta. Benjamina pak, brata Josipa, nije poslao s njegovom braćom, jer je rekao: Da mu se ne bi dogodila kakva nevolja. Došli su sinovi Izraela kupovati s onima koji su dolazili, jer je bila glad u zemlji Kanaanu. Josip je bio vladar zemlje, on je prodavao svakom narodu zemlje, a braća Josipova, došavši, poklonila su mu se licem na zemlju. Vidjevši Josip svoju braću, prepoznao ih je i činio se stranim prema njima, i govorio im je oštro, i rekao im je: Odakle ste došli? Oni su rekli: Iz zemlje Kanaan kupiti hranu. Josip je prepoznao svoju braću, ali oni nisu prepoznali njega. I Josip se sjetio svojih snova koje je vidio, i rekao im: Uhode ste, došli ste razumjeti tragove zemlje. Oni su pak rekli: Ne, gospodaru, sluge tvoje došle su kupiti hranu. Svi smo sinovi jednog čovjeka, miroljubivi smo, tvoji sluge nisu uhode. Rekao im je: Ne, nego ste došli vidjeti slabosti zemlje. Oni su rekli: Nas dvanaest smo braće, sluge tvoje, u zemlji Kanaan, i evo, najmlađi je danas s našim ocem, a drugi više ne postoji. Josip im je rekao: Ovo je ono što sam vam rekao govoreći da ste uhode. Ovime ćete biti dokazani: tako mi zdravlja faraonova, nećete izaći odavde ako vaš mlađi brat ne dođe ovamo. Pošaljite jednog od vas i uzmite vašeg brata, a vi ćete biti odvedeni dok vaše riječi ne postanu jasne, govorite li istinu ili ne; ako ne, tako mi zdravlja faraona, doista ste uhode. I postavio ih u tamnicu na tri dana. Rekao im je trećeg dana:

Učinite ovo i živjet ćete, jer ja se bojim Boga. Ako ste miroljubivi, neka jedan vaš brat bude zadržan u tamnici, a vi idite i odnesite kupljeno žito za vašu opskrbu. I vašeg mlađeg brata dovedite k meni, i vaše će riječi biti vjerovane, a ako ne, umrijet ćete. I učinili su tako. I reče svaki svome bratu: Da, jer jesmo u grijesima o bratu našem, jer smo previdjeli nevolju duše njegove kada nas je molio, i nismo ga poslušali, i zbog ovoga je došla na nas ova nevolja. Odgovarajući, Ruben im reče: Nisam li vam govorio: Ne naškodite dječaku', a vi me niste poslušali? I evo, njegova se krv traži. Oni pak nisu znali da Josip čuje, jer je tumač bio između njih. Okrenuvši se od njih, Josip je zaplakao, a zatim im je opet pristupio i rekao im, te je uzeo Šimuna od njih i vezao ga pred njima.

Josip je pak zapovjedio napuniti njihove posude žitom, vratiti njihovo srebro svakomu u njegovu vreću i dati im hranu za put, i tako im se dogodilo. I stavivši žito na svoje magarce, otišli su odatle. Odriješivši jedan svoju vreću da dade hranu svojim magarcima na mjestu gdje su odsjeli, vidio je svežanj svoga srebra koji je bio na vrhu otvora vreće. I reče svojoj braći: Vraćeno mi je srebro, i evo ga u mojoj vreći. I zapanjila se njihova srca, i uznemirili su se gledajući jedan drugoga, govoreći: Što nam je to Bog učinio? Došli su k Jakovu, ocu njihovu, u zemlju Kanaan i izvijestili su mu sve događaje što su im se zbili, govoreći, Govorio nam je čovjek, gospodar zemlje, oštro i stavio nas je u tamnicu kao one koji uhode zemlju. Rekli smo mu, miroljubivi smo, nismo uhode. Dvanaest braće jesmo, sinovi našega oca; jednog nema, a najmlađi je danas s našim ocem u zemlji Kanaan. Rekao nam je čovjek, gospodar zemlje: Po ovome ću znati da ste miroljubivi - jednog brata ostavite ovdje sa mnom, a kupovinu žitne opskrbe za vašu kuću uzmite i odite. I dovedite k meni vašeg mlađeg brata, i znat ću da niste uhode, nego da ste miroljubivi, i vratit ću vam

vašeg brata, i moći ćete trgovati zemljom. Dogodilo se da su, dok su praznili svoje vreće, u svakoj vreći bio svežanj srebra, i vidjeli su svežnjeve svog srebra oni i njihov otac, i uplašili su se. Rekao im je Jakov, otac njihov: Mene ste učinili bez djece, Josipa nema, Simeona nema, i Benjamina ćete uzeti; na mene je palo sve ovo. Ruben je rekao njihovom ocu govoreći: Ubij moja dva sina ako ti ga ne dovedem. Predaj ga u moju ruku, i ja ću ti ga dovesti. Ali on reče: Neće sići sin moj s vama, jer brat njegov umro je, i on sam preostao je, i dogodit će mu se da bude oslabljen na putu kojim idete, i spustit ćete moju starost s tugom u Had.

## 43

Ali glad je ojačala na zemlji. Dogodilo se, kada su završili jesti žito koje su donijeli iz Egipta, da im je njihov otac rekao: Idite opet i kupite nam malo hrane. Rekao mu je Juda govoreći: Sa svjedočanstvom nam je svjedočio čovjek, gospodar zemlje, govoreći: Nećete vidjeti moje lice ako vaš mlađi brat ne bude s vama. Ako doista pošalješ našeg brata s nama, sići ćemo i kupiti ćemo ti hranu. Ako ne pošalješ našeg brata s nama, nećemo ići, jer je čovjek rekao nama govoreći: Nećete vidjeti moje lice ako vaš mlađi brat ne bude s vama. Rekao je Izrael: Zašto ste mi nanijeli zlo rekavši tom čovjeku da imate brata? Oni su pak rekli: Čovjek nas je ispitivao o nama i našem porijeklu, govoreći: Živi li još vaš otac, i imate li brata? I mi smo mu izvijestili prema tom ispitivanju. Nismo znali da će nam reći: Dovedite svog brata. Rekao je Juda svome ocu Izraelu: Pošalji dječaka sa mnom, pa ćemo ustati i poći, da živimo i ne umremo, i mi, i ti, i naša prtljaga. Ja ću čekati na njega, iz moje ruke traži ga, ako ga ne dovedem k tebi i ne postavim ga pred tebe, bit ću kriv prema tebi sve dane. Jer da nismo odgađali, već bismo se dvaput bili vratili. Rekao im je pak Izrael, otac njihov: Ako je tako, ovo učinite: uzmite od plodova

zemlje u svoje posude i donesite čovjeku darove smole i meda, tamjan i smirnu, terpentin i orahe. I uzmite dvostruko srebro u svoje ruke, srebro koje je vraćeno u vaše vreće vratite sa sobom, možda je to bila greška. I uzmite svog brata, ustanite i siđite k tom čovjeku. A moj Bog neka vam dade milost pred tim čovjekom i neka pošalje vašeg brata, onog jednog, i Benjamina; ja sam doista, kao što sam lišen djece, lišen djece.

Uzevši pak muškarci ove darove i dvostruko srebro u svoje ruke, i Benjamina, ustali su, sišli u Egipat i stali pred Josipom. Vidio je pak Josip njih i Benjamina, brata svoga istomajčnog, i rekao onome nad svojom kućom: Uvedi ljude u kuću, zakolji žrtve i pripremi, jer će ljudi sa mnom jesti kruh u podne. Učinio je čovjek kao što je rekao Josip i uveo je ljude u Josipovu kuću. Vidjevši da su bili uvedeni u kuću Josipa, ljudi su rekli: Zbog srebra koje je bilo vraćeno u našim vrećama na početku, mi smo dovođeni, da nas lažno optuže i napadnu nas, da nas uzmu kao robove i naše magarce. Pristulivši pak čovjeku koji je bio nad kućom Josipovom, govorili su mu na kapiji kuće, Govoreći: Trebamo, gospodaru, da smo sišli na početku kupiti hranu. Dogodilo se da kada smo došli da prenoćimo i otvorili smo naše vreće, i evo srebra svakog u njegovoj vreći, naše srebro pune težine vratili smo sada u našim rukama. I drugo srebro donijeli smo sa sobom da kupimo hranu; ne znamo tko je bacio srebro u naše vreće. Rekao im je: Milost vama, ne bojte se. Bog vaš i Bog vaših otaca dao vam je blaga u vašim vrećama, a vaše srebro cijenjeno sam primio. I izveo je k njima Šimuna. I donio je vodu da opere njihova stopala i dao je krmu njihovim magarcima. Pripremili su darove dok nije trebao doći Josip u podne, jer su čuli da će tamo blagovati. Josip je ušao u kuću, a oni su mu donijeli darove koje su imali u svojim rukama, i poklonili su mu se licem do zemlje. Upitao ih je: Kako ste? I rekao im je: Je li zdrav vaš otac, onaj

starac o kojem ste govorili? Živi li još? Oni su rekli: Zdrav je tvoj sluga, naš otac, još uvijek živi. I rekao je: Blagoslovljen bio taj čovjek od Boga. I sagnuvši se, poklonili su mu se. Podigavši oči svoje, Josip je vidio Benjamina, brata svoga istomajčinoga, i rekao: Je li ovo vaš mlađi brat kojeg ste mi rekli da ćete dovesti? I rekao je: Bog se smilovao tebi, dijete. Bio je uznemiren Josip, jer su mu se uzburkale unutrašnjosti zbog njegova brata, i tražio je da zaplače, pa ušavši u odaju, plakao je tamo.

I opravši lice, izašao je, savladao se i rekao: Postavite kruhove. I postavili su njemu samome, i njima zasebno, i Egipćanima koji večeraju s njim zasebno, jer Egipćani nisu mogli jesti zajedno s Hebrejima kruh, jer je to gnušanje Egipćanima. Sjeli su pred njega, prvorodeni prema svojim privilegijama, a mlađi prema svojoj mladosti, a ljudi su bili zapanjeni, svaki prema svome bratu. Podigli su obroke od njega za sebe, a Benjaminov obrok bio je uvećan u odnosu na obroke svih ostalih pet puta, i pili su i bili veseli s njim.

## 44

I Josip zapovjedi onomu koji bijaše nad njegovom kućom govoreći: Napunite vreće tih ljudi hranom koliko god mogu ponijeti i stavite svakomu srebro na otvor vreće. I moj srebrni pehar stavite u vreću mlađega i cijenu njegova žita. Dogodilo se pak prema Josipovoj riječi, kako reče.

Jutro je osvanulo i ljudi su bili poslani, oni i njihovi magarci. Pošto su izašli iz grada, nisu otišli daleko, i Josip reče onomu nad svojom kućom: Ustani, progoni ljude, i kad ih sustigneš, reci im: Zašto ste uzvratili zlom umjesto dobra? Zašto ste ukrali moj srebrni pehar? Nije li to onaj u kojem pije moj gospodar? On sam

gatanjem gata pomoću njega. Zlo ste učinili što ste to napravili. Pronašavši ih, rekao im je prema ovim riječima. Oni mu rekli: Zašto gospodar govori takve riječi? Neka tvoje sluge ne učine prema ovoj riječi. Ako smo doista srebro koje smo našli u našim vrećama vratili k tebi iz zemlje Kanaan, kako bismo ukrali iz kuće tvoga gospodara srebro ili zlato? Kod koga bi našao čašu djece tvoje, neka umre, a mi ćemo biti sluge gospodaru našem. A on reče: I sada, kako kažete, tako će biti: kod koga se nađe pehar, bit će moj sluga, a vi ćete biti čisti. I požurili su i spustio je svaki svoju vreću na zemlju i otvorio je svaki svoju vreću. Pretražio je počevši od starijeg, dok nije došao do mlađeg, i našao je čašu u Benjaminovoj vreći. I podriješe svoju odjeću, i svaki stavi svoju vreću na svoga magarca, i vratiše se u grad.

Ušao je Juda i njegova braća k Josipu dok je on još bio tamo, i pali su pred njim na zemlju. Rekao im je Josip: Što ste to učinili? Zar ne znate da čovjek poput mene može gatati? Rekao je pak Juda: Što ćemo odgovoriti gospodaru, ili što ćemo govoriti, ili kako ćemo biti opravdani? Bog je našao nepravdu tvoje djece. Evo, mi smo sluge našega gospodara, i mi i onaj kod koga je nađena čaša. Rekao je Josip: Ne bi mi se dogodilo da učinim ovu stvar. Čovjek kod kojeg je nađen pehar, on će biti moj sluga, a vi idite u miru k vašem ocu. Približivši se pak njemu, Juda reče: Molim te, gospodaru, neka tvoj sluga progovori riječ pred tobom, i ne ljuti se na svoga slugu, jer ti si kao Faraon. Gospodine, ti si pitao svoju djecu govoreći: Imate li oca ili brata? I rekli smo gospodaru: Imamo starijeg oca i mlađe dijete njegove starosti, a njegov brat je umro, pa je on sam ostao svojoj majci, a otac ga je volio. Rekao si svojoj djeci: Dovedite ga k meni i ja ću se pobrinuti za njega. I rekli smo gospodaru: Dijete neće moći ostaviti svoga oca, a ako ostavi oca, umrijet će. Ti si pak rekao svojoj djeci: ako vaš mlađi brat ne siđe s vama, nećete više vidjeti moje lice. Dogodilo se, ali kada smo



otišli gore k tvom sinu, ocu našem, izvijestili smo mu riječi našeg gospodara. Rekao je naš otac: Idite opet i kupite nam malo hrane. Mi smo pak rekli: Nećemo moći sići, ali ako naš mlađi brat ide s nama, sići ćemo, jer nećemo moći vidjeti lice toga čovjeka ako naš mlađi brat ne bude s nama. Rekao je tvoj sluga: Naš otac nam je rekao: Vi znate da mi je žena rodila dva sina, I izašao je jedan od mene, i rekli ste da ga je proždrijela zvijer, i nisam ga vidio do sada. Ako dakle uzmete i ovoga ispred mog lica, i dogodi mu se slabost na putu, spustit ćete moju starost s tugom u Had. Sada dakle, ako idem prema tvom djetetu, ocu našem, a dijete ne bude s nama, a duša njegova visi od duše ovoga, I bit će kada vidi da dijete nije s nama, umrijet će, i tvoje sluge će spustiti starost tvoga sluge, našega oca, s tugom u Had. Jer tvoj sluga je od oca primio dijete, govoreći: ako ga ne dovedem k tebi i ne postavim ga pred tebe, bit ću grešan prema ocu sve dane. Sada dakle ostat ću ti kao sluga umjesto djeteta, sluga gospodara, a dijete neka pođe gore sa svojim braćom. Kako bih se vratio ocu, ako dijete ne bude s nama? Da ne vidim zla koja će zadesiti moga oca.

## 45

I Josip nije bio u stanju podnositi sve one koji su stajali pokraj njega, pa je rekao: Pošaljite sve od mene. I nitko nije stajao pokraj Josipa kada se otkrivao svojoj braći. I pustio je glas s plaćem, čuli su svi Egipćani, i čulo se u kući faraona. Rekao je Josip svojoj braći: Ja sam Josip, živi li još moj otac? I braća mu nisu mogla odgovoriti, jer su bili uznemireni. Rekao je Josip svojoj braći: Približite mi se. I približili su se, a on reče: Ja sam Josip, vaš brat, kojeg ste prodali u Egipat. Sada dakle ne tugujte, niti neka vam se čini teškim to što ste me prodali ovdje, jer me je Bog poslao prije vas radi života. Ovo je jer druga godina gladi na zemlji, i još preostaje pet godina u kojima neće biti oranja niti žetve. Jer me je

Bog poslao prije vas da vam ostavi ostatak na zemlji i da odgoji vaš veliki ostatak. Sada dakle ne vi ste me poslali ovdje, nego Bog, i učinio me je ocem Faraonu i gospodarom cijele njegove kuće i vladarom cijele zemlje Egipta. Požurivši dakle, idite gore k mome ocu i recite mu: Ovo govori tvoj sin Josip: Bog me učinio gospodarom sve zemlje egipatske. Sidi dakle k meni i ne ostavljaj se. I ti ćeš stanovati u zemlji Gesem Arabije, i ti ćeš biti blizu mene, ti i sinovi tvoji, i sinovi sinova tvojih, ovce tvoje i goveda tvoja, i sve što je tvoje. I ja ću te tamo nahraniti, jer još pet godina će biti glad, da ne budeš uništen ti i sinovi tvoji i sva tvoja imanja. Evo, vaše oči vide, i oči Benjamina, brata moga, da moja usta govore vama. Izvijestite dakle mome ocu svu moju slavu onu u Egiptu i sve što ste vidjeli, te požurite i dovedite moga oca ovamo. I pao je na vrat Benjamina, brata svoga, i zaplakao na njemu, a Benjamin je zaplakao na njegovu vratu. I poljubivši svu svoju braću, plakao je nad njima, i nakon toga njegova su braća razgovarala s njim.

I glas se široko proćuo u kući Faraona, govoreći: Došla su braća Josipa. Obradovao se pak Farao i njegova služba. Farao je rekao Josifu: Reci svojoj braći, ovo učinite: napunite svoje vreće i idite u zemlju Kanaan. I uzevši svoga oca i svoja imanja, dođite k meni, i dat ću vam od svih dobara Egipta, i jest ćete sržu zemlje. Ti pak naredi ovo: uzmite za njih kola iz zemlje egipatske za vašu djecu i za vaše žene, i uzevši svoga oca, dođite. I ne štedite vaše stvari, jer sva dobra Egipta bit će vaša. Učinili su tako sinovi Izraela, a Josip im je dao kola prema onome što je rekao faraon kralj, i dao im je zalihe za put, i svima je dao dvostruke haljine, a Benjaminu je dao tristo zlatnika i pet zamjenskih haljina. I svome ocu poslao je prema tome deset magaraca koji su nosili od svih dobara Egipta i deset mazgi koje su nosile kruhove njegovu ocu za put. Poslao je svoju braću i oni su otišli, a rekao im je: Ne svađajte

se na putu. I oni su otišli iz Egipta i došli su u zemlju Kanaan k Jakovu, njihovu ocu. I oni su mu izvijestili govoreći da tvoj sin Josip živi i da on vlada svom zemljom Egipta, i Jakov je bio zapanjen u umu, jer im nije vjerovao. Govorili su mu sve što je rekao Josip, koliko god im je rekao. Vidjevši pak kola koja je poslao Josip da ga uzmu, oživio je duh Jakova, njihova oca. Rekao je Izrael: Veliko mi je to ako još Josip, sin moj, živi. Otišavši ću ga vidjeti prije nego umrem.

## 46

Otišavši pak Izrael, on sam i sve njegovo, došao je na Bunar zakletve i žrtvovao je žrtvu Bogu oca svoga Izaka. Bog je rekao Izraelu u viđenju noći, govoreći: Jakove, Jakove! A on je rekao: Što je? Ali on mu kaže: Ja sam Bog tvojih otaca, ne boj se sići u Egipat, jer ću te tamo učiniti velikim narodom. I ja ću sići s tobom u Egipat, i ja ću te dovesti natrag na kraju, i Josip će položiti ruke na tvoje oči. Ustao je Jakov od studenca zakletve, i sinovi Izraela uzeli su svoga oca i prtljag i svoje žene na kola koja je poslao Josip da ga ponesu. I podigavši svoja imanja i svu stečevinu koju su stekli u zemlji Kanaanu, ušli su u Egipat, Jakov i sve njegovo potomstvo s njim. Sinovi i sinovi sinova njegovih s njim, kćeri i kćeri kćeri njegovih, i sve potomstvo njegovo doveo je u Egipat, Ova su imena sinova Izraela koji su ušli u Egipat zajedno s Jakovom, njihovim ocem. Jakov i njegovi sinovi, Jakovov prvorodenac, Ruben. Sinovi pak Rubena: Enoh, i Falos, Asron i Harmi. Sinovi Simeonovi: Jemuel, Jamin, Ehud, Jachin, Zohar i Saul, sin Kanaanke. Sinovi Levija: Geršon, Kat i Merari. Sinovi Jude: Er, Onan, Shiloh, Phares i Zerah, ali Er i Onan umrli su u zemlji Canaan, a sinovi Pharesa bili su Hezron i Jemuel. Sinovi Issachara: Tola, Phua, Hashum i Shimron. Sinovi Zebulunovi: Sered, Allon i Achoel. Ovi su sinovi Leje koje je rodila Jakovu u

Mesopotamiji Sirije, i Dina, kćer njegova; sve duše, sinovi i kćeri, trideset i tri. Sinovi Gadovi: Safon, Angis, Sanis, Tasoban, Aedeis, Aroedeis i Areeleis. Sinovi Ašera: Jemna, Iessoua, Ieoul, Baria i Sara, sestra njihova. Sinovi Barie: Chobor i Melchiil. Ovi su sinovi Zilpah, koju je Laban dao svojoj kćeri Lei, a ona je rodila ove Jakobu, šesnaest duša. Sinovi Rachel, žene Jakova: Josip i Benjamin. Postali su sinovi Josipa u zemlji Egipta, koje mu je rodila Aseneta, kći Petefrija, svećenika Heliopolisa: Manase i Efraim. Postali su sinovi Manasea, koje mu je rodila sirijska inoča: Makir. Makir je rodio Gileada. Sinovi Efraima, brata Manaseova: Sutalaam i Taam. Sinovi Sutalaama: Edom. Sinovi Benjamina: Bala, Bohor i Asbel. Sinovi Bale postali su: Gera, Noeman, Ahis, Ros i Mamfim. Gera je rodio Arada. Ovi su sinovi Racheline koje je rodila Jakobu, svih duša osamnaest. Sinovi Danovi: Asom. I sinovi Neftalija: Asiel, Goni, Isaar i Sollem. Ovo su sinovi Balle, koju je Laban dao Raheli, kćeri svojoj, a ona je rodila ove Jakobu, svih duša sedam. Sve duše koje su ušle s Jakovom u Egipat, oni koji su izašli iz njegovih bedara, osim žena sinova Jakova, sve duše, šezdeset šest, Sinovi Josipovi koji su mu se rodili u zemlji egipatskoj, devet duša. Sve duše kuće Jakovljeve koje su ušle s Jakovom u Egipat, sedamdeset pet duša.

A Judu je poslao prije sebe k Josipu, da ga susretne kod grada Heroja u zemlji Rameses. Zapregavši pak Josip svoja kola, otišao je gore u susret svome ocu Izraelu, prema gradu Heroonu, i pojavivši mu se, pao mu je oko vrata i plakao obilnim plačem. I reče Izrael Josipu: Sada mogu umrijeti, budući da sam vidio tvoje lice, jer ti još živiš. Rekao je Josip svojoj braći: Otići ću gore i objavit' faraonu, i reći ću mu: Moja braća i kuća moga oca, koji su bili u zemlji Kanaan, došli su k meni. The men are shepherds, for they were herdsmen, and they have brought the cattle, the oxen, and all their possessions. Ako vas dakle pozove Faraon i kaže

vama: Što je vaš posao? Reći ćete: Ljudi stočari smo mi, sluge tvoje, od djetinjstva do sada, i mi i oci naši, da biste mogli stanovati u zemlji Gesem u Arabiji, jer je svakom Egipćaninu gnušanje svaki pastir ovaca.

## 47

Došavši, Josip je izvijestio Faraonu govoreći: Otac moj i braća moja i stoka i volovi njihovi i sve njihovo došli su iz zemlje Kanaan, i evo, jesu u zemlji Gesem. A od svoje braće uzeo je pet ljudi i postavio ih pred faraona. I reče faraon braći Josipa: Što je vaš posao? Oni pak rekoše faraonu: Pastiri ovaca su sluge tvoje, i mi i oci naši. Rekli su faraonu: Došli smo privremeno boraviti u zemlji, jer nema pašnjaka za stoku tvoje djece, jer je glad ojačala u zemlji Kanaan. Sada ćemo, dakle, nastaniti se u zemlji Gešem. Farao je rekao Josipu: Neka se nastane u zemlji Gešem. Ako pak znaš da su među njima sposobni ljudi, postavi ih za poglavare moje stoke. Jakov i njegovi sinovi došli su u Egipat k Josipu, i čuo je to farao, kralj Egipta. I reče faraon Josipu: Otac tvoj i braća tvoja došli su k tebi. Evo, zemlja Egipta pred tobom je; u najboljoj zemlji naseli svoga oca i svoju braću. Josip je uveo svoga oca Jakova i postavio ga pred faraona, a Jakov je blagoslovio faraona. Rekao je Faraon Jakovu: Koliko je godina dana tvoga života? I reče Jakov faraonu: Dani godina života moga, u kojima boravim kao stranac, jest stotinu trideset godina. Mali i zli bili su dani godina života moga; nisu dosegнули dane godina života otaca mojih, u kojima su oni boravili kao stranci. I pošto je Jakov blagoslovio faraona, izašao je od njega.

I Josip je nastanio svoga oca i svoju braću, i dao im je posjed u zemlji Egiptu, u najboljoj zemlji, u zemlji Rameses, kao što je

zapovjedio faraon. I dodijeljivaše žito Josip svome ocu i braći i svemu domu svoga oca prema broju osoba.

Žita nije bilo u cijeloj zemlji, jer je glad veoma ojačala, a zemlja Egipta i zemlja Kanaan su klonule od gladi. Sakupio je Josip sav srebrenik pronađen u zemlji Egipta i u zemlji Kanaan od žita koje su kupovali, odmjeravao im je žito, i donio je Josip sav srebrenik u kuću faraonovu. I sve srebro je nestalo iz zemlje Egipta i iz zemlje Kanaan, pa su svi Egipćani došli k Josifu govoreći: Daj nam kruha, i zašto da umiremo pred tobom? Jer naše srebro je nestalo. Rekao je Josip njima: Donosite svoju stoku i dat ću vam kruha umjesto vaše stoke, ako vam je nestalo srebra. Dovedi su svoju stoku Josipu, i Josip im je dao kruh umjesto konja, i umjesto ovaca, i umjesto volova, i umjesto magaraca, i nahranio ih je kruhom umjesto sve njihove stoke u onoj godini. Prošla je ta godina, i došli su k njemu u drugoj godini, i rekli su mu: Da ne propadnemo od našeg gospodara! Jer nestalo je našeg srebra, i imanja i stoka su kod tebe, gospodaru, i nije nam ostalo ništa pred našim gospodarom osim vlastitog tijela i naše zemlje, Zato da ne umremo pred tobom i da zemlja ne bude opustošena, stekni nas i našu zemlju umjesto kruha, i mi i naša zemlja bit ćemo sluge faraonu. Daj sjeme da posijemo i živimo i ne umremo, i zemlja neće biti opustošena. I stekao je Josip svu zemlju Egipćana za faraona, jer su Egipćani prodali svoju zemlju faraonu, jer ih je nadvladala glad, i zemlja je postala faraonova. I porobio je narod njemu u djecu, od krajnjih granica Egipta do krajnjih. Osim zemlje svećenika, nije je stekao Josip, jer je Faraon dao dar svećenicima, i oni su jeli dar koji im je dao Faraon, zbog toga nisu prodali svoju zemlju. Rekao je Josip svim Egipćanima: Evo, stekao sam vas i vašu zemlju danas za Faraona. Uzmite sebi sjeme i sijte zemlju. I bit će plodovi njezini, i dat ćete peti dio faraonu, a četiri dijela bit će vama u sjeme za zemlju i u hranu vama i svima onima u

kućama vašim. I rekli su: Spasio si nas, našli smo milost pred našim gospodarom i bit ćemo sluge faraonu. I Josip im je postavio zapovijed do ovoga dana, na zemlji Egipta, da Faraonu odvajaju, osim samo zemlje svećenika, koja nije bila Faraonova.

Nastanio se je Izrael u zemlji egipatskoj, u zemlji Gesem, naslijedili su je, porasli su i silno se umnožili. Jakov je pak živio u zemlji egipatskoj sedamnaest godina, i dani života njegova iznosili su sto četrdeset sedam godina. Približili su se dani Izraela da umre, i pozvao je sina svoga Josipa, i rekao mu: Ako sam našao milost pred tobom, stavi ruku svoju pod bedro moje, i učinit ćeš mi milosrđe i istinu, da me ne pokopaš u Egiptu, Ali ja ću leći sa svojim ocima, i ti ćeš me odnijeti iz Egipta, i ti ćeš me pokopati u njihovoj grobnici. A on reče: Ja ću učiniti prema tvojoj riječi. Rekao je: Zakuni mi se, i zakleo mu se, i Izrael se poklonio na vrhu svoga štapa.

## 48

Dogodilo se nakon tih riječi da je Josipu bilo javljeno da je njegov otac bolestan, pa je uzeo svoja dva sina, Manasea i Efraima, i došao k Jakovu. Bilo je izvješteno Jakovu: Evo, tvoj sin Josip dolazi k tebi. I ojačavši se, Izrael je sjeo na krevet. I reče Jakov Josipu: Bog moj ukazao mi se u Luzi u zemlji Kanaan i blagoslovio me, I reče mi: Evo, ja ću te povećati i umnožiti te, i učinit ću te skupovima naroda, i dat ću tebi ovu zemlju i tvome sjemenu nakon tebe u vječni posjed. Sada dakle tvoja dva sina, koji su ti se rodili u zemlji egipatskoj prije nego što sam ja došao k tebi u Egipat, moji su; Efraim i Manase bit će moji kao Ruben i Simeon. Potomstvo koje rodiš nakon ovoga bit će na ime njihove braće i bit će nazvano prema njihovim nasljedstvima. Ja ali kada sam išao iz Mezopotamije Sirije, umrla je Rahela, tvoja majka, u zemlji

Kanaan, dok sam se približavao hipodromu Habratha te zemlje prije dolaska u Efratu, i pokopao sam je na putu hipodroma, a to je Betlehem.

Vidjevši pak Izrael sinove Josipa, rekao je: Tko su ti ovi? Rekao je Josip svome ocu: Moji su sinovi, koje mi je Bog dao ovdje. I rekao je Jakov: Dovedi mi ih da ih blagoslovim. Oči Izraela bile su zamračene od starosti i nije bio sposoban gledati, pa ih je približio sebi, poljubio ih i zagrlio ih. I rekel je Izrael Josipu: Evo, tvoga lica nisam bio lišen, i evo, pokazao mi je Bog i tvoje sjeme. I Josip ih izvede s koljena svojih, i pokloniše mu se licem do zemlje. Uzevši pak Josip svoja dva sina, Efraima s desne strane, s Izraelove lijeve, a Manasea s lijeve strane, s Izraelove desne, približio ih njemu. Ispruživši desnu ruku, Izrael ju je položio na glavu Efraima, koji je bio mlađi, a lijevu na glavu Manasea, ukrštajući ruke.

I blagoslovio ih je i rekao: Bog, kojem su ugodili moji očevi pred njim, Abraham i Isak, Bog koji me hrani od mladosti do ovog dana, Andeo koji me izbavlja od svih zala, neka blagoslovi ovu djecu, i neka se u njima prizove moje ime i ime mojih očeva Abrahama i Izaka, i neka seumnože u veliko mnoštvo na zemlji. Vidjevši da je njegov otac položio svoju desnu ruku na glavu Efrajima, Josipu se to učinilo teškim, pa je Josip uhvatio ruku svoga oca da je ukloni s glave Efrajima na glavu Manaševu. Rekao je Josip svome ocu: Ne tako, oče, jer ovaj je prvorodenac, stavi svoju desnicu na njegovu glavu. I nije htio, ali je rekao: Znam, dijete, znam, i ovaj će postati narod, i ovaj će biti uzdignut, ali njegov mlađi brat će biti veći od njega, i njegovo sjeme će postati mnoštvo naroda. I blagoslovio ih je u onaj dan, govoreći: U vama će biti blagoslovljen Izrael, govoreći: Neka te Bog učini kao Efrajima i kao Manašea. I postavio je Efrajima prije Manašea.



Rekao je Izrael Josipu: Evo, ja umirem, ali Bog će biti s vama i vratit će vas u zemlju vaših otaca. Ja pak dajem tebi Šekem kao izuzetan dio nad tvojom braćom, koji sam uzeo iz ruke Amorejaca svojim mačem i lukom.

## 49

Pozvao je pak Jakov sinove svoje i rekao im: Skupite se da vam objavim što će vam se dogoditi u posljednjim danima. Skupite se i čujte me, sinovi Jakovljevi, čujte Izraele, čujte svoga oca. Reubene, prvorodeni moj, ti si moja snaga i početak moje djece, težak za podnošenje i tvrdoglav. Postupao si oholo kao voda, ne ključaj preko; jer si otišao gore na krevet oca svoga, tada si oskrvnuo postelju na koju si se popeo. Simeon i Levi, braća, dovršili su nepravdu svoga izbora. U njihovo vijeće neka ne dođe duša moja, i na njihov sastanak neka se ne svađa jetra moja, jer su u svom gnjevu ubili ljude i u svojoj želji presekli tetive biku. Proklet njihov gnjev, jer je tvrdoglav, i njihova srdžba, jer se otvrdnula. Podijelit ću ih u Jakovu i rasijat ću ih u Izraelu. Judo, tebe su pohvalila braća tvoja, ruke tvoje na leđima neprijatelja tvojih, poklonit će ti se sinovi oca tvoga. Mladunče lava Juda, iz izdanka, sine moj, uzašao si; pošto si legao, zaspao si kao lav i kao mladunče - tko će ga podignuti? Neće nestati vladar iz Jude, ni vođa iz njegovih bedara, dok ne dođu stvari koje su mu pripremljene, i on je iščekivanje naroda. Vezujući svoje ždrebe za vinovu lozu i ždrebe svoje magarice za uzicu, prat će svoju haljinu u vinu i svoju odjeću u krvi grožđa. Blistave su oči njegove od vina, a zubi njegovi bjelji od mlijeka. Zebulun će stanovati uz obalu i on će biti kod luka brodova, i protezat će se do Sidona. Issachar je poželio dobro, odmarajući se između udjela. I vidjevši da je počinak dobar i da je zemlja plodna, podvrgao je svoje rame mučenju i postao je čovjek zemljoradnik. Dan će suditi svoj narod,

kao i jedno pleme u Izraelu. I neka bude Dan zmija na putu, koja leži u zasjedi na stazi, grizeći petu konja, i konjanik će pasti unatrag. čekajući spasenje Gospodina Gad, razbojnička četa će ga napasti, ali on će ih napasti za petama. Asher, njegov kruh je bogat, i on će pružiti slastice vladarima. Naftali je opušteno deblo koje daje ljepotu u potomstvu. Sine uzrastao Josipe, sine moj uzrastao i ljubljjen, sine moj najmlađi, vrati se k meni. Protiv kojega su razmišljajući psovali, i držali su zamjerku prema njemu gospodari strijela. I slomljeni su sa snagom njihovi lukovi, i iscrpljene su tetive mišića njihove ruke, kroz ruku vladara Jakova, odande Moćni Izraela od Boga tvoga oca. I pomogao ti je Bog moj, i blagoslovio te blagoslovom neba odozgo, i blagoslovom zemlje koja ima sve, zbog blagoslova grudi i maternice, Blagoslovi tvoga oca i tvoje majke nadvladali su blagoslove trajnih planina i blagoslove vječnih brežuljaka; bit će na glavu Josipa i na tjemenu onoga koji je smatran među braćom. Benjamin je grabežljiv vuk, ujutro će još jesti, i navečer daje hranu. Svih ovih dvanaest Jakovljevih sinova - i ove im je riječi govorio njihov otac i blagoslovio ih je, svakog prema njegovu blagoslovu blagoslovio ih je. I reče im: Ja sam pridodan svojem narodu, ukopajte me s mojim ocima u pećini koja je u polju Efrona Hetejca, U dvostrukoj pećini, nasuprot Mamre, u zemlji Kanaan, koju je Abraham stekao, pećinu od Efrona Hetita, u posjed za grobnicu. Tamo su pokopali Abrahama i Saru, ženu njegovu, tamo su pokopali Izaka i Rebeku, ženu njegovu, tamo su pokopali Leu, U posjedu polja i špilje koja se nalazi u njemu, od sinova Hetovih. I prestao je Jakov zapovijedati sinovima svojim, i podigavši noge svoje na krevet, preminuo je i pridružio se narodu svojem.

I pao je Josip na lice svoga oca, plakao nad njim i poljubio ga. I Josip je naredio svojim slugama balzamatorima da balzamiraju njegova oca, i balzamatori su balzamirali Izraela. I ispunili su njegovih četrdeset dana, jer se tako broje dani pokopa, i oplakivao ga je Egipat sedamdeset dana. Otkako su prošli dani žalovanja, Josip je govorio vladarima Faraona, govoreći: Ako sam našao milost pred vama, govorite o meni Faraonu, govoreći, Otac moj zakleo me je govoreći: U grobu koji sam iskopao sebi u zemlji Kanaan, tamo ćeš me pokopati. Sada dakle, otišavši gore, pokopat ću oca moga i vratit ću se. I reče farao Josifu: Idi gore i pokopaj svoga oca, kako te zakle. I Josip je otišao pokopati svoga oca, a s njim su otišli sve sluge faraona, starješine njegove kuće i sve starješine zemlje egipatske. I cijelo kućanstvo Josipa, i njegova braća, i cijela njegova očinska kuća, i njegova rodbina, a ovce i volove ostavili su u zemlji Gošen. I došli su gore s njim i bojne kola i konjanici, i logor je bio vrlo velik. I došli su na gumno Atad, koje je s one strane Jordana, i naricali su nad njim veliko i jako naricanje, i žalovao je za svojim ocem sedam dana. I vidjeli su stanovnici zemlje Kanaan žalovanje na vršalištu Atad, i rekli su: Veliko je ovo žalovanje Egipćanima. Zbog toga je nazvao ime njegovo Žalovanje Egipta, koje je s one strane Jordana. I učiniše mu tako njegovi sinovi. I sinovi njegovi uzeli su ga u zemlju Kanaan i pokopali su ga u dvostruku špilju koju je Abraham stekao u posjed grobnice od Efrona Hetita, nasuprot Mamre. I Josip se vratio u Egipat, on i njegova braća, i oni koji su s njima otišli pokopati njegova oca.

Vidjevši da je umro njihov otac, braća Josipa rekli su: Ne bi li ikad Josip zamjerio nama i uzvratio nam za sva zla koja smo mu nanijeli. I došavši k Josipu, rekli su: Tvoj otac zakleo je prije nego što je umro, govoreći, Tako recite Josipu: oprosti im njihovu nepravdu i njihov grijeh, jer su ti zlo pokazali, i sada primi

nepravdu slugu Boga tvoga oca. I zaplakao je Josip dok su mu oni govorili. I došavši k njemu, rekli su: Mi smo tvoje sluge. I reče im Josip: Ne bojte se, jer ja pripadam Bogu. Vi ste planirali zlo protiv mene, ali Bog je planirao dobro za mene, tako da se dogodi kao što je danas, i da se nahrani velik narod. I reče im: Ne bojte se, ja ću hraniti vas i vaše kuće. I tješio ih je i govorio im u srce. I nastanio se Josip u Egiptu, on i njegova braća, i cijelo kućanstvo njegova oca, i Josip je živio stotinu deset godina. I vidio je Josip Efraimovu djecu do trećeg naraštaja, a sinovi Makira, sina Manaseova, rođeni su na Josipovim bedrima. I reče Josip braći svojoj govoreći: Ja umirem, ali Bog će posjetom posjetiti vas i odvesti će vas iz ove zemlje u zemlju koju je Bog zakleo ocima našim Abrahamu, Izaku i Jakovu. I zakleo je Josip sinove Izraela govoreći: Kada Bog posjeti vas, ponesete moje kosti odavde sa sobom. I umro je Josip u dobi od sto deset godina, i pokopali su ga, i stavili su ga u kovčeg u Egiptu.

# Izlazak

## 1

Ovo su imena sinova Izraelovih koji su ušli u Egipat zajedno s Jakovom, njihovim ocem; svaki je ušao sa cijelim svojim kućanstvom. Ruben, Šimun, Levi, Juda, Issachar, Zebulun, Benjamin, Dan i Neftali, Gad i Ašer. Josip je bio u Egiptu, a svih duša iz Jakova bilo je sedamdeset i pet. Umro je Josip i sva njegova braća i cijela ona generacija. Sinovi Izraela rasli su i umnožili se, postali su brojni i ojačali veoma, a zemlja ih je umnožila. Ustao je drugi kralj nad Egiptom, koji nije poznavao Josipa. Rekao je svom narodu: Evo, rod sinova Izraelovih veliko je mnoštvo i jači je od nas. Dodite dakle, postupimo lukavo s njima, da se ne bi umnožili, i kada bi nam se dogodio rat, da se ne bi pridružili i oni neprijateljima, i zaratili protiv nas, te izišli iz zemlje. I postavio je nad njima nadglednike djela, tako da ih muče u djelima. I sagradili su utvrđene gradove Faraonu: Peiton i Rameses i On, koji jest grad Sunca. Što su ih više ponižavali, to su postajali brojniji i jačali veoma, veoma, i Egipćani su se gnušali sinova Izraela. I Egipćani su tlačili sinove Izraela silom. I mučeci njihov život teškim radovima: glinom i opekom, i svim radovima u poljima – prema svim radovima kojima su ih porobljivali silom.

I rekao je kralj Egipćana babicama Hebreja, jednoj od njih ime Šifra, a ime druge Pua, i reče: Kada primajte Hebrejke i budu pri porođaju, ako bude muško, ubijte ga, ako pak bude žensko, sačuvajte ga. Bojale su se pak babice Boga i nisu učinile kako im je zapovjedio kralj Egipta, nego su ostavljale na životu mušku djecu. Pozvao je kralj Egipta babice i rekao im: Zašto ste učinile ovu stvar i ostavljate na životu mušku djecu? Rekle su pak babice faraonu: Hebrejke nisu kao egipatske žene, jer rađaju prije nego babice

dođu k njima, i rodile su. Bog je dobro činio babicama, i narod se umnožio, i postao veoma jak. Budući da su se babice bojale Boga, sagradile su sebi kuće. Farao je pak zapovjedio svemu svome narodu govoreći: Svako muško koje se rodi Hebrejima bacite u rijeku, a svako žensko čuvajte živim.

## 2

Bio je netko iz plemena Levi koji je uzeo jednu od kćeri Levijevih. I zaniijela je u utrobi i rodila muško dijete, a videvši da je lijepo, sakrili su ga tri mjeseca. Budući da više nisu mogli to skrivati, majka mu je uzela košaru i namazala ju asfaltnom smolom, i stavila dijete u nju, i postavila ju u močvaru pokraj rijeke. I njegova je sestra promatrala izdaleka da sazna što će mu se dogoditi.

Sišla je kći faraonova kupati se na rijeku, a njezine sluge prolazile su pokraj rijeke, i vidjevši košaru u močvari, poslala je slugu i uzela ju. Otvorivši, vidi dijete kako plače u košari, i kći faraona ga je pošteđjela i rekla: Ovo je od hebrejske djece. I reče njegova sestra kćeri faraona: Hoćeš li da ti pozovem ženu dojilju iz Hebreja, i ona će ti dojiti dijete? A kći faraona joj reče: Idi! Došavši, mlada žena pozva majku djeteta. Rekla je pak kći faraonova njoj: Sačuvaj mi ovo dijete i doji mi ga, a ja ću ti dati nagradu. Žena je uzela dijete i dojila ga. Kada je dijete odraslo, donijela ga je kćeri faraona i postalo joj je sin, a nazvala ga je Mojsije, govoreći: Iz vode sam ga izvukla.

Dogodilo se u onim mnogim danima da je Mojsije, postavši velik, izašao prema svojoj braći, sinovima Izraela, i opazivši njihov trud, vidi Egipćanina kako udara nekog Hebreja, od svoje braće, sinova Izraela. Pogledavši okolo, ovamo i onamo, ne vidi nikoga, i

udarivši Egipćanina, sakrio ga je u pijesak. Izašavši drugog dana, vidi dva Hebreja kako se tuku i govori onome koji čini nepravdu: Zašto udaraš bližnjega? Ali on reče: Tko te postavio vladarom i sucem nad nama? Zar me želiš ubiti kao što si jučer ubio Egipćanina? Mojsije se pak pobojavao i reče: Ako je tako, ova stvar je postala očita. Čuo je pak faraon ovu riječ i tražio je ubiti Mojsija. Povukao se pak Mojsije od faraonova lica i stanovao je u zemlji Madijamu. Došavši pak u zemlju Madijam, sjeo je na studenac. Svećenik Midiana imao je sedam kćeri koje su pasle ovce svoga oca Jetra, a kada su došle, crpile su vodu dok nisu napunile pojila da napoje ovce svoga oca Jetra. Kada su pastiri došli, tjerali su ih, ali Mojsije je ustao, spasio ih je, izvukao im vodu i napojio njihove ovce. Došle su k Raguelu, ocu svojem, a on im reče: Zašto ste požurile doći danas? One su rekle: Egipatski čovjek spasio nas je od pastira, izvukao je vodu za nas i napojio naše ovce. A on reče svojim kćerima: Pa gdje je? I zašto ste ostavili tog čovjeka? Pozovite ga dakle, da jede kruha. Mojsije je bio naseljen kod čovjeka, i dao mu je Siporu, svoju kćer, Mojsiju za ženu. Zatrudnjevši, žena je rodila sina, i Mojsije je nazvao njegovo ime Geršom, govoreći da je stranac u stranoj zemlji. Nakon mnogo onih dana umro je kralj Egipta, i sinovi Izraela su zastenjali od poslova i povikali su, i njihov vapaj se uzdigao prema Bogu od poslova. I Bog je čuo njihov jauk, i Bog se sjetio svoga zavjeta s Abrahamom, Izakom i Jakovom. I Bog pogleda sinove Izraela i postade im poznat.

### 3

I Mojsije je pasao ovce Jotora, svoga tasta, svećenika Madijama, i odveo je ovce u pustinju te došao na goru Horeb. Pojavio mu se Anđeo Gospodnji u plamenu vatre iz grma, i vidi da grm gori u vatri, ali grm nije sagorijevao. Rekao je Mojsije: Priđi

ću i vidjeti ovo veliko viđenje, zašto se grm ne sagorijeva. Kao što je Gospodin vidio da pristupa vidjeti, pozvao ga je Gospodin iz grma govoreći: Mojsije, Mojsije, a on je rekao: Što je? Ali on reče: Ne pristupaj ovdje, odveži sandalu sa svojih stopala, jer mjesto na kojem stojiš sveta je zemlja. I rekao je: Ja sam Bog tvoga oca, Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev. Mojsije je okrenuo svoje lice jer se bojao gledati izravno pred Bogom. Rekao je Gospodin Mojsiju: Vidio sam patnju naroda moga u Egiptu i čuo sam njihov vapaj zbog nadglednika poslova, jer znam njihovu bol, I ja sidoh da ih izbavim iz ruke Egipćana i da ih izvedem iz one zemlje, i da ih uvedem u zemlju dobru i prostranu, u zemlju u kojoj teče mlijeko i med, u mjesto Kanaanaca i Hetita i Amorejaca i Perizejaca i Girgašejaca i Hivijaca i Jebusejaca. I sada, evo, vapaj sinova Izraela došao je k meni, i ja sam vidio tlačenje kojim ih Egipćani tlače. I sada dođi, poslat ću te k faraonu, kralju Egipta, i izvest ćeš moj narod, sinove Izraela, iz zemlje Egipta.

I reče Mojsije Bogu: Tko sam ja da idem faraonu, kralju Egipta, i da izvedem sinove Izraela iz zemlje egipatske? Rekao je Bog Mojsiju govoreći: Ja ću biti s tobom, i ovo će ti biti znak da sam te ja poslao: kada izvedeš moj narod iz Egipta, služit ćete Bogu na ovoj planini. I reče Mojsije Bogu: Evo, ja ću izaći prema sinovima Izraela i reći ću im: Bog očeva naših poslao me je k vama. Upitat će me: Koje je ime njemu? Što ću im reći? I reče Bog Mojsiju govoreći: Ja jesam Onaj Koji Jest. I reče: Ovako ćeš reći sinovima Izraela: Onaj Koji Jest poslao me k vama. I reče Bog opet Mojsiju: Ovako ćeš reći sinovima Izraela: Gospodin, Bog očeva naših, Bog Abrahama i Bog Isaaka i Bog Jakova, poslao me je k vama. Ovo je moje vječno ime i spomen od pokoljenja do pokoljenja. Došavši dakle, skupi vijeće staraca sinova Izraela i reći ćeš im: Gospodin, Bog otaca naših, ukazao mi se, Bog Abrahama i Bog Izaka i Bog Jakova, govoreći: Posjetom sam vas posjetio i



vidio sve što vam se dogodilo u Egiptu. I reći ću: Izvest ću vas iz patnje Egipćana u zemlju Kanaanaca i Hetita i Amorejaca i Perizejaca i Girgašejaca i Hivijaca i Jebusejaca, u zemlju koja teče mlijekom i medom. I bit će čut tvoj glas, i ući ćeš ti i vijeće starješina Izraela prema faraonu, kralju Egipta, i reći ćeš mu: Bog Hebreja pozvao nas je; ići ćemo dakle put od tri dana u pustinju da žrtvujemo Bogu našem. Ja ali znam da vas Faraon, kralj Egipta, neće pustiti da odete, osim silom moćne ruke. I pruživši ruku, udarit ću Egipćane svim svojim čudesima koja ću učiniti među njima, i nakon toga poslat će vas. I dat ću milost ovom narodu pred Egipćanima, a kada odlazite, nećete otići prazni. Ali će žena tražiti od svoje susjede i sustanarke srebrno i zlatno posuđe te odjeću, i stavit ćete ih na svoje sinove i na svoje kćeri, i opljačkat ćete Egipćane.

## 4

Odgovorio je Mojsije i rekao: Ako mi ne vjeruju niti slušaju moj glas, jer će reći da ti se nije pojavio Bog, što ću im reći? Gospodin mu je rekao: Što je to u tvojoj ruci? A on je rekao: Štap. I reče: Baci je na zemlju, i bacio je na zemlju, i postade zmija, i Mojsije pobježe od nje. I reče Gospodin Mojsiju: Ispruži ruku i uhvati rep. Ispruživši dakle ruku, uhvatio je rep, i postade štap u njegovoj ruci. Tako da ti vjeruju da ti se pojavio Bog njihovih otaca, Bog Abrahama i Bog Izaka i Bog Jakova. Gospodin mu je opet rekao: Unesi svoju ruku u svoja nedra, i unio je svoju ruku u svoja nedra, i iznio je svoju ruku iz svojih nedara, i njegova ruka je postala kao snijeg. I reče opet: Unesi ruku svoju u nedra svoja. I unese ruku u nedra svoja, i iznese je iz nedara svojih, i opet se vratila u boju mesa svoga. Ako ti ali ne vjeruju, niti slušaju glas prvog znaka, vjerovat će ti glasu drugog znaka. I bit će, ako ti ne vjeruju ova dva znaka niti slušaju glas tvoj, uzet ćeš od vode rijeke

i izlit ćeš na suho, i bit će voda koju uzmeš od rijeke krv na suhu. Rekao je Mojsije Gospodinu: Molim te, Gospode, nisam sposoban ni od jučer ni od prekjučer, niti otkad si počeo govoriti svome sluzi; slabog sam glasa i sporog jezika. Rekao je Gospodin Mojsiju: Tko je dao usta čovjeku? I tko je stvorio nagluha i nijemog, videćeg i slijepog? Nisam li ja, Bog? I sada idi, i ja ću otvoriti tvoja usta i poučit ću te ono što namjeravaš govoriti. I reče Mojsije: Molim te, Gospode, odredi nekoga drugog tko je sposoban, kojega ćeš poslati. I razgnjevivši se gnjevom Gospodin na Mojsija, rekao je: Nije li evo Aron, brat tvoj, Levit? Znam da će on sigurno govoriti tebi, i evo on će izići u susret tebi, i vidjevši te, radovat će se u sebi. I reći ćeš mu, i stavit ćeš moje riječi u njegova usta, i ja ću otvoriti tvoja usta i njegova usta, i poučit ću vas što ćete učiniti. I on će tebi govoriti narodu, i on će biti tvoja usta, a ti ćeš njemu biti posrednik prema Bogu. I ovaj štap, koji se pretvorio u zmiju, uzet ćeš u svoju ruku, kojom ćeš činiti znakove.

Otišao je Mojsije i vratio se k Jotoru, svom zetu, i kaže: Ići ću i vratiti se k svojoj braći u Egiptu i vidjet ću žive li još. I rekao je Jotor Mojsiju: Idi zdravo. A nakon onih mnogih dana umro je kralj Egipta. Rekao je Gospodin Mojsiju u Madijama: Idi, odi u Egipat, jer umrli su svi oni koji su tražili tvoju dušu. Uzevši pak Mojsije ženu i djecu, doveo ih je na tegleće životinje i vratio se u Egipat, a Mojsije je uzeo štap od Boga u svoju ruku. Rekao je Gospodin Mojsiju: Dok budeš išao i vraćao se u Egipat, vidi sva čudesa koja sam dao u tvoje ruke - učinit ćeš ih pred Faraonom, ali ja ću otvrdnuti njegovo srce i on neće poslati narod. Ti pak reći ćeš Faraonu: Ovo govori Gospodin: Sin moj prvorodeni je Izrael. Rekao sam ti: pošalji moj narod da mi služi. Ako doista ne želiš poslati ih, evo, ja ću ubiti tvog sina prvorodjenca. Dogodilo se na putu, u prenoćištu, da mu je izišao u susret Anđeo Gospodnji i tražio ga je ubiti. I uzevši Sefora kamenčić, obrezala je kožicu sina

svoga i pala pred njegove noge, te rekla: Stala je krv obrezanja djeteta mojega. I otišao je od njega, jer je rekao: Stala je krv obrezanja moga djeteta. Rekao je Gospodin Aronu: Idi u susret Mojsiju u pustinju. I otišao je i susreo ga na planini Božjoj, te su se poljubili. I Mojsije je izvijestio Aronu sve riječi Gospodina koje je poslao i sve riječi koje mu je zapovjedio. Otišao je Mojsije i Aron te su skupili vijeće starješina sinova Izraela. I govorio je Aron sve te riječi koje je Bog govorio Mojsiju, i učinio je te znakove pred narodom. I narod je vjerovao i radovao se, jer je Bog posjetio sinove Izraela i jer je vidio njihovu nevolju, a narod se, sagnuvši se, poklonio.

## 5

I nakon ovih stvari ušli su Mojsije i Aron k Faraonu i rekli su mu: Ovo govori Gospodin, Bog Izraela: Pošalji moj narod da mi slave u pustinji. I reče Faraon: Tko je taj koga bih slušao glasa njegova, tako da pošaljem sinove Izraela? Ne poznajem Gospodina, i Izraela neću poslati. I rekoše mu: Bog Hebreja pozvao nas je, zato ćemo ići put od tri dana u pustinju da žrtvujemo Gospodinu, Bogu našem, kako nas ne bi zadesila smrt ili pokolj. I reče im kralj Egipta: Zašto Mojsije i Aron odvrćate narod od poslova? Idite svaki od vas k svojim poslovima. I reče Faraon: Gle, sada je narod mnogobrojan, zato ih ne zaustavimo od poslova. Zapovijedao je Faraon nadglednicima poslova naroda i pisarima govoreći, Više nećete davati slamu narodu za izradu opeke, kao jučer i prekjučer, nego neka oni sami idu i sakupe sebi slamu. I raspored izrade opeke koju oni čine svakog dana stavit ćeš na njih, nećeš oduzeti ništa, jer besposleni su, zbog toga su vikali govoreći: Ustanimo i žrtvujmo našem Bogu. Neka budu opterećeni radovi ovih ljudi i neka brinu o tome, a ne o praznim riječima.

Požurivali su ih nadzornici i pisari, i govorili su narodu, govoreći: Ovo govori Faraon: Ne dajem vam više slamu. Sami idite i skupljajte sebi slamu odakle god nađete, jer se od vašeg zadatka ništa ne oduzima. I narod se raspršio po cijeloj zemlji Egipta da skuplja slamu za slamu. Nadzornici su ih požurivali govoreći: Dovršite dnevne radove kako dolikuje, baš kao i kada vam je slama bila davana. I bičevani su bili zapisničari roda sinova Izraela, oni koji su postavljeni nad njima od strane nadzornika Faraona, koji su govorili: Zašto niste dovršili vaše zadatke izrade opeke kao jučer i prekjučer, tako i danas? Ušavši, pisari sinova Izraela povikali su Faraonu govoreći: Zašto ovako postupаш sa svojim slugama? Slama se ne daje tvojim slugama, a nama govore da pravimo cigle, i evo, tvoje sluge su bičevane, dakle činit ćeš nepravdu svom narodu. I reče im: Vi ste besposleni, besposleni ste. Zbog toga govorite: Idimo, žrtvujmo našem Bogu. Sada dakle idite i radite, jer vam slama neće biti dana, a morate ispuniti normu ciglanja. Pisari sinova Izraela vidjeli su sebe u nevolji, govoreći: Nećete ostaviti propisanu količinu izrade cigle za dan. Sreli su Mojsija i Arona koji su im dolazili u susret kada su izlazili od faraona. I rekli su im: Neka vas Bog vidi i sudi, jer ste učinili naš miris odvratnim pred faraonom i pred njegovim slugama, da mu date mač u ruke da nas ubije. Vratio se Mojsije Gospodinu i rekao: Molim te, Gospodine, zašto si zlostavljao ovaj narod? I zašto si me poslao? I otkad sam otišao Faraonu da govorim u tvoje ime, nanio je zlo ovom narodu, a ti nisi spasio svoj narod.

## 6

I reče Gospodin Mojsiju: Već ćeš vidjeti što ću učiniti faraonu, jer će ih moćnom rukom poslati, i visokom mišicom će ih izbaciti iz svoje zemlje. Bog je govorio Mojsiju i rekao mu: Ja sam Gospodin. I pojavio sam se Abrahamu i Isaku i Jakovu kao njihov

Bog, a ime moje Gospodin nisam im objasnio. I uspostavio sam svoj savez s njima, tako da im dam zemlju Kanaanaca, zemlju u kojoj su privremeno boravili i u kojoj su se nastanili. I ja sam čuo jauk sinova Izraela koje Egipćani porobljuju, i sjetio sam se vašeg zavjeta. Idi, rekao sam sinovima Izraela, govoreći: Ja sam Gospodin i izvest ću vas od vlasti Egipćana, i izbavit ću vas iz ropstva, i otkupit ću vas visokom rukom i velikim sudom, I uzet ću vas sebi za narod, i bit ću vaš Bog, i znat ćete da sam ja Gospodin, Bog vaš, koji sam vas izveo iz tlačenja Egipćana. I uvest ću vas u zemlju za koju sam ispružio svoju ruku da je dam Abrahamu, Izaku i Jakovu, i dat ću vam je u baštinu, ja Gospod. Govorio je Mojsije tako sinovima Izraela, ali ga nisu slušali zbog malodušnosti i zbog teških poslova. I Gospodin reče Mojsiju govoreći, Uđi, govori faraonu, kralju Egipta, da pošalje sinove Izraela iz njegove zemlje. Govorio je Mojsije pred Gospodinom, govoreći: Evo, sinovi Izraela nisu me slušali, pa kako će me slušati Faraon? A ja sam nerazuman. Gospodin je rekao Mojsiju i Aronu i zapovjedio im da odu faraonu, kralju Egipta, kako bi poslali sinove Izraelove iz zemlje egipatske.

I ovi su vođe kuća njihovih očeva, sinovi Rubena, prvorođenca Izraela: Enoh i Falu, Asron i Karmi; ovo je rodbina Rubenova. I sinovi Šimuna: Jemuel i Jamin i Ehud i Jakin i Sohar i Šaul, sin kanaanske žene. Ovo su obitelji sinova Šimunovih. I ovo su imena sinova Levija prema njihovu srodstvu: Gedson, Kaat i Merarej, a godine života Levija bile su stotinu trideset i sedam. I sinovi Gedsona: Lobeni i Semei, po kućama njihovih obitelji. I sinovi Kaata: Ambram, Isaar, Hebron i Ozeiël, a godine života Kaata bile su sto trideset tri godine. I sinovi Merarija: Mahli i Mushi. Ovo su obitelji Levija prema njihovu srodstvu. I uzeo je Amram Jokabedu, kćer brata oca svoga, sebi za ženu, i rodila mu je Arona i Mojsija, i Marijam, sestru njihovu. A godine života

Amramova bile su stotinu trideset i dvije godine. I sinovi Issachara: Korah, Naphek i Zechri. I sinovi Ozeiela: Misael, Elisafan i Segrei. Aron je uzeo Elizabetu, kćer Aminadaba, sestru Naasona, sebi za ženu, i ona mu je rodila Nadaba, Abiuda, Eleazara i Itamara. Sinovi Koraha: Asir, Elkanah i Abiasar; ovo su generacije Koraha. I Eleazar, sin Aronov, uzeo je jednu od kćeri Phutielovih sebi za ženu, i ona mu je rodila Phinehasa. Ovo su poglavari obitelji levitskih prema njihovim pokoljenjima. Ovo su Aaron i Mojsije, kojima je Bog rekao da izvedu sinove Izraela iz zemlje egipatske s njihovom snagom. Ovi su oni koji su razgovarali s faraonom, kraljem Egipta, i izveli sinove Izraela iz zemlje Egipta, sam Aron i Mojsije. Onoga dana kada je Gospodin govorio Mojsiju u zemlji Egiptu. I Gospodin je govorio Mojsiju rekavši: Ja sam Gospodin, govori Faraonu, kralju Egipta, sve što ja govorim tebi. I reče Mojsije pred Gospodinom: Evo, ja sam slaba glasa, i kako će me čuti Faraon?

## 7

I rekao je Gospodin Mojsiju govoreći: Evo, dao sam te bogom Faraonu, i Aron, brat tvoj, bit će tvoj prorok. Ti ćeš mu govoriti sve što ti zapovijedam, a Aron, tvoj brat, govorit će Faraonu, tako da pošalje sinove Izraela iz njegove zemlje. Ja ću pak otvrdnuti srce faraonovo i umnožiti svoje znakove i čudesa u zemlji egipatskoj. I neće vas čuti faraon, i položit ću svoju ruku na Egipat, i izvest ću svojom snagom svoj narod, sinove Izraela, iz zemlje egipatske s velikom osvetom. I saznat će svi Egipćani da sam ja Gospodin, protežući svoju ruku na Egipat, i izvest ću sinove Izraela iz njihove sredine. Mojsije i Aron učinili su baš kako im je Gospodin zapovjedio, tako su učinili. Mojsije je bio osamdeset godina, a Aron, njegov brat, osamdeset tri godine, kada je govorio Faraonu. I Gospodin reče Mojsiju i Aronu: I ako Faraon govori prema vama,

govoreći: Dajte nam znak ili čudo, reći ćeš Aronu, bratu svojemu: Uzmi štap i baci ga na zemlju pred Faraonom i pred slugama njegovim, i postat će zmaj. Ušao je pak Mojsije i Aron pred faraona i njegove sluge, i učinili su tako, baš kao što im je zapovjedio Gospodin, i Aron baci štap pred faraona i pred njegove sluge, i štap postade zmaj. Faraon je sazvaio sofiste Egipta i čarobnjake, a učinili su i začarači Egipćana svojim čarobnjaštvima isto tako. I bacili su svaki svoj štap, i postali su zmajevi, i Aaronov štap je progutao njihove štapove. I srce faraonovo otvrdnulo je, i nije ih slušao, baš kao što je Gospodin zapovjedio.

Rekao je Gospodin Mojsiju: Otvrdnulo je srce faraonovo da ne otpusti narod. Idi prema Faraonu ujutro, evo on izlazi na vodu, i bit ćeš susrećući ga na obali rijeke, i štap okrenuti u zmiju uzet ćeš u svojoj ruci. I reći ćeš njemu: Gospodin, Bog Hebreja, poslao me je k tebi govoreći: Pošalji moj narod da mi služi u pustinji, i evo, nisi slušao do sada. Ovo govori Gospodin: po ovome ćeš znati da sam ja Gospodin. Evo, ja udarim štapom koji je u mojoj ruci po vodi koja je u rijeci, i promijenit će se u krv. I ribe u rijeci će umrijeti, i rijeka će zaudarati, i Egipćani neće moći piti vodu iz rijeke. Rekao je Gospodin Mojsiju: Reci svome bratu Aronu: uzmi svoj štap u ruku i ispruži svoju ruku na vode Egipta, na njihove rijeke, na njihove kanale, na njihove močvare i na svaku njihovu sakupljenu vodu, i postat će krv. I postala je krv po svoj zemlji Egipta, u drvu i u kamenju. I učiniše tako Mojsije i Aron, baš kao što im zapovjedi Gospodin, i podigavši svoj štap udari vodu u rijeci pred Faraonom i pred njegovim slugama, i pretvori svu vodu u rijeci u krv. I ribe u rijeci umrle su, i rijeka je zaudarala, i Egipćani nisu bili u mogućnosti piti vodu iz rijeke, i krv je bila u cijeloj zemlji Egipta. Učinili su isto i čarobnjaci Egipćana svojim čarolijama, i otvrdnulo je srce faraonovo, i nije ih slušao, baš kao što je rekao Gospodin. Okrenuvši se, Faraon je ušao u svoju kuću i

nije obratio pozornost ni na ovo. Kopali su pak svi Egipćani uokolo rijeke kako bi pili vodu, i nisu mogli piti vodu iz rijeke. I sedam dana je bilo ispunjeno nakon što je Gospodin udario rijeku.

Rekao je Gospodin Mojsiju: Uđi k Faraonu i reci mu: Ovo govori Gospodin: Pusti moj narod da mi služi. Ako pak ne želiš poslati, evo ja udarim sve tvoje granice žabama. I rijeka će izbljuvati žabe, i popevši se uć će u tvoje kuće, i u skladišta tvojih spavaćih odaja, i na tvoje krevete, i u kuće tvojih slugu i tvoga naroda, i u tvoje naćve, i u tvoje pećnice. I na tebe, i na tvoje sluge, i na tvoj narod popet će se žabe.

## 8

Rekao je Gospodin Mojsiju: Reci Aronu, bratu svome: ispruži rukom štap svoj na rijeke, na kanale i na moćvare, i izvedi žabe. I Aron je ispružio ruku na vode Egipta i izveo žabe, i žaba se podigla i pokrila zemlju Egipta. Ućinili su isto i ćarobnjaci Egipćana svojim ćarolijama, i izveli su žabe na zemlju Egipta. I pozva Faraon Mojsija i Arona, i reće: Pomolite se za mene Gospodinu, i neka ukloni žabe od mene i od moga naroda, i poslat ću ih, i neka ųrtvuju Gospodinu. Rekao je pak Mojsije Faraonu: Odredi mi kada ću se moliti za tebe, za tvoje sluge i za tvoj narod, da uništım žabe od tebe, od tvoga naroda i iz vaćih kuća, osım onih koje će ostati u rijeci. On pak reće: Sutra. Reće dakle: Kao što si rekao, da znać da nema drugoga osım Gospodina. I ųabe će biti uklonjene od tebe i od vaćih kuća i od dvorića i od tvojih slugu i od tvoga naroda, osım u rijeci gdje će ostati. Izaćli su Mojsije i Aron od Faraona, i povikao je Mojsije prema Gospodinu o dogovoru ųaba, kao što je postavio Faraon. Gospodin je ućinio bać kao što je rekao Mojsije, i ųabe su umrle iz kuća, iz dvorića i iz polja. I skupili su ih na gomile i gomile, i zemlja je smrdjela. Vidjevći da je nastalo



olakšanje, otežalo je srce Faraonovo i nije ih poslušao, baš kao što je govorio Gospodin. Rekao je Gospodin Mojsiju: Reci Aronu: Ispruži ruku sa svojim štapom i udari prašinu zemlje, i bit će komarci među ljudima, među četveronošcima i po svoj zemlji egipatskoj. Ispružio je dakle Aron rukom štap i udario prah zemlje, te su postali komarci na ljudima i na četveronošcima, i u svemu prahu zemlje postali su komarci. Učinili su isto i čarobnjaci svojim čarolijama da izvedu komarce, ali nisu bili u stanju, i komarci su postali i na ljudima i na četveronošcima. Rekli su dakle čarobnjaci Faraonu: Prst Boga je ovo, i otvrdnulo je srce Faraona, i nije ih slušao, baš kao što je govorio Gospodin. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ustani rano ujutro i stani pred faraona, i evo, on će izaći na vodu, i reći ćeš mu: Ovo govori Gospodin: Pošalji van moj narod, da mi služi u pustinji. Ako pak ne želiš pustiti moj narod, evo ja šaljem na tebe i na tvoje sluge i na tvoj narod i na vaše kuće pseće muhe, i bit će ispunjene kuće Egipćana psećim muhama, i zemlja na kojoj se nalaze. I proslavit ću u dan onaj zemlju Gesem, na kojoj moj narod boravi, na kojoj neće biti psećih muha, da znaš da sam ja Gospodin, Bog sve zemlje. I dat ću razliku između moga naroda i tvoga naroda, a sutra će ovo biti na zemlji. Učinio je tako Gospodin, i došlo je mnoštvo psećih muha u kuće faraona i u kuće njegovih slugu, i u svu zemlju Egipta, i zemlja je bila uništena od psećih muha.

Faraon je pozvao Mojsija i Arona govoreći: Dodite i žrtvujte Gospodinu, Bogu svome, u zemlji. I reče Mojsije: Nije moguće da bude tako, jer mrzosti Egipćana žrtvovat ćemo Gospodinu, Bogu našem. Ako žrtvujemo mrzosti Egipćana pred njima, bit ćemo kamenovani. Putom od tri dana ići ćemo u pustinju i žrtvovat ćemo našem Bogu, baš kao što nam je rekao Gospod. I reče Faraon: Ja vas šaljem i žrtvujte svome Bogu u pustinji, ali nemojte ići predaleko. Molite dakle za mene Gospodinu. Rekao je Mojsije:

Ja ću otići od tebe i molit ću se Bogu, i pasja muha će otići i od tvojih slugu i od tvoga naroda sutra. Nemoj više, Faraone, varati da ne pošalješ narod žrtvovati Gospodinu. Izašao je Mojsije od faraona i molio se Bogu. Učinio je Gospodin baš kao što je rekao Mojsije, i uklonio je psomuhu od faraona i od njegovih sluga i od njegova naroda, i nije ostala nijedna. I Faraon je učinio teškim srce svoje i u to vrijeme, i nije htio otpustiti narod.

## 9

Gospodin reče Mojsiju: Uđi k faraonu i reci mu: Ovo govori Gospodin, Bog Hebreja: Pusti moj narod da mi može služiti. Ako dakle doista ne želiš poslati moj narod, nego ga još zadržavaš, Evo, ruka Gospodnja bit će na tvojoj stoci koja je na poljima: na konjima, na zapregama, na devama, na volovima i na ovcama - smrt velika i strašna. I ja ću učiniti čudesno u ono vrijeme između stoke Egipćana i stoke sinova Izraela; neće umrijeti ništa od svega što pripada sinovima Izraela. I dao je Bog granicu govoreći: Sutra će Gospodin učiniti ovu riječ na zemlji. I učinio je Gospodin ovu riječ sljedećeg dana, i umrla je sva stoka Egipćana, a od stoke sinova Izraela nije umrlo ništa. Vidjevši da nije umrlo ništa od sve stoke sinova Izraela, otežalo je srce faraonovo, i nije poslao narod. Rekao je Gospodin Mojsiju i Aronu govoreći: Uzmite pune šake čađe iz peći, i neka Mojsije pospe u nebo pred Faraonom i pred njegovim slugama. I neka bude prašina na cijeloj zemlji Egipta, i bit će na ljudima i na četveronožnim životinjama rane, plikovi koji izbijaju i u ljudima i u četveronošcima, u cijeloj zemlji Egipta. I uzeo je čađ peći pred Faraonom, i rasuo ju je Mojsije u nebo, i postale su rane, plikovi koji su izbijali, i u ljudi i u četveronožaca. I čarobnjaci nisu bili sposobni stati pred Mojsijem zbog čireva, jer su se čirevi pojavili na čarobnjacima i u cijeloj zemlji Egipta. Gospodin je otvrdnuo srce faraona i on ih nije poslušao, kao što je

Gospodin zapovjedio. Rekao je pak Gospodin Mojsiju: Ustani rano ujutro i stani pred faraona, i reći ćeš mu: Ovo govori Gospodin, Bog Hebreja: Pošalji moj narod da mi služi. U sadašnjem vremenu ja šaljem sve kuge moje u tvoje srce, i tvojih slugu, i tvoga naroda, tako da znaš da nema drugoga kao ja u svoj zemlji. Jer sada sam poslao ruku, udarit ću te i tvoj narod usmrтит ću, i bit ćeš uništen sa zemlje. I zbog ovoga si bio sačuvan, da bih pokazao u tebi svoju snagu i da bi moje ime bilo objavljeno po svoj zemlji. Još dakle ti zadržavaš moj narod da ih ne otpustiš? Evo, ja kišim sutra u ovo doba tuču vrlo obilnu, kakva nije bila u Egiptu od dana kada je stvoren, do ovog dana. Sada dakle požuri sakupiti svoju stoku i sve što ti je u ravnici, jer svi ljudi i stoka koliko god ti je u ravnici, svi jer ljudi i stoka koliko god bude nađeno u ravnicama i ne uđe u kuću, već na njih padne tuča, umrijet će. Onaj koji se bojao Gospodnje riječi od faraonovih slugu, sakupio je svoju stoku u kuće. Tko pak nije pazio pažnjom uma na riječ Gospodina, ostavio je stoku u poljima.

Rekao je Gospodin Mojsiju: Ispruži ruku svoju prema nebu, i bit će tuča na svu zemlju Egipta, na ljude, na stoku i na svu travu na zemlji. Ispružio je pak Mojsije ruku u nebo, i Gospodin je dao glasove i tuču, i vatra je protrčala po zemlji, i Gospodin je pustio tuču kao kišu po svoj zemlji Egipta. Bila je tuča i vatra koja je plamtjela u tuči, a tuča je bila vrlo obilna, kakva nije bila u Egiptu od dana kada je na njemu postao narod. Tuča je udarila po svoj zemlji Egipta, od čovjeka do stoke, tuča je udarila sve bilje na polju i smrvila sva stabla na poljima. Osim u zemlji Gesemu, gdje su bili sinovi Izraelovi, nije bilo tuče. Poslavši, Faraon pozva Mojsija i Arona i reče im: Sagriješio sam sada. Gospodin je pravedan, a ja i moj narod bezbožni. Molite dakle za mene Gospodinu, i neka prestanu glasovi Boga, i tuča, i vatra, i poslat ću vas, i nećete više ostati. Rekao mu je Mojsije: Čim izađem iz grada, razapet ću svoje

ruke prema Gospodinu, i glasovi će prestati, i tuče i kiše više neće biti, da znaš da je zemlja Gospodinova. I ti i tvoje slugе, znam da se još niste pobožali Gospoda. Lan i ječam bili su udareni, jer je ječam stajao uspravno, a lan je sjemenio. Ali pšenica i pir nisu bili udareni, jer su bili kasni. Mojsije je izašao od faraona izvan grada i ispružio ruke prema Gospodinu, i glasovi su prestali, i tuča i kiša više nisu padali na zemlju. Vidjevši da je prestala kiša i tuča i gromovi, faraon je nastavio griješiti i stvrdnuo je svoje srce i srca svojih slugu. I srce faraonovo bilo je otvrdnuto i nije poslao sinove Izraelove, baš kao što je govorio Gospodin Mojsiju.

## 10

Rekao je Gospodin Mojsiju govoreći: Uđi k Faraonu, jer ja sam otvrdnuo njegovo srce i srca njegovih slugu, tako da ovi znakovi redom dođu na njih, tako da možete ispričati u uši svoje djece i djeci svoje djece koliko sam se poigrao s Egipćanima i znakove moje koje sam učinio među njima, i znat ćete da sam ja Gospodin. Ušao je Mojsije i Aron pred faraona i rekli su mu: Ovo govori Gospodin, Bog Hebreja: Dokle god nećeš htjeti da se postidiš preda mnom? Pusti moj narod da mi služi. Ako pak ne želiš poslati moj narod, evo ja sutra u ovaj čas dovodim mnogo skakavaca na sve tvoje granice. I prekriti će pogled na zemlju, i nećeš moći vidjeti zemlju, i proždrijet će sve suvišno sa zemlje što je preostalo, koje vam je ostavila tuča, i proždrijet će sve drvo koje vam raste na zemlji. I tvoje će kuće biti ispunjene, i kuće tvojih slugu, i sve kuće u cijeloj zemlji Egipćana, koje nikada nisu vidjeli tvoji očevi, niti njihovi pradjedovi, od dana kada su postali na zemlji do ovog dana. I okrenuvši se, Mojsije je izašao od faraona. I slugе faraonove govore njemu: Dokle će nam ovo biti zamka? Otpusti te ljude da služe svojemu Bogu, ili želiš znati da je Egipat propao? I vratili su Mojsija i Arona faraonu, i rekao im je: Idite i

služite Gospodinu, Bogu vašem, ali koji su oni koji idu? I kaže Mojsije: S mladićima i starcima ići ćemo, sa sinovima i kćerima, i ovcama, i govedima našim, jer je svetkovina Gospodnja. I reče im: Neka bude tako Gospodin s vama, kao što vas šaljem, zar i s vašom prtljagom? Vidite da vam je pripisana zloća. Ne tako, neka idu muškarci i neka služe Bogu, jer to sami tražite. Ali njih su izbacili od lica faraona. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ispruži ruku na zemlju Egipta, i neka uzađe skakavac na zemlju, i proždrijet će svaku travu zemlje i sav plod drveća koji je ostavio tuča. I Mojsije podiže štap u nebo, i Gospodin doveđe južni vjetar na zemlju cijeli onaj dan i cijelu noć. Kad je jutro nastalo, južni vjetar donese skakavce. I doveo ju je na svu zemlju Egipta, i spustila se na sve granice Egipta u velikom mnoštvu. Prije nje nije bilo takvog skakavca, i nakon toga neće biti tako. I pokrio je izgled zemlje, i zemlja je bila uništena, i progutao je svu travu zemlje i sav plod drveća koji je ostao od tuče; nije ostalo ništa zeleno na drveću ni na jednoj travi polja u cijeloj zemlji Egipta.

Požurio je Faraon pozvati Mojsija i Arona, govoreći: Sagriješio sam pred Gospodom, Bogom vašim, i protiv vas. Prihvatite dakle moj grijeh još sada, i molite se Gospodinu Bogu vašemu, i neka ukloni od mene ovu smrt. Izašao je Mojsije od faraona i molio se Bogu. I Gospodin je promijenio vjetar s mora u jak vjetar, podigao je skakavce i bacio ih u Crveno more, i nije ostao nijedan skakavac u cijeloj zemlji Egipta. I Gospodin otvrdnu srce faraona i ne posla sinove Izraela. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ispruži ruku svoju prema nebu, i neka bude tama nad zemljom Egipta, opipljiva tama. Ispružio je pak Mojsije ruku u nebo i nastala je tama, mrak i oluja na cijeloj zemlji egipatskoj tri dana. I nitko nije vidio svoga brata tri dana, i nitko nije ustao iz svoje postelje tri dana, ali svim sinovima Izraela bilo je svjetlo u svim mjestima gdje su stanovali. I Faraon pozva Mojsija i Arona

govoreći: Idite, služite Gospodinu, Bogu svome, osim ovaca i volova ostavite, a prtljaga vaša neka ide s vama. I reče Mojsije: Ali i ti ćeš nam dati paljenice i žrtve koje ćemo prinijeti Gospodinu, Bogu našem. I naša stada ići će s nama i nećemo ostaviti ni kopita, jer od njih ćemo uzeti da služimo Gospodinu, Bogu našem. Mi pak ne znamo što ćemo služiti Gospodinu, Bogu našem, dok ne dođemo tamo. Otvrdnuo je Gospodin srce faraona i nije htio da ih pošalje. I kaže Faraon: Odi od mene, pazi na sebe da više ne vidiš moje lice, jer kojeg god dana mi se pojaviš, umrijet ćeš. Mojsije pak kaže: Rekao si da se više neću pojaviti tebi u lice.

## 11

Rekao je Gospodin Mojsiju: Još jednu pošast ja ću donijeti na faraona i na Egipat, i nakon toga poslat će vas oдавде. Kada vas bude slao sa svime, potpuno će vas istjerati. Govori dakle tajno narodu, i neka svaki zatraži od susjeda srebrne i zlatne posude te odjeću. Gospodin je dao milost svome narodu pred Egipćanima i posudili su im, a čovjek Mojsije postao je vrlo velik pred Egipćanima i pred faraonom i pred njegovim slugama. I reče Mojsije: Ovo govori Gospodin: Oko ponoći ja ulazim u središte Egipta, I umrijet će svaki prvorodenac u zemlji Egiptu, od prvorodenca Faraona koji sjedi na prijestolju, i do prvorodenca sluškinje kod mlinskog kamena, i do prvorodenca sve stoke. I bit će veliki vapaj po svoj zemlji Egipta, kakav nije bio, i kakav više neće biti. I među svim sinovima Izraela neće zarežati pas svojim jezikom, od čovjeka do stoke, tako da znaš koliko će Gospodin napraviti razliku između Egipćana i Izraela. I sići će sve tvoje slugе prema meni i poklonit će mi se govoreći: Izađi ti i sav tvoj narod kojeg vodiš, i nakon toga izaći ću. A Mojsije je izašao od faraona s gnjevom. Rekao je pak Gospodin Mojsiju: Neće vas poslušati Faraon, tako da umnožim svoje znakove i čudesa u zemlji

egipatskoj. Mojsije i Aron učinili su sve znakove i čudesa u zemlji egipatskoj pred faraonom, ali Gospodin otvrdnu srce faraonovo i on ne htjede poslušati da otpusti sinove Izraelove iz zemlje egipatske.

## 12

Gospodin je rekao Mojsiju i Aronu u zemlji egipatskoj, govoreći: Ovaj mjesec je doista za vas početak mjeseci, prvi je za vas među mjesecima godine. Govori svim sinovima Izraela, govoreći: Desetog dana ovog mjeseca neka svaki uzme ovcu prema kućama očeva, svaki po ovcu prema kući. Ako pak bude malo ljudi u kući, tako da ne budu dovoljni za ovcu, uzet će sa sobom svog susjednog susjeda, prema broju duša, svaki prema tome što mu je dovoljno bit će broj u ovcu. Savršena ovca, muška, godinu dana stara, bit će vama; od janjadi i jaradi uzimat ćete je. I bit će vama čuvano do četrnaestog dana ovog mjeseca, i zaklat će ga sva množina skupštine sinova Izraela navečer. I uzet će od krvi i postaviti će na dva dovratnika i na nadvratnik u kućama u kojima budu to jeli. I jest će meso te noći pečeno vatrom, i beskvasni kruh na gorkom bilju jest će. Ne smijete jesti od njih sirovo, niti kuhano u vodi, nego pečeno na vatri, glavu s nogama i crevima. Ništa od njega nećete ostaviti do jutra, i kost mu nećete slomiti, a ono što ostane od njega do jutra spalit ćete u vatri. Tako ćete to jesti: bedra vaša neka budu opasana, sandale na nogama vašim, štapovi u rukama vašim, i jedite to na brzinu - to je Pasha Gospodnja. I proći ću kroz zemlju Egipta u ovu noć, i udarit ću sve prvorodeno u zemlji Egipta od čovjeka do stoke, i nad svim bogovima Egipćana izvršit ću osvetu, ja Gospodin. I krv će vam biti znak na kućama u kojima budete, i vidjet ću krv i zaštitit ću vas, i neće biti među vama kuge koja uništava kada udarim zemlju Egipta.

I bit će vam ovaj dan spomen, i slavit ćete ga kao svetkovinu Gospodinu kroz sve vaše naraštaje, kao vječni zakon slavit ćete ga. Sedam dana jest ćete beskvasno, a od prvog dana uklonit ćete kvasac iz vaših kuća. Tko god jede kvasac, ta će duša biti uništena iz Izraela, od prvog dana do sedmog dana. I prvi dan bit će nazvan svetim, i sedmi dan bit će vam nazvan svetim, nikakav ropski posao nećete činiti u njima, osim onoga što će biti učinjeno za svaku dušu, samo to će vam biti učinjeno. I vi ćete čuvati ovu zapovijed, jer u ovaj dan izvest ću vašu snagu iz zemlje Egipta, i činit ćete ovaj dan za vaše naraštaje vječnim zakonom. Počinjući četrnaestog dana prvog mjeseca, od večeri jedite beskvasni kruh, do dvadeset prvog dana mjeseca, do večeri. Sedam dana kvasac se neće naći u vašim kućama; tko god jede ukvasano, bit će uništena ona duša iz zajednice Izraela, bilo među strancima bilo među domorocima zemlje. Nikakav ukvasani kruh ne smijete jesti; u svakom svom stanovaštvu jedite beskvasni kruh.

Pozvao je pak Mojsije svo vijeće starješina sinova Izraelovih i rekao im: Pođite, uzmite sebi ovcu prema svojim obiteljima i žrtvujte pashu. Uzet ćete svežanj izopa i, umočivši ga u krv koja je kod vrata, premažete nadvratnik i oba dovratnika krvlju koja je kod vrata, a vi nećete izaći, nitko od vas, kroz vrata svoje kuće do jutra. I Gospodin će proći mimo da udari Egipćane, i vidjet će krv na gornjem dovratniku i na oba dovratnika, i Gospodin će proći mimo vrata, i neće dopustiti uništavaču da uđe u vaše kuće da udari. I čuvajte ovu riječ kao zakon za sebe i za svoje sinove do vijeka. Ako pak uđete u zemlju koju vam Gospodin dade, kao što je govorio, čuvajte ovu službu. I bit će ako vam vaši sinovi kažu: Što je ova služba? I reći ćete im: Ova pasha je žrtva Gospodinu, jer je pokrio kuće sinova Izraelovih u Egiptu kada je udario Egipćane, a naše kuće je izbavio. I narod se, sagnuvši se,



poklonio. I sinovi Izraela, otišavši, učinili su kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju i Aronu; tako su učinili.

Dogodilo se usred noći, i Gospodin udari sve prvorodeno u zemlji egipatskoj, od prvorodenog Faraona koji sjedi na prijestolju, do prvorodenog zarobljene žene koja je u jami, i do prvorodenog sve stoke. I ustavši Faraon noću i sluge njegove i svi Egipćani, postalo je veliko naricanje u svoj zemlji Egiptu, jer nije bilo kuće u kojoj nije bilo mrtvog. I Faraon pozva Mojsija i Arona noću i reče im: Ustanite i izađite od moga naroda, i vi i sinovi Izraelovi, idite i služite Gospodinu, Bogu vašemu, kao što govorite. Uzmite svoje ovce i volove pa idite, i mene doista blagoslovite. I Egipćani su silom pritiskali narod da ih žurno istjeraju iz zemlje, jer su rekli: Svi mi umiremo. Narod je uzeo svoje tijesto prije nego što se ukvasalo, svezano u njihovoj odjeći na ramenima. Ali sinovi Izraela učinili su kako im je zapovjedio Mojsije i zatražili su od Egipćana srebrne i zlatne posude i odjeću. I dao je Gospodin milost svome narodu pred Egipćanima, i posudili su im, i opljačkali su Egipćane.

Otišavši pak sinovi Izraelovi iz Ramesesa u Sukot, šest stotina tisuća pješaka, muškarci, osim prtljage. I veliko miješano mnoštvo otišlo je gore s njima, i ovce, i volovi, i stoka veoma mnogo. I ispekli su tijesto koje su iznijeli iz Egipta, beskvasne pogače, jer nije bilo ukvaseno, jer su ih Egipćani istjerali, i nisu mogli ostati, niti su sebi pripremili zalihe za put. A boravak sinova Izraelovih, koji su nastanjivali zemlju Egipta i zemlju Kanaana, bio je četiri stotine trideset godina. I dogodilo se nakon četiristo trideset godina da je sva snaga Gospodina izašla iz zemlje Egipta noću. Straža je Gospodinu, tako da ih izvede iz zemlje Egipta; ona noć, ova straža Gospodinu, da bude svim sinovima Izraela u njihove naraštaje. Rekao je Gospodin Mojsiju i Aronu: Ovo je zakon Pashe,

nijedan stranac neće jesti od nje. I svakog slugu ili kupljenog za srebro obrezat ćeš ga, i tada će jesti od njega. Pridošlica ili najamni radnik neće jesti od njega. U jednoj kući bit će pojeden, i nećete iznijeti mesa iz kuće van, i kost nećete slomiti od njega. Sva skupština sinova Izraela učinit će to. Ako li netko stranac pristupi k vama da učini pashu Gospodinu, obrezat ćeš sve njegove muškarce, i tada će pristupiti da je učini, i bit će kao i domorodac zemlje; nijedan neobrezani neće jesti od nje. Zakon jedan bit će za domorodca i za došlog stranca među vama. I sinovi Izraela učinili su kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju i Aronu prema njima, tako su učinili. I dogodilo se u onaj dan da je Gospodin izveo sinove Izraela iz zemlje egipatske s njihovom snagom.

## 13

I rekao je Gospodin Mojsiju govoreći, Posveti mi svako prvorodeno, prvorodenče koje otvara svaku maternicu među sinovima Izraela, od čovjeka do stoke - moje je. Rekao je pak Mojsije narodu: Sjećajte se ovoga dana u koji ste izašli iz zemlje Egipta, iz kuće ropstva, jer vas je Gospodin moćnom rukom izveo odavde, i neće se jesti kvasac. Jer danas vi izlazite u mjesecu mladih. I bit će kada te Gospodin, Bog tvoj, dovede u zemlju Kanaanaca i Hetita i Amorejaca i Hivijaca i Jebusejaca i Girgašejaca i Perizejaca, koju je zakleo ocima tvojim dati tebi, zemlju koja teče mlijekom i medom, i učinit ćeš ovu službu u ovom mjesecu. Šest dana jedite beskvasni kruh, a sedmog dana svetkovina Gospodina. Beskvasni kruh jest ćete sedam dana, neće ti se vidjeti kvašeni kruh, niti će ti biti kvasca u svim tvojim granicama. I objavit ćeš svome sinu u onaj dan, govoreći: Zbog ovoga je učinio Gospodin Bog meni, kada sam izlazio iz Egipta. I bit će ti znak na ruci tvojoj i spomen pred očima tvojim, tako da zakon Gospodnji bude u ustima tvojim, jer te moćnom rukom

izveo Gospodin Bog iz Egipta. I čuvajte ovaj zakon prema određenim vremenima, iz dana u dan.

I kada te uvede Gospodin, Bog tvoj, u zemlju Kanaanaca, kao što se zakleo ocima tvojim, i dat će ti je. I odvojiti ćeš sve što otvara maternicu, mužjake Gospodinu, sve što otvara maternicu iz stada ili u tvojoj stoci, koliko god ih ti bude, mužjake ćeš posvetiti Gospodinu. Svako što otvara maternicu magarca zamijeniti ćeš ovcom, ako pak ne zamijeniš, otkupiti ćeš ga; svako prvorodeno čovjeka od sinova tvojih otkupiti ćeš. Ako te pak upita sin tvoj nakon ovoga, govoreći: Što je ovo?, reći ćeš mu da nas je Gospodin moćnom rukom izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva. Kada je Faraon otvrdnuo da nas pošalje, ubio je sve prvorodeno u zemlji Egiptu, od prvorodjenih ljudi do prvorodene stoke. Zbog toga ja žrtvujem sve što otvara maternicu, mušku djecu Gospodinu, i sve prvorodeno od mojih sinova otkupit ću. I bit će za znak na ruci tvojoj i nepokolebljivo pred očima tvojim, jer te moćnom rukom izveo Gospodin iz Egipta.

Kada je Faraon poslao narod, Bog ih nije vodio putem zemlje Filistejaca, jer je bio blizu, jer je Bog rekao, da se narod ne pokaje vidjevši rat i vrati se u Egipat. I Bog okruži narod putem kroz pustinju prema Crvenom moru, a u petoj generaciji uzadoše sinovi Izraela iz zemlje egipatske. I uzeo je Mojsije kosti Josipa sa sobom, jer je zakletvom zakleo sinove Izraela govoreći: Posjetom će vas posjetiti Gospodin, i ponesete moje kosti odavde sa sobom.

Podigavši se pak, sinovi Izraela iz Sokota utaborili su se u Etamu kod pustinje. A Bog ih je vodio, danju u stupu od oblaka da im pokaže put, a noću u stupu od vatre. Nije prestao stup oblaka danju, ni stup vatre noću, pred svim narodom.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Govori sinovima Izraela, i okrenuvši se neka utabore nasuprot naselja, između Migdola i mora, nasuprot Beelsefonu; pred njima ćeš utaboriti na moru. I reći će Faraon svom narodu: Sinovi Izraela lutaju u zemlji, pustinja ih je zatvorila. Ja ću otvrdnuti srce faraona i on će krenuti u progon za njima, i bit ću proslavljen kroz faraona i kroz svu njegovu vojsku, i svi Egipćani će spoznati da sam ja Gospodin, i oni su tako učinili. I bilo je javljeno kralju Egipćana da je narod pobjegao, i srce faraona i njegovih slugu okrenulo se protiv naroda, i rekli su: Što smo to učinili, da smo otpustili sinove Izraela da nam ne služe? Faraon je dakle upregnuo svoja kola i poveo sa sobom sav svoj narod, I uzevši šest stotina odabranih bojnih kola i sve konje Egipćana i zapovjednike trećeg ranga nad svima. I Gospodin otvrdnu srce faraona, kralja Egipta, i njegovih slugu, te je progonio sinove Izraela, a sinovi Izraela izlazili su s podignutom rukom. I progonili su Egipćani za njima, i pronašli su ih utaborene pokraj mora, i sva konjica i kola faraonova, i konjanici, i vojska njegova nasuprot naselja, nasuprot Beelsephona. I Faraon se približavao, i sinovi Izraela podigavši pogled vide, i Egipćani su se utaborili iza njih, i bojali su se veoma, a sinovi Izraela zavapili su Gospodinu. I rekli su Mojsiju: Zar zato što nije bilo grobova u zemlji egipatskoj, izveo si nas da umremo u pustinji? Što si nam to učinio, izvevši nas iz Egipta? Nije li ovo bila riječ koju smo ti govorili u Egiptu, govoreći: Ostavi nas da služimo Egipćanima? Jer bolje je za nas služiti Egipćanima nego umrijeti u ovoj pustinji.

Rekao je pak Mojsije narodu: Ohrabrite se, stanite i vidite spasenje od Gospodina koje će nam učiniti danas, jer kako ste vidjeli Egipćane danas, nećete ih više vidjeti do vijeka. Gospodin će

se boriti za vas, a vi ćete šutjeti. Gospodin reče Mojsiju: Što višeš prema meni? Govori sinovima Izraela i neka krenu. A ti podigni svoj štap i ispruži svoju ruku na more te ga razdijeli, i neka sinovi Izraela uđu u sredinu mora po suhom. I evo, ja ću otvrdnuti srce faraona i svih Egipćana, i ući će za njima, i proslavit ću se kroz faraona i kroz svu njegovu vojsku i kroz kola i kroz njegove konje. I saznat će svi Egipćani da sam ja Gospodin, kada budem proslavljen kroz Faraona i njegova kola i konje. Uklonio se Anđeo Boga koji je išao ispred tabora sinova Izraela i otišao je iza njih, uklonio se i stup oblaka ispred njih i stao iza njih. I ušao je između logora Egipćana i između logora Egipćana i između logora Izraela, i stao je, i nastala je tama i mrak, i noć je prošla, i nisu se miješali jedni s drugima cijelu noć. Ispružio je pak Mojsije ruku na more, i Gospodin je odagnao more nasilnim južnim vjetrom cijelu noć, i učinio je more suhim, i voda se razdijelila. I sinovi Izraela ušli su u sredinu mora po suhom, a voda mu je bila zid s desne strane i zid s lijeve strane.

I Egipćani su ih progonili i ušli su za njima, i svi konji Faraonovi, i kola, i jahači, u sredinu mora. Dogodilo se u jutarnjoj straži da je Gospodin pogledao dolje na logor Egipćana u stupu vatre i oblaka i bacio je u zbrku logor Egipćana. I vezao je osovine njihovih kola i vodio ih sa silom, i rekli su Egipćani: Bježimo od lica Izraela, jer Gospodin ratuje za njih protiv Egipćana. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ispruži svoju ruku na more i neka se vrati voda i neka pokrije Egipćane, njihova bojna kola i jahače. Ispružio je pak Mojsije ruku na more i vratila se voda prema danu na zemlju, a Egipćani pobjegoše pod vodu, i otresao je Gospodin Egipćane usred mora. I voda, okrenuvši se natrag, pokrila je kola i jahače i svu vojsku faraonovu, one koji su ušli za njima u more, i nije ostao od njih nitko, ni jedan jedini. A sinovi Izraela išli su kroz suho usred mora, a voda im je bila zid s desne strane i zid s lijeve

strane. I Gospodin je izbavio Izrael toga dana iz ruke Egipćana, i Izrael je vidio Egipćane mrtve na obali mora. Izrael je vidio veliku ruku koju je Gospodin učinio Egipćanima, a narod se bojao Gospodina i vjerovali su Bogu i Mojsiju, njegovu sluzi.

## 15

Tada su Mojsije i sinovi Izraela pjevali ovu pjesmu Bogu i rekli govoreći: Pjevajmo Gospodinu, jer je slavno proslavljen, konja i jahača bacio je u more. Pomoćnik i zaštitnik postao mi je za spasenje, ovaj je moj Bog i proslavit ću ga, Bog oca mojega i uzvisit ću ga. Gospodin koji lomi ratove, Gospodin mu je ime. Kola Faraona i njegovu snagu bacio je u more, odabrani jahači, časnici trećeg ranga, progutani su u Crvenom moru. More ih pokri, potonuše u dubinu kao kamen. Desnica tvoja, Gospode, proslavljena je u snazi; desnica tvoja, Gospode, razbila je neprijatelje. I u mnoštvu slave tvoje slomio si protivnike, poslao si gnjev svoj koji ih je progutao kao slamu. I kroz duh tvoga gnjeva razdijelila se voda, vode su se zaledjele kao zid, valovi su se zaledjeli usred mora. Rekao je neprijatelj: Progonit ću i uhvatiti, podijelit ću plijen, napunit ću svoju dušu, ubiti ću svojim mačem, vladati će moja ruka. Poslao si svoj duh, more ih je pokrilo, potonuli su kao olovo u snažnoj vodi. Tko je sličan tebi među bogovima, Gospodine? Tko je sličan tebi? Proslavljen si među svetima, divan u slavama, činiš čudesa. Ispružio si svoju desnicu, progutala ih je zemlja. Vodio si u svojoj pravednosti ovaj svoj narod koji si otkupio, utješio si ga svojom snagom u svoje sveto boravište. Narodi su čuli i razgnjevili se, bolovi su obuzeli stanovnike Filisteje. Tada su požurili vođe Edoma, i vladari Moabita, obuzelo ih je drhtanje, rastopili su se svi stanovnici Kanaana. Neka padne na njih drhtanje i strah, veličinom kraka tvoga neka okamene, dok ne prođe narod tvoj, Gospodine, dok ne

prođe narod tvoj ovaj, kojeg si stekao. Uvevši ih, zasadi ih na gori svoga nasljedstva, u gotovo boravište svoje koje si pripremio, Gospode, u svetište, Gospode, koje su pripremile tvoje ruke. Gospodin vlada u vijeke vijekova i još. Zato što je konj faraona s kolima i jahačima ušao u more, Gospodin je doveo na njih vodu mora, a sinovi Izraela išli su kroz suho usred mora.

Uzevši pak Marija, profetica, sestra Aronova, bubanj u svoju ruku, izašle su sve žene za njom s bubnjima i plesovima. Započinjala je pak Marija pred njima, govoreći: Pjevajmo Gospodinu, jer je slavno proslavljen; konja i jahača bacio je u more. Odveo je Mojsije sinove Izraela od Crvenog mora i vodio ih u pustinju Šur, i išli su tri dana po pustinji i nisu nalazili vodu da piju. Došli su u Meru, ali nisu mogli piti iz Mere, jer je bila gorka; zbog toga je nazvao ime tog mjesta Gorčina. I narod je gundao na Mojsija govoreći: Što ćemo piti? Zavapao je Mojsije prema Gospodinu, i Gospodin mu je pokazao drvo, i on ga je bacio u vodu, i voda je zaslaćena. Tamo mu je postavio uredbe i sudove, i tamo ga je iskušao. I reče: Ako slušanjem čuješ glas Gospodina Boga tvoga i činiš ugodne stvari pred njim, i sluh daš zapovijedima njegovim, i čuvaš sve uredbe njegove, svaku bolest koju dovedoh na Egipćane neću dovesti na tebe, jer ja jesam Gospodin, Bog tvoj, koji te liječi. I došli su u Elim, i bilo je tamo dvanaest izvora voda i sedamdeset stabala palmi, a utaborili su se tamo kod vode.

## 16

Otišli su iz Elima, i došla je sva skupština sinova Izraelovih u pustinju Sin, koja je između Elima i Sinaja. Petnaestoga dana drugoga mjeseca nakon što su izišli iz zemlje egipatske, Murmurala je sva skupština sinova Izraela na Mojsija i Arona. I sinovi Izraela rekli su im: Da smo umrli udareni od Gospoda u

zemlji Egiptu, kada smo sjedili nad loncima mesa i jeli kruhove do sitosti, jer ste nas izveli u ovu pustinju da ubijete svu ovu skupštinu glađu. Rekao je Gospodin Mojsiju: Evo, ja ću vam kišiti kruhove s neba, i narod će izlaziti i skupljati ono što treba za dan svaki dan, tako da ih iskušam hoće li hoditi po mom zakonu ili ne. I bit će šestoga dana da će pripremiti ono što unesu, i bit će dvostruko onoga što sakupljaju dan za dan. I reče Mojsije i Aron svoj skupštini sinova Izraela: Navečer ćete znati da vas je Gospodin izveo iz zemlje egipatske, I ujutro ćete vidjeti slavu Gospodnju kada čuje vaše gundanje protiv Boga. A mi što smo da mrmljate protiv nas? I reče Mojsije: Kad Gospodin daje vama navečer mesa za jesti i kruhova ujutro do sitosti, zato što je Gospodin čuo vaše roptanje koje ropate protiv nas - a mi što jesmo? Jer vaše roptanje nije protiv nas, nego protiv Boga.

Rekao je pak Mojsije Aronu: Reci svoj skupštini sinova Izraela: Pridite pred Boga, jer je čuo vaše gundanje. Kada je Aaron govorio svoj skupštini sinova Izraela, okrenuli su se prema pustinji, i slava Gospodina pojavila se u oblaku. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći, Čuo sam gundanje sinova Izraela; govori im rekavši: Navečer ćete jesti meso, a ujutro ćete biti nasićeni kruhom, i znat ćete da sam ja Gospodin, Bog vaš. Dogodila se večer i prepelice su se podigle te pokrile tabor; ujutro, kada je rosa prestala padati, oko tabora. I evo na licu pustinje nešto tanko kao korijander, bijelo, kao mraz na zemlji. Vidjevši pak to, sinovi Izraela rekli su jedan drugome: Što je ovo? Jer nisu znali što je bilo. Rekao im je pak Mojsije: Ovo je kruh koji vam je dao Gospodin da jedete. Ovo je riječ koju je zapovjedio Gospodin: skupite od njega, svaki u odgovarajuće gomor, prema glavi, prema broju vaših duša, svaki sa svojim šatorskim sustanarima skupite. Učinili su tako sinovi Izraela i skupili su jedni mnogo, a drugi manje. I izmjerivši gomor, nije imao više onaj koji je skupio



mного, i onaj koji je skupio manje nije imao manje; svaki je skupio prema potrebama onih kod sebe. Rekao je Mojsije njima: Neka nitko ne ostavlja ništa od toga za jutro.

I ne slušaše Mojsija, ali neki ostaviše od njega do jutra, i prokupi crve, i zausmrda se, i Mojsije se ogorči na njih. I skupljali su to svako jutro, svaki propisanu količinu, a kada bi sunce zagrijavalo, topilo se. Dogodilo se šestog dana da su skupili dvostruko potrebnih stvari, dva gomora po osobi. Tada su ušli svi vladari zajednice i izvijestili Mojsija. Rekao je pak Mojsije njima: Nije li ovo riječ koju je govorio Gospodin? Subote su sveti odmor Gospodinu. Sutra, koliko god pečete, pecite, i koliko god kuhate, kuhajte, i sav višak ostavljajte u spremište za jutro. I ostaviše od njega do jutra, kao što je zapovjedio Mojsije njima, i nije zaudaralo, niti je crv nastao u njemu. Rekao je Mojsije: Jedite danas, jer je danas subota Gospodinu; neće biti nađeno u ravnici. Šest dana skupljat ćete, ali sedmog dana su subote jer ga neće biti. Dogodilo se da su se sedmoga dana neki od ljudi natjecali u skupljanju, ali nisu ništa našli. Rekao je pak Gospodin Mojsiju: Do kada nećete htjeti slušati zapovijedi moje i zakon moj? Vidite, jer Gospodin vam je dao subotu, ovaj dan, zbog toga vam je on dao šestoga dana kruhove za dva dana, ostanite svaki u svojim kućama, nitko neka ne izlazi iz svoga mjesta sedmoga dana. I narod je počivao sedmoga dana. I sinovi Izraela nazvali su ga Mana; bilo je pak kao bijelo sjeme korijandera, a okus mu je bio kao kolač s medom. Rekao je Mojsije: Ovo je riječ koju je zapovjedio Gospodin: Napunite gomor mane za spremište za vaše naraštaje, da vide kruh koji ste vi jeli u pustinji, kada vas je Gospodin izveo iz zemlje Egipta. I reče Mojsije Aronu: Uzmi jedan zlatni vrč i ubaci u njega pun gomor mane, i položiti ćeš ga pred Boga, za čuvanje za vaše naraštaje, Na način koji je zapovjedio Gospodin Mojsiju, Aron ga je postavio pred svjedočanstvo radi

čuvanja. Sinovi Izraela jeli su manu četrdeset godina, dok nisu došli u nastanjeni svijet; jeli su manu dok nisu stigli u dio Fenikije. Homer je bio desetina od tri mjere.

## 17

I odoše sva skupština sinova Izraela iz pustinje Sin prema njihovim logorima, po riječi Gospodnjoj, i utaborili se u Rafideinu, ali nije bilo vode da narod pije. I grumao se narod prema Mojsiju govoreći: Daj nam vodu da pijemo. I rekao im je Mojsije: Što se grdite na mene i što kušate Gospoda? Narod je tamo žedao za vodom, i narod je tamo gundao prema Mojsiju govoreći: Zašto si ovo učinio? Zašto si nas izveo iz Egipta da nas ubiješ žeđi, nas i našu djecu i našu stoku? Viknuo je Mojsije Gospodinu govoreći: Što ću učiniti ovom narodu? Još malo, pa će me kamenovati. I reče Gospodin Mojsiju: Idi naprijed ovog naroda, uzmi sa sobom starješine naroda i štap kojim si udario rijeku, uzmi ga u svoju ruku i idi. Evo, ja stojim tamo pred tobom na stijeni u Horebu, i udari stijenu, i izaći će iz nje voda, i narod će piti. Mojsije je tako učinio pred sinovima Izraela. I nazvao je ime toga mjesta Iskušenje i Prijekor, zbog prijekora sinova Izraela i zbog iskušavanja Gospodina, govoreći: Je li Gospodin među nama ili ne?

Došao je Amalek i ratovao protiv Izraela u Rafidinu. Rekao je pak Mojsije Jošui: Odaberi sebi moćne muškarce i izašavši zarati protiv Amaleka sutra. Evo, ja stojim na vrhu brda, a štap Božji u mojoj ruci. I Jošua je učinio baš kao što mu je rekao Mojsije, i izašavši postrojio se u bitku protiv Amaleka, a Mojsije i Aron i Hur uzašli su na vrh brda. I dogodilo se kada je Mojsije podigao ruke, prevladavao je Izrael, a kada je spustio ruke, prevladavao je Amalek. Ruke Mojsija bile su teške, i uzevši kamen stavili su ga

pod njega, i sjedio je na njemu, i Aron i Hur podupirali su njegove ruke s jedne strane jedan, i s druge strane jedan, i ruke Mojsija postale su čvrste do zalaska sunca. I potukao je Jošua Amaleka i sav njegov narod oštricom mača. Rekao je Gospodin Mojsiju: Zapiši ovo kao spomen u knjigu i daj Jošui da čuje, jer ću potpuno izbrisati spomen na Amaleka ispod neba. I Mojsije je sagradio žrtvenik Gospodinu i nazvao ga: Gospodin je moje utočište. Zato Gospodin tajnom rukom ratuje protiv Amaleka od naraštaja do naraštaja.

## 18

Čuo je pak Jotor, svećenik Madijama, tast Mojsijev, sve što je učinio Gospodin Izraelu, svome narodu, jer je Gospodin izveo Izraela iz Egipta. Uzeo je Jethro, punac Mojsijev, Siporu, ženu Mojsijevu, nakon što ju je otpustio, i njezina dva sina, ime jednomu od njih Geršam, govoreći: Pridošlica sam bio u stranoj zemlji, I ime drugoga Eliezer, govoreći: Jer Bog oca mojega moj pomoćnik, i izbavio me iz ruke faraonove. I izašao je Jothor, Mojsijev punac, i sinovi i žena prema Mojsiju u pustinju, gdje se utaborio na planini Božjoj. Javljeno je Mojsiju: Evo, tvoj punac Jothor dolazi k tebi, i žena i tvoja dva sina s njim. Izašao je pak Mojsije u susret tastu, poklonio mu se, poljubio ga, pozdravili su jedan drugoga i uveo ih je u šator. I Mojsije je ispriповijedao svome tastu sve što je Gospodin učinio Faraonu i svim Egipćanima radi Izraela, i svu muku koja ih je zadesila na putu, i kako ih je Gospodin izbavio iz ruke Faraona i iz ruke Egipćana. Bio je zapanjen Jothor nad svim dobrim što im je učinio Gospodin, jer ih je izbavio iz ruke Egipćana i iz ruke faraona. I reče Jothor: Blagoslovljen Gospodin, jer je izbavio njih iz ruke Egipćana i iz ruke faraona. Sada sam spoznao da je Gospodin velik iznad svih bogova zbog toga što su napali na njih. I uzeo je Jothor, tast

Mojsijev, paljenice i žrtve Bogu, a došao je Aron i sve starješine Izraela jesti kruh s tastom Mojsijevim pred Bogom.

I dogodilo se sljedećeg dana da je Mojsije sjeo suditi narodu, a sav narod stajao je kod Mojsija od jutra do večeri. I vidjevši Jothor sve što čini narodu, govori: Što je ovo što ti činiš narodu? Zašto ti sjediš sam, a sav narod stoji pokraj tebe od jutra do večeri? I Mojsije kaže svom zetu: Zato što dolazi k meni narod tražiti sud od Boga. Kad god nastane prepirka među njima i dođu k meni, sudim svakome i upoznajem ih sa zapovijedima Boga i njegovim zakonom. Rekao je punac Mojsiju: Ne činiš ispravno ovu stvar. Uništenjem ćeš biti uništen nestrpljivošću i ti, i svi ovi ljudi koji su s tobom. Težak ti je ovaj posao, nećeš moći obavljati ga sam. Sada dakle poslušaj me, i savjetovat ću te, i Bog će biti s tobom, budi ti narodu posrednik prema Bogu, i prinosit ćeš njihove riječi Bogu. I ti ćeš ih svečano upozoriti na zapovijedi Boga i njegov zakon, i pokazat ćeš im putove kojima će hoditi, i djela koja će činiti. I ti za sebe razmotri od svega naroda ljude moćne, bogobojazne, ljude pravedne koji mrze oholost, i postaviti ćeš nad njima tisućnike i stotnike i pedesetnike i desetnike. I oni će suditi narod svaki čas, ali teške stvari će donositi k tebi, a mala pitanja presuda će suditi sami, i olakšat će ti teret, i pomoći će ti. Ako učiniš ovu riječ, Bog će te osnažiti, i moći ćeš ustrajati, i sav ovaj narod doći će na svoje mjesto s mirom. Mojsije je čuo glas punca i učinio je sve što mu je rekao. I odabrao je Mojsije moćne muževe iz cijelog Izraela i postavio ih nad njima kao tisućnike i stotnike i pedesetnike i desetnike. I oni su sudili narod svaki sat, ali svaku tešku riječ donosili su Mojsiju, a svaku laku riječ sudili su sami. Mojsije je pak poslao svog zeta, i on je otišao u svoju zemlju.

Ali trećeg mjeseca od izlaska sinova Izraela iz zemlje Egipta, na ovaj dan, došli su u pustinju Sinaja. I otišli su iz Rafideina i došli su u pustinju Sinajsku, i Izrael se ondje utaborio nasuprot planine. I Mojsije je otišao na planinu Božju, i Bog ga je pozvao s planine govoreći: Ovo ćeš reći domu Jakovljevu i objavit ćeš sinovima Izraelovim. Sami ste vidjeli što sam učinio Egipćanima, i uzeo sam vas kao na krilima orlova i doveo sam vas k sebi. I sada, ako slušanjem čujete moj glas i čuvate moj zavjet, bit ćete mi poseban narod od svih naroda, jer moja je sva zemlja. Vi ćete pak biti meni kraljevsko svećenstvo i svet narod; ove riječi reći ćeš sinovima Izraela. Došao je Mojsije i pozvao starješine naroda te im iznio sve ove riječi koje im je Bog zapovjedio. Odgovorio je sav narod jednodušno i rekli su: Sve što je rekao Bog, učinit ćemo i slušat ćemo. A Mojsije je prinio ove riječi Bogu. Rekao je Gospodin Mojsiju: Evo, ja dolazim k tebi u stupu oblaka, da narod čuje kako govorim s tobom i da ti vjeruje zauvijek. Mojsije je javio riječi naroda Gospodinu. Gospodin reče Mojsiju: Siđi i opomeni narod, očisti ih danas i sutra, i neka operu svoju odjeću, I neka budu spremni za treći dan, jer trećega dana sići će Gospodin na goru Sinaj pred svim narodom. I odvojiti ćeš narod unaokolo, govoreći: Pazite se da se ne penjete na planinu i da ne dotaknete ništa od nje. Tko god dotakne planinu, smrću će umrijeti. Neće ga dodirnuti ruka, jer će biti kamenovana kamenjem ili ustrijeljena strijelom, bilo stoka bilo čovjek, neće živjeti; kada glasovi i trube i oblak odu od planine, oni će se popeti na planinu.

Sišao je pak Mojsije s planine k narodu i posvetio ih, i oprali su svoju odjeću. I reći je ljudima: Budite spremni tri dana, ne pristupajte ženi. Dogodilo se trećeg dana prema zori, i nastali su glasovi i munje i mračan oblak na planini Sinaj, glas trube odzvanjao je snažno, i sav narod u taboru bio je prestrašen. I Mojsije je izveo narod u susret Bogu iz tabora, i stali su pod

planinom. Planina Sinaj cijela je dimila zbog toga što je Bog sišao na nju u vatri, i dizao se dim kao dim peći, i sav je narod bio veoma zapanjen. Glasovi trube postajali su sve jači i jači. Mojsije je govorio, a Bog mu je odgovorio glasom. Gospodin je sišao na planinu Sinaj, na vrh planine, i Gospodin je pozvao Mojsija na vrh planine, i Mojsije se popeo. I reče Bog Mojsiju govoreći: Siđi i opomeni narod da nikada ne priđu Bogu kako bi razumjeli, i da ne padne mnoštvo od njih. I svećenici koji se približavaju Gospodinu Bogu neka budu posvećeni, da ne uništi Gospodin njih.

I reče Mojsije Bogu: Narod neće moći uzaći prema planini Sinaj, jer si ti posvjedočio nama govoreći: Odijeli planinu i posveti je. Rekao mu je Gospodin: Idi, siđi dolje, a zatim se popni ti i Aron s tobom, ali svećenici i narod neka ne probijaju put silom da se popnu prema Bogu, da Gospodin ne uništi nekog od njih. Sišao je pak Mojsije k narodu i rekao im.

## 20

I Gospodin je govorio sve ove riječi, govoreći, Ja sam Gospod, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje Egipta, iz kuće ropstva. Neće ti biti drugih bogova osim mene. Ne ćeš sebi načiniti idol, niti bilo kakvu sličnost onoga što je na nebu gore, i onoga što je na zemlji dolje, i onoga što je u vodama ispod zemlje. Ne ćeš im se klanjati niti ćeš im služiti, jer ja jesam Gospodin, Bog tvoj, Bog ljubomorni, koji vraćam grijehе očeva na djecu do trećeg i četvrtog naraštaja onima koji me mrze, I čineći milost tisućama onima koji me ljube i onima koji čuvaju moje zapovijedi. Nećeš uzeti ime Gospodina, Boga svoga, uzalud, jer Gospodin, Bog tvoj, neće ostaviti nekažnjenim onoga koji uzima ime njegovo uzalud. Sjeti se dana subote da ga svetiš. Šest dana radi i učinit ćeš sve svoje radove. A sedmoga dana, subote Gospodinu Bogu tvome, nećeš činiti

nikakav posao ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni vol tvoj, ni tovarno živinče tvoje, ni bilo koja životinja tvoja, ni došljak koji boravi kod tebe. Jer u šest dana napravio je Gospodin nebo i zemlju i more i sve što je u njima, i odmarao se sedmoga dana, zbog toga je Gospodin blagoslovio sedmi dan i posvetio ga. Poštuj oca svoga i majku svoju, tako da ti bude dobro i tako da dugovječan postaneš na dobroj zemlji koju ti Gospodin Bog tvoj daje. Ne ćeš počiniti preljub. Nećeš krasti. Nećeš ubiti. Ne ćeš svjedočiti lažno protiv bližnjega svoga. Nećeš poželjeti ženu bližnjega svoga, nećeš poželjeti kuću bližnjega svoga, niti polje njegovo, niti slugu njegova, niti sluškinju njegovu, niti vola njegova, niti tegleću životinju njegovu, niti bilo koju stoku njegovu, niti išta što pripada bližnjemu tvomu.

I sav narod vidio je glas i baklje i glas trube i planinu koja se dimila, a uplašivši se, sav narod stajao je izdaleka. I rekli su Mojsiju: Govori ti nama, a neka nam ne govori Bog, da ne umremo. I reče im Mojsije: Ohrabrite se, jer je Bog došao k vama da vas iskuša, kako bi strah njegov bio u vama, da ne griješite. Narod je stajao izdaleka, a Mojsije je ušao u tamu gdje je bio Bog. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ove stvari reći ćeš kući Jakova i objavit ćeš sinovima Izraela: Vi ste vidjeli da sam s neba govorio vama. Ne ćete sebi činiti srebrne bogove, i zlatne bogove nećete sebi činiti. Žrtvenik od zemlje učinit ćete meni, i žrtvovat ćete na njemu vaše paljenice i vaša spasenja i vaše ovce i vaše telad, na svakom mjestu gdje prouzročim da bude nazvano moje ime, i doći ću k tebi i blagoslovit ću te. Ako mi praviš žrtvenik od kamenja, nećeš ga sagrađiti od tesanog kamena, jer si zamahnuo svojim bodežom na njega i oskrvnuo ga. Ne ćeš ići gore stepenicama na moj žrtvenik, tako da ne bi otkrio svoju golotinju na njemu.

I ovo su propisi koje ćeš postaviti pred njih. Ako stečeš hebrejskog roba, šest godina služiti će ti, a sedme godine otići će slobodan, bez naknade. Ako sam uđe, sam će i izaći; ako pak žena uđe s njim, izaći će i njegova žena. I ako gospodar da njemu ženu, i ona mu rodi sinove ili kćeri, žena i djeca bit će njegova gospodara, a on će sam izaći. Ako sluga odgovarajući kaže: Volio sam svog gospodara, ženu i djecu, ne odlazim slobodan, Njegov gospodar donijet će ga pred sud Božji, i tada će ga dovesti na vrata, na prag, i njegov gospodar probušiti će mu uho šilom, i služiti će mu zauvijek.

Ako netko proda svoju kćer kao sluškinju, ona neće otići kao što odlaze robinje. Ako ne ugoditi njezinom gospodaru, koji je pristao na nju, otkupiti će je; stranom narodu nije gospodar da je proda, jer je prekršio prema njoj. Ako li je zaručio sinu, postupiti će s njom prema pravu kćeri. Ako li uzme drugu za sebe, neće joj uskratiti potrebne stvari, odjeću i bračno zajedništvo. Ako li ovo troje ne učini njoj, izaći će besplatno bez srebra. Ako netko udari nekoga i on umre, neka bude pogubljen smrću. Onaj koji nije voljno, ali Bog ga je predao u njegove ruke, dat će ti mjesto kamo će pobjeći onaj koji je ubio. Ako li tko napadne susjeda da ga ubije prijevaram i potraži utočište, od moga žrtvenika uzet ćeš ga da bude usmrćen. Tko udara svoga oca ili svoju majku, neka bude kažnjen smrću. Onaj koji govori zlo o svom ocu ili svojoj majci umrijet će smrću. Tko ukrade nekoga od sinova Izraela, i porobivši ga proda, i bude uhvaćen, neka umre smrću. Ako se pak dva muškarca svađaju i udare susjeda kamenom ili šakom, i on ne umre nego leži na postelji Ako čovjek ustane i hoda vani oslanjajući se na štap, nevin će biti onaj koji ga je udario, osim što će platiti za njegovo besposlenje i liječničke troškove. Ako netko udari svoje dijete ili svoju sluškinju štapom, i umre pod njegovim rukama, bit će kažnjen po pravdi. Ako pak preživi dan ili dva, neka



ne bude kažnjen, jer je to njegovo srebro. Ako se tuku dva muškarca i udare trudnu ženu, i njezino dijete izađe neoblikovano, bit će kažnjen novčano, kako god nametnuo muž te žene, dat će prema procjeni. Ako je oblikovan, dat će dušu umjesto duše, Oko umjesto oka, zub umjesto zuba, ruka umjesto ruke, stopalo umjesto stopala. Opeklinu umjesto opekline, ranu umjesto rane, modricu umjesto modrice. Ako li tko udari oko svoga sluge ili oko svoje sluškinje i zaslijepi ga, pustit će ih na slobodu umjesto njihova oka. Ako li zub sluge ili zub svoje sluškinje izbije, slobodne će ih poslati umjesto njihova zuba. Ako bik ubode muža ili ženu i umre, bik će biti kamenovan kamenjem, i meso njegovo neće biti pojedno, ali gospodar bika bit će nevin. Ako je bik bio bodeći prije jučer i prije trećeg dana, i svjedočili su njegovu gospodaru, a on ga nije uklonio, pa je ubio muškarca ili ženu, bik će biti kamenovan, i njegov gospodar će biti pogubljen. Ako mu se nametne otkupnina, dat će otkupninu za svoju dušu koliko god mu nametnu. Ako pak ubode rogom sina ili kćer, prema ovom propisu neka mu učine. Ako ali bik nabode dijete ili mladu ženu, dat će trideset didrahmi srebra njihovu gospodaru, i bik će biti kamenovan. Ako netko otvori jamu ili iskopa jamu i ne pokrije je, pa tamo padne tele ili magarac, Gospodar jame platit će i dat će srebro njihovu gospodaru, a mrtva životinja bit će njegova. Ako bik nekoga nabode bika susjeda i umre, prodat će živog bika i podijelit će njegovo srebro, a mrtvog bika također će podijeliti. Ako li bude poznato da je bik bodeći prije jučer i prije trećeg dana, i da su svjedočili njegovu gospodaru, a on ga ne ukloni, platit će bika umjesto bika, ali umrli će njemu biti.

Ako netko ukrade tele ili ovcu i zakolje je ili proda, platit će pet teladi umjesto teleta i četiri ovce umjesto ovce.

Ako je lopov pronađen pri provaljivanju i udaren umre, to nije ubojstvo. Ako sunce ustane nad njim, kriv je i mora umrijeti. Ako nema ništa, neka bude prodan zbog krađe. Ako li bude ostavljena i pronađena u njegovoj ruci ukradena stvar, od magarca do ovce živa, dvostruko će ih platiti. Ako tko pase polje ili vinograd i pusti svoju stoku da pase tuđe polje, platit će sa svoga polja prema njegovu rodu. Ako li ispase cijelo polje, platit će najbolje sa svoga polja i najbolje sa svoga vinograda. Ako vatra, izašavši van, nađe trnje i zapali gumna ili klasje ili ravnica, platit će onaj koji je zapalio vatru.

Ako netko dađe susjedu srebro ili posude na čuvanje, i to bude ukradeno iz kuće tog čovjeka, ako se lopov nađe, platit će dvostruko. Ako pak ne bude pronađen lopov, pristupit će gospodar kuće pred Boga i zakleti se da zaista nije postupio zlo prema cijelom pologu svoga susjeda. Prema svakom izgovorenom nepravdu o teletu i životinji tegleći i ovci i odjeći i svakom gubitku onog što se traži, što god da bi bilo, pred Boga će doći sud obojice, i onaj koga Bog osudi platit će dvostruko susjedu. Ako netko dađe susjedu na čuvanje zaprežnu životinju ili tele ili ovcu ili bilo koju stoku, pa se ona slomi ili umre ili bude zarobljena, a nitko ne zna, Zakletva Boga bit će između obojice da doista nije postupio zlo ni u čemu prema pologu susjeda, i tako će njegov gospodar prihvatiti i neće platiti. Ako je ukradeno od njega, platit će gospodaru. Ako pak postane rastrgnuto od zvijeri, vodit će ga na mjesto lova i neće platiti. Ako li netko zatraži od susjeda, i slomi se ili umre ili postane zarobljenik, a gospodar ne bude s njim, platit će. Ako je gospodar s njim, neće platiti; ako je najamnik, to će mu biti umjesto njegove plaće.

Ako li tko prevari nezaručenu djevicu i legne s njom, mirazom će je uzeti sebi za ženu. Ako li odbijajući odbije i ne želi njezin otac

dati je njemu za ženu, srebro će platiti ocu prema tome koliko iznosi miraz djevice. Vračeve nećete održavati na životu. Svakoga tko spava sa životinjom smrću ćete ubiti. Onaj koji prinosi žrtvu bogovima bit će kažnjen smrću, osim Gospodinu jedinom.

I stranoga nećete zlostavljati niti ćete ga tlačiti, jer ste bili stranci u zemlji egipatskoj. Nećete zlostavljati nikakvu udovicu ni sirotu. Ako pak zloćom zlostavljate njih i povikavši zaplaću prema meni, slušanjem ću čuti njihov glas, I razljutit ću se gnjevom i ubit ću vas mačem, i vaše će žene biti udovice, a vaša djeca siročad. Ako pak posudite srebro siromašnom bratu kod vas, nećete ga pritiskati, nećete mu staviti kamatu. Ako pak uzmeš u zalog odjeću svoga susjeda, prije zalaska sunca vratit ćeš mu je. Jer ovo je njegov pokrivač, samo ovo odijelo njegove golotinje, u čemu će spavati? Ako dakle povikne prema meni, saslušat ću ga, jer milostiv sam. Bogove nećeš zlostaviti i vladara svoga naroda nećeš loše govoriti. Prvine svoga gumna i tijeska nećeš odgađati, prvorodence svojih sinova dat ćeš meni. Tako ćeš učiniti sa svojim teletom i svojom ovcom i svojom zapregom: sedam dana bit će kod majke, a osmog dana vratit ćeš mi ga. I bit ćete mi sveti ljudi, i meso koje su ubile divlje zvijeri nećete jesti, bacite ga psima.

## 23

Nećeš primiti isprazno svjedočanstvo, nećeš se složiti s nepravедnim da postaneš nepravedan svjedok. Nećeš biti s većinom u zlu, nećeš biti pridodan mnoštvu da se okreneš s većinom kako bi izvrnuo sud. I nećeš imati milosti prema siromašnome na sudu. Ako pak sretnoš vola svoga neprijatelja ili njegovu zaprežnu životinju kako lutaju, vratit ćeš ih njemu. Ako vidiš tegleću životinju svog neprijatelja palu pod njegov teret, nećeš proći mimo nje, nego ćeš je pomoći podići s njim.

Nećeš izvrnuti sud siromašnog u njegovu sudu. Od svake nepravedne riječi klonit ćeš se, nevinog i pravednog nećeš ubiti, i nećeš opravdati bezbožnika zbog darova. I darove nećeš uzimati, jer darovi zaslijepljuju oči onih koji vide i iskrivljuju pravedne riječi. I stranca nećete tlačiti, jer vi znate dušu stranca, sami ste jer bili stranci u zemlji egipatskoj. Šest godina sijat ćeš svoju zemlju i sakupljati njezine plodove. Sedme godine učinit ćeš oprost i pustit ćeš je, i jest će siromašni tvoga naroda, a preostalo će jesti divlje zvijeri. Tako ćeš učiniti sa svojim vinogradom i sa svojim maslinikom. Šest dana činit ćeš svoje radove, ali sedmog dana odmor, tako da tvoj vol i tvoja teretna životinja mogu odmarati, i tako da sin tvoje sluškinje i stranac mogu biti osvježeni. Sve što sam vam rekao čuvajte, i ime drugih bogova nećete spominjati, niti neka se čuje iz vaših usta.

Tri puta godišnje svetkujte meni. Svetkovinu beskvasnog kruha čuvajte da je svetkujete, sedam dana jedite beskvasni kruh, kao što sam ti zapovjedio prema vremenu mjeseca novih klasa, jer u njemu si izašao iz Egipta; nećeš se pojaviti preda mnom prazan. I blagdan žetve prvih plodova učinit ćeš od svojih djela koja posiješ u svome polju, i blagdan dovršenja na izlasku godine pri skupljanju svojih djela iz svoga polja. Tri puta godišnje bit će viđen svaki tvoj muškarac pred Gospodinom, Bogom tvojim. Kada izbacim narode ispred tebe i proširim tvoje granice, nećeš žrtvovati krv mog tamjana na kvascu, niti će mast moje svetkovine ostati do jutra. Prvine prvog uroda svoje zemlje unijet ćeš u kuću Gospodina, Boga svoga. Nećeš kuhati janje u mlijeku njegove majke. I evo, ja šaljem svog anđela pred tvoje lice da te čuva na putu, kako bi te uveo u zemlju koju sam ti pripremio. Pazi na sebe i slušaj ga, i ne budi mu neposlušan, jer te neće poštediti, jer je moje ime na njemu. Ako slušanjem čujete moj glas i učiniš sve koliko god ti zapovjedim, i čuvate moj zavjet, bit ćete mi poseban

narod od svih naroda, jer moja je sva zemlja. Vi pak ćete mi biti kraljevsko svećenstvo i svet narod. Ove riječi reći ćeš sinovima Izraela. Ako slušanjem čujete moj glas i učinite sve koliko god ti kažem, neprijateljit ću tvojim neprijateljima i protivit ću se tvojim protivnicima. Jer moj anđeo će ići kao tvoj vođa i dovest će te prema Amorejcu, Hetejcu, Perizejcu, Kananejcu, Girgasejcu, Hivejcu i Jebusejcu, i uništiti ću ih. Nećeš se klanjati njihovim bogovima, niti ćeš im služiti, nećeš postupati prema njihovim djelima, nego ćeš ih potpuno srušiti i njihove stupove ćeš skrušiti. I služiti ćeš Gospodinu, Bogu svojemu, i blagoslovit ću tvoj kruh i tvoje vino i tvoju vodu, i odvratit ću bolest od vas. Neće biti neplodnih niti jalovih na tvojoj zemlji, a broj tvojih dana ispunit ću do kraja. I strah ću poslati pred tobom i zapanjit ću sve narode u koje ulaziš, i sve tvoje protivnike učinit ću bjeguncima. I poslat ću stršljene prije tebe, i ti ćeš istjerati Amorejce, Hivijce, Kanaance i Hetite od sebe. Neću ih istjerati u jednoj godini, tako da zemlja ne postane pusta i da se zvijeri zemlje ne namnože na tebe. Postupno ću ih izbaciti od tebe, dok ne porasteš i naslijediš zemlju. I ja ću postaviti tvoje granice od Crvenog mora do mora Filistejaca i od pustinje do velike rijeke Eufrata, i ja ću predati u vaše ruke stanovnike u zemlji i istjerati ću ih od tebe. Ne ćeš sklopiti savez s njima i s njihovim bogovima. I neće se naseliti u tvojoj zemlji, tako da te ne navedu na grijeh prema meni, jer ako budeš služio njihovim bogovima, oni će ti biti kamen spoticanja.

## 24

I rekao je Mojsiju: Popni se prema Gospodinu ti i Aron, i Nadab, i Abiud, i sedamdeset starješina Izraela, i poklonit će se Gospodinu izdaleka. I Mojsije će sam pristupiti Bogu, oni pak neće pristupiti, a narod neće uzaći zajedno s njima. Ušao je Mojsije i ispričao narodu sve riječi Boga i propise. Odgovorio je sav narod

jednim glasom govoreći: Sve riječi koje je govorio Gospodin učinit ćemo i slušat ćemo. I Mojsije napisa sve riječi Gospodnje, a ustavši rano ujutro, Mojsije sagradi žrtvenik pod planinom i dvanaest kamena za dvanaest plemena Izraelovih. I poslao je mlade ljude sinova Izraela, i prinesli su paljenice, i žrtvovali su žrtvu spasenja Bogu, telad. Uzevši pak Mojsije polovicu krvi, ulio ju je u zdjele, a polovicu krvi izlio je na žrtvenik. I uzevši knjigu zavjeta, pročitao je pred narodom, i rekli su: Sve što je govorio Gospodin, činit ćemo i slušati. Uzevši pak Mojsije krv, poškropio je narod i rekao: Evo krvi zavjeta koji je Gospodin sklopio s vama o svim ovim riječima.

I otišli su gore Mojsije i Aron, i Nadab, i Abiud, i sedamdeset starješina Izraela. I vidio sam mjesto gdje je stajao Bog Izraela, i ono što je bilo pod njegovim nogama, kao djelo cigle od safira, i kao oblik svoda neba u čistoći. I od odabranih Izraela nije nestao niti jedan, i pojavili su se na mjestu Boga, te su jeli i pili. I reče Gospodin Mojsiju: Popni se k meni na goru i budi ondje, i dat ću ti kamene pločice, zakon i zapovijedi koje sam napisao da ih poučavaš. I ustavši Mojsije i Jošua koji je stajao pokraj njega, otišli su na planinu Božju. I starješinama rekoše: Budite tihi ovdje dok se ne vratimo k vama, i evo, Aron i Hur su s vama; ako se nekome dogodi sud, neka im pristupi. I Mojsije i Jošua uzidoše na planinu, i oblak pokrije planinu. I slava Božja sišla je na planinu Sinaj, i pokrio ju je oblak šest dana, i pozvao je Gospodin Mojsija sedmoga dana iz sredine oblaka. Ali oblik slave Gospodnje bio je poput vatre koja gori na vrhu planine pred sinovima Izraela. I Mojsije uđe u sredinu oblaka i popne se na planinu, i bijaše ondje na planini četrdeset dana i četrdeset noći.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Rekao sam sinovima Izraela: uzmite prvine od svih kojima srce to nalaže, i uzet ćete moje prvine. I ovo su prvine koje ćete uzeti od njih: zlato, srebro i bronca, i hijacint, i purpur, i dvostruki grimiz, i upredeno tanko platno, i kozju dlaku, i kože ovnova obojene crveno, i kože hijacintne boje, i drva netrulna, i kamenje Sardijsko, i kamenje za urezivanje za ramenski komad, i dugu haljinu. I učinit ćeš mi svetište, i pojavit ću se među vama. I napraviti ćeš mi prema svemu što ti pokazujem na planini - primjer šatora i primjer svih njegovih posuda - tako ćeš napraviti. I napraviti ćeš kovčeg svjedočanstva od nepropadljivog drva, dva i pol lakta dužine, lakat i pol širine, i lakat i pol visine. I ti ćeš je prekriti čistim zlatom, iznutra i izvana ćeš je prekriti zlatom, i napraviti ćeš joj zlatne uvijene obrube unaokolo. I napravi za nju četiri zlatna prstena i postavi ih na četiri strane: dva prstena na jednu stranu i dva prstena na drugu stranu. Napraviti ćeš motke od neraspadljivog drva i prekriti ćeš ih zlatom, I uvući ćeš motke u prstenove na stranama kovčega da se kovčeg podiže njima. U prstenovima kovčega bit će motke nepomične. I ti ćeš staviti u kovčeg svjedočanstva koja ću ti dati. I napraviti ćeš poklopac za pomirenje od čistog zlata, dva i pol lakta dužine i lakat i pol širine. I napraviti ćeš dva kerubina od kovanog zlata i staviti ćeš ih s obje strane prijestolja milosti. Bit će načinjen jedan kerub s ove strane, i jedan kerub s druge strane pomirilišta, i načiniti ćeš dva kerubina na obje strane. Kerubima će biti protežući krila odozgo, zasjenčujući svojim krilima pomirilište, a lica njihova okrenuta jedno prema drugome; prema pomirilištu bit će okrenuta lica kerubima. I staviti ćeš poklopac pomirenja na kovčeg odozgo, i u kovčeg ćeš staviti svjedočanstva koja ću ti dati. I dat ću se tebi poznat odatle, i govorit ću tebi odozgo s poklopca pomirenja između dva kerubina koji su na kovčegu svjedočanstva, i prema svemu što ti zapovjedim za sinove Izraelove. I napraviti ćeš zlatni stol od čistog zlata, dva lakta dužine, i lakat širine, i lakat i

pol visine. I napravi tome uvijene zlatne ukrase unaokolo, i napravi tome vijenac od dlana unaokolo.

I napraviti ćeš uvijeno oblikovanje kruni uokolo. I napraviti ćeš četiri zlatna prstena i staviti ćeš četiri prstena na četiri dijela njezinih nogu pod vijenac. I prstenovi će biti držači za motke, tako da se njima može nositi stol. I napraviti ćeš motke od netrulih drva, i prekriti ćeš ih čistim zlatom, i stol će se nositi na njima. I napraviti ćeš njezine zdjele i kadionice i posude za lijevanje i čaše u kojima ćeš lijevati, od čistog zlata ćeš ih napraviti. I ti ćeš staviti na stol kruhove prisutnosti preda mnom neprekidno.

I napraviti ćeš svijećnjak od čistog zlata, kovan ćeš napraviti svijećnjak; njegovo stablo i grane i zdjelice i kvržice i ljiljani bit će iz njega. Šest grana izlazi sa strana: tri grane svijećnjaka s jedne njezine strane i tri grane svijećnjaka s druge strane. I tri čaše ugravirane u obliku badema na jednoj grani, kugla i ljiljan, tako na šest grana koje izlaze iz svijećnjaka. I na svijećnjaku četiri čaše ugravirane u obliku badema; u jednoj grani kvržice i njezini ljiljani. Okrugla kugla pod dvije stabljike iz nje, i okrugla kugla pod četiri stabljike iz nje, tako za šest stabljika koje izlaze iz svijećnjaka, a na svijećnjaku četiri čaše ugravirane u obliku badema. Kuglice i grane neka budu iz nje, cijela kovana od jednog čistog zlata. I načiniti ćeš njezine svjetiljke, sedam ih, i postaviti ćeš svjetiljke, i svijetlit će s jedne strane. I njezinu kadionicu i njezina podnožja od čistog zlata načiniti ćeš. Sve ove posude bile su od talenta čistog zlata. Vidi, učiniti ćeš prema obliku koji ti je pokazan na planini.



I šator ćeš napraviti od deset zavjesa od prepređenog tankog platna, plave, grimizne i crvene prepredene s kerubimima, tkanim radom ćeš ih napraviti. Dužina jedne zavjese bit će dvadeset i osam lakata, i širina četiri lakta. Mjera će biti ista za sve zavjese. Pet zavjesa bit će spojeno jedna s drugom, i pet zavjesa bit će spojeno jedna s drugom. I napraviti ćeš njima plave petlje na rubu jedne zavjese, od jednog dijela prema spajanju, i tako ćeš napraviti na rubu vanjske zavjese prema drugom spajanju. Pedeset petlji napraviti ćeš na jednoj zavjesi, i pedeset petlji napraviti ćeš na dijelu zavjese prema spajanju druge, suprotne, padajuće jedna prema drugoj na svakoj. I načiniti ćeš pedeset zlatnih prstena i spojiti ćeš zavjese jednu s drugom prstenima, i šator će biti jedan. I ti ćeš napraviti dlakave kože kao pokrivač na šator; jedanaest koža ćeš ih napraviti. Dužina jedne kože trideset lakata, i širina jedne kože četiri lakta, ista mjera bit će za jedanaest koža. I spojiti ćeš pet koža zajedno, i šest koža zajedno, i presaviti ćeš šestu kožu prema pročelju šatora. I učiniti ćeš pedeset petlji na rubu jedne zavjese, one koja je između prema spajanju, i pedeset petlji učiniti ćeš na rubu zavjese koja se spaja s drugom.

I napraviti ćeš pedeset brončanih prstenova, i spojiti ćeš prstenove iz petlji, i spojiti ćeš kože, i bit će jedno. I podstaviti ćeš višak u koži šatora; polovicu preostale kože pokriti ćeš prema viška koža šatora, pokriti ćeš iza šatora. Lakat s ove strane i lakat s one strane, od onog što nadvisuje od zavjesa, od duljine zavjesa šatora, bit će pokrivalo na stranama šatora s jedne i s druge strane, da bi pokrivalo. I napraviti ćeš pokrivač za šator od koža ovnova obojenih crveno, i pokrivače od hijacintno plavih koža odozgo.

I napraviti ćeš stupove šatora od nepropadljivog drva. Deset lakata učiniti ćeš jedan stup, i lakat i pol će biti širina jednog stupa.

Dva tenona po jednom stupu, odgovarajući jedan drugom, tako ćeš učiniti za sve stupove šatora. I napraviti ćeš stupove za šator, dvadeset stupova sa strane prema Sjeveru. I četrdeset srebrnih podnožja napraviti ćeš za dvadeset stupova, dva podnožja za jedan stup za oba njegova dijela, i dva podnožja za jedan stup za oba njegova dijela. I druga strana prema jugu, dvadeset stupova, i četrdeset njihovih srebrnih baza, dvije baze za jedan stup na obje njegove strane, i dvije baze za jedan stup na obje njegove strane. I od stražnje strane šatora, prema dijelu koji je okrenut prema moru, napraviti ćeš šest stupova. I dva stupa načiniti ćeš na kutovima šatora sa stražnje strane. I bit će jednako odozdo, prema tome isto će biti jednaki od glava u jedan sastanak, tako ćeš učiniti s objema kutovima, neka budu jednaki. I bit će osam stupova i njihove osnove srebrne, šesnaest, dvije osnove jednom stupu na oba njegova dijela, i dvije osnove jednom stupu. I napraviti ćeš prečke od netruloga drva, pet za jedan stup s jedne strane šatora, I pet prečki za stup na jednoj strani šatora, na drugoj, i pet prečki za stup na stražnjoj strani šatora prema moru. I srednja šipka između stupova neka se proteže od jedne strane do druge strane. I stupove ćeš prekriti zlatom, i prstene ćeš napraviti zlatne u koje ćeš umetnuti šipke, i šipke ćeš prekriti zlatom. I ti ćeš podignuti šator prema obliku koji ti je pokazan na planini.

I napraviti ćeš zavjesu od plave i grimiza i skerleta predivenoga i tankog platna tkanoga; napraviti ćeš je kao tkano djelo s kerubinima. I staviti ćeš to na četiri nepropadljiva stupa prevučena zlatom, i njihovi kapiteli zlatni, i njihove četiri baze srebrne. I ti ćeš staviti zavjesu na stupove i unijeti tamo, unutar zavjese, kovčeg svjedočanstva, i zavjesa će vama odvojiti između svetoga i između svetoga svetih. I ti ćeš pokriti zastorom kovčeg svjedočanstva u Svetinji nad svetinjama. I staviti ćeš stol izvana zavjese, i svijećnjak nasuprot stola na dijelu šatora prema jugu, a

stol ćeš staviti na dijelu šatora prema sjeveru. I načinit ćeš pokrivalo za vrata šatora od plave, grimiza i crvene predene vune te tankog predenog platna, vezeno djelo. I učinit ćeš za zastorom pet stupova i prekriti ćeš ih zlatom, a glave njihove bit će zlatne, i izliti ćeš za njih pet brončanih podnožja.

## 27

I napraviti ćeš žrtvenik od nepropadljivog drva, pet lakata dužine i pet lakata širine, četvrtast će biti žrtvenik, i tri lakta visine. I načinit ćeš rogove na četiri ugla, iz njega će biti rogovi, i pokriti ćeš ih broncom. I napraviti ćeš vijenac za oltar, i poklopac njegov, i zdjele njegove, i kuke za meso njegove, i kadionicu njegovu, i sve posude njegove napraviti ćeš brončane. I napraviti ćeš mu brončanu rešetku mrežastog rada, i napraviti ćeš na rešetki četiri brončana prstena pod četiri strane. I ti ćeš ih staviti pod rešetku žrtvenika odozdo, a rešetka će biti do polovice žrtvenika. I učinit ćeš žrtveniku motke od netrunuloga drva i obložiti ćeš ih broncom. I ti ćeš unijeti motke u prstenove, i neka motke budu uz strane žrtvenika pri njegovom podizanju. Šuplje i bešavno napraviti ćeš to, prema onome što ti je pokazano na planini, tako ćeš to napraviti. I napraviti ćeš dvorište za šator; na strani prema jugu zavjese dvorišta od finog uvrnutog platna, duljine stotinu lakata za jednu stranu. I njihovih dvadeset stupova i njihovih dvadeset brončanih baza, te njihovi prstenovi i srebrni držači. Tako na strani prema istoku zavjese stotinu lakata dužine, i njihovih stupova dvadeset, i njihovih podnožja dvadeset brončanih, i kuke i kopče stupova, i njihova podnožja obložena srebrom. A širina dvorišta prema moru: zavjese od pedeset lakata, njihovih stupova deset i njihovih podnožja deset. I širina dvorišta prema jugu: zavjese od pedeset lakata, njihovih deset stupova i njihovih deset podnožja. I petnaest lakata visina zavjesa na jednoj

strani, stupovi njihovi tri i podnožja njihova tri. I druga strana petnaest lakata zavjesa visine, stupovi njihovi tri, i baze njihove tri. I za vrata dvorišta pokrov, visine dvadeset lakata, od plave, grimiza i crvene predene vune te tankog predenog platna s raznobojnim vezom vezača, sa četiri stupa i četiri baze. Svi stupovi dvorišta unaokolo prevučeni srebrom, i glavice njihove srebrne, i podnožja njihova brončana. A duljina dvorišta stotinu na stotinu, i širina pedeset na pedeset, i visina pet lakata od sukane tanke lanene tkanine, i njihova podnožja brončana. I sva konstrukcija i svi alati i klinovi dvorišta bili su od bronzе.

I ti zapovijedaj sinovima Izraela i neka uzmu tebi čisto tucano ulje iz necijeđenih maslina za svjetlo, da bi svjetiljka gorjela neprestano. U šatoru svjedočanstva, izvana zavjese koja je na savezu, paliti će to Aron i sinovi njegovi od večeri do jutra pred Gospodom, vječan zakon za vaše naraštaje od sinova Izraela.

## 28

I ti dovedi k sebi Arona, brata svoga, i sinove njegove iz sinova Izraela, da mi svećenički služe: Aron, Nadab, Abiud, Eleazar i Itamar, sinovi Aronovi. I napraviti ćeš svetu haljinu Aronu, bratu svome, za čast i slavu. I ti govori svima koji su mudri umom, koje sam ispunio duhom mudrosti i razumijevanja, i oni će napraviti svetu odeždu Aronu za svetište, u kojoj će mi služiti kao svećenik. I ovo su odežde koje će napraviti: naprsnik, rameni dio, dugu haljinu, tkanu tuniku, turban i pojas, i napraviti će svete odežde Aronu i njegovim sinovima za svećeničku službu meni. I oni će uzeti zlato, hijacint, purpur, grimiz i tanko platno. I oni će napraviti rameni komad od prepredenog tankog platna, tkani rad vezilaca. Dva ramena koja spajaju bit će njemu, jedno s drugim, na dva dijela pričvršćena. I tkanina ramenih komada koja je na

njemu, prema izradi, bit će od čistog zlata, plave, grimiza, skarletne ispredene i tankog platna uvijenog. I uzet ćeš dva kamena, kamena od smaragda, i urezbat ćeš u njih imena sinova Izraela. Šest imena na jednom kamenu, i šest preostalih imena na drugom kamenu prema njihovim rođenjima. Djelo kamenoradničke umjetnosti, urezani pečat - urezat ćeš dva kamena s imenima sinova Izraela. I ti ćeš staviti dva kamena na ramena efoda, kameni spomena su sinovima Izraela, i Aron će ponijeti imena sinova Izraela pred Gospodinom na svoja dva ramena, kao spomen o njima. I napraviti ćeš naramnice od čistog zlata. I napravi dva okićena lanca od čistog zlata, isprepletena u cvjetovima, djelo pletenice, i stavi okićene pletene lance na držače, prema njihovim ramenskim dijelovima s prednje strane.

I načiniti ćeš naprsnik sudova, djelo vezeno, prema ritmu efoda načiniti ćeš ga od zlata i plavog i grimiza i crvenog predivanog i tankog platna predivanog. Načiniti ćeš ga četvrtastim, bit će dvostruk, pedlja će mu biti dužina i pedlja širina. I utkat ćeš u njega tkaninu postavljenu kamenjem u četiri reda; red kamenja bit će: sardij, topaz i smaragd - prvi red. I drugi red: karbon, safir i jaspis. I treći red: ligurij, ahaf, ametist. I četvrti red: krizolit, beril i oniks, obavijeni zlatom i povezani u zlatu, neka budu prema njihovom redu. I kamenje neka bude od imena sinova Izraela, dvanaest prema njihovim imenima, urezivanja pečata; svaki prema imenu neka bude za dvanaest plemena. I učiniti ćeš na orakulju ukrase isprepletene, djelo lančasto od čistog zlata. I uzet će Aron imena sinova Izraela na naprsnik suda na prsima, ulazeći u svetinju kao spomen pred Bogom. I staviti ćeš na naprsnik suda očitovanje i istinu, i bit će na prsima Arona kada ulazi u svetinju pred Gospodom, i nositi će Aron sudove sinova Izraela na prsima pred Gospodom neprestano. I napraviti ćeš donju odjeću, dugu haljinu, cijelu plavu. I bit će otvor iz njegove sredine, s rubom

okolo otvora, tkano djelo sa spojem tkanim zajedno iz njega, da ne pukne. I napraviti ćeš po rubu tunike odozdo, poput cvjetajućeg nara, male narove od plavog, grimiza i crvenog predenog te tankog lana upredenog, po rubu tunike uokolo, istog oblika zlatne male narove i zvončice između njih uokolo. Pokraj zlatnog nara dodona i cvjetnog na rubu haljine uokolo, I bit će Aaronov glas čujan kada služi, kada ulazi u svetinju pred Gospodom i kada izlazi, da ne umre. I ti ćeš napraviti čistu zlatnu ploču i ugravirati ćeš u nju gravuru pečata: Svetinja Gospodina. I staviti ćeš to na upredenu plavu tkaninu, i bit će na turbanu; bit će na prednjoj strani turbana. I bit će na čelu Arona, i Aron će podići grijehe svetih stvari, koliko god da bi posvetili sinovi Izraela od svakog dara njihovih svetih stvari, i bit će na čelu Arona neprestano, prihvatljivo njima pred Gospodom.

I ukrasi tunika od tankog platna, i napraviti ćeš turban od tankog platna, i napraviti ćeš pojas, rad vezilja. I sinovima Aarona napraviti ćeš tunike i pojaseve, i turbane ćeš im napraviti za čast i slavu. I obući ćeš u njih Arona, brata svoga, i sinove njegove s njim, i pomazati ćeš ih, i napuniti ćeš im ruke, i posvetiti ćeš ih, da mi svećenstvuju. I napraviti ćeš im lanene hlače da pokriju golotinju njihova tijela; od pojasa do bedara će biti. I imat će ih Aron i njegovi sinovi kada ulaze u šator svjedočanstva, ili kada prilaze služiti prema svetom žrtveniku, i neće donijeti na sebe grijeh da ne umru; vječan zakon njemu i njegovu sjemenu s njim.

## 29

I ovo je što ćeš učiniti njima: posvetiti ćeš ih tako da mi svećenički služe. Uzeti ćeš jedno tele iz goveda i dva ovna bez mane, I kruhove beskvasne zamiješene u ulju i pogače beskvasne namazane u ulju, od finog brašna pšeničnog napraviti ćeš ih. I

staviti ćeš ih u jednu košaru i prinijeti ćeš ih u košari, i tele, i dva ovna. I Arona i sinove njegove dovest ćeš na vrata šatora svjedočanstva i oprati ćeš ih u vodi. I uzevši odjeće, obući ćeš Arona, brata svoga, u tuniku, dugu haljinu, i naramenice, i naprsnik, i spojiti ćeš mu naprsnik s naramenicama. I staviti ćeš turban na njegovu glavu, i staviti ćeš svetu ploču na turban. I uzeti ćeš ulje pomazanja i izliti ćeš ga na njegovu glavu, i pomazati ćeš ga. I sinove njegove dovest ćeš i obući ćeš ih u haljine. I opasaš ih pojasevima i staviti ćeš im turbane, i bit će im svećeništvo meni zauvijek, i posvetiti ćeš Arona, ruke njegove i ruke sinova njegovih. I ti ćeš dovesti tele na vrata Šatora svjedočanstva, i Aron i njegovi sinovi položiti će svoje ruke na glavu teleta pred Gospodom, kod vrata Šatora svjedočanstva. I ti ćeš zaklati tele pred Gospodom, kod vrata šatora svjedočanstva. I uzeti ćeš od krvi teleta i staviti ćeš je na rogove žrtvenika svojim prstom, a svu preostalu krv izliti ćeš kod podnožja žrtvenika. I uzeti ćeš svu mast koja je na trbuhu, i režanj jetre, i dva bubrega, i mast koja je na njima, i staviti ćeš ih na žrtvenik. A meso teleta, kožu i izmet spaliti ognjem izvan tabora, jer je to grijeh.

I ovana jednog uzeti ćeš, i Aron i sinovi njegovi položiti će ruke svoje na glavu ovna. I zaklaćeš ga i, uzevši krv, izliti ćeš je na žrtvenik unaokolo. I ovna ćeš prerezati na dva dijela prema udovima, i oprati ćeš nutrine i noge vodom, i staviti ćeš ih na dijelove prerezane na dva zajedno s glavom. I cijelog ovna ćeš prinijeti na žrtvenik kao paljenicu Gospodinu, u miris ugodnosti; tamjan je Gospodinu. I ti ćeš uzeti drugog ovna, i Aron i njegovi sinovi staviti će svoje ruke na glavu ovna. I zaklati ćeš ga i uzeti od njegove krvi te staviti na resicu desnog uha Aronova i na vrh desne ruke i na vrh desne noge, i na resice desnih ušiju njegov. I uzeti ćeš od krvi sa žrtvenika i od ulja pomazanja, i pošćeš na Arona i na njegovu haljinu, i na njegove sinove i na haljine njegovih sinova s

njim, i posvetit će se on i njegova haljina, i njegovi sinovi i haljine njegovih sinova s njim, a krv ovna izlijevat ćeš prema žrtveniku unaokolo. I ti ćeš uzeti od ovna njegovu mast, i mast koja pokriva trbuh, i režanj jetre, i dva bubrega, i mast na njima, i desno pleće, jer je ovo dovršenje. I jedan kruh s uljem i jedan kolač iz košare beskrvasnih kruhova postavljenih pred Gospodom. I stavit ćeš sve na ruke Arona i na ruke sinova njegovih, i odvojiti ćeš ih kao prinos pred Gospodinom. I uzet ćeš ih iz njihovih ruku i prinijeti ćeš ih na žrtvenik paljenice kao miris ugodnosti pred Gospodom; prinos je Gospodinu. I uzet ćeš grudi od ovna posvećenja, koji je Aronov, i odvojiti ćeš ih kao prilog pred Gospodom, i bit će ti u dijelu. I ti ćeš posvetiti grudi prinosa i ruku prinosa koji je odvojen i koji je uzet od ovna posvećenja Arona i sinova njegovih. I bit će Aaronu i njegovim sinovima vječan zakon od sinova Izraela, jer je ovo prinos, i prinos će biti od sinova Izraela od mirotvornih žrtava sinova Izraela, prinos Gospodinu.

I sveta odežda koja je Aronova bit će za njegove sinove nakon njega, da budu pomazani u njoj i da im se posvete ruke. Sedam dana obučiti će ih svećenik umjesto njega, od njegovih sinova, koji će ući u šator svjedočanstva da služi u svetinji. I ovog ovna posvetenja uzet ćeš i skuhati njegovo meso na svetom mjestu. I jest će Aron i sinovi njegovi meso ovna i kruhove iz košare kod vrata Šatora svjedočanstva. Jest će ih u kojima su bili posvećeni, da bi se posvetile ruke njihove i posvetili oni, a stranac neće jesti od njih, jer su sveti. Ako pak ostane nešto od mesa žrtve posvećenja i od kruha do jutra, spališ preostalo vatrom; neće biti pojedno, jer je svetinja.

I učinit ćeš Aronu i njegovim sinovima tako prema svemu što sam ti zapovjedio, sedam dana posvetiti ćeš njihove ruke. I tele grijeha učinit ćeš na dan očišćenja, i očistiti ćeš žrtvenik kada ga



budeš posvećivao, i pomazat ćeš ga da bi ga posvetio. Sedam dana očistit ćeš žrtvenik i posvetit ćeš ga, i žrtvenik će biti svet svetoga; svaki onaj koji dodiruje žrtvenik bit će posvećen. I ovo je što ćeš činiti na oltaru: janjce godišnje, besprijeckorne, dva dnevno na oltaru neprestano kao neprestani prinos.

Jedno janje učinit ćeš ujutro, i drugo janje učinit ćeš navečer. I desetinu fine brašna miješanog u tučenom ulju, četvrtinu hina, i lijevanje četvrtine hina vina za jednoga janjca. I drugog janjca prinijeti ćeš navečer, prema jutarnjoj žrtvi i prema njegovu izlivanju, učinit ćeš ga kao miris ugodnosti, prinos Gospodinu. Žrtva trajna kroz vaše generacije, na vratima šatora svjedočanstva pred Gospodom, gdje ću ti se dati na znanje odande, da ti govorim. I odredit ću tamo sinovima Izraela, i bit ću posvećen u svojoj slavi. I posvetit ću šator svjedočanstva i oltar, i Arona i njegove sinove posvetit ću da mi služe kao svećenici. I bit ću prizivan među sinovima Izraela i bit ću njihov Bog. I oni će znati da sam ja Gospodin, Bog njihov, koji sam ih izveo iz zemlje egipatske, da budem prizvan među njima i da budem njihov Bog.

## 30

I ti ćeš napraviti žrtvenik za tamjan od netruloga drva. I napraviti ćeš to lakta dužinu i lakta širinu, četvrtasto će biti, i dva lakta visinu, iz njega će biti rogovi njegovi. I preplatio ćeš čistim zlatom njegovu rešetku, i njegove zidove unaokolo, i njegove rogove, i napraviti ćeš mu upletenu zlatnu krunu unaokolo. I dva čista zlatna prstena napraviti ćeš pod njegovom uvijenom krunom, na oba boka napraviti ćeš ih na obje strane, i bit će držači za motke, tako da se može podizati njima. I napraviti ćeš motke od nepropadljivog drva i prekrit ćeš ih zlatom. I ti ćeš ga staviti nasuprot zastora koji je na kovčegu svjedočanstava, u kojima ću ti

se dati na znanje odande. I Aron će zapaliti na njemu fini složeni tamjan svako jutro kada održava svjetiljke. I kada Aaron pali svjetiljke kasno, paliti će kadilo na njemu. Kadilo trajno, neprestano pred Gospodinom za njihove generacije. I neće prinijeti na njega drugi tamjan, prinošenje, žrtvu, i lijevanje nećeš izliti na njega. I Aron će izvršiti pomirenje na njemu, na njegovim rogovima, jednom godišnje; krvlju pročišćenja očistit će ga za njihove naraštaje. Svetinja nad svetinjama jest Gospodinu.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Ako uzimaš popis sinova Izraela pri njihovom popisu, neka svaki da otkup za dušu svoju Gospodinu, i neće biti među njima pada pri njihovom popisu. I to je ono što će dati svi koji prođu pregled: polovica didrahme, što je prema svetoj didrahmi, dvadeset obola po didrahmi, a polovica didrahme je prilog Gospodinu. Svi prolaznici na pregled od dvadeset godina i naviješe dat će prilog Gospodinu. Onaj koji je bogat neće dodati, i onaj koji je siromašan neće umanjiti od polovice didrahme u davanju priloga Gospodinu, da se pomiri za vaše duše. I ti ćeš uzeti srebro doprinosa od sinova Izraela i dat ćeš ga za službu Šatora svjedočanstva, i bit će sinovima Izraela spomen pred Gospodom za pomirenje za vaše duše. I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Napravi brončani umivaonik i brončano postolje za njega, tako da se može prati, i stavit ćeš ga između šatora svjedočanstva i žrtvenika, i izlit ćeš u njega vodu. I oprat će Aron i sinovi njegovi iz njega ruke i stopala vodom. Kada ulaze u šator svjedočanstva, oprat će se vodom i neće umrijeti, kada prilaze žrtveniku da služe i prinose žrtve paljenice Gospodinu. Prat će ruke i noge vodom kada ulaze u šator svjedočanstva, prat će vodom tako da ne umru, i bit će njima vječan zakon, njemu i njegovim naraštajima s njim. I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, I ti uzmi začine: cvijet odabrane smirne, pet stotina šekela, mirisnog cimeta polovicu toga, dvjesto pedeset

šekela, i mirisne trske dvjesto pedeset šekela, I irisa petsto šekela svetoga i ulje od maslina jedan hin. I napraviti ćeš od toga sveto ulje pomazanja, mirisno ulje prema umijeću mirisara, bit će sveto ulje pomazanja. I pomazati ćeš njime šator svjedočanstva, i kovčeg šatora svjedočanstva, i sve njegove posude, i svijećnjak i sve njegove posude, i žrtvenik tamjana i žrtvenik paljenica i sav njegov pribor, i stol i sav njegov pribor, i umivaonik. I ti ćeš ih posvetiti, i bit će svetinja nad svetinjama, svaki onaj koji ih dodirne, bit će posvećen. I Arona i njegove sinove pomazati ćeš i posvetiti ćeš ih da mi svećenički služe. I sinovima Izraela govoriti ćeš: Ulje svetog pomazanja bit će vam ovo kroz vaše naraštaje. Na tijelo čovjeka neće biti pomazano, i prema ovom sastavu nećete napraviti sebi isto tako; sveto je i svetište će vam biti. Tko bi učinio isto tako i tko bi dao od toga strancu, bit će uništen iz svoga naroda.

I reče Gospodin Mojsiju: Uzmi sebi začine: smirnu, onihu, galbanum slatkog mirisa i proziran tamjan, jednak jednakom neka bude. I oni će u njemu učiniti mirisarski tamjan, djelo mirisara, pomiješan, čist, sveto djelo. I istući ćeš od toga fino, i staviti ćeš pred svjedočanstva u šator svjedočanstva, odakle ću ti se ondje očitovati; sveto nad svetima bit će vam to tamjan. Prema ovom sastavu nećete praviti za sebe, svetinja će vam biti pred Gospodinom. Tko bi učinio slično tako da miriše na njemu, poginuti će iz svoga naroda.

## 31

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Evo, pozvao sam po imenu Beseleela, sina Urijeva, sina Hora, iz plemena Judina. I ispunio sam ga božanskim duhom mudrosti, razumijevanja i znanja, da misli u svakom djelu, i arhitektonirati, raditi zlato i srebro i broncu i hijacint i purpur i grimizni prepređeni, I

kamenarski poslovi i u poslove tesarske od drva, raditi prema svim poslovima. I ja sam dao njega i Eliaba, sina Ahisamaha, iz plemena Dana, i svakom razumnom srcu dao sam razumijevanje, I napraviti će sve što sam ti zapovjedio: šator svjedočanstva, kovčeg saveza, poklopac pomirenja na njemu i namještaj šatora, I žrtvenike, i stol i sve posude njegove, i svijećnjak čisti i sve posude njegove. i umivaonik i njegovo podnožje, I haljine za službu Aarona i haljine sinova njegovih da mi svećenički služe, I ulje pomazanja i tamjan svetog sastava, prema svemu što sam ti zapovjedio, oni će učiniti.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, I ti zapovjedi sinovima Izraela govoreći: Pazite i čuvajte moje subote, jer one su znak između mene i vas kroz vaša pokoljenja, da biste znali da sam ja Gospodin koji vas posvećuje. I vi ćete čuvati subote, jer je ovo sveto Gospodinu za vas; onaj koji ga skrnavi smrću će biti usmrćen. Svaki koji bude radio u njoj bit će istrijebljen, ta duša iz sredine njegova naroda. Šest dana činit ćeš djela, ali sedmoga dana subote, odmor sveti Gospodinu; tko god bude činio djelo sedmoga dana bit će pogubljen. I sinovi Izraela će svetkovati subote, držeći ih kroz njihove naraštaje. Vječni Savez između mene i sinova Izraela, vječni je znak između mene i njih, jer je šest dana Gospodin stvorio nebo i zemlju, a sedmoga dana počinio je i prestao. I dao je Mojsiju, kada je prestao govoriti s njim na planini Sinaju, dvije ploče svjedočanstva, kamene ploče napisane prstom Božjim.

## 32

I vidjevši narod da je Mojsije zakasni sići s planine, sastavi se narod na Arona i govore mu: Ustani i napravi nam bogove koji će ići pred nama, jer Mojsije, ovaj čovjek koji nas izvede iz zemlje

Egipta, ne znamo što je postalo s njim. I kaže im Aron: Skinite zlatne naušnice koje su u ušima vaših žena i kćeri, i donesite ih k meni. I sav narod skinu zlatne naušnice što su bile u njihovim ušima i donesoše ih Aronu. I primio je iz njihovih ruku, i oblikovao ih gravirnicom, i napravio od njih liveno tele i rekao: Ovi su tvoji bogovi, Izraele, koji su te izveli iz zemlje Egipta. I vidjevši to, Aaron je sagradio žrtvenik nasuprot njemu, i proglasio je Aaron govoreći: Svetkovina Gospodinova sutra. I ustavši rano sljedećeg dana, prinio je paljenice i donio žrtvu spasenja, a narod je sjeo da jede i pije, te su ustali da se igraju.

I govorio je Gospodin Mojsiju: Idi brzo, siđi odavde, jer je sagriješio tvoj narod koji si izveo iz zemlje egipatske. Brzo su prestupili s puta koji sam im zapovjedio, napravili su sebi tele, poklonili su mu se, žrtvovali su mu i rekli: Ovo su tvoji bogovi, Izraele, koji su te izveli iz zemlje egipatske. I sada dopusti mi, i razljućen gnjevom na njih, uništiti ću ih, i učiniti ću te velikim narodom. I molio se Mojsije pred Gospodom Bogom i rekao: Zašto se, Gospode, ljutiš gnjevom na narod svoj, koji si izveo iz zemlje egipatske velikom snagom i svojom uzvišenom rukom? Neka nikada ne kažu Egipćani govoreći: S opakoćom ih je izveo da ih ubije u planinama i da ih uništi sa zemlje. Prestani sa gnjevom svoje srdžbe i budi milostiv prema zloći svoga naroda, Sjetivši se Abrahama, Isaaka i Jakova, tvojih slugu, kojima si se zakleo samim sobom i govorio si im rekavši: Umnožit ću vaše potomstvo kao zvijezde nebeske mnoštvom, i svu ovu zemlju koju sam rekao da ću im dati, i posjedovat će je zauvijek. I Gospodin je bio umilostivljen da sačuva svoj narod.

I okrenuvši se, Mojsije je sišao s planine, a dvije kamene ploče svjedočanstva bile su u njegovim rukama, ploče ispisane s obje njihove strane, s jedne i s druge strane bile su ispisane, I ploče su

bile djelo Boga, i pismo je bilo pismo Boga ugravirano na pločama. I čuvši Isus glas naroda koji viče, kaže Mojsiju: Glas rata je u logoru. I kaže: Nije to glas onih koji vode u boju, niti glas onih koji vode u bijegu, već glas onih koji pjevaju uz vino ja čujem.

I kada se približavao taboru, vidi tele i plesove, i razgnjevivši se u gnjevu, Mojsije je bacio iz svojih ruku dvije ploče i razbio ih pod brdom. I uzevši tele koje su napravili, spali ga je u vatri, samljeo ga je na sitno, rasuo ga je po vodi i napojio njome sinove Izraela. I reče Mojsije Aronu: Što ti je učinio ovaj narod, da si na njih doveo veliki grijeh? I reče Aron Mojsiju: Ne ljuti se, gospodaru, jer ti znaš bijes ovoga naroda. Oni mi kažu: Napravi nam bogove koji će ići pred nama, jer ovaj čovjek Mojsije, koji nas je izveo iz Egipta, ne znamo što mu se dogodilo. I rekao sam im: Ako netko ima zlatne ukrase, skinite ih, i dali su mi ih, i bacio sam ih u vatru, i izašlo je ovo tele. I vidjevši Mojsije da je narod razbačen, jer ih je Aron razbacao na radost njihovim neprijateljima Stao je Mojsije na vratima tabora i rekao je: Tko je za Gospodina? Neka dođe k meni. Tada su se skupili k njemu svi sinovi Levija. I kaže im: Ovo kaže Gospodin, Bog Izraela: Stavite svaki svoj mač na bedro i prođite i vratite se od vrata do vrata kroz tabor, i ubijte svaki svoga brata, i svaki svoga susjeda, i svaki svoga najbližega. I sinovi Levija učiniše kako im je govorio Mojsije, i pade od naroda u onaj dan tri tisuće ljudi. I reče im Mojsije: Ispunili ste svoje ruke danas Gospodinu, svaki u svom sinu ili u svom bratu, da bi vam se dao blagoslov.

I dogodilo se sutradan da je Mojsije rekao narodu: Vi ste počinili velik grijeh, a sada ću uzaći k Bogu da izmolim oprost za vaš grijeh. Vratio se Mojsije Gospodinu i rekao: Molim te, Gospodine, ovaj narod je sagriješio veliki grijeh i napravili su sebi zlatne bogove. I sada, ako doista oprostiš njima njihov grijeh,

oprosti, ali ako ne, izbriši me iz tvoje knjige koju si napisao. I reče Gospodin Mojsiju: Ako je tko zgriješio preda mnom, izbrisat ću ga iz knjige svoje. Sada idi, siđi dolje i vodi ovaj narod na mjesto koje sam ti rekao. Evo, moj anđeo ići će pred tobom, a onog dana kada ih posjetim, dovest ću na njih njihov grijeh. I Gospodin udari narod zbog činjenja teleta koje napravi Aron.

## 33

I reče Gospodin Mojsiju: Idi naprijed, idi gore odavde, ti i tvoj narod, koji si izveo iz zemlje Egipta, u zemlju koju sam se zakleo Abrahamu, Izaku i Jakovu, govoreći: Vašem sjemenu dat ću je. I poslat ću svoga anđela pred tobom, i on će protjerati Amorejce, Hetejce, Perizejce, Girgašejce, Hivejce, Jebusejce i Kananejce. I uvest ću te u zemlju koja teče mlijekom i medom, jer neću uzaći s tobom, zbog toga što si narod tvrdovrat, da te ne istrošim na putu. I narod, čuvši ovu zlu vijest, zažalio je. I reče Gospodin sinovima Izraela: Vi ste tvrdovrati narod, pazite da ne donesem drugi udarac na vas i da vas ne uništım. Sada dakle skinite haljine vaših mišljenja i ukras, i pokazat ću ti što ću ti učiniti. I sinovi Izraela skinuli su svoj ukras i odjeću od planine Horeb. I uzevši Mojsije svoj šator, razapeo ga je izvan tabora, daleko od tabora, i nazvan je Šator svjedočanstva, i dogodilo se da je svaki koji je tražio Gospodina izlazio u šator koji je bio izvan tabora. Kada bi ulazio Mojsije u šator izvan tabora, stajao je sav narod gledajući, svaki kod vrata svoga šatora, i promatrali su odlazećeg Mojsija dok on ne uđe u šator. Kada bi Mojsije ušao u šator, silazio bi stup oblaka i stajao na vratima šatora, i govorio Mojsiju. I govorio je Mojsiju. I sav je narod vidio stup oblaka kako stoji na vratima šatora, i sav narod je ustao i poklonio se, svaki od vrata svoga šatora. I Gospodin je govorio Mojsiju licem u lice, kao što netko govori

svome prijatelju, i vraćao se u tabor, a sluga Jošua, sin Navov, mladić, nije izlazio iz šatora.

I reče Mojsije Gospodinu: Evo, ti mi kažeš: Izvedi ovaj narod gore', ali mi nisi pokazao koga ćeš poslati sa mnom. A ti si mi rekao: Znam te iznad svih i imaš milost kod mene. Ako sam dakle našao milost pred tobom, otkrij mi sebe jasno da te vidim, tako da budem onaj koji je našao milost pred tobom, i da znam da je tvoj narod ovaj veliki narod. I kaže: Ja ću ići pred tobom i dat ću ti počinak. I reći mu: Ako ne ideš sam ti sa mnom, ne izvodi me odavde. I kako će uistinu biti poznato da sam našao milost kod tebe, ja i narod tvoj, osim ako ne putuješ s nama? I bit ću proslavljen, ja i narod tvoj, među svim narodima koji su na zemlji. I reče Gospodin Mojsiju: I ovu riječ koju si rekao učinit ću, jer si našao milost preda mnom i znam te između svih. I pokaži mi sebe. I reče: Ja ću proći prvi pred tobom u svojoj slavi, i pozvat ću se svojim imenom, Gospodin, pred tobom, i smilovat ću se kome se smilujem, i sažalit ću se nad kim se sažalim. I reče: Nećeš moći vidjeti moje lice, jer čovjek ne može vidjeti moje lice i živjeti. I reče Gospodin: Evo mjesta kod mene, stat ćeš na stijeni. Kada bi prošla slava moja, stavit ću te u pukotinu stijene i pokriti ću te rukom svojom, dok ne prođem. I uklonit ću ruku, i tada ćeš vidjeti ono što je iza mene, ali lice moje neće ti biti viđeno.

## 34

I reče Gospodin Mojsiju: Iskleši sebi dvije kamene ploče, kao i one prve, i uzađi k meni na brdo, i napisat ću na ploče riječi koje su bile na prvim pločama koje si slomio. I postani spreman ujutro i popet ćeš se na planinu Sinaj i stat ćeš preda mnom tamo na vrhu planine. I nitko neka ne ide gore s tobom niti neka se vidi na cijeloj planini, i ovce i volovi neka ne pasu blizu one planine. I



isklesao je dvije kamene ploče, baš kao i prve, i ustavši rano, Mojsije je uzašao na goru Sinaj, kako mu je zapovjedio Gospodin, i Mojsije je uzeo dvije kamene ploče. I Gospodin siđe u oblaku i stao pored njega ondje, te je pozvao Gospodinovo ime. I Gospodin prođe pred njegovim licem, i prozva Gospodin Bog: samilostan i milostiv, strpljiv i obilan u milosti i istinit, I čuvajući pravednost i milost u tisuće, uklanjajući bezakonja i nepravde i grijehe, ali neće očistiti krivog, donoseći bezakonja očeva na djecu i na djecu djece do trećeg i četvrtog naraštaja. I požurivši, Mojsije se savio na zemlju i poklonio se. I reče: Ako sam našao milost pred tobom, neka Gospodin moj ide s nama, jer narod je tvrdovrat, i ti ćeš uzeti naše grijehe i naša bezakonja, i mi ćemo biti tvoji.

I rekao je Gospodin Mojsiju: Evo, ja sklapam s tobom savez pred cijelim tvojim narodom, učinit ću slavne stvari koje nisu postale u cijeloj zemlji i u svim narodima, i sav narod među kojima jesi ti vidjet će djela Gospodina, jer su divna ona koja ću ja učiniti tebi. Pazi na sve što ti zapovijedam, evo ja izgonim pred vašim licem Amorejca, i Kanaanca, i Perižanina, i Hetejca, i Hivijca, i Girgašanina, i Jebusejca. Pazi na sebe, da nikada ne sklopiš savez sa stanovnicima zemlje u koju ulaziš, da ti ne postane kamen spoticanja među vama. Oltare njihove porušit ćete i stupove njihove slomit ćete i gajeve njihove posjeći ćete i rezane likove bogova njihovih spalit ćete u vatri. Jer nećete se klanjati drugim bogovima, jer Gospodin Bog, čije je ime Ljubomorni, ljubomoran Bog jest. Nikada ne sklapaj savez sa stanovnicima na zemlji, da se ne bi prostituirali za svojim bogovima, žrtvovali svojim bogovima, pozvali te i ti jeo od njihovih žrtava. i uzmeš od njihovih kćeri za svoje sinove i svoje kćeri daš njihovim sinovima, i tvoje kćeri bludu se odaju za njihovim bogovima i tvoji sinovi bludu se odaju za njihovim bogovima. I bogove livene nećeš praviti sebi. I blagdan beskvasnoga kruha čuvat ćeš sedam dana,

jesti ćeš beskvasni kruh, kao što sam ti zapovjedio, u određeno vrijeme u mjesecu Abibu, jer si u mjesecu Abibu izašao iz Egipta. Svaki koji otvara maternicu pripada meni, svi mužjaci, svaki prvorodenac od teleta i prvorodenac od ovce. I prvorodeno jarmene životinje otkupit ćeš ovcom, ako ga pak ne otkupiš, dat ćeš cijenu. Svako prvorodeno od tvojih sinova otkupit ćeš, nećeš se pojaviti preda mnom prazan.

Šest dana radiš, a sedmog počivat ćeš; sijanju i žetvi počinak. I blagdan tjedana učinit ćeš meni na početku žetve pšenice, i blagdan skupštine usred godine. Tri puta godišnje bit će viđen svaki tvoj muškarac pred Gospodinom, Bogom Izraela. Jer kada izagnam narode pred tobom i proširim tvoje granice, nitko neće poželjeti tvoju zemlju kada budeš uzlazio da se pojaviš pred Gospodom, Bogom tvojim, tri puta godišnje. Nećeš klati na kvascu krv tamjana mojega, i neće ostati do jutra žrtve svetkovine pashe. Prvine zemlje svoje stavit ćeš u kuću Gospodina Boga svoga, nećeš skuhati janje u mlijeku majke njegove. I reče Gospodin Mojsiju: Napiši sebi ove riječi, jer na temelju ovih riječi sklopio sam savez s tobom i s Izraelom. I bio je tamo Mojsije pred Gospodom četrdeset dana i četrdeset noći, kruh nije jeo i vodu nije pio, i napisao je na pločama ove riječi zavjeta, deset riječi.

Kao što je Mojsije silazio s planine, a dvije ploče bile su na rukama Mojsija, dok je on silazio s planine, Mojsije nije znao da je izgled boje njegova lica bio proslavljen dok je govorio s njim. I vidio je Aron i sve starješine Izraela Mojsija, i bio je proslavljen izgled boje njegova lica, i bojali su se približiti mu se. I pozva ih Mojsije, i okrenuli se prema njemu Aron i svi vladari zajednice, i Mojsije im je govorio.

I nakon toga pristupili su mu svi sinovi Izraela, i zapovjedio im je sve što mu je Gospodin zapovjedio na gori Sinaj. I budući da je prestao govoriti s njima, stavio je na svoje lice pokrivalo. Kada bi Mojsije ulazio pred Gospodom da govori s njim, skidao je pokrivalo do izlaska, i izašavši govorio je svim sinovima Izraela sve što mu je Gospodin zapovjedio. I sinovi Izraela vidjeli su lice Mojsija, da je proslavljeno, i Mojsije je stavio pokrivalo na svoje lice, dok ne bi ušao da govori s njim.

## 35

I Mojsije je skupio svu skupštinu sinova Izraela i rekao: Ovo su riječi koje je Gospodin rekao da ih učinite. Šest dana ćeš raditi poslove, ali sedmog dana je počinak, sveti, subota, odmor Gospodinu; tko god radi posao toga dana, neka umre. Nećete paliti vatru ni u jednom svom boravištu na dan subote, ja sam Gospodin. I reče Mojsije svoj skupštini sinova Izraelovih, govoreći: Ovo je riječ koju je zapovjedio Gospodin, govoreći: Uzmite od njih prilog Gospodinu; svi koji prihvaćaju srcem donijet će prvine Gospodinu: zlato, srebro i broncu. Hijacint, purpur, grimizno dvostruko upredeno, tanko platno predeno i kozju dlaku, i kože ovnova obojene crveno, i kože hijacintne plave boje, i drva netrulna, i kamenje sardijsko, i kamenje za urezivanje za narameničnik i dugu haljinu. I svaki mudar srcem među vama, došavši neka radi sve što je zapovjedio Gospodin, Šator i pokrivala i zastori i poprečne grede i prečke i stupovi, I kovčeg svjedočanstva, i njegove motke, i njegovo pomirilište, i zavjesu, i stol i sve njegove posude i svijećnjak svjetla i sve njegove posude, i žrtvenik i sve njegove posude, i svete odjeće Arona svećenika, i odjeće u kojima će služiti, i tunika za sinove Arona za svećeništvo, i ulje pomazanja, i tamjan od sastava.

I sva skupština sinova Izraela izašla je od Mojsija. I donijeli su svaki ono što je donosilo njihovo srce, i koliko god se činilo njihovoj duši, prinos, i donijeli su prinos Gospodinu za sve radove šatora svjedočanstva, i za sve njegove službe, i za sve haljine svetoga. I donijeli su muškarci od žena, svaki kome se činilo u umu, donijeli su pečate i naušnice i prstenje i prepletene lance i narukvice, svaki zlatni predmet. I svi koji su donijeli prinose zlata Gospodinu, i kod koga je nađeno tanko platno, i kože hijacintno plave i kože ovnova obojene crveno, donijeli su ih. I svi oni koji su prinosili prinose donijeli su srebro i broncu kao prinose Gospodinu, a oni kod kojih je nađeno nepropadljivo drvo donijeli su ga za sve radove pripreme. I svaka žena mudra umom predoše rukama i doniješe predene stvari: hijacint, grimiz, skrlet i tanko platno. I sve žene kojima se činilo da u svom umu imaju mudrost predle su kozju dlaku. I vladari su donijeli kamenje od smaragda i kamenje za umetanje u naramenice i naprsnik. i sastave, i u ulje pomazanja, i sastav tamjana. I svaki muškarac i žena, čiji ih je um nosio da uđu i učine sva djela koja je Gospodin zapovjedio učiniti kroz Mojsija, donijeli su sinovi Izraela kao prinos Gospodinu. I reče Mojsije sinovima Izraela: Evo, Bog je pozvao po imenu Beseleela, sina Urijea, sina Hora, iz plemena Jude, I napunio ga je božanskim duhom mudrosti i razumijevanja i znanjem svega. biti arhitekt prema svim radovima arhitekture, raditi sa zlatom i srebrom i broncom i raditi kamen, i obrađivati drvo, i činiti svako djelo mudrosti. I doista je dao u um njemu i Eliabu, sinu Ahisamacha iz plemena Danova, da unaprijede, I ispunio ih je mudrošću, razumijevanjem i umom da razumiju kako izvršiti sve poslove svetoga: tkane i izvezene stvari tkati grimiznom i finom platnu, te obavljati svaki posao arhitekture i vezenja.

I napravio je Bezalel i Eliab, i svaki mudar umom, kome je dana mudrost i znanje, da razumiju činiti sva djela prema svetim dužnostima, prema svemu što je zapovjedio Gospodin. I pozvao je Mojsije Beselea i Eliaba, i sve one koji imaju mudrost, kojima je Bog dao znanje u srcu, i sve one koji voljno žele pristupiti djelima, tako da ih dovrše. I uzeli su od Mojsija sve prinose koje su donijeli sinovi Izraela za sve radove svetoga da ih izvrše, a oni su još primali ono što se donosilo od onih koji su donosili ujutro. I dolazili su svi mudraci koji su činili djela svetišta, svaki prema svom poslu koji su radili. I reče Mojsiju da narod donosi u obilju prema radovima koje je Gospodin zapovjedio činiti. I zapovjedio je Mojsije i proglasio u taboru govoreći: Muškarac i žena neka više ne rade za prvine svetoga. I narod je bio spriječen da još prinosi. I radovi su im bili dovoljni za izgradnju i još je ostalo. I svaki vješt čovjek među radnicima izradio je svete odjeće koje pripadaju svećeniku Aronu, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I napravio je narameničnik od zlata, plave, grimizne i crvene predene vune te upredenog tankog platna. I listovi zlata bili su izrezani u dlake kako bi ih se moglo tkati zajedno s plavom, purpustom, grimiznom predenom i tankim platnom upredenim; napravili su to kao tkano djelo. Ramene dijelove koji drže zajedno s obje strane, tkani rad isprepletani jedan u drugi. Od njega su to napravili prema njegovoj izradi, od zlata, plave, grimiza, skarletne ispredene i tankog platna upredenog, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I napraviše oba kamena od smaragda, pričvršćena zajedno i okružena zlatom, ugravirane i isklesane urezom pečata s imenima sinova Izraelovih, i stavio ih je na ramena efoda, kamenje spomena sinova Izraela, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju.

I napraviše naprsnik, djelo tkano s raznolikošću prema djelu efoda, od zlata i plave i grimiza i skerleta ispredenog i tankog

platna upredenog. Napraviše četverokutni dvostruki naprsnik, pedlja dužina i pedlja širina, dvostruki. I bijaše utkana u njemu tkanina postavljena kamenom u četiri reda: red kamenja - sardij i topaz i smaragd - prvi red, I drugi red: karbon, safir i jaspis. I treći red, ligurij i ahat i ametist, I četvrti red: krizolit i beril i oniks, okruženi zlatom i vezani zlatom. I kamenje bijaše od imena sinova Izraela, dvanaest, od njihovih imena ugravirano u pečate, svaki od vlastitog imena za dvanaest plemena. I napraviše na naprsnik isprepletene resice, rad pletenice, od čistoga zlata. I načiniše dva zlatna naramka i dva zlatna prstena, i postaviše dva zlatna prstena na oba kraja naprsnika. I stavili su isprepletene lance od zlata na prstenove na obje strane naprsnika. I na dva spoja stavili su dva isprepletana lanca. I stavili su ih na dva naramena, i stavili su ih na ramena efoda sprijeda, s prednje strane. I napraviše dva zlatna prstena i postaviše ih na dva peraja na vrhu naprsnika i na vrh stražnjeg dijela efoda iznutra. I načiniše dva zlatna prstena i postaviše ih na oba ramena efoda odozdo, prema pročelju, prema spoju iznad tkane tkanine efoda, I privezao je naprsnik od prstenova na njemu za prstenove efoda, pričvršćene plavom vrpcom, isprepletene u tkaninu efoda, da se naprsnik ne odvoji od efoda, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I oni načiniše donju haljinu pod ramenskim komadom, tkano djelo, cijelu plavu, Ali otvor tunike u sredini protkan, isprepletено, s rubom okolo otvora nerazrješivim, I napraviše na rubu tunike odozdo, kao cvjetajući nar, male nare od plave, grimiza i skerleta predenog, te tankog platna upredenog. I napravili su zlatna zvona i postavili su zvona na rub tunika unaokolo između nara. Zlatno zvono i nar na rubu tunika unaokolo, za služenje, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I napraviše tunike od tankog platna, tkani rad, za Arona i njegove sinove. I turbane od tankog platna, i turban od tankog platna, i nogavice od upredenog tankog platna, i njihove pojaseve od tankog platna, i plave, i grimizne, i crvene predene, rad vezani,

na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I napraviše zlatnu ploču, prilog svetoga, od čistoga zlata, i ispisaše na njoj urezana slova, kao pečat: Svetinja Gospodinu, I stavili su plavu vrpцу tako da leži odozgo na turbanu, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju.

## 37

I učiniše za šator deset zavjesa, Dvadeset i osam lakata bila je dužina jedne zavjese, isto je bilo za sve, i četiri lakta širina jedne zavjese. I napraviše zavjesu od plave, grimiza i skerleta predivenoga te tankog platna upredenog, tkano djelo s kerubinima. I postaviše ga na četiri nepropadljiva stupa pozlaćena zlatom, a njihovi kapiteli bili su zlatni, a njihove četiri baze srebrne. I napravili su zavjesu za vrata šatora svjedočanstva od plave, grimiza i crvene predene vune te upredenog tankog platna, tkano djelo s kerubimima, I njihovih pet stupova, i prstenove, i njihove kapitele, i njihove kuke prevukli su zlatom, a njihovih pet baza bile su brončane.

I napraviše dvorište prema jugu, zavjese dvorišta od tankog uvijenog platna, stotinu na stotinu, I stupovi njihovi dvadeset i baze njihove dvadeset. I strana prema sjeveru, stotinu na stotinu, i strana prema jugu, stotinu na stotinu, i njihovih stupova dvadeset, i njihovih podnožja dvadeset. I strana prema moru: zavjese od pedeset lakata, njihovih deset stupova i njihovih deset osnova. I strana prema istoku pedeset lakata zavjese, petnaest lakata prema leđima. I njihova tri stupa i njihove tri baze. I na stražnjoj strani drugog, s obje strane prema vratima dvorišta, zavjese od petnaest lakata, njihova tri stupa i njihove tri baze, Sve zavjese šatora bile su od tankoga upredenog platna. I baze njihovih stupova bile su brončane, i njihove kuke srebrne, i njihovi kapiteli obloženi

srebrom, i stupovi obloženi srebrom, svi stupovi dvorišta, I zavjesa vrata dvorišta, djelo vezača, od plave, grimiza i crvene predene te tankog lana upredenog, dvadeset lakata dužine, a visina i širina pet lakata, odgovarajuća zavjesama dvorišta, I njihova četiri stupa i njihove četiri brončane baze, i njihove srebrne kuke, i njihovi kapiteli obloženi srebrom. I svi klinovi dvorišta uokolo brončani, a oni sami obloženi srebrom. I ovo je uređenje šatora svjedočanstva, kako je bilo naređeno Mojsiju, da služba bude Levita kroz Itamara, sina Arona svećenika.

I Bezalel, sin Urija, iz plemena Juda, učinio je kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju, I Eliab, sin Ahisamaha iz plemena Dan, koji je bio glavni majstor tkanih stvari i vezenih stvari i umjetničkih djela, da tka grimizom i finom platnu.

## 38

I Beseleel napravi kovčeg, I obložio ga je čistim zlatom iznutra i izvana, I izlio je za nju četiri zlatna prstena, dva na jednu stranu i dva na drugu stranu, Široka polugama, tako da se može podizati pomoću njih. I napravio je poklopac pomirenja odozgo na kovčegu od čistog zlata, I dva zlatna kerubima, Jedan kerubin na jednom vrhu pomirilišta, i jedan kerubin na drugom vrhu pomirilišta, zasjenjavajući svojim krilima prijestolje milosti. I napravio je stol predloženi od čistog zlata, I odlio je za nju četiri prstena, dva na jednoj strani i dva na drugoj strani, široke, tako da se može nositi polugama u njima. I motke kovčega i stola napravio je i obložio ih zlatom. I napravio je posude za stol: zdjele, kadionice, čaše i posude za lijevanje, u kojima će se lijevati, zlatne. I napravio je svjetiljku koja osvjetljava, zlatnu. čvrstu stabljiku i cjevčice iz oba njezina dijela, Iz njezinih trstika izdanci, iz njezinih trstika izdanci koji strše - tri iz ovoga i tri iz ovoga - jednaki jedan drugome. I



njihove svjetiljke koje su na krajevima, orašastog oblika, i utičnice, da bi svjetiljke bile na njima, i sedma utičnica na vrhu svjetiljke, na samom vrhu odozgo, čvrsta, cijela zlatna I sedam zlatnih svjetiljki na njoj, i njezine zlatne hvataljke, i njihove zlatne posude za izlivanje. Ovaj je obložio stupove srebrom, izlio je za stup zlatne prstene, pozlatio je šipke zlatom, pozlatio je stupove zavjese zlatom i napravio je zlatne kuke. Ovaj je napravio i zlatne prstenove šatora, i prstenove dvorišta, i brončane prstenove za razapinjanje pokrivača odozgo, Ovaj je izlio srebrne glavice šatora i brončane glavice vrata šatora i vrata dvorišta, i napravio je srebrne kuke za stupove; na stupovima ih je ovaj obložio srebrom. Ovaj je napravio brončane klinove šatora i brončane klinove dvorišta, Ovaj je napravio brončani oltar od brončanih kadionica koje su pripadale pobunjenicima iz Korahove skupštine. Ovaj je napravio sve posude žrtvenika, kadionik njegov, osnovu, zdjele i brončane kuke za meso. Ovaj je napravio žrtveniku pokrov, mrežasto djelo odozdo od žeravnjaka ispod njega do polovice njegove, i stavio mu je četiri brončana prstena iz četiri dijela pokrova žrtvenika, široka za motke, tako da se žrtvenik podiže pomoću njih. Ovaj je napravio sveto ulje pomazanja i čisti sastav tamjana, djelo mirisara. Ovaj je napravio brončani umivaonik i njegovu brončanu bazu od zrcala onih koje su postile, koje su postile kod vrata šatora svjedočanstva, na dan kada ga je postavio.

I napravio je umivaonik da bi se iz njega prali Mojsije i Aron i njegovi sinovi, svoje ruke i noge, kada bi ulazili u šator svjedočanstva ili kada bi pristupali žrtveniku da služe; prali su se iz njega, baš kao što je Gospod zapovjedio Mojsiju.

Sve zlato koje je bilo pripremljeno za djela prema svemu radu svetih stvari iznosilo je zlata prvih plodova dvadeset i devet talenata i sedam stotina dvadeset šekela prema svetom šekelu. I srebra prinos od pregledanih ljudi skupštine: sto talenata i tisuću sedamsto sedamdeset pet šekela, po jedna dragma po glavi, pola šekela, prema svetom šekelu, Svi oni koji prolaze kroz pregled od dvadeset godina i navije: šezdeset mirijada i tri tisuće petsto pedeset. I dogodilo se da je stotinu talenata srebra otišlo u lijevanje stotinu kapitela šatora i u kapitele zastora, Sto kapitela za sto talenata, talent po kapitelu, I tisuću sedam stotina sedamdeset pet šekela napravio je u kuke za stupove, i obložio je zlatom njihove kapitele, i ukrasio ih.

I tuča od prinosa iznosila je sedamdeset talenata i tisuću petsto šekela. I napravili su iz njega baze vrata šatora svjedočanstva, i baze dvora okolo, i baze vrata dvora, i klinove šatora, i klinove dvora okolo, i brončani pokrov žrtvenika, i sve posude žrtvenika, i svi alati šatora svjedočanstva, I sinovi Izraela učinili su kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju, tako su učinili. A preostalo zlato od prinosa načiniše posude za služenje njima pred Gospodom. I od preostalog hijacinta, i purpura, i grimiza napravili su svećeničke haljine Aronu, kako bi služio u njima u svetišću, I donijeli su haljine Mojsiju, i šator, i njegove posude, baze i njegove prečke, i stupove, i oltar i sve njegove posude.

I ulje pomazanja, i tamjan od sastava, i čisti svijećnjak, i svjetiljke njezine, svjetiljke gorenja, i ulje svjetla, I stol izlaganja i sve posude njegove, i kruhove izložene, I svete haljine koje su Aronove, i haljine njegovih sinova za svećeničku službu, I zavjese dvorišta i stupove i zavjesu vrata šatora i vrata dvorišta, I svi posudi šatora i svi njegovi alati, i kože ovnova obojene crveno, i plavetna pokrivala, i pokrivala od preostalih, i klinovi, i svi alati za

radove šatora svjedočanstva, Koliko god je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su učinili sinovi Izraela sav posao, I Mojsije vidje sva djela, i bili su ih napravili na način kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju, tako su ih napravili, i Mojsije ih blagoslovi.

## 40

I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći, U prvi dan prvog mjeseca, na mladi mjesec, podignut ćeš Šator svjedočanstva. I staviti ćeš Kovčeg svjedočanstva i pokriti ćeš Kovčeg zastorom. I unijeti ćeš stol i postaviti njegove prinose, i unijeti ćeš svijećnjak i zapaliti njegove svjetiljke. I ti ćeš staviti zlatni oltar za paljenje tamjana pred kovčeg, i ti ćeš staviti pokrov zavjese na vrata šatora svjedočanstva. I žrtvenik prinosa postaviti ćeš kod vrata šatora svjedočanstva, I ti ćeš postaviti šator, i sve njegove stvari ćeš posvetiti uokolo. I uzet ćeš ulje pomazanja i pomazat ćeš šator i sve što je u njemu, i posvetit ćeš ga i sve njegove posude, i bit će sveto. I pomazat ćeš žrtvenik prinosa i sve njegove posude, i posvetit ćeš žrtvenik, i žrtvenik će biti svetinja nad svetinjama. I privest ćeš Arona i sinove njegove na vrata šatora svjedočanstva, i oprat ćeš ih vodom. I obući ćeš Arona u svete odežde, i pomazat ćeš ga, i posvetiti ćeš ga, i služiti će mi kao svećenik. I dovest ćeš njegove sinove i obući ćeš ih u tunike. I pomazat ćeš ih na način na koji si pomazao njihova oca, i služiti će mi kao svećenici, i bit će tako da im pomazanje svećenstva bude zauvijek, za njihova pokoljenja. I Mojsije je učinio sve što mu je Gospodin zapovjedio, tako je učinio.

I dogodilo se u prvom mjesecu druge godine njihova izlaska iz Egipta, na mlađak, da je postavljen šator. I Mojsije postavi šator, položi kapitele, umetnu prečke i postavi stupove. I razapeo je zavjese na šator i stavio pokrivač šatora na njega odozgo, kao što je

zapovjedio Gospodin Mojsiju. I uzevši svjedočanstva, bacio ih je u kovčeg i stavio motke pod kovčeg. I unijet je kovčeg u šator i postavljeno je pokrivalo zavjese i pokriven je kovčeg svjedočanstva, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I položio je stol u šator svjedočanstva, prema sjeveru, izvana od zavjese šatora. I dodao je na nju kruhove predlaganja pred Gospodina, na način kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I postavio je svijećnjak u šator svjedočanstva, na stranu šatora koja je okrenuta prema jugu. I postavio je njezine svjetiljke pred Gospodom, na način kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I postavio je zlatni oltar u šator svjedočanstva nasuprot zastoru, I zapalio je na njemu tamjan od sastava, baš kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I stavio je žrtvenik prinosa pokraj vrata šatora.

# Brojevi

## 1

I govorio je Gospodin Mojsiju u pustinji Sinaju, u šatoru svjedočanstva, prvog dana drugog mjeseca, druge godine nakon njihova izlaska iz zemlje egipatske, govoreći: Uzmite popis sve zajednice Izraela prema srodstvu, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi. Svaki muškarac od dvadeset godina i stariji, svaki onaj koji izlazi u vojsci Izraela, prebrojite ih prema njihovim postrojbama, ti i Aron prebrojite ih. I s vama će biti po jedan od svakog plemena, vladari prema domovima svojih predaka.

I ovo su imena muškaraca koji će stati s vama: od Rubena, Elizur, sin Šedeura, Od Šimuna, Šelamiel, sin Surišadaja. Od Jude, Naason, sin Aminadaba. Od Isahara, Natanael sin Sogara, Od Zebuluna, Eliab sin Helona; od sinova Josipovih od Efraima, Elišama sin Amiudov, od Manasseha, Gamaliel, sin Pedahzurov. Od Benjamina, Abidan, sin Gadeoni. Od Dana, Ahiezer sin Amišadaja. Od Ašera, Fagaiel, sin Ekrana. Od Gada, Elisaf, sin Raguelov. Od Naftalija, Ahira, sin Enanov. Ovi su pozvani iz skupštine, vladari plemena prema njihovim obiteljima, zapovjednici tisuća Izraela.

I Mojsije i Aron uzeli su ove muškarce pozvane po imenu. I skupili su svu skupštinu prvoga dana drugoga mjeseca druge godine, i bili su upisani prema njihovim rodovima, prema njihovim obiteljima, prema broju njihovih imena, od dvadeset godina i naviše, svaki muškarac po glavi. Na način koji je zapovjedio Gospodin Mojsiju, i bili su prebrojani u pustinji Sinaja.

I sinovi Rubena, prvorodenog Izraela, prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, prema glavi, svi muškarci od dvadeset godina i naviše, svaki onaj koji je izlazio u vojsci, Popis njihov od plemena Rubena: četrdeset i šest tisuća i petsto. Sinovima Šimuna prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, prema njihovoj glavi, svi muški od dvadeset godina i naviše, svaki koji izlazi u vojsci, Popis njih iz plemena Šimunova, pedeset i devet tisuća i tristo.

Sinovima Jude prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i naviše, svi koji izlaze u vojsku, Popis njihov iz plemena Juda: sedamdeset četiri tisuće i šest stotina.

Sinovima Isahara prema njihovim obiteljima, prema njihovim rodovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i naviše, svi koji mogu poći u vojsku, Popis njihov iz plemena Isakar: pedeset i četiri tisuće i četiri stotine. Sinovima Zebuluna prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, prema njihovoj glavi, svi muški od dvadeset godina i naviše, svaki onaj koji izlazi u vojsci, Popis njihov iz plemena Zebulun: pedeset i sedam tisuća i četiri stotine.

Sinovima Josipa, sinovima Efraima, prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, prema njihovoj glavi, svi muški od dvadeset godina i naviše, svaki onaj koji izlazi u snazi, Popis njihov iz

plemena Efraim: četrdeset tisuća i petsto. Sinovima Manasseha prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, prema njihovoj glavi, svi muški, od dvadesetogodišnjeg i naviše, svaki onaj koji izlazi u snagu, Popis njihov iz plemena Manasseh: trideset i dvije tisuće i dvjesto. Sinovima Benjamina prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i naviše, svi koji izlaze u vojsku, Popis njihov iz plemena Benjaminova: trideset pet tisuća i četiri stotine. Sinovima Gada prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, prema njihovoj glavi, svi muški od dvadeset godina i naviše, svaki onaj koji izlazi u vojsci, Popis njihov iz plemena Gad: četrdeset pet tisuća šest stotina pedeset.

Sinovima Dana prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i naviše, svaki onaj koji izlazi u vojsci, Popis njihov iz plemena Dan, šezdeset i dvije tisuće i sedam stotina. Sinovima Ašera prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i naviše, svi koji izlaze u vojsku, Popis njihov iz plemena Ašera: četrdeset jedna tisuća i petsto.

Sinovima Neftalija prema njihovu srodstvu, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, prema njihovoj glavi, svi muški od dvadeset godina i naviše, svaki onaj koji izlazi u snagu, Popis plemena Naftali: pedeset tri tisuće četiri stotine.

Ovo je popis koji su popisali Mojsije i Aron i vladari Izraela, dvanaest muškaraca, po jedan muškarac za jedno pleme, prema plemenima očinskih kuća. I bilo je sve popisivanje sinova Izraela sa njihovom snagom, od dvadesetgodišnjih i starijih, svi koji izlaze da se bore u Izraelu. Šest stotina tisuća i tri tisuće petsto pedeset.

Ali Leviti iz plemena njihovih obitelji nisu bili prebrojani među sinovima Izraela. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći, Vidi, pleme Levi nećeš popisati i njihov broj nećeš uzeti među sinovima Izraela. I ti postavi Levite nad šator svjedočanstva, i nad sve posude njegove, i nad sve koliko jest u njemu. Oni će nositi šator i sve posude njegove, i oni će služiti u njemu, i oko šatora tabiti će. I prilikom uklanjanja šatora, razgradit će ga leviti, a prilikom postavljanja šatora, podignut će ga; stranac koji se približava neka umre. I sinovi Izraela će se utaboriti, svaki čovjek u svom vlastitom redu i svaki čovjek prema svom vlastitom vodstvu, sa svojom snagom. Leviti neka se utabore nasuprot, unaokolo šatora svjedočanstva, i neće biti grijeha među sinovima Izraela. I Leviti će sami čuvati stražu šatora svjedočanstva. I sinovi Izraela učinili su prema svemu što je Gospodin zapovjedio Mojsiju i Aronu, tako su učinili.

## 2

I Gospodin reče Mojsiju i Aronu: Svaki čovjek držeći se svoga reda, prema zastavama, prema kućama svojih očeva, neka utabore sinovi Izraela nasuprotno; okolo šatora svjedočanstva neka utabore sinovi Izraela. I oni koji logoruju prvi prema istoku, red logora Juda s njihovom snagom, i vladar sinova Jude, Naasson sin Aminadabov. Njegova snaga, oni koji su pregledani: sedamdeset četiri tisuće i šest stotina. I kastavaju logor pokraj plemena Issachar, a vladar sinova Issachara je Nathanael, sin Sogara.



Njegova pregledana vojska brojala je pedeset četiri tisuće i četiri stotine. I oni koji tabore uz pleme Zebulun, i vladar sinova Zebuluna, Eliab, sin Helonov. Njegova pregledana snaga: pedeset sedam tisuća i četiri stotine. Svi pregledani iz logora Jude, stotinu osamdeset tisuća i šest tisuća i četiri stotine, sa svojom vojskom prvi će krenuti. Legije tabora Rubena, prema jugu njihova snaga, i vladar sinova Rubena, Elizur, sin Šedeura. Njegova pregledana snaga: četrdeset i šest tisuća petsto. I oni koji tabore drže se pored njega, pleme Simeonovo, i vladar sinova Simeonovih, Salamiel, sin Surisadajev. Njegova pregledana vojska: pedeset i devet tisuća i tri stotine. I oni koji taboriraju pokraj njega, pleme Gad, i vladar sinova Gada, Elisaf, sin Raguelov. Njegova pregledana snaga: četrdeset i pet tisuća šest stotina pedeset. Svi pregledani iz logora Rubena, stotinu pedeset i jedna tisuća četristo pedeset, sa svojom vojskom, krenut će kao drugi.

I podići će se šator svjedočanstva i logor Levita usred logora; kao što će tabore postaviti, tako će i krenuti, svaki držeći se prema vodstvu. Red logora Efraima od mora sa svojom snagom, i vladar sinova Efraima, Elišama, sin Amiudov. Njegova pregledana snaga, četrdeset tisuća i petsto.

I oni koji logoruju pokraj plemena Manasseh, i vladar sinova Manasseh, Gamaliel sin Phadassura. Njegova pregledana snaga: trideset i dvije tisuće dvjesto. I oni koji tabore postavljaju držeći se plemena Benjamina, i vladar sinova Benjamina, Abidan, sin Gadeonija. Njegova pregledana vojska: trideset pet tisuća četiri stotine. Svi pregledani iz logora Efraima, stotinu tisuća i osam tisuća i stotinu, sa svojom vojskom, krenut će treći.

Red tabora Dana prema sjeveru s njihovom snagom, i vladar sinova Dana, Ahiezer, sin Amišadaja. Njegova vojska, prebrojani,

šezdeset dvije tisuće i sedam stotina. I oni koji logoruju pokraj njega, pleme Ašerovo, i vladar sinova Ašerovih, Fageel, sin Ekranov. Njegova pregledana snaga, četrdeset jedna tisuća i petsto. I oni koji se logoruju uz pleme Neftalija, i vladar sinova Neftalija, Ahire, sin Ainana. Njegova pregledana snaga, pedeset tri tisuće i četiri stotine. Svi pregledani iz logora Dana, stotinu pedeset sedam tisuća šest stotina, posljednji će krenuti prema svojem redu.

Ovo je popis sinova Izraela prema kućama njihovih očeva, sav popis tabora s njihovim silama, šest stotina tisuća i tri tisuće pet stotina pedeset. Leviti pak nisu bili brojeni zajedno s njima, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I sinovi Izraela učinili su sve koliko je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su taborovali prema njihovu redu, i tako su kretali, svaki držeći se prema njihovim rodovima, prema kućama njihovih očeva.

### 3

I ovo su potomstva Arona i Mojsija, u dan kada je Gospodin govorio Mojsiju na gori Sinaj. I ovo su imena sinova Aronovih: prvorodeni Nadab, i Abiud, Eleazar i Itamar. Ova su imena sinova Aronovih, pomazanih svećenika, koje su posvetili da vrše svećeničku službu. I umro je Nadab i Abiud pred Gospodom, prinoseći stranu vatru pred Gospodom u pustinji Sinaj, i nisu imali djece, a svećeničku službu vršili su Eleazar i Itamar s Aronom, njihovim ocem.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Uzmi pleme Levi i postaviti ćeš ih pred svećenika Arona, i oni će mu služiti. I oni će čuvati njegove straže i straže sinova Izraela pred šatorom svjedočanstva, obavljajući poslove šatora. I oni će čuvati sve

posude šatora svjedočanstva i straže sinova Izraela prema svim radovima šatora. I dat ćeš Levite Aronu i njegovim sinovima svećenicima; dani kao dar, oni su meni od sinova Izraela. I Arona i sinove njegove postaviti ćeš nad šatorom svjedočanstva, i čuvati će svoje svećeništvo i sve što se tiče oltara i unutrašnjosti iza zavjese, a stranac koji dotakne umrijet će. I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, I evo, ja sam uzeo Levite iz sredine sinova Izraela umjesto svakog prvorođenca koji otvara maternicu od sinova Izraela; otkup njihov bit će, i bit će meni Leviti. Meni pripada svaki prvorođenac, jer u dan kada sam udario svakoga prvorođenca u zemlji Egipta, posvetio sam sebi svakoga prvorođenca u Izraelu, od čovjeka do stoke - meni će pripadati, ja Gospodin.

I Gospodin govori Mojsiju u pustinji Sinaj rekavši, Razgledajte sinove Levijeve prema kućama njihovih očeva, prema njihovim klanovima, svaku mušku osobu od mjesec dana starosti i više, pregledajte ih. I pregledali su ih Mojsije i Aron po glasu Gospodina, na način kako im je Gospodin zapovjedio.

I ovi su bili sinovi Levija prema njihovim imenima: Gedson, Kaat i Merari. I ovo su imena sinova Gedsonovih prema njihovim rodovima: Lobeni i Semei. I sinovi Kaata prema njihovim klanovima: Amram i Isaar, Hebron i Oziel. I sinovi Merari prema njihovim rodovima, Mooli i Musi, ovi su rodovi Levita prema kućama njihovih očeva. Gedsonu pripadaju narod Lobenija i narod Semeija; ovi su narodi Gedsonovi. Njihov popis prema broju svih muškaraca od jednoga mjeseca i navrš, njihov popis, sedam tisuća i pet stotina. I sinovi Gedsonovi će se utaboriti iza šatora kod mora. I vladar kuće obitelji naroda Gedsona, Elisaf, sin Daela. I stražarska služba sinova Gedsonovih u šatoru svjedočanstva: šator i pokrivač, i pokrivač vrata šatora

svjedočanstva, i zavjese dvorišta, i zavjesa vrata dvorišta koje se nalazi na šatoru, i ostaci svih njegovih djela.

Kohatu pripadaju: narod Amramov jedan, i narod Izharov jedan, i narod Hebronov jedan, i narod Uzielov jedan; ovo su narodi Kohatovi prema broju. Svi muškarci od jednoga mjeseca i naviše, osam tisuća i šest stotina, čuvali su straže svetih stvari. Narodi sinova Kaata taborirat će sa strane šatora prema jugu. I vladar kuće očeva naroda Kaata bio je Elizafan, sin Uziela.

I njihova straža je kovčeg, i stol, i svijećnjak, i žrtvenici, i posude svetinje kojima služe, i pokrivalo, i svi njihovi poslovi. I vladar nad vladarima Levita, Eleazar, sin svećenika Arona, postavljen da čuva straže svetih stvari. Merariju pripadaju narod Mooli i narod Mousi; ovi su narodi Merarija. Njihov popis prema broju, svaki muškarac od jednoga mjeseca starosti i više, iznosio je šest tisuća pedeset. I vladar kuće očeva naroda Merarija, Suriel sin Abihailov, utaboriće se sa strane šatora prema sjeveru. Popis straže sinova Merarijevih: kapitele šatora i njegove prečke, i njegove stupove, i njegove baze, i sve njihove posude, i njihova djela. i stupove dvorišta unaokolo, i baze njihove, i klinove, i užad njihovu

Oni koji logoruju prema pročelju šatora svjedočanstva s istoka, Mojsije i Aron i njegovi sinovi, čuvajući straže svetoga za straže sinova Izraelovih, a stranac koji ga dodirne, umrijet će. Sav popis Levita koje su popisali Mojsije i Aron po glasu Gospodnjemu prema njihovim plemenima, svi muškarci od mjesec dana i naviše, dvadeset i dvije tisuće.

I rekao je Gospodin Mojsiju govoreći: Ispitaj sve prvorodene muškarce od sinova Izraela od mjesec dana starosti i naviše, i

uzmite njihov broj prema imenu. I uzet ćeš Levite meni, ja Gospodin, umjesto svih prvorodenih sinova Izraela, i stoku Levita umjesto svih prvorodenih u stoci sinova Izraela. I Mojsije je posjetio sve prvorodene među sinovima Izraela na način kako je Gospodin zapovjedio. I bilo je svih prvorodenih muškaraca prema broju po imenu od mjesec dana i naviše iz njihovog popisa dvadeset dvije tisuće dvjesto sedamdeset i tri. I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Uzmi Levite umjesto svih prvorodenih sinova Izraela i stoku Levita umjesto njihove stoke, i Leviti će biti moji, ja Gospodin. I otkupnina za dvjesto sedamdeset i tri koji nadmašuju Levite od prvorodenih sinova Izraela I uzet ćeš pet šekela po glavi prema svetoj didrahmi, dvadeset obola po šekelu. I dat ćeš srebro Aronu i sinovima njegovim, otkupninu za prekobrojna među njima. I Mojsije uze srebro otkupnine prekobrojnih za otkupljenje levita. Od prvorodenih sinova Izraela uzeo je srebro, tisuću tristo šezdeset pet šekela, prema svetom šekelu. I dao je Mojsije otkupninu prekobrojnih Aronu i njegovim sinovima, po glasu Gospodina, na način kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju.

## 4

I Gospodin je govorio Mojsiju i Aronu, rekavši, Uzmi popis sinova Kaata iz sredine sinova Levija, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, Od dvadeset i pet godina i naviše do pedeset godina, svatko tko ulazi da služi i obavlja sve poslove u Šatoru svjedočanstva.

I ovo su djela sinova Kaatovih u Šatoru svjedočanstva, Svetinja nad svetinjama. I Aron i njegovi sinovi će ući kada se logor uklanja, i skinuti će zavjesu koja pokriva, i njome će pokriti

kovčeg svjedočanstva, I stavit će na to pokrov od plave kože, i stavit će na nju cijelu plavu odjeću odozgo, i provući će motke.

I na stol koji je postavljen stavit će svepurpurnu odjeću, zdjele, kadionice, čaše i posude za lijevanje u kojima se lijeva, a kruhovi će neprestano biti na njemu. I oni će staviti na nju grimiznu odjeću i pokriti je plavim kožnim pokrivačem, te će kroz nju provući motke. I oni će uzeti plavu odjeću i pokriti svijećnjak koji daje svjetlo, i njegove svjetiljke, i njegove hvataljke, i njegove posude za izlivanje, i sve posude ulja kojima služe. I stavit će je i sve njezine posude u plavi kožni pokrivač, i stavit će je na motke. I na zlatni žrtvenik stavit će plavu haljinu, i pokriti će ga plavim kožnim pokrivačem, i provući će njegove motke.

I uzeće sve posude za službu kojima služe u svetim mjestima, i stavit će ih u plavu odjeću, i pokriti će ih plavim kožnim pokrivačem, i stavit će ih na motke. I pokrov će staviti na žrtvenik i pokriti će ga odjećom svepurpurnom. I oni će staviti na njega sve posude kojima služe na njemu: kadionice, viljuške za meso, zdjele, poklopac i sve posude oltara, te će baciti na njega plavi kožni pokrivač i umetnuti njegove motke. Zatim će uzeti grimiznu odjeću i pokriti umivaonik i njegovo podnožje, te će ga staviti u plavi kožni pokrivač i staviti na motke. I završit će Aron i sinovi njegovi pokrivanje svetih stvari i svih svetih posuda pri podizanju tabora, i nakon toga ući će sinovi Kaatovi da ih podignu, ali neće dirati svetih stvari da ne umru; ovo će nositi sinovi Kaatovi u Šatoru svjedočanstva.

Nadzornik Eleazar, sin Aarona svećenika: ulje svjetla i tamjan sastava i žrtva svakodnevna i ulje pomazanja, nadzor cijelog šatora i svega što jest u njemu, u svetištu, u svim radovima.

I Gospodin reče Mojsiju i Aronu: Ne uništite narod plemena Kahat iz sredine levita. Ovo učinite njima, i živjet će i neće umrijeti kada prilaze svetinji nad svetinjama: Aron i njegovi sinovi neka priđu i postaviti će svakog prema njegovoj službi. I neka ne uđu da iznenada vide svete stvari, jer će umrijeti.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Uzmi popis sinova Gedsonovih, i to prema domovima njihovih obitelji, prema njihovim plemenima, Od dvadeset i pet godina i naviše do pedeset godina prebroj ih, svaki tko ulazi da služi i obavlja svoj posao u Šatoru svjedočanstva. Ovo je služba naroda Gedsona, služiti i nositi. I će podići kože šatora i šator svjedočanstva, i njegov pokrov, i plavi pokrov koji je na njemu odozgo, i pokrov vrata šatora svjedočanstva, I zavjese dvorišta koje su na šatoru svjedočanstva, i preostale stvari, i sve posude za službu kojima služe u njima, učiniti će. Prema riječima Arona i njegovih sinova bit će služba sinova Gedsonovih prema svim njihovim službama i prema svim njihovim djelima, i nadzrijet ćeš ih poimence sve što je pripremljeno po njima. Ovo je služba sinova Gedsonovih u šatoru svjedočanstva, i straža njihova u ruci Itamara, sina Aronova, svećenika.

Sinove Merarija prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prebrojite, Od dvadeset i pet godina i naviše do pedeset godina prebrojite ih, svaki koji ulazi da služi u šatoru svjedočanstva. I ovo su dužnosti čuvanja onih koji nose prema svim njihovim radovima u Šatoru svjedočanstva: kapitele šatora, prečke, njegove stupove, njegove baze, pokrivalo, njihove baze, njihove stupove i pokrivalo vrata šatora, I stupove dvorišta unaokolo i njihove baze, i stupove zavjese vrata dvorišta i njihove baze, i njihove kočice i njihovu užad, i sve njihove posude i sve njihove stvari za službu, po imenima ih pregledate, i sve posude

straže onih koji se podižu po njima. Ovo je služba naroda sinova Merarijevih u svim njihovim djelima u Šatoru svjedočanstva, pod rukom Itamara, sina Arona svećenika.

I pohodili su Mojsije i Aron i vladari Izraela sinove Kaata prema njihovim rodovima, prema kućama njihovih očeva, Od dvadeset i pet godina naviše do pedeset godina, svatko tko ulazi da služi i obavlja poslove u Šatoru svjedočanstva. I zbilo se da je njihovo brojenje prema njihovim klanovima bilo dvije tisuće sedam stotina pedeset. Ovo je popis naroda Kaata, svi koji služe u šatoru svjedočanstva, kao što su popisali Mojsije i Aron po glasu Gospodina, po ruci Mojsijevoj.

I sinovi Gedsonovi bili su prebrojani prema njihovim rodovima, prema kućama njihovih obitelji, Od dvadeset i pet godina i naviše do pedeset godina, svatko tko ulazi da služi i obavlja poslove u Šatoru svjedočanstva. I popis njihov, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, iznosio je dvije tisuće šest stotina trideset. Ovo je popis naroda sinova Gedsonovih, svi koji su služili u šatoru svjedočanstva, koje su popisali Mojsije i Aron po glasu Gospodnjemu, po ruci Mojsijevoj.

Prebrojani su bili i narod sinova Merari prema njihovim plemenima, prema kućama njihovih obitelji, Od dvadeset i pet godina i naviše do pedeset godina, svatko tko ulazi da služi u radovima šatora svjedočanstva. Njihov popis prema klanovima i kućama njihovih očeva iznosio je tri tisuće dvjesto. Ovo je popis ljudi sinova Merarijevih, koje su popisali Mojsije i Aron po glasu Gospodnjemu, po ruci Mojsijevoj. Svi pregledani, koje su posjetili Mojsije i Aron i vladari Izraela, Leviti, prema klanovima i prema kućama njihovih očeva, Od dvadeset i pet godina i naviše do pedeset godina, svatko tko ulazi u posao poslova i poslove koji se



nose u šatoru svjedočanstva. I prebrojanih je bilo osam tisuća petsto osamdeset. Kroz glas Gospodnji posjetio ih je rukom Mojsijevom, čovjeka po čovjeka prema njihovim djelima i prema onome što oni podižu, i prebrojani su na način kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju.

## 5

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Zapovjedi sinovima Izraela i neka pošalju iz logora sve gubave, sve s izljevom i sve nečiste po duši. Od muškarca do žene, pošaljite ih van iz logora, i neće oskvrnuti njihove logore u kojima ja boravim među njima. I učiniše tako sinovi Izraela i poslali su ih van tabora, kao što je govorio Gospodin Mojsiju, tako učiniše sinovi Izraela.

I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći, Govori sinovima Izraela, govoreći: muškarac ili žena, tko god bi počinio bilo koji od svih ljudskih grijeha, i zanemarujući to zanemari i poćini prijestup, ta duša, Ispovijedit će grijeh koji je učinio i vratit će za prijestup glavni dio, i peti dio njegov dodat će na to, i vratit će onomu protiv kojega je poćinio prijestup. Ako čovjek nema osvjetnika, tako da mu se vrati prijestup prema njemu, prijestup koji se vraća pripada Gospodinu i bit će svećenikov, osim ovna pomirenja kroz kojeg će se pomiriti za njega.

I svi prvoplođovi prema svim svetim stvarima među sinovima Izraela, koliko god da donesu Gospodinu, svećeniku će pripasti. I posvećene stvari svakog čovjeka bit će njegove, a ono što tko dade svećeniku, bit će njegovo.

I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći, Govori sinovima Izraela i reći ćeš im: ako čovjekova žena prijeđe i prezrevši ga

prezre, I netko legne s njom sjemeni ležaj, i to pobjegne iz očiju njezina muža, i sakrije se, a ona bude okaljana, i svjedoka ne bilo s njom, i ona ne bude uhvaćena, i dođe na njega duh ljubomore i bude ljubomorana na ženu svoju, a ona je oskrvrnjenja, ili dođe na njega duh ljubomore i bude ljubomorana na ženu svoju, a ona nije oskrvrnjenja, I čovjek će dovesti svoju ženu k svećeniku i prinijeti će dar za nju, desetinu efe ječmenog brašna. Neće izliti na to ulje, niti će staviti na to tamjan, jer je to žrtva ljubomore, žrtva sjećanja, koja dovodi na sjećanje grijeh.

I svećenik će je dovesti i postaviti će je pred Gospodom. I svećenik će uzeti čistu živu vodu u zemljanoj posudi, i od zemlje koja je na tlu šatora svjedočanstva, i uzevši je, svećenik će je baciti u vodu. I svećenik će postaviti ženu pred Gospodom i otkriti će glavu žene, i dat će na njezine ruke žrtvu sjećanja, žrtvu ljubomore, a u ruci svećenika bit će voda gorke vode ovoga prokletstva. I svećenik će je staviti pod zakletvu i reći će ženi: Ako nitko nije spavao s tobom, ako nisi prestupila da budeš okaljana pod svojim mužem, budi nevina od ove vode gorke proklinjanja. Ako si ali ti prekršila budući udata, ili si bila okaljana, i dao ti je tko postelju svoju osim muža tvoga, I svećenik će staviti ženu pod zakletvu ovog prokletstva, i svećenik će reći ženi: Neka te Gospodin učini prokletstvom i zakletvom usred tvoga naroda, kada Gospodin učini da tvoje bedro otpadne i da ti se trbuh natekne. I ući će ova prokleta voda u tvoj trbuh da napuha stomak i da otpadne tvoje bedro, i žena će reći: Neka bude, neka bude.

I svećenik će napisati ove kletve u knjigu i izbrisat će ih u gorku prokletu vodu. I napojit će ženu vodom gorke vode prokletstva, i ući će u nju prokleta voda gorke vode.

I svećenik će uzeti iz ruke žene žrtvu ljubomore, stavit će žrtvu pred Gospodom i donijet će je k žrtveniku. I svećenik će uzeti od žrtve njezin spomen i prinijeti ga na žrtvenik, a nakon toga će dati ženi da pije vodu. I bit će, ako je okaljena i zaboravom izmaklo njezina muža, da će u nju ući voda ukora, prokleta, i nabubriti će joj trbuh, i otpasti će joj bedro, i žena će biti prokletstvo svome narodu. Ako pak žena nije okaljana i čista je, bit će nevinna i začet će sjeme. Ovo je zakon o ljubomori za slučaj kada bi žena, budući udata, prekršila i oskvrnula se. Ili čovjek na kojega, ako dođe na njega duh ljubomore i bude ljubomorana ženu svoju, i postavi ženu svoju pred Gospodom, svećenik će joj učiniti sve prema ovom zakonu, I nevin će biti čovjek od grijeha, a žena ona će primiti svoj grijeh.

## 6

I Gospodin govori Mojsiju rekavši: Govori sinovima Izraela, I reći ćeš im: muškarac ili žena koji bi svečano zavjetovao zavjet da posveti čistoću Gospodinu, Od vina i jakog pića bit će pročišćen, i ocat od vina i ocat od jakog pića neće piti, i ništa što se proizvodi od grožđa neće piti, i svježe grožđe i sušeno grožđe neće jesti sve dane svoga zavjeta. Od svega što postaje iz vinove loze, od vina od kožica grožđa do sjemenke grožđa, neće jesti sve dane očišćenja. Brijlač neće doći na njegovu glavu dok ne budu ispunjeni dani koje je zavjetovao Gospodinu; svet će biti, hraneći kosu i dlaku glave sve dane zavjeta Gospodinu. Neće ući k ocu i majci zbog bilo koje duše koja je umrla I na bratu i na sestri, neće se oskvrnuti nad njima kada umru, jer je zavjet njegova Boga na njemu, na njegovoj glavi.

Sve dane svoga zavjeta bit će svet Gospodinu. Ako li netko umre na njega iznenada, odmah će biti okaljena glava njegova

zavjeta i obrijat će svoju glavu na dan kada bude očišćen; sedmoga dana bit će obrijan. I osmoga dana donijet će dva grlica ili dva mlada goluba svećeniku, na vrata šatora svjedočanstva.

I svećenik će prinijeti jednu za grijeh, i jednu za paljenicu, i svećenik će izvršiti obred pomirenja za njega za ono što je sagriješio u pogledu duše, i posvetit će njegovu glavu na onaj dan kada je bio posvećen Gospodinu, dane zavjeta, I privest će jednogodišnje jagnje za prijestup, i prethodni dani bit će poništeni, jer je glava njegova zavjeta bila oskvrnjenja.

I ovo je zakon onoga koji se zavjetovao: onoga dana kada ispuni dane svog zavjeta, donijet će sam kod vrata Šatora svjedočanstva. I on će prinijeti svoj dar Gospodinu: jedno godišnje besprijeckorno janje za paljenicu, i jedno godišnje besprijeckorno janje za grijeh, i jednog besprijeckornog ovna za spasenje, i košaru beskvasnih kruhova od finog brašna, kruhove pomiješane s uljem i beskvasne pogače pomazane uljem, i njihovu žrtvu i njihovu ljevanicu. I svećenik će donijeti pred Gospodom i učinit će ono što se tiče njegova grijeha i njegovu paljenicu. I ovna će učiniti žrtvom spasenja Gospodinu na košari beskvasnih kruhova, i svećenik će prinijeti žrtvu njegovu i lijevanje njegovo. I obrijat će se onaj koji je zavjetovao kod vrata Šatora svjedočanstva, glavu svoga zavjeta, i staviti će dlake na vatru koja je pod žrtvom zahvalnicom.

I svećenik će uzeti kuhano rame od ovna, jedan beskvasni kruh iz košare i jedan beskvasni kolač, te će ih staviti na ruke onoga koji je učinio zavjet nakon što se obrijao za svoj zavjet. I donijet će ih svećenik kao pokrivač pred Gospodom, sveto će biti svećeniku na grudi pokrivača i na ramenu prinosa, i nakon ovoga piti će zavjetovani vino. Ovo je zakon onoga koji se zavjetovao, koji bi zavjetovao Gospodinu dar svoj Gospodinu o zavjetu, osim

onoga što bi mogla pribaviti ruka njegova, prema snazi zavjeta njegova koji bi zavjetovao prema zakonu čistoće.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Govori Aaronu i njegovim sinovima govoreći: ovako ćete blagoslivljati sinove Izraela, govoreći im Neka te blagoslovi Gospodin i neka te čuva. Neka Gospodin obasja svoje lice na tebe i smiluje ti se. Neka Gospodin podigne svoje lice na tebe i neka ti dâ mir. I oni će staviti moje ime na sinove Izraela, i ja, Gospodin, blagoslovit ću ih.

## 7

I dogodilo se na dan kada je Mojsije završio, tako da je podigao šator, i pomazao ga, i posvetio ga, i sve njegove posude, i žrtvenik, i sve njegove posude, i pomazao ih, i posvetio ih. I donijeli su vladari Izraela, dvanaest vladara kuća njihovih očeva, ovi vladari plemena, ovi koji su stajali pri nadzoru. I donijeli su svoj dar pred Gospodom: šest pokrivenih kola i dvanaest volova, po kola od dva poglavara i po tele od svakoga, i donijeli su ih pred šator. I Gospod reče Mojsiju govoreći, Uzmi od njih, i oni će biti za ministarske radove šatora svjedočanstva, i dat ćeš ih Levitima, svakom prema njegovoj službi. I Mojsije, uzevši kola i volove, dao ih je Levitima. I dva kolica i četiri vola dao je sinovima Gedsonovim prema njihovim službama. I četiri kola i osam volova dao je sinovima Merarijevim prema njihovim službama, preko Itamara, sina Arona svećenika. I sinovima Kaata nije dao, jer imaju svete predmete za službu koje će nositi na ramenima.

I donijeli su vladari darove za posvećenje žrtvenika u dan kada ga je pomazao, i donijeli su vladari svoje darove pred žrtvenik. I rekao je Gospodin Mojsiju: Jedan vladar po danu, vladar po danu, donijet će svoje darove za posvećenje žrtvenika.

I bio je onaj koji je prinosio svoj dar prvoga dana Naason, sin Aminadabov, vladar plemena Judina. I dao je svoj dar: jednu srebrnu zdjelu, težine sto trideset šekela, jednu srebrnu čašu od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno iz goveda, ovna jednoga, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Nasona, sina Aminadabova.

Drugoga dana donio je Natanael, sin Sogara, vladar plemena Isahara. I doneo je dar svoj: jednu srebrnu zdjelu, težine sto trideset šekela, jednu srebrnu čašu od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno iz goveda, ovan jedan, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh. I za žrtvu zahvalnicu: junice dvije, ovnova pet, jaraca pet, jednogodišnjih jaganjica pet. To je bio dar Natanaela, sina Sogarova.

Trećeg dana vladar sinova Zebulunovih, Eliab sin Helonov. Njegov dar: jedna srebrna zdjela, težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu, Kadionicu jednu od deset zlatnika, punu tamjana. Tele jedno iz goveda, ovna jednoga, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jednog jarca iz koza za grijeh. I za žrtvu zahvalnu: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. To je dar Eliaba, sina Helonova.

Četvrtog dana vladar sinova Rubenovih, Elizur sin Šedeura. Njegov dar: jedna srebrna zdjela težine sto trideset šekela, jedna

srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu, Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno iz goveda, ovan jedan, jagnje jedno jednogodišnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh. I kamelice dvije u žrtvu spasenja, ovnova pet, jaraca pet, jaganjica jednogodišnjih pet; ovo je dar Elisura, sina Sediurova.

Petog dana vladar sinova Šimuna, Šelamiel, sin Surišadaja. Dar njegov: srebrna zdjela jedna, težine sto trideset šekela, srebrna čaša jedna od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionicu jednu od deset zlatnika, punu tamjana. Tele jedno iz goveda, ovna jednoga, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Salamiela, sina Sourisadajja.

Šestoga dana vladar sinova Gadovih, Eliasaf sin Raguelov. Njegov dar: jedna srebrna zdjela, težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno iz goveda, ovna jednoga, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Elisafa, sina Raguelova.

Sedmoga dana vladar sinova Efraima, Elišama sin Amiuda. Dar njegov: srebrna zdjela jedna, težine sto trideset šekela, srebrna čaša jedna od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Jedno tele iz goveda, jedan

ovan, jedno jednogodišnje jagnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh. I kao žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjaca. Ovo je dar Elišame, sina Emiuda.

Osmoga dana vladar sinova Manasseha, Gamaliel sin Phadassura. Njegov dar: jedna srebrna zdjela težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionicu jednu od deset zlatnika, punu tamjana. Jedno tele iz goveda, jedan ovan, jedno jednogodišnje jagnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh, I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Gamaliela, sina Fadasurova.

Deveti dan vladar sinova Benjaminovih, Abidan sin Gideonov. Njegov dar: jedna srebrna zdjela težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu, Kadionicu jednu od deset zlatnika, punu tamjana. Jedno tele iz goveda, jedan ovan, jedno jednogodišnje jagnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. To je dar Abidana, sina Gadeonija.

Desetoga dana vladar sinova Danovih, Ahiezer, sin Amišadajev. Njegov dar: jedna srebrna zdjela težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Jedno tele iz goveda, jedan ovan, jedno jednogodišnje jagnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh. I kao žrtvu spasenja: dvije junice,



pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jagnjica. Ovo je dar Ahiezera, sina Amišadaja.

Dana jedanaestog vladar sinova Ašera, Fagiel sin Ekrana. Njegov dar: jedna srebrna zdjela težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Jedno tele od goveda, jedan ovan, jedno jednogodišnje jagnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh. I na žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Fageela, sina Ekrana.

Dvanaestog dana vladar sinova Neftalijevih, Ahira sin Enanov. Njegov dar: jedna srebrna zdjela težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno iz goveda, ovan jedan, jagnje jedno jednogodišnje za paljenicu, I jednog jarca od koza za grijeh. I na žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Ahira, sina Ainanova.

Ovo je posvećenje žrtvenika na dan kada ga je pomazao, od vladara sinova Izraela: dvanaest srebrnih zdjela, dvanaest srebrnih čaša, dvanaest zlatnih kadilnica. Trideset i sto šekela bila je jedna zdjela, i sedamdeset šekela bila je jedna zdjela; sve srebro posuda iznosilo je dvije tisuće i četiri stotine šekela, prema svetom šekelu. Zlatne kadionice, dvanaest punih tamjana, sve zlato kadilnica iznosilo je sto dvadeset šekela. Svi volovi za paljenicu: dvanaest teladi, dvanaest ovnova, dvanaest jednogodišnjih janjaca, i njihove žrtve, i njihove ljevanice, i dvanaest jaraca od koza za grijeh. Sva goveda za žrtvu spasenja: junice dvadeset

četiri, ovnovi šezdeset, jarci šezdeset jednogodišnjih, jaganjci šezdeset jednogodišnjih besprijekornih. Ovo je posvećenje oltara nakon ispunjenja njegovih ruku i nakon njegova pomazanja.

Kada je Mojsije ulazio u šator svjedočanstva da govori s njim, čuo je glas Gospodnji koji je govorio prema njemu odozgo s pomirilišta, koje je na kovčegu svjedočanstva, između dva kerubina, i govorio je prema njemu.

## 8

I Gospodin je govorio Mojsiju rekavši: Govori Aronu, I reći ćeš mu: Kada postavljaš svjetiljke, neka sedam svjetiljki svijetli prema pročelju svijećnjaka. I učinio je tako Aron: s jedne strane, prema pročelju svijećnjaka, pričvrstio je njegove svjetiljke, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju, I ova je konstrukcija svijećnjaka bila čvrsta, zlatna, stabljika njegova i ljljani njegovi, čvrsti u cijelosti, prema obliku koji je pokazao Gospodin Mojsiju, tako je napravio svijećnjak.

I Gospodin je govorio Mojsiju rekavši, Uzmi Levite iz sredine sinova Izraela i očisti ih. I tako ćeš učiniti njima pročišćenje njihovo, pošpricati ćeš ih vodom pročišćenja, i doći će brijač na sve tijelo njihovo, i oprat će odjeću svoju, i čisti će biti.

I oni će uzeti jedno tele iz goveda, i za ovo žrtvu od finog brašna pomiješanog u ulju, a ti ćeš uzeti jednogodišnje tele iz goveda za grijeh. I privest ćeš Levite pred Šator svjedočanstva i skupit ćeš sav zbor sinova Izraela, I privest ćeš Levite pred Gospoda, i sinovi Izraela stavit će svoje ruke na Levite, I odvojit će Aron Levite kao dar pred Gospodom od sinova Izraela, i bit će da rade djela Gospodina. A leviti će položiti ruke na glave teladi, i

učinit ćeš jednog za grijeh, a jednog za paljenicu Gospodinu, da se izvrši pomirenje za njih.

I ti ćeš postaviti Levite pred Gospodina i pred Arona i pred njegove sinove, i ti ćeš ih predati kao dar pred Gospodina. I ti ćeš odvojiti Levite iz sredine sinova Izraela i oni će biti moji. I nakon toga će ući leviti da obavljaju poslove u Šatoru svjedočanstva, i očistit ćeš ih, i predstaviti ćeš ih pred Gospodinom. Jer kao dar dani, ovi su meni iz sredine sinova Izraela; umjesto svih prvorođenih koji otvaraju svaku utrobu sinova Izraela, uzeo sam ih sebi. Zato što meni pripada svaki prvorođenac među sinovima Izraela, od ljudi do stoke, onog dana kada sam udario sve prvorođence u zemlji Egipta, posvetio sam ih sebi, i uzeli su Levite umjesto svakog prvorođenca među sinovima Izraela. I dao sam levite kao dar Aronu i njegovim sinovima iz sredine sinova Izraelovih, da obavljaju poslove sinova Izraelovih u šatoru svjedočanstva i da čine pomirenje za sinove Izraelove, kako ne bi bilo među sinovima Izraelovim nikoga tko se približava svetim stvarima.

I učinio je Mojsije i Aron i sva skupština sinova Izraela Levitima kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju o Levitima, tako su učinili njima sinovi Izraela. I leviti su se pročistili i oprali svoju odjeću, i Aron ih je prikazao kao dar pred Gospodinom, i Aron je izvršio obred pomirenja za njih da bi ih posvetio. I nakon ovih stvari ušli su Leviti vršiti njihovu službu u šatoru svjedočanstva pred Aronom i pred njegovim sinovima, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju o Levitima, tako su im učinili.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Ovo je o levitima: od dvadeset i pet godina i navise, ući će da djeluju u Šatoru svjedočanstva. I od pedesete godine će odstupiti od službe i neće

više raditi. I služiti će njegov brat u šatoru svjedočanstva čuvajući straže, ali djela neće raditi; tako ćeš učiniti Levitima u njihovim stražama.

## 9

I govorio je Gospodin Mojsiju u pustinji Sinaj u drugoj godini, pošto su oni izašli iz zemlje Egipta, u prvom mjesecu, govoreći: Rekao sam: Neka sinovi Izraela slave Pashu u njezino vrijeme. Četrnaestog dana prvog mjeseca, prema večeri, učinit ćeš to prema vremenima, prema njegovu zakonu i prema njegovu tumačenju. I govorio je Mojsije sinovima Izraela da slave Pashu četrnaestog dana mjeseca u pustinji Sinaja. Kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su učinili sinovi Izraela.

I došli su muškarci koji su bili nečisti zbog duše čovjeka i nisu mogli obaviti pashu u onaj dan, pa su pristupili pred Mojsija i Arona u onaj dan, I rekli su oni muškarci njemu: Mi smo nečisti zbog duše čovjeka, zar da dakle propustimo prinijeti dar Gospodinu u njegovo vrijeme usred sinova Izraela? I reče Mojsije njima: Stanite tu, i čut ću što će Gospodin zapovjediti o vama. I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Govori sinovima Izraela, govoreći: čovjek, bilo koji čovjek koji postane nečist na duši čovjeka, ili bude na putu daleko od vas, ili u vašim naraštajima, učinit će pashu Gospodinu u drugom mjesecu četrnaestog dana. Prema večeri učinit će to, na beskvasnom kruhu i gorkom bilju jest će to. Neće ostaviti ništa od njega do jutra i neće slomiti kost od njega; prema zakonu Pashe će ga učiniti. I čovjek koji je čist i nije na dalekom putu, a zakasni obaviti pashu, bit će uništena ona duša iz svoga naroda, jer dar Gospodinu nije prinio u određeno vrijeme; taj će čovjek snositi svoj grijeh. Ako vam pristupi pridošlica u vašoj zemlji i slavi Pashu Gospodinu prema zakonu Pashe i prema

njegovoj uredbi, učinit će to. Jedan zakon bit će za vas, za pridošlicu i za domorodca zemlje.

I na dan kada je bio postavljen šator, oblak je pokrio šator, kuću svjedočanstva, i navečer je na šatoru bio poput vatre do jutra. Tako je bilo neprestano: oblak ju je pokrивao danju, a oblik vatre noću. I kada bi se oblak podigao od šatora, nakon toga bi krenuli sinovi Izraela, i na mjestu gdje bi se oblak zaustavio, ondje bi se utaborili sinovi Izraela. Prema zapovijedi Gospodina taborirat će sinovi Izraela, i prema zapovijedi Gospodina polaziti će. Sve dane u koje oblak zasjenjuje šator, taborirat će sinovi Izraela. I kad god oblak ostane nad šatorom više dana, sinovi Izraela će čuvati stražu Božju i neće krenuti. I bit će kada oblak pokriva šator određeni broj dana, na glas Gospodnji taborirat će, i na zapovijed Gospodnju odlaziti će. I bit će kada se oblak spusti od večeri do jutra, i kada se oblak podigne ujutro, tada će krenuti bilo danju bilo noću. Mjesec dana, dok prevladavajući oblak zasjenjuje nad njim, utaborit će se sinovi Izraela i neće otići. Zato su prema zapovijedi Gospodnjoj kretali, stražu Gospodnju čuvali su prema zapovijedi Gospodnjoj u ruci Mojsijevoj.

## 10

I Gospodin govori Mojsiju rekavši: Napravi sebi dvije srebrne trube, Napraviti ćeš ih kovane, i bit će ti za sazivanje skupštine i za podizanje logora. I trubiti ćeš u njih, i sabrat će se sav zbor na vrata šatora svjedočanstva. Ako li zatrube u jednu trubu, doći će k tebi svi vladari, vođe Izraela. I zatrubite signal, i krenuti će oni koji logoruju na istoku. I trubiti ćete drugi signal, i krenut će logori koji logoruju na jugu, i trubiti ćete treći signal, i krenut će logori koji logoruju prema moru, i trubiti ćete četvrti signal, i krenut će logori koji logoruju prema sjeveru; signalom će trubiti pri njihovu

polasku. I kad skupite skupštinu, zatrubite u trubu, ali ne sa posebnim znakom. I sinovi Aronovi, svećenici, trubiti će u trube, i to će vama biti vječan zakon za vaše naraštaje. Ako pak izađete u rat u vašoj zemlji protiv protivnika koji su vam se suprotstavili, i zatrubite u trube, bit ćete zapamćeni pred Gospodom i bit ćete spašeni od vaših neprijatelja. I u danima vaše radosti, i u vašim svetkovinama, i u vašim mladim mjesecima, trubit ćete trubama na paljenicama i na žrtvama vaših mirotvornih prinosa, i bit će vama to na sjećanje pred vašim Bogom. Ja sam Gospodin, Bog vaš.

I dogodilo se u drugoj godini, u drugom mjesecu, dvadesetog dana mjeseca, da se oblak podigao od šatora svjedočanstva. I sinovi Izraela krenuli su sa svojim zalihama u pustinji Sinaj, i oblak je stao u pustinji Faran. I kadigoše prvi po glasu Gospodnjemu preko Mojsija.

I sinovi Judini podigoše tabor prvi sa svojom vojskom, i nad njihovom vojskom bio je Nason, sin Aminadabov. I nad vojskom plemena sinova Issachara, Natanael sin Sogara. I nad vojskom plemena sinova Zebulunovih, Eliab, sin Helonov. I sinovi Gedsona i sinovi Merarija, koji nose šator, srušit će šator i krenuti.

I podignuše red tabora Rubena sa svojom snagom, i nad njihovom snagom Elisur, sin Sediurov. I nad vojskom plemena sinova Šimunovih, Salamiel, sin Surisadajev. I nad vojskom plemena sinova Gadovih bio je Elisaf, sin Raguelov. I sinovi Kaatovi će krenuti noseći svete stvari i podići će šator dok ne stignu. I krenut će red tabora Efraim sa svojom snagom, i nad njihovom snagom Elisama, sin Smiuda.

I nad vojskom plemena sinova Manaseovih, Gamaliel sin Fadasurov. I nad vojskom plemena sinova Benjaminovih bio je Abidan, sin Gideonijev. I krenut će red tabora sinova Dana, posljednji od svih tabora, sa svojom snagom, i nad njihovom snagom Ahiezer, sin Amišadaja. I nad vojskom plemena sinova Ašera, Fagiel, sin Ekrana. I nad vojskom plemena sinova Neftalijevih, Ahira sin Enanov. Ove su vojske sinova Izraela, i krenuli su sa svojom snagom.

I reče Mojsije Obabu, sinu Raguelu Madijancu, šogoru Mojsija: Odlazimo mi u mjesto koje reče Gospodin: Ovo ću dati vama. Dođi s nama i dobro ćemo ti učiniti, jer je Gospodin govorio dobro o Izraelu. I reče mu: Neću ići, nego u svoju zemlju i k svojem rodu. I reče: Ne napusti nas, zato što si bio s nama u pustinji, i bit ćeš među nama starješina. I bit će, ako pođeš s nama, da će dobra koja Gospodin učini nama, i mi tebi učiniti na dobro.

I oni su krenuli s planine Gospodnje putem od tri dana, a kovčeg zavjeta Gospodnjeg išao je pred njima putem od tri dana da im izvidi počivalište. I dogodilo se pri podizanju kovčega da je Mojsije rekao: Probudi se, Gospodine, i neka budu raspršeni tvoji neprijatelji, neka pobjegnu svi koji te mrze. I kad je odmarao, reče: Vрати se, Gospodine, tisućama mnoštava u Izraelu. I oblak je zasjenjivao nad njima danju, kada su se podizali iz logora.

## 11

I narod je gundao zlo pred Gospodom, i Gospod je čuo, i razgnjevio se gnjevom, i raspalila se među njima vatra od Gospoda, i proždrijela je neki dio logora. I narod je vikao Mojsiju, i Mojsije se molio Gospodinu, i oganj je prestao. I ime onoga mjesta

nazvano je Požar, jer se među njima rasplamsao oganj od Gospodina. I miješani narod koji je bio među njima zaželio je želju, i sjedivši su plakali i sinovi Izraela, i rekli su: Tko će nas nahraniti mesom? Sjetili smo se riba koje smo jeli u Egiptu besplatno, i krastavaca, i dinja, i poriluka, i luka, i češnjaka. Sada je naša duša sasvim suha, naše oči ne gledaju ništa osim na manu. Mana je kao sjeme korijandra, a oblik njen je oblik kristala. I narod je putovao uokolo i skupljali su ga, i mleli su ga u mlinu, i tukli su ga u tari, i kuhali su ga u loncu, i činili su od njega kolače, i okus mu je bio kao okus kolača od ulja. I kad bi rosa pala na tabor noću, mana bi silazila na njega.

I čuo je Mojsije kako plaču prema svojim rodovima, svaki na vratima svojim, i razgnjevio se Gospodin velikim gnjevom, i pred Mojsijem bijaše zlo. I reče Mojsije Gospodinu: Zašto si zlostavljao slugu svoga, i zašto nisam našao milost pred tobom, da si stavio poticaj ovoga naroda na mene? Nisam li ja u utrobi začeo sve te ljude, ili sam ja rodio njih? Zašto mi kažeš: Uzmi ga u svoje krilo, kao što dojilja nosi dijete koje doji, u zemlju koju si se zakleo njihovim ocima? Odakle da uzmem mesa da dam svemu ovom narodu? Jer plaču preda mnom govoreći: Daj nam mesa da jedemo. Neću moći sam nositi ovaj narod, jer mi je ova stvar preteška. Ako pak tako postupaš sa mnom, ubij me smrću, ako sam našao milost kod tebe, da ne vidim svoju nevolju.

I reče Gospodin Mojsiju: Skupi mi sedamdeset muškaraca od starješina Izraela koje sam ti znaš, jer su oni starješine naroda i pisari, i dovest ćeš ih k šatoru svjedočanstva, i stat će ondje s tobom. I sići ću dolje i govorit ću tamo s tobom, i uzet ću od duha koji je na tebi i stavit ću ga na njih, i pomoći će ti s poticajem naroda, i nećeš nositi to sam ti sam. I narodu ćeš reći: Posvetite se za sutra i jest ćete meso, jer ste plakali pred Gospodom govoreći:



Tko će nas nahraniti mesom? Jer dobro nam je bilo u Egiptu. I dat će Gospod vama jesti meso, i jest ćete meso. Nećete jesti jedan dan, niti dva, niti pet dana, niti deset dana, niti dvadeset dana, Do mjeseca dana jesti ćete, dok ne iziđe iz vaših nosnica, i bit će vam na mučninu, jer niste poslušali Gospodina koji je među vama, i plakali ste pred njim govoreći: Zašto smo izašli iz Egipta? I reče Mojsije: Šest stotina tisuća pješaka je narod među kojima sam, a ti si rekao: Meso ću im dati da jedu i jest će cijeli mjesec. Neće li ovce i volovi biti zaklani za njih i biti im dovoljni? Ili će sva riba iz mora biti skupljena za njih i biti im dovoljna? I reče Gospodin Mojsiju: Zar ruka Gospodnja neće biti dovoljna? Sada ćeš znati hoće li te sustići moja riječ ili ne.

I izašao je Mojsije i govorio je narodu riječi Gospodnje, i sakupio je sedamdeset muškaraca od starješina naroda, i postavio ih je oko šatora. I siđe Gospodin u oblaku i progovori prema njemu, i uze od duha koji bijaše na njemu i stavi ga na sedamdeset starješina. A kada počinu duh na njima, prorokovaše, ali ne više. I dva su čovjeka ostala u logoru, ime jednomu Eldad, a ime drugomu Medad, i počinuo je na njima duh, i oni su bili među upisanim, i nisu došli k šatoru, i prorokovali su u logoru. I pritrčavši, mladi čovjek izvijestio je Mojsiju i rekao: Eldad i Medad prorokuju u taboru. I odogovorivši, Isus, sin Nuna, koji je stajao pokraj Mojsija, izabrani, reče: Gospodaru Mojsije, zaustavi ih. I reče Mojsije njemu: Zar ljubomoriš na mene? I tko bi dao da sav narod Gospodnji bude proroci, kada Gospodin dade duh svoj na njih? I Mojsije je otišao u logor, on i starješine Izraela.

I duh je izašao od Gospodina i donio prepelice od mora, te ih bacio na tabor put dana oдавde i put dana oдавde, okolo tabora, kao dva lakta od zemlje. I ustavši, narod je skupljao prepelice cijeli dan i cijelu noć i cijeli sljedeći dan, a onaj koji je skupio najmanje,

skupio je deset mjera, i rashladili su ih za sebe okolo tabora. Meso je još bilo u njihovim zubima prije nego što je nestalo, i Gospodin se razljutio na narod, i Gospodin je udario narod vrlo velikim udarcem. I ime toga mjesta nazvano je Grobovi želje, jer su ondje pokopali narod koji je želio. Od Grobova želja krenuo je narod u Aserot, i narod je bio u Aserotu.

## 12

I govorila je Mirjam i Aron protiv Mojsija zbog žene Etiopke koju je uzeo Mojsije, jer je uzeo ženu Etiopku. I rekli su: Zar nije Gospodin govorio samo Mojsiju? Zar nije i nama govorio? I Gospodin je čuo. A čovjek Mojsije bio je vrlo krotak među svim ljudima koji su bili na zemlji. I reče Gospodin odmah Mojsiju i Aronu i Mariji: Izadite vas troje u šator svjedočanstva. I trojica iziđoše u šator svjedočanstva, i siđe Gospodin u stupu oblaka, i stade na vratima Šatora svjedočanstva, i pozvaše se Aron i Marija, i iziđoše oboje. I reče im: Čujte moje riječi. Ako postane vaš prorok Gospodnji, u viđenju ću mu se otkriti i u snu ću mu govoriti. Ne tako moj sluga Mojsije; u cijeloj kući mojoj vjeran je. Usta prema ustima govorit ću njemu, u obliku, a ne kroz zagonetke, i slavu Gospodnju vidio je, pa zašto se niste bojali govoriti protiv sluge mojega Mojsija? I gnjev Gospodnji planu na njih, i on ode. I oblak se odmaknuo od šatora, i gle, Marija gubava kao snijeg, i Aron pogleda na Mariju, i gle, gubava. I rekao je Aron Mojsiju: Molim te, gospodaru, ne pripisuj nam grijeh, jer smo neznačajki sagriješili. Neka ne postane kao smrt, poput pobačaja koji izlazi iz majčine maternice i proždire polovicu njezina mesa. I Mojsije je vikao prema Gospodinu govoreći: O Bože, molim te, izliječi je. I reče Gospodin Mojsiju: Ako bi njezin otac pljujući pljunuo u njezino lice, ne bi li bila posramljena sedam dana? Neka bude odvojena sedam dana izvan tabora, i nakon toga će ući.

I Marija je bila odvojena izvan tabora sedam dana, i narod nije krenuo dok Marija nije bila očišćena.

I nakon toga narod je krenuo iz Aserota i utaborio se u pustinji Farana.

## 13

I Gospodin je govorio Mojsiju rekavši: Pošalji sebi ljude, I neka izviđaju zemlju Kanaanaca koju ja dajem sinovima Izraela u posjed; poslat ćeš ih po jednog muškarca prema plemenu, prema klanovima njihovih obitelji, sve vođe iz njih.

I Mojsije ih je poslao iz pustinje Paran po glasu Gospodina; svi oni muškarci bili su vođe sinova Izraela. I ovo su njihova imena, od plemena Rubena: Samuel, sin Zakurov. Iz plemena Šimeona, Šafat, sin Sourija. Iz plemena Juda, Kaleb, sin Jefonin. Od plemena Issachar, Igal, sin Josepha. Plemena Efraim, Ause sin Nauin. Plemena Benjamina, Palti sin Rafua. Iz plemena Zebulun, Goudiel, sin Sudi. Od plemena Josipa, od sinova Manaseovih, Gadi, sin Susija. Iz plemena Dana, Amiel, sin Gamalija. Od plemena Ašer, Sathour, sin Mihaela. Iz plemena Neftalija, Nabi, sin Sabija. Od plemena Gad, Gudi'el, sin Machi. Ovo su imena muškaraca koje je Mojsije poslao izvidjeti zemlju, i Mojsije je nazvao Ausa, sina Nuna, Jošua.

I poslao ih je Mojsije da uhode zemlju Kanaan, i rekao im je: Idite gore ovom pustinjom i uspet ćete se na planinu, I vidjet ćete kakva je zemlja i narod koji živi na njoj, je li jak ili slab, ima li ih malo ili mnogo. I kakva je zemlja u koju su ovi nastanjeni na njoj, je li dobra ili zla, i kakvi su gradovi u kojima ovi stanuju, jesu li u utvrđenim ili neutvrđenim mjestima. I kakva je zemlja, plodna ili

neplodna, ima li u njoj stabala ili ne, i ako ustrajete, uzet ćete od plodova zemlje. A dani su bili dani proljeća, preteče grožđa.

I odoše gore te istraživali zemlju od pustinje Sin do Rehoba, ulazećih u Hamath. I oni su otišli gore kroz pustinju i otišli su sve do Hebrona, a tamo su bili Ahiman i Sheshai i Talmai, potomci Anakovi, a Hebron je izgrađen sedam godina prije Tanisa u Egiptu. I došli su do doline grožđa i izviđali su je, te posekli odatle granu s jednim grozdom grožđa na njoj i podigli su ga na motke, kao i nešto nara i smokava. I to su mjesto nazvali Dolina grozda zbog grozda koji su sinovi Izraela odrezali odande. I vratili su se odatle, pošto su istražili zemlju nakon četrdeset dana.

I otišavši, došli su k Mojsiju i Aronu i k cijelom skupu sinova Izraelovih u pustinju Faran u Kadešu, i odgovorili su njima riječju i cijelom skupu, i pokazali su plod zemlje, I pripovijedili su mu i rekli: Došli smo u zemlju u koju si nas poslao, zemlju koja teče mlijekom i medom, i ovo je njezin plod. Ali narod koji stanuje na njoj je smion, gradovi su utvrđeni, ograđeni zidinama i veoma veliki, a rod Enakov smo vidjeli tamo. I Amalek stanuje u zemlji prema jugu, a Hetit, i Hivit, i Jebusit, i Amorit stanuju u brdovitoj zemlji, a Kanaanac stanuje pokraj mora i pokraj rijeke Jordana. I Kaleb je utišao narod pred Mojsijem i rekao mu: Ne, nego ćemo poći gore i naslijediti ćemo tu zemlju, jer ćemo biti dovoljno moćni protiv njih. I ljudi koji su otišli gore zajedno s njim rekli su: Ne idemo gore, jer ne možemo otići gore prema tom narodu, jer je jači od nas. I oni iznesoše zaprepaštenje o zemlji koju su izvidjeli sinovima Izraela, govoreći: Zemlja koju smo prošli da je izvidimo jest zemlja koja proždire stanovnike na njoj, i sav narod kojeg smo vidjeli u njoj su ljudi velikog rasta. I tamo smo vidjeli divove i bili smo pred njima kao skakavci, ali tako smo i bili pred njima.

I uzevši se, sva skupština podiže glas, i narod je plakao cijelu onu noć. I gundali su na Mojsija i Arona svi sinovi Izraela, i rekla im je sva zajednica, Da smo umrli u zemlji egipatskoj ili u ovoj pustinji! I zašto nas Gospodin uvodi u ovu zemlju da padnemo u ratu? Naše žene i djeca bit će pljačka. Sada je dakle bolje vratiti se u Egipat. I rekli su jedan drugome: Postavimo vođu i vratimo se u Egipat. I Mojsije i Aron padoše ničice pred cijelom skupštinom sinova Izraelovih.

Jošua, sin Nunov, i Kaleb, sin Jefunejev, koji su bili među onima što su izviđali zemlju, razdrli su svoje haljine I rekoše svoj skupštini sinova Izraela, govoreći: Zemlja koju smo istražili veoma je dobra. Ako nas Gospodin odabere, uvest će nas u ovu zemlju i dat će nam je, zemlju koja teče mlijekom i medom. Ali ne postajte pobunjenici protiv Gospoda, vi se pak ne bojte naroda zemlje, jer su oni hrana za vas, jer se njihovo vrijeme odmaknulo od njih, a Gospodin je s nama, ne bojte se njih.

I sav zbor reče da ih treba kamenovat kamenjem, i slava Gospodnja se pojavila u oblaku nad šatorom svjedočanstva svim sinovima Izraelovim. I reče Gospodin Mojsiju: Dokle će me ovaj narod provocirati? I dokle mi neće vjerovati unatoč svim znakovima koje sam učinio među njima? Udarit ću ih smrću i uništiti ću ih, i učinit ću te i kuću oca tvoga velikim narodom, mnogo većim nego ovaj. I reče Mojsije Gospodinu: Egipat će čuti da si svojom snagom izveo ovaj narod iz njihove sredine. Ali i svi koji stanuju na ovoj zemlji čuli su da si ti Gospod u ovom narodu, koji se vidiš oči u oči, Gospode, i tvoj oblak stoji nad njima, i ti ideš pred njima danju u stupu oblaka, a noću u stupu vatre. I ti ćeš uništiti ovaj narod kao jednog čovjeka, i narodi koji su čuli tvoje

ime reći će, govoreći, Zato što Gospodin nije mogao dovesti ovaj narod u zemlju koju im je zakleo, oborio ih je u pustinji. I sada neka bude uzvišena snaga tvoja, Gospode, na način kako si rekao: Gospodin je strpljiv i obilan u milosti i istinit, uzima bespravljia i nepravde i grijehe, ali čišćenjem neće očistiti krivca, vraćajući grijehe očeva na djecu do trećeg i četvrtog naraštaja. Oprosti grijeh ovom narodu prema velikom milosrđu tvom, baš kao što si im bio milostiv od Egipta do sada.

I Gospod reče Mojsiju: Milostiv sam im prema tvojoj riječi. Ali živim ja i živi ime moje, i slava Gospodnja ispunit će svu zemlju. Zato što su svi muškarci koji su vidjeli slavu moju i znakove koje sam učinio u Egiptu i u pustinji iskušali me deseti put i nisu slušali moj glas, Doista, oni neće vidjeti zemlju koju sam zakleo njihovim ocima, ali djeca njihova koja su sa mnom ovdje, koliko god ne znaju dobro niti zlo, svaki mlađi i neiskusn, njima ću dati zemlju, a svi oni koji su me izazvali neće je vidjeti. Ali moj sluga Kaleb, jer je drugi duh u njemu i slijedio me, njega ću uvesti u zemlju u koju je ondje ušao, i njegovo potomstvo naslijedit će je. Ali Amalek i Kanaanac stanuju u dolini; sutra se okrenite i krenite u pustinju, putem Crvenog mora.

I reče Gospodin Mojsiju i Aronu govoreći, Do kada ovu zlu skupštinu? Gundanje sinova Izraela koje oni gundaju pred mnom, koje su gundali o vama, čuo sam. Rekao sam im: Živim ja, kaže Gospodin, doista, onako kako ste govorili u moje uši, tako ću vam učiniti. U ovoj pustinji past će vaši udovi, i sva vaša posjeta, i vaši prebrojani od dvadeset godina i naviše, koliko god ih je gundalo protiv mene, Hoćete li vi ući u zemlju na koju sam istegnuo svoju ruku da vas naselim na nju, osim Kaleba sina Jefonina i Jošue sina Nunova. A djecu, za koju ste rekli da će postati plijen, uvest ću ih u zemlju i naslijedit će zemlju od koje ste se vi odvratili. I vaši će

udovi pasti u ovoj pustinji. Ali vaši sinovi će lutati u pustinji četrdeset godina i nosit će vaše bludništvo, dok ne budu uništeni vaši udovi u pustinji. Prema broju dana koliko ste izviđali zemlju, četrdeset dana, dan za godinu, snosit ćete grijehе vaše četrdeset godina, i spoznat ćete srdžbu gnjeva mogega. Ja Gospodin govorih, doista tako ću učiniti ovom zlu skupu koji se sakupio protiv mene: u ovoj pustinji bit će uništeni i ondje će umrijeti.

I ljudi koje je Mojsije poslao izvidjeti zemlju, po dolasku su rogororili protiv nje pred skupštinom, iznoseći zle riječi o zemlji, I umrli su ljudi koji su govorili zlo protiv zemlje od pošasti pred Gospodinom. I Isus, sin Naunov, i Kaleb, sin Jefonein, preživjeli su od onih ljudi koji su otišli uhoditi zemlju. I Mojsije je govorio ove riječi svim sinovima Izraela, i narod je veoma tugovao.

I rano ustajući ujutro, otišli su na vrh planine govoreći: Evo, mi ćemo ići na mjesto koje je rekao Gospodin, jer smo sagriješili. I reče Mojsije: Zašto prelazite riječ Gospodnju? Neće vam biti uspješno. Ne idite gore, jer Gospodin nije s vama, i past ćete pred licem vaših neprijatelja. Zato što su Amalek i Kanaanac tamo pred vama, i past ćete od mača, jer ste se okrenuli neposlušni Gospodinu, i Gospodin neće biti s vama. I prisilno su otišli gore na vrh planine, ali kovčeg zavjeta Gospodnjeg i Mojsije nisu se pomaknuli iz tabora. I siđe Amalek i Kanaanac koji je prebivao u onoj planini, i okrenuše ih, i posijekuše ih do Horma, i vratiše se u tabor.

## 15

I rekao je Gospodin Mojsiju: Govori sinovima Izraela, I reći ćeš im: Kada uđete u zemlju vašeg stanovanja koju vam ja dajem, I ti ćeš činiti paljenice Gospodinu, cjelopaljenu žrtvu ili žrtvu, da

uvećaš zavjet ili prema dobrovoljnom prinosu, ili na vašim svetkovinama, da učiniš miris ugodnosti Gospodinu, bilo od goveda bilo od ovaca. I onaj koji prinosi svoj dar Gospodinu donijet će žrtvu finog brašna, desetinu efe pomiješanu u ulju, u četvrtini hina. I vino za izlivanje, četvrtinu hina, priložit ćete uz paljenicu ili uz žrtvu. Za jedno janje učinit ćeš toliko kao prinos, miris ugodnosti Gospodinu. I za ovna, kada ga prinosite kao paljenicu ili kao žrtvu, pripremit ćete žrtvu od finog brašna, dvije desetine pomiješane s trećinom hina ulja, I vino za ljevanicu, trećinu hina, prinesite kao ugodni miris Gospodinu.

Ako li prinosite od goveda paljenicu ili žrtvu da ispunite zavjet, ili žrtvu zahvalnicu Gospodinu, I donijet će na tele žrtvu od finog brašna, tri desetine, pomiješanog u ulju, pola hina. I vino za ljevanicu, polovinu hina, kao prinos ugodna mirisa Gospodinu.

Tako ćeš učiniti s jednim teletom, ili s jednim ovnom, ili s jednim janjetom od ovaca ili od koza. Prema broju onih koje učinite, tako ćete učiniti svakom pojedinom, prema njihovu broju.

Svaki domaći rođeni će ovako prinositi takve prinose za miris ugodnog mirisa Gospodinu. Ako li se stranac među vama pridruži u vašoj zemlji, ili tko bi postao među vama u vašim naraštajima, i učini prinos mirisom ugodnosti Gospodinu, na koji način činite vi, tako će učiniti zajednica Gospodinu.

Jedan zakon bit će za vas i za pridošlice koje prebivaju među vama, zakon vječni za vaše naraštaje; kao što ste vi, tako će i pridošlica biti pred Gospodom. Zakon jedan će biti i pravo jedno će biti vama i strancu koji boravi među vama.



I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Govori sinovima Izraela i reci im: Kada budete ulazili u zemlju u koju vas ja dovodim, I bit će kada budete jesti od kruha zemlje, odvojiti ćete prinos kao prinošenje Gospodinu, prvine vašeg tijesta. Kruh ćete odvojiti kao prinošenje, kao prinošenje s gumna, tako ćete ga odvojiti. Prvine vašeg tijesta dat ćete Gospodinu kao prinos kroz vaše naraštaje.

Kad god prijestupi i ne učinite sve ove zapovijedi koje Kao što je Gospodin zapovjedio vama po ruci Mojsija, od dana kada je Gospodin zapovjedio vama i dalje u vaše naraštaje I bit će, ako se iz očiju zajednice dogodi nenamjerno, tada će sva zajednica učiniti jedno tele iz goveda, bespriekorno, za paljenicu, za miris ugodnosti Gospodinu, i žrtvu ovoga i ljevanicu njegovu prema uredbi, i jednog jarca iz koza za grijeh. I svećenik će učiniti pomirenje za cijeli zbor sinova Izraela, i bit će im oprošteno, jer je nehotično, i oni su donijeli svoj dar kao prinos Gospodinu za svoj grijeh pred Gospodom, za svoja nehotična djela. I oprostit će se cijeloj skupštini sinova Izraela i strancu koji boravi među vama, jer je za sve ljude nenamjerno.

Ako jedna duša sagriješi nenamjerno, prinijet će jednu jednogodišnju kozu za grijeh. I svećenik će izvršiti obred pomirenja za dušu koja je nenamjerno sagriješila, sagriješivši nenamjerno pred Gospodom, da izvrši obred pomirenja za nju. Za domoroca među sinovima Izraela i za stranca koji boravi među njima bit će jedan zakon za onoga tko učini nenamjerno.

I duša koja čini rukom oholosti, bilo od domaćih ili od pridošlica, ovaj izaziva Boga, bit će uništena ona duša iz njezina naroda. jer je riječ Gospodnju prezreo i zapovijedi njegove razbio, uništiti će se, uništiti će se ona duša, grijeh njezin u njoj.

I sinovi Izraelovi bili su u pustinji i našli su čovjeka kako skuplja drva na dan subote. I doveli su ga oni koji su ga pronašli kako skuplja drva na dan subote Mojsiju i Aronu, i pred svu skupštinu sinova Izraela. I stavili su ga u zatvor, jer nisu odlučili što da učine s njim. I Gospodin je govorio Mojsiju rekavši: Smréu neka bude usmrćen čovjek, neka ga kamenuje cijela zajednica. I sva skupština izvela ga je van iz tabora, i sva skupština kamenovala ga je kamenjem van tabora, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju.

I Gospod reče Mojsiju govoreći, Govori sinovima Izraela i reći ćeš im: neka sebi naprave rese na rubovima svojih odjeća za sve svoje naraštaje, i stavit ćete na rese rubova plavu nit. I bit će vama u resama, i vidjet ćete ih, i sjetit ćete se svih zapovijedi Gospodinjih, i činit ćete ih, i nećete biti zavedeni za mislima vašim i očima vašim kojima bludničite za njima, kako biste se sjećali i činili sve zapovijedi moje, I bit ćete sveti Bogu vašem. Ja sam Gospodin, Bog vaš, koji sam vas izveo iz zemlje egipatske da budem vaš Bog, ja Gospodin, Bog vaš.

## 16

I govorio je Kore, sin Isaara, sina Kaata, sina Levija, i Datan i Abiron, sinovi Eliaba, i Aun, sin Faleta, sina Rubena, I ustali su pred Mojsijem muškarci od sinova Izraela, dvjesta pedeset, vođe skupštine, pozvani vijeća, i muškarci poznati. Skupili su se protiv Mojsija i Arona i rekli su: Dosta vam je! Cijela zajednica, svi su sveti, i među njima je Gospodin, pa zašto se uzdižete iznad zajednice Gospodnje? I kad je Mojsije to čuo, pao je ničice. I govorio je Korahu i cijelom njegovu skupu, govoreći: Posjetio je i upoznao Bog one koji su njegovi i svete, i približio ih je sebi, i koje je izabrao sebi, približio ih je sebi. Ovo učinite: uzmite sebi

kadionice, Korahe i sva njegova skupština, I stavite na njih vatru i stavite na njih tamjan pred Gospodom sutra, i bit će čovjek kojeg je izabrao Gospod svet. Neka vam bude dovoljno, sinovi Levija. I rekao je Mojsije Korahu: Slušajte me, sinovi Levijevi. Nije li vam ovo malo, da vas je Bog Izraela odvojio iz skupštine Izraela i priveo vas k sebi da služite službe šatora Gospodnjeg i da stojite pred šatorom da im služite? I pridonio je tebe i svu tvoju braću, sinove Levijeve, s tobom, a vi tražite i svećeničku službu? Tako ti i sav tvoj zbor skupljen prema Bogu, a Aron tko je, da mrmljate protiv njega?

I Mojsije posla pozvati Datana i Abirona, sinove Eliabove, a oni rekoše: Ne idemo gore. Nije li malo to što si nas doveo u zemlju koja teče mlijekom i medom da nas ubiješ u pustinji, pa još vladáš nad nama? Zar si vladar, i ti si nas uveo u zemlju u kojoj teče mlijeko i med, i dao si nam u baštinu polja i vinograde? Zar bi iskopao oči onim ljudima? Ne idemo gore. I Mojsije bi veoma tužan i reče Gospodinu: Ne obrati pažnju na njihovu žrtvu, nisam uzeo ništa poželjno od njih, niti sam naudio ijednome od njih. I reče Mojsije Korahu: Posveti svoju skupštinu i budite spremni pred Gospodinom ti i Aron i oni sutra, I svaki uzmite svoj kadionik i stavite na njih tamjan, te prinesite pred Gospodom svaki svoj kadionik, pedeset i dvjesto kadionika, i ti i Aron, svaki svoj kadionik.

I svaki je uzeo svoj kadionik, i stavili su na njih vatru, i položili su na njih tamjan, i stajali su kod vrata šatora svjedočanstva Mojsije i Aron. I Kore je sakupio protiv njih svu svoju skupštinu kod vrata Šatora svjedočanstva, i slava Gospodnja se pojavila svoj skupštini. I Gospodin reče Mojsiju i Aronu: Odvojite se iz sredine ove skupštine, i uništiti ću ih odjednom. I pali su ničice, i rekli: Bože, Bože duhova i svakoga tijela, ako je

jedan čovjek sagriješio, hoće li gnjev Gospodnji biti na cijelu zajednicu? I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Govori skupštini: Povucite se uokolo od Korahove skupštine.

I ustao je Mojsije i otišao prema Datanu i Abironu, i otišli su zajedno s njim svi starješine Izraela. I govorio je skupštini govoreći: Odvojite se od šatora ovih tvrdih ljudi i ne dodirujte ništa što je njihovo, da ne propadnete zajedno s njima u svim njihovim grijesima. I oni odstupiše od šatora Kore unaokolo, a Datan i Abiron iziđoše i stajahu kod vrata svojih šatora, zajedno sa svojim ženama, svojom djecom i svojom prtljagom.

I reče Mojsije: Po ovome ćete spoznati da me je Gospodin poslao da učinim sva ova djela, a ne od sebe samoga. Ako ovi umru prema smrti svih ljudi, ako i njihov pregled bude prema pregledu svih ljudi, Gospodin me nije poslao. Ali ili u viđenju će pokazati Gospodin, i otvorivši zemlja usta svoja progutati će ih, i kuće njihove, i šatore njihove, i sve što im pripada, i sići će živi u Had, i znat ćete da su ovi ljudi razgnjevili Gospodina.

Kako je prestao govoriti sve te riječi, zemlja se pukla ispod njih. I otvorila se zemlja i progutala ih, i kuće njihove, i sve ljude koji su bili s Korahom, i stoku njihovu. I oni siđoše živi u Had sa svime što im pripada, i zemlja ih pokrila, i propadoše iz sredine zajednice. I sav Izrael oko njih pobježe od njihova glasa, jer su govorili: Da nas zemlja ikad ne proguta. I vatra je izašla od Gospodina i proždrijela pedeset i dvjesto muškaraca koji su prinosili tamjan.

I reče Gospodin Mojsiju, I prema Eleazaru, sinu Aarona svećenika, uzmite brončane kadionice iz sredine spaljenih, a ovu stranu vatru rasipite tamo, jer su posvetili kadionice ovih grešnika svojim dušama, I napravi ih u istučene pločice kao pokrivač oltaru, jer su bili prinešeni pred Gospodina i bili su posvećeni, te su postali znak sinovima Izraela. I sinovi Eleazara, svećenika Arona, uzeli su brončane kadionice koje su donijeli spaljeni i dodali su ih kao pokrov žrtveniku Spomen sinovima Izraela, tako da ne bi pristupio nitko stranac koji nije iz sjemena Aronova da stavi tamjan pred Gospodom, i neće biti kao Korah i skupština njegova, kao što je Gospodin govorio preko Mojsija njemu.

I sinovi Izraela rogoBORILI su sutradan protiv Mojsija i Arona govoreći: Vi ste ubili Gospodnji narod. I dogodilo se, dok se skupština skupljala protiv Mojsija i Arona, da su navalili na šator svjedočanstva, i pokrio ga je oblak, i pojavila se slava Gospodnja. I Mojsije i Aron ušli su pred šator svjedočanstva. I Gospodin reče Mojsiju i Aronu: Odlazite iz sredine ove skupštine, i uništiti ću ih odjednom, i pali su ničice. I reče Mojsije Aronu: Uzmi kadionicu i stavi na nju vatru sa žrtvenika, i baci na nju tamjan, i odnesi brzo u tabor, i učini pomirenje za njih, jer je izišao gnjev od lica Gospodina, počeo je uništavati narod. I uzeo je Aron baš kao što mu je govorio Mojsije, i otrčao je u skupštinu, i već je bila počela kuga u narodu, i bacio je tamjan i iskupio je za narod. I stao je između mrtvih i živih, i kuga je prestala. I mrtvih u pogibelji bilo je četrnaest tisuća i sedam stotina, osim mrtvih zbog Koraha. I Aron se vratio k Mojsiju na vrata Šatora svjedočanstva, i kuga je prestala.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Govori sinovima Izraela i uzmi od njih štap, štap prema kućama očeva, od svih njihovih vladara, prema kućama njihovih očeva, dvanaest štapova,

i ime svakog od njih napiši na štapu. I ime Aarona napiši na štap Levija, jer je jedan štap prema plemenu kuće njihovih očeva koji će dati. I stavit ćeš ih u šator svjedočanstva, nasuprot svjedočanstva, gdje ću se tebi dati poznati. I bit će čovjek kojeg odaberem, njegov štap će proklijati, i uklonit ću od sebe rogoborenje sinova Izraela koje oni rogoaborite protiv vas.

I Mojsije je govorio sinovima Izraela, i svi njihovi vladari dali su mu štap, po jedan štap svakom vladaru, prema kućama njihovih očeva, dvanaest štapova, i Aronov štap bio je između njihovih štapova. I Mojsije odloži štapove pred Gospodom u Šatoru svjedočanstva. I dogodilo se sljedećeg dana da su Mojsije i Aron ušli u šator svjedočanstva, i gle, proklijao je Aronov štap za kuću Levijevu, i iznio je izdanak, i procvjetao cvjetovima, i donio orašaste plodove. I Mojsije iznese sve štapove ispred Gospoda k svim sinovima Izraela, i vidješe, i uze svaki svoj štap.

I rekao je Gospodin Mojsiju: Odloži Aronov štap pred svjedočanstva radi čuvanja, kao znak sinovima neposlušnih, i neka prestane njihovo rotnanje protiv mene, i neće umrijeti. I učinili su Mojsije i Aron kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su učinili. I rekli su sinovi Izraela Mojsiju: Evo, mi smo uništeni, mi smo propali, mi smo uništeni. Svatko tko dodiruje šator Gospodnji umire; hoćemo li svi do kraja umrijeti?

## 18

I reče Gospodin Aronu govoreći: Ti i sinovi tvoji i kuća oca tvoga primit ćete grijehе svetih stvari, i ti i sinovi tvoji primit ćete grijehе svećeništva vašega. I braću svoju, pleme Levi, narod oca svoga, dovedi k sebi, i neka ti se pridruže, i neka ti služe, i ti i sinovi tvoji s tobom pred šatorom svjedočanstva. I oni će čuvati

tvoje straže i straže šatora. Osim prema svetim posudama i prema žrtveniku neće pristupiti, i neće umrijeti ni ovi ni vi. I oni će biti pridruženi tebi i čuvat će straže šatora svjedočanstva prema svim službama šatora, a stranac neće pristupiti tebi. I čuvat ćete straže svetih stvari i straže žrtvenika, i neće biti srdžbe među sinovima Izraela. I ja sam uzeo vašu braću, Levite, iz sredine sinova Izraela kao dar dan Gospodinu, da služe službe u šatoru svjedočanstva. I ti i tvoji sinovi s tobom čuvat ćete vaše svećeništvo prema svemu načinu žrtvenika i ono što je iznutra zavjese, i služit ćete službe kao dar vašega svećeništva, a stranac koji se približava umrijet će.

I Gospodin je govorio Aronu: Evo, ja sam vama dao čuvanje prvih plodova od svega što su mi posvetili sinovi Izraela; tebi sam ih dao u čast, i tvojim sinovima s tobom, kao vječni zakon. I ovo neka bude vama od posvećenih svetih stvari od prinosa, od svih njihovih darova, i od svih njihovih žrtava, i od svake njihove krivnje, i od svih njihovih grijeha, koliko god vraćaju meni od svih svetih stvari, tebi će biti i tvojim sinovima. U svetinji nad svetinjama jest ćete ih; svaki muškarac jest će ih, ti i tvoji sinovi; sveto će ti biti.

I ovo će vam biti prvina njihovih darova, od svih prinosa sinova Izraela. Tebi sam ih dao, i tvojim sinovima i tvojim kćerima s tobom, vječna odredba. Svatko tko je čist u tvojoj kući jest će ih.

Sve prvine ulja i sve prvine vina, prvine njihova žita, koliko god ih daju Gospodinu, tebi sam ih dao. Sve prvine što su u njihovoj zemlji, što god donesu Gospodinu, bit će tvoje; svaki čist u tvojoj kući jest će ih.

Sve što je posvećeno među sinovima Izraela, bit će tvoje. I svako otvaranje maternice od svega tijela, koliko god nude

Gospodinu, od čovjeka do životinje, bit će tvoje, ali prvorodeno ljudi bit će otkupljeno otkupom, i prvorodeno nečiste stoke otkupit ćeš. I otkup njegov, od mjesečne starosti, procjena je pet šekela, prema svetom šekelu koji ima dvadeset obola. Osim prvorodene teladi i prvorodenih ovaca i prvorodenih koza nećeš otkupiti, sveta su, i krv njihovu ćeš izliti na žrtvenik, i mast ćeš prinijeti kao prinos u miris ugodnosti Gospodinu.

I meso će biti tebi, kao i prsa od prinosa mahanja i kao desna pleća, tebi će biti. Svaki prinos od svetih stvari, koliko god ih sinovi Izraela oduzmu Gospodinu, dao sam tebi i tvojim sinovima i tvojim kćerima s tobom, vječni zakon; savez vječne soli jest pred Gospodinom, tebi i tvojem sjemenu s tobom.

I Gospodin reče Aronu: U njihovoj zemlji nećeš naslijediti i neće ti pripasti dio među njima, jer sam ja tvoj dio i tvoja baština usred sinova Izraelovih.

I sinovima Levija, evo, dao sam svaki deseti dio u Izraelu kao baštinu umjesto njihovih službi, koliko god oni služe službu u Šatoru svjedočanstva. I neće više sinovi Izraela pristupiti šatoru svjedočanstva da ne uzmu smrtonosan grijeh. I levit će sam služiti službu šatora svjedočanstva, i oni će snositi njihove grijehe, vječna uredba za njihove naraštaje, i usred sinova Izraelovih neće naslijediti nasljedstvo. Zato što desetine sinova Izraela, koliko god da odvojili Gospodinu kao prinos, dao sam Levitima u baštinu, zbog toga sam rekao njima: usred sinova Izraela neće naslijediti baštinu.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, I levitima govorit ćeš i reći ćeš im: ako uzmete od sinova Izraela desetinu koju sam vam dao od njih u nasljedstvo, odvojit ćete vi od nje prinos Gospodinu,



desetinu od desetine. I vaši prinosi bit će vam računani kao žito s gumna i prinos iz tjeska. Tako ćete i vi odvojiti ih od svih prinosa Gospodinu, od svih vaših desetina, koliko god primite od sinova Izraela, i dat ćete od njih prinos Gospodinu, Aronu svećeniku. Od svih vaših darova odvojiti ćete prinos Gospodinu, ili od svih prvina posvećeni dio od njih. I reći ćeš im: Kada uzmete prvine od njega, bit će vam uračunato levitima kao rod s gumna i kao rod iz tjeska. I jest ćete ga na svakom mjestu, vi i vaše kuće, jer je ovo vaša nagrada umjesto vaših službi u šatoru svjedočanstva. I nećete uzeti na sebe grijeh zbog toga, jer ćete odvojiti prvu žrtvu od njega, i svete stvari sinova Izraela nećete oskvrnuti, da ne umrete.

## 19

I Gospodin reče Mojsiju i Aronu: Ovo je odredba zakona koju je zapovjedio Gospodin govoreći: Govori sinovima Izraela i neka uzmu k tebi crvenu junicu bez mane, koja nema na sebi mrlju i na koju nije stavljen jaram. I dat ćeš je Eleazaru svećeniku, i izvest će je izvan tabora na čisto mjesto, i zaklat će je pred njim. I Eleazar će uzeti od njezine krvi i poškropiti pred licem šatora svjedočanstva njezinom krvlju sedam puta. I oni će je spaliti pred njim, a njezina koža i meso i krv s njezinim izmetom bit će spaljeno. I svećenik će uzeti kedrovo drvo, isop i grimiz, i bacit će ih u sredinu spaljivanja junice.

I svećenik će oprati svoju odjeću i okupati svoje tijelo vodom, i nakon toga ući će u logor, i svećenik će biti nečist do večeri. I onaj koji je spaljuje oprat će svoju odjeću i okupati će svoje tijelo, i bit će nečist do večeri. I čist čovjek će skupiti pepeo junice i položiti će ga izvan tabora na čisto mjesto, i bit će za skupštinu sinova Izraela za čuvanje; voda poškropljenja - očišćenje je. I onaj koji skuplja pepeo junice oprat će svoju odjeću i bit će nečist do večeri,

i to će biti sinovima Izraela i došljacima koji prebivaju među njima vječna uredba.

Onaj koji dodiruje mrtvog bilo kojeg čovjeka, bit će nečist sedam dana. Ovaj će biti pročišćen trećeg dana i sedmog dana, i bit će čist, ali ako ne bude pročišćen trećeg dana i sedmog dana, neće biti čist. Svatko tko dodiruje mrtvog od duše čovjeka, ako umre i ne bude očišćen, oskvrnio je šator Gospodnji; ta duša bit će uništena iz Izraela, jer voda poškropljenja nije bila poškropljena na njega; nečist je, još je nečistoća njegova u njemu. I ovo je zakon: ako čovjek umre u kući, svi koji ulaze u kuću i sve što je u kući bit će nečisto sedam dana. I svaka otvorena posuda koja nema vez vezan na sebi, nečista je. I svatko tko bi dodirnuo na površini polja ranjenika ili mrtvaca ili ljudsku kost ili grob, bit će nečist sedam dana.

I uzet će za nečistoga od pepela spaljenog žrtvenog očišćenja, i izlit će na nj živu vodu u posudu. I uzet će izop i umočit će u vodu čovjek čist, i poškropit će na kuću i na posude i na duše, koliko god ih bilo tamo, i na dotaknutog kosti ljudske ili ranjenika ili umrlog ili groba. I čisti će poškropiti nečistoga trećega dana i sedmoga dana, i bit će očišćen sedmoga dana, i oprat će svoju odjeću, i okupat će se vodom, i bit će nečist do večeri. I čovjek koji bi bio okaljan i ne bi bio očišćen, bit će uništena ona duša iz sredine skupštine, jer je oskvrnio svete stvari Gospodina, jer voda poškropljenja nije bila poškropljena na njega, nečist je. I bit će vama zakon vječan, i onaj koji prska vodu poškropljenja prat će svoju odjeću, i onaj koji dodiruje vodu poškropljenja bit će nečist do večeri. I sve čega se dotakne nečisti, bit će nečisto, i duša koja se dotakne bit će nečista do večeri.

I sinovi Izraela, sav zbor, došli su u pustinju Sin u prvom mjesecu, i narod je ostao u Kadešu, i tamo je umrla Marija i tamo je pokopana. I nije bilo vode za skupštinu, pa su se skupili protiv Mojsija i Arona. I narod je gundao prema Mojsiju govoreći: Kamo sreće da smo umrli u uništenju naše braće pred Gospodom. I zašto ste doveli Gospodnju skupštinu u ovu pustinju da nas ubijete i našu stoku? I zašto ovo? Izveli ste nas iz Egipta da dođemo na ovo zlo mjesto, mjesto gdje se ne sije, nema smokava, nema vinograda, nema mogranja, niti ima vode za piće.

I došao je Mojsije i Aron od lica skupštine na vrata šatora svjedočanstva, i pali su ničice, i pojavila im se slava Gospodnja. I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Uzmi svoj štap i skupi zajednicu, ti i tvoj brat Aron, i govorite prema stijeni pred njima, i ona će dati svoje vode, i iznijeti ćete im vodu iz stijene, i napojiti ćete zajednicu i njihovu stoku. I uzeo je Mojsije štap koji je bio pred Gospodinom, kao što je zapovjedio Gospodin. I Mojsije i Aron sastaviše skupštinu pred stijenom i reče im: Čujte me, neposlušni, zar nećemo iz ove stijene izvesti vama vodu? I podigavši Mojsije svoju ruku, udario je stijenu štapom dvaput, i izašla je mnoga voda, i pila je zajednica i njihova stoka. I reče Gospodin Mojsiju i Aronu: Zato što niste povjerovali da me posvetite pred sinovima Izraela, zbog toga vi nećete uvesti ovu skupštinu u zemlju koju sam im dao. Ovo je voda Proturječja, jer su sinovi Izraela bili grdeni pred Gospodom, i on je bio posvećen među njima.

I Mojsije posla glasnike iz Kadeša kralju Edomu govoreći: Ovo govori tvoj brat Izrael: Ti znaš svu nevolju koja nas je snašla. I naši oci sišli su u Egipat, i boravili smo u Egiptu mnogo dana, i Egipćani su zlo postupali prema nama i prema našim ocima. I zavapili smo Gospodinu, i Gospodin je čuo naš glas, i poslavši

anđela, izveo nas je iz Egipta, i sada smo u gradu Kadešu, na dijelu tvojih granica. Proći ćemo kroz tvoju zemlju, nećemo prolaziti kroz polja, niti kroz vinograde, niti ćemo piti vodu iz tvoje jame, kraljevskim putem ćemo ići, nećemo skretati ni desno ni lijevo, dok ne prođemo tvoje granice. I reče mu Edom: Nećeš proći kroz mene, a ako ne, izići ću ti u susret u ratu. I sinovi Izraela kažu mu: Pored planine ćemo proći. Ako pak popijemo od tvoje vode, ja i moja stoka, dat ću ti cijenu. Ali stvar nije ništa, pored planine ćemo proći. Ali on reče: Nećeš proći kroz mene. I Edom iziđe u susret njemu s velikim mnoštvom i jakim rukom. I Edom nije htio dati Izraelu da prođe kroz njegove granice, i Izrael se okrenuo od njega. I sinovi Izraela, sva skupština, otišli su iz Kadesa i došli su u planinu Hor.

I reče Gospodin Mojsiju i Aronu na planini Hor, na granicama zemlje Edom, govoreći: Neka bude dodan Aaron svome narodu, jer nećete ući u zemlju koju sam dao sinovima Izraela, jer ste me razgnjevali kod vode svađe. Uzmi Arona i Eleazara, sina njegovog, i dovedi ih gore na planinu Hor, pred cijelom skupštinom, I svuci Arona s njegove odjeće i obuci Eleazara, sina njegova, a Aron neka umre ondje. I učini Mojsije kako mu zapovjedi Gospodin, i izvede ga na goru Hor pred svom skupštinom. I skinuo je s Arona odjeću njegovu i obukao ju je na Eleazara, sina njegova, i umro je Aaron na vrhu planine, i sišli su Mojsije i Eleazar s planine. I vidjela je sva skupština da je Aron umro, i plakali su za Aronom trideset dana, sav dom Izraelov.

## 21

I čuo je kananejski kralj Arad, koji je prebivao prema pustinji, da je Izrael došao putem Atareina, i ratovao je protiv Izraela, i uzeo je od njih plijen u zarobljeništvo. I Izrael je položio zavjet

Gospodinu i rekao: Ako mi predaš ovaj narod u ruke, potpuno ću uništiti njega i njegove gradove. I Gospodin je čuo glas Izraela i predao je Kanaanca pod njihovu vlast, i posvetio ga je uništenju, i njegove gradove, i nazvali su ime toga mjesta Prokletstvo.

I odostavši iz Hora, planine, putem prema Crvenom moru, okružili su zemlju Edom, i narod je postao malodušan na putu. I narod govoraše protiv Boga i protiv Mojsija, govoreći: Zašto ovo? Izveo si nas iz Egipta da nas ubiješ u pustinji? Jer nema kruha, niti vode, a duša naša se zgadila na ovom bezvrijednom kruhu. I Gospodin je poslao smrtonosne zmije u narod, i ujedale su narod, i umro je velik broj sinova Izraela. I narod, došavši k Mojsiju, govorili su: Sagriješili smo, jer smo govorili protiv Gospodina i protiv tebe. Pomoli se dakle Gospodinu, i neka ukloni od nas zmiju. I molio se Mojsije Gospodinu za narod, i rekao je Gospodin Mojsiju: Napravi sebi zmiju i stavi je na znak, i bit će da ako zmija ugrize čovjeka, svaki ugrizeni koji je vidi živjet će. I napravi Mojsije brončanu zmiju i postavi je na znak, i dogodilo se da kada bi zmija ugrizla čovjeka i on bi pogledao na brončanu zmiju, živio bi.

I sinovi Izraela otišli su i utaborili se u Obotu. I nakon što su krenuli iz Obota, utaborili su se u Achalgi s one strane u pustinji koja je prema Moabu, na istoku. I odatle su otišli i utaborili su se u dolini Zared. I odatle su otišli i utaborili se s one strane Arnona u pustinji, koja strši od granica Amorejaca, jer je Arnon granica Moaba, između Moaba i Amorejca. Zbog ovoga kaže se u knjizi: Rat Gospodnji zapalio je Zahab i bujice Arnona. I potoke je postavio da naseli Er, i pridodan je granicama Moaba.

I odatle bunar, ovaj bunar o kojem je Gospodin rekao Mojsiju: Skupi narod, i dat ću im vode za piće. Tada je Izrael

pjevao ovu pjesmu o bunaru: počnite njemu bunar, Iskopal su to vladari, isklesali su to kraljevi naroda u njihovu kraljevstvu za vrijeme njihove vladavine. I od bunara u Manthanaein, i od Manthanaein u Naaliel, i od Naaliel u Bamoth, i od Bamoth u Ianin, koja je u ravnici Moab, od vrha isklesanog, ono što gleda prema pustinji.

I Mojsije posla starješine prema Sihonu, kralju Amorejaca, s miroljubivim riječima, govoreći, Proći ćemo kroz tvoju zemlju, putem ćemo ići, nećemo skrenuti niti u polje, niti u vinograd, Nećemo piti vodu iz tvog bunara, kraljevskim putem ćemo ići, dok ne prođemo tvoje granice. I Sihon nije dao Izraelu da prođe kroz njegove granice, i Sihon je sakupio sav svoj narod, i izašao je u borbu protiv Izraela u pustinju, i došao je u Jahaz, i postrojio se protiv Izraela. I Izrael ga je udario mačem i zauzeli su njegovu zemlju od Arnona do Jaboka, do sinova Amonovih, jer je Jazer granica sinova Amonovih. I uzeo je Izrael sve ove gradove, i nastanio se Izrael u svim gradovima Amorejaca, u Hešbonu, i u svim graničnim gradovima. Jer Hešbon je grad Sihona, kralja Amorejaca, i on je ratovao protiv kralja Moaba ranije, i uzeli su svu njegovu zemlju, od Aroera do Arnona. Zbog ovoga reći će rješavači zagonetki: Dođite u Hešbon, da bude sagrađen i pripremljen grad Sihon, Jer vatra je izašla iz Hešbona, plamen iz grada Sihona, i proždrijela je do Moaba, i progutala stupove Arnona. Jao tebi, Moabe, propao si narode Kamošev, predani su njihovi sinovi da budu sačuvani, a njihove kćeri zarobljenice kralju Amorejaca Sihonu. I sjeme njihovo će propasti, Hešbon do Daibona, i žene još raspališe vatru na Moabu.

Nastanio se pak Izrael u svim gradovima Amorejaca. I Mojsije je poslao da izviđa Jazer, i zauzeli su ga, i njegova sela, i istjerali su Amorejca koji je ondje prebivao. I okrenuvši se, otišli su gore

putem u Basan, i izašao je Og, kralj Basana, u susret njima, i sav njegov narod u rat u Edrej. I reče Gospodin Mojsiju: Ne boj se njega, jer sam ga predao u tvoje ruke, i sav njegov narod, i svu njegovu zemlju, i učinit ćeš njemu kao što si učinio Sihonu, kralju Amorejaca, koji je stanovao u Hešbonu. I udariše ga i njegove sinove i sav njegov narod, tako da nisu ostavili nijednog preživjelog, i naslijediše njegovu zemlju.

## 22

I sinovi Izraela, pošto su krenuli, utaborili su se zapadno od Moaba, pored Jordana, prema Jerihonu. I vidjevši Balak, sin Sepforov, sve što je učinio Izrael Amorejcu, I Moab se veoma bojao naroda zato što su bili mnogobrojni, i Moab je osjetio gađenje pred sinovima Izraela. I reče Moab vijeću starješina Madijama: Sada će ova skupština polizati sve oko nas, kao što tele poliže zelene stvari s polja. A Balak, sin Sepforov, bio je kralj Moaba u ono vrijeme. I poslao je poslanike k Balaamu, sinu Beorovu, u Fathuru, koji je na rijeci u zemlji sinova naroda njegova, da ga pozovu, govoreći: Evo, narod je izašao iz Egipta, i evo, pokrio je lice zemlje, i ovaj sjedi držeći se mene. I sada dođi ovamo i prokuni mi ovaj narod, jer je ovaj narod jak ili mi, ako budemo u stanju udariti ih, i izbacit ću ih iz zemlje, jer znam da su oni koje ti blagosloviš blagoslovljeni, i oni koje ti proklineš prokleti su. I vijeće starješina Moaba otišao, i vijeće starješina Midijana, i proročan I reče im: Prenoćite ovdje noć, i odgovorit ću vama o stvarima koje bi Gospodin govorio meni. I ostali su vladari Moaba kod Balaama.

I Bog dođe k Balaamu i reče mu: Tko su ovi ljudi kod tebe? I rekao je Balaam Bogu: Balak, sin Sefforov, kralj Moaba, poslao ih je k meni govoreći: Evo, narod je izašao iz Egipta i pokrio je lice

zemlje, i ovaj sjedi držeći se moga područja, i sada dođi prokleti mi ga, ako ću tada moći udariti ga i izbaciti ga iz zemlje. I reče Bog Balaamu: Ne idi s njima, niti prokuni taj narod, jer je blagoslovljen. I ustavši Balaam ujutro, rekao je vladarima Balaka: Odlazite k svome gospodaru, Bog me ne pušta da idem s vama. I ustavši, vladari Moaba došli su k Balaku i rekli: Ne želi Balaam poći s nama.

I Balak je još dodao poslati više vladara, i časnijih od ovih. I došli su k Bileamu i rekli mu: Ovo poručuje Balak, sin Siporov: Molim te, ne oklijevaj doći k meni. Časno jer počastit ću te, i koliko god ako kažeš učinit ću tebi, i ovamo prokuni mi narod ov I odgovorio je Balaam i rekao vladarima Balaka: Ako mi Balak dade punu kuću svoju srebra i zlata, neću moći prijeći riječ Gospodina Boga, učiniti to malo ili veliko u umu mome. I sada ostanite ovdje i vi ovu noć, i znat ću što će mi Gospod još reći. I Bog je došao Balaamu noću i rekao mu: Ako su ovi ljudi došli pozvati te, ustani i slijedi ih, ali riječ koju ti budem govorio, to ćeš učiniti.

I ustavši Balaam ujutro, osamarao je svoga magarca i otišao je s vladarima Moaba. I Bog se razljutio u gnjevu jer je on otišao, i ustao je anđeo Božji da mu se suprotstavi, a on je bio uzjahao na svoju magaricu i dva njegova sluge bila su s njim. I vidjevši magarica anđela Božjeg kako stoji nasuprot na putu, i mač izvučen u njegovoj ruci, magarica je skrenula s puta i išla u ravnicu, pa ju je udario svojim štapom da je usmjeri na put.

I stao je anđeo Božji u brazdama vinograda, ograda s jedne strane i ograda s druge strane. I vidjevši magarica anđela Božjeg, pritisnula se prema zidu i zgnječila nogu Balaama o zid, a on je nastavio još udarati je.



I anđeo Božji je dodao, i otišavši stajao je čvrsto na uskom mjestu na koje nije bilo moguće skrenuti ni desno ni lijevo. I vidjela magarica anđela Božjeg, sjela je pod Bileama, i razljutio se Bileam i udario magaricu štapom. I Bog otvori usta magarice, i ona reče Balaamu: Što sam ti učinila, da si me udario treći put? I Bileam reče magarici: Zato što si me ismijala, i da sam imao mač u ruci, već bih te probio. I magarica kaže Balaamu: Nisam li ja tvoja magarica na kojoj si jahao od svoje mladosti do današnjeg dana? Jesam li ikada, prezirući te, učinila ti ovako? A on reče: Ne. Otkrio je pak Bog oči Balaama, i on vidi anđela Gospodnjeg kako stoji suprotstavljen na putu, i mač izvučen u njegovoj ruci, i sagnuvši se poklonio se licem svojim. I reče mu anđeo Božji: Zašto si udario svoju magaricu ovo treći put? I evo, ja sam izašao protiv tebe, jer tvoj put nije prikladan preda mnom, i magarica, vidjevši me, skrenula je od mene ovo treći put. I ako se ne bi okrenula u stranu, sada bih te ubio, a nju bih sačuvao. I reče Balaam anđelu Gospodinu: Sagriješio sam, jer nisam znao da si mi se ti suprotstavio na putu u susret, i sada, ako ti to neće biti dovoljno, vratit ću se. I rekao je anđeo Božji Balaamu: Idi s ljudima, osim riječi koju ti kažem, to čuvaj govoriti. I otišao je Balaam s vladarima Balakovim.

I kada je Balak čuo da je došao Balaam, izašao mu je u susret u grad Moab, koji se nalazi na granicama Arnona, a koji je na dijelu granica. I rekao je Balak Balaamu: Nisam li poslao po tebe da te pozovem? Zašto nisi došao k meni? Zar te uistinu neću moći počastiti? I reče Balaam Balaku: Evo, došao sam k tebi sada. Jesam li uopće sposoban govoriti išta? Riječ koju Bog stavi u moja usta, to ću govoriti. I Balaam otiđe s Balakom, i dođoše u gradove vanjskih naselja. I žrtvovao je Balak ovce i telad, i poslao je Balaamu i vladarima koji su bili s njim. I dogodilo se ujutro, i

uzevši Balak Balaama, doveo ga je gore na stub Baalov, i pokazao mu je odande neki dio naroda.

## 23

I reče Balaam Balaku: Sagradi mi ovdje sedam žrtvenika i pripremi mi ovdje sedam telaca i sedam ovnova. I učinio je Balak na način kako mu je rekao Balaam, i prinio je tele i ovna na oltar. I reče Balaam Balaku: Stani pri svojoj žrtvi, a ja ću poći ako mi se Bog pojavi u susretu, i riječ koju mi pokaže objavit ću tebi. I stao je Balak pri svojoj žrtvi. I Balaama je otišao upitati Boga, i otišao je ravno, i Bog se pojavio Balaamu, i Balaama je rekao njemu: Sedam žrtvenika sam pripremio, i prinio sam tele i ovna na žrtvenik. I Bog bacio riječ u usta Balaama i rekao, okrenuvši se prema Balaku: Ovako ćeš govoriti. I okrenuo se prema njemu, a on je stajao kod svojih paljenica, i svi vladari Moaba s njim, i duh Božji side na njega. I podigavši svoju prispodobu, rekao je: Iz Mezopotamije posla po mene Balak, kralj Moaba, s planina s istoka, govoreći: Dođi, prokuni mi Jakova, i dođi, prokuni mi Izraela. Što da blagoslovim koga ne blagovljuje Gospodin? Ili što da proklinem koga ne proklinju Bog? Jer s vrha planina vidjet ću ga i s brda promatrat ću ga; evo, narod sam će stanovati i među narodima neće biti ubrojan. Tko je usavršio sjeme Jakova i tko će izbrojati klanove Izraela? Neka umre duša moja među dušama pravednih i neka postane sjeme moje kao sjeme ovih.

I reče Balak Balaamu: Što si mi učinio? Pozvao sam te da prokune moje neprijatelje, a gle, blagoslovio si ih blagoslovom. I reče Balaam Balaku: Neću li govoriti samo ono što Bog stavi u moja usta? I reče Balak prema njemu: Dođi još sa mnom na drugo mjesto iz kojeg nećeš vidjeti njega odande, nego samo neki dio njegov ćeš vidjeti, a sve nećeš vidjeti, i prokuni mi ga odande.

I uzeo ga je na poljsku stražarnicu na vrh isklesane stijene, i sagradio je tamo sedam žrtvenika, i prinio je tele i ovna na žrtvenik. I reče Balaam Balaku: Stani kod svojih žrtava, a ja ću otići upitati Boga. I Bog je sreo Balaama i stavio mu riječ u usta te rekao: Vрати se Balaku i ovo ćeš govoriti. I okrenuo se prema njemu, a on je stajao nad svojom paljenicom, i svi knezovi Moaba s njim, i Balak mu reče: Što je govorio Gospodin? I podignuvši svoju prisposobu, rekao je: Ustani, Balak, i slušaj, prikloni uho, svjedoče, sine Seforov. Bog nije kao čovjek da bi lagao, niti kao sin čovjeka da bi prijetio. Je li on rekao pa neće učiniti? Je li govorio pa neće održati? Evo, preuzeo sam da blagoslivljam, blagoslovit ću i neću to opozvati. Neće biti muke u Jakovu, niti će se vidjeti bol u Izraelu. Gospodin, Bog njegov, s njim je; slavne stvari vladara su u njemu. Bog koji ga je izveo iz Egipta ima slavu jednoroga. Jer nema proricanja u Jakovu, niti gatanja u Izraelu; u pravo vrijeme bit će rečeno Jakovu i Izraelu što će Bog izvršiti. Evo, narod će ustati kao lavić i uzdignuti se kao lav, neće spavati dok ne pojede plijen i ne popije krv ranjenika.

I reče Balak Balaamu: Nemoj ga proklinjati prokletstvima, niti ga blagoslivljaj. I odgovarajući, Balaam je rekao Balaku: Nisam li ti govorio, rekavši: Riječ koju Bog govori, to ću učiniti'? I reče Balak Balaamu: Dodi, odvest ću te na drugo mjesto, ako bude ugodno Bogu, i prokuni mi ga odande. I Balak je uzeo Balaama na vrh Fogora, koji se proteže u pustinju. I reče Balaam Balaku: Sagradi mi ovdje sedam žrtvenika i pripremi mi ovdje sedam teladi i sedam ovnova. I Balak učini baš kao što mu reče Balaam, i prinese tele i ovna na žrtvenik.

I vidjevši Balaam da je dobro pred Gospodom blagoslivljati Izraela, nije otišao prema svom običaju u susret znamenjima, i okrenuo je svoje lice prema pustinji. I podigavši Balaam svoje oči, vidi Izrael utaboren prema plemenima, i dođe na njega Duh Božji. I uzevši svoju parabolu, rekao je: Govori Balaam, sin Beorov, govori čovjek koji istinski vidi, On kaže slušajući riječi Jakog, tko je viđenje Boga vidio u snu, otkrivenih očiju njegovih. Kako su dobre tvoje kuće, Jakove, tvoji šatori, Izraele, Kao doline koje zasjenjuju, i kao vrtovi na rijeci, i kao šatori koje postavi Gospodin, i kao cedrovi kod vode. Izaći će čovjek iz njegova sjemena i vladati će mnogim narodima, i uzdignuti će se kraljevstvo Gog, i njegovo će se kraljevstvo povećati. Bog ga je izveo iz Egipta kao slava jednoroga, jest će narode svojih neprijatelja i isisati će moždinu iz njihovih debelih dijelova, i svojim strijelama prostrijelit će neprijatelja. Legavši se, odmarao se kao lav i kao lavić - tko će ga podignuti? Oni koji te blagoslivljaju, neka su blagoslovljeni, a oni koji te proklinju, neka su prokleti.

I razljutio se Balak na Balaama i pljesnuo rukama svojim, i rekao je Balak Balaamu: Da proklineš neprijatelja moga pozvao sam te, a evo, blagoslivljajući blagoslovio si već treći put. Sada dakle bježi na svoje mjesto, rekao sam da ću te počastiti, ali sada te je Gospodin lišio slave. I reče Balaam Balaku: Nisam li i tvojim glasnicima koje si poslao k meni govorio, rekavši, Ako mi Balak dade punu kuću svoju srebra i zlata, neću moći prijeći riječ Gospodnju da učinim to dobro ili zlo od sebe samog; što god bi rekao Bog, to ću reći. I sada, evo, odlazim u svoje mjesto; dođi, savjetovat ću te što će ovaj narod učiniti tvome narodu posljednjih dana.

I uzevši njegovu pritchu, rekao je,

Kaže Balaam, sin Beorov, kaže čovjek koji istinski vidi, koji sluša riječi Boga, koji poznaje znanje od Najvišega i koji je vidio viđenje Boga u snu, otkrivenih očiju njegovih. Pokazat ću njemu, ali ne sada, blagoslovit ću, ali se ne približava. Uzići će zvijezda iz Jakova, ustat će čovjek iz Izraela, i razbiti će vođe Moaba, i opljačkati će sve sinove Seta. I Edom će biti baština, i baština će biti Ezav, neprijatelj njegov, a Izrael je djelovao snagom. I podignut će se iz Jakova i uništiti će preživjelog iz grada. I vidjevši Amaleka i uzevši njegovu parabolu, rekao je: Početak naroda je Amalek, ali njihovo sjeme će propasti. I vidjevši Kenijca i uzevši njegovu prispodobu, rekao je: Jako je stanovanje tvoje, i ako staviš gnijezdo svoje u stijeni, I ako Beoru postane gnijezdo lukavstva, Asirci će te zarobiti. I vidjevši Oga i uzevši njegovu parabolu, rekao je: O, o, tko će živjeti kada Bog postavi ove stvari? I izaći će iz ruke Kitiima, i zlostavljat će Asiriju, i zlostavljat će Hebreje, i oni će jednodušno propasti. I ustavši, Balaam je otišao, okrenuvši se u svoje mjesto, a i Balak je otišao svojem putu.

## 25

I Izrael se zaustavio u Satteinu, i narod je bio oskrnavljan bludničeći s kćerima Moaba. I pozvali su ih na žrtvovanja njihovim idolima, i narod je jeo od njihovih žrtvovanja, i poklonili su se njihovim idolima, I Izrael se predao Baal Peoru, i Gospodin se razgnjevio na Izrael. I reče Gospodin Mojsiju: Uzmi sve vođe naroda i pogubi ih pred Gospodinom nasuprot suncu, i odvratit će se gnjev Gospodnji od Izraela. I reče Mojsije plemenima Izraela: Ubijte svaki svoj bližnji koji je bio posvećen Baal Peoru. I gle, čovjek od sinova Izraela došao je i doveo svoga brata k Midjanitki pred Mojsijem i pred cijelom skupštinom sinova Izraela, dok su oni plakali kod vrata šatora svjedočanstva. I vidjevši to, Pinhas, sin Eleazara, sina Aronova svećenika, ustao je iz sredine skupštine

i uzevši laneni bič u ruku, Ušao je za čovjekom Izraelcem u ložnicu i probio oboje, i čovjeka Izraelca i ženu kroz njezinu maternicu, i kuga je prestala od sinova Izraela. I mrtvih je u pošasti bilo dvadeset i četiri tisuće.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Phinehas, sin Eleazara, sina Aarona svećenika, zaustavio je moju srdžbu od sinova Izraela, revnujući mojom revnošću u njima, i nisam uništio sinove Izraela u svojoj revnosti. Tako rekoh: Evo, ja mu dajem savez mira, I bit će njemu i sjemenu njegovu s njim savez svećeništva vječni, zato što je revnovao za Boga svoga i učinio pomirenje za sinove Izraela. Ime udarenog izraelskog čovjeka, koji je bio udaren s Madijankom, bilo je Zambri, sin Salmonov, vladar kuće obitelji Simeonove. I ime žene Midianitke koja je udarena bilo je Chasbi, kći Shura, vladara naroda Ommoth, kuće obitelji Midiana.

I govorio je Gospodin Mojsiju rekavši: Govori sinovima Izraela rekavši: Budite neprijateljski nastrojeni prema Midijancima i udarite ih. jer oni prema vama neprijateljski postupaju u prijevari, koliko vas varaju kroz Fogor i kroz Hasbi, kćer vladara Madijama, sestru njihovu, onu koja je udarena u dan udara kroz Fogor.

## 26

I dogodilo se nakon udara da je Gospodin govorio Mojsiju i Eleazaru svećeniku, govoreći, Uzmi popis cijele skupštine sinova Izraela od dvadeset godina i navije prema kućama njihovih očeva, svi oni koji izlaze u boj u Izraelu.

I Mojsije i svećenik Eleazar govorili su u Arabotu Moapskom na Jordanu prema Jerihonu govoreći: od dvadeset godina i navije, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju, i sinovi Izraela koji su izašli iz Egipta, Ruben, prvorodenac Izraela; a sinovi Rubenovi: Enoh i narod Enohov; od Palua narod Paluov. Asronu narod Asroneija, Charmiju narod Charmija. Ovi su narodi Rubena, i njihov popis iznosio je četrdeset tri tisuće sedam stotina trideset.

I sinovi Pallua: Eliab. I sinovi Eliaba: Namuel i Dathan i Abiram. Ovi su bili pozvani zajednice, ovi su oni koji su ustali protiv Mojsija i Arona u zajednici Koraha, u ustanku protiv Gospodina. I zemlja, otvorivši svoja usta, progutala je njih i Koraha u smrti njegove zajednice, kada je vatra progutala dvjesto pedeset ljudi, i oni su postali znak, Ali sinovi Korahovi nisu umrli.

I sinovi Simeona, narod sinova Simeonovih: Namuelu, narod Namuelijevaca; Jaminu, narod Jaminijevaca; Jahinu, narod Jahinijevaca, Zerahu narod zerahitski, Saulu narod saulski. Ovi su narodi Šimuna prema njihovu popisu: dvadeset dvije tisuće i dvjesto.

Sinovi Judini bili su Er i Onan, a Er i Onan umrli su u zemlji Kanaanu. I sinovi Judini postali su prema njihovim rodovima: Šelom, rod Šelonski; Peres, rod Pereski; Zerah, rod Zerahski. I postali su sinovi Faresa: od Asrona narod Asronski, od Iamuna narod Iamunski. Ovi narodi Jude prema njihovom pregledu: sedamdeset i šest tisuća petsto.

I sinovi Issachara prema njihovim rodovima: Tola, rod Tolaita; Phua, rod Punita, Iasoubu, narod Iasoubi; Samramu, narod Samrami. Ovi su narodi Isakara prema njihovu popisu: šezdeset četiri tisuće i četiri stotine.

Sinovi Zebulunovi prema njihovim klanovima: Saredu, klan Saredski; Allonu, klan Allonski; Allelu, klan Allelski. Ovi narodi Zebuluna iz njihovog popisa, šezdeset tisuća i petsto.

Sinovi Gadovi prema njihovim klanovima: Safon, klan Safonski; Agi, klan Agiski; Suni, klan Suniski, Azenu, narod Azena; Addiju, narod Addija. Arodu, narod Aroadi; Arielu, narod Arieli. Ovo su narodi sinova Gadovih prema njihovu popisu: četrdeset i četiri tisuće petsto.

Sinovi Ašerovi prema njihovim klanovima: Jaminu, klan Jaminita; Jesou, klan Jesouita; Barii, klan Bariita. Koberu, narod Koberija; Melchielu, narod Melchielija. I ime kćeri Ašerove bilo je Sara. Ovi narodi Ašerovi prema njihovu popisu: četrdeset tri tisuće i četiri stotine.

Sinovi Josipa prema njihovim klanovima, Manase i Efrajim.

Sinovi Manasseha. Machiru, narod Machirski, i Machir je rodio Gileada; Gileadu, narod Gileadski. I ovi sinovi Gileada: Ahiezer, narod Ahiezerita; Cheleg, narod Chelegita. Esrielu, narod Esrieli; Sychemu, narod Sychemi. Symaeru - narod Symaerijevaca, i Opheru - narod Opherijevaca. A Salpaadu, sinu Heferovu, nisu se rodili sinovi, nego kćeri, i ovo su imena kćeri Salphadovih: Mahla, Noa, Hogla, Milka i Tirsu. Ovi narodi Manaseovi iz njihovog popisa, pedeset dvije tisuće i sedam stotina.

I ovo su sinovi Efraimovi: od Sutale narod Sitalanski; od Tanaha narod Tanahijski. Ovi su sinovi Suthale, Edenu, narod Edenski. Ovi su narodi Efraima prema njihovu popisu: trideset dvije tisuće i pet stotina. Ovi su narodi sinova Josipovih prema njihovim narodima.



Sinovi Benjaminovi prema njihovim klanovima: Baleu, klan Balijevaca; Asyberu, klan Asyberijevaca; Iachiranu, klan Iachiranijevaca.

Sofanu, narod Sofanov. I sinovi Baleovi bili su Adar i Noeman; Adaru pripadao je narod Adarijevaca, a Noemanu narod Noemanijevaca. Ovi su sinovi Benjaminovi prema njihovim klanovima iz njihova popisa, trideset i pet tisuća i petsto.

I sinovi Danovi prema njihovim rodovima: Šame, rod Šameia; ovi su rodovi Danovi prema njihovim rodovima. Svi narodi Sameia prema njihovom popisu, šezdeset četiri tisuće i četiri stotine.

Sinovi Neftalija prema njihovim rodovima: Asijelu, rod Asijelovaca; Gauniju, rod Gaunijevaca. Jeserovom narod Jeserijevski, Sellemovom narod Sellemijevski. Ovi su narodi Naftalijevi prema njihovu popisu: četrdeset tisuća i tri stotine.

Ovo je popis sinova Izraela: šest stotina tisuća, tisuću sedam stotina i trideset.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Ovim će biti podijeljena zemlja da se naslijedi prema broju imena. Brojnijima ćeš povećati baštinu, a manje brojnim a ćeš umanjiti njihovu baštinu; svakome će, kako su bili prebrojani, biti dana njihova baština. Kroz žrebove će se zemlja podijeliti po imenima; prema plemenima njihovih očeva naslijedit će. Kockom ćeš podijeliti njihovu baštinu između mnogih i malobrojnih.

I sinovi Levija prema njihovim klanovima: Gedsonu, klan Gedsonski; Kaatu, klan Kaatski; Merariju, klan Merarijski. Ovo su narodi sinova Levija: narod Lobeni, narod Hebroni, narod Kore i

narod Mousi, a Kaat je rodio Amrama. Ime pak njegove žene bilo je Jokabeda, kći Levija, koja je rodila ove Leviju u Egiptu, i rodila je Amramu Arona i Mojsija, i Mariju, sestru njihovu. I Aronu su rođeni Nadab, i Abihud, i Eleazar, i Itamar. I umro je Nadab i Abiud kada su prinosili stranu vatru pred Gospodinom u pustinji Sinaj. I biše od njihovog popisa dvadeset i tri tisuće, svaki muškarac od mjesec dana starosti i više, jer nisu bili brojeni zajedno među sinovima Izraela, jer im se ne daje ždrijeb među sinovima Izraela.

I ovo je popis Mojsija i Eleazara svećenika, koji su popisali sinove Izraela u Arabothu Moaba, na Jordanu prema Jerihonu. I među ovim nije bilo čovjeka od onih koje su pregledali Mojsije i Aron, kada su pregledali sinove Izraela u pustinji Sinaj. Jer Gospodin im je rekao: Smrću ćete umrijeti u pustinji, i nije ostao nitko od njih, osim Kaleba, sina Jefonina, i Jošue, sina Nunova.

## 27

I došavši kćeri Salpaada, sina Ofera, sina Galaada, sina Makira, od naroda Manasseha, od sinova Josipa, i ova su njihova imena: Maala i Noua i Eglu i Melha i Thersa, I stojavši pred Mojsijem i pred Eleazarom svećenikom i pred poglavarima i pred svom skupštinom na vratima šatora svjedočanstva, govore: Otac naš umro je u pustinji, i on nije bio u sredini skupštine koja se skupila pred Gospodom u skupštini Korahovoj, jer je zbog grijeha svoga umro, i sinovi mu se nisu rodili. Neka se ne izbriše ime oca našega iz sredine naroda njegova, jer nema sina. Dajte nama posjed među braćom oca našega. I Mojsije je donio njihov sud pred Gospodina.

I Gospodin je govorio Mojsiju, Govoreći, ispravno su govorile kćeri Salpaada. Dat ćeš im dar, posjed nasljedstva među braćom njihova oca, i prenijeti ćeš ždrijeb njihova oca na njih. I sinovima Izraela govorit ćeš, Govoreći: ako čovjek umre i nema sina, prenijeti ćete njegovo nasljedstvo njegovoj kćeri. Ako pak nema kćeri, dat ćete nasljedstvo njegovu bratu. Ako pak nema braće, dat ćete nasljedstvo bratu njegova oca. Ako pak ne budu braća oca njegova, dat ćete baštinu najbližem srodniku njegovu iz plemena njegova, da naslijedi njegovu baštinu, i bit će ovo sinovima Izraelovim zakon suda, kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju.

I reče Gospodin Mojsiju: Popni se na planinu onu s one strane Jordana, tu planinu Nebo, i vidi zemlju Kanaan koju ja dajem sinovima Izraela u posjed. I ti ćeš je vidjeti, i bit ćeš pridodan svome narodu i ti, kao što je bio pridodan Aron, brat tvoj, na gori Hor. Jer ste prekoračili moju riječ u pustinji Sin, kada se skupština protivila, da me posvetite, niste me posvetili na vodi pred njima; ovo je voda prijepora u Kadešu u pustinji Sin. I rekao je Mojsije Gospodinu, Neka Gospodin, Bog duhova i svakoga tijela, postavi čovjeka nad ovom zajednicom, Tko će izaći pred njihovo lice, i tko će ući pred njihovo lice, i tko će ih izvesti, i tko će ih uvesti, i zajednica Gospodina neće biti kao ovce koje nemaju pastira. I Gospodin je govorio Mojsiju rekavši: Uzmi k sebi Jošuu, sina Navina, čovjeka koji ima duh u sebi, i položi svoje ruke na njega, I ti ćeš ga postaviti pred svećenika Eleazara, i zapovjedit ćeš mu pred svom zajednicom, i zapovjedit ćeš o njemu pred njima. I dat ćeš od svoje slave na njega, tako da sinovi Izraela poslušaju njega. I pred svećenikom Eleazarom stat će, i pitati će ga za sud pokazivanja pred Gospodom. Na njegovu riječ izlazit će, i na njegovu riječ ulazit će on i sinovi Izraela jednodušno, i sva skupština.

I učinio je Mojsije kao što mu je zapovjedio Gospodin, i uzevši Jošuu, postavio ga je pred svećenika Eleazara i pred svu zajednicu, I položio je svoje ruke na njega i postavio ga, baš kao što je zapovjedio Gospod Mojsiju.

## 28

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Zapovjedi sinovima Izraela i reći ćeš im govoreći: Moje darove, moje prinose, moje žrtve za miris ugodnog mirisa, sačuvat ćete da ih prinosite meni na mojim svetkovinama. I reći ćeš im: Ovo su prinosi koje ćete prinositi Gospodinu: janjce stare godinu dana, besprijekorne, dva na dan za paljenicu, neprestano. Jedno jagnje učinit ćeš ujutro, a drugo jagnje učinit ćeš navečer.

I učinit ćeš desetinu efe finog brašna za žrtvu pomiješanu u ulju, u četvrtini hina. Trajna paljenica, koja je postala na gori Sinaj kao miris ugodnosti Gospodinu. I lijevanje njegovo, četvrti dio hina za jedno janje; u svetom mjestu izlijevat ćeš lijevanje jakog pića Gospodinu. I drugo janje učinit ćeš navečer, prema njegovoj žrtvi i prema njegovu lijevanju učinit ćete za miris ugodnosti Gospodinu. I na dan subote prinijet ćete dva jednogodišnja janjca bez mane i dvije desetine finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu i lijevanje, Paljenica subote u subotama na neprestanu paljenicu, i lijevanje njegovo.

I na nove mjesece prinosit ćete paljenicu Gospodinu: dva teleta od goveda i jednog ovna, sedam jednogodišnjih janjaca bez mane, Tri desetine finog brašna miješanog u ulju za jedno tele, i dvije desetine finog brašna miješanog u ulju za jednog ovna, Desetina fine brašna miješanog u ulju za jedno janje, žrtva, miris ugodnog mirisa, prinos Gospodinu. Njihovo lijevanje bit će

polovica hina za jedno tele, i trećina hina za jednog ovna. I četvrtina hina vina bit će za jedno janje, ovo je paljenica mjesec za mjesecom kroz mjesece godine.

I jednog jarca iz koza za grijeh Gospodinu, uz trajnu paljenicu bit će prinesen, i njegova ljevanica.

I u prvom mjesecu, četrnaestog dana mjeseca, pasha Gospodinu. I petnaestog dana ovog mjeseca bit će praznik; sedam dana jest ćete beskrvasni kruh. I prvi dan bit će vam prozvan svetim, nećete činiti nikakav ropski posao. I prinosit ćete paljenice kao prinos Gospodinu: dva teleta od goveda, jednog ovna, sedam jednogodišnjih janjaca; oni će vam biti besprijeekorni. I njihova žrtva fino brašno pomiješano u ulju: tri desetine jednom teletu i dvije desetine jednom ovnu. Desetinu po desetinu učinit ćeš za jedno janje, za sedam jaganjaca. I jarca iz koza jednog za grijeh, da se izvrši pomirenje za vas, Osim paljenice koja se neprestano prinosi ujutro, što jest trajna paljenica. Ove stvari učinit ćete svaki dan tijekom sedam dana, dar kao prinošenje na ugodan miris Gospodinu; uz neprestanu paljenicu učinit ćeš njegovu ljevanicu. I sedmi dan bit će vama zvan svetim, nikakav ropski posao nećete obavljati u njemu.

I na dan mladih plodova, kada prinesete novu žrtvu Gospodinu tjedana, bit će vam sveti saziv, nikakav ropski posao nećete obavljati. I prinijeti ćete paljenice na ugodan miris Gospodinu: dva teleta od goveda, jednog ovna i sedam jednogodišnjih janjaca bez mane. Njihova žrtva fino brašno pomiješano u ulju: tri desetine jednom teletu i dvije desetine jednom ovnu. Desetinu po desetinu za svako janje, za sedam janjaca, I jarca od koza jednog radi grijeha, da se izvrši iskupljenje

za vas, osim paljenice koja se prinosi neprestano. I njihovu žrtvu učinit ćete meni, besprijeckorni će biti vama, i njihove libacije.

## 29

I u sedmom mjesecu, prvog dana mjeseca, sveti sabor bit će vama, nikakav ropski posao nećete činiti, dan značaja bit će vama. I učinit ćete paljenice na ugodan miris Gospodinu: jedno tele od goveda, jednog ovna, sedam jednogodišnjih jaganjaca bez mane. Njihova žrtva fino brašno pomiješano u ulju: tri desetine jednom teletu i dvije desetine jednom ovnu. Desetinu po desetinu za svako jagnje, za sedam janjaca, I jarca iz koza jednog za grijeh, da se izvrši pomirenje za vas, Osim paljenica mlađaka, i žrtve njihove, i lijevanja njihova, i paljenica neprestana, i žrtve njihove i lijevanja njihova prema tumačenju njihovu u miris ugodnosti Gospodinu.

I desetog ovog mjeseca sveti sabor bit će vama, mučit ćete duše vaše i nikakav posao nećete obavljati. I prinosit ćete paljenice na ugodan miris Gospodinu, prinosi Gospodinu: jedno tele od goveda, jednog ovna, sedam jednogodišnjih jaganjaca; oni će vam biti besprijeckorni. Njihova žrtva fino brašno pomiješano u ulju, tri desetine jednom teletu, i dvije desetine jednom ovnu, Desetinu po jaganjcu, za sedam jaganjaca, I jarca iz koza, jednog za grijeh, da se pomiri za vas, osim onoga za grijeh pomirenja, i paljenica neprestana, žrtva njezina i ljevanica njezina prema propisu, u miris ugodnosti, prinos Gospodinu.

I petnaestog dana sedmog mjeseca, sveti sabor bit će vama; nikakav ropski posao nećete obavljati, i slaviti ćete tu svetkovinu Gospodinu sedam dana. I donijet ćete paljenice kao prinosi na ugodan miris Gospodinu: prvoga dana trinaest teladi iz goveda, dva ovna i četrnaest jednogodišnjih jaganjaca; oni će biti

besprijeckorni. Njihove žrtve od finog brašna pomiješanog u ulju: tri desetine za jedno tele, za trinaest teladi, i dvije desetine za jednog ovna, za dva ovna, Desetinu po janjetu, za četrnaest janjadi, I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice.

I drugoga dana dvanaest teladi, dva ovna, četrnaest godišnjih janjaca besprijeckornih. Njihova žrtva i njihovo lijevanje za telad i ovnove i janjiće prema njihovu broju, prema njihovu tumačenju. I jarca od koza, jednog za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice.

Trećega dana jedanaest teladi, dva ovna, četrnaest godišnjih janjaca besprijeckornih. Njihova žrtva i njihovo lijevanje za telad i ovnove i janjiće prema njihovu broju, prema njihovu propisu. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice.

Četvrtog dana deset teladi, dva ovna, četrnaest jednogodišnjih jaganjaca bez mane. Njihove žrtve i njihova lijevanja za telad i ovnove i janjiće prema njihovu broju, prema njihovu propisu. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice.

Petog dana devet teladi, dva ovna, četrnaest godišnjih jaganjaca bez mane. Njihove žrtve i njihova lijevanja teladi i ovnovima i janjcima prema njihovu broju, prema njihovu tumačenju. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice.

Šestoga dana osam teladi, dva ovna, četrnaest godišnjih janjadi bez mane. Njihove žrtve i njihova lijevanja teladi i

ovnovima i janjcima prema njihovu broju, prema njihovu tumačenju. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice.

Sedmoga dana sedam teladi, dva ovna, četrnaest jednogodišnjih jaganjaca bez mane. Njihove žrtve i njihova lijevanja za telad i ovnove i janjiće prema njihovu broju, prema njihovu propisu. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice. I osmoga dana bit će vam svečani skup, nikakav težački posao nećete obavljati toga dana. I vi ćete prinijeti paljenice na ugodan miris, prinose Gospodinu: jedno tele, jednog ovna, sedam jednogodišnjih janjaca bez mane. Njihove žrtve i njihova lijevanja teletu i ovnu i janjcima prema njihovu broju, prema njihovu uređenju. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice.

Ove stvari činit ćete Gospodinu na svojim svetkovinama, osim svojih molitava, i svojih dobrovoljnih prinosa, i svojih paljenica, i svojih žrtava, i svojih ljevanica, i svojih zahvalnica.

## 30

I govorio je Mojsije sinovima Izraela prema svemu što je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I govorio je Mojsije poglavarima plemena sinova Izraela govoreći: Ovo je riječ koju je zapovjedio Gospodin. Čovjek koji bi zavjetovao zavjet Gospodinu, ili bi se zakleo zakletvu, ili bi se vezao obvezom o svojoj duši, neće oskrvniti svoju riječ; sve što bi izašlo iz njegovih usta, učinit će. Ako pak žena zavjetuje zavjet Gospodinu, ili se veže obvezom u kući svoga oca u svojoj mladosti, I čuje li otac njezin molitve njezine i obveze njezine koje je odredila prema duši svojoj, i šuti li



otac njezin, tada će sve molitve njezine opstati i sve obveze koje je odredila prema duši svojoj ostat će njoj. Ako li odbije njezin otac, koji god dan čuje sve njezine molitve i obveze koje je odredila protiv svoje duše, neće vrijediti, i Gospodin će je očistiti jer je njezin otac odbio.

Ako li pak, pošto je postala ženom, postane udana za muža, i molitve njezine budu na njoj prema razlikovanju njezinih usana koje je odredila protiv svoje duše, I ako njezin muž čuje i šuti u dan kada čuje, tada će sve njezine molitve i njezine obveze koje je odredila prema svojoj duši ostati na snazi. Ako li odbije njezin muž onoga dana kada čuje, sve njezine molitve i njezine obveze koje je odredila prema svojoj duši neće ostati, jer je muž odbio od nje, i Gospodin će je očistiti.

I zavjet udovice i one koja je izbačena, koliko god da zavjetuje prema svojoj duši, ostaju njoj. Ako li u kući muža njezina bude zavjet njezin, ili odredba protiv duše njezine sa zakletvom, I ako čuje njezin muž i šuti joj i ne odbije joj, tada će sve njezine molitve i sve njezine obveze koje je odredila prema svojoj duši stajati protiv nje. Ako li njezin muž, uzevši, poništi u koji dan čuje, sve što izađe iz njezinih usana prema njezinim molitvama i prema obvezama njezinoj duši, neće joj ostati, njezin muž je poništio, i Gospodin će je očistiti. Svaki zavjet i svaku zakletvu obveze da naudi duši, njezin muž će joj potvrditi, i njezin muž će ukloniti. Ako li šuteći ostane tih dan za danom, tada će potvrditi sve njezine zavjete i obveze koje su na njoj, potvrditi će ih, jer je šutio onoga dana kada je čuo. Ako li njezin muž, pošto je uklonio, ukloni nakon dana kada je čuo, uzet će na se svoj grijeh. Ovo su propisi koje je Gospodin zapovjedio Mojsiju, između muža i njegove žene, i između oca i kćeri u mladosti u očevoj kući.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Osveti sinove Izraela na Midijancima, i nakon toga bit ćeš pridružen svojem narodu. I govorio je Mojsije narodu govoreći: Naoružajte između vas ljude i postavite ih u bojni red pred Gospodinom protiv Madijana, da izvršite osvetu Gospodinovu nad Madijanom. Tisuću iz svakog plemena, tisuću iz svakog plemena, iz svih plemena sinova Izraela, pošaljite u borbu. I oni su izbrojali iz tisuća Izraela po tisuću iz svakog plemena, dvanaest tisuća naoružanih za boj. I njih posla Mojsije, tisuću iz svakog plemena, tisuću iz svakog plemena, sa svojom snagom, i Pinehasa, sina Eleazara, sina Arona svećenika, i svete posude, i trube za signale u njihovim rukama.

I nacrtali su se u borbeni red protiv Midijana, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju, i ubili su sve muškarce. I kraljeve Midiana ubili su zajedno s njihovim ranjenicima, i Evija, i Rekoma, i Sura, i Hura, i Rebu, pet kraljeva Midiana, i Balaama sina Beorova ubili su mačem zajedno s njihovim ranjenicima, I opljačkali su žene Midijana i njihov prtljag, i njihovu stoku, i sva njihova imanja, i opljačkali su njihovu snagu. I sve njihove gradove u njihovim naseljima i njihova imanja spalili su ognjem. I uzeli su sav njihov plijen i svu njihovu pljačku, od čovjeka do stoke. I doveli su Mojsiju i Eleazaru svećeniku, i svim sinovima Izraela, zarobljenike i plijene i plijen u logor u Araboth Moab, koji je na Jordanu prema Jerihonu. I izašao je Mojsije i Eleazar svećenik i svi vladari skupštine u susret njima izvan tabora. I Mojsije se razljutio na zapovjednike vojske, tisućnike i stotnike koji su dolazili iz boja. I reče njima Mojsije: Zašto ste pošteđjeli svaku ženku? Ove su jer bile sinovima Izraela prema riječi Balaama da odvrate i prezru riječ Gospodina zbog Fogora, i dogodila se kuga u skupštini Gospodina. I sada ubijte sve

muškarce među plijenom i sve žene koje su poznavale muškarca, ubijte. I sve mnoštvo žena koje ne poznaju mušku postelju, poštedjeti ih žive. I vi ćete se utaboriti izvan logora sedam dana, svaki onaj koji je ubio i onaj koji se dotiče ubijenog bit će očišćen trećeg dana i sedmog dana, vi i vaši zarobljenici. I svaki pokrivač i svaku kožnu posudu, i svaki rad od kozje kože, i svaku drvenu posudu očistit ćete.

I rekao je svećenik Eleazar ljudima vojske koji su dolazili iz borbene linije rata: Ovo je propis zakona koji je Gospodin zapovjedio Mojsiju. Osim zlata i srebra i bronce i željeza i olova i kositra, Svaka stvar koja će proći kroz vatru bit će očišćena, ali vodom očišćenja bit će pročišćena, a sve što ne prolazi kroz vatru proći će kroz vodu. I oprat ćete odjeću sedmoga dana i bit ćete očišćeni, i nakon toga ući ćete u logor.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Uzmi glavni dio plijena iz zarobljeništva, od čovjeka do stoke, ti i Eleazar, svećenik, i poglavari obitelji skupštine. I podijelite plijen između ratnika koji su izašli u bojni red i cijele zajednice. I vi ćete odvojiti dio Gospodinu od ljudi ratnika koji su izašli u bojni red, jednu dušu od pet stotina, od ljudi, i od stoke, i od goveda, i od ovaca, i od magaraca, I od polovice njihove uzet ćete. I dat ćeš Eleazaru svećeniku prvine Gospodnje. I od polovice sinova Izraela uzet ćeš jednog od pedeset od ljudi, i od goveda, i od ovaca, i od magaraca, i od sve stoke, i dat ćeš ih levitima koji čuvaju straže u šatoru Gospodina.

I učini Mojsije i Eleazar svećenik, kako zapovjedi Gospodin Mojsiju. I višak plijena koji su ratnici uzeli kao plijen bio je od ovaca šest stotina sedamdeset i pet tisuća, I goveda, sedamdeset i dvije tisuće, I magaraca, šezdeset i jedna tisuća, I duše ljudi od

žena koje nisu poznavale krevet muškarca, sve duše, trideset i dvije tisuće. I dogodila se polovica, dio onih koji su izašli u rat, od broja ovaca: tristo trideset sedam tisuća i pet stotina. I desilo se da je dio Gospodinu od ovaca bio šest stotina sedamdeset pet. I volova, trideset i šest tisuća, i porez Gospodinu, sedamdeset i dva, I magaraca trideset tisuća i petsto, a porez Gospodinu šezdeset i jedan, I duše ljudi, šesnaest tisuća, i njihov kraj Gospodinu, trideset i dvije duše.

I Mojsije je dao Gospodinu prinošenje Bogu svećeniku Eleazaru, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju, od polovice sinova Izraela, koju je Mojsije odvojio od ratnika. I polovica ovaca od skupštine iznosila je tristo trideset sedam tisuća pet stotina. I goveda, trideset i šest tisuća, Magaraca, trideset tisuća i petsto, I duše ljudi, šesnaest tisuća. I uzeo je Mojsije od polovice sinova Izraelovih jedno od pedeset, od ljudi i od stoke, i dao ih je Levitima koji čuvaju straže šatora Gospodnjeg, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju.

I pristupiše k Mojsiju svi postavljeni u tisućništva vojske, tisućnici i stotnici, I rekoše Mojsiju: Tvoje sluge prebrojale su ratnike koji su bili s nama i ne nedostaje nitko od njih. I prinosili smo dar Gospodinu, svaki čovjek što je našao: zlatnu posudu i narukvicu i gležnjak i prsten i narukvicu i ogrlicu, da se iskupi za nas pred Gospodinom. I uzeo je Mojsije i svećenik Eleazar zlato od njih, svaku izrađenu posudu. I sve zlato prinosi što su uzeli Gospodinu bilo je šesnaest tisuća sedamsto pedeset šekela od zapovjednika tisuća i od stotnika. I ratnici su pljačkali svaki za sebe. I uzeo je Mojsije i svećenik Eleazar zlato od zapovjednika i od satnika, i uneo ga u Šator svjedočanstva kao spomen sinova Izraelovih pred Gospodom.

I stoka je bila u velikom mnoštvu sinovima Rubena i sinovima Gada, mnoštvo veoma veliko, i vidjeli su zemlju Jazer i zemlju Gilead, i bilo je to mjesto, mjesto za stoku. I sinovi Rubena i sinovi Gada rekli su Mojsiju i Eleazaru svećeniku i vladarima skupštine, govoreći: Ataroth, i Daibon, i Jazer, i Nimrah, i Heshbon, i Elealeh, i Sebama, i Nebo, i Baian, Zemlja koju je predao Gospodin pred sinovima Izraela stočarska je zemlja, i tvoja djeca imaju stoku. I govorili su: Ako smo našli milost pred tobom, neka bude dana ova zemlja tvojim slugama u posjed, i ne prelazi nas preko Jordana.

I reče Mojsije sinovima Gada i sinovima Rubena: Braća vaša idu u rat, a vi ćete sjediti ovdje? I zašto iskrivljujete umove sinova Izraela da ne prijeđu u zemlju koju im Gospodin daje? Nisu li tako postupili vaši očevi kada sam ih poslao iz Kadeš Barnee da razmotre zemlju? I oni su otišli gore u dolinu grozdova i promatrali su zemlju, i odvratili su srce sinova Izraela, tako da ne uđu u zemlju koju im je Gospod dao. I Gospodin se razgnjevio u onaj dan i zakleo se govoreći, Ako će vidjeti ovi ljudi koji su izašli iz Egipta, od dvadeset godina i naviše, koji poznaju dobro i zlo, zemlju koju sam se zakleo Abrahamu, Izaku i Jakovu - jer nisu slijedili za mnom,

Osim Kaleba, sina Jefonega, koji je bio odvojen, i Jošue, sina Nunovog, jer su slijedili Gospodina. I Gospodin se razgnjevio na Izrael i raspršio ih po pustinji četrdeset godina, dok nije nestala sva generacija koja je činila zlo pred Gospodinom. Evo, ustali ste umjesto vaših očeva, uništenje grešnih ljudi, da dodate još na srdžbu gnjeva Gospodnjeg prema Izraelu. Zato što ćete se okrenuti

od njega i još ga ostaviti u pustinji, i počinīt ćete bezakonje protiv cijele ove skupštine.

I priđoše mu i govorahu: Torove za ovce sagrađićemo ovdje za stoku našu i gradove za obitelji naše. I mi ćemo se naoružati kao predstraža ispred sinova Izraela, dok ih ne dovedemo na njihovo vlastito mjesto, a naša prtljaga će stanovati u utvrđenim gradovima zbog stanovnika zemlje. Nećemo se vratiti u naše kuće dok sinovi Izraela ne budu podijeljeni, svaki u svoju baštinu. I nećemo više naslijediti s njima s one strane Jordana i dalje, jer smo primili naše dijelove s one strane Jordana na istoku.

I reče im Mojsije: Ako učinite prema ovoj riječi, ako se naoružate pred Gospodinom za rat, I proći će svaki vaš naoružani čovjek preko Jordana pred Gospodinom, dok ne bude uništen njegov neprijatelj pred njim, I kada bude pokorena zemlja pred Gospodom, i nakon toga vratit ćete se, i bit ćete nevini pred Gospodom i pred Izraelom, i bit će vama ova zemlja u posjedu pred Gospodom. Ako pak ne učinite tako, sagriješit ćete pred Gospodinom i znat ćete svoj grijeh kada vas sustigne zlo. I graditi ćete sebi gradove za vašu prtljagu i farme za vašu stoku, i učinit ćete ono što izlazi iz vaših usta.

I sinovi Rubena i sinovi Gada rekli su Mojsiju: Sluge tvoje učinit će kako naš Gospodin zapovijeda. Naša prtljaga, naše žene i sva naša stoka bit će u gradovima Gileada. Tvoje sluge će sve naoružane i poredane proći pred Gospodom u rat, na način kako Gospodin govori.

I sastavio im je Mojsije Eleazara svećenika, i Jošuu sina Navina, i poglavare obitelji plemena Izraela. I rekao je Mojsije njima: Ako prijeđu sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi s vama preko

Jordana, svi naoružani za rat pred Gospodinom, i pokorite zemlju pred vama, tada ćete im dati zemlju Gilead u posjed. Ako li ne prijeđu naoružani s vama u rat pred Gospodinom, tada ćete prenijeti njihovu prtljagu, i njihove žene, i njihovu stoku prije vas u zemlju Kanaan, i oni će naslijediti zajedno s vama u zemlji Kanaan. I sinovi Rubena i sinovi Gada odgovorili su govoreći: Koliko Gospodin govori slugama, tako ćemo mi učiniti. Mi ćemo prijeći naoružani pred Gospodina u zemlju Kanaan, i vi ćete nam dati posjed s one strane Jordana.

I dade njima Mojsije, sinovima Gada i sinovima Rubena i polovici plemena Manasea, sinova Josipa, kraljevstvo Sihona, kralja Amorejaca, i kraljevstvo Oga, kralja Basana, zemlju i gradove s granicama njezinim, gradove zemlje unaokolo. I sinovi Gadovi sagradili su Daibon i Atarot i Aroer. i Sofar, i Jazer, i uzdigli su ih, i Namram, i Baitharan, utvrđene gradove i farme za ovce. I sinovi Rubenovi sagradili su Hešbon i Eleale i Kirijataim. i Beelmeon, okružene, i Sebam, i nazvali su gradove koje su sagradili prema njihovim imenima. I sin Makirov, sina Manaseova, otišao je u Gilead i zauzeo ga, i uništio je Amorejca koji je obitavao u njemu. I dao je Mojsije Gilead Makiru, sinu Manaseovu, i nastanio se tamo. I Jair, sin Manaseha, otišao je i uzeo njihova sela, i nazvao ih je sela Jairova. I Nabau je otišao i uzeo Kaat i njezina sela, i nazvao ih je Nabot prema svojem imenu.

## 33

I ovo su postaje sinova Izraela, kako su izišli iz zemlje Egipta sa svojom vojskom pod vodstvom Mojsija i Arona. I Mojsije je zapisao njihove polazke i njihove postaje po riječi Gospodnjoj, i ovo su postaje njihovog putovanja. Otišli su iz Ramesesa u prvom mjesecu, petnaestog dana prvog mjeseca, sljedećeg dana nakon

Pashe izašli su sinovi Izraela uzdignute ruke pred svim Egipćanima. I Egipćani su sahranjivali svoje mrtve, sve koje je udario Gospodin, sve prvorodeno u zemlji egipatskoj, i nad njihovim bogovima je izvršio osvetu Gospodin. I sinovi Izraela, otišavši iz Ramesea, utaborili su se u Sokotu. I otišavši iz Sokota, utaborili su se u Butanu, što je dio pustinje. I otišli su iz Buthana i utaborili su se na ušću Eirotha, koje je nasuprot Beelsephonu, i utaborili su se nasuprot Magdolou. I oni su otišli nasuprot Eirothu i prijedоše sredinom mora u pustinju, i išli su put od tri dana kroz pustinju, i utaborili su se u Pikriaisu. I oni su otputovali iz Gorkih voda i došli u Elim, a u Elimu je bilo dvanaest izvora voda i sedamdeset stabala palmi, pa su se utaborili ondje kod vode. I oni su otišli iz Elima i utaborili su se kod Crvenog mora. I oni su otišli od Crvenog mora i utaborili su se u pustinji Sin.

I odoše iz pustinje Sin i utaboriše se u Rafaki. I otišli su iz Rafake i utaborili se u Ailusu. I otišli su iz Ailousa i utaborili su se u Rafidinu, i nije bilo tamo vode da narod pije. I oni su otišli iz Rafidina i utaborili se u pustinji Sinaj. I otišli su iz pustinje Sinaj i utaborili se u Grobovima žudnje. I oni su otišli iz grobova želje i utaborili su se u Aserotu. I oni su otišli iz Aserota i utaborili su se u Ratami.

I otišli su iz Ratame i utaborili se u Remon Faresu. I otišli su iz Remmon Pharesa i utaborili se u Leboni. I otišli su iz Lebona i utaborili se u Ressanu. I otišli su iz Ressana i utaborili se u Makellathu. I odiše iz Makellatha i utaboriše se u Sapharu. I oni odidoše iz Safara i utaboriše se u Haradatu. I otišli su iz Haradatha i utaborili se u Makelotu. I odoše iz Makelota i utaboriše se u Kataatu. I otišli su iz Kataatha i utaborili se u Tarathu. I otišli su iz Taratha i utaborili se u Mathekki. I otišli su iz Mathekka i logorovali u Selmoni. I odbili su iz Selmona i



utaborili su se u Masurut. I otišli su iz Masuruta i utaborili se u Banaii. I otišli su iz Banaia i utaborili se na planini Gadgad.

I otišli su s planine Gadgad i utaborili se u Etebathi. I otišli su iz Etebatha i utaborili se u Ebroni. I otišli su iz Ebrona i utaborili se u Gesion Gaberu. I otišli su iz Ezion Gabera i utaborili se u pustinji Sin, i otišli su iz pustinje Sin i utaborili se u pustinji Paran, a to je Kadeš. I otišli su iz Kadeša i utaborili su se u planini Hor blizu zemlje Edom.

I otišao je gore Aron svećenik po zapovijedi Gospodina i umro je tamo u četrdesetoj godini izlaska sinova Izraela iz zemlje Egipta, petog mjeseca, prvog dana mjeseca. I Aron je bio sto dvadeset i tri godine star kada je umro na gori Hor. I čuvši kanaanski kralj Arad, koji je živio u zemlji Kanaan, kada su ulazili sinovi Izraela, I odoše iz Hora planine i utaboriše se u Selmonu. I otputovahu iz Selmona i utaboriše se u Phino. I otišli su iz Finona i utaborili se u Obotu.

I oni su otišli iz Obota i utaborili se u Gaju, s one strane na granicama Moaba. I otišli su iz Gaja i utaborili su se u Dibon Gadu. I oni su otišli iz Daibon Gada i utaborili su se u Gelmon Deblataimu. I otišli su iz Gelmona Deblathaima i utaborili su se na planinama Abarim, nasuprot Nabaua. I otišli su od planina Abarima i utaborili se na zapadu Moaba, na Jordanu prema Jerihonu. I tabori su se utaborili kraj Jordana između Esimota do Belse koja je prema zapadu Moaba.

I Gospod je govorio Mojsiju na zapadu Moaba, pored Jordana, prema Jerihonu, govoreći, Govori sinovima Izraela i reci im: Vi prelazite Jordan u zemlju Kanaan. I uništiti ćete sve stanovnike u zemlji pred vašim licem, i ukloniti ćete njihove stražarnice, i sve njihove livene kipove ćete uništiti, i sve njihove

stupove ćete ukloniti. I vi ćete uništiti sve stanovnike zemlje i vi ćete stanovati u njoj, jer vama sam dao njihovu zemlju u baštinu. I naslijedit ćete njihovu zemlju ždrijebom prema vašim plemenima: brojnijima ćete umnožiti njihov posjed, a manje brojnim ćete umanjiti njihov posjed. Gdje god ispadne njegovo ime, ondje će biti njegovo. Prema plemenima vaših otaca naslijedit ćete. Ako pak ne uništite one koji stanuju na zemlji ispred vas, tada će oni koje ostavite od njih biti trnje u vašim očima i strijele u vašim stranama, i bit će vam neprijatelji na zemlji na kojoj ćete vi stanovati. I bit će kako sam odlučio učiniti njima, tako ću učiniti vama.

## 34

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Zapovjedi sinovima Izraela i reći ćeš im: Vi ulazite u zemlju Kanaan. Ova će vam biti nasljedstvo, zemlja Kanaan sa svojim granicama. I bit će vama strana prema jugu od pustinje Sin do Edoma, i bit će vama granice prema jugu od dijela slanog mora od istoka. I granice će vas okružiti od juga prema usponu Akrabin, i proći će Ennak, i izlaz njegov bit će prema jugu Kadeš Barnea, i izaći će u naselje Arad, i proći će Asemona. I granica će okružiti od Asemone do bujice Egipta, i izlaz će biti more. I granice mora bit će vama, veliko more će označiti granicu, ovo će vama biti granice mora.

I ovo će vam biti granice prema sjeveru: od Velikog mora izmjerit ćete sebi od planine do planine. I od planine ćete izmjeriti planinu njima koji ulaze u Hamath, i izlaz njegov bit će granice Saradak. I izaći će granice Dephrona, i izlaz njegov bit će Arsenain, ovo će vama biti granice sa Sjevera. I granice će sići od Sefefamara do Bele s istoka prema izvorima, i granice će sići od Bele prema leđima mora Henereta s istoka. I granica će sići od Sefamara do

Bele s istoka prema izvorima, i granica će sići od Bele na obronak mora Henereta s istoka. I granice će sići na Jordan, i izlaz će biti Slano more; ova će vama biti zemlja i njezine granice uokolo.

I Mojsije zapovjedi sinovima Izraela govoreći: Ovo je zemlja koju ćete naslijediti ždrijebom, na način kako je zapovjedio Gospodin da je dade devetorici plemena i polovici plemena Manase. Zato je pleme sinova Rubenovih i pleme sinova Gadovih prema kućama njihovih očeva, i polovica plemena Manaseova primila svoje ždrijebove. Dva plemena i pol plemena uzeli su svoje ždrijebove s one strane Jordana prema Jerihonu, od juga prema istoku.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Ovo su imena muškaraca koji će vam podijeliti zemlju u nasljedstvo: svećenik Eleazar i Jošua, sin Nunov. I po jednog vladara iz svakog plemena uzet ćete da vam naslijedi zemlju.

I ovo su imena muškaraca plemena Juda: Kaleb, sin Jefonin. Plemena Šimuna, Salamiel sin Semiuda. Plemena Benjamina, Eldad sin Chaslona, Plemena Dana, vladar Bakchir, sin Egli. Od sinova Josipa, od plemena sinova Manasseha, vladar Aniel, sin Souphijev. Od plemena sinova Efraima, vladar Kamuel, sin Sabatana. Plemena Zebuluna, vladar Elizafan, sin Parnaha. Od plemena sinova Issachara vladar Phaltiel, sin Ozâ. Plemena sinova Ašera, vladar Akior, sin Selemi. Plemena Neftalija, vladar Fadael, sin Iamiuda.

Ovim je Gospodin zapovjedio podijeliti sinovima Izraela u zemlji Kanaan.

I Gospodin je govorio Mojsiju na zapadu Moaba pokraj Jordana prema Jerihonu govoreći, Zapovjedi sinovima Izraela, i dat će Levitima od njihovih dijelova posjeda gradove za stanovanje, i predgrađa gradova oko njih dat će Levitima. I gradovi će im biti za stanovanje, a njihove ograde će biti za njihovu stoku i sve njihove četveronošce. I priležeće gradova koje ćete dati Levitima, od zida grada i izvana dvije tisuće lakata unaokolo. I izmjerit ćeš izvan grada stranu prema istoku dvije tisuće lakata, i stranu prema jugu dvije tisuće lakata, i stranu prema moru dvije tisuće lakata, i stranu prema sjeveru dvije tisuće lakata, a grad će biti u sredini toga za vas, i to su granice gradova. I gradove ćete dati levitima: šest gradova utočišta koja ćete dati da onamo pobjegne ubojica, i uz ove četrdeset i dva grada. Sve gradove dat ćete Levitima, četrdeset i osam gradova, ove i njihova predgrađa. I gradove koje ćete dati od posjeda sinova Izraela - od onih koji imaju mnogo, mnogo, i od onih koji imaju manje, manje - svaki prema svom nasljedstvu koje će naslijediti, dat će od gradova Levitima.

I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši, Govori sinovima Izraela i reci im: Vi prelazite Jordan u zemlju Kanaan. I odvojit ćete sebi gradove, utočišta će vam biti da tamo pobjegne ubojica, svaki onaj koji je udario dušu nenamjerno. I bit će vam gradovi utočišta od osvetnika krvi, i neće umrijeti ubojica dok ne stane pred skupštinom na sud. I gradovi koje ćete dati, šest gradova, bit će vam utočišta. Tri grada dat ćete s one strane Jordana, i tri grada dat ćete u zemlji Kanaanu.

Utočište će biti sinovima Izraela, i strancu, i pridošlici koji je među vama. Ovi gradovi će biti za utočište, da pobjegne tamo svaki tko je udario dušu nenamjerno.

Ako ga udari predmetom od željeza i on umre, ubojica je; ubojica neka bude pogubljen. Ako li ga udari kamenom iz ruke, od kojeg može umrijeti, i on umre, ubojica je; smrću neka bude usmrćen ubojica. Ako li ga drvenom posudom iz ruke, od koje može umrijeti, udari i on umre, ubojica je; smrću neka bude usmrćen ubojica.

Osvjetnik krvi ubit će ubojicu kada ga sretne; on će ga ubiti. Ako li ga zbog neprijateljstva gurne i baci na njega bilo koji predmet iz zasjede, i on umre, Ili ga je zbog gnjeva udario rukom i on umre, smrću neka se pogubi onaj koji je udario; ubojica je, smrću neka se pogubi onaj koji ubija. Osvjetnik krvi će ubiti ubojicu kada ga sretne.

Ako li iznenada, ne iz neprijateljstva, gurne ga, ili baci na njega bilo kakvu stvar, ne iz zasjede, ili svakim kamenom od kojega će umrijeti, ne znajući, i padne na njega, i umre, a on nije bio njegov neprijatelj, niti je tražio nauditi mu, I skupština će suditi između onoga koji je udario i između osvetnika krvi, prema ovim sudovima. I skupština će osloboditi ubojicu od osvetnika krvi, i skupština će ga vratiti u grad njegova utočišta, kamo je pobjegao, i stanovati će tamo dok ne umre veliki svećenik, kojega su pomazali svetim uljem.

Ako pak ubojica odlaskom izađe iz granica grada u koji je tamo pobjegao, I pronade li ga osvetnik krvi izvan granica grada utočišta njegova, i ubije li osvetnik krvi ubojicu, nije kriv. U gradu utočišta neka stanuje dok ne umre veliki svećenik, i nakon što umre veliki svećenik, vratit će se ubojica u zemlju svoga posjeda.

I ovo će vam biti zakonska odredba suda za vaša pokoljenja u svim vašim naseljima. Svakoga tko je udario dušu, na temelju

svjedoka ubiti ćeš ubojicu, ali jedan svjedok neće svjedočiti da duša umre. I nećete uzeti otkupninu za dušu od ubojice koji je kriv da bude ubijen, jer će smrću biti pogubljen. Nećete primiti otkupninu za bježanje u grad utočišta, da bi ponovno stanovao na zemlji, dok ne umre veliki svećenik. I nećete ubiti zemlju u kojoj vi prebivate, jer ova krv ubija zemlju, i zemlja neće biti okajana od krvi izlivena na nju, nego krvlju onoga koji je izliva. I nećete oskrvniti zemlju na kojoj prebivate, na kojoj ja prebivam među vama, jer ja jesam Gospodin koji prebiva usred sinova Izraela.

## 36

I pristupiše vladari plemena sinova Galaada, sina Makira, sina Manasseha, iz plemena sinova Josipa, i govoriše pred Mojsijem i pred Eleazarom, svećenikom, i pred vladarima kuća očeva sinova Izraela, I rekoše: Gospodaru našem zapovjedio je Gospodin dati zemlju nasljedstva ždrijebom sinovima Izraela, i gospodaru je zapovjedio Gospodin dati nasljedstvo Salpaada, brata našega, kćerima njegovim. I one će biti žene jednom od plemena sinova Izraela, i njihov ždrijeb bit će oduzet iz posjeda naših otaca i bit će dodan u baštinu plemena kojima postanu žene, i iz ždrijeba naše baštine bit će oduzet. Ako pak nastupi oslobođenje sinova Izraela, njihova baština bit će dodana baštini plemena kojima postanu žene, i od baštine plemena obitelji naše bit će oduzeta njihova baština.

I naredio je Mojsije sinovima Izraela po zapovijedi Gospodina, govoreći: Tako pleme sinova Josipa govori. Ovo je riječ koju je zapovjedio Gospodin kćerima Salpaada, govoreći: kome ne ugađa pred njima, neka postanu žene, ali samo iz naroda oca njihova neka postanu žene. I baština sinova Izraela neće biti prenesena s plemena na pleme, jer će se sinovi Izraela držati svaki

baštine plemena svoje obitelji. I svaka kći koja nasljeđuje nasljedstvo iz plemena sinova Izraela bit će žena jednomu iz naroda oca njezina, tako da sinovi Izraela mogu naslijediti svaki svoje očinsko nasljedstvo. A udio neće biti prenesen iz plemena na drugo pleme, nego će se sinovi Izraela svaki držati svoga nasljedstva.

Na koji način je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su učinile kćeri Salpaada. I udaše se Tersa i Egla i Melha i Nua i Malaa, kćeri Salpaada, rođacima njihovim, Iz naroda Manasseha, sinova Josipovih, postale su žene, i njihovo nasljedstvo pripalo je plemenu naroda njihova oca. Ovo su zapovijedi i uredbe i presude koje je Gospodin zapovjedio preko Mojsija na zapadu Moaba, kod Jordana, prema Jerihonu.

# Ponovljeni zakon

## 1

Ovo su riječi koje je Mojsije govorio svemu Izraelu s one strane Jordana u pustinji prema zapadu, blizu Crvenog mora, između Parana, Tofola, Lobona, Aulona i Katahruzeje. Jedanaest dana iz Horeba put na planinu Seir do Kadeš Barnee. I dogodilo se u četrdesetoj godini, u jedanaestom mjesecu, prvog dana mjeseca, Mojsije je govorio svim sinovima Izraela prema svemu što mu je Gospodin zapovjedio za njih, nakon što je udario Sihona, kralja Amorejaca, koji je živio u Hešbonu, i Oga, kralja Bašana, koji je živio u Aštarotu i u Edreju, S one strane Jordana u zemlji Moab, počeo je Mojsije razjasniti ovaj zakon, govoreći, Gospodin, Bog naš, govorio je nama u Horebu, govoreći: Neka vam bude dovoljno stanovati na ovoj planini. Okrenite se i krenite, te uđite u planinu Amorejaca i prema svim susjedima Arabe, u planinu i ravnicu, prema jugu i obali, zemlju Kanaanaca i Anti-Libanon, do velike rijeke, rijeke Eufrata. Vidite, predao je pred vama zemlju; ušavši, uzmite u posjed zemlju koju sam se zakleo ocima vašim, Abrahamu i Izaku i Jakobu, dati njima i njihovu sjemenu s njima.

I rekao sam vama u ono vrijeme: Neću moći sam nositi vas. Gospodin, Bog vaš, umnožio vas je, i evo vas danas kao zvijezde nebeske po množini. Gospodin, Bog vaših očeva, neka vam doda tisućostruko onoliko koliko vas ima, i neka vas blagoslovi kao što vam je govorio. Kako ću sam moći podnijeti vaš trud i vaše breme i vaše sporove? Dajte sebi mudre, znalacke i razumne muškarce u vaša plemena, i postaviti ću ih za vaše vođe. I vi ste mi odgovorili i rekli: Dobro je ono što si govorio učiniti. I uzeo sam između vas ljude mudre i znalce i razumne, i postavio sam ih da vode nad vama zapovjednike tisuća, i stotinique, i zapovjednike pedesetina, i



zapovjednike desetina, i pisare vašim sucima, I zapovjedio sam vašim sucima u ono vrijeme, govoreći: slušajte između vaše braće i sudite pravedno između čovjeka i između brata i između njegove pridošlice. Nećeš gledati na lice u sudu, prema malom i prema velikom sudit ćeš, nećeš pokazivati pristranost prema čovjeku, jer sud Božji jest, i riječ koja ako teška bude, od vas, ponijet ćete je preda me, i čut ću je. I zapovjedio sam vam u to vrijeme sve što ćete činiti.

I pošavši iz Horeba, išli smo kroz svu onu veliku i strašnu pustinju koju ste vidjeli, putem prema planini Amorejaca, kako nam je zapovjedio Gospodin, Bog naš, i došli smo do Kadeš Barnee. I rekao sam vama: Došli ste do planine Amorejaca koju Gospodin, Bog naš, daje vama. Vidite, Gospodin, Bog vaš, predao je vama pred vašim licem zemlju; pođite gore i uzmite je u posjed na način kako vam je rekao Gospodin, Bog vaših otaca. Ne bojte se niti se plašite. I vi ste svi došli k meni i rekli ste: Pošaljimo naše ljude prije nas, i neka izviđaju za nas zemlju, i neka nam donesu odgovor o putu kojim ćemo se uspeti na nju, i o gradovima u koje ćemo ući. I ugodila mi je ta riječ, i uzeo sam iz vas dvanaest ljudi, po jednog čovjeka iz svakog plemena. I okrenuvši se, otišli su u planinu, došli do doline grozda i izviđali je. I uzeli su u svoje ruke od ploda zemlje i donijeli su vama, i govorili su: Dobra je zemlja koju nam Gospodin, Bog naš, daje.

I niste htjeli ići gore, nego ste neposlušali riječ Gospodina, Boga našega. I gundali ste u svojim šatorima i rekli ste: Zato što nas Gospodin mrzi, izveo nas je iz zemlje Egipta da nas preda u ruke Amorejaca i da nas uništi. Gdje mi idemo gore? Ali vaša braća odvratila su vaše srce govoreći: Narod velik i mnogobrojan i jači od nas, i gradovi veliki i utvrđeni do neba, ali i sinove divova vidjeli smo tamo. I rekao sam vama: ne bojte se niti se plašite njih.

Gospodin, Bog vaš, koji ide pred vašim licem, on će ratovati zajedno s vama protiv njih prema svemu što je učinio za vas u zemlji Egiptu i u ovoj pustinji koju ste vidjeli na putu planine Amorejaca, kao što je nosio te Gospodin Bog tvoj, kao što čovjek nosi svoga sina, prema svemu putu kojim ste išli dok niste došli na ovo mjesto.

I u ovoj riječi niste vjerovali Gospodinu, Bogu našem, koji ide prije vas na putu da vam odabere mjesto, vodeći vas u vatri noću, pokazujući vam put kojim idete po njemu, i u oblaku danju.

I Gospod je čuo glas vaših riječi i, razgnjevivši se, zakleo se govoreći, Hoće li tko od ovih ljudi vidjeti ovu dobru zemlju koju sam se zakleo njihovim ocima, osim Caleb, sin Jephunneha, ovaj će je vidjeti, i njemu ću dati zemlju na koju je stupio, i njegovim sinovima, zbog njegove odanosti Gospodinu. I meni se razljutio Gospodin zbog vas, govoreći: Niti ti nećeš ući tamo. Jošua, sin Nun, koji stoji uz tebe, on će ući tamo; njega ojačaj, jer će on dati tu zemlju kao baštinu Izraelu. I svako mlado dijete koje ne zna danas dobro ili zlo, oni će ući tamo, i njima ću je dati, i oni će je naslijediti. I vi ste se, okrenuvši se, utaborili u pustinji na putu prema Crvenom moru.

I odogovorili ste i rekli ste: Sagriješili smo pred Gospodom, Bogom našim. Mi ćemo poći u rat i ratovati prema svemu što je zapovjedio Gospodin, Bog naš, nama. I uzevši svaki svoje ratno oružje i skupivši se, idite u planinu. I reče Gospodin prema meni: Reci im: nećete ići gore niti ćete ratovati, jer nisam s vama, i nećete biti slomljeni pred vašim neprijateljima. I govorio sam vama, ali me niste slušali, i prestupili ste riječ Gospodnju, i nasilno postupajući pošli ste na planinu. I izašao je Amorejac koji je stanovao u onoj planini u susret vama, i progonio vas kao što to

čine pčele, i ranjavali su vas od Seira do Horma. I sjedivši ste plakali pred Gospodom, Bogom našim, i Gospodin nije čuo vašeg glasa niti je pazio na vas.

I sjedili ste u Kadešu mnogo dana, koliko god dana ste ikada sjedili.

## 2

I okrenuvši se, otišli smo u pustinju, putem Crvenog mora, na način kako je Gospodin govorio prema meni, i okruživali smo planinu Seir mnogo dana. I rekao je Gospodin meni, Neka vam bude dovoljno kružiti oko ove planine, okrenite se dakle prema sjeveru. I narodu zapovjedi govoreći: Vi prolazite kroz granice vaše braće, sinova Ezava, koji stanuju u Seiru, i oni će se vas bojati i veoma će vas poštovati. Ne pridružujte se ratu protiv njih, jer vam neću dati od njihove zemlje niti stope stopala, jer sam sinovima Ezava dao u nasljedstvo planinu Seir. Za srebro kupite hranu od njih i jedite je, i vodu za srebro uzet ćete od njih mjerom i piti ćete je. Jer Gospodin Bog naš blagoslovio te u svakom djelu ruku tvojih, zapamti kako si prošao kroz pustinju veliku i strašnu onu, evo četrdeset godina Gospodin Bog tvoj s tobom, nisi oskudijevao ni u čemu.

I prošli smo pored naše braće, sinova Ezava, koji stanuju u Seiru, pored puta Arabe od Ailona i od Gesion Gabera, i okrenuvši se prošli smo putem kroz pustinju Moab. I rekao je Gospodin prema meni: Ne neprijateljujte s Moabitima i ne započinjite s njima rat, jer vam neću dati od njihove zemlje u nasljedstvo, jer sam sinovima Lotovim dao Aroer da ga naslijede. Ommi su se prije bili nastanili na njoj, narod velik i mnogobrojan i jak, baš kao Anakimi. Rephaim će biti smatrani i ovi, baš kao i Anakim, a

Moabiti ih nazivaju Emim. I u Seiru je ranije boravio Horejac, i sinovi Ezava uništili su ih i istrijebili ih od lica njihovog, i naselili su se umjesto njih, na način kako je učinio Izrael sa zemljom svog nasljedstva koju im je dao Gospodin. Sada dakle ustanite i krenite, te prijeđite dolinu Zaret.

I dani koje smo putovali od Kadeš Barnea dok nismo prošli dolinu Zaret bili su trideset i osam godina, dok nije pala sva generacija muškaraca ratnika, umirući iz logora, kao što je prisegao Gospodin Bog njih. I ruka Boga bila je na njima da ih uništi iz sredine logora dok nisu propali.

I dogodilo se kada su pali svi muškarci ratnici umirući iz sredine naroda, i govorio je Gospodin mi je rekao: Ti ćeš danas proći kroz granice. Moab, Aroer, I približit ćete se sinovima Amonovim, ne budite neprijateljski prema njima, niti stupajte s njima u rat, jer neću dati od zemlje sinova Amonovih tebi u nasljedstvo, zato što sam sinovima Lotovim dao ju u nasljedstvo. Zemlja Refaima smatrat će se tako, jer su na njoj prije stanovale Refaime, a Amonci ih nazivaju Zohominima. Narod velik i mnogobrojan i jači od vas, baš kao i Enakeim, i uništio ih je Gospodin pred njihovim licem, i naslijedili su i nastanili se umjesto njih do ovoga dana. Baš kao što su učinili sinovima Ezava koji su prebivali u Seiru, na koji su način istrijebili Horite ispred njih, i naslijedili ih, i nastanili se umjesto njih do ovoga dana. I Euaioi koji su stanovali u Asedothu do Gaze, i Kapadočani koji su izašli iz Kapadokije, istrijebili su ih i naselili se umjesto njih.

Sada dakle ustanite i krenite, i prijeđite dolinu Arnon. Evo, predao sam u tvoje ruke Sihona, kralja Hešbona, Amorejca, i njegovu zemlju. Počni je naslijediti, stupi s njim u rat ovoga dana.

Počni širiti svoj strah i užas na sve narode pod nebom, koji će, čuvši tvoje ime, biti uznemireni i osjetit će bolove pred tobom.

I poslao sam izaslanike iz pustinje Kedemot prema Sihonu, kralju Hešbona, s miroljubivim riječima, govoreći Proći ću kroz tvoju zemlju, ići ću putem, neću skrenuti ni desno ni lijevo. Hranu ćeš mi prodati za srebro i jest ću je, i vodu ćeš mi prodati za srebro i piti ću je, samo ću proći pješice. Kao što su mi učinili sinovi Ezavovi koji stanuju u Seiru i Moabiti koji stanuju u Aroeru, dok ne prijeđem Jordan u zemlju koju nam Gospodin, Bog naš, daje. I nije htio Sihon, kralj Heshbona, da nas pusti da prođemo kroz njegovu zemlju, jer je Gospodin, Bog naš, otvrdnuo njegov duh i ojačao njegovo srce, da bi bio predan u tvoje ruke kao što je danas.

I reče Gospodin prema meni: Evo, počeo sam predavati pred tvojim licem Sihona, kralja Hešbona, Amorejca, i zemlju njegovu; počni naslijeđivati zemlju njegovu. I izašao je Sihon, kralj Hešbona, u susret nama, on i sav njegov narod, u rat u Jasu. I predao ga je Gospodin, Bog naš, pred nas, i udarili smo njega i njegove sinove i sav njegov narod. I zauzeli smo sve njegove gradove u ono vrijeme i potpuno uništili svaki grad redom, i njihove žene i njihovu djecu, nismo ostavili nikoga živog. Osim stoke, opljačkali smo i uzeli pljačku iz gradova. Iz Aroera, koji je uz obalu bujice Arnon, i grad koji je u dolini, i do planine Gileada, nije bilo grada koji nam je pobjegao. Sve je predao Gospodin, Bog naš, u naše ruke. Osim blizu sinova Amonovih nismo pristupili svim pridruženim bujicama Jaboka i gradovima u planinskoj zemlji, kao što nam je zapovjedio Gospodin, Bog naš.

I okrenuvši se, otišli smo gore putem u Bašan, i izašao je Og, kralj Bašana, u susret nama, on i sav njegov narod, u rat u Edraim. I reče Gospodin prema meni: Ne boj se njega, jer sam u tvoje ruke predao njega i sav njegov narod i svu njegovu zemlju, i učinit ćeš njemu kao što si učinio Sihonu, kralju Amorejaca, koji je stanovao u Hešbonu. I predao ga je Gospodin, Bog naš, u naše ruke, i Oga, kralja Basana, i sav njegov narod, i udarili smo ga dok nismo ostavili njegova sjemena.

I zauzeli smo sve njegove gradove u ono vrijeme, nije bilo grada koji nismo uzeli od njih, šezdeset gradova, sva okolna područja Argoba kralja Oga u Bašanu, Svi gradovi bili su utvrđeni, sa visokim zidovima, vratima i prijevornicama, osim veoma mnogih gradova Perizejaca. Uništili smo potpuno, baš kao što smo učinili kralju Sihonu od Heshbona, i uništili smo potpuno svaki grad redom, i žene, i djecu. I svu stoku i pljačku gradova opljačkali smo za sebe.

I uzeli smo u to vrijeme tu zemlju iz ruku dvojice kraljeva Amorejaca, koji su bili s one strane Jordana, od bujice Arnon pa do Hermona Palmovci nazivaju Hermon Sanior, a Amorejac ga je nazvao Sanir. Svi gradovi Misora, i sva Gileadska zemlja, i sav Bašan do Elche i Edraima, gradovi kraljevstva Oga u Bašanu, Jer samo je Og, kralj Bašana, bio ostavljen od Refaima. Evo, njegov krevet, željezni krevet, evo ga u krajnjim dijelovima sinova Amonovih: devet lakata duljina njegova i četiri lakta širina njegova, prema laktu čovjeka. I tu zemlju naslijedili smo u ono vrijeme od Aroera, koji je kod obale bujice Arnon, i polovicu planine Gilead, i njegove gradove dao sam Rubenu i Gadu. I ostatak Gileada i cijelo kraljevstvo Og u Bašanu dao sam polovici plemena Manaseova, i svu okolnu regiju Argob, cijeli onaj Bašan, zemlja Refaimaca bit će računana. I Jair, sin Manasseha, uzeo je

svu okolnu regiju Argob do granica Gargasija i Machatija, nazvao ih je po svom imenu Bašan Thauoth Jaeir do ovog dana. I Makiru dao sam Gilead. I Rubenu i Gadu dao sam od Gileada do potoka Arnona - sredinu potoka kao granicu - i do Jaboka, potok je granica sinovima Amonskim, I Arabija i Jordan granica Mahanareth, i do mora Arabije, mora slanog pod Asedothom, Phasga s istoka.

I naređivao sam vama u ono vrijeme, govoreći: Gospodin, Bog vaš, dao vam je ovu zemlju u nasljedstvo. Naoruživši se, idite pred vašom braćom, sinovima Izraela, svaki tko je sposoban. Osim vaših žena i vaše djece i vaše stoke, znam da imate mnogo stoke, neka stanuju u vašim gradovima koje sam vam dao, dok Gospodin ne da odmor Bog vaš braću vašu, baš kao i vas, i da naslijede i ovi zemlju koju Gospodin Bog naš daje njima s one strane Jordana, i vratit ćete se svaki u svoju baštinu koju sam vam dao.

I Jošui sam zapovjedio u ono vrijeme, govoreći: Vaše oči vidjele su sve što je učinio Gospodin, Bog naš, ova dva kralja; tako će Gospodin, Bog naš, učiniti svim kraljevstvima na koja ti tamo prelaziš. Ne bojte se ih, jer će se Gospodin, Bog naš, sam boriti za vas.

I ja sam molio Gospodina u to vrijeme, govoreći, Gospodine Bože, ti si počeo pokazivati svome sluzi svoju snagu i svoju silu, i moćnu ruku, i uzvišenu mišicu, jer tko je Bog na nebu ili na zemlji koji će učiniti kao što si ti učinio, i prema tvojoj snazi? Prešavši dakle, vidjet ću ovu dobru zemlju koja je s one strane Jordana, ovu dobru planinu i Antiliban.

I prezreo je Gospodin mene zbog vas, i nije me čuo, i rekao je Gospodin meni: Neka ti bude dovoljno, ne govori više tu riječ.

Popni se na vrh tesane planine i podigni svoje oči prema moru i sjeveru i jugu i istoku, i vidi svojim očima, jer nećeš prijeći ovaj Jordan. I zapovjedi Jošui i ojačaj ga i ohrabri ga, jer on će prijeći pred licem ovoga naroda, i on će im dati u nasljedstvo svu zemlju koju si vidio. I sjedili smo u dolini blizu kuće Fogor.

## 4

I sada, Izraele, slušaj uredbe i sudove koje vas danas učim činiti, da živite i umnožite se i da, ušavši, naslijedite zemlju koju vam Gospodin, Bog otaca vaših, daje. Ne ćete dodati k riječi koju ja zapovijedam vama, i ne ćete oduzeti od nje; čuvajte zapovijedi Gospodina Boga našega, koliko ja zapovijedam vama danas. Vaše oči vidjele su sve što je učinio Gospodin, Bog naš, Baal Peoru, jer je svakoga čovjeka koji je išao za Baal Peorom uništio Gospodin, Bog vaš, iz vaše sredine. Vi koji prijanjate uz Gospodina Boga vašega, svi ste živi danas.

Vidite, pokazao sam vam uredbe i sudove kao što mi je Gospodin zapovjedio, da tako činite u zemlji u koju ulazite da je naslijedite. I čuvat ćete i činit ćete, jer je ovo vaša mudrost i razumijevanje pred svim narodima, koji god budu čuli sve ove uredbe, i reći će: Evo mudrog i znalackog naroda, ovog velikog naroda. Jer koji je to velik narod kojem je Bog tako blizu kao što je Gospodin Bog naš u svemu kada ga prizovemo? I koji je velik narod kojem su uredbe i sudovi pravedni prema svemu ovom zakonu koji ja dajem pred vama danas?

Pazi na sebe i čuvaj svoju dušu veoma, ne zaboravi sve riječi koje su vidjele tvoje oči, i neka ne odstupe od tvoga srca sve dane tvoga života, i poučit ćeš svoje sinove i sinove svojih sinova o danu kada ste stajali pred Gospodom, Bogom našim, u Horebu na dan



skupštine, kada je rekao Gospodin mi reče: Skupi k meni narod i neka čuju moje riječi, tako da nauče bojati me se sve dane koje budu živjeli na zemlji i da poduče svoje sinove. I priđoste i stajaste pokraj planine, i planina je gorjela vatrom do neba - tama, mrak, oluja. I govorio je Gospodin prema vama iz sredine vatre glasom riječi koje ste čuli, i oblik niste vidjeli, nego samo glas, I objavio vam je svoj savez koji vam je zapovjedio činiti, deset riječi, i napisao ih je na dvije kamene ploče.

I meni je Gospodin zapovjedio u ono vrijeme da vas poučim uredbama i sudovima, da ih činite na zemlji u koju vi ulazite da je naslijedite. I čuvat ćete veoma svoje duše, jer niste vidjeli nikakvu sličnost u dan kada je Gospodin govorio prema vama na Horebu, na planini iz sredine vatre. Ne postupajte bespravno i ne činite sebi rezani lik, bilo kakvu sliku u obliku muškarca ili žene, Sličnost svake životinje koja postoji na zemlji, sličnost svake krilate ptice koja leti pod nebom, Sličnost svakog gmizavca koji gmiže po zemlji, sličnost svake ribe koje ima u vodama ispod zemlje. I ne pogledavši gore u nebo i vidjevši sunce i mjesec i zvijezde i sav svijet neba, bivši zaveden, pokloniš se njima i služiš njima, koje je dodijelio Gospodin, Bog tvoj, njih svim narodima onima pod nebom. Vas je pak uzeo Bog i izveo vas iz zemlje Egipta, iz željezne peći, iz Egipta, da budete njemu narod u posjed, kao što je danas.

I Gospodin Bog razljutio se na mene zbog stvari koje ste vi rekli, i zakleo se da neću prijeći ovaj Jordan i da neću ući u zemlju koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje u nasljedstvo. Jer ja umirem u ovoj zemlji i ne prelazim ovaj Jordan, ali vi prelazite i naslijedit ćete ovu dobru zemlju. Pazite da ne zaboravite zavjet Gospodina Boga našega koji je sklopio s vama, i da ne postupite bezakonički i ne napravite sebi rezanu sliku ili sličnost svega što vam je

zapovjedio Gospodin, Bog vaš. Jer Gospodin, Bog tvoj, vatra je koja proždire, Bog ljubomorni.

Ako li rodiš sinove i sinove svojih sinova, i zadržite se na zemlji, i postupate bezakonički, i načinite rezbarenu sliku svega, i učinite zlo pred Gospodinom Boga vašeg razgnjeviti, svjedočim vama danas nebo i zemlju, da ćete propašću propasti sa zemlje u koju vi prelazite Jordan da tamo naslijedite, nećete dugo živjeti dane na njoj, nego ćete biti potpuno uništeni. I Gospodin će vas raspršiti među svim narodima, i ostat ćete malobrojni među svim narodima u koje će vas Gospodin onamo odvesti. I tamo ćete služiti drugim bogovima, djelima ljudskih ruku, drvu i kamenju, koji neće vidjeti, niti će čuti, niti će jesti, niti će mirisati. I tražit ćete ondje Gospodina, Boga svojega, i naći ćete ga kada ga potražite iz svega srca svojega i iz sve duše svoje u nevolji svojoj. I sve će te ove riječi naći u posljednjim danima, i obratit ćeš se Gospodinu, Bogu svome, i čut ćeš njegov glas Jer Bog samilostan je Gospodin Bog tvoj, neće te napustiti, niti će te uništiti, neće zaboraviti zavjet tvojih otaca koji je zakleo njima Gospodin.

Upitajte za prijašnje dane, one koji su se dogodili prije vas, od dana kada je Bog stvorio čovjeka na zemlji, i od jednog kraja neba do drugog kraja neba: je li se dogodilo prema ovoj velikoj riječi, je li čuto takvo što, je li ikoji narod čuo glas Boga živoga koji govori iz sredine vatre, na način kako si ti čuo i ostao živ, Je li Bog testirao ušavši da uzme sebi narod iz sredine naroda u iskušenju, i u znakovima, i u čudesima, i u ratu, i u moćnoj ruci, i u uzvišenoj mišici, i u velikim viđenjima, prema svemu što je učinio Gospodin, Bog naš, u Egiptu pred tvojim očima, tako da znaš da je Gospodin, Bog tvoj, pravi Bog i da nema drugoga osim njega. Iz neba čujan je postao njegov glas da te pouči, i na zemlji ti je pokazao svoju veliku vatru, i njegove riječi čuo si iz sredine vatre.

Zato što je ljubio tvoje očeve i odabrao njihovo potomstvo s njima, vas, i izveo te on u svojoj velikoj snazi iz Egipta, uništiti narode velike i jače od tebe pred licem tvojim, uvesti te da ti da njihovu zemlju u nasljedstvo, kao što imaš danas.

I znat ćeš danas i vratit ćeš se umom da je Gospodin, Bog tvoj, ovaj Bog u nebu gore i na zemlji dolje, i nema nikoga osim njega. I čuvajte njegove zapovijedi i njegove uredbe, koliko ja zapovijedam tebi danas, da bi dobro tebi bilo i tvojim sinovima poslije tebe, da biste dugovječni postali na zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje sve dane. Tada je Mojsije odvojio tri grada s one strane Jordana, na istoku. pobjeći tamo ubojica koji bi ubio susjeda ne znajući, i ovaj ga nije mrzio prije jučer i prekojučer, i pobjeći će za utočište u jedan od ovih gradova, i živjet će Bosor u pustinji, u zemlji ravnici Rubenu, i Ramot u Gileadu Gadu, i Gaulon u Bašanu Manaseju.

Ovo je zakon koji je Mojsije postavio pred sinove Izraela. Ova su svjedočanstva i odredbe i presude koje je Mojsije govorio sinovima Izraela nakon što su izašli iz zemlje egipatske. s one strane Jordana, u dolini, blizu kuće Phogora, u zemlji Sihona, kralja Amorejaca, koji je živio u Heshbonu, kojeg su udarili Mojsije i sinovi Izraela, pošto su izašli iz zemlje Egipta. I oni naslijediše njegovu zemlju i zemlju Oga, kralja Bašana, dva kralja Amorejaca koji bijahu s one strane Jordana prema istoku. Od Aroera, koji je na obali bujice Arnon, i na planini Sihon, koja je Hermon, svu Arabu s one strane Jordana prema istoku sunca pod isklesanim Asedothom

## 5

I pozva Mojsije sav Izrael i reče im: Slušaj, Izraele, uredbe i sudove koje ja govorim danas u vaša uši, naučite ih i držite ih

izvršavajući. Gospodin, Bog vaš, sklopio je s vama savez u Horebu. Gospodin nije sklopio ovaj zavjet s vašim ocima, nego s vama, sa svima vama koji ste danas ovdje živi. Lice prema licu govorio je Gospodin s vama na planini iz sredine vatre. I ja sam stajao između Gospoda i vas u to vrijeme da vama objavim riječi Gospoda, jer ste se bojali lica te vatre i niste se popeli na planinu, govoreći Ja sam Gospod, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva.

Neće ti biti drugih bogova prije moga lica.

Ne ćeš sebi načiniti idol, niti bilo kakvu sličnost onoga što je na nebu gore, i onoga što je na zemlji dolje, i onoga što je u vodama ispod zemlje. Ne ćeš im se klanjati niti ćeš im služiti, jer ja sam Gospodin, Bog tvoj, Bog ljubomorni, koji vraća grijeh očeva na djecu do trećeg i četvrtog naraštaja onima koji me mrze, I čineći milost tisućama onima koji me ljube i onima koji čuvaju moje zapovijedi. Nećeš uzeti ime Gospodina, Boga tvoga, uzalud, jer Gospodin, Bog tvoj, neće ostaviti nekažnjenim onoga koji uzima ime njegovo uzalud.

Čuvaj dan subote da ga posvetiš, na način koji ti je zapovjedio Gospodin, Bog tvoj. Šest dana radit ćeš i obavljat ćeš sve svoje poslove, Ali sedmoga dana subote Gospodinu Bogu tvome, nećeš činiti u njemu nikakav posao ti i sin tvoj i kći tvoja, sluga tvoj i sluškinja tvoja, vo tvoj i zaprežna životinja tvoja, i svaka stoka tvoja, i došljak koji boravi kod tebe, da bi se odmorili sluga tvoj i sluškinja tvoja i zaprežna životinja tvoja, baš kao i ti. I sjetit ćeš se da si bio sluga u zemlji egipatskoj, i izveo te je Gospodin, Bog tvoj, odande moćnom rukom i uzdignutom mišicom. Zato ti je zapovjedio Gospodin, Bog tvoj, da čuvaš dan subotni i da ga svetkuješ. Poštuj oca svoga i majku svoju, na način kako ti je

zapovjedio Gospodin, Bog tvoj, da bi ti dobro bilo i da bi dugo živio na zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje. Nećeš ubiti. Ne ćeš počiniti preljub. Nećeš krasti. Nećeš svjedočiti lažno protiv svog bližnjega. Ne želji ženu bližnjega svoga, ne želji kuću bližnjega svoga, niti polje njegovo, niti slugu njegova, niti sluškinju njegovu, niti vola njegova, niti tegleću životinju njegovu, niti bilo koju stoku njegovu, niti išta što pripada bližnjemu tvojemu.

Ove riječi govorio je Gospodin svemu vašem skupu na planini iz sredine vatre, tame, mraka i oluje, velikim glasom, i nije ništa dodao. Napisao ih je na dvije kamene ploče i dao ih je meni. I dogodilo se kada ste čuli glas iz sredine vatre, i planina je gorjela vatrom, i pristupili ste mi svi vođe vaših plemena i vaše vijeće starješina, I govorili ste: Evo, pokazao nam je Gospodin, Bog naš, slavu svoju, i glas njegov čuli smo iz sredine vatre. U ovaj dan vidjeli smo da Bog govori čovjeku, i on živi. I sada, da ne umremo, jer će nas progutati ova velika vatra ako mi još jednom čujemo glas Gospodina, Boga našega, i umrijet ćemo. Jer tko je od smrtnika čuo glas Boga živoga koji govori iz sredine vatre, kao mi, i ostao živ? Pristupi ti i čuj sve što bi rekao Gospodin, Bog naš, i ti ćeš nam govoriti sve što bi Gospodin, Bog naš, govorio tebi, i mi ćemo slušati i činiti.

I čuo je Gospodin glas vaših riječi koje ste govorili prema meni, i rekao mi je Gospodin: Čuo sam glas riječi ovoga naroda, koliko god su govorili prema tebi; ispravno je sve koliko god su govorili. Tko će učiniti da njihovo srce bude takvo u njima, tako da se boje mene i čuvaju sve moje zapovijedi sve dane, da bude dobro njima i njihovim sinovima zauvijek? Idite, rekao sam im, vratite se u svoje kuće, Ti pak stani ovdje sa mnom, i govorit ću ti zapovijedi i uredbi i sudove koje ćeš ih naučiti, i neka ih izvršavaju tako u zemlji koju ja dajem njima u nasljedstvo. I čuvat ćete da činite na

način koji vam je zapovjedio Gospodin, Bog vaš, nećete skrenuti ni desno ni lijevo. Prema svemu putu koji ti je zapovjedio Gospodin, Bog tvoj, da hodiš njime, kako bi te smirio i bilo ti dobro, i kako biste dugo živjeli na zemlji koju ćete naslijediti.

## 6

I ovo su zapovijedi i uredbe i sudovi koje je zapovjedio Gospodin, Bog naš, da vas poučimo činiti u zemlji u koju vi ulazite da je naslijedite. Tako da se bojite Gospoda, Boga vašega, čuvajte sve njegove uredbe i njegove zapovijedi koje ja danas zapovijedam tebi, ti i sinovi tvoji i sinovi sinova tvojih, sve dane života tvoga, tako da dugo živite.

I čuj, Izraele, i pazi da činiš, kako bi ti bilo dobro i kako biste se veoma umnožili, baš kao što je govorio Gospodin, Bog očeva tvojih, da ti da zemlju u kojoj teče mlijeko i med. I ove su uredbe i sudovi koje je Gospodin zapovjedio sinovima Izraela u pustinji, pošto su izašli iz zemlje Egipta. Slušaj, Izraele, Gospodin Bog naš, Gospodin je jedan. I ljubiti ćeš Gospodina Boga svoga iz svega srca svoga, i iz sve duše svoje, i iz sve snage svoje. I bit će te riječi ove, koje ja zapovijedam tebi danas, u tvom srcu i u tvojoj duši. I poučavat ćeš ih svoje sinove, i govoriti ćeš o njima sjedeći u kući i idući putem, i ležeći i ustajući. I ti ćeš ih vezati kao znak na svojoj ruci, i bit će nepokolebljivo pred tvojim očima. I napisat ćete ih na do vratke vaših kuća i vaših vrata.

I bit će kada te uvede Gospodin, Bog tvoj, u zemlju koju je zakleo ocima tvojim, Abrahamu i Izaku i Jakovu, dati tebi gradove velike i dobre koje nisi sagradio, kuće pune svih dobrih stvari koje nisi napunio, cisterne isklesane koje nisi isklesao, vinogradi i maslinici koje nisi zasadio – a kada budeš jeo i nasitio se, pazi da

ne zaboraviš Gospodina Boga tvoga koji te je izveo iz zemlje Egipta, iz kuće ropstva. Gospoda, Boga svoga, bojat ćeš se i njemu jedinom služiti, uz njega ćeš se držati i njegovim imenom zaklinjati se.

Ne idite za drugim bogovima od bogova naroda koji su oko vas, jer Bog ljubomorni, Gospodin Bog tvoj, u tebi je, da se ne razgnjevi gnjevom Gospodin Bog tvoj na tebe i ne uništi te s lica zemlje.

Ne ćeš kušati Gospodina, Boga svoga, kao što ste ga iskušavali u kušnji. Čuvajući, čuvat ćeš zapovijedi Gospodina Boga tvoga, svjedočanstva i uredbe koje ti je zapovjedio. I ti ćeš činiti ono što je ugodno i dobro pred Gospodom, Bogom tvojim, da bi ti bilo dobro i da uđeš i naslijediš dobru zemlju koju je Gospodin zakleo ocima vašim. otjerati sve neprijatelje tvoje pred licem tvojim, kao što je govorio Gospodin.

I bit će kada te sin tvoj sutra upita, govoreći: Što su svjedočanstva i uredbe i presude koje je Gospodin, Bog naš, nama zapovjedio? I reći ćeš svom sinu: Sluge smo bili faraonu u zemlji egipatskoj, i Gospodin nas je izveo odande moćnom rukom i uzvišenom mišicom. I Gospodin je dao velika i strašna znamenja i čudesa u Egiptu Faraonu i njegovu domu pred našim očima, I nas je izveo odatle da nam da ovu zemlju, koju se zakleo dati našim ocima. I Gospod nam je zapovjedio činiti sve ove uredbe, bojati se Gospoda, Boga našega, da nam bude dobro sve dane, da živimo kao i danas. I milosrđe će biti nama, ako budemo čuvali činiti sve ove zapovijedi pred Gospodom, Bogom našim, kao što nam je zapovjedio.

Ako te Gospodin, Bog tvoj, donese u zemlju u koju tamo ulaziš da je naslijediš, i istjera velike narode od tvoga lica - Hetite i Girgašite i Amorite i Kanaanite i Perizaninima i Hivite i Jebusejce, sedam naroda mnogih i jačih od vas, I predat će ih Gospodin, Bog tvoj, u ruke tvoje, i udarit ćeš ih; uništenjem ćeš ih uništiti, nećeš sklopiti s njima savez, niti ćete se smilovati nad njima. Niti ćete sklapati brakove s njima, kćer svoju nećeš dati njegovu sinu, i njegovu kćer nećeš uzeti za svoga sina. Jer odvratit će tvoga sina od mene, i služit će drugim bogovima, i Gospodin će se razgnjeviti gnjevom na vas i brzo će te uništiti. Ali tako ćete postupiti s njima: njihove oltare porušit ćete, njihove stupove razbiti ćete, njihove gajeve posjeći ćete i rezane likove njihovih bogova spaliti ćete ognjem. Jer ti si svet narod Gospodinu, Bogu svojemu, i tebe je odabrao Gospodin, Bog tvoj, da mu budeš dragocjen narod iznad svih naroda koji su na licu zemlje.

Ne zato što ste brojni među svim narodima odabrao vas je Gospodin i izabrao vas je Gospodin, jer vi ste najmanji među svim narodima. Ali zbog toga što vas Gospodin ljubi i čuvajući zakletvu koju se zakleo vašim ocima, izveo vas je Gospodin moćnom rukom i otkupio vas je Gospodin iz kuće ropstva, iz ruke faraona, kralja Egipta. I znat ćeš da je Gospodin, Bog tvoj, ovaj Bog, Bog vjeran, koji čuva savez i milost prema onima koji ljube njega i onima koji čuvaju njegove zapovijedi kroz tisuću naraštaja, I vraćajući onima koji mrze u lice da ih uništi, i neće odgađati onima koji mrze, u lice će im vratiti.

I čuvat ćeš ove zapovijedi i uredbe i sudove, koliko ih ja zapovijedam tebi danas činiti. I bit će kada čujete ove uredbe i budete ih čuvali i činili, Gospodin, Bog tvoj, čuvat će za tebe savez i milost koju je zakleo vašim ocima. I ljubiti će te, i blagoslovit će te, i umnožit će te, i blagoslovit će potomke utrobe tvoje i plod



zemlje tvoje, žito tvoje i vino tvoje i ulje tvoje, stada volova tvojih i stada ovaca tvojih na zemlji koju se Gospodin zakleo ocima tvojim dati tebi. Blagoslovljen ćeš biti među svim narodima, neće biti među vama neplodnih, niti jalovnih, ni u tvojoj stoci. I Gospodin, Bog tvoj, uklonit će od tebe svaku bolest i sve zle egipatske bolesti koje si vidio i koliko god si ih znao. Neće ih staviti na tebe, nego će ih staviti na sve one koji te mrze.

I ti ćeš jesti sav plijen naroda koji Gospodin, Bog tvoj, daje tebi. Oko tvoje neće ih poštediti, i nećeš služiti njihovim bogovima, jer je ovo zapreka tebi.

Ako pak kažeš u svom umu da je ovaj narod veći od mene, kako ću ga moći uništiti? Nećeš se bojati njih, sjećat ćeš se koliko je učinio Gospodin, Bog tvoj, Faraonu i svim Egipćanima, Velike kušnje koje su vidjele tvoje oči, one velike znakove i čudesa, moćnu ruku i uzvišenu mišicu, kako te izveo Gospodin, Bog tvoj, tako će Gospodin, Bog vaš, učiniti svim narodima kojih se ti bojiš pred njihovim licem. I stršljene će poslati Gospodin, Bog tvoj, na njih, dok ne budu uništeni oni koji su preostali i oni koji su skriveni od tebe, Nećeš biti udaren pred njima, jer je Gospodin, tvoj Bog, s tobom, Bog velik i silan. I Gospodin, Bog tvoj, uništiti će te narode pred tobom malo-pomalo. Nećeš ih moći uništiti brzo, da zemlja ne postane pusta i da se na tebe ne namnože divlje zvijeri. I predat će ih Gospodin Bog tvoj u tvoje ruke, i uništiti ćeš ih velikim uništenjem, dok ih potpuno ne uništiš. I predati će njihove kraljeve u vaše ruke, i uništiti ćete njihovo ime s onoga mjesta, nitko se neće suprotstaviti tebi, dok ih potpuno ne uništiš.

Rezane slike njihovih bogova spaljit ćete ognjem, nećeš poželjeti srebro, niti zlato s njih nećeš uzeti za sebe, da ne posrneš zbog toga, jer je to gnusoba Gospodinu, Bogu tvome. I nećeš

unijeti gadost u svoju kuću, i bit ćeš prokletstvo kao i ovo; s gađenjem ćeš se gaditi i s odvratnošću ćeš se odvrćati, jer je to prokletstvo.

## 8

Sve zapovijedi koje vam ja danas zapovijedam čuvat ćete i izvršavati, da biste živjeli i umnožili se, i ušli i naslijedili zemlju koju je Gospodin, Bog vaš, zakleo ocima vašim. I ti ćeš se sjetiti svega puta kojim te vodio Gospodin, Bog tvoj, u pustinji, kako bi te ponizio i iskušao te, i kako bi se spoznalo što je u srcu tvom, hoćeš li čuvati zapovijedi njegove ili ne. I mučio te je, i izgladivao te je, i hranio te je manom koju nisu poznavali tvoji očevi, da bi ti objavio da neće čovjek živjeti samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi kroz usta Božja živjet će čovjek. Tvoja odjeća nije ostarjela na tebi, tvoje sandale nisu se istrošile na tebi, tvoja stopala nisu se oguljila, evo četrdeset godina.

I spoznat ćeš u srcu svome da kao što čovjek odgaja sina svoga, tako će te Gospodin, Bog tvoj, odgajati. I ti ćeš čuvati zapovijedi Gospodina Boga tvoga, hoditi njegovim putovima i bojati ga se.

Jer Gospodin Bog tvoj će te dovesti u zemlju dobru i obilnu, gdje su bujice voda i izvori iz dubina koji izviru kroz ravnice i kroz planine, Zemlja pšenice i ječma, vinove loze, smokve, mognanji, zemlja maslinovog ulja i meda, Zemlja na kojoj nećeš s siromaštvom jesti kruh svoj i nećeš biti u potrebi ni za čim, zemlja čije je kamenje željezo i iz čijih ćeš planina kopati broncu.

I jest ćeš i nasitit ćeš se, i blagoslovit ćeš Gospodina Boga svoga na zemlji dobroj koju ti je dao. Pazi da ne zaboraviš

Gospodina Boga svoga, da ne čuvaš njegove zapovijedi i sudove i njegove uredbe, koje ja zapovijedam tebi danas, Ne jedavši i bivši nasićen, i sagradivši dobre kuće i naselivši se u njima, i tvoga goveda i tvojih ovaca koji ti seumnože, srebra i zlata koje ti se umnoži, i svega što ti bude umnoženo, budeš uzdignut u srcu i zaboraviš Gospodina, Boga svoga, koji te je izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva, onoga koji te je proveo kroz onu veliku i strašnu pustinju, gdje je bila zmija koja grize i škorpion i žeđ, gdje nije bilo vode, onoga koji ti je izveo iz oštire stijene izvor vode onoga koji te je nahranio manom u pustinji, koju nisi znao ti i nisu znali tvoji očevi, da bi te ponizio i iskušao te i učinio ti dobro u posljednjim danima tvojim. Ne reci u svom srcu: Moja snaga i moć moje ruke stvorila mi je ovu veliku moć. I sjetit ćeš se Gospodina Boga svoga, jer on ti daje snagu da stekneš moć, i da bi uspostavio svoj savez koji je Gospodin zakleo ocima tvojim, kao što je danas.

I bit će, ako zaboraviš Gospodina, Boga svoga, i pođeš za drugim bogovima, i budeš im služio, i klanjao im se, svjedočim vama danas nebom i zemljom da ćete sigurno propasti. Kao i preostale narode koje Gospodin Bog uništava pred vašim licem, tako ćete i vi propasti, jer niste slušali glas Gospodina Boga vašega.

## 9

Slušaj Izraele, ti danas prelaziš Jordan da uđeš i naslijediš narode velike i jače od vas, gradove velike i utvrđene do neba, Narod velik i mnogobrojan i visok, sinove Enakove, koje ti znaš, i ti si čuo: Tko će se suprotstaviti sinovima Enakovim? I znat ćeš danas da Gospodin Bog tvoj ovaj će ići pred licem tvojim, vatra koja proždire jest, ovaj će ih uništiti, i ovaj će ih odvratiti od lica tvoga, i uništiti će ih brzo, baš kao što ti je rekao Gospodin. Ne reci

u svom srcu kada Gospodin, Bog tvoj, uništi ove narode pred tobom, govoreći: Zbog moje pravednosti me je Gospodin uveo da naslijedim ovu dobru zemlju. Ne zbog tvoje pravednosti, niti zbog svetosti tvoga srca ti ulaziš da naslijediš njihovu zemlju, nego zbog bezbožnosti ovih naroda Gospodin će ih uništiti pred tobom, i da bi uspostavio savez koji je Gospodin zakleo našim ocima Abrahamu i Izaku i Jakovu.

I znat ćeš danas da ti Gospodin, Bog tvoj, ne daje ovu dobru zemlju da je naslijediš zbog tvoje pravednosti, jer si narod tvrdovrata. Sjeti se, ne zaboravi koliko si izazvao Gospodina Boga tvoga u pustinji, od kojeg dana ste izašli iz Egipta i došli ste na ovo mjesto, neposlušni ste bili prema Gospodinu.

I u Horebu razljutiste Gospodina, i razljutio se Gospodin na vas da vas uništi. Kada sam uzlazio na planinu da uzmem kamene tablice, tablice zavjeta koje je Gospodin sklopio s vama, ostao sam na planini četrdeset dana i četrdeset noći, nisam jeo kruha i nisam pio vode. I dao mi je Gospodin te dvije kamene ploče napisane prstom Boga, i na njima su bile napisane sve riječi koje je Gospodin govorio prema vama na planini na dan skupštine, I dogodilo se da je nakon četrdeset dana i četrdeset noći Gospodin dao meni te dvije kamene ploče, ploče saveza. I reče Gospodin meni: Ustani, siđi brzo odavde, jer je bezakonički postupio tvoj narod koji si izveo iz egipatske zemlje. Brzo su zašli s puta koji sam im zapovjedio i napravili su sebi liven kip.

I Gospodin mi je rekao govoreći: Govorio sam ti jednom i dvaput govoreći: Vidio sam ovaj narod, i evo, narod je tvrdovrat. I sada mi dopusti da ih uništim, i izbrisat ću njihovo ime ispod neba, i učinit ću te velikim narodom, i jakim, i mnogo većim od ovoga. I okrenuvši se natrag, sišao sam s planine, a planina je

gorjela ognjem do neba, i dvije ploče svjedočanstava bile su u mojim dvjema rukama. I vidjevši da ste zgriježili pred Gospodom, Bogom vašim, i načinili ste sebi liveni kip, i odstupili ste od puta koji vam je Gospodin zapovjedio slijediti, I uzevši dvije ploče, bacio sam ih iz obje ruke i razbio sam ih pred vama. I molio sam se pred Gospodom drugi put, baš kao i prije, četrdeset dana i četrdeset noći; kruh nisam jeo i vodu nisam pio, zbog svih vaših grijeha koje ste počinili čineći zlo pred Gospodom Bogom da biste ga razgnjevili. I prestrašen sam zbog gnjeva i srdžbe, jer je Gospodin bio razgnjevan na vas da vas uništi, i Gospodin me je čuo i u ovo vrijeme. I na Arona bio je ljut da ga uništi, i molio sam se i za Arona u ono vrijeme. I vaš grijeh koji ste učinili, tele, uzeo sam ga i spalio sam ga u vatri, i samljeo sam ga zdroбивši ga veoma dok nije postalo sitno, i postalo je kao prašina, i bacio sam prašinu u bujicu koja se spuštala s planine.

I u paljenju, i u kušnji, i u grobovima požude razgnjevili ste Gospodina. I kada vas je Gospodin poslao iz Kadeš Barnea govoreći: Idite gore i uzmite u posjed zemlju koju vam dajem, vi ste neposlušali riječ Gospodina, Boga vašega, i niste mu vjerovali, i niste slušali njegov glas. Neposlušni ste bili prema Gospodinu od dana kada vam je bio poznat. I molio sam pred Gospodom četrdeset dana i četrdeset noći, koliko sam molio, jer je Gospodin rekao da će vas uništiti. I molio sam se Bogu i rekao sam: Gospodine, kralju bogova, ne uništi narod svoj i dio svoj koji si otkupio, koje si izveo iz zemlje Egipta u svojoj velikoj snazi, i u svojoj moćnoj ruci, i u svojoj uzvišenoj mišici. Sjeti se Abrahama i Isaka i Jakova, slugu svojih, kojima si se zakleo sam na sebe; ne pogledaj na tvrdoću ovoga naroda i na bezbožnosti i na grijehе njihove. Neka ne kažu oni koji stanuju u zemlji odakle si nas izveo, govoreći: Zato što Gospodin nije mogao uvesti ih u zemlju koju im je obećao i zato što ih je mrzio, izveo ih je u pustinju da ih ubije. I

ovi su tvoj narod i tvoj ždrijeb, koje si izveo iz zemlje egipatske svojom velikom snagom, svojom moćnom rukom i svojim uzvišenim mišicom.

## 10

U ono vrijeme rekao mi je Gospodin: Iskleši sebi dvije kamene ploče kao one prve i uzađi k meni na goru, i napraviti ćeš sebi drveni kovčeg. I napisati ćeš na pločice riječi koje su bile na prvim pločicama koje si slomio, i staviti ćeš ih u kovčeg. I napravio sam kovčeg od nepropadljivog drva i isklesao sam kamene ploče kao one prve, i popeo sam se na planinu s dvije ploče u mojim rukama. I napisao je na ploče prema prvom pisanju deset riječi koje je Gospodin govorio vama na planini iz sredine vatre, i Gospodin ih je dao meni. I okrenuvši se sišao sam s planine, i stavio sam ploče u kovčeg koji sam napravio, i bile su tamo, kao što mi je zapovjedio Gospodin. I sinovi Izraela otišli su iz Beerota sinova Jakanovih u Moserahu. Tamo je umro Aron i pokopan je tamo, a svećeničku službu obavljao je Eleazar, sin njegov, umjesto njega. Odande su otišli u Gadgad, i od Gadgada u Etebathu, zemlju bujica voda.

U ono vrijeme odredio je Gospodin pleme Levi da nosi kovčeg saveza Gospodnjeg, da stoji pred Gospodinom, da služi i da se moli na njegovo ime do ovoga dana. Zbog toga Leviti nemaju dio i ždrijeb među svojom braćom, Gospodin je sam njihov ždrijeb, kao što im je rekao. I ja sam stajao na planini četrdeset dana i četrdeset noći. I Gospodin me je čuo i u to vrijeme, i Gospodin nije htio vas uništiti. I reče mi Gospodin: Idi, kreni pred ovaj narod, i neka uđu i zaposjednu zemlju koju sam se zakleo njihovim ocima dati im.

I sada, Izraele, što Gospodin, Bog tvoj, traži od tebe, osim da se bojiš Gospodina, Boga svoga, da hodiš svim putovima njegovim, da ljubiš njega i da služiš Gospodinu, Bogu svojemu, iz svega srca svoga i iz sve duše svoje, čuvati zapovijedi Gospodina, Boga tvoga, i uredbe njegove, koliko ja zapovijedam tebi danas, da ti bude dobro, Evo, Gospodinu Bogu tvome pripada nebo i nebo nebesa, zemlja i sve što je u njoj. Osim što je vaše očeve odabrao Gospodin da ih ljubi, i odabrao je njihovo potomstvo s njima, vas, od svih naroda, do ovog dana. I obrezat ćete tvrdoću srca vašega, i vrat vaš nećete otvrdnuti. Jer Gospod, Bog vaš, on je Bog bogova i Gospodar gospodara, Bog veliki i snažan i strašan, koji ne gleda na lice niti prima dar, čineći pravdu strancu, siročiću i udovici, i ljubi stranca da mu dâ kruh i odjeću. I ljubiti ćete pridošlicu, jer ste bili pridošlice u zemlji egipatskoj.

Gospodina Boga svoga bojat ćeš se i njemu ćeš služiti, i uz njega ćeš se priljubiti, i njegovim imenom ćeš se kuneti. Ovo je tvoja pohvala i ovo je tvoj Bog, koji je učinio u tebi ova velika i slavna djela koja su vidjele tvoje oči. U sedamdeset duša sišli su tvoji oci u Egipat, a sada te je Gospodin, Bog tvoj, učinio brojnim kao zvijezde nebeske.

## 11

I ljubiti ćeš Gospodina Boga svoga, i čuvat ćeš naredbe njegove, i uredbe njegove, i zapovijedi njegove, i sudove njegove sve dane. I vi ćete znati danas da ne vaša djeca, koliko god ne znaju niti su vidjela odgoj Gospodina Boga tvoga, i velika djela njegova, i ruku snažnu, i mišiću visoku, i njegove znakove i njegova čudesa, koliko ih je učinio usred Egipta faraonu, kralju Egipta, i cijeloj njegovoj zemlji i koliko je mnogo učinio snazi Egipćana, i kolima njihovim, i konjima njihovim, i snazi njihovoj,

kako je preplavila voda Crvenog mora njihova lica dok su vas progonili odostraga, i uništio ih je Gospodin do današnjeg dana, i koliko je učinio nama u pustinji dok niste došli na ovo mjesto i koliko je učinio Dathanu i Abironu, sinovima Eliaba sina Rubenova, koje je zemlja, otvorivši usta svoja, progutala njih i kuće njihove i šatore njihove i svu imovinu njihovu što je bila s njima usred svega Izraela, Jer vaše oči vidjele su sva velika djela Gospodina koja je učinio među vama danas.

I vi ćete čuvati sve njegove zapovijedi koliko ih ja zapovijedam tebi danas, da živite i umnožite se i da, ušavši, naslijedite zemlju u koju vi prelazite preko Jordana da je naslijedite. Tako da dugo živite na zemlji koju je Gospodin zakleo ocima vašim da će je dati njima i njihovom sjemenu nakon njih, zemlju u kojoj teče mlijeko i med. Jer zemlja u koju ulaziš da je tamo naslijediš nije kao zemlja Egipta odakle ste odande izašli, gdje siju sjeme i zalijevaju ga nogama svojim, poput vrta povrća, A zemlja u koju ulaziš da je tamo naslijediš, zemlja brdovita i ravničarska, pit će vodu od kiše nebeske. Zemlja koju Gospodin, Bog tvoj, neprestano nadzire; oči Gospodina, Boga tvoga, na njoj su od početka godine do završetka godine.

Ako li slušanjem čujete sve zapovijedi koje ja zapovijedam tebi danas, ljubiti Gospodina, Boga tvoga, i služiti njemu iz cijelog srca tvoga i iz cijele duše tvoje I dat će kišu tvojoj zemlji prema sezoni, ranu i kasnu, i unijet ćeš svoje žito, i svoje vino, i svoje ulje, I dat će stočnu hranu na tvojim poljima tvojoj stoci, i jedavši i napunivši se, Pazi na sebe da ti srce ne postane debelo, i da ne prijedete, i da ne služite drugim bogovima, i da im se ne klanjate, I bijesan gnjevom, Gospodin će se razgnjeviti na vas i zatvorit će nebo, i neće biti kiše, i zemlja neće dati svoj plod, i propast ćete brzo sa dobre zemlje koju vam je Gospodin dao.



I stavit ćete ove riječi u svoje srce i u svoju dušu, i vezat ćete ih kao znak na svojoj ruci, i bit će nepokolebljivo pred vašim očima, I učit ćete ih vašu djecu govoriti o njima dok sjedite u svojoj kući, i dok idete svojim putem, i dok spavate, i dok ustajete. I napisat ćete ih na do vratke vaših kuća i vaših vrata. tako da možete dugo živjeti, i dani sinova vaših na zemlji koju je Gospodin zakleo vašim ocima da će im je dati, kao dani neba na zemlji. I bit će, ako slušanjem čujete sve ove zapovijedi koje ja danas zapovijedam tebi da ih činite, da ljubite Gospodina Boga našega, da hodite svim njegovim putovima i da prionete uz njega, I Gospodin će istjerati sve ove narode pred vama, i naslijedit ćete narode veće i jače od vas. Sva mjesta gdje stupa trag vašeg stopala bit će vaša, od pustinje i Antilibana, i od velike rijeke, rijeke Eufrata, i do mora na zapadu bit će vaše granice. Nitko se neće suprotstaviti vama, i strah vaš i drhtanje vaše stavit će Gospodin, Bog vaš, na cijelu zemlju na koju stupite, onako kako vam je govorio.

Evo, ja danas stavljam pred vas blagoslov i prokletstvo, Blagoslov, ako poslušate zapovijedi Gospodina Boga vašega koje vam ja zapovijedam danas, i prokletstvo, ako ne poslušate zapovijedi Gospodina Boga svojega koje vam ja zapovijedam danas, i zalutate s puta koji sam vam zapovjedio, otišavši služiti drugim bogovima koje ne poznajete I bit će, kada te Gospodin, Bog tvoj, uvede u zemlju u koju prelaziš da je naslijediš, da ćeš dati blagoslov na goru Garizin, a prokletstvo na goru Gaibal. Nisu li ove stvari s one strane Jordana, iza puta zapada sunca u zemlji Kanaanu, koje stanuje na zapadu uz Golgol, blizu visokog hrasta? Jer vi prelazite Jordan da uđete i naslijedite zemlju koju vam Gospodin, Bog naš, daje u nasljedstvo za sve dane, i stanovati ćete u njoj.

I čuvat ćete se da činite sve njegove zapovijedi i ove sudove koje ja dajem pred vama danas.

## 12

I ovo su zapovijedi i presude koje ćete čuvati da ih izvršavate u zemlji koju Gospodin, Bog očeva vaših, daje vama u nasljedstvo, sve dane koje budete živjeli na zemlji. Uništenjem ćete uništiti sva mjesta u kojima su tamo služili svojim bogovima, koje vi naslijedujete, na visokim planinama i na brežuljcima i ispod gustog drveta, I vi ćete uništiti njihove oltare i slomiti njihove stupove, i posjeći njihove gajeve, i spaliti ognjem rezane slike njihovih bogova, i uništiti ćete njihovo ime iz onoga mjesta. Nećete činiti tako Gospodinu, Bogu vašem. Ali u mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, u jednom od vaših gradova da ondje nazove ime svoje i da bude prizvan, tražit ćete i doći ćete ondje. I donijeti ćete tamo paljenice vaše i žrtve vaše i prvine vaše i molitve vaše i dobrovoljne prinose vaše i zavjete vaše, prvorodeno od goveda vaših i od ovaca vaših. I ješćete tamo pred Gospodinom Bogom vašim, i vesel ćete se u svemu na što stavite ruku vi i vaše kuće, jer vas je blagoslovio Gospodin Bog vaš.

Nećete činiti sve što mi činimo ovdje danas, svaki ono što je ugodno pred njim. Jer niste došli do sada u počinak i u nasljedstvo koje vam Gospodin, Bog naš, daje. I vi ćete prijeći Jordan i vi ćete stanovati na zemlji koju Gospodin, Bog naš, daje kao nasljedstvo vama, i on će vam dati odmor od svih vaših neprijatelja okolo, i vi ćete stanovati u sigurnosti. I bit će mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, da ondje bude nazvano ime njegovo - ondje ćete donositi sve što vam ja danas zapovijedam: vaše paljenice i vaše žrtve, i vaše desetine, i prvine vaših ruku, i sve izabrano od vaših darova, koliko god zavjetujete Gospodinu, Bogu vašem. I

radovat ćete se pred Gospodom, Bogom svojim, vi i vaši sinovi, i vaše kćeri, i vaše slugе, i vaše sluškinje, i levit koji je kod vaših vrata, jer on nema dio niti udes s vama. Pazi na sebe da ne prinosiš svoje paljenice na svakom mjestu koje vidiš. Ali u mjesto koje izabere Gospodin, Bog tvoj, u jednom od tvojih plemena, tamo ćete prinijeti svoje paljenice, i tamo ćeš učiniti sve što ti ja zapovijedam danas. Ali u svim željama svojim žrtvovat ćeš i jesti ćeš meso prema blagoslovu Gospodina Boga tvoga koji ti ga je dao u svakom gradu; nečisti i čisti zajedno će ga jesti, kao gazelu ili jelena. Osim krv nećete jesti; na zemlju je izlijte kao vodu.

Nećeš moći jesti u svojim gradovima desetinu svoga žita, svoga vina i svoga ulja, prvence svoje stoke i svojih ovaca, niti sve zavjete koje zazavjetujete, niti svoje obećane prinose, niti prvine svojih ruku. Ali pred Gospodinom, Bogom svojim, jest ćeš to na mjestu koje izabere Gospodin, Bog tvoj, sebi - ti i sin tvoj, i kći tvoja, sluga tvoj i sluškinja tvoja, i došljak koji je u gradovima vašim, i radovat ćeš se pred Gospodinom, Bogom svojim, u svemu na što staviš ruku svoju.

Pazi da ne napustiš levita sve vrijeme dok živiš na zemlji.

Ako li proširi Gospodin, Bog tvoj, tvoje granice, baš kao što ti je govorio, i rekneš: Jest ću mesa, ako tvoja duša poželi jesti mesa, po svoj želji svoje duše jedi mesa. Ako je pak daleko od tebe mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, da ondje bude prizvano ime njegovo, žrtvovat ćeš od svojih goveda i od svojih ovaca koje ti je dao Bog, na način kako sam ti zapovjedio, i jest ćeš u svojim gradovima prema želji svoje duše. Kao što se jede gazela i jelen, tako ćeš jesti to; nečisti među vama i čisti jednako će jesti. Pazi pozorno da ne jedeš krv, jer krv je njegova duša; duša neće biti pojedena s mesom. Nećete ga jesti, izlit ćete ga na zemlju kao

vodu. Nećeš ga jesti, kako bi dobro bilo tebi i tvojim sinovima poslije tebe, ako činiš dobro i ugodno pred Gospodom, Bogom svojim. Osim svetih stvari tvojih, ako ih dobiješ, i uzevši molitve svoje, doći ćeš na mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, da se ondje priziva ime njegovo. I činit ćeš paljenice svoje, meso ćeš prinijeti na žrtvenik Gospodina Boga svojega, a krv žrtava svojih ćeš izliti na podnožje žrtvenika Gospodina Boga svojega, a meso ćeš jesti. Čuvaj i slušaj, i izvršavat ćeš sve riječi koje ti ja zapovijedam, da bi dobro bilo tebi i tvojim sinovima zauvijek, ako činiš ugodno i dobro pred Gospodom, Bogom svojim.

Ako li uništi Gospodin, Bog tvoj, narode u čiju zemlju tamo ulaziš da je naslijediš, ispred lica tvoga, i zaposjedneš je, i nastaniš se u njihovoj zemlji, Pazi na sebe da ne tražiš marljivo slijediti ih nakon što budu potpuno uništeni pred tobom, govoreći: Kako ovi narodi služe svojim bogovima? Učinit ću i ja tako. Nećeš činiti tako svome Bogu, jer su gadosti koje je Gospodin mrzio činili svojim bogovima, jer svoje sinove i svoje kćeri spaljuju u vatri svojim bogovima.

## 13

Svaku riječ koju vam danas zapovijedam, to ćete čuvati i činiti, nećete joj ništa dodati niti ćete od nje išta oduzeti.

Ako pak ustane među vama prorok ili sanjač snova, i dade vam znak ili čudo, i dođe znak ili čudo o kojem ti je govorio, rekavši: Idimo i služimo drugim bogovima koje ne poznajete, Nećete slušati riječi onoga proroka ili onoga koji sanja taj san, jer vas iskušava Gospodin, Bog vaš, da bi spoznao ljubite li Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom. Za Gospodinom, Bogom vašim, idite i njega se bojte, glas njegov slušajte i njega se

držite. I onaj prorok ili onaj koji sanja san umrijet će, jer je govorio da te zavede od Gospodina Boga tvoga koji te je izveo iz zemlje Egipta, koji te je otkupio iz ropstva, da te istjera s puta kojim ti je Gospodin Bog tvoj zapovjedio da hodiš, i uništiti ćeš zlo između vas.

Ako te pak nagovara tvoj brat od tvoga oca ili od tvoje majke, ili tvoj sin, ili tvoja kći, ili tvoja žena u tvome krilu, ili prijatelj jednak tvojoj duši, potajno govoreći: Hajdemo i služimo drugim bogovima koje nisi poznao ti i tvoji oci, od bogova naroda koji su oko vas, koji se približavaju tebi ili koji su daleko od tebe, od kraja zemlje do kraja zemlje, Nećeš pristati na to s njim, i nećeš ga poslušati, i tvoje oko ga neće poštediti, nećeš ga požaliti, niti ćeš ga pokriti. Objavljujući, objavit ćeš o njemu, i tvoje ruke bit će na njega prve da ga ubiju, a ruke svega naroda na poslijetku. I kamenovati će ga kamenjem i umrijet će, jer je tražio odvratiti te od Gospodina Boga tvoga koji te je izveo iz zemlje Egipta, iz kuće ropstva. I sav Izrael, čuvši to, bojaće se i neće više činiti takvo zlo djelo među vama.

Ako pak čuješ u jednom od gradova tvojih, koje ti Gospodin Bog tvoj daje da u njima stanuješ, kako govore, Izašli su bespravni ljudi iz vas i odvratili su sve stanovnike njihove zemlje govoreći: Pođimo i služimo drugim bogovima koje niste poznavali. i napetosti i pitanja, i istražiti ćeš veoma, i evo, riječ je jasno istinita, postala je ova gnusoba u vama Uništiti ćeš sve stanovnike u onoj zemlji mačem; prokletstvu ćete predati nju i sve što je u njoj. I sav plen njezin skupiti ćeš na njezine ulice, i zapaliti ćeš grad ognjem, i sav plen njezin sa svim narodom pred Gospodom, Bogom tvojim, i bit će nenaseljen zauvijek, neće se više obnoviti. I ništa od proklete stvari neće biti u tvojoj ruci, kako bi se Gospodin odvratio od žestine svoga gnjeva i pokazao ti milost, smilovao ti se i umnožio

te, kao što se zakleo tvojim ocima, ako čuješ glas Gospodina Boga tvoga, da čuvaš njegove zapovijedi, koliko ih ja zapovijedam tebi danas, da činiš dobro i ugodno pred Gospodinom Bogom tvojim.

## 14

Sinovi ste Gospodina, Boga vašeg, nećete praviti ćelavu površinu između očiju vaših zbog mrtvacu. Jer ti si svet narod Gospodinu, Bogu svome, i tebe je izabrao Gospodin, Bog tvoj, da postaneš njegov dragocjeni narod između svih naroda koji su na licu zemlje. Nećete jesti ništa gadno. Ovo je stoka koju ćete jesti: tele od goveda, i janje od ovaca, i jare od koza, Jelenu, i gazelu, i pigarga, oriksa i žirafu. Svaku životinju koja dijeli papak i cijepa dva papka kandžama, i koja preživa među stokom, te ćete jesti. I ove nećete jesti od onih koji prežvakuju i od onih koji dijele kopita i imaju razdvojene papke: devu, zeca i svisca, jer prežvakuju, ali kopito ne dijele - nečisti su oni za vas. I svinju, jer dijeli papak i cijepa razdvajajuće papka, ali ne preživa, nečista je vama; od njihova mesa nećete jesti, njihovih leševa nećete dirati.

I ove stvari ćete jesti od svega što je u vodi: sve što ima peraje i ljuske, to ćete jesti. I sve što nema peraje i ljuske, nećete jesti, nečisto vam je. Svaku čistu pticu smijete jesti. I ove nećete jesti od njih: orla, grifona i ribaricu, i supa i lunju i slična njemu, i vrapca, i sovu i galeba, i čaplju, i labuda i ibisa, i kormorana, i jastreba, i slične njemu, i pupavca, i noćnog gavrana, i pelikana, i zujavicu, i slične njemu, i purpurnu vodenu kokoš, i šišmiša. Sve pužajuće stvari ptica nečiste su vam, nećete jesti od njih. Svaku čistu pticu ćete jesti. Svaki leš nećete jesti, pridošlici koji je u vašim gradovima bit će dan i jest će, ili ćete prodati strancu, jer ste sveti narod Gospodinu, Bogu vašem. Nećete kuhati janje u mlijeku njegove majke.

Desetinu ćeš davati od svega proizvoda sjemena tvoga, proizvod polja tvoga, godinu za godinom. I jest ćeš to na mjestu koje odabere Gospodin Bog tvoj da bude pozvano ime njegovo tamo, donijeti ćete desetine žita tvoga, i vina tvoga, i ulja tvoga, prvorodenčad volova tvojih i ovaca tvojih, da naučiš bojati se Gospodina Boga tvoga sve dane. Ako postane put daleko od tebe i ne možeš ih prinositi, jer je daleko od tebe mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, da se ondje pozove ime njegovo, jer će te blagosloviti Gospodin, Bog tvoj, I prodati ćeš ih za srebro i uzeti ćeš srebro u svoje ruke, i ići ćeš na mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj. I dat ćeš srebrnjak za sve što bi poželjela duša tvoja, za goveda ili za ovce, ili za vino ili za jako piće, ili za jako piće, ili za sve što bi poželjela duša tvoja, i jest ćeš tamo pred Gospodom, Bogom tvojim, i veseliti ćeš se ti i kuća tvoja, i Levit u tvojim gradovima, jer nema dio ni udio s tobom.

Nakon tri godine iznijet ćeš sav deseti dio svojih proizvoda; u onoj godini stavit ćeš ga u svoje gradove. I doći će Levit, jer nema dio ni udio s tobom, i došljak i siroče i udovica u tvojim gradovima, i jest će i nasitit će se, da te blagoslovi Gospodin, Bog tvoj, u svim djelima koja činiš.

## 15

Kroz sedam godina učinit ćeš otpust. I tako je zapovijed oslobođenja: oprostit ćeš svaki vlastiti dug koji ti duguje susjed, i od brata svoga nećeš zahtijevati, jer je nazvano oslobođenje Gospodinu, Bogu tvome. Od stranca ćeš tražiti koliko god ti duguje, ali svome bratu ćeš oprostiti dug. Zato neće biti u tebi siromašna, jer će te blagoslivljajući blagosloviti Gospodin Bog tvoj u zemlji koju Gospodin Bog tvoj daje tebi u nasljedstvo da je naslijediš.

Ako pak slušanjem poslušate glas Gospodina Boga svojega, čuvajući i izvršavajući sve ove zapovijedi koje ti ja danas zapovijedam, jer Gospodin, Bog tvoj, blagoslovio te onako kako ti je govorio, i posuđivat ćeš mnogim narodima, a ti nećeš posuđivati, i vladat ćeš nad mnogim narodima, a oni neće vladati nad tobom.

Ako postane među vama netko tko je u potrebi od vaše braće u jednom od vaših gradova u zemlji koju vam Gospodin, Bog vaš, daje, nećete otvrdnuti svoje srce niti ćete zatvoriti svoju ruku od svoga brata koji je u potrebi. Otvarajući, otvorit ćeš svoje ruke prema njemu i zajmit ćeš mu koliko mu treba, onoliko koliko mu nedostaje. Pazi na sebe da ne postane skrivena riječ u tvom srcu bezakonje, govoreći: Približava se sedma godina, godina otpuštanja, i da tvoje oko ne postane zlo prema tvom bratu u potrebi, i da mu ne daš, i on će povikati protiv tebe prema Gospodinu, i bit će u tebi velik grijeh. Dajući, dat ćeš njemu, i zajam ćeš mu zajmiti koliko treba, kako je u potrebi, i nećeš biti ožalošćen u srcu svome dajući mu, jer zbog ove riječi blagoslovit će te Gospodin, Bog tvoj, u svim djelima i u svemu na što staviš ruku svoju. Jer neće nedostajati siromaha u tvojoj zemlji, zato ti ja zapovijedam da činiš ovu riječ govoreći: otvorit ćeš svoje ruke svome bratu siromahu i onome u potrebi koji je u tvojoj zemlji.

Ako ti bude prodan tvoj brat Hebrej ili Hebrejka, služit će ti šest godina, a sedme godine otpustit ćeš ga slobodnog od sebe. Kada ga šalješ slobodnog od sebe, nećeš ga poslati praznog. Opskrbu ćeš mu dati od svojih ovaca i od svoga žita i od svoga vina, kako te blagoslovio Gospodin, Bog tvoj, dat ćeš mu.

I sjetit ćeš se da si bio sluga u zemlji Egipta i da te je Gospodin, Bog tvoj, otkupio odande; zato ti ja zapovijedam da



činiš ovu riječ. Ako li ti kaže: Neću otići od tebe, jer te je zavolio i tvoju kuću, jer mu je dobro kod tebe. I uzet ćeš šilo i probušit ćeš njegovo uho prema vratima, i bit će ti sluga zauvijek, i sa svojom sluškinjom učinit ćeš isto tako. Neće ti biti teško kad ih budeš otpuštao slobodne od sebe, jer ti je služio šest godina za godišnju plaću najamnika, i blagoslovit će te Gospodin, Bog tvoj, u svemu što budeš činio.

Svakog prvorodenog koji bude rođen među tvojim govedima i među tvojim ovcima, mužjake ćeš posvetiti Gospodinu Bogu svome, nećeš raditi sa svojim prvorodenim teletom i nećeš strići prvorodene svojih ovaca. Pred Gospodom jesti ćeš to iz godine u godinu na mjestu koje odabere Gospodin, Bog tvoj, ti i kuća tvoja. Ako pak ima manu, ako je hromo ili slijepo, bilo kakvu zlu manu, nećeš ga žrtvovati Gospodinu, Bogu svome.

U tvojim gradovima jest ćeš to; nečisti i čisti podjednako jest će ga kao gazelu ili jelena. Osim krv nećete jesti; na zemlju ćete je izliti kao vodu.

## 16

Čuvaj mjesec mladih i učinit ćeš Pashu Gospodinu, Bogu svome, jer si u mjesecu mladih izašao iz Egipta noću. I žrtvovat ćeš pashu Gospodinu, Bogu svojemu, ovce i volove, na mjestu koje Gospodin, Bog tvoj, odabere da bi bilo pozvano ime njegovo ondje. Ne jedite na njega kvasac, sedam dana jedite na njega beskvasno, kruh nevolje, jer ste u žurbi izašli iz Egipta, da se sjećate dana vašeg izlaska iz zemlje Egipta sve dane vašeg života. Neće ti se vidjeti kvasac u svim granicama tvojim sedam dana, i neće prenočiti meso koje žrtvuješ navečer prvoga dana do jutra. Nećeš moći žrtvovati pashu ni u jednom od svojih gradova koje ti

Gospodin, Bog tvoj, daje. Nego u mjestu koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, da ondje bude nazvano ime njegovo, žrtvovat ćeš pashu navečer prema zapadu sunca, u vrijeme kada si izašao iz Egipta. I kuhat ćeš i peći ćeš i jesti ćeš na mjestu koje odabere Gospodin, Bog tvoj, i vratit ćeš se ujutro i doći ćeš u svoje kuće. Šest dana jesti ćeš beskvasni kruh, i sedmoga dana završna svetkovina Gospodinu, Bogu tvome, nećeš činiti nikakav posao u taj dan, osim onoga što mora biti učinjeno za svaku dušu.

Sedam tjedana izbrojat ćeš za sebe, od kada počneš stavljati srp na žetvu, počet ćeš brojati sedam tjedana. I svetkovat ćeš blagdan tjedana Gospodinu, Bogu svome, kako ti ruka dopušta, koliko god ti dadne Gospodin, Bog tvoj.

I ti ćeš se radovati pred Gospodom, Bogom svojim, ti i sin tvoj, i kći tvoja, sluga tvoj i sluškinja tvoja, i levit, i došljak, i siroče, i udovica koja je među vama, na mjestu koje izabere Gospodin, Bog tvoj, da ondje bude prizvano ime njegovo.

I sjetit ćeš se da si bio sluga u zemlji Egiptu, i čuvat ćeš i izvršavat ćeš ove zapovijedi. Blagdan šatora učinit ćeš za sebe sedam dana kada budeš skupljao iz svoga gumna i od svoga tijeska. I radovat ćeš se na svojoj svetkovini, ti i tvoj sin, i tvoja kći, tvoj sluga, i tvoja sluškinja, i levit, i pridošlica, i siroče, i udovica koja jest u tvojim gradovima. Sedam dana svetkovat ćeš Gospodinu, Bogu svome, na mjestu koje bi mogao izabrati Gospodin, Bog tvoj, sebi. Ako pak blagoslovi te Gospodin, Bog tvoj, u svim plodovima tvojim i u svakom djelu ruku tvojih, bit ćeš radostan.

Tri puta godišnje pojavit će se svaki tvoj muškarac pred Gospodom, Bogom tvojim, na mjestu koje Gospodin odabere: na

svetkovini beskvasnih kruhova, na svetkovini tjedana i na svetkovini sjenica. Nećeš se pojaviti pred Gospodom, Bogom svojim, praznih ruku. Svaki prema snazi svojih ruku, prema blagoslovu Gospodina Boga tvoga koji ti je dao.

Suce i pisare postaviti ćeš sebi u svojim gradovima koje ti Gospodin, Bog tvoj, daje prema plemenima, i oni će suditi narodu pravednim sudom. Ne okreću se od suda, niti će primiti dar, jer darovi zasljepljuju oči mudrih i uklanjaju riječi pravednih. Pravedno slijedi pravdu, tako da živite i da, ušavši, naslijedite zemlju koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje.

Nećeš zasaditi sebi gaj, nijedno drvo pokraj žrtvenika Boga svojega nećeš podići sebi. Nećeš sebi postaviti stup koji mrzi Gospodin, Bog tvoj.

## 17

Ne ćeš žrtvovati Gospodinu, Bogu svome, tele ili ovcu u kojoj je ikakva mana, bilo što loše, jer je to gnusoba Gospodinu, Bogu tvome.

Ako li se nađe u jednom od tvojih gradova koje ti Gospodin, Bog tvoj, daje, muškarac ili žena koji učini zlo pred Gospodinom, Bogom tvojim, da prijeđe savez njegov, i došavši da služe drugim bogovima i da se klanjaju njima, suncu ili mjesecu ili svemu od svijeta neba, što ti nisam zapovjedio, i bude li ti javljeno i istražiš li veoma, i evo, istinito se dogodila ta riječ, dogodila se ta gnusoba u Izraelu, I izvest ćeš onog čovjeka ili onu ženu, i kamenovat ćete ih kamenjem, i umrijet će. Na temelju dva svjedoka ili tri svjedoka bit će pogubljen; neće biti pogubljen na temelju jednog svjedoka. I

ruka svjedoka bit će na njemu prva da ga usmrti, a ruka naroda posljednja, i uklonit ćeš zlo iz vaše sredine.

Ako ti pak postane nemoguće riješiti predmet u sudu između krvi i krvi, i između suda i suda, i između dodira i dodira, i između prigovora i prigovora, predmete suda u vašim gradovima, tada ćeš ustati i uzaći na mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, ondje, i kušat ćeš prema svećenicima Levitima i prema sucu koji bi postao u onim danima, i potraživi objavit će ti presudu. I ti ćeš činiti prema stvari koju bi ti oni izvijestili iz mjesta koje odabere Gospodin, Bog tvoj, i čuvat ćeš da činiš sve što bi ti bilo propisano. Prema zakonu i prema sudu koji bi ti rekli, učinit ćeš; nećeš skrenuti od riječi koju ti objave ni desno ni lijevo.

I čovjek koji čini u oholosti, tako da ne posluša svećenika koji stoji da služi u ime Gospodina, Boga tvoga, ili suca koji bi bio u one dane, taj će čovjek umrijeti, i uklonit ćeš zlo iz Izraela. I svi ljudi, čuvši to, bojaće se i neće više bezbožno postupati.

Ako li uđeš u zemlju koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje i naslijediš je te se nastaniš u njoj, pa kažeš: Postavit ću nad sobom vladara, kao i ostali narodi oko mene, Postavljajući, postaviti ćeš nad sobom vladara kojeg bi izabrao Gospodin Bog, iz tvoje braće postaviti ćeš nad sobom vladara. Nećeš moći postaviti nad sobom stranog čovjeka, jer on nije tvoj brat. Zato neće umnožiti sebi konja, niti će odvratiti narod u Egipat, kako ne bi umnožio sebi konja, jer je Gospodin rekao: Nećete se više vraćati ovim putem. I neće sebi umnožiti žena, da mu se srce ne bi odvratilo, i neće sebi veoma umnožiti srebra i zlata.

I kad sjedne na prijestolje svoje, napisat će sebi ovaj zakon u knjigu od svećenika Levita, I bit će s njim, i čitat će ga sve dane

svoga života, da nauči bojati se Gospoda, Boga tvoga, i držati sve ove zapovijedi i vršiti ove uredbe, tako da njegovo srce ne bude uzdignuto iznad njegove braće, tako da ne odstupi od zapovijedi ni desno ni lijevo, kako bi produljio dane svoje vladavine, on i njegovi sinovi među sinovima Izraela.

## 18

Neće biti svećenicima Levitima, cijelom plemenu Levijevu, ni dio ni ždrijeb s Izraelom; prinosi Gospodnji su njihov ždrijeb, jest će ih. Udio ali neće biti njima među njihovom braćom; Gospodin je sam njegov udio, kao što mu je rekao. I ovo je pravo svećenika od naroda, od onih koji prinosе žrtve: bilo da je tele, bilo da je ovca, dat ćeš pleće svećeniku, i čeljusti, i želudac. I prvine žita tvoga i vina tvoga i ulja tvoga, i prvinu striženja ovaca tvojih, dat ćeš njemu. Zato ga je Gospodin izabrao iz svih tvojih plemena da stoji pred Gospodinom Bogom, da služi i blagoslivlja u ime njegovo, on i sinovi njegovi među sinovima Izraela.

Ako pak dođe Levit iz jednoga od gradova svih sinova Izraelovih, gdje on boravi kao stranac, prema želji duše svoje, na mjesto koje bi izabrao, Služit će u ime Gospoda, Boga njegova, baš kao sva njegova braća Leviti koji stoje ondje pred Gospodom, Bogom tvojim. Jest će podijeljeni dio, osim prodaje prema obitelji. Ako pak uđeš u zemlju koju ti daje Gospodin, Bog tvoj, nećeš se naučiti činiti prema gnusobama onih naroda.

Neće se naći među vama onaj koji pročišćava svoga sina i svoju kćer u vatri, onaj koji prorokuje, onaj koji prakticira gatanje po znakovima i onaj koji prakticira gatanje po pticama, niti onaj koji se bavi čarolijama. pjevajući nad čarolijom, trbuhozborac i tumač znakova, savjetujući se s mrtvima. Jer gnušanje je

Gospodinu, Bogu tvome, svaki koji čini ove stvari; zbog ovih gnušanja Gospodin će ih uništiti pred tobom. Savršen ćeš biti pred Gospodom, Bogom svojim. Jer ovi narodi koje ti razbaštinjuješ, oni slušaju znakove i proricanja, ali tebi nije tako dao Gospodin, Bog tvoj.

Proroka iz tvoje braće, kao mene, podići će ti Gospodin, Bog tvoj; njega ćete slušati. Prema svemu koliko si tražio od Gospodina Boga tvoga u Horebu na dan skupštine, govoreći: Nećemo više čuti glas Gospodina Boga tvoga, i ovu veliku vatru nećemo više vidjeti, da ne umremo. I rekao je Gospodin meni: Ispravno je sve što su ti govorili. Proroka ću im podići iz njihove braće, baš kao tebe, i dat ću riječi u njegova usta, i govorit će im prema svemu što mu zapovjedim. A čovjeka koji ne posluša što god govori onaj prorok u moje ime, ja ću kazniti. Osim, prorok koji bi bezbožno govorio u moje ime riječ koju nisam zapovjedio govoriti, i koji bi govorio u ime drugih bogova, umrijet će onaj prorok. Ako pak kažeš u svom srcu, kako ćemo znati riječ koju nije govorio Gospodin? Koliko god da govori taj prorok u ime Gospodina, a ne postane i ne dogodi se, to je riječ koju Gospodin nije govorio; u bezbožnosti je govorio taj prorok, nećete ga se bojati.

## 19

Ako li uništi Gospodin, Bog tvoj, te narode kojima Bog daje tebi zemlju, i naslijedite ih, i nastanite se u njihovim gradovima i u njihovim kućama, Tri grada odvojit ćeš sebi usred svoje zemlje koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje. Razmotriti sebi put i podijeliti u tri dijela granice svoje zemlje koju ti raspodjeljuje Gospodin, Bog tvoj, i bit će utočište svakom ubojici. Ovo će biti zapovijed o ubojici koji bi pobjegao tamo i živjet će: onaj koji bi udario svog bližnjega ne znajući, a nije ga mrzio prije jučer i prekojučer. I tko god uđe sa

svojim bližnjim u šumu da sakupi drva, pa mu ruka oklizne sjekirom dok siječe drvo, te željezo otpadne sa drveta i pogodi bližnjega, i on umre, taj će pobjeći u jedan od tih gradova i živjet će. Tako da osvjetnik krvi ne progoni ubojicu, jer je bio zagrijan u srcu, i ne sustigne ga, ako je put duži, i ne udari njegovu dušu, a ovome nema suda smrti, jer ga nije mrzio prije jučerašnjeg dana, niti prije trećeg dana. Zbog ovoga ja ti zapovijedam ovu riječ, govoreći: tri grada odvojit ćeš za sebe.

Ako li proširi Gospodin, Bog tvoj, granice tvoje, na način kako se zakleo ocima tvojim, i da ti Gospodin svu zemlju koju je rekao da će dati ocima tvojim, Ako čuješ da činiš sve ove zapovijedi koje ja zapovijedam tebi danas, da ljubiš Gospodina, Boga tvoga, da hodiš svim njegovim putovima sve dane, dodat ćeš sebi još tri grada k ova tri. I neće biti prolivena nevina krv u zemlji koju Gospodin, Bog tvoj, daje tebi u nasljedstvo, i nećeš biti kriv za krv.

Ako se pak dogodi da u tebi bude čovjek koji mrzi bližnjega, i vreba ga, i ustane na njega, i udari njegovu dušu, i on umre, i pobegne u jedan od ovih gradova, I vijeće starješina njegova grada poslat će i uzet će ga odande, i predat će ga u ruke srodnika krvi, i umrijet će. Tvoje oko ga neće poštediti, i očistit ćeš nevinu krv iz Izraela, i bit će ti dobro.

Nećeš pomicati granice susjeda koje su postavili tvoji očevi u nasljedstvu što si ga naslijedio u zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje u dijelu. Neće ostati jedan svjedok da svjedoči protiv čovjeka prema svakoj nepravdi, i prema svakom grijehu, i prema svakom grijehu koji bi počinio; na usta dva svjedoka i na usta tri svjedoka stat će svaka riječ. Ako pak ustane nepravedan svjedok protiv čovjeka, optužujući ga za bezbožnost, I dva čovjeka kojima je spor stat će pred Gospodom, pred svećenicima i pred sucima koji budu

u onim danima. I neka suci točno ispitaju, i evo, nepravedan svjedok svjedočio je lažno protiv svoga brata, I učinit ćete njemu onako kako je on zlo učinio prema svome bratu, i uklonit ćeš zlo iz vaše sredine. I preostali, čuvši to, bojaće se i neće više činiti prema ovoj zloj riječi među vama. Neće poštediti tvoje oko njega, dušu umjesto duše, oko umjesto oka, zub umjesto zuba, ruku umjesto ruke, nogu umjesto noge.

## 20

Ako pak izađeš u rat protiv svojih neprijatelja i vidiš konja i jahača i narod brojniji od tebe, nećeš se bojati njih, jer je Gospodin, Bog tvoj, s tobom, onaj koji te je izveo iz zemlje egipatske. I bit će kada prideš ratu, i prišavši svećenik govorit će narodu, I reći će im: Slušaj, Izraele, vi danas idete u rat protiv svojih neprijatelja, neka vaše srce ne bude slabo, ne bojte se, niti budite slomljeni, niti se okrenite od njihova lica. Zato što Gospodin Bog vaš, onaj koji ide pred vama, bori se zajedno s vama protiv neprijatelja vaših da vas spasi.

I govorit će pisari narodu, govoreći: Tko je čovjek koji je sagradio novu kuću i nije je posvetio? Neka ide i neka se vrati u svoju kuću, da ne umre u ratu, pa da je drugi čovjek posveti. I tko je čovjek koji je zasadio vinograd i nije se radovao od njega? Neka ide i neka se vrati u svoju kuću, da ne umre u ratu, i drugi čovjek radovat će se od njega. I tko je čovjek koji se zaručio sa ženom, a nije je uzео? Neka ide i neka se vrati u svoju kuću, da ne umre u ratu, i drugi čovjek uzet će je. I pisari će nastaviti govoriti narodu i reći će: Tko je čovjek koji se boji i plašljiv je srcem? Neka ide i neka se vrati u svoju kuću, da ne učini plašljivim srce svoga brata, baš kao što je njegovo. I bit će kada pisari prestanu govoriti narodu, i postaviti će vojskovođe koji će predvoditi narod.



Ako pristupiš gradu da ratuješ protiv njih, pozovi ih s mirom. Ako ti doista miroljubivo odgovore i otvore ti vrata, sav narod koji se nađe u njemu bit će ti porezni obveznici i tvoji podanici. Ako te pak ne poslušaju i povede rat protiv tebe, opsjedat ćeš ga, Dok ti Gospodin Bog tvoj ne preda ga u tvoje ruke, i pobiješ sve muškarce u njemu oštricom mača, Osim žena i prtljage, svu stoku i sve što postoji u gradu i svu opremu opljačkat ćeš za sebe, i jest ćeš sav plijen svojih neprijatelja koje ti Gospodin, Bog tvoj, daje. Tako ćeš učiniti svim gradovima koji su vrlo daleko od tebe, a ne gradovima ovih naroda, kojih Gospodin, Bog tvoj, daje tebi da naslijediš njihovu zemlju. Nećete sačuvati živim ništa što diše, Ali prokletstvom ćete predati ih prokletstvu: Hetita, i Amorejca, i Kanaanca, i Perizejca, i Hivijca, i Jebusejca, i Girgašanina, na način kako ti je zapovjedio Gospodin, Bog tvoj, tako da vas ne nauče činiti sve njihove gnusobe koje su činili svojim bogovima, i zgriješit ćete pred Gospodom, Bogom vašim.

Ako opkoliš grad i opsjedaš ga više dana da bi ratovao protiv njega radi njegova zauzimanja, nećeš uništiti njegova stabla napadajući ih željezom, nego ćeš od njih jesti, ali ih nećeš posjeći. Zar je drvo na polju čovjek da bi ušlo pred tebe u utvrdu? Ali drvo za koje znaš da nije rodonosno, to ćeš uništiti i posjeći, i sagraditi opsadne radove protiv grada koji vodi rat protiv tebe, dok ne bude predan.

## 21

Ako pak bude pronađen ranjen u zemlji koju Gospodin, Bog tvoj, daje tebi da je naslijediš, pao u polju, i ne znaju tko ga je udario, Izaći će tvoje vijeće staraca i tvoji suci, i oni će izmjeriti do gradova koji su oko ubijenog. I bit će grad najbliži ranjeniku, i vijeće staraca toga grada uzet će junicu od goveda, koja nije radila

i koja nije vukla jaram, I vijeće starješina onoga grada će spustiti junicu u hrapavu dolinu koja nije obrađena niti se sije, i slomit će vrat junici u dolini. I doći će svećenici Leviti, jer ih je Gospodin Bog izabrao da stoje pred njim i da blagoslivljaju u njegovo ime, i po njihovim ustima bit će riješen svaki spor i svaki slučaj zaraze. I sve vijeće starješina toga grada, oni koji se približavaju ranjeniku, oprat će ruke na glavu junice slomljena vrata u dolini I odgovarajući, reći će: Naše ruke nisu izlile ovu krv, i naše oči nisu vidjele. Budi milostiv svom narodu Izraelu koji si otkupio, Gospodine, da ne bude nevine krvi u tvom narodu Izraelu, i krv će im biti otkupljena. Ti ćeš ukloniti nevinu krv iz vas, ako učiniš ono što je dobro i ugodno pred Gospodom, Bogom tvojim.

Ako pak izašavši u rat protiv neprijatelja svojih, Gospodin Bog tvoj ih preda u ruke tvoje i oplijeniš plijen njihov, i vidiš u plijenu ženu lijepu obličjem, i požudiš je, i uzmeš je sebi za ženu I dovest ćeš je u svoju kuću, obrijat ćeš joj glavu i obrezati joj nokte, I ti ćeš ukloniti s nje odjeću zarobljeništva, i ona će ostati u tvojoj kući, i plakat će za ocem i majkom mjesec dana, i nakon toga ući ćeš k njoj i živjet ćeš s njom, i ona će biti tvoja žena.

I bit će, ako je ne želiš, poslat ćeš je slobodnu, i neće biti prodana za srebro, nećeš je odbaciti, zato što si je ponizio.

Ako čovjek dobije dvije žene, jedna od njih voljena, a jedna od njih mržena, i rode mu voljena i mržena, i sin prvorodenac bude od mržene, I bit će da na dan kada raspodjeljuje kao nasljedstvo sinovima svojim imanja svoja, neće moći dati prava prvorodenog sinu voljene, previdjevši sina mržene, prvorodenog. Ali prvorodenog sina mržene žene priznat će i dati mu dvostruko od svega što mu se nađe, jer je on početak njegove djece, i njemu pripada pravo prvorodenstva. Ako netko ima sina koji je

neposlušan i buntovan, koji ne sluša glas oca i glas majke, i discipliniraju ga, a on ih ne sluša, I uhvativši ga, otac njegov i majka njegova izvest će ga pred vijeće staraca njegova grada i na vrata mjesta. I reći će muškarcima njihovog grada: Ovaj naš sin ne pokorava se i izaziva, ne sluša naš glas, krivotvoritelj je novca i pretjerano pije vino. I kamenovati će ga ljudi njegova grada kamenjem i umrijet će, i uklonit ćeš zlo između vas, a preostali, čuvši to, bojat će se.

Ako li u nekoga postane grijeh koji zaslužuje smrtnu presudu, i umre, i objesite ga na drvo, Njegovo tijelo neće spavati na drvetu, nego ćete ga pokopom pokopati u onaj dan, jer je proklet od Boga svaki koji visi na drvetu, i nećete oskvrnuti zemlju koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje u nasljedstvo.

## 22

Ne vidjevši tele svoga brata, ili njegovu ovcu, kako lutaju putem, nemoj ih zanemariti; vratit ćeš ih svome bratu i vratit ćeš mu ih. Ako tvoj brat ne pristupa tebi, niti ga poznaješ, skupit ćeš ga u svoju kuću, i bit će s tobom dok ga tvoj brat ne bude tražio, i vratit ćeš mu. Tako ćeš učiniti s njegovim magarcem, i tako ćeš učiniti s njegovom odjećom, i tako ćeš učiniti sa svakom izgubljenom stvari tvoga brata koja mu propadne, a ti je nađeš - nećeš moći previdjeti. Nećeš vidjeti magarca brata svoga ili tele njegovo kako pada na putu pa ih zanemariti; svakako ćeš ih podići zajedno s njim.

Neće biti posuđa muškarca na ženi, niti će muškarac obući žensku odjeću, jer je gnusoba Gospodinu, Bogu tvome, svaki koji čini ove stvari. Ako pak naideš na gnijezdo ptica pred sobom na putu ili na bilo kojem drvetu, ili na zemlji, s pticama ili jajima, i

majka grije ptićima ili jajima, nećeš uzeti majku zajedno s djecom. Otpustit ćeš majku, a djecu ćeš uzeti sebi, da ti bude dobro i da dugo živiš.

Ako sagrađiš novu kuću i napraviš ogradu na svom krovu, nećeš počiniti ubojstvo u svojoj kući ako padne onaj koji pada s njega. Ne ćeš zasijati svoj vinograd različitim sjemenom, da ne bi bio posvećen rod i sjeme koje posiješ zajedno s rodом tvoga vinograda. Nećeš orati s teletom i magarcem zajedno. Nećeš nositi krivotvorenu tkaninu, vunu i lan zajedno. Uvijene ćeš napraviti sebi na četiri ruba svojih odjeća kojima se pokrivaš.

Ako netko uzme ženu i živi s njom, i zamrzi je. I i on staviti na nju lažne riječi. Otac djevojke i majka će iznijeti dokaz djevičanstva djevojke pred vijeće staraca na gradska vrata. I reći će otac djevojke vijeću staraca: Ovu moju kćer dao sam ovome čovjeku za ženu, a on ju je zamrzio. Sada ovaj stavlja na nju lažne optužbe, govoreći: Nisam našao djevičanstvo tvoje kćeri, a ovo je djevičanstvo moje kćeri. I razastrijeti će odjeću pred vijećem starješina grada. I vijeće staraca tog grada će uzeti tog čovjeka i poučiti će ga, I kaznit će ga sa sto šekela i dat će ih ocu mlade žene, jer je iznio zlo ime na djevicu Izraelku, i ona će biti njegova žena, neće je moći otpustiti za sve vrijeme.

Ako li se ova riječ pokaže istinitom, i ne bude nađeno djevičanstvo te mlade žene, I izvest će mladu ženu na vrata kuće njezina oca, i kamenovati će je kamenjem, i umrijet će, jer je učinila ludost među sinovima Izraela bludničeći u kući svoga oca, i uklonit ćeš zlo iz svoje sredine.

Ako bude nađen čovjek koji spava sa ženom udanom za muškarca, ubit ćete oboje, muškarca koji spava sa ženom i ženu, i

uklonit ćeš zlo iz Izraela. Ako pak djevojka djevica bude zaručena mužu, i nađe je čovjek u gradu i legne s njom, Izvest ćete oboje na vrata njihova grada i bit će kamenovani kamenjem i umrijet će, mlada žena jer nije povikala u gradu, i čovjek jer je ponizio ženu susjeda, i uklonit ćete zlo iz vas. Ako li na polju čovjek nađe zaručeno dijete, i prisiljavajući legne s njom, ubit ćete samo onoga koji je spavao s njom. I mladoj ženi nije grijeh smrti, kao kada bi se čovjek digao na bližnjega i ubio njegovu dušu, tako je ova stvar. Zato što ju je našao u polju, vikala je mlada zaručena žena, i nije bilo nikoga tko bi joj pomogao.

Ako netko nađe dijete djevicu koja nije zaručena, i prisiljavajući legne s njom i bude pronađen, Čovjek koji je spavao s njom dat će ocu mlade žene pedeset didrahmi srebra, i ona će biti njegova žena. Zato što ju je ponizio, neće je moći otpustiti za sve vrijeme.

## 23

Čovjek neće uzeti ženu svoga oca i neće otkriti pokrivalo svoga oca.

Skopljenik niti odrezani neće ući u skupštinu Gospodnju. Neće ući iz bludnice u skupštinu Gospodnju.

Amonit i Moabit neće ući u skupštinu Gospodnju, ni do desetog naraštaja neće ući u skupštinu Gospodnju, ni do vijeka. Zbog toga što vas nisu susreli s kruhom i vodom na putu, kada ste izlazili iz Egipta, i jer su unajmili protiv tebe Balaama sina Beora iz Mezopotamije da te prokune. I nije htio Gospodin, Bog tvoj, slušati Balaama i preobratio je Gospodin, Bog tvoj, te kletve u blagoslov, jer te ljubio Gospodin, Bog tvoj. Nećeš im se obraćati

miroljubivo i korisno sve dane svoga života dovijeka. Ne gadi se na Idumejca, jer je tvoj brat; ne gadi se na Egipćanina, jer si bio pridošlica u njegovoj zemlji. Sinovi, ako budu rođeni njima, u trećoj generaciji ući će u skupštinu Gospodnju.

Ako pak izađeš da postaviš tabor protiv svojih neprijatelja, čuvat ćeš se od svake zle riječi. Ako bude u tebi čovjek koji neće biti čist od svog noćnog istjecanja, izaći će izvan logora i neće ući u logor. I bit će da prema večeri okupa tijelo svoje vodom, i kad sunce zađe, ući će u logor. I mjesto će ti biti izvan logora, i izići ćeš tamo van. I klinac će biti na tvom pojasu, i kada sjedneš vani, kopaćeš njime, i nakon što obavljaš nuždu, pokriti ćeš svoju golotinju. Jer Gospodin, tvoj Bog, hoda po tvom logoru da te izbavi i preda tvog neprijatelja pred tvoje lice, i tvoj logor će biti svet, i neće se vidjeti kod tebe nepristojnost stvari, i okrenut će se od tebe.

Nećeš predati dijete njegovu gospodaru koje ti je dodijeljeno od njegova gospodara. S tobom će stanovati, među vama će stanovati gdje god mu se sviđa, nećeš ga tlačiti. Neće biti prostitutke među kćerima Izraela i neće biti onoga koji se prostituira među sinovima Izraela; neće biti inicijatorice među kćerima Izraela i neće biti onoga koji je iniciran među sinovima Izraela. Nećeš donijeti plaću bludnice, niti razmjenu psa u kuću Gospodina Boga tvoga za bilo koji zavjet, jer su oboje gnušoba Gospodinu Bogu tvojemu.

Ne ćeš naplaćivati kamatu svome bratu: kamatu na srebro, i kamatu na hranu, i kamatu na svaku stvar koju posudite. Strancu ćeš naplaćivati kamatu, ali bratu svome nećeš naplaćivati kamatu, da te blagoslovi Gospodin, Bog tvoj, u svim djelima tvojim na zemlji u koju ulaziš da je naslijediš.

Ako li zavjetuješ zavjet Gospodinu, Bogu svome, nećeš odgađati da ga ispuniš, jer će Gospodin, Bog tvoj, sigurno tražiti to od tebe, i bit će u tebi grijeh. Ako pak ne želiš moliti se, nije u tebi grijeha. Ono što izlazi kroz tvoje usne čuvat ćeš i činit ćeš na način na koji si zavjetovao Gospodinu Bogu dar koji si govorio svojim ustima.

Ako pak uđeš u žetvu svoga bližnjega i skupiš u svojim rukama klasje, srp nećeš staviti na žetvu svoga bližnjega. Ako pak uđeš u vinograd svoga bližnjega, jest ćeš grožđe koliko da nasitiš svoju dušu, ali u posudu nećeš staviti.

## 24

Ako li tko uzme ženu i živi s njom, i bude da ne nađe milost pred njim jer je našao u njoj sramotnu stvar, i napisat će joj knjigu razvoda i dat će u njezine ruke, i poslat će je iz svoje kuće, i otišavši postane ženom drugoga muža, I zamrzi je posljednji muškarac, i napiše joj knjigu razvoda, i da je u njezine ruke, i pošalje je iz svoje kuće, i umre posljednji muškarac koji ju je uzeo sebi za ženu, Neće moći prvi muž koji ju je otpustio, vrativši se, uzeti je sebi za ženu nakon što je bila okaljana, jer je to gnusoba pred Gospodom, Bogom tvojim, i nećete okaljati zemlju koju vam Gospodin, Bog tvoj, daje u nasljedstvo.

Ako netko nedavno uzme ženu, neće izaći u rat i neće mu biti nametnuta nikakva obveza. Nevin će biti u svojoj kući jednu godinu i obradovati će svoju ženu koju je uzeo.

Nećeš uzeti kao zalog mlinsku kamen, niti gornji mlinsku kamen, jer ovaj uzima dušu kao zalog. Ako li bude uhvaćen čovjek kako krade dušu iz svoje braće, sinova Izraela, i ugnjeteći ga

proda, umrijet će onaj kradljivac, i uklonit ćeš zlo iz vas. Pazi na sebe kod dodira gube, čuvaj se veoma da postupaš prema svemu zakonu koji bi vam objavili svećenici Leviti, na način kako sam vam zapovjedio, čuvajte se da postupate. Sjeti se što je učinio Gospodin, Bog tvoj, Miriam na putu, kada ste izlazili iz Egipta.

Ako tvoj bližnji ima dug, bilo kakav dug, nećeš ući u njegovu kuću da uzmeš njegov zalog. Vani ćeš stati, i čovjek kojem si dao zajam iznijet će ti zalog van. Ako je čovjek siromašan, nećeš ležati u njegovu zalogu. Povratom ćeš vratiti njegov zalog prema zapadu sunca, i spavat će u svojoj odjeći, i blagoslovit će te, i bit će ti to milosrđe pred Gospodom, Bogom tvojim. Nećeš uskratiti plaću siromašnom i oskudnom od tvoje braće, ili od pridošlica u tvojim gradovima. Istog dana vratit ćeš mu plaću, neće sunce zaći nad njim, jer je siromašan i u tome ima nadu, i vikat će protiv tebe prema Gospodinu, i bit će u tebi grijeh. Neće umrijeti očevi za djecu, i sinovi neće umrijeti za očeve; svaki će umrijeti u svom vlastitom grijehu. Nećeš iskriviti sud pridošlice, siročeta i udovice. Nećeš uzeti kao zalog odjeću udovice, i sjetit ćeš se da si bio sluga u zemlji egipatskoj, i otkupio te je Gospodin, Bog tvoj, odande; zbog toga ti zapovijedam da činiš ovu riječ.

Ako žanješ žetvu u svom polju i zaboraviš snop u svom polju, nećeš se vratiti da ga uzmeš; strancu, siroti i udovici pripast će, tako da te blagoslovi Gospodin, Bog tvoj, u svim djelima tvojih ruku. Ako pak bereš masline, nećeš se vratiti da skupiš ono što ostane iza tebe - strancu i siročetu i udovici pripadat će, i sjetit ćeš se da si bio sluga u zemlji egipatskoj, zato ti ja zapovijedam da činiš ovu riječ. Ako obrereš svoj vinograd, nećeš ga pabirčiti iza sebe; strancu, siročetu i udovici bit će. I ti ćeš se sjetiti da si bio sluga u zemlji Egiptu; zbog toga ja tebi zapovijedam činiti ovu riječ.



Ako ali postane spor između ljudi, i oni dođu na sud, i sude, i opravdaju pravednog, i osude bezbožnog, I bit će, ako bezbožnik bude dostojan udaraca, spustit ćeš ga pred suce, i bičevat će ga pred njima prema njegovoj bezbožnosti. Brojem četrdeset bičevat će ga, neće dodati; ako li dodaš bičevati više od ovih udaraca, bit će obeščašćen brat tvoj pred tobom. Ne ćeš namordati vola koji vrše.

Ako braća stanuju zajedno i umre jedan od njih, a nije imao potomstva, žena umrlog neće biti dana muškarcu izvana koji nije srodnik. Brat njezina muža ući će k njoj i uzet će je sebi za ženu i stanovati će s njom. I dijete koje ona rodi bit će ustanovljeno po imenu umrlog, i neće biti izbrisano njegovo ime iz Izraela.

Ako čovjek ne želi uzeti ženu svoga brata, žena će otići na vrata k vijeću staraca i reći će: Brat moga muža ne želi podignuti ime svoga brata u Izraelu, brat moga muža nije htio. I vijeće starješina njegova grada će ga pozvati i reći će mu, a on će ustati i reći: Ne želim je uzeti. I pristupivši žena brata njegovog pred vijeće starješina, skinuti će mu sandalu, jednu sa stopala njegovog, i pljunuti će mu u lice, i odgovorivši reći će: Tako će učiniti čovjeku koji neće izgraditi kuću svoga brata u Izraelu. I njegovo će se ime u Izraelu zvati: kuća onoga koji je odriješio sandalu.

Ako se tuku ljudi zajedno, čovjek sa bratom svojim, i pristupi žena jednog od njih da izbavi muža svoga iz ruke onoga koji ga udara, i ispruživši ruku uhvati njegove spolne udove, Odrezat ćeš ruku, tvoje oko je neće poštediti.

Neće ti biti u torbi dvije težine, velika ili mala. Neće biti u tvojoj kući mjera i mjera, velika ili mala. Težina istinita i pravedna bit će tebi, i mjera istinita i pravedna bit će tebi, tako da dugovječan postaneš na zemlji koju Gospodin Bog tvoj daje tebi u nasljeđe. Jer gnusoba je Gospodinu, Bogu tvome, svaki koji čini ovo, svaki koji čini nepravedno.

Sjeti se što ti je učinio Amalek na putu, kada si izlazio iz zemlje Egipta, kako ti se usprotivio na putu i odsjekao tvoju stražnju četu, one umorne iza tebe, a ti si bio gladan i umoran, i nije se bojao Boga. I bit će kada te Gospodin, Bog tvoj, smiri od svih neprijatelja tvojih oko tebe u zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje da je naslijediš, izbrisat ćeš ime Amaleka ispod neba, i ne zaboravi.

## 26

I bit će, ako uđeš u zemlju koju Gospodin, Bog tvoj, daje tebi da je naslijediš, i naslijediš je, i nastaniš se u njoj, I uzet ćeš od prvina plodova zemlje tvoje koju Gospodin, Bog tvoj, daje tebi, i stavit ćeš ih u košaru, i ići ćeš na mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, da ondje bude prizvano ime njegovo. I ti ćeš doći k svećeniku koji će biti u onim danima, i reći ćeš mu: Objavljujem danas Gospodinu, Bogu mom, da sam ušao u zemlju koju se Gospodin zakleo ocima našim dati nama. I svećenik će uzeti košaru iz tvojih ruku i postaviti će je pred žrtvenik Gospodina, Boga tvoga. I odgovarajući, reći će pred Gospodom, Bogom tvojim: Siriju je odbacio otac moj i sišao u Egipat i boravio je tamo u malom broju, i postao je tamo veliki narod i veliko mnoštvo. I Egipćani su nas zlostavljali i ponizili nas, i stavili su nam teške poslove. I zavapismo prema Gospodinu, Bogu našem, i Gospodin je čuo naš glas i vidio naše poniženje, naš trud i naše tlačenje. I

Gospod nas je izveo iz Egipta sam u svojoj velikoj snazi, moćnom rukom i uzdignutom mišicom, velikim viđenjima, znakovima i čudesima. I uveo nas je na ovo mjesto i dao nam ovu zemlju, zemlju kojom teče mlijeko i med. I sada, evo, donio sam prvine plodova zemlje koju si mi dao, Gospodine, zemlju kojom teče mlijeko i med, i ostavit ćeš to pred Gospodinom, Bogom svojim, i poklonit ćeš se pred Gospodinom, Bogom svojim, I radovat ćeš se svim dobrim stvarima koje ti je dao Gospodin, Bog tvoj, i kuća tvoja, i levit, i pridošlica koji je među vama.

Ako dovršiš davanje desetine od svih prinosa svojih u trećoj godini, drugu desetinu dat ćeš levitu i došljaku i siročetu i udovici, i jest će u tvojim gradovima i radovat će se.

I reći ćeš pred Gospodom, Bogom svojim: Uklonio sam svete stvari iz svoje kuće i dao sam ih levitu, došljaku, siročetu i udovici, prema svim zapovijedima koje si mi zapovjedio. Nisam prekršio tvoju zapovijed i nisam zaboravio. I nisam ih jeo u svojoj boli, nisam ih uzimao za nešto nečisto, nisam ih davao mrtvima, poslušao sam glas Gospodina Boga našega, učinio sam kako si mi zapovjedio. Pogledaj dolje iz svoje svete kuće s neba i blagoslovi svoj narod Izrael i zemlju koju si im dao, kao što si se zakleo našim ocima da ćeš nam dati zemlju koja teče mlijekom i medom.

U ovaj dan Gospodin, Bog tvoj, zapovjedio ti je činiti sve uredbe i sudove, i čuvat ćete ih i činit ćete ih iz cijelog srca vašeg i iz cijele duše vaše. Boga si danas izabrao da bude tvoj Bog, i da hodiš svim njegovim putovima, i da čuvaš uredbe i sudove, i da slušaš njegov glas. I Gospodin te danas odabra da mu postaneš narod kao dragocjeno vlasništvo, baš kao što je rekao, da čuvaš njegove zapovijedi I biti ćeš iznad svih naroda, kao što te učinio

imenovanim i pohvalom i slavnim, biti ćeš svetim narodom Gospodinu Bogu tvome, kao što je govorio.

## 27

I zapovjedio je Mojsije i vijeće starješina Izraela, govoreći: Čuvajte sve ove zapovijedi koje vam ja zapovijedam danas. I bit će na dan kada prijeđeš Jordan u zemlju koju Gospodin, Bog tvoj, daje tebi, i postaviti ćeš za sebe veliko kamenje i premazati ćeš ga vapnom. I napisati ćeš na ovim kamenima sve riječi ovog zakona, kada prijeđete preko Jordana, kada uđete u zemlju koju ti daje Gospodin, Bog tvojih otaca, zemlju u kojoj teče mlijeko i med, na način kako ti je rekao Gospodin, Bog tvojih otaca. I bit će kada prijeđete preko Jordana, postaviti ćete ovo kamenje koje ja zapovijedam tebi danas na planini Gaibal, i okrećiti ćeš ih krečom. I ti ćeš sagraditi tamo žrtvenik Gospodinu, Bogu svome, žrtvenik od kamenja; nećeš staviti na njega željezo. Od cjelovitog kamenja sagraditi ćeš žrtvenik Gospodinu, Bogu svojemu, i prinositi ćeš na njega paljenice Gospodinu, Bogu svojemu. I žrtvovati ćeš tamo žrtvu spasenja, i jest ćeš, i bit ćeš sit, i radovati ćeš se pred Gospodom, Bogom svojim. I napisati ćeš na kamenima sav ovaj zakon vrlo jasno.

I govorio je Mojsije i svećenici Leviti svemu Izraelu, govoreći: Šuti i slušaj, Izraele! U ovaj dan postao si narod Gospodinu, Bogu svojemu, i čuješ glasa Gospodina Boga tvoga i učiniš sve njegove zapovijedi i njegove uredbe, koliko ti ja zapovijedam danas.

I zapovjedio je Mojsije narodu u onaj dan, govoreći: Ovi će stati da blagoslivljaju narod na planini Garizin, pošto prijeđu Jordan: Šimun, Levi, Juda, Jisakar, Josip i Benjamin. I ovi će stati

na prokletstvo na gori Gaibal: Ruben, Gad i Ašer, Zebulun, Dan i Neftali.

I odgovorivši, reći će Leviti svemu Izraelu velikim glasom Proklet čovjek koji napravi rezbareni i liveni idol, gnušobu Gospodinu, djelo ruku zanatlija, i postavi ga na tajno mjesto, i sav narod će odgovoriti i reći: Neka bude. Proklet onaj koji beščasti oca svoga ili majku svoju, i sav će narod reći: Neka bude. Proklet onaj koji pomiče granice svoga susjeda, i svi ljudi će reći: Neka bude! Proklet onaj koji zavodi slijepca na putu, i sav će narod reći: Neka bude! Proklet koji bi okrenuo sud pridošlice, sirote i udovice, i sav će narod reći: Neka bude. Proklet onaj koji spava sa ženom svoga oca, jer je otkrio pokrivalo svoga oca, i reći će sav narod: Neka bude. Proklet onaj koji spava sa svakom životinjom, i reći će sav narod: Neka bude. Proklet onaj koji spava sa sestrom od oca ili majke svoje. I reći će sav narod: Neka bude. Proklet onaj koji spava sa svojom nevjestom, i sav će narod reći: Neka bude! Proklet onaj koji spava sa sestrom svoje žene, i sav će narod reći: Neka bude! Proklet onaj koji udara susjeda prijevarom, i sav će narod reći: Neka bude! Proklet koji bi primio darove da udari dušu nevine krvi, i sav će narod reći: neka bude. Proklet svaki čovjek koji ne ostaje vjeran svim riječima ovoga zakona da ih izvršava, i sav narod će reći: Neka bude.

## 28

I bit će, ako dobro slušaš glas Gospodina Boga svoga, čuvajući i izvršavajući sve ove zapovijedi koje ti ja danas zapovijedam, da će te Gospodin Bog tvoj uzvisiti iznad svih naroda na zemlji, I doći će na te svi ovi blagoslovi i naći će te, ako slušanjem čuješ glas Gospodina Boga tvoga, Blagoslovljen si ti u gradu, i blagoslovljen si ti u polju. Blagoslovljeno potomstvo utrobe tvoje i plodovi

zemlje tvoje i stada goveda tvojih i stada ovaca tvojih.  
Blagoslovljena su tvoja skladišta i tvoji ostatci. Blagoslovljen si ti  
pri ulasku svojem i blagoslovljen si ti pri izlasku svojem.

Gospodin, Bog tvoj, predat će ti neprijatelje tvoje koji su ti se  
suprotstavili, slomljene pred tvojim licem. Jednim će putem izaći  
prema tebi, a pobjeći će od tvoga lica na sedam putova. Gospodin  
će poslati na tebe blagoslov u tvojim spremištima i na sve na što  
staviš svoju ruku, na zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje. Podići  
će te Gospodin sebi za narod svet, na način kako se zakleo ocima  
tvojim, ako čuješ glas Gospodina Boga tvoga i hodiš svim  
putevima njegovim. I vidjet će te svi narodi zemlje jer je ime  
Gospodnje pozvano nad tobom, i bojat će te se. I umnožit će te  
Gospodin, Bog tvoj, u dobre stvari u potomcima utrobe tvoje i na  
potomcima stoke tvoje i na plodovima zemlje tvoje, na zemlji  
tvojoi koju se Gospodin zakleo ocima tvojim dati tebi.

Gospodin će ti otvoriti svoju dobru riznicu, nebo, da dade kišu  
tvojoi zemlji u pravo vrijeme, da blagoslovi sva djela tvojih ruku, i  
posuđivat ćeš mnogim narodima, ali ti nećeš posuđivati. I ti ćeš  
vladati mnogim narodima, ali oni neće vladati tobom. Gospodin  
Bog tvoj ustanovit će te kao glavu, a ne kao rep, i bit ćeš tada  
iznad, a nećeš biti ispod, ako budeš slušao glas Gospodina Boga  
svoga i čuvao sve što ti ja danas zapovijedam. Nećeš odstupiti od  
svih zapovijedi koje ti ja danas zapovijedam ni desno ni lijevo, da  
bi išao za drugim bogovima i služio im.

I bit će ako ne slušaš glasa Gospodina Boga tvoga, da čuvaš  
sve zapovijedi njegove koje ja zapovijedam tebi danas, i doći će na  
te sva ova prokletstva i sustići će te. Proklet ćeš biti u gradu i  
proklet ćeš biti u polju. Prokleta skladišta tvoja i ostatci tvoji.  
Proketo potomstvo utrobe tvoje i plodovi zemlje tvoje, stada

goveda tvojih i stada ovaca tvojih, Proklet ti pri ulasku, i proklet ti pri izlasku.

Gospodin će poslati na tebe nedostatak, propadanje i trošenje na sve na što staviš svoju ruku, dok te ne uništi i dok te ne uništi u brzini zbog tvojih zlih djela, jer si me napustio. Gospodin može učiniti da se smrt prilijepi uz tebe, dok te ne iscrpi sa zemlje u koju ulaziš da je naslijediš. Gospodin će te udariti nedoumicom, groznicom, drhtavicom, upalom, plamenom i žuticom, i progonit će te dok te ne unište. I nebo iznad tvoje glave bit će brončano, a zemlja ispod tebe gvozdена. Neka Gospodin, Bog tvoj, da kišu tvoje zemlje kao prašinu, i prašina će se spuštati s neba, dok te ne uništi i dok te ne uništi brzo. Neka te Gospodin preda na poraz pred neprijateljima: jednim putem ćeš izići prema njima, a na sedam putova bježat ćeš od njihova lica, i bit ćeš rasut po svim kraljevstvima zemlje. I vaši mrtvi bit će hrana pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim, i neće biti nikoga tko bi ih plašio. Gospodin će te udariti egipatskim čiorom na stražnjicu, divljom šugom i svrabom, tako da nećeš moći biti izliječen. Gospodin će te udariti ludilom, sljepoćom i zanosom uma. I ti ćeš pipati usred podneva kao što slijepac pipa u tami, i neće ti uspjeti putovi tvoji, i ti ćeš tada biti onaj kome se čini nepravda i biti pljačkan sve dane, i neće biti nikoga tko pomaže.

Ženu ćeš uzeti, i drugi muškarac imat će nju, kuću ćeš sagraditi, i nećeš stanovati u njoj, vinograd ćeš posaditi, i nećeš ga brati. Tvoje tele zaklano pred tobom, i nećeš jesti od njega; tvoj magarac oteto od tebe, i neće ti biti vraćeno; tvoje ovce dane tvojim neprijateljima, I neće ti biti pomoći. Tvoji sinovi i tvoje kćeri bit će dani drugom narodu, i tvoje oči gledat će, propadajući prema njima, a tvoja ruka neće moći ništa. Plodove zemlje tvoje i sve trudove tvoje pojest će narod koji ne poznaješ, i bit ćeš

potlačivan i slomljen sve dane. I bit ćeš obezumljen zbog viđenja tvojih očiju koja ćeš vidjeti.

Gospodin će te udariti zlim čirom na koljena i potkoljenice, tako da nećeš moći biti izliječen od stopala svojih nogu do vrha glave.

Gospodin bi odveo tebe i tvoje vladare koje bi postavio nad sobom k narodu koji ne znaš ni ti ni tvoji oci, i tamo bi služio drugim bogovima, drvima i kamenima. I bit ćeš tamo u zagonetci i usporedbi i priči među svim narodima u koje te Gospodin odvede.

Mnogo sjemena iznijet ćeš u ravnicu, ali malo ćeš unijeti, jer će ga skakavac proždrijeti. Vinograd ćeš saditi i obrađivati ga, ali vino nećeš piti niti ćeš se veseliti od njega, jer će ga crv pojesti. Imat ćeš masline po svim svojim granicama, ali se nećeš namazati uljem, jer će tvoje masline otpasti. Sinove i kćeri roditi ćeš, ali ih nećeš imati, jer će otići u ropstvo. Sve tvoje drvene stvari i plodove tvoje zemlje uništiti će hrđa. Stranac koji je među tobom poći će sve više gore, a ti ćeš silaziti sve niže dolje. Ovaj će ti posuditi, a ti nećeš posuditi njemu, ovaj će biti glava, a ti ćeš biti rep.

I doći će na te sva ova prokletstva, i progonit će te, i sustići će te, dok te ne uništi, i dok te ne uništi, jer nisi slušao glasa Gospodina Boga svojega, da čuvaš njegove zapovijedi i uredbe koje ti je zapovjedio. I bit će u tebi znakovi i čudesa u sjemenu tvome do vijeka, Umjesto toga što nisi služio Gospodinu, Bogu svome, u radosti i dobrom raspoloženju zbog obilja svega.

I služiti ćeš svojim neprijateljima koje će Gospodin poslati na tebe, u gladi i u žeđi i u golotinji i u nestašici svega, i staviti ćeš željezni jaram na svoj vrat dok te ne uništi. Dovest će na te



Gospodin narod izdaleka, s kraja zemlje, poput naleta orla, narod čiji jezik nećeš razumjeti, Narod besraman licem, koji neće poštovati lice starca i neće se smilovati nad mladima. I će proždrijeti potomstvo tvoje stoke i plodove tvoje zemlje, tako da ti ne ostavi žito, vino, ulje, stada tvojih volova i stada tvojih ovaca, dok te ne uništi. I uništiti će te u tvojim gradovima, dok ne budu porušeni visoki i tvrdi zidovi na koje si se pouzdao, u svoj tvojoj zemlji, i mučiti će te u tvojim gradovima koje ti je dao. I jesti ćeš potomstvo svoje utrobe, meso svojih sinova i svojih kćeri, koliko ih ti je dao, u svojoj nevolji i u svojoj tjeskobi, kojom će te mučiti tvoj neprijatelj.

Onaj nježan među vama i veoma razmažen zavidjeti će okom svome bratu, i ženi u svom krilu, i preostakoj djeci koja bi ostala. njemu, tako da da jednom od njih od mesa svoje djece koju bi jeo, jer mu neće biti ništa ostavljeno u tvojoj tjeskobi i u tvojoj nevolji kojom će te mučiti tvoji neprijatelji u svim tvojim gradovima.

I nježna među vama i raskošna, čije stopalo nije iskusilo hodaње po zemlji zbog raskošnosti i nježnosti, zavidjeti će okom svome mužu u svome krilu, i sinu i kćeri svojoj, i posteljicu njezinu koja je izašla kroz njezina bedra, i njezino dijete koje ako rodi, pojest će ih jer zbog nedostatka svega, potajno u tvojoj tjeskopi i u tvojoj nevolji kojom će te mučiti tvoj neprijatelj u tvojim gradovima, Ako ne slušaš da činiš sve riječi ovoga zakona, napisane u ovoj knjizi, da se bojiš ovoga časnoga i divnoga imena, GOSPODINA, BOGA svojega I Gospod će učiniti čudesnim tvoje udarce i udarce tvoga potomstva, udarce velike i čudesne, i bolesti zle i trajne. I vratiti će svu zlu bol Egipta koju si izbjegavao pred njihovim licem, i ona će se prilijepiti za tebe. I svu bolest i svaki udarac koji nije napisan, i sve što je napisano u knjizi ovoga zakona, dovest će Gospodin na tebe dok te ne uništi. I bit ćete

ostavljeni mali po broju, umjesto da ste bili kao zvijezde nebeske po množini, jer niste slušali glas Gospodina Boga svoga.

I bit će da na koji način se Gospodin radovao nad vama da vam čini dobro i da vas umnoži, tako će se Gospodin radovati nad vama da vas uništi, i bit ćete uzeti u brzini iz zemlje u koju tamo ulaziš da je naslijediš. I rasiyat će te Gospodin, Bog tvoj, po svim narodima, od kraja zemlje do kraja zemlje, i služit ćeš ondje drugim bogovima, drvu i kamenju, kojima nisi vjerovao ti ni tvoji očevi. Ali ni u onim narodima nećeš odmoriti, niti će biti počivališta za stopalo tvoje noge, i Gospodin će ti tamo dati neposlušno srce, klonule oči i venuću dušu. I tvoj život bit će viseći pred tvojim očima, i bojat ćeš se danju i noću, i nećeš vjerovati svojem životu. Ujutro ćeš reći: Kako bi postala večer, a navečer ćeš reći: Kako bi postalo jutro, zbog straha tvoga srca kojega ćeš se bojati i zbog viđenja tvojih očiju koja ćeš vidjeti. I Gospodin će te vratiti u Egipat brodovima, putem za koji sam rekao da ga nećeš više vidjeti, i bit ćete tamo prodani svojim neprijateljima kao djeca i sluškinje, i neće biti nikoga tko kupuje.

Ovo su riječi saveza koje je Gospodin zapovjedio Mojsiju da uspostavi sa sinovima Izraela u zemlji Moab, osim saveza koji je sklopio s njima na Horebu.

## 29

I nazvao je Mojsije sve sinove Izraela i rekao im: Vi ste vidjeli sve što je učinio Gospodin u zemlji egipatskoj pred vama Faraonu i slugama njegovim i svoj njegovoj zemlji, velike kušnje koje su vidjele tvoje oči, znakove i ona velika čudesa. I nije vam dao Gospodin Bog srce da znate, i oči da gledate, i uši da slušate do ovoga dana. I vodio vas je četrdeset godina u pustinji, nije

ostarjela vaša odjeća, i vaše sandale nisu se istrošile na vašim stopalima. Kruh niste jeli, vino i jako piće niste pili, da znate da sam ja Gospodin, Bog vaš. I vi dodoste do ovoga mjesta, i izašao je Sihon, kralj Hešbona, i Og, kralj Bašana, u susret nama u rat. I udarili smo ih, i uzeli smo njihovu zemlju, i dao sam je ždrijebom Rubenu, i Gadu, i polovici plemena Manaseova. I čuvat ćete da činite sve riječi ovoga zavjeta, da razumijete sve što činite.

Vi svi danas stojite pred Gospodom, Bogom vašim: poglavice vaše i vijeće starješina vaših, i suci vaši, i pisari vaši, svaki čovjek Izraela, Vaše žene i vaše potomstvo i došljak koji je usred vašeg logora, od vašeg drvosjeke do vašeg vodonošu, proći u Zavjet Gospodina, Boga vašega, i u kletve njegove, koje Gospodin, Bog tvoj, sklapa s tobom danas, da bi te ustanovio sebi za narod i da bi on bio tvoj Bog, na način kako ti je rekao i na način kako se zakleo tvojim ocima Abrahamu, Isaaku i Jakovu. I ne samo vama ja postavljam ovaj zavjet i ovo prokletstvo, Ali i onima koji su ovdje s vama danas pred Gospodinom Bogom vašim, i onima koji nisu s vama ovdje danas.

Jer vi znate kako smo stanovali u zemlji Egiptu, kako smo prošli kroz sredinu naroda kroz koje ste vi prošli. I vidite njihove gadosti i njihove kipove od drva i kamena, srebra i zlata, koji su među njima. Nema li među vama muškarca, ili žene, ili roda, ili plemena, čiji se um okrenuo od Gospodina Boga vašega, otišavši služiti bogovima onih naroda, nema li među vama korijena koji raste gore u žuči i gorčini, I bit će, ako čuje riječi ovog prokletstva i kaže u svom srcu govoreći: Svete stvari neka mi se dogode, jer ću ići u lutanju svoga srca, tako da grešnik ne uništi zajedno bezgrešnog, Bog neće htjeti biti milostiv njemu, nego će se tada raspaliti gnjev Gospodnji i revnost njegova prema onomu čovjeku, i priljubiti će se uz njega sva prokletstva ovoga zavjeta, napisana u

ovoj knjizi, i Gospodin će izbrisati njegovo ime ispod neba. I Gospodin će ga odvojiti na zlo od svih sinova Izraela, prema svim prokletstvima zavjeta napisanim u knjizi ovoga zakona.

I reći će druga generacija, sinovi vaši koji će ustati poslije vas, i stranac koji bi došao iz daleke zemlje, i vidjet će udarce one zemlje i bolesti njezine koje je Gospodin poslao na nju, Božansko i sol izgorjelo, sva njezina zemlja neće biti posijana, niti će niknuti, niti će narasti na njoj išta zeleno. Baš kao što su bile srušene Sodoma i Gomora, Adama i Seboim, koje je Gospodin srušio u gnjevu i srdžbi, I reći će svi narodi: Zašto je Gospodin tako učinio ovoj zemlji? Kakav je to veliki gnjev srdžbe? I reći će da su napustili savez Gospodina, Boga njihovih otaca, koji je sklopio s njihovim ocima kada ih je izveo iz zemlje egipatske, I otišavši, služili su drugim bogovima koje nisu poznavali, niti im ih je dodijelio, I Gospodin se rasrdio gnjevom na onu zemlju da donese na nju sva prokletstva napisana u knjizi ovoga zakona. I izveo ih je Gospodin iz njihove zemlje u gnjevu i srdžbi i velikom bijesu, i izbacio ih je u drugu zemlju kao što je sada.

Skrivene stvari pripadaju Gospodinu, Bogu našem, a vidljive stvari nama i djeci našoj zauvijek, da činimo sve riječi ovoga zakona. Skrivene stvari pripadaju Gospodinu, Bogu našem, a vidljive stvari nama i djeci našoj zauvijek, da činimo sve riječi ovoga zakona.

## 30

I bit će, kada dođu na te sve ove riječi, blagoslov i prokletstvo koje sam stavio pred tvoje lice, i prihvatit ćeš ih u svoje srce među svim narodima gdje te Gospodin tamo rasprši, i ti ćeš se vratiti Gospodinu, Bogu svome, i slušat ćeš glas njegov prema svemu što

ti ja zapovijedam danas, iz cijelog srca svoga i iz cijele duše svoje I Gospodin će iscijeliti grijehe tvoje i smilovati će se tebi, i opet će te sabrati iz svih naroda u koje te je Gospodin tamo rasijao. Ako bude tvoje raspršenje od kraja neba do kraja neba, odande će te skupiti Gospodin, Bog tvoj, i odande će te uzeti Gospodin, Bog tvoj. I Bog tvoj će te uvesti odatle u zemlju koju su naslijedili tvoji očevi, i naslijediti ćeš je, i učiniti će ti dobro, i učiniti će te brojnijim nego tvoje očeve. I Gospodin će temeljito očistiti tvoje srce i srce tvoga potomstva da ljubiš Gospodina, Boga svoga, iz svega srca svoga i iz sve duše svoje, da živiš.

I dat će Gospodin, Bog tvoj, ova prokletstva na tvoje neprijatelje i na one koji te mrze, koji su te progonili. I ti ćeš se vratiti i čuti glas Gospodina Boga tvoga, i činit ćeš zapovijedi njegove koje ja zapovijedam tebi danas. I blagoslovit će te Gospodin, Bog tvoj, u svakom djelu ruku tvojih, u potomcima utrobe tvoje i u potomcima stoke tvoje i u plodovima zemlje tvoje, jer će se Gospodin, Bog tvoj, vratiti da se raduje nad tobom u dobre stvari, kao što se radovao nad ocima tvojim, Ako slušaš glas Gospodina Boga svoga, čuvajući zapovijedi njegove i uredbe njegove i sudove njegove napisane u knjizi ovoga zakona, ako se vratiš Gospodinu Bogu svome iz svega srca svoga i iz sve duše svoje. Jer ova zapovijed koju ti danas zapovijedam nije preteška, niti je daleka od tebe. Nije u nebu gore, govoreći: Tko će se uspeti za nas u nebo i uzeti je za nas, pa da je čujemo i učinimo? Niti je onkraj mora, govoreći: Tko će za nas prijeći onkraj mora i uzeti nam je, i učiniti je čujnom nama, da je činimo? Blizu tebe je riječ vrlo u tvojim ustima i u tvome srcu i u tvojim rukama da je činiš.

Evo, danas sam stavio pred tebe život i smrt, dobro i zlo. Ako slušaš zapovijedi Gospodina Boga tvoga koje ti ja danas zapovijedam, da ljubiš Gospodina Boga tvoga, da hodiš svim

njegovim putovima i da čuvaš njegove uredbe i njegove sudove, tada ćete živjeti i bit ćete brojni, i blagoslovit će te Gospodin Bog tvoj u svoj zemlji u koju ulaziš da je naslijediš. I ako se srce tvoje odvrati i ne slušaš, i zaveden pokloniš se drugim bogovima i služiš im, Objavljujem ti danas da ćete propašću propasti i nećete postati dugovječni na zemlji u koju prelazite preko Jordana da je tamo naslijedite.

Svjedočim vama danas nebo i zemlju: život i smrt dao sam pred vaše lice, blagoslov i prokletstvo. Izaberi život ti, tako da živiš ti i sjeme tvoje. Ljubiti Gospodina Boga tvoga, slušati glas njegov i držati se njega, jer je ovo život tvoj i duljina dana tvojih, da stanuješ na zemlji koju se Gospodin zakleo tvojim ocima, Abrahamu, Izaku i Jakovu, da će im je dati.

## 31

I Mojsije završi govoriti sve ove riječi svim sinovima Izraela. I reče im: Stotinu i dvadeset godina imam danas, ne mogu više ulaziti i izlaziti, a Gospodin mi reče: Nećeš prijeći ovaj Jordan. Gospodin, Bog tvoj, koji ide pred tobom, on će uništiti te narode pred tobom i ti ćeš ih naslijediti, a Jošua koji ide pred tobom, kao što je govorio Gospodin. I učinit će Gospodin, Bog tvoj, njima kao što je učinio Sihonu i Ogu, dvojici kraljeva Amorejaca, koji su bili s one strane Jordana, i zemlji njihovoj, kao što ih je potpuno uništio. I Gospodin ih je predao vama i učinit ćete s njima kako sam vam zapovjedio. Budi hrabar i jak, ne boj se, niti se plaši, niti se prepadaš pred njima, jer Gospodin, Bog tvoj, onaj koji ide pred vama, s vama je; neće te ostaviti niti će te napustiti. I Mojsije pozva Jošuu i reče mu pred svim Izraelom: Budi hrabar i budi jak, jer ti ćeš ući pred licem ovoga naroda u zemlju koju se Gospodin zakleo ocima vašim dati njima, i ti ćeš im je dati kao baštinu. I

Gospodin koji putuje s tobom neće te pustiti niti će te napustiti; ne boj se i ne kukaj.

I Mojsije napisa riječi ovoga zakona u knjigu i dade je svećenicima, sinovima Levijevim, koji nose Kovčeg saveza Gospodnjeg, i starješinama sinova Izraelovih.

I zapovjedio je Mojsije njima u onaj dan, govoreći: Nakon sedam godina, u vrijeme godine otpuštanja, na svetkovini sjenica, Kada sav Izrael dođe da se pojavi pred Gospodom, Bogom vašim, na mjestu koje Gospodin izabere, čitat ćete ovaj zakon pred svim Izraelom da ga čuju. Sastavši narod - muškarce i žene i potomstvo i pridošlicu u vašim gradovima - da čuju i da nauče bojati se Gospoda, Boga vašega, i čut će da čine sve riječi ovoga zakona. I sinovi njihovi koji ne znaju, čut će i naučit će se bojati Gospodina, Boga tvoga, sve dane koliko oni žive na zemlji u koju vi prelazite preko Jordana da je naslijedite.

I reče Gospodin Mojsiju: Evo, približili su se dani tvoje smrti. Pozovi Jošuu i stanite kod vrata šatora svjedočanstva, i zapovjedit ću mu. I otišao je Mojsije i Jošua u šator svjedočanstva i stali su kod vrata šatora svjedočanstva. I Gospodin je sišao u oblaku i stao kod vrata šatora svjedočanstva, i stup oblaka stao je kod vrata šatora svjedočanstva. I reče Gospodin Mojsiju: Evo, ti ćeš spavati sa svojim ocima, i ustavši, ovaj narod bludničit će za tuđim bogovima zemlje u koju ulazi, i ostavit će me, i razbiti će moj savez koji sam sklopio s njima. I ja ću se razgnjeviti gnjevom na njih u onaj dan, i ostavit ću ih, i odvratit ću svoje lice od njih, i bit će hrana, i naći će ga mnoga zla i nevolje, i reći će u onaj dan: Zato što Gospodin Bog moj nije u meni, našla su me ova zla. Ja ću pak potpuno okrenuti svoje lice od njih u onaj dan, zbog svih zloća koje učiniše, jer se okrenu prema stranim bogovima.

I sada napišite riječi ove pjesme i naučite je sinove Izraela, i stavite je u njihova usta, da mi ova pjesma postane svjedočanstvo pred sinovima Izraela. Jer ja ću ih uvesti u dobru zemlju koju sam zakleo njihovim ocima da ću im dati, zemlju u kojoj teče mlijeko i med, i oni će jesti, i biti će nasićeni i zadovoljni, i okrenut će se stranim bogovima, i služiti će im, i razgnjevit će me, i razbiti će moj zavjet. I ova pjesma će svjedočiti protiv njih, jer neće biti zaboravljena iz njihovih usta, niti iz usta njihova potomstva, jer ja znam njihovu zloću, koliko čine ovdje danas, prije nego što ih dovedem u dobru zemlju koju sam se zakleo njihovim ocima.

I Mojsije je napisao ovu pjesmu onoga dana i naučio joj sinove Izraela. I zapovjedio je Jošui i rekao: Budi hrabar i budi jak, jer ti ćeš uvesti sinove Izraela u zemlju koju je Gospodin zakleo njima, i on će biti s tobom.

Kada je Mojsije završio pisanje svih riječi ovog zakona u knjigu do kraja, I zapovijedao je Levitima koji nose kovčeg saveza Gospodnjeg, govoreći: Uzevši knjigu ovoga zakona, stavit ćete je sa strane kovčega saveza Gospodina, Boga vašega, i bit će tamo kao svjedočanstvo protiv tebe. Zato ja znam tvoju provokaciju i tvoj tvrdi vrat, jer još dok sam ja živ s vama danas, buntovali ste se protiv Boga, kako onda nećete i nakon moje smrti? Skupite k meni vaše plemenske vođe, vaše starješine, vaše suce i vaše pisare, da govorim u njihove uši sve ove riječi i svjedočim im nebo i zemlju. Znam jer da nakon moje smrti bezakonjem bezakonje činiti ćete i odstupit ćete s puta koji sam vam zapovjedio, i susrest će vas zla u posljednjim danima, jer činit ćete zlo pred Gospodom da ga razgnjevite djelima svojih ruku.

I Mojsije je govorio pred cijelom skupštinom riječi ove pjesme do kraja.



Pazi, nebo, i govorit ću, i neka zemlja čuje riječi iz mojih usta. Neka se očekuje kao kiša izreka moja, i neka siđu kao rosa riječi moje, kao pljusak na travu i kao snijeg na travu. Jer sam ime Gospodnje pozvao, dajte veličinu Bogu našem. Bog, istinita su djela njegova, i svi putovi njegovi su sudovi, Bog je vjeran, i nema nepravde, pravedan i svet je Gospodin. Sagriješili su, ali ne protiv njega - prijekorna djeca, iskrivljen i izopačen naraštaj. Ove stvari Gospodinu uzvraćate? Tako, narode glup i ne mudar? Nije li on sam, ovaj tvoj otac, stekao te, učinio te i oblikao te? Sjetite se dana vijeka, razumijte godine rodova kroz rodove. Upitaj svoga oca i on će ti objavit, svoje starješine i oni će ti reći.

Kada je Najviši dijelio narode, kao što je raspršio sinove Adamove, postavio je granice naroda prema broju anđela Božjih. I narod njegov Jakov postade dio Gospodnji, mjerena baština njegova Izrael. Održavao ga je u pustinji, u žeđi gorućeg žara u zemlji bez vode, okružio ga je i poučavao ga je, i čuvao ga je, kao zjenicu oka, Kao što orao pokriva svoje gnijezdo i žudi za svojim pticama, raširio je svoja krila, primio ih i uzeo ih na svoja leđa. Gospodin ih je sam vodio, nije bilo s njima stranog boga. Uzdigao ih je na snagu zemlje, nahranio ih je plodovima polja, sisali su med iz stijene i ulje iz čvrste stijene. Maslac od goveda i mlijeko ovaca, s masnoćom janjadi i ovnova, sinova bikova i jaraca, s masnoćom srca pšenice, i krv grožđa - pio je vino. I Jakov je jeo i bio je sit, i voljeni je šutnuo, postao je masan, podebljao je, proširio se, i napustio je Boga koji ga je stvorio, i okrenuo se od Boga, svoga spasitelja.

Razgnjevili su me stranim bogovima, gnusobama svojim razgorčili su me. Žrtvovali su demonima, a ne Bogu, bogovima

koje nisu poznavali, novi i nedavni koji su došli, koje nisu poznavali njihovi očevi. Boga koji te rodio napustio si i zaboravio si Boga koji te hrani.

I vidio je Gospodin, i revnovao je, i razgnjevio se zbog srdžbe svojih sinova i kćeri. I rekao je: Odvrnut ću svoje lice od njih i pokazat ću što će im biti u posljednjim danima, jer su izopačeni naraštaj, sinovi u kojima nema vjere.

Oni su me provokali na ljubomoru ne-bogom, razljutili su me svojim idolima, i ja ću njih provokati na ljubomoru ne-narodom, nerazumnim narodom ću ih razljutiti. Jer vatra je zapaljena iz moga gnjeva, gorit će do Hada dolje, proždrijet će zemlju i njezine proizvode, zapalit će temelje planina. Sakupit ću na njih zla i svoje strijele potrošit ću boreći se protiv njih. Propadajući od gladi i jedenja ptica, i neizlječivo natezanje leđa, zube zvijeri poslat ću na njih, s bijesom onih koji vuku po zemlji. Izvana će ih mač učiniti bez djece, a iz skladišta strah - mladića sa djevicom, dojenče sa ostarjelim starcem. Rekao sam: Raspršit ću ih, ukinut ću među ljudima spomen na njih. Ako ne zbog srdžbe neprijatelja, da ne produlje vrijeme, da se ne pridruže u napadu protivnici, da ne kažu: Naša uzvišena ruka, a ne Gospodin, učini sve ovo.

Narod koji je izgubio vijeće, i nema znanja u njima. Nisu razmišljali da razumiju, neka prime ove stvari za nadolazeće vrijeme. Kako će jedan progoniti tisuću i dva pomaknuti mirijade, ako ih Bog nije prodao i Gospodin ih predao? Jer njihovi bogovi nisu kao naš Bog, a naši neprijatelji su nerazumni. Jer iz vinove loze Sodoma je njihova vinova loza, i njihova lozica iz Gomore; njihovo grožđe je grožđe žuči, grozd gorčine im je. Gnjev zmajeva njihovo je vino, i gnjev aspida neizlječiv. Nisu li ove stvari sakupljene kod mene i zapečaćene u mojim riznicama? U dan

osvete uzvratit ću kada posrne njihovo stopalo, jer je blizu dan njihove propasti i spremno je za vas. Zato što će Gospodin suditi svoj narod i nad svojim robovima utješit će se, jer je vidio da su oslabljeni, iscrpljeni u nevolji i nemoćni. I reče Gospodin: Gdje su bogovi njihovi na koje su se pouzdali? Čiju mast žrtava njihovih jeli ste i pili ste vino ljevanica njihovih; neka ustanu i neka vam pomognu i neka vam postanu zaštitnici. Vidite, vidite da ja jesam, i nema Boga osim mene. Ja ubijem i učinim da se živi, udarim i ja izliječim, i nema nikoga tko će izbaviti iz mojih ruku. Zato ću podići svoju ruku u nebo i zaklet ću se svojom desnom rukom i reći ću: živim ja do vijeka, Jer ću naoštriti kao munju svoj mač, i ruka će se moja uhvatiti suda, i vratit ću kaznu neprijateljima, i onima koji me mrze uzvratit ću. Opojit ću svoje strijele krvlju, i mač moj jest će meso od krvi ranjenih i zarobljenika, od glava neprijateljskih vladara.

Radujte se, nebesa, zajedno s njim, i neka mu se poklone svi anđeli Božji. Radujte se, narodi, s njegovim narodom, i neka mu budu ojačani svi sinovi Božji, jer je krv njegovih sinova osvetena, i osvetit će i vratit će kaznu neprijateljima, i onima koji mrze vratit će, i Gospodin će očistiti zemlju svoga naroda.

I napisao je Mojsije ovu pjesmu u onaj dan i naučio ju sinove Izraela, i ušao je Mojsije i govorio sve riječi ovoga zakona u uši naroda, on i Jošua, sin Nuna. I Mojsije je dovršio govoriti svemu Izraelu. I reče im: Obratite pažnju srcem na sve ove riječi koje ja svjedočim vama danas, koje ćete zapovjediti svojim sinovima da čuvaju i izvršavaju sve riječi ovoga zakona. Jer ovo nije prazna riječ za vas, jer ovo je vaš život, i zbog ove riječi živjet ćete dugo na zemlji u koju vi prelazite preko Jordana da je naslijedite. I Gospodin je govorio Mojsiju toga dana, govoreći, Idi gore u planinu Abarim, ovu planinu Nabau koja je u zemlji Moab prema

Jerihonu, i vidi zemlju Kanaan koju ja dajem sinovima Izraela, i umri na planini na koju se penješ tamo, i budi pridružen svome narodu, na način kako je umro Aron, brat tvoj, na planini Hor, i bio je pridružen svome narodu. Zato što ste bili neposlušni mojoj riječi među sinovima Izraela kod vode spora u Kadešu, u pustinji Sin, jer me niste posvetili među sinovima Izraela. Nasuprot ćeš vidjeti zemlju, ali tamo nećeš ući.

## 33

I ovo je blagoslov kojim je blagoslovio Mojsije, čovjek Božji, sinove Izraelove prije svoje smrti. I reče: Gospodin je došao iz Sinaja i pojavio se nama iz Seira, i požurio je s planine Faran s mirijade iz Kadeša, anđeli s njim s njegove desnice. I poštedit će svoj narod, i svi posvećeni pod tvojim rukama su pod tobom, i primio je od njegovih riječi Zakon koji nam je zapovjedio Mojsije, baština zborovima Jakova. I bit će u ljubljenome vladar, kada budu sakupljeni vladari naroda zajedno s plemenima Izraela. Neka živi Ruben i neka ne umre, i neka bude mnogobrojan.

I ovo je Juda, čuj Gospodine glas Jude, i k narodu njegovu došao bi, ruke njegove razlikuju za njega, i pomoćnik od neprijatelja bit ćeš.

I Leviju reče: Dajte Leviju njegove jasne znakove i njegovu istinu svetom čovjeku, kojeg su iskušali u iskušenju, kojeg su vrijeđali na vodama spora, Onaj koji je govorio ocu i majci: Nisam te vidio, i braću svoju nije prepoznao, i sinove svoje se odrekao, čuvao je tvoje riječi i tvoj zavjet je sačuvao. Objavit će tvoje uredbe Jakovu i tvoj zakon Izraelu, položiti će tamjan neprestano u tvom gnjevu na tvoj žrtvenik. Blagoslovi, Gospode, snagu njegovu i djela ruku njegovih primi, razbij slabine neprijatelja koji su ustali protiv

njega, i oni koji ga mrze neka ne ustanu. I Benjaminu je rekao: ljubljani od Gospodina će stanovati pouzdano, i Bog ga zasjenjuje sve dane, i između njegovih ramena je počnuo.

I Josipu reče: Od blagoslova Gospodnjeg zemlja njegova, od godišnjih doba nebesa i rose, i od bezdana izvora odozdo, i prema godišnjem dobu plodova sunčevih obrata, i od susreta mjeseci, Od vrha planina početka i od vrha vječnih brežuljaka, I prema vremenu ispunjenja zemlje, i prihvatljive stvari onome koji se pojavio u grmu neka dođu na glavu Josipa, i na vrh, proslavljeni nad braćom. Ljepota prvorodenog bika je njegova, rogovi jednoroga su njegovi rogovi, njima će narode probosti zajedno, sve do kraja zemlje, ove su desetke tisuća Efraima, i ove su tisuće Manasea. I Zebulun reče: Raduj se, Zebulune, u svom odlasku, i Issachare, u svojim šatorima. Narodi će uništiti, i pozivat ćete tamo, i žrtvovat ćete tamo žrtvu pravde, jer bogatstvo mora doći te i trgovina obalnih stanovnika.

I Gadu reče: Blagoslovljen onaj koji proširuje Gada; kao lav počnu, slomivši ruku i vladara. I vidio je prvine njegove, jer je tamo bila podijeljena zemlja vladara skupljenih zajedno s vođama naroda; pravednost je Gospodin učinio i sud njegov s Izraelom.

I Danu reče: Dan je lavlje mladunče i iskočit će iz Bašana. I Naftaliju reče: Naftali, punino prihvatljivih stvari, i neka bude ispunjen blagoslovom od Gospoda, more i Jug naslijediti će. I Ašeru reče: Blagoslovljen od djece Ašer, i bit će prihvatljiv svojoj braći, umoči u ulju svoju nogu. Željezo i bronca bit će njegova sandala, kao tvoji dani, tvoja snaga.

Nema nikoga kao Bog voljena, koji korača nebom kao tvoj pomoćnik i veličanstven na svodu. I Bog će te pokriti svojim

početkom, i pod snagom vječnih ruku, i izbacit će neprijatelja ispred tvog lica govoreći: Propao bi! I Izrael će stanovati pouzdano, sam na zemlji Jakova, uz žito i vino, i nebo će ti biti oblačno rosom. Blagoslovljen si ti, Izraele, tko je sličan tebi, narode spašavan po Gospodinu? Štitit će te tvoj pomagač, i mač je tvoje hvaljenje, i lagat će te tvoji neprijatelji, i ti ćeš gaziti po njihovom vratu.

## 34

I Mojsije se popeo od Araboth Moaba na planinu Nabau, na vrh Phasga, koja je nadomak Jerihona, i pokazao mu je Gospodin svu zemlju Gilead do Dana, i svu zemlju Neftalija, i svu zemlju Efrajima i Manasea, i svu zemlju Jude do krajnjeg mora, i pustinju, i okolne krajeve Jerihona, grada palmi, do Sigora. I reče Gospodin Mojsiju: Ova je zemlja koju sam se zakleo Abrahamu i Isaaku i Jakovu, govoreći: Tvome sjemenu dat ću je. Pokazao sam je tvojim očima, ali tamo nećeš ući.

I umro je Mojsije, sluga Gospodnji, u zemlji Moabskoj po riječi Gospodnjoj. I pokopali su ga u Gai blizu kuće Fogor, i nitko nije vidio njegov pokop do ovoga dana. Mojsije je imao sto dvadeset godina kada je umirao, oči njegove nisu potamnjele, niti su mu kornjače bile oslabljene.

I sinovi Izraela oplakivali su Mojsija u Arabothu Moaba na Jordanu prema Jerihonu trideset dana, i tako su se navršili dani žalosti i plača za Mojsijem. I Jošua, sin Nuna, bio je ispunjen duhom razumijevanja, jer je Mojsije položio svoje ruke na njega, i sinovi Izraela su ga slušali, i učinili su kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju.

I nije više ustao prorok u Izraelu kao Mojsije, kojega je Gospodin poznao licem u lice u svim znakovima i čudima koje je Gospodin poslao njega učiniti u zemlji Egiptu, Faraonu i slugama njegovim i svoj njegovoj zemlji velika čuda i snažnu ruku koju je Mojsije učinio pred svim Izraelom.

# Jošua

## 1

I dogodilo se nakon smrti Mojsija da je Gospodin rekao Jošui, sinu Nuna, pomoćniku Mojsija, govoreći: Mojsije, moj pomoćnik, je umro. Sada dakle ustani i prijeđi Jordan, ti i sav ovaj narod, u zemlju koju im ja dajem. Svako mjesto na koje biste stupili stopalom svojih stopala dat ću vama, na način kako sam rekao Mojsiju. Pustinju i Antiliban, do velike rijeke, rijeke Eufrata, i do krajnjeg mora, od zapada sunca, bit će vaše granice. Neće ustati čovjek pred vama sve dane života tvoga, i kao što sam bio s Mojsijem, tako ću biti i s tobom, i neću te napustiti niti ću te zanemariti. Budi jak i hrabar, jer ćeš ti podijeliti ovome narodu zemlju koju sam se zakleo vašim ocima da ću im je dati. Budi jak dakle i budi hrabar, da čuvaš i činiš kao što ti je zapovjedio Mojsije, sluga moj, i nećeš skrenuti od njih ni desno ni lijevo, da bi uspijevao u svemu što činiš. I knjiga ovoga zakona neće se udaljiti iz tvojih usta, i razmišljat ćeš o njoj danju i noću, da bi znao činiti sve što je napisano; tada ćeš napredovati i učinit ćeš svoje putove uspješnima, i tada ćeš razumjeti. Evo, zapovjedio sam ti: budi jak i hrabar, ne boj se niti strepi, jer je s tobom Gospodin, Bog tvoj, kamo god pošao. I Isus zapovjedi pisarima naroda govoreći Uđite u sredinu logora naroda i zapovjedite narodu govoreći: Pripremite zalihe, jer za još tri dana vi prelazite ovaj Jordan da uđete i zauzmete zemlju koju vam Gospodin, Bog vaših otaca, daje.

I Rubenu, i Gadu, i polovici plemena Manasseha rekao je Jošua, Sjetite se riječi koju vam je zapovjedio Mojsije, sluga Gospodnji, govoreći: Gospodin, Bog vaš, dao vam je odmor i dao vam je ovu zemlju. Vaše žene i vaša djeca i vaša stoka neka stanuju u zemlji koju vam je dao, a vi ćete prijeći naoružani, prvi ispred



vaše braće, svaki tko je jak, i pomoći ćete im, Dok Gospodin, Bog naš, ne da počinak vašoj braći, baš kao i vama, i dok i oni ne naslijede zemlju koju im Gospodin, Bog naš, daje, a zatim ćete se vratiti, svaki u svoju baštinu, koju vam je Mojsije dao s one strane Jordana, na istoku sunca. I odgovorivši Jošui rekli su: Sve što nam zapovijediš, učinit ćemo, i na svako mjesto kamo nas pošalješ, ići ćemo. Prema svemu što smo slušali Mojsija, slušat ćemo tebe, samo neka Gospodin, Bog naš, bude s tobom kao što je bio s Mojsijem. Čovjek koji ti se ne pokori i tko god ne posluša tvoje riječi, što god mu zapovijediš, neka umre, ali budi jak i hrabar.

## 2

I poslao je Isus, sin Nuna, iz Šitima dva mladića da uhode, govoreći: Idite gore i vidite zemlju i Jerihon. I otišavši, dva mladića ušla su u Jerihon i ušla su u kuću žene bludnice kojoj je ime Rahaba, i odsjeli su tamo.

I bilo je izvješteno kralju Jerihona: Ovdje su ušli ljudi od sinova Izraelovih da izvide zemlju. I poslao je kralj Jerihona i rekao Rahab: Izvedi muškarce koji su ušli u tvoju kuću noću, jer su došli uhođiti zemlju. I žena, uzevši dvojicu muškaraca, sakrila ih je i rekla im: Ušli su k meni muškarci. Dok su vrata bila zatvarana u tami, muškarci su izašli, ne znam gdje su otišli, progonite ih, ako ćete ih uhvatiti. Ova ih je dovela na krov i sakrila ih u lanenoj slami koja je bila nagomilana na krovu. I ljudi su progonili za njima putem koji vodi prema Jordanu, prema gazovima, i vrata su bila zatvorena.

I dogodilo se kad su progonitelji izašli za njima, a prije nego što su oni zaspali, ona je otišla gore k njima na krov, I reče im: Znam da vam je Gospodin dao zemlju, jer je strah od vas pao na

nas. Čuli smo jer je Gospodin Bog isušio Crveno more pred vama kada ste izlazili iz zemlje egipatske, i što je učinio s dvojicom kraljeva Amorejaca koji su bili s one strane Jordana, Sihonom i Ogom, koje ste uništili. I pošto smo čuli, zapanjeni smo bili u srcu našem, i nije više ostao duh ni u kome od nas pred licem vašim, jer Gospodin, Bog vaš, jest Bog na nebu gore i na zemlji dolje. I sada zakunite mi se Gospodinom Bogom, jer činim vama milost, pa učinite i vi milost u kući oca mojega, i poštediti žive kuću oca moga, majku moju i braću moju, i svu kuću moju, i sve koliko jest njima, i izbaviti dušu moju iz smrti.

I rekli su joj muškarci: Naša duša umjesto vaše u smrt. I ona reče: Kada Gospodin preda vama grad, učinit ćete mi milost i istinu. I spustila ih kroz prozor, I reče im: Idite u planinsku krajinu da vas ne sretnu progonitelji i skrivat ćete se tamo tri dana dok se progonitelji ne vrate natrag od vas, a nakon toga otići ćete svojim putem.

I rekli su joj muškarci: Nevini smo od ove tvoje zakletve. Evo, mi ulazimo u dio grada, i stavit ćeš znak - ovo grimizno uže spustit ćeš u prozor kroz koji si nas spustila, a svog oca i svoju majku i svoju braću i sav dom svoga oca sakupit ćeš k sebi u svoju kuću. I bit će da tko god izađe na vrata tvoje kuće van, kriv će biti sebi, a mi ćemo biti nevini prema ovoj tvojoj zakletvi, i koliko god ih bude s tobom u tvojoj kući, mi ćemo biti krivi. Ako nas netko naudi ili otkrije ove naše riječi, bit ćemo oslobođeni ove tvoje zakletve. I rekao im: Prema vašoj riječi neka bude. I poslao ih je, i otišli su. I došli su u planinsku krajinu i ostali su tamo tri dana, a progonitelji su tražili sve putove i nisu ih našli.

I dvojica mladića vratili se i sišli s planine, prešli prema Jošui, sinu Nuna, i ispričali mu sve što im se dogodilo. I rekli su Jošui da

je Gospodin predao svu zemlju u našu ruku i da se uplašio svaki stanovnik one zemlje od nas.

### 3

I Josua usta rano ujutro i otišao je iz Shittima, i došli su do Jordana i prenoćili su tamo prije nego što su prešli. I dogodilo se nakon tri dana da su pisari prošli kroz logor. I zapovijedili su narodu govoreći: Kada vidite kovčeg zavjeta Gospodina Boga našega i svećenike naše i Levite kako ga nose, krenite sa svojih mjesta i idite za njim. Ali neka bude daleko između vas i nje, oko dvije tisuće lakata ćete stajati, ne približavajte joj se, tako da znate put kojim ćete ići, jer niste išli tim putem od jučer i prekjučer.

I reče Jošua narodu: Posvetite se za sutra, jer sutra će Gospodin učiniti među vama čudesna djela. I reče Jošua svećenicima: Podignite kovčeg saveza Gospodnjeg i idite ispred naroda. I podigoše svećenici kovčeg saveza Gospodnjeg i iđahu ispred naroda. I reče Gospodin Jošui: U ovaj dan počinjem te uzdizati pred svim sinovima Izraela, da znaju da kao što sam bio s Mojsijem, tako ću biti i s tobom. I sada zapovjedi svećenicima koji nose kovčeg saveza, govoreći: Kada uđete u dio vode Jordana, zaustavit ćete se u Jordanu.

I reče Jošua sinovima Izraela: Dodite ovamo i čujte riječ Gospodina, Boga našega. Po ovome ćete spoznati da živi Bog prebiva među vama i da će zacijelo uništiti pred nama Kanaance, Hetite, Perizane, Hivijce, Amorejce, Girgašane i Jebusejce. Evo, kovčeg zavjeta Gospodara cijele zemlje prelazi Jordan. Odaberite sebi dvanaest muškaraca od sinova Izraela, po jednog iz svakog plemena. I bit će, kada počinu stopala svećenika koji nose kovčeg

saveza Gospodina sve zemlje u vodi Jordana, voda Jordana nestat će, a voda koja silazi stat će.

I narod je otišao iz svojih šatora da prijeđe Jordan, a svećenici su nosili Kovčeg saveza Gospodnjeg ispred naroda. Kao što su svećenici koji su nosili kovčeg saveza ulazili u Jordan, i noge svećenika koji su nosili kovčeg saveza Gospodnjeg bile su umočene u dio vode Jordana, a Jordan je bio pun do cijele svoje obale, kao u dane žetve pšenice, i vode koje su silazile odozgo stale su kao zgrušana masa, odvojene daleko, veoma silno, do dijela Karijatiarima, a ono što je silazilo sišlo je u more Araba, more soli, sve dok nije potpuno prestalo, i narod je stajao nasuprot Jerihonu. I svećenici koji su nosili kovčeg zavjeta Gospodnjeg stajali su na suhom usred Jordana, i svi sinovi Izraelovi prelazili su preko suhog tla, dok sav narod nije završio prelazak preko Jordana.

## 4

I kada je sav narod završio prelaženje Jordana, Gospodin reče Jošui govoreći uzevši muškarce od naroda, jednog od svakog plemena, Zapovijedi im i uzmite iz sredine Jordana dvanaest spremnih kamenova, i prenosivši ih zajedno sa sobom, stavite ih u svoj logor, gdje god se utaborite tu za noć.

I pozivajući Jošua dvanaest uglednih muškaraca od sinova Izraela, po jednog od svakog plemena, Rekao im je: Donesite pred mene, pred lice Gospodnje, u sredinu Jordana, i uzevši odande svaki po kamen, neka ga ponese na svojim ramenima prema broju dvanaest plemena Izraela, da bi vam ovi postojali kao znak koji leži neprestano, da bi kada te sin tvoj sutra upita govoreći: Što nam je ovo kamenje? I ti ćeš pokazati svome sinu, govoreći da je Jordan rijeka prestala teći pred kovčegom zavjeta Gospodina sve

zemlje, kada je prelazio preko nje, i bit će ovo kamenje vama na spomen sinovima Izraela do vijeka.

I sinovi Izraela učiniše tako, kako zapovjedi Gospodin Jošui, i uzevši dvanaest kamenova iz sredine Jordana, kako zapovjedi Gospodin Jošui pri završetku prelaska sinova Izraela, prenesoše ih sa sobom u tabor i položiše ih ondje. Postavio je Jošua i drugih dvanaest kamena u samom Jordanu, na mjestu koje je bilo pod nogama svećenika koji su nosili kovčeg zavjeta Gospodnjeg, i oni su tamo do današnjeg dana.

Stajali su pak svećenici koji su nosili kovčeg saveza u Jordanu, dok Jošua nije dovršio sve što je Gospodin zapovjedio objaviti narodu, i narod je požurio i prešao. I dogodilo se kada su svi ljudi završili prelazak, da je prešao kovčeg zavjeta Gospodnjeg i kamenje pred njima. I sinovi Rubena i sinovi Gada i polovica plemena Manasseha prešli su pripremljeni pred sinovima Izraela, baš kao što im je zapovjedio Mojsije. Četrdeset tisuća naoružanih prešlo je u bitku pred Gospodinom, u rat prema gradu Jerihonu. U onaj dan Gospodin je uzvisio Jošuu pred cijelim rodом Izraela i bojali su ga se, baš kao Mojsija, sve vrijeme koliko je živio.

I reče Gospodin Jošui, govoreći, Zapovjedi svećenicima koji nose Kovčeg saveza svjedočanstva Gospodnjeg da izađu iz Jordana. I Jošua naredi svećenicima govoreći: Izađite iz Jordana. I dogodilo se kada su svećenici koji su nosili kovčeg zavjeta Gospodnjeg izašli iz Jordana i stavili stopala na zemlju, voda Jordana pojurila je prema svojem mjestu i tekla je kao jučer i prekjčer kroz cijelu obalu.

I narod je izašao iz Jordana desetog dana prvog mjeseca, i sinovi Izraela utaborili su se u Gilgalu s istočne strane od

Jerihona. I ovih dvanaest kamena koje je uzeo iz Jordana, postavio je Jošua u Gilgalu. govoreći: Kada vas pitaju vaši sinovi govoreći: Što su ovi kameni? Objavite svojim sinovima da je Izrael prešao ovaj Jordan po suhom. Pošto je Gospodin Bog naš osušio vodu Jordana pred njima, dok nisu prešli, baš kao što je učinio Gospodin Bog naš s Crvenim morem, koje je osušio Gospodin Bog naš pred nama, dok nismo prošli, Tako da svi narodi zemlje mogu znati da je snaga Gospodina jaka, i da vi poštujete Gospodina, Boga našega, u svakom djelu.

## 5

I dogodilo se kada su čuli kraljevi Amorejaca koji su bili s one strane Jordana i kraljevi Fenicije koji su bili uz more da je Gospodin Bog isušio rijeku Jordan pred sinovima Izraela dok su je prelazili, da su im se umovi rastopili i bili su obuzeti strahom, i nije bilo u njima nikakve razboritosti pred sinovima Izraela.

Po ovom vremenu rekao je Gospodin Jošui: Napravi sebi kamene mačeve od oštne stijene, i sevši obrezuj sinove Izraela po drugi put. I Jošua je napravio oštne kamene mačeve i obrezao sinove Izraela na mjestu zvanom Brdo prepucija. Način na koji je Jošua obrezao sinove Izraela, koliko god ih je ikada bilo na putu, i koliko god ih je ikada bilo neobrezanih od onih koji su izašli iz Egipta, Sve ove obrezao je Jošua, jer četrdeset i dvije godine Izrael je lutao u pustinji Mabaritidt. Stoga je većina ratnika koji su izašli iz zemlje Egipta bila neobrezana, oni koji su bili neposlušni zapovijedima Boga, kojima je i odredio da ne vide zemlju koju je Gospodin zakleo ocima njihovim dati, zemlju u kojoj teče mlijeko i med. Umjesto njih zamijenio je njihove sinove, koje je Jošua obrezao, jer su bili rođeni na putu neobrezani. Pošto su bili obrezani, imali su mir tamo sjedeći u logoru dok nisu ozdravili. I

reče Gospodin Jošui, sinu Navina: U današnji dan uklonio sam sramotu Egipta od vas. I nazvao je ime toga mjesta Galgala.

I sinovi Izraela slavili su Pashu četrnaestog dana mjeseca od večeri na zapadu Jerihona, s onu stranu Jordana, na ravnici. I jeli su beskvasni kruh i novo žito sa zemlje. U ovaj dan prestala je mana nakon što su jeli od žita zemlje, i više nije bilo mane za sinove Izraela, ali su želi zemlju palmovih stabala u onoj godini.

I dogodilo se kad je Jošua bio u Jerihu, podigavši oči vidio je čovjeka kako stoji pred njim s izvučenim mačem u ruci, i prišavši mu, Jošua reče: Jesi li naš ili si od neprijatelja? A on mu reče: Ja sam zapovjednik vojske Gospodnje, sada sam stigao. I Jošua pade licem na zemlju i reče mu: Gospodaru, što zapovjedaš svome sluzi? I zapovjednik Gospodnji kaže Jošui: Skini sandalu sa svojih stopala, jer mjesto na kojem sada stojiš sveto je.

## 6

I Jerihon bijaše zatvorena i utvrđena, i nitko nije izlazio iz nje niti ulazio. I reče Gospodin Jošui: Evo, ja predajem pod tvoju vlast Jerihon i njegova kralja koji je u njemu, moćnike koji su jaki snagom. Ti pak postavi ratnike oko nje uokolo. I bit će da kada zatrubite u trubu, neka povikne sav narod zajedno, i kada oni poviknu, zidine grada pasti će same od sebe, i sav narod će ući pojurivši, svaki prema naprijed, u grad.

I ušao je Jošua, sin Nunov, k svećenicima, I reče im govoreći: Zapovjedite narodu da obiđe i opkoli grad, a ratnici neka marširaju naoružani pred Gospodom. I sedam svećenika koji nose sedam svetih truba neka prođu isto tako pred Gospodinom, i neka trube snažno, i kovčeg zavjeta Gospodnjeg neka ih slijedi. Ratnici

neka marširaju naprijed, a svećenici koji zatvaraju stražnju stranu iza Kovčega zavjeta Gospodnjeg neka trube. Ali narodu je zapovjedio Jošua govoreći: Ne vičite, niti neka itko čuje vaš glas, dok on ne objavi dan da se više, i tada ćete vikati. A kovčeg zavjeta Božjeg, pošto je obišao uokolo, odmah je otišao u logor i ostao je tamo.

I drugoga dana ustao je Jošua ujutro, i svećenici su podigli kovčeg zavjeta Gospodnjega. I sedam svećenika koji su nosili sedam truba išli su naprijed pred Gospodom, i nakon toga ulazili su ratnici, i preostala gomila iza kovčega zavjeta Gospodnjeg, I svećenici zatrubiše trubama, i preostali sav narod opkoli grad šest puta izbliza, i ode opet u tabor; tako čini šest dana.

I sedmoga dana ustali su u zoru i obilazili su grad toga dana sedam puta. I dogodilo se u sedmom obilaženju da su zatrúbili svećenici, i rekao je Jošua sinovima Izraela: Povičite, jer je Gospodin predao vama grad. I grad će biti prokletstvo, on i sve što je u njemu, Gospodinu Sabaothu, osim Rahab bludnicu – poštedjeti je i sve što je u njezinoj kući. Ali vi se čuvajte veoma od posvećene stvari, da ne razmislite i vi sami uzmete od posvećene stvari, i učinite logor sinova Izraela prokletstvom, i uništite nas. I sve srebro ili zlato, ili bronca ili željezo, bit će sveto Gospodinu i bit će doneseno u riznicu Gospodina.

I zatrúbili su u trube svećenici, a kada je narod čuo trube, poviknuo je sav narod zajedno velikim i jakim povikom, i pao je sav zid unaokolo, i uzašao je sav narod u grad. I Jošua je posvetio uništenju grad i sve što je bilo u njemu, od muškarca do žene, od mladića do starca, pa do teleta i jarmene životinje, oštricom mača.



I dvojici mladića koji su uhodili rekao je Jošua: Uđite u kuću te žene i izvedite je odatle, i sve što joj pripada. I dva mladića koji su uhodili grad ušli su u kuću žene i izveli Rahab bludnicu i oca njezina i majku njezinu i braću njezinu i srodstvo njezino i sve koliko je bilo njezino, i postavili su je izvan tabora Izraela. I grad je bio spaljen u vatri sa svime što je bilo u njemu, osim srebra i zlata i bronce i željeza koje su dali da bude uneseno u riznicu Gospodnju.

I Rahab bludnicu i sav njezin očinski dom spasio je živa Jošua i nastanio ju je u Izraelu do današnjeg dana, jer je sakrila uhode koje je poslao Jošua da uhode Jerihon. I Jošua je zaklinjao u onaj dan pred Gospodom, govoreći: Proklet čovjek koji će sagrađiti onaj grad; na svom prvorodencu položiti će mu temelj, i na svom najmlađem postaviti će mu vrata. I tako je učinio Ozan iz Betela: na Abironu, svom prvorodencu, položio mu je temelj, i na svom najmlađem pošteđenom postavio mu je vrata.

I Gospodin bijaše s Jošuom, i njegovo ime bijaše po svoj zemlji.

## 7

I sinovi Izraela počinili su veliki prijestup i prisvojili su od posvećenih stvari, i uzeo je Ahar, sin Harmija, sina Zambrija, sina Zarina iz plemena Judina, od posvećenih stvari, i razgnjevio se Gospod gnjevom na sinove Izraela.

I poslao je Jošua ljude u Gaj, koji je prema Betelu, govoreći: Izviđajte Gaj. I ljudi su otišli gore i izviđali Gaj. I vratili su se Jošui i rekli su mu: Neka ne ide gore sav narod, nego neka idu gore oko dvije tisuće ili tri tisuće ljudi i neka opsjednu grad. Ne dovodi

tamo gore sav narod, jer malo ih je. I otišlo je gore oko tri tisuće ljudi i pobjegli su pred ljudima iz Gaja. I ljudi iz Gaja ubili su od njih trideset i šest ljudi, progonili su ih od vrata i razbili ih na spustu, te se srce naroda prestrašilo i postalo kao voda.

I Jošua podrijera svoje odjeće i pade na zemlju ničice pred Gospodom do večeri, on i starješine Izraela, i staviše prašinu na svoje glave. I reče Jošua: Molim te, Gospodine, zašto je tvoj sluga preveo ovaj narod preko Jordana da ga preda Amorejcu i uništi nas? Kad bismo bili ostali i nastanili se kod Jordana! I što ću reći budući da je Izrael okrenuo vrat pred svojim neprijateljem? I čuvši to, Kanaanac i svi stanovnici zemlje okružiti će nas i uništiti će nas sa zemlje, i što ćeš učiniti sa svojim velikim imenom?

I rekao je Gospodin Jošui: Ustani, zašto si pao na svoje lice? Sagriješio je narod i prekršio savez koji sam sklopio s njima; ukravši od posvećenih stvari, bacili su ih u svoje posude. I sinovi Izraela neće moći izdržati pred licem svojih neprijatelja, vrat će okrenuti pred svojim neprijateljima, jer su postali prokletstvo. Neću više biti s vama ako ne uklonite prokletstvo iz sebe samih. Ustavši, posveti narod i reci da se posvete sutra. Ovo govori Gospodin, Bog Izraela: prokleta stvar je među vama, nećete moći oduprijeti se pred neprijateljima vašim dok ne uklonite prokletu stvar iz vas. I bit ćete svi skupljeni ujutro prema plemenima, i pleme koje pokaže Gospodin donijet ćete prema klanovima, i klan koji pokaže Gospodin donijet ćete prema kući, i kuću koju primi Gospodin donijet ćete prema čovjeku. I tko bude pokazan, bit će spaljen u vatri, i sve što mu pripada, jer je prekršio zavjet Gospodnji i učinio bezakonje u Izraelu.

I Jošua ustade rano i dovede narod prema plemenima, i bi pokazano pleme Judino. I priveden je prema plemenima i

pokazano je pleme Zarai. I priveden je prema čovjeku, I pokazan je Ahar, sin Zambri, sina Zara.

I reče Jošua Aharu: Daj slavu danas Gospodinu, Bogu Izraela, i daj ispovijed, i javi mi što si učinio, i ne krij od mene. I odgovorio je Ahar Jošui i rekao: Uistinu sam sagriješio pred Gospodom, Bogom Izraela, ovako i ovako sam učinio. Vidio sam u pljački šareni ogrtač i dvjesto srebrnih didrahmi, te jedan zlatni jezik od pedeset didrahmi, i poželjeh ih te ih uzeh, i evo, sakriveni su u mom šatoru, a srebro je sakriveno ispod njih. I poslao je Jošua glasnike, i oni su otrčali u šator u logoru, i te stvari bile su skrivene u njegovu šatoru, a srebro ispod njih. I oni ih iznesoše iz šatora i donesoše Jošui i starješinama Izraela, te ih položiše pred Gospodom.

I uzeo je Jošua Ahara, sina Zarina, i odveo ga gore u dolinu Ahor, i njegove sinove, i njegove kćeri, i njegovu telad, i njegove tegleće životinje, i sve njegove ovce, i njegov šator, i sva njegova imanja, i sav narod s njim, i odveo ih je gore u Emek Ahor. I rekao je Jošua Aharu: Zašto si nas uništio? Neka te Gospodin uništi baš kao i danas. I kamenovao ga je sav Izrael kamenjem, i podigli su mu veliku gomilu kamenja, i Gospodin je prestao s gnjevom i srdžbom. Zbog toga je to nazvano Emekachor do današnjeg dana.

## 8

I reče Gospodin Jošui: Ne boj se niti se plaši, uzmi sa sobom sve ratnike i ustavši uzađi u Gaj. Evo, dao sam u tvoje ruke kralja Gaja i njegovu zemlju. I učinit ćeš s Gaiom na način kako si učinio s Jerihonom, i s kraljem njezinim, a stoku ćeš opljačkati za sebe. Postavi pak sebi zasjedu gradu sa stražnje strane.

I ustao je Jošua i svi ratnici da pođu u Gaj. A Jošua je odabrao trideset tisuća snažnih muškaraca i poslao ih noću. I zapovjedio im govoreći: Vi zasjedajte iza grada, ne budite daleko od grada, i svi ćete biti spremni. I ja i svi oni sa mnoom približit ćemo se gradu, i bit će kada izađu stanovnici Gaja u susret nama, baš kao i nedavno, i bježat ćemo od njih. I kako bi izašli za nama, odvući ćemo ih od grada, i reći će: Bježe ovi pred nama, kao i prije. Vi ćete ustati iz zasjede i ići ćete u grad. Prema ovoj riječi postupit ćete, evo, zapovjedio sam vama. I Jošua ih je poslao, i otišli su u zasjedu, i smjestili su se između Betela i Gaja, sa zapadne strane Gaja.

I rano ustavši Jošua ujutro, obišao je narod, i uzašli su on i starješine pred narodom na Gaj. I sav narod ratnika s njim otišao je gore i, hodeći, došli su nasuprot gradu s istoka. I zasjeda grada od mora, I dogodilo se kada je kralj Gaja vidio, požurio je i izašao u susret njima ravno u rat, on i sav narod koji je bio s njim, i on nije znao da mu je zasjeda iza grada. I vidio je, i povukli su se Jošua i Izrael pred njima. I progonili su sinove Izraela, i oni su odstupili od grada. Nije ostao nitko u Gaju tko nije progonio Izraela, i ostavili su grad otvoren te su progonili Izraela.

I rekao je Gospodin Jošui: Ispruži svoju ruku s kopljem koje je u tvojoj ruci prema gradu, jer sam ga predao u tvoje ruke, i zasjedači će brzo ustati sa svojeg mjesta. I Jošua je ispružio svoju ruku s kopljem prema gradu, I zasjednici ustadoše brzo sa svojih mjesta i iziđoše kada je ispružio ruku, i uđoše u grad i zauzeše ga, i požurivši zapališe grad ognjem. I okrenuvši se, stanovnici Gaja pogledali su iza sebe i vidjeli dim kako se uzdiže iz grada u nebo, i više nisu imali kamo pobjeći ni ovamo ni onamo. I Jošua i sav Izrael vidjeli su da je zasjeda zauzela grad i da se dim grada uspinjao u nebo, pa su se okrenuvši udarili na ljude iz Gaja. I ovi

izidoše iz grada u susret, i biše ispražnjeni između logora, ovi odavde i ovi odavde, i udariše ih dok ne bi ostavljen od njih spašeni i pobjegli. I uhvatili su kralja Gaja živog i doveli su ga Jošui.

I kada su sinovi Izraela prestali ubijati sve one u Gaju i one u poljima i u planini na silasku, gdje su ih progonili od nje do kraja, vratio se Jošua u Gaj i udario ga oštricom mača. I pokojnici u dan onaj od muža Osim plijena u gradu, sve što su opljačkali sinovi Izraela zadržali su za sebe prema zapovijedi Gospodina, onako kako je Gospodin zapovjedio Jošui.

I Jošua je zapalio grad u vatri i učinio ga nenastanjenom gomilom zauvijek, do današnjeg dana. I kralja Gaja objesio je na razdvojeno drvo, i bio je na drvetu do večeri, i kada je sunce zalazilo, zapovjedio je Jošua, i skinuli su njegovo tijelo s drveta, i bacili su ga u jamu, i postavili su mu gomilu kamenja, do ovoga dana.

## 9

Kada su čuli kraljevi Amorejaca s one strane Jordana, oni u brdovitoj krajini i oni u ravnici, i oni u svim obalnim područjima velikog mora, i oni prema Antilibanu, i Hetiti, i Kanaanci, i Perizani, i Hivijci, i Amorejci, i Girgašani, i Jebusejci,

Svi su se zajedno skupili da zarate protiv Jošue i Izraela.

I oni koji stanuju u Gibeonu čuli su sve što je Gospodin učinio Jerihonu i Gaju. I učinili su doista i oni sami s lukavstvom, i došavši opskrbili su se i pripremili se, i uzevši stare vreće na svoja ramena, i stare mješine vina, poderane i zavezane, i šupljine

njihove obuće i njihove sandale bile su stare i zakrpane na njihovim nogama, i njihova odjeća bila je izlizana na njima, i njihov kruh od zaliha bio je suh i pljesniv i izmravljen.

I došli su k Jošui u logor Izraela u Gilgal i rekli su Jošui i Izraelu: Iz daleke zemlje došli smo, i sada sklopite s nama savez. I sinovi Izraela rekli su Horejcu: Pazi, ne stanovaš li među nama, i kako da s tobom sklopim savez? I rekli su Jošui: Tvoje sluge jesmo. I reče im Jošua: Odakle ste i odakle ste došli? I rekoše: Iz zemlje izdaleka, veoma daleke, došle su sluge tvoje u ime Gospodina Boga tvoga, jer čuli smo ime njegovo i sve što je učinio u Egiptu, i koliko je učinio kraljevima Amorejaca koji su bili s one strane Jordana, Sihonu, kralju Amorejaca, i Ogu, kralju Basana, koji je stanovao u Aštartu i u Edreju. I čuvši to, rekli su nam naše starješine i svi stanovnici naše zemlje, govoreći: Uzmite sa sobom namirnice za put i idite u susret njima, i recite im: Sluge smo vaše, i sada sklopite s nama savez. Ovi kruhovi bili su topli kada smo se njima opskrbili na dan kada smo krenuli da dođemo k vama, ali sada su se osušili i postali truležni. I ovi mijehovi za vino koje smo napunili nove, i ovi su puknuli, i naša odjeća i naše sandale su se istrošile od vrlo dugog puta.

I vladari su uzeli od njihovih zaliha, a Gospodina nisu upitali. I Jošua sklopi s njima mir, i sklopiše s njima savez da ih spase, i zakleli im se vladari skupštine.

I dogodilo se nakon tri dana nakon što su sklopili savez s njima, čuli su da su blizu njih i da stanuju među njima. I sinovi Izraela otišli su i došli u njihove gradove, a njihovi gradovi bili su Gabaon, Kefira, Beerot i gradovi Jarina. I sinovi Izraela se nisu borili protiv njih, jer su im se svi vladari zakleli Gospodinom, Bogom Izraela, i sva je skupština gundala protiv vladara.

I rekaše vladari svemu skupu: Mi smo se zakleli njima Gospodom, Bogom Izraela, i sada se nećemo moći dotaknuti njih. Ovo ćemo učiniti: uhvatit ćemo ih žive i sačuvat ćemo ih, i neće biti srdžbe protiv nas zbog zakletve koju smo im se zakleli. Živjet će i bit će drvosjece i nosači vode za cijelu zajednicu, baš kao što su im rekli vladari.

I pozvao ih je zajedno Jošua i rekao im: Zašto ste me prevarili govoreći: Vrlo smo daleko od vas', a vi ste susjedi onih koji stanuju među nama? I sada ste prokleti, neće prestati biti među vama robova, ni drvosjeca, ni vodonoša meni i mojem Bogu. I odgovorili su Jošui govoreći: Bilo nam je objavljeno koliko je Gospodin, Bog tvoj, zapovjedio Mojsiju, služi svojemu, da vam dade ovu zemlju i da nas uništi, i sve stanovnike na njoj, pred vašim licem. I bojali smo se veoma za naše duše pred vašim licem, i učinili smo ovu stvar. I sada, evo, mi smo vam podložni; kako vam je ugodno i kako vam se čini dobrim, tako nam učinite.

I učiniše im tako, i Jošua ih izbavi u onaj dan iz ruku sinova Izraela, i ne ubiše ih. I postavio ih je Jošua u onaj dan za drvosjece i vodonošce za svu skupštinu i za žrtvenik Boga. Zbog ovoga su stanovnici Gabaona postali drvosjece i vodonošce žrtvenika Boga do današnjeg dana i za mjesto koje bi izabrao Gospodin.

## 10

Kao što je čuo Adonibezek, kralj Jeruzalema, da je Jošua zauzeo Gai i uništio ga, na koji su način postupili s Jerihom i njezinim kraljem, tako su postupili i s Gaiom i njezinim kraljem, i da su stanovnici Gabaona prešli na stranu Jošue i Izraela, I bojali su se od njih veoma, jer je znao da je Gabaon velik grad, kao jedan od kraljevskih gradova, i da su svi njegovi muškarci jaki. I poslao

je Adonibezek, kralj Jeruzalema, prema Elamu, kralju Hebrona, i prema Pidonu, kralju Jarmutha, i prema Jephti, kralju Lachisha, i prema Dabiru, kralju Odollama, govoreći, Dođite, idite gore prema meni i pomozite mi, i ratujmo protiv Gabeona, jer su prebjegli Jošui i sinovima Izraela. I ušlo je gore pet kraljeva Jebusejaca: kralj Jeruzalema, kralj Hebrona, kralj Jarmutha, kralj Lachisha i kralj Odollama, oni i sav njihov narod. Opkolili su Gibeon i opsjedali ga.

I stanovnici Gabaona poslali su prema Jošui u logor Izraela u Galgalu, govoreći: Ne ukloni ruke svoje od djece svoje, uzađi prema nama brzo i pomози nam, i izbavi nas, jer su se skupili protiv nas svi kraljevi Amorejaca, stanovnici brdovitog kraja. I Jošua je otišao iz Gilgala, on i sav ratni narod s njim, svi jaki u snazi.

I reče Gospodin Jošui: Ne boj se ih, jer sam ih predao u tvoje ruke; neće ostati nitko od njih pred vama.

I budući da je Jošua došao na njih iznenada, cijelu noć je išao iz Gilgala. I Gospodin ih je zbunio pred sinovima Izraela i zdrobio ih je Gospodin velikim drobljenjem u Gabaonu, te su ih progonili putem uspona Bet Horona i siječli su ih sve do Azeke i do Makede. U njihovu bježanju od lica sinova Izraela na silasku kod Horonima, Gospodin je bacio na njih kamenje tuče s neba sve do Azeke, i bilo je više onih koji su umrli zbog kamenja tuče nego onih koje su sinovi Izraela ubili mačem u ratu.

Tada je Jošua govorio Gospodinu, onoga dana kada je Bog predao Amorejca u ruke Izraela, kada ih je razbio u Gabaonu, i bili su razbijeni pred licima sinova Izraela, i rekao je Jošua: Neka stane sunce prema Gabaonu, i mjesec prema dolini Ajalon. I stalo



je sunce i mjesec u zastoju, dok je Bog branio njihove neprijatelje, i stalo je sunce usred neba i nije išlo naprijed prema zapadu do kraja jednog dana. I nije bilo takvog dana ni prije ni poslije, tako da je Bog čuo čovjeka, jer je Gospodin ratovao zajedno s Izraelom. I ovih pet kraljeva pobjegoše i sakriše se u špilju u Makedi. I javljeno je Jošui: Nađeno je pet kraljeva skrivenih u pećini u Makedi. I reče Jošua: Kotrljajte kamenje na usta špilje i postavite ljude da ih čuvaju. Vi pak ne stojte, progoneći neprijatelje vaše, i zauzmite njihovu stražnju stražu, i ne dopustite im ući u njihove gradove, jer ih je Gospodin, Bog naš, predao u naše ruke. I dogodilo se kada je Jošua prestao i svaki sin Izraela sjeckući ih velikom sječom veoma do kraja, i oni koji su preživjeli spašeni su u utvrđene gradove.

I svi su se ljudi vratili k Jošui u Makedu zdravi, i nijedan od sinova Izraelovih nije zarežao jezikom.

I rekao je Jošua: Otvorite špilju i izvedite ovih pet kraljeva iz špilje. I izveli su pet kraljeva iz špilje: kralja Jeruzalema, kralja Hebrona, kralja Jerimuta, kralja Lakiša i kralja Odolama. I budući da su ih izveli prema Jošui, Jošua je sazvao sav Izrael i one koji su započinjali rat i koji su ga pratili, govoreći im: Idite naprijed i stavite svoje noge na njihove vratove. I prišavši, stavili su svoje noge na njihove vratove. I reče Jošua prema njima: Ne bojte se ih, niti se uplašite, budite hrabri i budite jaki, jer tako će učiniti Gospodin svim neprijateljima vašim protiv kojih vi ratujete. I ubio ih je Jošua i objesio ih na pet drveta, i bili su obješeni na drvetima do večeri. I prema zalasku sunca zapovjedio je Jošua, te su ih skinuli s drveta i bacili ih u špilju u koju su ondje pobjegli, te su skotrljali kamenje na špilju do današnjega dana.

I Makkedu su zauzeli toga dana i pobili ga oštricom mača, i potpuno uništili sve što je dišalo u njemu, i nije ostao nitko u njemu spašen niti pobjegao, i učinili su kralju Makkedaha na isti način kako su učinili kralju Jerihona.

I otišao je Jošua i sav Izrael s njim iz Makede u Lebnu i opsjedao je Lebnu. I predao ju je Gospodin u ruke Izraela, i zauzeli su je i njenog kralja, i pobili su je oštricom mača, i sve što diše u njoj, i nije ostao u njoj nitko spašen ni pobjegli, i učinili su njenom kralju onako kako su učinili kralju Jerihona.

I otišao je Jošua i sav Izrael s njim iz Lebne u Lakiš, opsjedao ga je i opsjedao ga je. I predao je Gospodin Lakiš u ruke Izraela. I zauzeo ga je drugoga dana, i pobili su ga oštricom mača, i potpuno ga uništili, na isti način kako su učinili s Lebnom. Tada je Elam, kralj Gazera, otišao gore pomoći Lakišu, i Jošua ga je udario oštricom mača, i narod njegov, tako da nije ostao nitko od njih preživio i pobjegao.

I otišao je Jošua i sav Izrael s njim iz Lakiša u Odolam, i opsjedao ga i osvojio ga opsadom. I predao ju je Gospodin u ruke Izraela, i zauzeli su je toga dana, i pobili su je oštricom mača, i sve što je disalo u njoj pobili su, na isti način kako su učinili Lakišu.

I otišao je Jošua i sav Izrael s njim u Hebron, i opsjedao ga. I udariše ga oštricom mača, i sve što diše koliko god bijaše u njemu, nije bilo preživjelih, na način kako učiniše s Odolamom, sasvim ga uništiše i sve što bijaše u njemu.

I vratio se Jošua i sav Izrael u Debir i opkolivši ga, Zauzeli su ga, i njegova kralja, i njegova sela, i udarili su ga oštricom mača, i potpuno su ga uništili, i sve živo u njemu, i nisu ostavili nijednog

preživjelog, na način kako su učinili Hebronu i njegovu kralju, tako su učinili Dabiru i njegovu kralju.

I Jošua udari svu planinsku zemlju, i Negev, i ravnicu, i Asedot, i kraljeve njezine; ne ostaviše od njih preživjelog, i sve što diše životom uništi, na način kako zapovjedi Gospodin, Bog Izraela. od Kadeša Barnee do Gaze, sav Gošen do Gibeona I sve njihove kraljeve i njihovu zemlju udario je Jošua odjednom, jer je Gospodin, Bog Izraela, ratovao za Izrael.

## 11

Kad je čuo Jabis, kralj Asora, poslao je prema Jobabu, kralju Marona, i prema kralju Symoona, i prema kralju Azifa, i prema kraljevima onima kod velikog Sidona, u brdovitu krajinu i u Arabu nasuprot Kenerotu, i u ravnicu, i u Fenaedor, i u obalne Kanaance s istoka, i u obalne Amorejce, i Hetejce, i Perizejce, i Jebusejce u planini, i Hivejce, i one pod Hermonom u zemlju Massymu. I izašli su oni i kraljevi njihovi s njima, kao pijesak mora po množini, i konji i kola vrlo mnoga. I svi ti kraljevi skupili su se i došli zajedno, i utaborili su se kod vode Maron da ratuju protiv Izraela.

I reče Gospodin Jošui: Ne boj se njih, jer sutra u ovaj sat ja predajem poražene pred Izraelom; njihovim konjima ćeš presjeći tetive, a njihova kola ćeš spaliti u vatri. I došao je Jošua i svi ratnici na njih kod vode Maron iznenada i napali su ih u brdovitom kraju. I predao ih je Gospodin pod vlast Izraela, i udarajući ih, progonili su ih do velikog Sidona i do Maserona i do ravnica Massocha prema istoku, i posjekaše ih tako da nije ostao nijedan njihov preživjeli. I učinio je njima Jošua onako kako mu je zapovjedio Gospodin: konjima njihovim presekao je tetive, a bojna kola njihova spalio je ognjem.

I Jošua se vratio u to vrijeme i zauzeo Asor i njenog kralja. Asor je pak prije vladao svim tim kraljevstvima. I ubili su svako dišuće biće u njemu mačem i uništili su sve, i nije ostalo nijedno dišuće biće u njemu, i Asor su spalili ognjem. I sve gradove kraljevstava i njihove kraljeve uzeo je Jošua i ubio ih oštricom mača, i potpuno ih uništio, na način kako je zapovjedio Mojsije, sluga Gospodnji. Ali sve utvrđene gradove nije spalio Izrael, osim Asora, koji je jedini spalio Izrael. I sinovi Izraela opljačkali su sav plijen za sebe, a sve ljude uništili su oštricom mača dok ih nisu istrijebili; nisu ostavili ništa živo. Na koji način je zapovjedio Gospodin Mojsiju, služi svojem, i Mojsije je isto tako zapovjedio Jošui, i tako je učinio Jošua; nije prekršio ništa od svega što mu je zapovjedio Mojsije.

I Jošua je uzeo svu brežuljkastu zemlju, i svu zemlju Negeb, i svu zemlju Gošem, i ravnicu, i onu prema zapadu, i goru Izrael, i niska mjesta. Područje prema planini od planine Chelcha, i ono što se uzdiže prema Seiru, i sve do Balagada, i ravnice Libanona pod planinom Hermon, i sve njihove kraljeve zauzeo je, uništio i pobio. I Jošua je više dana vodio rat protiv ovih kraljeva.

I nije bilo grada koji Izrael nije uzeo, sve su uzeli u ratu. Zato se kroz Gospodina dogodilo da se ojača njihovo srce kako bi susreli Izrael u ratu, tako da budu uništeni, kako im ne bi bila dana milost, nego da budu uništeni, na način kako je rekao Gospodin Mojsiju.

I došao je Jošua u to vrijeme i uništio Anakime iz brdovitog kraja, iz Hebrona i iz Dabira i iz Anabota i iz cijelog Jude sa njihovim gradovima, i uništio ih je Jošua. Nitko od Anakima nije bio ostavljen od sinova Izraela, osim u Gazi, i u Gatu, i u Ašdodu.

I Jošua je uzeo svu zemlju, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju, i Jošua ju je dao u baštinu Izraelu u podjeli prema njihovim plemenima, i zemlja je prestala biti ratovana.

## 12

I ovi su kraljevi zemlje koje su ubili sinovi Izraela i naslijedili njihovu zemlju s one strane Jordana od istoka sunca, od doline Arnon do planine Hermon, i svu zemlju Arabu od istoka. Sihona, kralja Amorejaca, koji je živio u Hešbonu, vladajući od Arnona, koji je u dolini prema dijelu doline, i polovicu Gileada do Jaboka, granice sinova Amonovih. I Arabah do mora Chinnereth prema istoku, i do mora Arabah, more soli od istoka, put prema Beth jeshimothu, od Temana ono pod Asedoth Phasgom. I Og, kralj Basana, bio je preostao od divova, onaj koji je stanovao u Astarotu i u Edrainu, Vladar od planine Hermon i od Secchajja, i cijeli Bashan do granica Gergesija i Machija, i polovicu Gileada do granica Sihona, kralja Heshbona. Mojsije, sluga Gospodnji, i sinovi Izraelovi udarili su ih, i Mojsije ju je dao u nasljedstvo Rubenu, Gadu i polovici plemena Manaseova.

I ovi kraljevi Amorejaca, koje su ubili Jošua i sinovi Izraela s one strane Jordana od mora Balagada u ravnici Libanona i do planine Chelche uzlazeći u Seir, i dao ju je Jošua plemenima Izraela da je naslijede prema njihovu ždrijebu, U planini i u ravnici, i u Arabu, i u Asedothu, i u pustinji, i Negebu, Hetita i Amorejca, i Kanaanca, i Perizanina, i Hivijca, i Jebusejca.

Kralja Jerihona i kralja Gaja, koji je blizu Betela, kralja Jeruzalema, kralja Hebrona, kralja Hierimoutha, kralja Lachisha, kralja Porcha / Elama, kralja Gezera, kralja Dabira, kralja Gadera, kralja Hermatha, kralja Adera, kralja Lebne, kralja Odollama,

Kralj je otišao, kralja Taphouta, kralja Ophera, kralja Ofeka od Aroka, kralja Asoma, kralja Symeona, kralja Mambrotha, kralja Azipha, kralj Kadesha, kralj Zahhaka, kralja Maredotha, kralja Iekoma od Carmela, kralja Odollama od Pheneadora, kralja Geia od Galileje, kralja Tirzaha, svi ovi kraljevi dvadeset i devet.

## 13

I Jošua bijaše star, uznapredovao u danima, i reče Gospodin Jošui: ti si uznapredovao u danima, a zemlja je ostala velika za baštinu. I ova je zemlja napuštena: granice Filistejaca, Gesirijac i Kanaanac. Od nenastanjene zemlje koja je prema Egiptu do granica Ekrona s lijeve strane Kanaanaca, pribraja se pet satrapija Filistejaca: Gazejcu, Azotejcu, Aškelonitu, Getejcu, Ekronitu i Euejcu. iz Temana i cijela zemlja Kanaan pred Gazom, i Sidonci do Afeka, do granica Amorejaca i svu zemlju Galijat Filistejaca, i sav Libanon od istoka sunca, od Galgala pod planinom Hermon do ulaza u Hamat, Sve koji stanuju u planinskoj krajini od Libanona do Masereth Memphomaima, sve Sidonijance, ja ću ih uništiti pred licem Izraela, ali podijeli je ždrijebom Izraelu, na način kako sam ti zapovjedio.

I sada podijeli ovu zemlju u nasljedstvo devetorici plemena i polovici plemena Manasseova. Od Jordana do velikog mora prema zapadu sunca dat ćeš je, veliko more će biti granica. Dvjema plemenima i polovici plemena Manasseha, Reubenu i Gadu, dao je Mojsije s one strane Jordana, prema istoku sunca, dao mu je Mojsije, sluga Gospodnji. od Aroera, koji je na obali bujice Arnona, i grad koji je usred doline, i svu Misor od Medebe, Sve gradove Sihona, kralja Amorejaca, koji je vladao u Heshbonu do granica sinova Amonovih, I Galaaditidu, i granice Gesirija, i Machatije, svu goru Hermon, i svu Basanitidu do Ahe, Sve

kraljevstvo Oga u Bašanu, koji je vladao u Aštarotu i u Edreju, ovaj je bio ostavljen od divova, i udario ga je Mojsije i uništio ga. I sinovi Izraela nisu uništili Gesirija, Mahatija i Kanaanca, i stanovao je kralj Gesirija i Mahati među sinovima Izraela do današnjeg dana.

Osim plemenu Levi nije bila dana baština, Gospodin Bog Izraela, on je njihova baština, kao što im je rekao Gospodin, i ovo je podjela koju je Mojsije podijelio sinovima Izraela u Arabothu Moabskom s one strane Jordana prema Jerihu.

I dade Mojsije plemenu Rubena prema njihovim klanovima. I njihove granice postadoše od Aroera, koji je prema dolini Arnon, i grad koji je u dolini Arnon, i sav Misora, do Hesebona, i sve gradove koji su u Misoru, i Dibon, i Bamot Baal, i kuću Meelbota, i Bašan, i Bamot, i Mefaat, i Kirijataim, i Sebama, i Serada, i Sion u planini Enab, i Baithphogor, i Asedoth Phasga, i Baiththaseinoth, I sve gradove Misora, i sve kraljevstvo Sihona, kralja Amorejaca, kojeg udari Mojsije, njega i vođe Midijana: Evija, Roboka, Sura, Ura i Robea, vladara ubijenog Siona, i stanovnike Siona.

I Balaama, sina Beora, vidioca, ubili su u tom preokretu.

Dogodile su se granice Rubena, Jordan granica. Ovo je nasljedstvo sinova Rubenovih prema njihovim klanovima, njihovi gradovi i njihova imanja.

Mojsije je dao sinovima Gadovim prema njihovim plemenima. I granice njihove postadoše Jazer, svi gradovi Gileada, i polovica zemlje sinova Amonovih do Arabe, koja je prema Aradu. I od Hešbona do Arabota prema Mispi, i Botanin, i Maan do granica Dibona, i Enadom i Othargai i Bainthanabra i Sokchotha i

Saphan i preostalo kraljevstvo Sihona, kralja Heshbona, i Jordan će graničiti do dijela mora Chinnereth s one strane Jordana od istoka. Ovo je nasljedstvo sinova Gada prema njihovim rodovima i prema njihovim gradovima. Prema njihovim rodovima vratit će se pred njihovim neprijateljima, jer su prema njihovim rodovima postali njihovi gradovi i njihova imanja.

I Mojsije je dao polovini plemena Manase prema njihovim klanovima. I njihove granice postale su od Maana, i sve kraljevstvo Basana, i sve kraljevstvo Oga, kralja Basana, i sva sela Jaira koja su u Basanitu, šezdeset gradova. I polovina Gileada, i u Aštarotu, i u Edreju, gradovi kraljevstva Oga u Bašanu, sinovima Makira, sinovima Manašea, i polovini sinova Makira, sinova Manašea, prema njihovim rodovima. Ovi su koje je Mojsije dao u baštinu s one strane Jordana u Arabothu Moaba s one strane Jordana prema Jerihonu od istoka.

## 14

I ovi su oni koji su raspodijelili baštinu sinovima Izraela u zemlji Kanaan, kojima su raspodijelili baštinu Eleazar svećenik, Isus sin Navin i poglavari obitelji plemena sinova Izraela. Prema ždrijebima naslijedili su, na način koji je Gospodin zapovjedio preko Jošue, devetorici plemena i polovici plemena s one strane Jordana. I Levitima nije dao udio među njima, Jer su sinovi Josipa bila dva plemena, Manase i Efraim, a Levitima nije bio dan dio u zemlji, nego gradovi za stanovanje i njihova odvojena područja za stoku. Na koji način je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su učinili sinovi Izraela i podijelili su zemlju.

I pristupiše sinovi Jude Jošui u Gilgalu, i reče mu Kaleb, sin Jefunejev Kenezajac: Ti znaš riječ koju je Gospodin govorio



Mojsiju, čovjeku Božjem, o meni i tebi u Kadeš Barnei. Četrdeset godina imao sam kada me je Mojsije, sluga Božji, poslao iz Kadeš Barnee da uhođim zemlju, i odgovorio sam mu prema njegovu razumu. Moja braća koja su otišla sa mnom promijenila su srce naroda, ali ja sam bio potpuno odlučan slijediti Gospodina, Boga svoga. I zakleo se Mojsije onoga dana govoreći: Zemlja na koju si stupio bit će tebi u nasljedstvo i tvojoj djeci zauvijek, jer si bio predan slijediti Gospodina, Boga našega. I sada me je Gospodin hranio na način kako je rekao, ovo četrdeset i petu godinu, otkako je Gospodin govorio ovu riječ Mojsiju, i Izrael je išao u pustinji, i sada evo ja sam danas osamdeset i pet godina, Još sam danas jak, kao kada me je Mojsije poslao, isto tako sam sada jak izaći i ući u rat. I sada tražim od tebe ovu planinu, kao što je rekao Gospodin onoga dana, jer si ti čuo ovu riječ onoga dana. Sada su tamo Anakim, utvrđeni i veliki gradovi, ali ako Gospodin bude sa mnom, uništiti ću ih, na način kako mi je rekao Gospodin.

I Jošua ga je blagoslovio i dao je Hebron Kalebu, sinu Jefuneja, sina Kenezova, u baštinu. Zbog ovoga Hebron je pripao Kalebu, sinu Jefunejevu, Kenezejcu, u nasljedstvo do dana današnjega, jer je on slijedio zapovijed Gospodina, Boga Izraela. A ime Hebrona bilo je prije Grad Argob, glavno mjesto Anakima, i zemlja je prestala ratovati.

## 15

I granice plemena Juda prema njihovim rodovima bile su od granica Idumeje, od pustinje Sin do Kadeša prema jugu.

I njihove granice išle su od juga do dijela slanog mora, od grebena koji vodi prema jugu. I prolazi nasuprot uspona Akrabin, i obilazi okolo Sena, i uzlazi s juga na Kadeš Barnea, i izlazi Asoron,

i uzlazi u Sarada, i izlazi prema zapadu Kadeš. I izlazi na Selmonu, i probija se do doline Egipta, i bit će njegov izlaz granica na more; ovo su njihove granice od juga.

I granice od istoka: sve slano more do Jordana. I njihove granice od sjevera, od grebena mora i od dijela Jordana. Dolazi na granice kod Bethaglama i prolazi od sjevera prema Betharabi, i uzlazi granice do kamena Baiona sina Reubenova. I granica ide gore na četvrti dio doline Ahor, i silazi na Gilgal, koja je nasuprot uspona Adummim, koja je prema jugu u dolini, i prolazi na vodu izvora sunca, i bit će njegov izlaz izvor Rogel. Granica se penje u dolinu Ennom, na leđa Jebusejca s juga - to je Jeruzalem - i granica prolazi na vrh planine koja je prema dolini Ennom prema moru, a koja je iz dijela zemlje Refaim na sjeveru, I granica prolazi od vrha planine do izvora vode Naftoa, i prolazi prema planini Efron, i vodit će granicu u Baal, a to je grad Jarim. I granica će ići okolo od Baala prema moru, i proći će u goru Assar na leđima grada Jarina sa Sjevera, ova je Chaslon, i sići će prema gradu sunca, i proći će prema Jugu, I granica prolazi iza Ekrona prema sjeveru, i granice će izaći u Sokot, i granice će proći prema jugu, i izaći će prema Lebni, i izlaz granica će biti prema moru. A granice njihove od mora, veliko more će označiti granicu. Ovo su granice sinova Judinih unaokolo prema njihovim plemenima.

I Kaleb, sinu Jefonejevu, dao je dio usred sinova Judinih po zapovijedi Božjoj, i dao mu je Jošua grad Arbok, glavni grad Enakov; to je Hebron. I Kaleb, sin Jefonin, uništio je odatle tri sina Enakova: Šešaja, Talmaja i Ahimana. I popeo se odatle Kaleb na stanovnike Dabira, a ime Dabiru bijaše prije Grad pisama.

I reče Kaleb: Tko uzme i osvoji grad Pisama i ovlada njime, dat ću mu svoju kćer Ahsu za ženu. I uzeo ju je Gotonijel, sin

Keneza, brata Kalebova, i dao mu je Askan, kćer svoju, za ženu. I dogodilo se da je, dok je odlazila, savjetovala njemu govoreći: Zatražit ću od oca moga polje. I povikala je s magarca, i rekao joj je Kaleb: Što ti je? I rekla je njemu: Daj mi blagoslov, jer si me dao u zemlju Nageb, daj mi Bottanis. I dao je njoj Gonatlan gornju i Gonatlan donju.

Ovo je baština plemena sinova Judinih. Postali su pak njihovi gradovi gradovi prema plemenu sinova Jude na granicama Edoma na pustinji, i Baseeleel, i Ara, i Asor, i Ikam, i Regma i Arouel, i Kadeš, i Asorionain, i Mainam, i Balmaana, i sela njihova, i gradovi Asherona, to jest Hazor, i Sin, i Salma, i Moladah, i Seri i Baalat, i Kolaseola, i Beršeba, i njihova sela, i njihove farme. Bela, i Bakok, i Asom, i Elboudad, i Bethel, i Hormah, i Ziklag, i Macharim, i Sethennak, i Labos, i Sale, i Eromoth, dvadeset devet gradova, i njihova sela.

U ravnici Aštaol, Sora i Eštaol. I Ušivena, i Rastegnuta, i Iluthoth, i Primalja, i Jermouth, i Odollam, i Membra, i Saocho i Iazeka, i Sakarim, i Gadera, i farme njezine, četrnaest gradova, i sela njihova. Seneh, i Adasan, i Magadalgad, i Dalad, i Maspha i Iachareel, i Basedoth, i Ideadalea, i Chabra, Maches i Maachos, i Gedor, i Bagadiel, i Noman, i Machedan, gradova šesnaest, i sela njihova, Lebna, i Itak, i Enoh, i Jana, i Nasib, i Keilam, i Akiezi, i Kezib, i Bathesar, i Ailom, deset gradova, i sela njihova, Ekron, i njegova sela, i njihovi zaselci, Od Ekrona do Gemne, i sva koja su susjedi Asedotha, i njihova sela, Asiedoth i sela njegova i imanja njegova, Gaza i sela njegova i imanja njegova do bujice Egipta, i veliko more razgraničava.

I u brdovitoj Samir, i Jether, i Socoh, i Flowing i grad Pisama – to je Debir. i Anon, i Es, i Man i Aisam, i Gosem, i Halu, i Hanna

i Gilom, jedanaest gradova, i njihova sela Airem, i Remna, i Soma, i Jemain, i Baethachu, i Phakoua, I Euma, i grad Arbok, koji je Hebron, i Sorath, devet gradova i njihova imanja. Maon, i Carmel, i Ziph, i Juttah, i Jariel, i Arikam i Zakanaim, i Gabaa, i Tamnata, devet gradova, i njihova sela, Ailoua, i Beth zur, i Geddon, i Magaroth, i Bethanam, i Thekoum, šest gradova, i njihova sela, Kiriath baal, to jest grad Jarim, i Sotheba, dva grada, i njihova sela, i Baddargeis, i Tharabaam i Ainon, I Aiochioza, i Naflazon, i gradovi Sadona, i Arkade, sedam gradova, i njihova sela.

I Jebusejac je živio u Jeruzalemu, i sinovi Jude nisu bili u stanju uništiti ih, i Jebusejci su živjeli u Jeruzalemu do ovog dana.

## 16

I postadoše granice sinova Josipa od Jordana prema Jerihonu s istoka, i uzlazit će od Jerihona u planinsku pustinju, u Betel Luzu. I izići će u Betel i proći će po granicama Ahatartija. I proći će preko mora preko granica Aptalima do granica donjeg Bethorona, i njihov izlaz će biti prema moru. I nasljedili su sinovi Josipa, Efrajim i Manase.

I granice sinova Efraima postadoše prema njihovim klanovima, i granice njihove baštine postadoše od istoka Atarot i Erok do gornjeg Betorona i Gazare. I granice će doći na more u Ikasmon od Sjevera Topla, ići će okolo prema istoku u Thenasu i Sellesa, i proći će od istoka u Ianoku, I u Maho, i Atarot, i sela njihova, i doći će na Jerihon, i izaći će na Jordan. I od Groba ići će granice prema moru do Chelkane, i njihov izlaz bit će prema moru; ovo je nasljedstvo plemena Efraim prema njihovim rodovima.

I gradovi odvojeni sinovima Efrajima između nasljedstva sinova Manaseovih, svi gradovi i njihova sela. I Efraim nije uništio Kanaanca koji je stanovao u Gazeru, i Kananac je stanovao u Efraimu do ovog dana, dok nije otišao Faraon, kralj Egipta, i uzeo ga, i spalio ga u vatri, i proboli Kanaance i Perizejce i one koji su stanovali u Gazeru, i dao ga je Faraon u mirazu svojoj kćeri.

## 17

I granice postadoše pleme sinova Manasseha, jer ovaj prvorodeni Josephu, Machiru prvorodenom Manasseha, ocu Gileada – jer čovjek ratnik bijaše – u Gileadu i u Bashanu. I dogodilo se preostalim sinovima Manaseovim prema njihovim klanovima: sinovima Iezijevim, i sinovima Kelezovim, i sinovima Iezielovim, i sinovima Syhemovim, i sinovima Symarimovim, i sinovima Oferovim; ovi su bili muškarci prema njihovim klanovima.

A Salpaadu, sinu Ofera, nije bilo sinova nego kćeri, i ovo su imena kćeri Salpaada: Maala, Noua, Eglu, Melha i Tersi. I stale su pred svećenikom Eleazarom i pred Jošuuom i pred vladarima govoreći: Bog je zapovjedio preko ruke Mojsijeve dati nama baštinu usred naše braće, i dan im je po zapovijedi Gospodnjoj ždrijeb među braćom njihova oca. I pao je njihov udio od Anasse i ravnice Labek iz zemlje Gileada, koja je s one strane Jordana. Zato su kćeri sinova Manaseovih naslijedile baštinu među svojom braćom, a zemlja Gilead pripala je preostalim sinovima Manaseovim.

I granice sinova Manasseha bile su Delehanath, koja je prema sinovima Anatha, i ide prema granicama prema Jaminu i Jassibu prema izvoru Taphthoth. Manaseju će pripasti, a Tafet na

granicama Manasea sinovima Efraima. I granica će sići na dolinu Karana prema jugu, prema dolini Jariel, terebint Efrajima između grada Manasea, i granice Manasea prema sjeveru do bujice, i njegov izlaz će biti more. Od juga Efraim, i na sjeveru Manase, i more će biti granica njima, i s Ašerom će se susresti na sjeveru, i s Isakarom od istoka. I bit će Manaseju u Isakaru i u Ašeru Baitan i njihova sela, i stanovnici Dora i njegova sela, i stanovnici Megida i njegova sela, i trećina Mafete i njena sela.

I sinovi Manasseha nisu bili u stanju uništiti te gradove, i Kanaanac je nastavio stanovati u toj zemlji. I dogodilo se da su, pošto su sinovi Izraela prevladali i učinili Kanaance podanicima, ali ih nisu potpuno uništili.

Odgovorili su sinovi Josipovi Jošui govoreći: Zašto si nam dao u posjed jedan ždrijeb i jedan dio? Mi smo pak velik narod i Bog nas je blagoslovio. I Isus im reče: Ako si velik narod, idi gore u šumu i očisti za sebe ako te sužava planina Efraim. I rekoše: Ne ugađa nam planina Efraim, a konj odabran i željezo pripada Kanaanu koji stanuje u njoj, u Betšanu i u njezinim selima, u dolini Jizreel. I reče Jošua sinovima Josipa: Ako si velik narod i imaš veliku snagu, neće ti biti jedan udio, Jer šuma će biti tvoja, jer je šuma i očistit ćeš je, i bit će tvoja, i kada potpuno uništiš Kanaanca, jer on ima odabrane konje, ti ćeš ga nadjačati.

## 18

I bio je skupljen sav zbor sinova Izraela u Šilo, i postavili su tamo Šator svjedočanstva, i zemlja je bila pokorena po njima.

I ostali su sinovi Izraela koji nisu primili baštinu, sedam plemena. I reče Jošua sinovima Izraela: Do kada ćete omalaksati

da naslijedite zemlju koju je dao Gospodin, Bog naš? Dajte tri muškarca iz vašeg plemena, neka ustanu i prođu kroz zemlju te je opišu preda mnom, kako će biti potrebno podijeliti je. I prošli su prema njemu, I podijelio im je sedam dijelova. Juda će im postaviti granicu s juga, a sinovi Josipovi će im je postaviti sa sjevera. Vi pak podijelite zemlju na sedam dijelova i donesite ih ovamo k meni, a ja ću vam izvući ždrijeb pred Gospodinom, Bogom našim. Jer sinovi Levija nemaju dio među vama, jer je svećeništvo Gospodnje njihov dio, a Gad i Ruben i polovica plemena Manaseova uzeli su svoje nasljedstvo s one strane Jordana na istoku, koje im je dao Mojsije, sluga Gospodnji.

I ustali su muškarci i otišli, i zapovjedio je Jošua muškarcima koji su išli izmjeriti zemlju, govoreći: Idite i izmjerite zemlju, i dođite k meni, i ovdje ću vam iznijeti ždrijeb pred Gospodom u Šilu. I otišli su i prošli su zemlju, i vidjeli su je, i opisali su je prema gradovima u sedam dijelova u knjigu, i donijeli su je Jošui. I bacio je Jošua ždrijeb za njih u Šilu pred Gospodom.

I žrijeb plemena Benjamina izašao je prvi prema njihovim rodovima, i granice njihovog žrijeba izašle su između sinova Jude i sinova Josipa.

I njihove granice od Sjevera, od Jordana će granice ići gore prema stražnjoj strani Jerihona od Sjevera, i će ići gore na planinu prema moru, i njegov izlaz će biti Mabdaritis Baithon. I granice će proći odatle prema Luzi, na leđa Luze s njezine južne strane, to jest Baithel, i granice će sići prema Maatarobu Orehu na planinsko područje koje je prema jugu od donjeg Baithorona.

I granica će proći i nastaviti prema dijelu koji gleda prema moru s juga, od planine prema Bet Horonu na jugu, i njegov izlaz

će biti u Kirijat Baal, to jest Kirijat Jearim, grad sinova Judinih. To je dio prema moru.

I dio prema jugu od dijela Karijat Baala, i granice će proći u Gasin, na izvor vode Naftoa. I granice će sići na dio, to jest prema dolini Sonnam, koja je iz dijela Emek Rafain sa Sjevera, i Gaienna će sići na leđa Jebousai s Juga i sići će na izvor Rogel, I proći će preko izvora Bet Šemeš i proći će pokraj Galilota, koja je nasuprot usponu Etam, i sići će na kamen Baion sinova Ruben, I proći će prema stražnjoj strani Betarabe sa Sjevera i sići će na granice prema stražnjoj strani mora sa Sjevera. I bit će izlaz granica na greben Slanog mora prema Sjeveru u dio Jordana od Juga, ovo su granice od Juga.

Jordan će označiti granicu s istočne strane. Ovo je baština sinova Benjaminovih, njezine granice uokolo prema plemenima.

I postali su gradovi sinova Benjaminovih prema njihovim plemenima Jerihon, i Betegaj, i Amekasis, i Baithabara, i Sarai, i Besana, i Aien, i Phara i Ephrathah, i Caraphah, i Chephirah, i Moni, i Gibeah, dvanaest gradova, i sela njihova, Gibeon, i Ramah, i Beeroth, I Massa, i Miron i Amok, I Phira, i Kaphan, i Nakan, i Zelekan i Thareela, I Jebus, to jest Jeruzalem, i Gabaoth, Iarim, trinaest gradova i sela njihova – to je baština sinova Benjaminovih prema njihovim plemenima.

## 19

I izašao je drugi ždrijeb sinova Šimuna, i postala je njihova baština između ždrijebova sinova Jude. I njihov ždrijeb bio je Beersheba, i Samaa, i Moladah, i Arsola, i Bola i Jason, i Ertoula, i Planovi, i Horma, i Sicelac, i Baithmachereb, i Sarsusin, i



Bataroth, i njihova polja, trinaest gradova i njihova sela. Eremmon, Thalha, Jether i Asan, četiri grada i njihova sela, Okolo njihovih gradova do Baleka, putujući prema B ametu na jugu, ovo je nasljedstvo plemena sinova Šimunovih prema njihovim rodovima. Od dijela Jude došlo je nasljedstvo plemena sinova Šimunovih, jer je dio sinova Judinih postao veći od njihovog, pa su sinovi Šimunovi naslijedili usred njihovog dijela.

I izašao je treći ždrijeb Zebulun prema njihovim rodovima, bit će granice njihove baštine Esedekgola, granice njihove, more i Magelda, i spojiti će se kod Betharabe u dolinu koja je prema Jekmanu. I vratio se od Seddouka iz suprotnog smjera od istoka Bet Šemeša prema granicama Haselot Aita, i proći će prema Dabirotu i uzaći će prema Fangaju. I odatle će ići oko iz suprotnog smjera prema istoku na Gebere, na grad Katasem, i proći će kroz Remmonu Matharaozu. I granice će ići oko sjevera prema Hamatu, i njihov izlaz će biti prema Zifronu, i Katanath, i Nabaal, i Symoon, i Jericho i Baithman. Ovo je nasljedstvo plemena sinova Zebulunovih prema njihovim rodovima, gradovi i njihova sela.

I Isaharovu iziđe četvrti ždrijeb. I njihove granice postadoše Jaziel, Hasalot i Sunam, i Agin, i Siona, i Reeroth, i Anachereth, i Dabiron, i Kishon i Rebes, I Remmas, i Leon, i Tomman, i Aimarek i Bersaphes. I granice će se spojiti na Gathboru i na Salimu prema moru i Beth shemeshu, i izlaz njegovih granica bit će Jordan. Ovo je nasljedstvo plemena sinova Issacharovih prema njihovim rodovima, gradovi i sela njihova.

I izašao je peti ždrijeb Ašeru prema njihovim rodovima. I granice njihove postadoše Ekseleket, i Alef, i Baitok i Keaf, i Elimelech, i Amiel, i Maasah, i spojiti će se s Karmelom prema

moru, i sa Sionom, i Labanath. I vratit će se od istoka sunca i Baitegeneta, i spojiti će se sa Zabulonom i Ekgajem, i Ftaiela prema sjeveru, i ući će u granice Saftaibaitme i Inaela, i proći će u Hobamasomel. I Elbon, i Rahab, i Ememaon, i Kanthan do Sidona Velikog. I granice će se vratiti u Ramu i do izvora Masfasat i Tiraca, i granice će se vratiti na Jasif, i njegov izlaz će biti more, i Apoleb, i Ehozob. i Arhob, i Afek, i Raau. Ovo je nasljedstvo plemena sinova Ašerovih prema njihovim klanovima, gradovi i njihova sela.

I Neftaliju je izašao šesti ždrijeb. I granice njihove postadoše Moolam, i Mola, i Besemiin, i Arme, i Nabok, i Iephtamai, do Dodama, i postadoše izlazi njegovi Jordan. I granice će se vratiti prema moru u Aththaboru, i odatle će proći Iakana, i spojiti će se sa Zebulunom s juga, a Asher će se spojiti prema moru, i Jordan s istoka sunca.

I utvrđeni gradovi Tiraca: Tir, Omatadaket i Keneret, i Armath, i Araei i Asor, i Kades, i Assari, i izvor Asor, i Keroe, i Megalaarim, i Baiththame i Thessamys. Ovo je nasljedstvo plemena sinova Neftalijevih.

I Danu je izašao sedmi ždrijeb. I postadoše njihove granice Sarat i Asa i gradovi Sammaus, i Salamis, i Ammon i Silatha, i uzevši Timnu i Ekron, i Alkatha, i Begeton i Gebeelan, i Azor, i Banaibakat, i Gethremmon, I od mora Jastrebova, granica blizu Jope. Ovo je nasljedstvo plemena sinova Danovih prema njihovim klanovima, njihovi gradovi i njihova sela.

I sinovi Danovi otišli su i ratovali protiv Lachisha, zauzeli su ga i udarili ga oštricom mača, zatim su se naselili u njemu i nazvali su ga Leshem dan.

I sinovi Izraela otišli su zauzeti zemlju prema njihovoj granici, i sinovi Izraela dali su baštinu Jošui, sinu Navinu, među njima. Kroz Božju zapovijed dali su mu grad koji je tražio, Thamnasaarch, koji se nalazi u planini Efraim, i on je sagradio grad i stanovao u njemu.

Ovo su podjele koje su kao baštinu dodijelili svećenik Eleazar i Jošua, sin Nunov, i poglavari obitelji u plemenima Izraela prema ždrijebovima u Šilu pred Gospodom, kod vrata Šatora svjedočanstva, i otišli su zaposjesti zemlju.

## 20

I govorio je Gospodin Jošui govoreći: Govori sinovima Izraela govoreći: Dajte gradove utočišta o kojima sam vam govorio preko Mojsija. Utočište ubojici koji je nenamjerno udario dušu, i bit će vama gradovi utočište, i neće umrijeti ubojica od osvetnika krvi, dok ne stane pred skupštinom na sud. I on je odredio Kadeš u Galileji na planini Neftalijevoj, i Sihem na planini Efrajimovoj, i grad Arbok, to jest Hebron, na planini Judinoj.

I s one strane Jordana dao je Bosor u pustinji u ravnici od plemena Rubena, i Aremot u Gileadu iz plemena Gadova, i Gaulon u Bašanu iz plemena Manaseova.

Ovi su gradovi određeni sinovima Izraela i strancu koji boravi među njima, da tamo pobjegne svaki tko udari dušu nenamjerno, kako ne bi umro rukom osvetnika krvi, dok ne stane pred skupštinom na sud.

## 21

I pristupiše glavni oci sinova Levija Eleazaru svećeniku i Jošui, sinu Navinu, i glavnim vođama obitelji iz plemena Izraela, I rekli su im u Šilu u zemlji Kanaanu, govoreći: Zapovjedio je Gospodin preko Mojsija dati nama gradove za stanovanje i pašnjake za našu stoku. I sinovi Izraela dali su Levitima pri dodjeljivanju nasljedstva, po zapovijedi Gospodina, gradove i njihove pašnjake.

I ždrijeb je pripao narodu Kaatovu, i sinovima Aronovim, svećenicima levitskim, pripalo je ždrijebom od plemena Judina i od plemena Simeonova i od plemena Benjaminova trinaest gradova.

I sinovima Kahatovim koji su preostali iz plemena Efraima i iz plemena Dana i od polovice plemena Manaseova ždrijebom su pripali gradovi, njih deset.

I sinovima Gedsonovim od plemena Issacharova i od plemena Asherova i od plemena Naphtalijeva i od polovice plemena Manassehova u Basanu, trinaest gradova.

I sinovima Merari, prema njihovim rodovima, od plemena Rubena i od plemena Gada i od plemena Zabulona, ždrijebom dvanaest gradova.

I sinovi Izraela dali su levitima gradove i njihove pašnjake, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju, ždrijebom.

I pleme sinova Jude i pleme sinova Šimuna te od plemena sinova Benjamina dali su ove gradove, koji su bili nazvani Sinovima Arona od naroda Kaata, sinova Levija, jer je ovim pripao ždrijeb. I dao im je Karijatarbok, glavni grad Enaka - to je Hebron

u gori Judinoj - a pašnjaci oko njega, I polja grada i sela njegova dao je Jošua sinovima Kaleba, sina Jefuneova, u posjed.

I sinovima Aarona dao je grad utočišta za ubojicu, Hebron, i odvojene zemlje uz njega, i Lemnu, i odvojene zemlje uz nju, I Ailom i područja odvojena njemu, i Temu i područja odvojena njemu, I Smijeh i njegovo odvojeno područje, i Svetište i njegovo odvojeno područje. I Asa i njegova odvojena područja, i Tanu i njegova odvojena područja, i Betšemeš i njegova odvojena područja, devet gradova od ova dva plemena. I od plemena Benjamina, Gabaon i njegova odvojena područja, i Gatet i njegova odvojena područja, I Anatot s pašnjacima, i Gamala s pašnjacima - četiri grada. Svi gradovi sinova Aronovih, svećenika, trinaest.

I narodima sinova Kahatovih, levitima koji su preostali od sinova Kahatovih, grad njihovih svećenika bio je iz plemena Efrajimova, I dali su im grad utočišta za ubojicu, Sihem, i njegova odvojena područja, i Gazaru i njezina područja, i njezina odvojena područja, I Bethoron, i odvojeni gradovi koji su mu pripali, četiri grada. I iz plemena Dan: Elkothaim i zemlju odvojenu njemu, i Gethedan i zemlju odvojenu njemu, I Aijalon s njegovim odvojenim područjima, i Getheremmon s njegovim odvojenim područjima, četiri grada. I od polovice plemena Manaseova Tanach i zemlju odvojenu za nj, i Iebathu i zemlju odvojenu za nju, dva grada. Svih deset gradova s njihovim pašnjacima, narodima sinova Kaatovih koji su preostali.

I sinovima Gedsona, Levitima iz polovice plemena Manasseha, gradove odvojene za one koji su ubili: Gaulon u Basanitidi i njegova odvojena područja, i Bosoran i njegova odvojena područja, dva grada. I iz plemena Issachar: Kishon i odvojeno njemu, i Debba i odvojeno njemu, I Remmat i njezina

odvojena područja, i Izvor pisama i njezina odvojena područja, četiri grada. I iz plemena Ašer Basellan i njegova odvojena područja, i Dabbon i njegova odvojena područja, I Helkat s odvojenim područjima, i Rahab s odvojenim područjima, četiri grada. I iz plemena Naftali, grad odvojen ubojici, Kadeš u Galileji, i njegova odvojena područja, i Nemat, i njegova odvojena područja, i Temon, i njegova odvojena područja, tri grada. Svi gradovi Gedsonovi prema njihovim klanovima, trinaest gradova.

I narodu sinova Merarijevih, Levitima preostalima, iz plemena Zabulonova: Maan i pašnjake njegove, i Kadeš i pašnjake njegove, I Sella i njezina pašnjačka zemljišta, tri grada. I preko Jordana onoga prema Jerihonu, iz plemena Rubena: grad utočište ubojice Bosor u pustinji, Miso i njezini pašnjaci, i Jazer i njezini pašnjaci, I Dekmon s pašnjacima, i Mafu s pašnjacima - četiri grada. I od plemena Gad: grad utočište ubojice, i Ramot u Gileadu i njegove pašnjake, Mahanaim i njegove pašnjake, i Hešbon i njegove pašnjake, i Jazer i njegove pašnjake, svi gradovi, četiri. Svi gradovi sinova Merarijevih prema njihovim rodovima, onih koji su preostali od Levijevog plemena, i granice su postale dvanaest gradova.

Svi gradovi Levita usred posjeda sinova Izraelovih, četrdeset i osam gradova, i njihova okolna zemljišta. oko ovih gradova, grad i pastirske zemlje oko grada svim ovim gradovima

I dao je Gospodin Izraelu svu zemlju koju je zakleo dati njihovim ocima, i naslijedili su je, i nastanili su se u njoj. I smiri ih Gospodin uokolo, kako se zakle ocima njihovim. Ne ustade nitko pred njima od svih neprijatelja njihovih; sve njihove neprijatelje predade Gospodin u njihove ruke. Nije propala nijedna od svih

dobrih riječi koje je Gospodin govorio sinovima Izraela; sve se ispunilo.

## 22

Tada je Jošua sazvaio sinove Rubenove, sinove Gadove i polovicu plemena Manašeova, I reče im: Vi ste čuli sve što vam je zapovjedio Mojsije, sluga Gospodnji, i poslušali ste moj glas u svemu što vam je zapovjedio. Niste napustili svoju braću ovih mnogih dana, sve do današnjeg dana čuvali ste zapovijed Gospodina, Boga vašega. Sada je Gospodin Bog naš dao odmor našoj braći, na način kako im je rekao, sada dakle, okrenuvši se, odite u svoje kuće i u zemlju svoga posjeda, koju vam je dao Mojsije s one strane Jordana. Ali čuvajte veoma da činite zapovijedi i zakon koji nam je zapovjedio činiti Mojsije, sluga Gospodnji: ljubiti Gospodina Boga našega, hoditi svim putovima njegovim, čuvati zapovijedi njegove, biti privrženi njemu i služiti mu iz cijelog uma vašega i iz cijele duše vaše. I Jošua ih je blagoslovio i poslao ih, i oni su otišli u svoje kuće.

I polovici plemena Manasseh dao je Mojsije u Bašanu, a polovici je dao Jošua s njihovom braćom s one strane Jordana prema moru, i kada je Jošua poslao ih u njihove kuće, blagoslovio ih je. I s mnogo novca otišli su u svoje kuće, i s mnogo stoke, i srebrom, i zlatom, i željezom, i mnogo odjeće; podijelili su plijen neprijatelja sa svojom braćom.

I sinovi Rubena i sinovi Gada i polov

I došli su u Gilead kod Jordana, koji je u zemlji Kanaanu, i sagradili su sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi i polovica plemena Manaseova ondje žrtvenik na Jordanu, žrtvenik velik da se vidi.

I čuli su sinovi Izraela kako govore: Gle, sagradili su sinovi Rubena i sinovi Gada i polovica plemena Manasea žrtvenik na granicama zemlje Kanaana, na Gileadu kod Jordana, s one strane sinova Izraela. I svi sinovi Izraela skupili su se u Šilu, tako da su, otišavši gore, mogli ratovati protiv njih.

I sinovi Izraela poslali su sinovima Rubena i sinovima Gada i sinovima pola plemena Manasea u zemlju Gileada Pineesa, sina Eleazara, sina Arona, velikog svećenika. I deset vladara s njim, po jedan vladar od kuće obitelji iz svih plemena Izraela; vladari kuća obitelji su zapovjednici tisuća Izraela. I došli su k sinovima Rubena, i k sinovima Gada, i k polovici plemena Manasea u zemlju Gileada, i govorili su im govoreći, Ovo govori sva skupština Gospodnja: Koji je to prestup koji ste počinili pred Bogom Izraela, da se danas okrenete od Gospoda, sagradivši sebi žrtvenik, da postanete otpadnici od Gospoda? Nije li nam mali grijeh Fogor, jer nismo bili očišćeni od njega do ovoga dana? I dogodila se kuga u skupštini Gospodnjoj. I vi ste se danas okrenuli od Gospoda, i bit će, ako danas odstupite od Gospoda, da će sutra gnjev biti na sav Izrael. I sada, ako je mala zemlja vašeg posjeda, prijedite u zemlju Gospodnjeg posjeda, gdje tamo prebiva šator Gospodnji, i naslijedite među nama, i ne postanite buntovnici protiv Boga, i vi niti ne odstupite od Gospodina, zbog toga što gradite žrtvenik izvan žrtvenika Gospodina, Boga našeg. Nije li evo Ahar, sin Zare, prijestupom prijestupao protiv posvećene stvari, i na sav zbor Izraela spustio se gnjev? A ovaj jedan sam je umro zbog vlastitog grijeha.

I sinovi Rubena i sinovi Gada i polovica plemena Manasea odgovorili su i govorili zapovjednicima Izraela govoreći Bog Bog Gospodin je, i Bog Bog sam zna, i Izrael sam će znati: ako smo u otpadu sagriješili pred Gospodinom, neka nas ne spasi u ovaj dan.



I ako smo sebi sagradili žrtvenik da bismo otpali od Gospodina, Boga našega, da bismo prinosili na njega žrtvu paljenica, da bismo prinosili na njega žrtvu zahvalnu, Gospodin će to istražiti.

Ali zbog opreznosti učinili smo ovo govoreći, da sutra vaša djeca ne kažu našoj djeci: Što vi imate s Gospodinom, Bogom Izraela? I Gospodin je postavio granicu između nas i vas - Jordan, i nemate dio u Gospodinu, i vaši sinovi će otuđiti naše sinove da ne štiju Gospodina. I rekli smo da učinimo tako, da sagradimo ovaj oltar ne radi prinosa niti radi žrtava, Ali tako da ovo bude svjedočanstvo između nas i vas, i između naših generacija nakon nas, da služimo službu Gospodu pred njim, u našim prinošenjima i u našim žrtvama i u našim žrtvama mirotvornih prinosa, i da vaša djeca neće reći našoj djeci sutra: Nemate dio u Gospodu. I rekli smo: Ako ikada postane da govore prema nama ili našim generacijama sutra, i reknu: Vidite sličnost oltara Gospodina koji su napravili naši oci, ne radi prinosa niti radi žrtava, nego je svjedočanstvo između vas i nas, i između naših sinova. Neka ne postane da se mi danas okrenemo od Gospoda i odvojimo se od Gospoda, tako da sagradimo žrtvenik za voćne prinose i žrtve Salamina i žrtvu spasenja, osim žrtvenika Gospoda koji je pred njegovim šatorom.

I čuvši Pinhas svećenik i svi vladari skupštine Izraela koji su bili s njim riječi koje su govorili sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi i polovica plemena Manašeova, svjedočelo im se. I reče Fineas svećenik sinovima Rubena i sinovima Gada i polovici plemena Manašeova: Danas smo spoznali da je s nama Gospodin, jer niste počinili prijestup pred Gospodinom, i da ste izbacili sinove Izraelove iz ruke Gospodnje. I vratio se svećenik Fineas i vladari od sinova Rubena i od sinova Gada i od polovice plemena Manaseova iz Gileada u zemlju Kanaansku k sinovima Izraelovim,

i odgovorili su im. I to se svidjelo sinovima Izraela, i govorili su sinovima Izraela, i blagoslovili su Boga sinova Izraela, i rekli su da više ne idu protiv njih u rat da unište zemlju sinova Rubena i sinova Gada i polovice plemena Manasea, i naselili su se na njoj.

I nazvao je Jošua oltar Rubena i Gada i polovice plemena Manašeova, i rekao da je svjedočanstvo između njih da je Gospodin Bog njihov.

## 23

I dogodilo se nakon više dana, pošto je Gospodin dao odmor Izraelu od svih njegovih neprijatelja uokolo, a Jošua je bio star, napredovao u godinama. I sastavio je Jošua sve sinove Izraela i vijeće starješina njihovih i vladare njihove i suce njihove i pisare njihove, i rekao im: Ja sam ostario i odmakao u godinama. Vi ste vidjeli koliko je učinio Gospodin, Bog naš, svim ovim narodima pred nama, jer Gospodin, Bog vaš, ratovao je za vas. Vidite da sam vama dodijelio ove preostale narode kao nasljedstvo vašim plemenima, od Jordana sve narode koje sam uništio, i od velikog mora graničit će prema zapadu sunca.

Gospodin, Bog naš, uništiti će ih s našeg lica dok ne nestanu, i poslat će na njih divlje zvijeri dok ne uništi njih i njihove kraljeve s vašeg lica, i naslijedit ćete njihovu zemlju, kao što vam je govorio Gospodin, Bog naš. Budite dakle vrlo jaki da čuvate i činite sve napisano u knjizi zakona Mojsijeva, tako da ne skrenete ni desno ni lijevo, Tako da ne uđete među ove preostale narode, i imena njihovih bogova neće biti spomenuta među vama, niti ćete im služiti, niti ćete im se klanjati, Ali Gospodinu Bogu našem prijanjat ćete, baš kao što ste učinili do ovog dana. I Gospodin će uništiti pred vama velike i jake narode, i nitko nije stao protiv nas do ovog

dana. Jedan od vas progonio je tisuću, jer Gospodin, Bog naš, ratovao je za vas, baš kao što nam je rekao.

I vrlo čuvajte da ljubite Gospodina, Boga našega. Jer ako se okrenete i pridružite se tim preostalim narodima koji su s vama, i sklopite brakove s njima, i pomiješate se s njima i oni s vama. Znajte da Gospodin neće više uništavati ove narode pred vama, i oni će vam biti zamke i sablazni i čavli u vašim petama i strijele u vašim očima, dok ne propanete iz ove dobre zemlje koju vam je dao Gospodin, Bog vaš.

Ja pak odlazim put kao i svi oni na zemlji, i znat ćete u srcu vašem i u duši vašoj, jer nije pala nijedna riječ od svih riječi koje je rekao Gospodin Bog naš o svemu što nam pripada, nije propala nijedna od njih. I bit će da na koji je način došlo prema nama sve dobre riječi koje je Gospodin govorio o vama, tako će Gospodin Bog donijeti na vas sve zle riječi dok vas ne uništi s ove dobre zemlje koju vam je dao Gospodin u tome da prijestupi vi savez Gospodina Boga našega koji je zapovjedio nama, i otišavši da služite drugim bogovima i da im se poklonite.

## 24

I sakupio je Jošua sva plemena Izraela u Šilo i sazvaio njihove starješine i njihove pisce i njihove suce, te ih postavio pred Boga.

I reče Jošua svemu narodu: Ovo govori Gospodin, Bog Izraela: S one strane rijeke naselili su se vaši oci od početka, Terah, otac Abrahamov, i otac Nahorov, i služili su drugim bogovima. I uzeh oca vašeg Abrahama s one strane rijeke i vodih ga kroz svu zemlju i umnožih njegovo sjeme i dadoh mu Izaka. I Izaku dao sam Jakoba i Ezava, i dao sam Ezavu goru Seir da je

nasljeđuje, a Jakov i njegovi sinovi sišli su u Egipat i postali su ondje velik, mnogobrojan i jak narod, i Egipćani su ih zlostavljali. I udarih Egipat znakovima koje sam učinio među njima. I nakon toga izveo je naše očeve iz Egipta, i ušli ste u Crveno more, i Egipćani su progonili naše očeve u kolima i na konjima u Crveno more. I zazvali smo Gospodina, i dao je oblak i tamu između nas i Egipćana, i naveo je na njih more i pokrio ih je, i vaše su oči vidjele koliko je učinio Gospodin u zemlji egipatskoj, i bili ste u pustinji mnogo dana.

I priveo nas u zemlju Amorejaca koji su stanovali s one strane Jordana, i Gospodin ih je predao u naše ruke, i naslijedili ste njihovu zemlju, i uništili ste ih pred sobom.

I ustao je Balak, sin Sipora, kralj Moaba, i postrojio se u bitku protiv Izraela, i poslavši je pozvao Balaama da nas prokune. I Gospodin, Bog tvoj, nije htio te uništiti, i blagoslovima nas je blagoslovio, i izbavio nas je iz njihovih ruku, i predao ih je. I vi prijedoste Jordan i dođoste u Jerihon, i ratovahu protiv nas stanovnici Jerihona: Amorejac i Kanaanac i Perizejac i Hivejac i Jebusejac i Hetejac i Girgašejac, i predade ih Gospodin u naše ruke. I poslao je prije vas stršljena, i protjerao ih je ispred nas, dvanaest kraljeva Amorejaca, ne tvojim mačem niti tvojim lukom.

I dao vam je zemlju na kojoj niste radili, i gradove koje niste sagradili, i nastanili ste se u njima, i jedete iz vinograda i maslinika koje niste posadili.

I sada bojte se Gospoda i služite mu u pravosti i pravednosti, i uklonite strane bogove kojima su služili naši oci s one strane rijeke i u Egiptu, i služite Gospodu. Ako vam ne ugađa služiti Gospodinu, izaberite sebi danas kome ćete služiti, bilo bogovima vaših očeva,

onima s one strane rijeke, bilo bogovima Amorejaca, na čijoj zemlji prebivate, ja i moja kuća služiti ćemo Gospodinu, jer je svet.

I odgovarajući, narod je rekao: Neka nam se ne dogodi da ostavimo Gospodina kako bismo služili drugim bogovima. Gospodin Bog naš, on je Bog, on je izveo nas i očeve naše iz Egipta, i čuvao nas na svemu putu kojim smo išli, i među svim narodima kroz koje smo prošli. I Gospodin je izbacio Amorejca i sve narode koji su nastanjivali zemlju ispred nas, ali i mi ćemo služiti Gospodinu, jer on je naš Bog.

I reče Jošua narodu: Niste u stanju služiti Gospodinu, jer je Bog svet i ovaj ljubomorni neće oprostiti vaše grijeha i vaša bezakonja, Kada biste napustili Gospodina i služili drugim bogovima, doći će i naškoditi vam te vas uništiti umjesto toga što vam je dobro učinio. I narod reče Jošui: Ne, nego ćemo služiti Gospodinu.

I reče Jošua narodu: Vi ste svjedoci protiv sebe da ste izabrali služiti Gospodinu. I sada uklonite strane bogove koji su među vama i usmjerite svoje srce prema Gospodinu, Bogu Izraela. I narod reče Jošui: Gospodinu ćemo služiti i glas njegov ćemo slušati.

I Jošua je sklopio savez s narodom u onaj dan, i dao mu je zakon i sud u Šilu pred šatorom Boga Izraela. I napisao je ove riječi u knjigu zakona Božjih, i uzeo je veliki kamen, i Jošua ga je postavio pod terebintom pred Gospodom. I reče Jošua narodu: Evo, ovaj kamen bit će među vama za svjedočanstvo, jer je on čuo sve što mu je rekao Gospodin, jer je govorio vama danas, i ovaj će biti među vama za svjedočanstvo u posljednje dane, kada budete postupali lažno prema Gospodinu, Bogu mom. I Isus posla narod,

i otišli su svaki u svoje mjesto. I Izrael je služio Gospodinu sve dane Jošue i sve dane starješina koji su nastavili živjeti nakon Jošue, i koji su vidjeli sva djela Gospodina koja je učinio Izraelu.

I dogodilo se nakon toga i umro je Jošua, sin Nunov, sluga Gospodnji, u dobi od sto deset godina. I pokopali su ga na granicama njegova dijela u Tamnasarahu, u planini Efrajimovoj, sjeverno od planine Gileada

I kosti Josipa donijeli su sinovi Izraela iz Egipta i zakopali ih u Sikemu, u dijelu polja koje je Jakov stekao od Amorejaca koji su stanovali u Sikemu za stotinu janjaca, i dao ju je Josip u dijelu.

I dogodilo se nakon ovih stvari da je Eleazar, sin Aronov, visoki svećenik, umro i bio pokopan u Gabai Pinehasa, sina njegova, koju mu je dao u planini efraimskoj.